Α. ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

&

Π. ΛΥΤΡΑΙΔΟΥ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ

Ημερολογιον

1909

SISMANOGLIO MEGARO

ΕΝΑΤΟΣ ΕΤΟΣ
ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΡΩΤΗ

2401

SISMANO GIO

ΑΓΓΕΛΟΥ ΣΗΜΗΡΙΩΤΟΥ και ΠΕΡΙΚΛ. ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ κ. φ.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ Ε401

1909

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΒΙΒΛΙΕΚΔΟΤΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
Π. ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ και Σ^ΑΣ
Ἐν Γαλατῇ, ὁδῷ Μαγιουδί, ἀριθ. 111.

Τυποις Ν. Γ. Κεφαλίδου

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Ἡ ὕλη τοῦ παρόντος βιβλίου ἤρχισεν ἀθροιζομένη ἐπὶ ἀπολυταρχίας καὶ συνεπληρώθη ἐπὶ τῶν Συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν. Διὰ τοῦτο καὶ φέρει τὴν σφραγῖδα τῶν δύο πολιτευμάτων, κεῖται μεταξὺ δύο κώμων, περιστρέφεται ἐντὸς τῶν τοίχων μιᾶς εἱρκτῆς καὶ καλπάζει ἐπὶ ἀνοικτοῦ πεδίου. Ὁ ἀναγνώστης, διαπρέχων τὸ **Πανελλήνιον Ἡμερολόγιον,** *θὰ ἀναγνωρίσῃ εὐκόλως τὰ δύο ταῦτα στάδια.*

Ἡμεῖς τὰ ὑποδεικνύομεν ἐνταῦθα ὅπως ἀφ' ἑνὸς μὲν δικαιολογήσωμεν τὰς ἀντιθέσεις του, ἀφ' ἑτέρου δὲ δικαιολογηθῶμεν πρὸς τοὺς φίλους συνεργάτας μας, τῶν ὁποίων δὲν ἐδημοσιεύσαμεν τ' ἀποσπαλέντα καθ' ὅσον ταῦτα ὑπεμίμνῃσκον ὑπερβαλλόντως τὴν μακρὰν τῇ λήξει λογοκρισίαν. Κανεὶς ἄλλος λόγος ἐκτὸς αὐτοῦ δὲν μᾶς ὑπηγόρευσε προτίμησίν τινα, οὔτε εἶναι δυνατὴ τοιαύτη τις παρεξήγησις, ἀφ' οὗ πρὸς πάντας τὴν αὐτὴν ἀπηυθύναμεν παράκλησιν πρὸς συνεργασίαν καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς ἀνεμένομεν ποιθήσεως, ὡς πρὸς τὸ ποιόν, τὰ ἔργα των, χωρὶς τὸ παρίπαν νὰ διαφυσσθῶμεν.

Ὁ τίτλος τοῦ βιβλίου ἐπέστη καὶ αὐτὸς μίαν συνταγματικὴν τροποποίησιν· ἀπὸ **Νέον** *ὡς ἀνηγγέλθη τὸ Ἡμερολόγιόν μας παρωνομάζετο σήμερον ὡς* **Πανελλήνιον.** *Ἐάν, ὡς ἐλπίζομεν, τὸ νέον πολιτειακὸν καθεστὼς διατηρηθῇ, πᾶσαν θὰ καταβάλωμεν προσπάθειαν ὅπως ἐν βραχεῖ μέλλοντι τὸ* **Πανελλήνιον Ἡμερολόγιον** *δικαιολογήσῃ ἐξ ὁλοκλήρου τὸν τίτλον αὐτοῦ, τὸν μετὰν ὑποσχέσεων καὶ . . . ἀξιώσεων.*

Ἐν Κωνσταντίνου πόλει, τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1908.

ΟΙ ΕΚΔΟΤΑΙ
ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ
Π. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ ε.ᾶ.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Ἔχων ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρ. 10, καὶ ἡ νὺξ 14.

☉ *Ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Ὑδροχόον.*

Μὴν Σεληνιακὸς Μαιχαρρὶμ ἔχων ἡμέρας 30 ἄρχ. τῇ 10.

Δ.	Α.	Η.		
22	14	1	Π. ✝ **Η ΠΕΡΙΤΟΜΗ. *Βασιλείου τοῦ Μεγ.***	Τελ. Τέταρτον ἄρχ. τῇ 1
23	15	2	Π. Σιλβέστρου Πάπα Ρώμης. Θεοδότης μ.	
24	16	3	Σ. Μαλαχίου τοῦ προφήτου. Γορδίου μ.	
25	17	4	Κ. Πρὸ τῶν Φώτων. Σύναξις τῶν Ο' Ἀποστόλ.	
26	18	5	Δ. Παραμονὴ τῶν Φώτων. Νηστεία.	
27	19	6	Τ. ✝ **ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΙΑ.** Ἁγία.	
28	20	7	Τ. ***Ἡ σύναξις Ἰωάν. τοῦ Προδρόμου.*** Ἁγία.	
29	21	8	Π. Δομνίκης τῆς ὁσίας.	
30	22	9	Π. Πολυεύκτου μάρτυρος καὶ Εὐστρατίου.	
1	23	10	Σ. Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσσης.	Νέα Σελήνη ἄρχ. τῇ 8
2	24	11	Κ. Μετὰ τὰ Φῶτα. Θεοδοσίου καὶ Ἀγαπίου.	
3	25	12	Δ. Τατιανῆς μάρτυρος.	
4	26	13	Τ. Ἑρμύλου καὶ Ἀγνῆς τῶν μαρτύρων	
5	27	14	Τ. Τῶν ἐν Σινᾷ καὶ Ραϊθῷ ἀναιρεθέντων Πατ.	
6	28	15	Π. Ἰσαύρου τοῦ Καλυβίτου	
7	29	16	Π. Ἡ προσκύνησις τῆς ἁλύσεως ἀποστ. Πέτρου	
8	30	17	Σ. Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου	Πρ. Τέταρτον ἄρχ. τῇ 15
9	31	18	Κ. ***Ἀρχὴ Τριῳδίου. Τελώνου καὶ Φαρισαίου***	
10	1	19	Δ. Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου καὶ Εὐφραπίας μ.	
11	2	20	Τ. Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου	
12	3	21	Τ. Μαξίμου τοῦ ὁμολ. Νεοφύτου μάρτυρος	
13	4	22	Π. Τιμοθέου τοῦ Ἀπ. Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου	
14	5	23	Π. Κλήμεντος ἱερομ. Ἀγαθαγγέλου μάρτυρος	
15	6	24	Σ. Ξένης τῆς ὁσίας	
16	7	25	Κ. ***Τοῦ Ἀσώτου.*** Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου	Παν. Τέταρτον ἄρχ. τῇ 23
17	8	26	Δ. Ξενοφῶντος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ	
18	9	27	Τ. Ἡ Ἀνακομιδὴ τοῦ λειψ. Ἰωάν. τοῦ Χρυσοσ.	
19	10	28	Τ. Ἐφραὶμ ὁσίου τοῦ Σύρου. Χάριτος μ.	
20	11	29	Π. Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψ. Ἰγνατίου ἱερομ.	
21	12	30	Π. ***Τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν***	
22	13	31	Σ. ***Τῶν Κεκοιμημένων.*** Κύρου καὶ Ἰωάν. Ἀν.	

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

Ἔχων ἡμέρας 28. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρ. 11 καὶ ἡ νὺξ 13.

☉ *Ὁ Ἥλιος εἰς τοὺς Ἰχθῦς.*

Μὴν Σεληνιακὸς Σεφὲρ ἔχων ἡμέρας 29 ἄρχ. τῇ 2.

θ.	κ.	ἡ.		Τελ. Τέταρτ. ἄρχ. τῇ 2	Νέα Σελήνη ἄρχ. τῇ 8	Πρ. Τέταρτ. ἄρχ. τῇ 15	Πανσέληνος ἄρχ. τῇ 23	Τελ. Τέταρτ. ἄρχ. τῇ 31
23	14	1	Κ. ***Τῆς Ἀπόκρεω.*** Τρίγωνος μάρ.					
24	15	2	Δ. † **Η ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ**					
25	16	3	Τ. Σημείων τοῦ Θεοδόχου καὶ Ἄννης τῆς προφ.					
26	17	4	Τ. Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου					
27	18	5	Π. Ἀγάθης μάρτυρος					
28	19	6	Π. Βουκόλου ἐπ. Σμύρνης					
29	20	7	Σ. Παρθενίου ἐπισκόπου Λαμψάκου					
30	21	8	Κ. ✝ ***Τῆς Τυρινῆς.*** Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτ.					
1	22	9	Δ. Καθαρὰ Δευτέρα. Νικηφόρου μάρτ.					
2	23	10	Τ. Χαραλάμπους ἱερομάρτ.					
3	24	11	Τ. Βλασίου ἱερομάρτ. Θεοδώρας Αὐγούστης					
4	25	12	Π. Μελετίου ἀρχιεπ. Ἀντιοχείας τοῦ Μεγ.					
5	26	13	Π. Μαρτιναιανοῦ τοῦ ὁσίου					
6	27	14	Σ. ***Τῶν ἁγ. Θεοδώρων.*** Ἀγδεντίου τοῦ ὁσ.					
7	28	15	Κ. ***Α΄. Νηστειῶν. Τῆς Ὀρθοδοξίας.***					
8	1	16	Δ. Παμφίλου μάρτ. καὶ σὺν αὐτῷ.					
9	2	17	Τ. Θεοδώρου μεγαλομ. τοῦ Τήρωνος					
10	3	18	Τ. Λέοντος Πάπα Ρώμης					
11	4	19	Π. Ἀρχίππου, Σιλβάνου, Ἀπφίας ἀποστ.					
12	5	20	Π. Λέοντος ἐπ. Κατάνης					
13	6	21	Σ. Τιμοθέου τοῦ ἐν Συμβόλοις. Εὐσταθίου Ἀντ.					
14	7	22	Κ. ***Β΄ Νηστειῶν.*** Τῶν ἐπὶ Εὐγενίου μαρτύρων					
15	8	23	Δ. Πολυκάρπου ἐπ. Σμύρνης					
16	9	24	Τ. α΄ καὶ β΄ εὑρέσ. τῆς Τιμίας Κεφαλῆς Προδρ.					
17	10	25	Τ. Ταρασίου ἀρχ. Κωνσ/πόλεως					
18	11	26	Π. Πορφυρίου ἐπ. Γάζης					
19	12	27	Π. Προκοπίου τοῦ Δεκαπολίτου					
20	13	28	Σ. Βασιλείου τοῦ ὁμολογητοῦ					

ΜΑΡΤΙΟΣ

Ἔχων ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρ. 12 καὶ ἡ νὺξ 12.

☉ *Ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Κριόν.*

Μὴν Σεληνιακὸς Ρεμπὶ-οὺλ-εββὲλ, ἔχων ἡμέρας 30 ἄρχ. τῇ 10.

θ.	κ.	ἡ.		Τελ. Τέταρτ. ἄρχ. τῇ 2	Νέα Σελήνη ἄρχ. τῇ 8	Πρ. Τέταρτ. ἄρχ. τῇ 15	Πανσέληνος ἄρχ. τῇ 23	Τελ. Τέταρτ. ἄρχ. τῇ 31
21	14	1	Κ. ***Γ΄ Νηστειῶν. Σταυροπροσκ.*** Εὐδοκίας ὁσ.					
22	15	2	Δ. Ἡσυχίου τοῦ Συγκλ. Εὐθαλίας μάρτ.					
23	16	3	Τ. Εὐτροπίου καὶ Βασιλίσκου τῶν μαρτ.					
24	17	4	Τ. Γερασίμου τοῦ ὁσ. τοῦ ἐν Ἰορδάνῃ.					
25	18	5	Π. Κόνωνος. Ἀρχελάου καὶ Εὐλαμπίου μ.					
26	19	6	Π. Τῶν ἐν Ἀμορίῳ 42 μαρτ.					
27	20	7	Σ. Βασιλέως ἐπ. Χερσῶνος ἱερομ.					
28	21	8	Κ. ***Δ΄ Νηστειῶν.*** Θεοφυλάκτου ἐπ. Νικομηδείας					
29	22	9	Δ. Τῶν ἐν Σεβαστείᾳ 40 μ.					
1	23	10	Τ. Κοδράτου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.					
2	24	11	Τ. ***Τοῦ Μ. Κανόνος.*** Σοφρωνίου					
3	25	12	Π. Θεοφάνους					
4	26	13	Π. ***Τοῦ Ἀκαθίστου.*** Νικηφόρου μάρτυρος					
5	27	14	Σ. Βενεδίκτου τοῦ ὁσ.					
6	28	15	Κ. ***Ε΄ Νηστειῶν.*** Ἁγαπίου μ.					
7	29	16	Δ. Σαβίνου, Ἰουλιανοῦ καὶ Ρωμανοῦ μ.					
8	30	17	Τ. Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ.					
9	31	18	Τ. Κυρίλλου ἀρχιεπ. Ἱεροσολύμων					
10	1	19	Π. Χρυσάνθου καὶ Δαρείας μ.					
11	2	20	Π. Τῶν ἐν τῇ Μονῇ τοῦ ἁγ. Σάββα ἀναιρ. Πατ.					
12	3	21	Σ. † ***Τοῦ Ἀσζέρου.*** Ἰακώβου τοῦ ὁμολογ.					
13	4	22	Κ. ✝ **ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ.** Βασιλείου ἱερομ.					
14	5	23	Δ. Μ. Δευτ. Νίκωνος ἱερομ.					
15	6	24	Τ. Μ. Τρίτη Ζαχαρίου τοῦ ὁσ.					
16	7	25	Τ. ✝ Μ. Τ. **Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ**					
17	8	26	Π. Μ. Πέμ. Ἡ Σύναξις ἀρχαγγέλου Γαβριήλ					
18	9	27	Π. Μ. Παρ. Ματρώνης τῆς ὁσ.					
19	10	28	Σ. Μ. Σάβ. Ἰλαρίωνος τοῦ νέου					
20	11	29	Κ. ✝ **ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ**					
21	12	30	Δ. Ἰωάννου τοῦ συγγραφέως τῆς Κλίμακος					
22	13	31	Τ. Ὑπατίου ἱερομ. ἐπ. Γαγγρῶν					

SISMANOGLIO MIGANO

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

Ἔχων ἡμέρας 30. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρ. 13 καὶ ἡ νὺξ 11.

☉ *Ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Ταῦρον.*

Μὴν Σεληνιακὸς Ρεμπὶ-οὐλ-ἀχὶρ ἔχων ἡμέρας 29 ἀρχ. τῇ 9.

Θ.	Κ.	Η.		Νέα Σελήνη ἄρχ. τῇ 1	Πρ. Τέταρτον ἄρχ. τῇ 8	Πανσέληνος ἄρχ. τῇ 15	Τελ. Τέταρτον ἄρχ. τῇ 23
23	14	1	Τ. Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας				
24	15	2	Π. Τίτου ὁσ. τοῦ θαυματουργοῦ				
25	16	3	Π. ***Τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς***. Νικήτα ὁσ.				
26	17	4	Σ. Γεωργίου ὁσ. τοῦ ἐν Μαλεῷ				
27	18	5	Κ. ***Τοῦ Θωμᾶ***. Κλεονδίου ῥαφ.				
28	19	6	Δ. Εὐτυχίου ἀρχιεπ.				
29	20	7	Τ. Γεωργίου ἐπ. Μιτυλήνης				
30	21	8	Τ. Ἡρωδίωνος τοῦ ἀποστ.				
1	22	9	Π. Εὐφρασίου μ.				
2	23	10	Π. Τερεντίνου μ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ				
3	24	11	Σ. Ἀντίπα ἱερομ. ἐπ. Περγάμου				
4	25	12	Κ. ***Τῶν Μυροφόρων***. Ἀναστασίδη τυρ. Ζάνης				
5	26	13	Δ. Μαρτίνου Πάπα Ρώμης				
6	27	14	Τ. Ἀριστάρχου, Θωμαΐδος μαρτ.				
7	28	15	Τ. Κρήσκεντος μ. Ἀτανάσου				
8	29	16	Π. Ἀγάπης, Εἰρήνης καὶ Χιονίας μαρτ.				
9	30	17	Π. Συμεὼν τοῦ ἐν Περσίδι				
10	1	18	Σ. Ἰωάννου τοῦ ὁσ.				
11	2	19	Κ ✝ ***Τοῦ Παραλύτου***. Παγνωτίου ἱερομ.				
12	3	20	Δ. Θεοδώρου καὶ Τρυφαινὰ Ζακχαίου				
13	4	21	Τ. Ἀλεξάνδρου μαρ. Βασιλίσσης				
14	5	22	Τ. ***Τῆς Μεσοπεντ***. Θεοδώρου Σικεώτου				
15	6	23	Π. ✝ ***Γεωργίου*** μεγαλ. τοῦ τροπαιοφόρου. Ἀφρ.				
16	7	24	Π. Ἐλισάβετ τῆς ὁσ. καὶ θαυματουργοῦ				
17	8	25	Σ. Μάρκου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ				
18	9	26	Κ. ***Τῆς Σαμαρείτιδος***. Βασιλίσσης ἐπ.				
19	10	27	Δ. Συμεὼν ἱερ. συγγενοῦς τοῦ Κυρίου				
20	11	28	Τ. Τῶν ἐν Κυζίκῳ 9 μ.				
21	12	29	Τ. Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου τῶν ἀπ.				
22	13	30	Π. Ἰακώβου τοῦ ἀποστόλου				

ΜΑΪΟΣ

Ἔχων ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρ. 14 καὶ ἡ νὺξ 10.

☉ *Ὁ Ἥλιος εἰς τοὺς Διδύμους.*

Μὴν Σεληνιακὸς Δχεμάζι-οὐλ-ἐββὲλ ἔχων ἡμέρας 30 ἀρχ. τῇ 8.

Θ.	Κ.	Η.		Νέα Σελήνη ἄρχ. τῇ 1	Πρ. Τέταρτον ἄρχ. τῇ 7	Πανσέληνος ἄρχ. τῇ 14	Τελ. Τέταρτον ἄρχ. τῇ 22
23	14	1	Π. Ἱερεμίου τοῦ προφήτου				
24	15	2	Σ. Ἀνακομιδὴ τοῦ Λειψάνου Ἀθανασίου τοῦ Μ.				
25	16	3	Κ. ***Τοῦ Τυφλοῦ***. Τιμοθέου				
26	17	4	Δ. Πελαγίας μ.				
27	18	5	Τ. Εἰρήνης μεγαλομ.				
28	19	6	Τ. Ἰωβ τοῦ Πολυπάθλου. Σεραφεὶμ τοῦ ὁσ.				
29	20	7	Π. ✝ **ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ**				
1	21	8	Π. Τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου				
2	22	9	Σ. Ἡσαΐου τοῦ προφ. καὶ Χριστοφόρου μ.				
3	23	10	Κ. ✝ ***Τῶν ἁγίων Πατέρων***. Σίμωνος				
4	24	11	Δ. Μαλίου ἱερομ.				
5	25	12	Τ. Ἐπιφανίου καὶ Γερμανοῦ				
6	26	13	Τ. Γαλακτίας μάρτ. Εὐθυμίου				
7	27	14	Π. Ἰακώβου μ. τοῦ ἐν Χίῳ				
8	28	15	Π. Παχωμίου τοῦ Μεγ.				
9	29	16	Σ. ✝ ***Τῶν Κεκοιμημένων***. Θεοδώρου ὁσ.				
10	30	17	Κ. **ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ**. Ἀνδρονίκου				
11	31	18	Δ. **ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ**. Διονυσίου μ.				
12	1	19	Τ. Πατρικίου Προύσης ἱερομ.				
13	2	20	Τ. Θαλλελαίου μάρτ.				
14	3	21	Π. † ***Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης***				
15	4	22	Π. Βασιλίσσου μ.				
16	5	23	Σ. Μιχαὴλ ἐπ. Συνάδων τοῦ ὁμολογητοῦ				
17	6	24	Κ. ***Τῶν Ἁγίων Πάντων***. *Ν. Ἁγ. Ἀπ.* ἡμ. 35				
18	7	25	Δ. Ἡ τρίτη εὕρεσις τῆς τιμ. κεφ. τοῦ Προδρόμ.				
19	8	26	Τ. Κάρπου τοῦ ἀποστ.				
20	9	27	Τ. Ἑλλαδίου μάρτ.				
21	10	28	Π. Εὐτυχοῦς ἱερομ. ἐπισκ. Μελιτινῆς				
22	11	29	Π. Θεοδοσίας μ.				
23	12	30	Σ. Ἰακκαίου τοῦ ὁσ.				
24	13	31	Κ. Ἑρμαίου μάρτυρος				

SISMANOGLIO MEGARO

ΙΟΥΝΙΟΣ

Ἔχων ἡμέρας 30. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρ. 15 καὶ ἡ νὺξ 9.

☉ *Ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Καρκῖνον.*

Μὴν Σεληνιακὸς Δζεμάζι-σὺλ-αχὴρ ἔχων ἡμέρας 29 ἀρχ. τῇ 7.

δ.	κ.	δ.		Νέα Σελήνη ● ἀρχ. τῇ 5	Πρ. Τέταρτον ἀρχ. τῇ 12	Πανσέληνος ○ ἀρχ. τῇ 20	Τελ. Τέταρτον ἀρχ. τῇ 27
25	14	1	Δ. Ἰουστίνου μ. τοῦ φιλοσόφου				
26	15	2	Τ. Νικηφόρου Κων)λεως τοῦ ὁμολογητοῦ				
27	16	3	Τ. Λουκιανοῦ μ. Ἀθανασίου τοῦ θαυματ.				
28	17	4	Π. Μητροφάνους ἀρχ. Κ)πόλ. Μαρίας καὶ Μάρθας				
29	18	5	Π. Δωροθέου ἐπ. Τύρου ἱερομ.				
30	19	6	Σ. Ἱλαρίωνος ὁσίου τοῦ νέου				
1	20	7	Κ. Θεοδότου, Ἀνθίμου, Σεβαστιανῆς ὁσ.				
2	21	8	Δ. Καλλιόπης μάρτ.				
3	22	9	Τ. Κυρίλλου ἀρχιεπ. Ἀλεξανδρείας				
4	23	10	Τ. Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀντωνίνης μαρτ.				
5	24	11	Π. Βαρθολομαίου. Βαρνάβα ἀπ.				
6	25	12	Π. Ὀνουφρίου καὶ Πέτρου τῶν ὁσ.				
7	26	13	Σ. Ἀκυλίνης μάρτ.				
8	27	14	Κ. Ἐλισαίου τοῦ προφ.				
9	28	15	Δ. Ἀμὼς τοῦ προφήτου				
10	29	16	Τ. Τρύφωνος ἐπισκ. Ἀμαθοῦντος				
11	30	17	Τ. Μανουὴλ καὶ Ἰσαύρου τῶν μαρτ.				
12	1	18	Π. Λεοντίου μάρτ.				
13	2	19	Π. Ἰούδα τοῦ ἀποστ.				
14	3	20	Σ. Μεθοδίου ἱερομ. ἐπ. Πατέρων				
15	4	21	Κ. Ἰουλιανοῦ μ. τοῦ Ταρσέως				
16	5	22	Δ. Εὐσεβίου ἱερομ. ἐπ. Σαμοσάτων				
17	6	23	Τ. Ἀγριππίνης μάρτ.				
18	7	24	Τ. Τὸ γενέθλιον τοῦ Τιμίου Προδρόμου				
19	8	25	Π. Φεβρωνίας ὁσιομάρτυρος				
20	9	26	Π. Δαβὶδ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ				
21	10	27	Σ. Σαμψὼν ὁσ. τοῦ ξενοδόχου				
22	11	28	Κ. Κύρου καὶ Ἰωάννου τῶν Ἀναργύρων				
23	12	29	Δ. ✝ *Πέτρου καὶ Παύλου* τῶν κορυφαίων ἀπ.				
24	13	30	Τ. † *Ἡ Σύναξις τῶν ΙΒ΄ Ἀποστόλων*				

SISMANOGLIO

ΙΟΥΛΙΟΣ

Ἔχων ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρ. 14 καὶ ἡ νὺξ 10.

☉ *Ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Λέοντα.*

Μὴν Σεληνιακὸς Ρετζέπ, ἔχων ἡμέρας 29 ἀρχ. τῇ 6.

δ.	κ.	δ.		Νέα Σελήνη ● ἀρχ. τῇ 5	Πρ. Τέταρτον ἀρχ. τῇ 12	Πανσέληνος ○ ἀρχ. τῇ 19	Τελ. Τέταρτον ἀρχ. τῇ 26
25	14	1	Τ. Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ τῶν Ἀναργύρων				
26	15	2	Π. Ἡ ἐν Βλαχέρναις κατάθεσις τῆς ἐσθῆτος				
27	16	3	Π. Ὑακίνθου μάρτ. καὶ Ἀνατολίου				
28	17	4	Σ. Ἀνδρέου Κρήτης τοῦ Ἱεροσολυμίτου				
29	18	5	Κ. Ἀθηνασίου τοῦ ἐν Ἄθῳ				
1	19	6	Δ. Σιωὴ ὁσ. τοῦ μεγάλου, Λουκίας μ.				
2	20	7	Τ. Κυριακῆς μ.				
3	21	8	Τ. Προκοπίου μεγαλομ.				
4	22	9	Π. Παγκρατίου, ἱερομ.				
5	23	10	Π. Τῶν ἐν Νικοπόλει 45 μαρτ.				
6	24	11	Σ. Εὐφημίας μεγαλομ.				
7	25	12	Κ. Πρόκλου καὶ Ἱλαρίου μ.				
8	26	13	Δ. Ἡ σύναξις τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ				
9	27	14	Τ. Ἀκύλα τοῦ ἀπ.				
10	28	15	Τ. Κηρύκου καὶ Ἰουλίττης τῶν μ.				
11	29	16	Π. Τῶν ἁγ. καὶ Θεοφόρων Πατέρων				
12	30	17	Π. Μαρίνης μεγαλομ.				
13	31	18	Σ. Αἱμιλιανοῦ μ.				
14	1	19	Κ. *Τῶν Ἁγίων Πατέρων*				
15	2	20	Δ. Ἡλιοῦ τοῦ προφ.				
16	3	21	Τ. Συμεὼν Ἰωάννου τοῦ συντασκητοῦ αὐτοῦ.				
17	4	22	Τ. Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς				
18	5	23	Π. Φωκᾶ ἱερομ.				
19	6	24	Π. Χριστίνης μεγαλομ.				
20	7	25	Σ. Ἡ Κοίμησις τῆς ἁγ. Ἄννης μητρὸς τῆς Θεο.				
21	8	26	Κ. Παρασκευῆς ὁσιομ.				
22	9	27	Δ. *Παντελεήμονος μεγαλομ.*				
23	10	28	Τ. Προχόρου, Νικάνορος, Τίμωνος				
24	11	29	Τ. Καλλινίκου καὶ Θεοδότης τῶν μ.				
25	12	30	Π. Σάλλα, Σιλουανοῦ, Κρήσκεντος				
26	13	31	Π. Ἰωσὴφ τοῦ ἀπὸ Ἀριμαθείας				

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Ἔχων ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρ. 13 καὶ ἡ νὺξ 11.

☉ *Ὁ Ἥλιος εἰς τὴν Παρθένον.*

Μὴν Σεληνιακὸς Σαμπάν, ἔχων ἡμέρας 30 ἄρχ. τῇ 4.

δ.	ε.	δ.		Νέα Σελήνη ἄρχ. τῇ 2	Πρ. Τέταρτον ἄρχ. τῇ 9	Πανσέληνος ἄρχ. τῇ 16	Τελ. Τέταρτον ἄρχ. τῇ 23
27	14	1	Σ. *Ἄρχεται ἡ νηστεία τῆς Θεοτόκου*				
28	15	2	Κ. Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου Στεφάνου				
29	16	3	Δ. Ἰσαακίου καὶ Φαύστου τῶν ὁσίων				
1	17	4	Τ. Τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παίδων				
2	18	5	Τ. Εὐσιγνίου μάρτυρος				
3	19	6	Π. ✝ **Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ**				
4	20	7	Π. Δομετίου ὁσιομάρτυρος				
5	21	8	Σ. Αἰμιλιανοῦ τοῦ ὁμολογητοῦ				
6	22	9	Κ. Ματθία τοῦ ἀποστόλου				
7	23	10	Δ. Λαυρεντίου τοῦ ἀρχιδιακόνου				
8	24	11	Τ. Εὐπλου τοῦ διακόνου καὶ μάρτυρος				
9	25	12	Τ. Φωτίου καὶ Ἀνικήτου τῶν μαρτ.				
10	26	13	Π. Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ				
11	27	14	Π. Μιχαίου τοῦ προφήτου				
12	28	15	Σ. ✝ **ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ**				
13	29	16	Κ. Διομήδους μάρτυρος				
14	30	17	Δ. Μύρωνος μάρτυρος				
15	31	18	Τ. Φλώρου καὶ Λαύρου τῶν μαρτ.				
16	1	19	Τ. Ἀνδρέου μ. τοῦ στρατηλ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ				
17	2	20	Π. Σαμουὴλ τοῦ προφήτου				
18	3	21	Π. Βάσσης μάρτυρος				
19	4	22	Σ. Ἀγαθονίκου μάρτυρος				
20	5	23	Κ. Λούππου καὶ Καλλινίκου Πατριάρχου				
21	6	24	Δ. Εὐτυχοῦς ἱερομάρτυρος				
22	7	25	Τ. Βαρθολομαίου τοῦ ἀποστόλου				
23	8	26	Τ. Ἀδριανοῦ καὶ Ναταλίας τῶν μαρτ.				
24	9	27	Π. Φανουρίου μεγαλομάρτ.				
25	10	28	Π. Μωϋσέως τοῦ Αἰθιόπος				
26	11	29	Σ. Ἡ ἀποτομὴ τῆς τιμ. κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου				
27	12	30	Κ. Ἀλεξάνδρου ἀρχιεπ. Κων/πόλεως				
28	13	31	Δ. Ἡ κατάθεσις τῆς τιμ. ζώνης τῆς Θεοτόκου				

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

Ἔχων ἡμέρας 30. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρ. 12, καὶ ἡ νὺξ 12.

☉ *Ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Ζυγόν.*

Μὴν Σεληνιακὸς Ραμαζάν, ἔχων ἡμέρας 30 ἄρχ. τῇ 3.

δ.	ε.	δ.		Νέα Σελήνη ἄρχ. τῇ 2	Πρ. Τέταρτον ἄρχ. τῇ 9	Πανσέληνος ἄρχ. τῇ 16	Τελ. Τέταρτον ἄρχ. τῇ 23
29	14	1	Τ. ✝ Ἡ σύναξις τῆς Θεοτόκου				
30	15	2	Τ. Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ				
1	16	3	Π. Ἀνθίμου ἱερομ. καὶ Θεοκτίστου τοῦ ὁσ.				
2	17	4	Π. Βαβύλα καὶ Μωϋσέως τοῦ προφ.				
3	18	5	Σ. Ζαχαρίου τοῦ προφ.				
4	19	6	Κ. *Ἡ ἀνάμνησις θαύματος ἀρχ. Μιχαὴλ*				
5	20	7	Δ. προεόρτια τῆς γεννήσ. τῆς Θεοτόκου				
6	21	8	Τ. ✝ *Τὸ γενέθλιον τῆς Ὑπεραγ. Θεοτόκου*				
7	22	9	Τ. Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης, καὶ Σεβηριανοῦ μ.				
8	23	10	Π. Μηνοδώρας, Μητροδώρας καὶ Νημφοδώρας				
9	24	11	Π. Θεοδώρας τῆς ὁσ.				
10	25	12	Σ. Αὐτονόμου ἱερομ.				
11	26	13	Κ. Κορνηλίου ἱερομ.				
12	27	14	Δ. ✝ **Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ**				
13	28	15	Τ. Νικήτα μεγαλομ.				
14	29	16	Τ. Εὐφημίας μεγαλομ.				
15	30	17	Π. Σοφίας Πίστεως, Ἐλπίδος, Ἀγάπης				
16	1	18	Π. Εὐμενίου ἐπ. Γορτύνης				
17	2	19	Σ. Τροφίμου, Σαββατίου καὶ Δορυμέδοντος μ.				
18	3	20	Κ. Εὐσταθίου μεγαλομ.				
19	4	21	Δ. Κυδρίτου τοῦ ἁπ. καὶ Ἰωνὶ τοῦ προφ.				
20	5	22	Τ. Φωκᾶ ἱερομ. ἐπ.				
21	6	23	Τ. Ἡ σύλληψις τοῦ τιμίου Προδρόμου				
22	7	24	Π. Θέκλης τῆς πρωτομ.				
23	8	25	Π. Εὐφροσύνης τῆς ὁσ.				
24	9	26	Σ. Ἡ μετάστασις Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου				
25	10	27	Κ. Καλλιστράτου μ.				
26	11	28	Δ. Χαρίτωνος τοῦ ὁμολογητοῦ				
27	12	29	Τ. Κυριακοῦ ἀναχωρητοῦ				
28	13	30	Τ. Γρηγορίου ἱερομ.				

SISMANOGLIO MEGARO

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Ἔχων ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρ. 11 καὶ ἡ νὺξ 13.

☉ *Ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Σκορπιόν.*

Μὴν Σεληνιακὸς Σεβὶλ, ἔχων ἡμέρας 29 ἄρχ. τῇ 3.

θ.	κ.	ἡ.		Κυ. Ἀρχ. τῇ 1	Δε. Ἀρχ. τῇ 2	Τρ. Ἀρχ. τῇ 3	Τε. Ἀρχ. τῇ 4	Πε. Ἀρχ. τῇ 5	Πα. Ἀρχ. τῇ 6	Σα. Ἀρχ. τῇ 7
29	14	1	Π. Ἀνανίου τοῦ ἀπ. καὶ Ρωμανοῦ τοῦ μελῳδοῦ							
30	15	2	Π. Κυπριανοῦ ἱερομ. καὶ Ἰουστίνης μάρτ.							
1	16	3	Σ. Διονυσίου ἱερομ. τοῦ Ἀρεοπαγίτου							
2	17	4	Κ. Ἱεροθέου ἐπ. Ἀθηνῶν							
3	18	5	Δ. Χαριτίνης μ.							
4	19	6	Τ. Θωμᾶ τοῦ ἀπ.							
5	20	7	Τ. Σεργίου καὶ Βάκχου μ.							
6	21	8	Π. Πελαγίας τῆς ὁσ.							
7	22	9	Π. Ἰακώβου Ἀλφαίου τοῦ ἀπ.							
8	23	10	Σ. Εὐλαμπίου καὶ Εὐλαμπίας μ.							
9	24	11	Κ. Φιλίππου τοῦ ἀπ. καὶ Θεοφάνους							
10	25	12	Δ. Ταράχου καὶ Ἀνδρονίκου τῶν μ.							
11	26	13	Τ. Παύλου, καὶ Ἀγαθονίκης μ.							
12	27	14	Τ. Γερβασίου καὶ Κηφοίου μ.							
13	28	15	Π. Λουκιανοῦ μ.							
14	29	16	Π. Λογγίνου μ.							
15	30	17	Σ. Ὁσιὲ τοῦ προφ. καὶ Ἀνδρέα ὁσιομ.							
16	31	18	Κ. Λουκᾶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ							
17	1	19	Δ. Ἰωὴλ τοῦ προφ. Οὐάρου μ.							
18	2	20	Τ. Γερασίμου τοῦ νέου							
19	3	21	Τ. Ἰλαρίωνος ὁσ. τοῦ μεγάλου							
20	4	22	Π. Ἀβερκίου καὶ τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παίδων							
21	5	23	Π. Ἰακώβου ἀπ. τοῦ Ἀδελφοθέου							
22	6	24	Σ. Ἀρέθα μ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ							
23	7	25	Κ. Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου τῶν μ.							
24	8	26	Δ. ✝ *Δημητρίου* μεγαλομ.							
25	9	27	Τ. Νέστορος μ.							
26	10	28	Τ. Τρεντίου μ.							
27	11	29	Π. Ἀναστασίας ὁσιομ. καὶ Ἀβραμίου							
28	12	30	Π. Ζηνοβίου καὶ Ζηνοβίας							
29	13	31	Σ. Ἀπελλοῦ καὶ Ἑπιμάχου μ.							

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Ἔχων ἡμέρας 30. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρ. 10 καὶ ἡ νὺξ 14.

☉ *Ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Τοξότην.*

Μὴν Σεληνιακὸς Ζελκαδέ, ἔχων ἡμέρας 30 ἄρχ τῇ 1.

θ.	κ.	ἡ.		Κυ. Ἀρχ. τῇ 1	Δε. Ἀρχ. τῇ 2	Τρ. Ἀρχ. τῇ 3	Τε. Ἀρχ. τῇ 4	Πε. Ἀρχ. τῇ 5	Πα. Ἀρχ. τῇ 6	Σα. Ἀρχ. τῇ 7
1	14	1	Κ. Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ							
2	15	2	Δ. Ἀνδρέου μ.							
3	16	3	Τ. Ἀναργύρ. μ.							
4	17	4	Τ. Ἰωαννικίου τοῦ μεγ.							
5	18	5	Π. Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης μ.							
6	19	6	Π. Παύλου ἀρχιεπ. Κων/πόλεως							
7	20	7	Σ. Τῶν ἐν Μελιτινῇ 33 μ.							
8	21	8	Κ. ✝ *Τῶν Ταξιαρχῶν*. Ἀργία							
9	22	9	Δ. Πορφυρίου καὶ Ματρώνης τῆς ὁσ.							
10	23	10	Τ. Ὀλυμπᾶ καὶ Ὀρέστου μ.							
11	24	11	Τ. Μηνᾶ, Βίκτορος καὶ Βικεντίου							
12	25	12	Π. Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος							
13	26	13	Π. ✝ *Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου*							
14	27	14	Σ. Φιλίππου τοῦ Ἀποστόλου							
15	28	15	Κ. Γουρίου καὶ Ἀβίβου μ.							
16	29	16	Δ. Ματθαίου τοῦ Ἀποστόλου							
17	30	17	Τ. Γρηγορίου ἐπ. Νεοκαισαρείας							
18	1	18	Τ. Πλάτωνος καὶ Ρωμανοῦ							
19	2	19	Π. Ἀβδιοῦ καὶ Βαρλαάμ							
20	3	20	Π. Γρηγορίου τοῦ Δεκαπολίτου							
21	4	21	Σ. *Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου*							
22	5	22	Κ. Φιλήμονος καὶ Καικιλίας μ.							
23	6	23	Δ. Γρηγορίου καὶ Ἀμφιλοχίου							
24	7	24	Τ. Κλήμεντος Πάπα Ρώμης							
25	8	25	Τ. Αἰκατερίνης μεγαλομ.							
26	9	26	Π. Ἀλυπίου καὶ Νίκωνος							
27	10	27	Π. Ἰακώβου τοῦ Πέρσου							
28	11	28	Σ. Στεφάνου καὶ Εἰρηνάρχου μ.							
29	12	29	Κ. Παραμόνου καὶ Φιλουμένου μ.							
1	13	30	Δ. *Ἀνδρέα* τοῦ πρωτοκλήτου							

SISMANOGLIO MEGARO

ΕΛΛ. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Η

ΑΜΟΙΒΑΙΑ

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΔΙΑ Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ 1902

ΑΠΟΘΕΜΑ ΦΡ. 2.000.000

ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΝ ΚΕΦ. ΔΡ. 40.000.000

SISMANOGLIO MEGARO

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Έχον ήμέρας 31. Η ήμέρα έχει ὥρ. 9 καὶ ἡ νὺξ 15.

© Ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Αἰγόκερων.

Νέαι Σελῆναι: Ζάχαρ. ἔχουν ἡμέρας 30 ὥρ. 19 ΣΘ Νοεμβρ.

Πρ. Τέταρτον ὥρ. 7	Πανσέληνος ὥρ. 11	Τελ. Τέταρτον ὥρ. 21	Νέα Σελήνη ὥρ. 20

| α. | Μ. | | |

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ
ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΩΝ ΠΟΤΩΝ
(Ἐν Γαλατᾷ Ὁδὸς Τοπχανὰ 250)
Ἱδρυθὲν τῷ 1864 ὑπὸ Γ. ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ
Διάδοχος ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ. ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

Μαστίχα, Οὖζο, Κονιάκ, Ροσόλια κτλ. ἅπαντα ἀρίστης ποιότητος. ***Εὐθηνία ἐξαιρετική.***

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ Η ΑΝΑΤΟΛΗ
Π. Γ. ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ
Ὁδὸς Χαμάλτασι, ἀπέναντι τοῦ Γαλατᾶ Σεραγίου ἀρ. 12

Τὸ ἄριστον τῶν ἐν Πέρᾳ. Διακρίνεται διὰ τὴν ποικιλίαν τῶν φαγητῶν, τὴν καθαριότητα καὶ τὴν ἐκτακτον ποιότητα τῶν ἐδεσμάτων του. Παρασκευάζονται καθ' ἑκάστην τὰ νωπότερα καὶ ἐκλεκτότερα φάγητα.

Τὸ Ἐστιατόριον Τσιτσοπούλου ἀριθμεῖ μόνον 38 ἐτῶν, ἱδρυθὲν τῷ 1870.

Τὴν φήμην αὐτοῦ ὀφείλει εἰς τὴν εὐθηνίαν τῶν τιμῶν, συνδυαζομένην ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω προσόντων πρὸς ὑπηρεσίαν πρόθυμον καὶ περιποιητικήν. Ἡ λατεία πολυπληθὴς καὶ ἐκλεκτὴ. Κατανάλωσις μεγίστη.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1909

ΠΑΣΧΑΛΙΟΝ

Ἰνδικτιόνος ζ'. 7	Λατίνων Πάσχα Μαρτίου κθ'. 29
Ἡλίου Κύκλος κε' 25	***Ἅγιον Πάσχα*** Μαρτίου κθ'. 29
Σελήνης Κύκλος ζ'. 7	Ἡ Ἀνάληψις Μαΐου ζ'. . . . 7
Σελήνης Θεμέλιων κ'. 20	Ἡ Πεντηκοστὴ Μαΐου ιζ'. . . 17
Κρεοφαγίας ἡμέραι λθ'. . . . 39	Κυριακὴ τῶν Ἁγίων Πάντων Μαΐου κδ'. 24
Τὸ Τριῳδ. ἀρχ. Ἰανουαρ. ιη'. 18	Ἡ νηστεία τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ἡμέραι λε'. 25
Ἑωθινὸν α'.—11 Ἦχος πλ. δ'.	Ἡ μνήμη αὐτῶν ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ
Ἡ Ἀπόκρεως Φεβρουαρ. α'. 1	Παραμονὴ Χριστουγέννων ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.
Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Τετάρτῃ.	
Νομικὸν Πάσχα Μαρτίου κδ'. 24	

ΕΚΛΕΙΨΕΙΣ

1) 22 Μαΐου, ὁλικὴ ἔκλειψις τῆς Σελήνης ὁρατή.
2) 4 Ἰουνίου ὁλικὴ ἔκλειψις τοῦ Ἡλίου ἀόρατος.
3) 14 Νοεμβρίου ὁλικὴ ἔκλειψις τῆς Σελήνης ἀόρατος.
4) 29 Νοεμβρίου μερικὴ ἔκλειψις τοῦ Ἡλίου ἀόρατος.

ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΩΡΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

Ἔαρ, Μαρτίου 8, ὥρ. 8 λεπτ. 33 πρὸ μεσημβρ.	***Φθινόπωρ.ν,*** Σεπτ. 10, ὥρ. 7 λεπτὰ 5 μ. μ.
Θέρος, Ἰουνίου 9, ὥρ. 4 λεπ. 27 πρὸ μεσημβρ.	***Χειμών,*** Δεκεμβρ. 9, ὥρ. 1 λεπτὰ 30 μ. μ.

ΟΘΩΜΑΝΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

Α') Θρησκευτικαί.

Ἀρχὴ Ραμαζανίου, Σεπτεμβρίου	13
Χηρκάϊ-σερίφ, 15 Ραμαζάν, Σεπτεμβρίου	17
Καδὶρ γκατζεσί, 27 Ραμαζάν, Σεπτεμβρίου	29
Σεκὲρ-Βαϊράμ, 1-3 Σεββάλ, Ὀκτωβρίου	3-5
Κουρμπὰν Βαϊράμ, Ζιλχιτζὲ 10-13, Δεκεμβρίου	22-25
Μουχαρρὲμ (νέον ἔτος 1327). Ἰανουαρίου	10
Μεβλοὺτ (γέν. τοῦ Μωάμεθ) 12 Ρεμπὶ-οὐλ-ἐββὲλ Μαρτ.	21
Οὖτς ἀϊλάρ, 1 Ρετζέπ, Ἰουλίου	6
Λεϊλὲ-μιράτς-σερίφ, 27 Ρετζέπ, Αὐγούστου	1
Λεϊλὲ-μπεράτ, 15 Σαμπὰν, Αὐγούστου	18

Β') Ἐθνικαί.

Ἡ ἀναῤῥυξις τοῦ Ὀθωμανικοῦ Συντάγματος τῇ 11 Ἰουλ.

Γ') Σουλτανικαί.

Βελαδδέτι-χουμαγιούν. (Τὰ γενέθλια τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου Ἀβδοὺλ Χαμὶτ-Χὰν τοῦ Β') γεννηθέντος τῇ 16 Σαμπὰν 1258, Αὐγούστου 19.

Τζουλούσι-χουμαγιούν. (Ἡ εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασις αὐτοῦ) τὴν 19 Αὐγούστου 1876. Αὐγούστου 19.

ΜΗΝΕΣ ΟΘΩΜΑΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΙ ΤΩΝ ΗΜΕΤΕΡΩΝ

Κιανούν-σανί	Ἰανουάριος	Τεμούζ	Ἰούλιος
Σουμπάτ	Φεβρουάριος	Ἀγοστὸς	Αὔγουστος
Μάρτ	Μάρτιος	Ἐϊλοὺλ	Σεπτέμβριος
Νισὰν	Ἀπρίλιος	Τεσρίν-ἐββὲλ	Ὀκτώβριος
Μαΐς	Μάϊος	Τεσρίν-σανί	Νοέμβριος
Χαζηρὰν	Ἰούνιος	Κιανούν-ἐββὲλ	Δεκέμβριος

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑ ΤΩΝ 12 ΑΡΑΒ. ΜΗΝΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΗΜΕΤΕΡΟΥΣ

(Μῆνες Σεληνιακοί)

Μουχαρρὲμ (ν. ἔτος 1327)	Ἡμ. 30	Ἄρχεται	Ἰανουαρίου	10
Σεφὲρ	» 29	»	Φεβρουαρίου	9
Ρεμπὶ-οὐλ-ἐββὲλ	» 30	»	Μαρτίου	10
Ρεμπὶ-οὐλ-ἀχὶρ	» 29	»	Ἀπριλίου	9
Τζεμαζὶ-οὐλ-ἐββὲλ	» 30	»	Μαΐου	8
Τζεμαζὶ-οὐλ-ἀχὶρ	» 29	»	Ἰουνίου	7
Ρετζὲπ	» 29	»	Ἰουλίου	6
Σαμπὰν	» 30	»	Αὐγούστου	4
Ραμαζὰν	» 30	»	Σεπτεμβρίου	3
Σεββὰλ	» 29	»	Ὀκτωβρίου	3
Ζιλκαδὲ	» 30	»	Νοεμβρίου	1
Ζιλχιτζὲ	» 30	»	»	30

SISMANOGLIO

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

'Από πλάσεως τοῦ α' ἀνθρ. 7417
» τοῦ κατακλυσμοῦ . . 5175
» κτίσεως Ρώμης . . . 2663
» » τοῦ Βυζαντίου 2566
» » 'Αλεξανδρείας 2241
» διορθώσεως τοῦ 'Ημερολογίου ὑπὸ Ἰουλίου Καίσαρος 1953
» κτίσεως τῆς Κ/πόλεως 1579
» καταστροφῆς τῆς Νικομηδείας ὑπὸ σεισμοῦ 1550
» ἐκδόσεως τοῦ Ἰουστινιανείου Κώδικος. . . 1380
» κτίσεως τῆς 'Αγ. Σοφίας ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ Α' 1372
» καταστροφῆς τῆς Κυζίκου ὑπὸ σεισμοῦ. . . 1366
» τοῦ μεγάλου σεισμοῦ τῆς Κων/πόλεως. . . 1352
» ἀναστηλώσεως τῶν ἁγ. εἰκόνων ὑπὸ Θεοδώρας 1067
» τοῦ μεγάλου σχίσματος τῶν 'Εκκλ. ἀνατ. καὶ δ. 855
» ἑφευρέσεως τοῦ χάρτου 851
» εὑρέσεως τῆς ν. ἠπείρου 603
» εὑρέσεως τῶν τηλεσκοπίων καὶ διόπτρων . . . 586

'Από εὑρέσεως τῆς πυξίδος 579
» τῆς καταστρ. τοῦ ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς . 491
» τῆς εὑρέσεως τῆς τυπογραφίας ὑπὸ Γουτεμβ. 470
» ἁλώσ. τῆς Κων/πόλεως ὑπὸ Μωάμεθ τοῦ Β'. 456
» τῆς ἐκπτώσεως τοῦ α'. ἑλλ. διδασκαλ. βιβλίου 443
» ἀναπολήψεως τῆς 'Αμερικῆς ὑπὸ Κολόμβου . 417
» τῆς ἱδρύσεως τοῦ πρώτου πατριαρχ. τυπογρ. 282
» ἑφευρ. τοῦ βαρομέτρου 271
» » τοῦ θερμομέτρου 269
» » τῆς ἀκαμπίδος 143
» τῆς 'Ελλ. ἐπαναστάσεως 88
» 'Οθωνος τοῦ Α' 76
» ἑφευρ. τοῦ τηλεγράφου 77
» » τοῦ τηλεφώνου 32
» » τῶν ἀτμοπλοίων 94
» » » σιδηροδρόμ. 71
» » χρήσ. τῶν γεωμετικῶν 69
» Γενεᾶς τοῦ Α' βασιλέως τῶν 'Ελλήνων . . 46
» τῆς ἀναρχήσεως τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου. . . 33

ΕΘΝΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

Μαρτίου 25. 'Η 'Ανεξαρτησία τῆς 'Ελλάδος.
'Απριλίου 23. 'Η ἑορτὴ τοῦ Βασιλέως.
'Ιουνίου 21. 'Η ἀνεξαρτησία τῶν 'Ηνωμένων Πολιτειῶν τῆς 'Αμερικῆς.
'Ιουλίου 1. 'Η ἀνακήρυξις τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας.
» *11.* 'Η ἀνακήρυξις τοῦ 'Οθωμανικοῦ συντάγματος.

ΗΓΕΜΟΝΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

Α'.) Γενέθλιοι.

Ἰανουαρ. 14 » αὐτοκράτ. τῆς Γερμανίας Γουλιέλμου τοῦ Β'. (1859)
Μαρτίου 27 » βασιλέως τοῦ Βελγίου Λεοπόλδου τοῦ Β' (1835).
'Απριλ. 8 » » τῆς Γερμανίας Γαρδ'ου τοῦ Α' (1839).
Μαΐου 4 » » τῆς Ἱσπανίας 'Αλφόνσου τοῦ ΙΓ' (1886).
» 6 » αὐτοκράτορ. τῆς Ρωσσίας Νικολάου τοῦ Β' (1868).
Ἰουλίου 2 » Χεδίβου 'Αμπᾶς Χιλμῆ (1874).
» 21 » Διαδόχου τῆς 'Ελλάδος Κωνσταντίνου (1868).
Αὐγούστ. 5 » αὐτοκράτ. τῆς Αὐστρίας Φραγκ. Ἰωσήφ Α' (1830).
» 14 » βασιλέως τῆς Σερβίας Πέτρου τοῦ Α' (1844).
» 18 Τῆς βασιλίσσης τῆς Ὁλλανδίας Βιλελμίνης (1880).
» 19 Τοῦ Σουλτάν 'Αβδοὺλ Χαμὶτ Χὰν τοῦ Β' (1842).
» 22 Τῆς βασιλίσσης τῆς 'Ελλάδος 'Ολγας (1851).

SISMANOGLIO

Σεπτεμ. 15 Τοῦ βασιλέως τῆς Πορτογαλ. Καρόλου τοῦ Α' (1863).
» 24 » ἡγεμόνος τοῦ Μαυροβουν. Νικολάου τοῦ Α' (1841).
Ὀκτωβ. 29 » βασιλέως τῆς Ἰταλίας Βίκτορ. Ἐμμανουήλ (1869).
Νοεμβ. 21 » Μικάδου τῆς Ἰαπωνίας Μουτσ-χίτο (1852).
» 28 » βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδου τοῦ Ζ' (1841).
Δεκεμβ. 12 » βασιλέως τῆς Ἑλλάδος Γεωργίου τοῦ Α' (1845).

Β') Ἀναρρήσεις.

Ἰανουαρ. 11 Τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδου τοῦ Ζ' (1901).
» 17 » βασιλέως τῆς Δανίας Φρειδερίκου (1906).
Φεβρουαρ. 5 » προέδρου τῆς Γαλλ. Δημοκρατίας Φαλλιέρ (1906).
Μαρτίου 14 » βασιλέως τῆς Ρουμανίας Καρόλου τοῦ Α' (1881).
Μαΐου 25 » βασιλέως τῆς Ἑλλάδος Γεωργίου τοῦ Α' (1853).
» 26 » αὐτοκράτ. τῆς Αὐστρίας Φραγκ. Ἰωσήφ τοῦ Α' ὡς βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας (1867).
Ἰουνίου 2 » αὐτοκράτ. τῆς Γερμαν. Γουλιέλμου τοῦ Β' (1888).
» 3 » βασιλέως τῆς Σερβίας Πέτρου τοῦ Α' (1903).
Ἰουλίου 16 » βασιλέως τῆς Ἰταλίας Βίκτορ. Ἐμμανουήλ (1900).
Αὐγούσ. 2 » » τοῦ Μαυροβουν. Νικολάου τοῦ Α' (1860).
» 19 » Σουλτάν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χὰν τοῦ Β' (1876).
Σεπτεμβ. 5 » βασιλέως τῆς Σουηδίας Ὀσκὰρ τοῦ Β' (1872).
Ὀκτωβ. 6 » » τῆς Πορτογαλ. Καρόλου τοῦ Α' (1889).
» 29 » αὐτοκράτορ. τῆς Ρωσίας Νικολάου τοῦ Β' (1894).
Νοεμβ. 5 » βασιλέως τῆς Νορβηγίας Χάκωνος τοῦ Ζ' (1906).
» 11 Τῆς βασιλίσσης τῆς Ὁλλανδίας Βιλελμίνης (1890).
Δεκεμβ. 19 Τοῦ αὐτοκράτ. τῆς Αὐστρίας Φραγκίσκου Ἰωσήφ τοῦ Α' ὡς αὐτοκράτ. Αὐστρίας (1848).
» 27 » βασιλέως τοῦ Βελγίου Ἀναπόλεων τοῦ Β' (1865).
» 30 » Μικάδου τῆς Ἰαπωνίας Μουτσ-χίτο (1867).

Η ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΕΛΛΗΝΙΔΟΣ

Μετὰ τὸν Καρλάϋλ, τὸν Ἔμερσον, τὸν Νίτσε κατέστη πάγκοινος ἀλήθεια ὅτι ἱστορία τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων εἶναι ἡ ἱστορία τῶν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ ὅτι τῶν *ὑπερόχων* ἡ ψυχὴ εἶναι ἡ περιληπτικὴ ψυχὴ τῆς ἀνθρωπότητος ἁπάσης. Ἐπίσης εἶναι γνωστὸν ἐκ τοῦ νόμου τῆς κληρονομικότητος, τοῦ λεγομένου νόμου τῆς *διασταυρώσεως*, ὅτι οἱ υἱοὶ προσοικειοῦνται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὰς φυσικάς, ἠθικὰς καὶ πνευματικὰς ἰδιότητας τῶν μητέρων· ἐπειδὴ δὲ παρὰ τὸ πλευρὸν παντὸς μεγάλου ἀνδρὸς ὑπάρχει πάντοτε ἡ μεγάλη μήτηρ, ἡ βιογραφία τῶν "ὑπερανθρώπων,, ὡς ἀποκαλεῖ αὐτοὺς ὁ Ἔμερσον, ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐρεύνης τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν, πρὸ τῆς ὑπάρξεώς των, ἀπὸ τῆς *βιογραφίας* τῶν μητέρων των.

Ὁ μέγας δυστυχὴς Βύρων, ὡς νὰ ἠσθάνετο τὸ δηλητήριον τῆς μητρικῆς ἀστοργίας εἰς τὰς φλέβας του ἀνεφώνει ὀδυνηρῶς: Mysprings of life were poisoned! (Αἱ πηγαὶ τῆς ζωῆς μου ἐπῆρξαν δηλητηριασμέναι!) Ὁ δὲ Ὀλύμπιος Γκαῖτε ῥητῶς εἰς τὴν μητέρα του ἀνῆγε τὸν εὔθυμον αὐτοῦ χαρακτῆρα καὶ τὴν ποιητικὴν ἰδιοφυΐαν « von Mütterchen die Frohnatur und Lust zu fabulieren. »

Ἀλλὰ πᾶς ἄνθρωπος, εἴτε ἀνὴρ εἴτε γυνὴ συνδέεται ἀρρήκτως πρὸς μίαν γυναῖκα, ἥτις ἐπὶ ἐννέα μῆνας ἀπετέλεσε μετ' αὐ-

τοῦ μίαν ὕπαρξιν, τὸν ἔθρεψε διὰ τοῦ ἰδίου της σώματος, ἐπλήρωσε τὰς φλέβας του μὲ τὸ αἷμα τῆς καρδίας της καὶ ἀπεσπάσθη αὐτοῦ μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς της. Ὅλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι διατηροῦμέν τι ἐκ τῶν χειρῶν, αἱ ὁποῖαι μᾶς ἐθώπευσαν ἐν τῷ λίκνῳ. Διὰ τοῦτο ἡ μόρφωσις τῆς γυναικὸς δὲν εἶναι ἁπλῶς αὐτῆς μόνης μόρφωσις. Ὁ Πλάτων συνίστα νὰ παιδεύωνται ὄχι μόνον τὰ ἄρρενα, ἀλλὰ καὶ τὰ θήλεα μήπως «ἡμίσειαν πόλιν ἀντὶ διπλασίας ἔχωμεν.» Θὰ ἠδύνατό τις νὰ προσθέσῃ ὅτι ἄνευ ἀγωγῆς τῆς γυναικὸς ὄχι ἥμισυ ἔθνος, ἀλλ' οὐδὲν ἔθνος ἔχομεν. Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται ὁ λυσσώδης ἀγὼν ἐν Γαλλίᾳ τῷ 1880 μεταξὺ δημοκρατικῶν καὶ βασιλοφρόνων κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νόμου περὶ μεταρρυθμίσεως τῆς γυναικείας παιδεύσεως, τοῦ ἐκ τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτοῦ κληθέντος νόμου Camille Sée. Ἀμφότεραι αἱ μερίδες παλαίουσαι περὶ τὴν γυναῖκα ἐγίνωσκον ὅτι ἐπάλαιον περὶ τοῦ πολιτεύματος τῆς Γαλλίας. Αὐτὴ ἡ ὑπόστασις ἑνὸς ἔθνους ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν μητέρων του. Αἱ λεπτοφεεῖς γυναικεῖαι χεῖρες ἀνεγείρουσι τὰ τρόπαια ἢ ὑφαίνουσι τὰ δεσμὰ τῶν λαῶν! Διὰ πόσους ἠττημένους θὰ ἠδύναντο νὰ λεχθῶσιν οἱ ἑξῆς στίχοι τοῦ Γάλλου ποιητοῦ:

«O femme ta tendresse a déformé cette âme;
S'il ne sait pas mourir, tu ne sais pas aimer.»

* * *

Τὸ ζήτημα τῆς πνευματικῆς ἀνυψώσεως τῆς γυναικός, τῆς ἠθικῆς αὐτῆς ἐμπεδώσεως ἐπὶ ἀρχῶν ἀδιασείστων, τῆς ἐξοικονομήσεως τόσης ψυχικῆς ἐνεργείας, σπαταλωμένης εἰς ἀνωφελῆ ἢ καὶ ὀλέθρια, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν μεγάλων ἰδανικῶν ἢ πραγματικῶν ἀναγκῶν τῆς ζωῆς, τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν τριῶν ἢ τεσσάρων κατ' ἐξοχὴν πανανθρωπικῶν ζητημάτων τῶν χρόνων ἡμῶν.

Περὶ τῆς μορφώσεως τῆς γυναικὸς τί ἔγεινε παρ' ἡμῖν ἀφ' ὅτου ὁ μέγας Καποδίστριας τῷ 1828 ὑπεδείκνυε τὴν ἵδρυσιν παρθεναγωγείου ἐν Ἄνδρῳ μὲ ὑπονοουμένην διευθύντριαν τὴν ἀδελφὴν τοῦ Κυβερνήτου, τὴν δραματουργὸν Εὐανθίαν μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν;

Πολλοὶ μόχθοι κατεβλήθησαν, οἱ μόχθοι τῶν πρωτεργατῶν οἱ παραγνωριζόμενοι, οἱ μένοντες ἀφανεῖς, ὡς πάντα τὰ θεμέλια, ἀλλὰ στηρίζοντες τὸ ὅλον οἰκοδόμημα. Βεβαίως συνετελέσθη κἄτι, ἀλλ' ἐτέκτων· καὶ ἄνευ συστήματος. Πόσον δύσκολα ἀνοίγει τὸν δρόμον πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἡ Πρόοδος! Εὐτυχεῖς αἱ χῶραι ὅπου αἱ προλήψεις τοῦ παρελθόντος δὲν ἐπιπροσθοῦν ὡς ἐμπόδια εἰς τὸ μέλλον καὶ τὰ ἐρείπια δὲν ἀποκρύπτουν τὴν βλαίστησιν!

Ἂς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὰ λαϊκὰ στρώματα.

Διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν χορῶν τοῦ λαοῦ, ὡς καὶ δι' ὅλην ἐν γένει τὴν γυναικείαν μόρφωσιν, ὁρμᾷζει ὁ πικρὸς χαρακτηρισμὸς τῆς ὀνομαστῆς Γερμανίδος Martin: «verkümmerte Männetbildung» (περίπου, ζαρωμένη, παθιασμένη ἀνδρικὴ μόρφωσις).

Εἰς τὰ παρθεναγωγεῖα τὸ αὐτὸ πρόγραμμα, τὰ αὐτὰ μαθήματα, τὰ αὐτὰ βιβλία καὶ ὄχι σπανίως ὁ αὐτὸς μηχανισμός. Εἰς τὰ σχολεῖα τῶν ἐπαρχιῶν, παρὰ τοῖς χωρικοῖς πληθυσμοῖς, ἐνίοτε τὸ σχολεῖον ὄχι μόνον δὲν ζεογονεῖ, δὲν ἐνισχύει, δὲν ἀνυψώνει τὸν καθεστῶτα βίον, ἀλλ' ἔρχεται ἀδεξίως εἰς σύγκρουσιν πρὸς αὐτόν. «Τὰ κορίτσια μας ἀρχοντεύονται» λέγει ὁ χωρικὸς καὶ παρατηρεῖ δυσπίστως τὸ σχολεῖον. Ἡ μικρὰ χωρική, καθίσασα ἐπὶ τοῦ μαθητικοῦ βάθρου, περιφρονεῖ τὰς ἐργασίας τοῦ οἴκου καὶ τοῦ ἀγροῦ ὡς βαναύσους. Διὰ τοῦτο ἐνιαχοῦ οἱ γονεῖς ἐμποδίζουν τὰ κορίσιά των νὰ ὑπάγουν εἰς τὸ σχολεῖον, συνέβη δὲ καὶ τοῦτο, εἰς ἓν χωρίον τῆς Λακωνικῆς τὴν ἵδρυσιν παρθεναγω-

γείον οἱ χωρικοὶ νὰ θεωρήσουσιν ὡς οὐχὶ ἦθικὴν πρᾶξιν. Καὶ πράγματι, ὑποσκάπτει ἐνίοτε τὴν ἑνότητα τῆς οἰκογενείας, κρημνίζει τὰς πατριαρχικὰς παραδόσεις, γίνεται ὄλεθριον ὄργανον δυσαρμονίας ψυχῶν ἀφελῶν πρὸς τὸ τερπνὸν ἀγροτικὸν αὐτῶν περιβάλλον.

Εἶναι ὀφθαλμοφανὲς ὅτι ἡ διδασκαλία τῶν θηλέων πρέπει νὰ μεταρρυθμισθῇ ἐπὶ τὸ πρακτικώτερον. Νὰ ἐξεγερθῇ ἡ πρὸς τὴν ἐργασίαν προθυμία, ἡ δὲ χειροτεχνία νὰ καταστῇ σκοπιμωτέρα ἅμα καὶ παιδευτική.

Ἄλλοτε ἡ χειρωνακτικὴ ἐργασία ἐξηντέλιζε τὰς χεῖρας καὶ ὁ Ἡσίοδος ἐκαλεῖτο ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν «ποιητὴς τῶν εἱλώτων» εἰς δὲ τὰς Θήβας ὁ πολίτης ὁ χειροβιὸς ὄροτρον ἢ ἐργαλεῖον ἔπρεπε νὰ ἐξαγνισθῇ διὰ δεκαετοῦς ἀργίας, ἕως οὗ ἀνακτήσῃ τὰ δικαιώματά του ὡς ἐλευθέρου. Ἀλλὰ τώρα ἡ ἐργασία εἶναι ἱερά, καὶ εὐστόχως ἐλέχθη ὅτι αἱ ἐργαζόμεναι χεῖρες προσεύχονται. Τὸ σχολεῖον λοιπὸν ὀφεῖλει ν' ἀσκήσῃ τὴν κόρην — συμπληροῦν ἢ ἀναπληροῦν τὴν οἰκογένειαν — εἰς ἔργα σύμφωνα πρὸς τὸν προορισμὸν αὐτῆς, ἀφ' ἑτέρου δέ, νὰ ἐξευγενίσῃ αὐτά. Τὰ χειροτεχνήματα δέον νὰ γίνωσι πρακτικὰ προσαρμοζόμενα εἰς τὰς ἀνάγκας ἑκάστου τόπου, ἀπαλλασσόμενα τοῦ ἐπιδεικτικοῦ καὶ πολυδαπάνου χαρακτῆρός των.

Ἡ μικρὰ χωρικὴ διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ παραδείγματος τῆς διδασκαλίσσης ἂς μάθῃ νὰ διευθετῇ τὸν πενιχρόν της οἶκον καὶ διὰ τῆς τάξεως, τῆς καθαριότητος, τῆς καλαισθησίας νὰ καθιστᾷ αὐτὸν ἄνετον, εὐάρεστον εἰς τὸν ἄνδρα. Ἂς διδαχθῇ κατὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου, στοιχειώδεις γνώσεις σηροτροφίας, μελισσοκομίας· ἂς μάθῃ νὰ περιποιῆται τὰ κατοικίδια ζῶα, καὶ ἂς μὴ παραδίδῃ ἀηδὲς κοντροπόϊ εἰς τὸν πατέρα της καὶ βραδύτερον εἰς τὸν ἄνδρα της, ἐν ᾧ πα-

ρέσει ἀναμένει ἀρρίζον ἀκόμη, πρὸ μικροῦ ἀμελχθέν, θαυμάσιον γάλα!

Οὕτως ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ βελτιωθῇ ἡ βιοτεχνία τῶν χωρίων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ κόρη δὲν θ' ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὸν κύκλον τῶν παραστάσεων καὶ τῶν ἕξεων, ἐν τῷ ὁποίῳ μέλλει νὰ ζήσῃ ὡς κόρη, ὡς ἀδελφή, ὡς σύζυγος, ὡς μήτηρ.

Ἀλλ' ἐπειδή, μεθ' ὅλα ταῦτα, ἡ χρησιμοθηρία δὲν πρέπει ν' ἀποπνίξῃ τὸν ἰδεώδη χαρακτῆρα τοῦ σχολείου, ἡ δὲ ἐξανθρωπιστικὴ μέριμνα δὲν θὰ σταματήσῃ εἰς τὰς χεῖρας ἀλλὰ θὰ προχωρήσῃ μέχρι τοῦ βάθους τῆς ψυχῆς, κατὰ μικρὸν ἡ ἐξευγένισις ἀπὸ τοῦ σχολείου θὰ μεταδοθῇ εἰς τὸ χωρίον καὶ ἀνοἠ καλαισθησία καὶ ἠμερόσιος θὰ εἰσπνεύσῃ εἰς τὰς καλύβας. Καὶ τὸ σχολεῖον θὰ γείνῃ ἀγαπητόν, τὸ σχολεῖον θὰ γείνῃ σεβαστόν, τὸ σχολεῖον θὰ ταχθῇ παρὰ τὴν ἐκκλησίαν.

* * *

Ὄχι μόνον εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα, ἀλλὰ καὶ εἰς τἀνώτερα παρθεναγωγεῖα τὰ χειροτεχνήματα σήμερον προσέλαβον παντοῖον πρακτικῶν χαρακτῆρα. Τὸ χρήσιμον ἐν τούτοις δὲν ἀποκλείει τὴν καλαισθησίαν. Ἡ χάρις εἶναι τι ἐπέκεινα τοῦ ἀπαραιτήτου ἀναγκαίου. Ἡ σύνδεσις τοῦ χρησίμου καὶ τοῦ κομψοῦ, ἢ μᾶλλον ἡ ἐξευγένισις τοῦ χρησίμου εἰς ὡραῖον εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἑλληνικὴ ἰδιότης, διότι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες δὲν ἐφάρμοττον ἀκριβῆ ὅρια μεταξὺ βιοτεχνίας καὶ καλλιτεχνίας.

Τὰ συνήθη πήλινα ἀγγεῖα ἦσαν καὶ διὰ τὸ σχῆμα καὶ διὰ τὰς ἐπ' αὐτῶν γραφὰς ἀληθῆ καλλιτεχνήματα· τὰ θανμάσια ἐπιτύμβια τοῦ Κεραμεικοῦ ἦσαν ἔργα ἁπλῶν χειρωνάκτων, καὶ δικαίως ὁ Βλοῦμνερ θεωρεῖ ἐκφανσιν τοῦ αὐτοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος τὴν κανονοδομίαν τοῦ Παρθενῶνος, τὴν Ἀφροδίτην τῆς Μήλου ὡς καὶ τὴν ὑδρίαν τῆς Ἀθηναίας κό-

SISMANOGLIO FIGARO

ρης καὶ τὸ χρυσοῦν κόσμημα τῆς ἐπὶ τῶν παραλίων τοῦ Εὐξείνου ἀποίκου Ἑλληνίδος.»

Ἡ ἐξέγερσις τοῦ καλαισθητικοῦ ἐνδιαφέροντος εἶναι ὕψιστον παιδευτικὸν καθῆκον τοῦ σχολείου. Ἡ ἰδέα τοῦ ὡραίου πρέπει νὰ εἰσέλθῃ εἰς πάντας τοὺς κοινωνικοὺς ὀρόφους, ὅπως τὸ ἡλιακὸν φῶς φωτίζει ὑπερήφανα μέγαρα καὶ ἰσόγεια χαμόσπιτα. «Εἶναι ἀσεβὴς βλασφημία, λέγει εἷς τῶν μεγάλων συγχρόνων παιδαγωγῶν, νὰ περιορίσωμεν τὴν ἀγωγὴν τοῦ λαοῦ εἰς μόνας τὰς πρακτικὰς γνώσεις. Μὲ ποῖον δικαίωμα θεωροῦμεν ἀνωφελῆ πολυτέλειαν τὴν τάσιν τοῦ λαοῦ πρὸς τὰς ἁγνὰς ἀπολαύσεις τῆς φαντασίας; Ἴσα ἴσα διότι ἡ τύχη τῶν ταπεινῶν εἶναι σκοτεινὴ καὶ ἐπίμοχθος, ἔχει ἀνάγκην νὰ φωτίζεται μὲ ἀκτῖνα ποιήσεως καὶ καλλιτεχνίας.»

Τὴν ἀκτῖνα ταύτην ὀφείλει νὰ φέρῃ ὁ διδάσκαλος μέχρι τῆς καλύβης τοῦ χωρικοῦ.

* * *

Γάλλος συγγραφεὺς τὴν ἀνατροφὴν τῆς κόρης παρομοιάζει πρὸς τὴν καλλιέργειαν ῥοδακινέας. Ἐκ τῶν τριῶν περιόδων τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ δένδρου: τοῦ ἐμβολιασμοῦ, τῆς μεταφυτεύσεως καὶ τοῦ κλαδεύματος, δυσκολωτέρα εἶναι ἡ δευτέρα, ἡ τῆς μεταφυτεύσεως. Ὁμοίως ἐκ τῶν τριῶν περιόδων τῆς μορφώσεως τῆς κόρης, δυσκολωτέρα εἶναι ἡ ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὴν ἥβην. Κατ' αὐτὴν ἐκδηλοῦται πρὸ πάντων, εἴς τε τὸ δένδρον καὶ τὴν μέλλουσαν γυναῖκα, ἡ τάσις πρὸς αὔξησιν, ἡ ὁρμὴ πρὸς ζωήν. Εἶναι ἡ κρίσιμος ἐποχὴ τοῦ σωματικοῦ καὶ ψυχικοῦ σχηματισμοῦ τοῦ φύλου. Εἶναι ἡ ὥρα βαθείας ὀργανικῆς διαταράξεως, ἀορίστου ἀνησυχίας, ὀνειροπολήσεως, ἀγωνιώδους τάσεως τῶν βραχιόνων πρὸς ἄπειρόν τι καὶ νεφελῶδες, τὴν εὐτυχίαν. Τὴν ἐποχὴν ταύτην

ἐμελέτησαν φυσιολόγοι καὶ ψυχολόγοι, τὴν περιέγραψαν μυθιστοριογράφοι, τὴν ἐξύμνησαν ποιηταί. Ὢ! πόσας προφυλάξεις ἀπαιτεῖ!.. Καὶ ὅμως κατ' αὐτὴν συμπίπτει ἡ βαρυτέρα μερὶς τῆς πνευματικῆς ἐργασίας τῆς κόρης, ἡ ὑπερκόπωσις καὶ ὁ ἐκνευρισμός.

Σήμερον ἡ Παιδαγωγικὴ ἰδεῶδες αὐτῆς ἔχει τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν εὐστοχωτέραν προσαρμογὴν τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῆς ἀγωγῆς καὶ διδασκαλίας εἰς τὴν ἰδιοφυΐαν ἑκάστου ἀτόμου, ὅπως καὶ ἡ ἰατρικὴ τὴν προσαρμογὴν τῆς θεραπευτικῆς εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ἑκάστου ἰδιοσυστασίαν.

Ἀλλ' ἡ γυνὴ δὲν εἶναι ψυχοφυσικῶς καθ' ὅλα ὁμοία πρὸς τὸν ἄνδρα· ψυχικῶς ἴσως διαφέρει περισσότερον περ' ἔσχν κατὰ τὸ σῶμα καὶ τὴν φωνήν. Φυσιολόγοι καὶ ἀνατόμοι καθώρισαν ἀκριβῶς τὰς διαφοράς, εἰλικρινεῖς δὲ γυναῖκες συνεπλήρωσαν τὰς παρατηρήσεις τῶν ψυχολόγων. Ἡ Κυρία **de Rémusat** ἔγραφε περὶ τοῦ θήλεος φύλου. «Ἡμεῖς αἱ γυναῖκες στερούμεθα ἀκολουθίας καὶ βάθους πρὸς μελέτην τῶν γενικῶν ζητημάτων. Εὐμοιροῦσαι ζωηρᾶς φαντασίας ἀντιλαμβανόμεθα ἀμέσως, μαντεύομεν μᾶλιστα, καὶ βλέπομεν τόσον εἰλικρινῶς ὅσον καὶ οἱ ἄνδρες. Ἀλλ' ἕνεκα τῆς εὐπαθείας ἡμῶν δὲν δυνάμεθα νὰ μείνωμεν ἀμερόληπτοι καὶ εἴμεθα ἀκατάλληλοι πρὸς ἁπαθῆ παρατήρησιν.»

Ἡ σύγχρονος ἐπιφανὴς ψυχολόγος Σωσάνα Ρουμπινστάϊν ἐν τῇ βαθυτάτῃ μελέτῃ αὐτῆς περὶ τῆς ψυχολογίας τῶν φύλων, πλὴν ἄλλων λέγει ὅτι ὁ πνευματικὸς βίος τῆς γυναικὸς ἐκδηλοῦται *κεντροφεροῦς*, διότι αὕτη συγκρατεῖ πᾶσαν ἐντύπωσιν καὶ τὴν θερμαίνει ἐν τῇ ἑστίᾳ τοῦ θυμικοῦ αὐτῆς· ἐνῷ τοῦ ἀνδρὸς ὁ πνευματικὸς βίος ἐκδηλοῦται *φυγοκέντρως*, ἐκρήγνυται πρὸς τὰ ἐκτὸς ὡς ἐνέργεια καὶ πρᾶξις· ἀλλαχοῦ δὲ προσθέτει: «ἡ ὁδὸς τῆς λογικῆς εἶναι πολὺ ἀνιαρὰ εἰς τὴν

SISMANOGLIO MUSEUM

γυναῖκα.» (εἶναι ἀράγε πολὺ τερπνὴ πάντοτε πρὸς τὸν ἄνδρα;)

Φυσικώτατον λοιπὸν θὰ ἦτο ἡ μέθοδος τῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς διδασκαλίας καὶ διὰ τὴν διαφορὰν τῆς ἀφετηρίας, τῆς ἰδιαζούσης ψυχοφυσικῆς ἰδιοσυστασίας τῆς κόρης, καὶ διὰ τὴν διαφορὰν τοῦ τέρματος, τοῦ διαφόρου σκοποῦ τοῦ προορισμοῦ της, νὰ εἶναι διάφορος δι' ἑκάτερον τῶν φύλων.

Ἀλλὰ πόσοι καθηγηταὶ μεταβαίνοντες ἀπὸ αἰθούσης παραδόσεως ἀρρένων εἰς αἴθουσαν παραδόσεως θηλέων αἰσθάνονται ὅτι μετεβλήθη ἡ πνευματικὴ καὶ ἡ ἠθικὴ ἀτμόσφαιρα; Βεβαίως ὑπάρχουσι καὶ ἕλληνισταὶ διδάσκοντες τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ ὡς ζῶσαν γλῶσσαν, ἐξαίροντες τῶν νοημάτων τὸ βάθος, τῶν συναισθημάτων τὸ κάλλος, τῆς παραστάσεως τὴν γραφικότητα καὶ ἱστορικοὶ κινοῦντες εἰς αὐτενεργὸν ἔκνοησιν τὸ πνεῦμα τῶν μαθητριῶν, ἐξεγείροντες θαυμασμὸν πρὸς τοὺς μεγάλους χαρακτῆρας καὶ ἐνδιαφέρον πρὸς τὰς τύχας τοῦ ἔθνους, καθιστῶντες ἀντιληπτὸν εἰς τὰς ἐφηβικὰς ψυχὰς τὸ βάθος τῶν λόγων τοῦ Σολωμοῦ «Κλεῖσε μέσα 'στὴ ψυχή σου τὴν Ἑλλάδα καὶ θὰ αἰσθανθῇς μέσα σου νὰ λαχταρίζῃ κάθε εἶδος μεγαλείου.»

Ἀλλὰ καὶ πόσοι εἶναι ἱκανοὶ νὰ μεταβάλωσι τὸν καθιερωμένον τόνον, τὴν ἀποστεωθεῖσαν φρασεολογίαν των; πόσοι εἴτε ἄρρενας διδάσκουσιν εἴτε κόρας λησμονοῦσιν ὅτι ἡ γραμματικὴ καὶ ἡ σύνταξις δὲν εἶναι ἀφετηρία ἀλλὰ τέρμα, ὅτι εἶναι φιλοσοφία τῆς γλώσσης, καὶ ὅτι ἡ γραμματικὴ πρέπει νὰ διδαχθῇ, ὅπως παρήχθη, μετὰ τὴν γνῶσιν τῆς γλώσσης; Δι αὐτούς, ἔλεγεν ὁ ἀείμνηστος Κυπριανὸς «ὁ καλλιμορφος λόγος τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων δὲν ἐμφανίζεται εἰς τοὺς μαθητὰς ὡς λαλιὰ ζῶσα καὶ ἔμψυχος, ἀλλ' ἀποτίμνεται καὶ κατασχίζεται διὰ τῆς γραμματικῆς μαχαίρας εἰς μικρὰ καὶ ἄσημα τμήματα φθόγγων καὶ φωνῶν, ἵνα ἐπὶ τῶν

νεκρῶν ἐκείνων σωμάτων ἀσκηθῶσιν οἱ μαθηταὶ τοὺς κανόνας τῆς γραμματικῆς καὶ τοῦ συντακτικοῦ.»

Εἶναι ὀρθὴ ἡ ψυχολογικὴ παρατήρησις ὅτι εἰς τὴν γυναῖκα ἡ ἀλήθεια ἔχει πρὸ πάντων σημασίαν διὰ τὴν εὐφρόσυνόν της λάμψιν. Καὶ ἐν τούτοις ἐκ τῆς διδασκαλίας, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, σπάζει, ὡς ἡ ὑγρασία ἐκ τῶν τοίχων, ἡ ἀνία ἡ διαβιβρώσκουσα, ὅπως ἡ σκωρία, ἡ ἐπικίνδυνος ἀνία ἡ καθιστῶσα ἄτονον καὶ χαῦνον τὴν ψυχὴν καὶ παραδίδουσα αὐτὴν ἐκνευρισμένην εἰς πειρασμοὺς τοῦ ῥεμβασμοῦ!..

***

Ἀνάγκη νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ διδασκαλία, ἐν γένει μὲν ἀναπτύσσουσα τὴν δυναμικὴν ἱκανότητα τῆς γυναικὸς ὡς ἀνθρώπου, ἰδίᾳ δὲ συμφώνως πρὸς τὴν ἰδιοφυΐαν καὶ τὸν προορισμόν αὐτῆς ὡς θήλεος. Ἀνάγκη, αὐξανομένου τοῦ βάθους διὰ τῆς εὐμεθοδίας, νὰ ἐλαττωθῇ τὸ πλάτος. Αἱ κόραι εἰσερχόμεναι εὐτραφεῖς καὶ ὑγιέσταται εἰς τὸ σχολεῖον, ἐξέρχονται μετ' ὀλίγα ἔτη κάτοχροι, ἰσχνὰ καὶ καχεκτικὰ ὄντα. Τὰ προγράμματα πρέπει νὰ περικοπῶσι, ἀλλ' οὐχὶ διὰ ν' ἀκρωτηριασθῶσιν, ἀλλ' ὅπως κλαδευόμενον τὸ δένδρον συγκεντρώνει τοὺς χυμούς του. Ἡ μέση λοιπὸν παίδευσις τῶν θηλέων πρέπει νὰ γίνῃ βαθυτέρα κατὰ δύο διευθύνσεις, τὴν *οἰκοκυρικὴν* καὶ τὴν ἀνθρωπιστικήν. Ἀφ' ἑνὸς ἡ κόρη θὰ διδαχθῇ τὴν *ἐθνικὴν κατήχησιν*, ὡς ἐπεκλήθη ἡ ἑλληνικὴ οἰκιακὴ οἰκονομία, διδάσκουσα τὴν πάτριον λιτότητα, τὴν ἐγκράτειαν, τὴν σωφροσύνην, τὴν αὐταπάρνησιν, τὴν ἀλληλεγγύην τῶν οἰκογενειακῶν συμφερόντων, τὴν συγκράτησιν τῆς οἰκογενειακῆς ἑνότητος.

Ἀφ' ἑτέρου θὰ λάβῃ τὴν ἐλευθέριον ἀγωγὴν τὴν ἁρμόζουσαν εἰς ἄτομον πεπολιτισμένης κοινωνίας καὶ τὴν εἰδικὴν ἀγωγὴν μελλούσης μητρός. Τὸ πνεῦμα αὐτῆς θὰ πλουτισθῇ

SISMANOGLIO MEGARO

διὰ τῶν γνώσεων τῶν ἀπαραιτήτων ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ ἐποχῇ ἐν τῇ ὁποίᾳ ζῇ, διότι, κατ' ἀναντίρρητον παιδαγωγικὸν ἀξίωμα, ὁ ἄνθρωπος ἔχει καθῆκον νὰ μορφωθῇ σημφώνως πρὸς τὸ ὕψος τοῦ πολιτισμοῦ τῶν χρόνων του. Θὰ διδαχθῇ νὰ κρίνῃ καὶ νὰ συλλογίζεται βαθύτερον, νὰ εἰσέρχεται εἰς τὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων· οὕτω θὰ λείβῃ σοφῇ ἰδέαν τῆς μεγάλης σημασίας τοῦ βίου ἵνα κατευθύνῃ τὰ συναισθήματά της πρὸς εὐγενῆ ἰδεώδη καὶ μὴ γίνεται θῦμα τῆς καρδίας της. Θ' ἀναπτασθῶσι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της οἱ κόσμοι τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ ὡραίου καὶ τοῦ ἀληθοῦς.

Ἀλλὰ πάντα ταῦτα θὰ τείνωσιν εἰς ἕνα σκοπόν, εἰς τὸ νὰ κατασταῇ ἐνάρετος σύζυγος, τελεία οἰκοδέσποινα, ἄξια μήτηρ. Θὰ μάθῃ ὅτι «ὅταν ἡ οἰκία εἶναι πλήρης ζωῆς καὶ φαιδρότητος, αἱ οἰκογενειακαὶ φροντίδες ἀποτελοῦσι τὴν τερπνοτέραν ἀσχολίαν τῆς γυναικός.» Θὰ μάθῃ νὰ συγκεντρώνῃ ἐν τῷ οἴκῳ τὴν εὐτυχίαν της.

Ἀλλ' ἂν δὲν εἶναι εἰς αὐτὴν πεπρωμένη ἡ γλυκεῖα ὑποτέλεια εἰς προσφιλῆ κυριαρχίαν, ἂν ἡ μοῖρα δὲν ἐπιφυλάττῃ εἰς αὐτὴν κτιδήματα λίκνου ἀλλὰ τὴν ὠθεῖ ἐκτὸς τοῦ οἴκου εἰς τὴν τραχεῖαν βιοπάλην τῆς ἀναζητήσεως ἄρτου δι' ἑαυτὴν καὶ διὰ τοὺς ἄλλους, τότε τὴν ἀχρησιμοποίητον στοργὴν πρέπει νὰ μεταβάλῃ εἰς ἀγωνιζόμενον σθένος. Μὴ ἔχουσα βραχίονα νὰ στηριχθῇ, πρέπει νὰ στηριχθῇ ἐφ' ἑαυτῆς. Μὴ ἔχουσα τὴν τύχην νὰ γείνῃ κασσός, πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν δύναμιν νὰ ὀρθωθῇ ἐπὶ τοῦ ἰδίου της κορμοῦ. Νὰ ἐμπιστευθῇ ἑαυτὴν εἰς ἑαυτήν. Νὰ ὑφώσῃ τὴν κορυφὴν ἑτοίμην εἰς τὴν ὁρμὴν τῆς θυέλλης καὶ τὰ κτυπήματα τοῦ κεραυνοῦ. Τὴν αὐτοπεποίθησιν ταύτην πρέπει νὰ εὕρῃ ἡ κόρη ἐν τῇ ψυχῇ της τὴν κρίσιμον στιγμήν. Ἀλλὰ τὶς ἄλλος θὰ ἔχῃ ἐναποθέσῃ αὐτὴν ἐκεῖ ἑτοίμην πρὸς ἐνέργειαν ἀκίνητον καὶ χαλκόδινην ἢ ἡ μαχαὶρ βλέπουσα καὶ προνοοῦσα δυναμογόνος ἀγωγή;

ΠΡΟΣΟΧΗ ΕΙΣ ΤΟ ΔΕΛΤΙΟΝ! ΜΕΓΑ ΚΕΡΔΟΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΑΔΕΛΦΩΝ ΑΒΔΟΥΛΛΑΧ

Ἀπέναντι τοῦ Β. Προξενείου τῆς Ἑλλάδος

Μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέραν ἀρ. 75.

Ἓν τῶν καλλιτεχνικωτέρων τῆς πρωτευούσης, ἱδρυθὲν τῷ 1852 καὶ κεκτημένον ἀρίστην φήμην καθ' ὅλην τὴν Ἀνατολήν.

Πλατινοτυπίαι παντὸς μεγέθους καὶ σχήματος.

Ἀγκραντισσεμὰν ἐκτάκτου ἐπιτυχίας.

Σημ. Ὁ παρουσιάζων τὸ κατωτέρω δελτίον εἰς τοὺς κ. ἀδελφοὺς Ἀβδουλλὰχ ἔχει ἐξ φωτογραφίας του (πλατινοτυπίας) μεγίλου μεγέθους, ἀξίας ἑνὸς Μετζιτίου ἀντὶ 10 μόνον φρ.

Ὁμοίως ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ὁ ἀποστέλλων ταχυδρομικὴν ἐπιταγὴν 10 φρ. καὶ μίαν φωτογραφίαν τὴν ὁποίαν θὰ ἤθελε νὰ ἔχῃ εἰς μέγα μέγεθος, λαμβάνει αὐτὴν μετ' ὀλίγον καλλιτεχνικωτάτην, δυναμένην νὰ κοσμήσῃ οἱονδήποτε σαλόνι. Ποῖος δὲν ἔχει ἕνα προσφιλῆ νεκρὸν ἢ ζῶντα τοῦ ὁποίου θὰ ἤθελε νὰ ἔχῃ εἰς τιμὴν κατωτέραν τοῦ ἡμίσεως ἓν ἀγκραντισσεμάν, δεδομένου ὅτι τὰ ἀγκραντισσεμὰν στοιχίζουν 25 φρ. ἕκαστον εἰς τὰς τρεχούσας τιμάς;

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΤΟΥ

Ὁ παρουσιάζων τὸ παρὸν δελτίον ἢ στέλλων αὐτὸ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς Ἀβδουλλάχ, Μ. Ὁδὸς Πέραν ἀρ. 75 δικαιοῦται εἰς 6 φωτογρ. cabinet ἀντὶ 10 φρ. ἢ εἰς ἓν ἀγκραντισσεμὰν ἀξίας 25 φρ. καὶ αὐτὸ τῆς αὐτῆς τιμῆς τῶν 10 φρ.

SISMANOGLIO MEGARO

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΜΙΧΑΗΛ Β. ΜΑΝΟΥΣΟΥ

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩ 1904

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ

Προεξοφλήσεις Γραμματίων.— Τρεχούμενοι Λ|σμοὶ—Ἔκδοσις Ἐπιταγῶν—Προκαταβολαὶ ἐπὶ ἐμπορευμάτων—καὶ Χρεωγράφων.

Πώλησις Ἀαχειοφόρων Ὁμολογιῶν (πάντων τῶν Κρατῶν, ἐπὶ πιστώσει διὰ μηνιαίων δόσεων. Εἰς τὸν *κλάδον* τοῦτον τὸ Τραπεζιτικὸν Κατάστημα Μιχ. Μανούσου, εἶνε τὸ μόνον συστηματικὸν τοιοῦτον, καθ' ἅπασαν τὴν Ἀνατολήν.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ, *οἱ ὁποῖοι παρακαλοῦνται νὰ ἀπευθύνωνται κατ' εὐθεῖαν (εἰς τὸ κατάστημα ἐν Σμύρνῃ) ἐφοδιασμένοι διὰ τῶν ἀπαιτουμένων συστάσεων.*

SISMANOGLIO

Ἀλλ' ἐνῷ τόσον σοβαρὰ εἶναι ἡ προπαρασκευὴ τῆς κόρης πρὸς τὸν οἰκογενειακὸν καὶ κοινωνικὸν βίον, πολλαὶ οἰκογένειαι τὴν μόρφωσιν τῆς θυγατρός των περιορίζουσιν εἰς ὀλίγην μουσικὴν καὶ ὀλίγα γαλλικὰ (ἀρκοῦντα μόνον πρὸς ἔκφρασιν τῶν ὅρων τοῦ συρμοῦ καὶ τὴν ἀνάγνωσιν ἐλαφρῶν γαλλικῶν βιβλίων.) Μὲ τὸ ἔρμα τοῦτο ἐφοδιάζουν ἑλληνικαὶ οἰκογένειαι τὰ τέκνα των διὰ τὸ ἐπικίνδυνον καὶ περιπετειῶδες ταξίδιον τῆς ζωῆς! Κατενόδιον!

Ὁ διάσημος ἀρχιεπίσκοπος Dupanloup εἰς τὰς περιβοήτους ἐπιστολάς του περιγράφει μὲ ἀμείλικτον ἀλήθειαν τὴν *γυναῖκα τοῦ κόσμου* ἀμαθῆ, μὲ πνευματικὰ ὅρια στενά, μὴ ἐκτεινόμενα πέραν τοῦ συρμοῦ, μὴ ἐνδιαφερομένην μήτε περὶ τέχνης, μήτε περὶ ἐπιστήμης, μήτε περὶ τῶν μεγάλων προβλημάτων τοῦ βίου.

Ἡ διεστραμμένη αὕτη τῆς γυναικείας μηδαμινότητος ἐχρησίμευσεν ὡς σάλπισμα κινδύνου τῷ 1880 εἰς τοὺς Γάλλους καὶ μετὰ πάθους καὶ μετὰ μεγαλοφροσύνης ἠγωνίσθησαν ν' ἀναμορφώσωσι τὴν γυναικείαν ψυχήν. Ἀλλὰ παρ' ἡμῖν ἐξακολουθεῖ ἡ βιομηχανία τῶν γαλλικῶν καὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου ἡ κατεργαζομένη τὰς κοσμοπολίτιδας demoiselles, τὰς ἐντρυφώσας εἰς τὰ μυθιστορήματα τοῦ Μαρεὶλ Πρεβὼ καὶ ὀνειροπολούσας τὴν τύχην τῶν ἡρωΐδων του. Ἕκαστον δένδρον, ἕκαστος θάμνος στηρίζεται εἰς ἓν ἔδαφος· αὗται δὲν στηρίζονται εἰς οὐδὲν χῶμα, δὲν ἔχουσι στερεώσει οὐδαμοῦ τὰς ῥίζας των καὶ οἱ κλάδοι των εἶναι προορισμένοι νὰ κυλισθῶσιν εἰς τὴν κόνιν καὶ εἰς τὴν λάσπην!..

* * *

Πᾶσα ἀγωγὴ πρέπει νὰ ἔχῃ τὰς ῥίζας της εἰς τὸ παρελθόν, εἰς τὰς παραδόσεις καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἔθνους. Καὶ τῶν Ἑλληνίδων ἡ ἀγωγὴ πρέπει νὰ καταστῇ ἑλληνοπρεπής, ἐ-

θνικὴ εἰς πάσας τὰς τάξεις τοῦ Ἔθνους. Πρὸς τοῦτο πλὴν ἄλλων πρέπει νὰ ἐξαγνισθῇ καὶ διυθερμανθῇ τὸ θρησκευτικὸν φρόνημα.

Τοῦτο ἴσως φανῇ λίαν ἀφελὲς εἴς τινας ἀλλ' εἰς αὐτὸ μᾶς ὁδηγεῖ ἡ ἐπιστήμη· ὁμοίως μετὰ μακρὸν δρόμον φθάνομεν εἰς τὸ μέρος ὁπόθεν ἐξεκινήσαμεν.

Ἡ ψυχολογία ἐξηγεῖ διατὶ ἡ πίστις ἐντείνει τὸ ἐνδόμυχον σθένος, διατὶ ἐν τῇ πλημμύρᾳ τῆς ψυχικῆς ἐνεργείας καταπίγεται καὶ αὐτὴ ἡ συναίσθησις τοῦ σώματος, καὶ ἐξηγεῖ τὸ ἀγγελικὸν μειδίαμα καὶ τὸ πρὸς τἄνω ὑφούμενον βλέμμα ἀγαλλιάσεως τῶν πρώτων μαρτύρων, ἐνῷ ἀνήρχοντο τὴν πυρὰν ἢ ἐσπαράσσοντο ὑπὸ τῶν ὀνίχων λεόντων ἢ τίγρεων. Ἡ πίστις εἶναι δύναμις. Τὴν πίστιν πρέπει νὰ θερμαίνωμεν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλληνίδων, τὴν πατροπαράδοτόν μας πίστιν.

***

Εἴδομεν ὅτι ἡ κόρη πρέπει νὰ ἐφοδιασθῇ δι' ὅλων τῶν πρακτικῶν γνώσεων τῶν συνδεομένων πρὸς τὰς ὑλικὰς ἀνάγκας τοῦ βίου. Ἐν Σουηδίᾳ, εἰς τὴν *μαγειρικὴν* δὲν διδάσκεται μόνον ἡ κατασκευὴ φαγητῶν ἢ γλυκισμάτων ἀλλὰ καὶ τὰ θρεπτικὰ συστατικὰ ἑκάστης μαγειρευομένης ὕλης καὶ ἡ πληρωθεῖσα τιμή, ὥστε διὰ τῆς διαιρέσεως γίνεται φανερὰ ἡ δι' ἑκάστην μερίδα δαπάνη. Καὶ ταῦτα πρέπει νὰ μάθῃ ἡ Ἑλληνίς, ἀλλὰ ζητοῦμεν καί τι πλέον. Συμφωνοῦμεν πρὸς τὴν περιώνυμον Mme Rolland, ἥτις ἀπαιτοῦσα τελείαν οἰκοκυρικὴν μόρφωσιν παρὰ τῆς γυναικός, προσθέτει: «Ἡ τελεία γυνὴ ὅμως πρέπει νὰ εἶναι τι πλειότερον ἁπλῆς μαγειρίσσης ἢ οἰκονόμου. Ἡ οἰκογένεια εἶναι τὸ βασίλειόν της, ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίζῃ καὶ νὰ ἐξέρχεται αὐτοῦ, ὅταν μέλλῃ νὰ ἐκτελέσῃ ὑψηλὰ εὐγενῆ καθήκοντα.»

Αἱ ἰδέαι εἶναι δυνάμεις κινούμεναι πρὸς τὰ πρόσω. Ἐν δὲ τῷ γενικῷ νόμῳ τῆς προόδου δὲν πρέπει μόνη ἡ γυνὴ νὰ μείνῃ ἀκίνητος. Ὅπως ἐν γένει πρέπει νὰ ἔχωμεν τὴν νοσταλγίαν τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ νὰ βαδίζωμεν ἐν τῷ ἐνεστῶτι καὶ νὰ στρέφωμεν τὸ βλέμμα εἰς τὸ μέλλον, ὁμοίως ἡ γυνὴ ἰδίᾳ πρέπει ν' ἀποτελέσῃ ἑναρμόνιον σύνθεσιν τῶν προσόντων, ἅτινα ἀπετέλεσαν τὸ θέλγητρον καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς γυναικὸς ἐν τῷ παρελθόντι, καὶ τῶν ἰδιοτήτων διὰ τῶν ὁποίων θὰ συμβαδίσῃ μετὰ τῆς πρὸς τὰ πρόσω χωρούσης ἀνθρωπότητος. Ἡ ἀληθῶς μεμορφωμένη γυνὴ δὲν θὰ κλείσῃ ἑρμητικῶς τὰ παράθυρα αὐτῆς εἰς τὴν κοινωνίαν, δὲν θὰ μείνῃ αἰχμάλωτος ἐν τῷ βασιλείῳ της. Ὑπάρχουσιν ἔξω δάκρυα χυνόμενα, μέτωπα πυρέσσοντα, ζωαὶ κινδυνεύουσαι!..

Χρειάζεται καὶ ἀλλαχοῦ τὸ μειδίαμά της· ἀφοῦ μάλιστα ὅ,τι δώσῃ εἰς τὴν συμφορὰν δὲν τὸ ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὴν ἑστίαν της, διότι ἡ εὐγενὴς συμπάθεια κατανάλισκομένη δὲν πτωχύνει τὴν ψυχὴν ἀλλὰ τὴν πλουτίζει. Ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ψυχολογίᾳ ἡ γυνὴ ἀντιπροσωπεύει τὸ ὄν ἐν τῷ ὁποίῳ ζωηρότατα, θερμότατα, ζῶσι καὶ παλλονται καὶ ἐνεργοῦσι τὰ συμπαθητικὰ συναισθήματα τοῦ ἔλεους, τῆς ἁγιοσύνης, τῆς αὐταπαρνήσεως.

Ἡ ἀγαθοεργία σήμερον κατέστη ἐπιστήμη. Ἡ δὲ γυνὴ διὰ τῆς φιλανθρωπίας δύναται νὰ καταστῇ δύναμις τῆς πολιτείας. Ἐκεῖ ἐπάνω, ἐπὶ τοῦ ὕψους εἰς ὃ τὴν ἀνήγαγεν ἡ καρδία της, εἰς τὴν πλήρη εἰνόδη ἄνθησιν τῆς ἰδιοφυΐας αὐτῆς εἶναι ἄξια τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῆς ἀνθρωπότητος!

***

Ἐγκυκλοπαιδικός τις ἐκ τῶν ἐλαφρῶς καὶ παγκοσμίως περὶ τῆς γυναικὸς ὁμιλούντων εἶπε: «Τὸ πνεῦμα τῆς γυναικὸς ὁμοιά-

ζει πρὸς τὰ δένδρα τοῦ παραδείσου, ἅτινα ἄνευ καλλιεργίας παρῆγον ὡραίους καρπούς.» Ἀλλὰ μὴ δὲν ἦτο δένδρον τοῦ παραδείσου, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον παρήγαγε τὴν μεγάλην συμφορὰν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος;

Ἡ γυνὴ δὲν ἐπλάσθη νὰ εἶναι κομψὸν ἄθυρμα τέρψεως εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἀνδρός.

Ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ τρίποδος ἐν Δελφοῖς οὐδέποτε ἐκάθισεν ἀνήρ· ἡ Πυθία μόνη — ἡ γυνὴ — ἠδύνατο νὰ ἐμπνευσθῇ ἐπεργείου ἐνθουσιασμοῦ καὶ νὰ αἰσθανθῇ τὴν προσέγγισιν τοῦ θεοῦ, ἐν ἱερᾷ δὲ μανίᾳ, τὸ βλέμμα ἔχουσα βεβυθισμένον εἰς τὸ μέλλον, ν' ἀναγινώσκῃ προφητικῶς τὴν ἀλήθειαν.

Ἐν τοῖς μουσείοις τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γερμανίας πολλάκις ἐστάθην ἐκθαμβος ἐνώπιον Παναγίας τινὸς τοῦ Λεβίντση, τοῦ Ραφαήλ, τοῦ Λουΐνη, τοῦ Κορρηγίου, τοῦ Τιτσιανοῦ ἢ τοῦ Βερονέζε, κρατούσης τὸν Ἰησοῦν ἐν τῇ ἀγκάλῃ της. Διὰ μέσου τῆς καλλιτεχνικῆς συγκινήσεως καὶ πέραν τῆς θρησκευτικῆς παραστάσεως, ἠσθάνθην βαθέως τὸ κοινωνικὸν σύμβολον: τὴν ἀναγέννησιν τῆς ἀνθρωπότητος εἰς τὰς χεῖρας γυναικός.

Καὶ τὸ ἀρχαῖον πνεῦμα καὶ ὁ χριστιανισμὸς καθιέρωσαν τὴν ἱερότητα τῆς γυναικός. Ἡ ἱερότης αὕτη δὲν πρέπει νὰ καταπέσῃ ἐν τῇ ἀγωγῇ τῆς φυλῆς μας.

Ἐγὼ τὴν ἑλληνικὴν οἰκογένειαν ἀντιπροπαλῶ **ὡς φοιμελέαν δρῦν βυθίζουσαν τὰς ἰσχυρὰς ῥίζας της εἰς τὰ βάθη τῆς πίστεως καὶ τῶν παραδόσεων, ἐνῷ δ' ἐπὶ τῶν κλάδων της, διὰ μέσου τοῦ πυκνοῦ φυλλώματος ἀκούονται τὰ κελαδήματα τοῦ ὡραίου, τὴν ὑψηλήν της κορυφήν, τὴν ὑψουμένην πρὸς τὸν οὐρανόν, σείουσιν αἱ πνοαὶ τῶν ἰδεωδῶν τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἀνθρωπότητος!**

Ἀθῆναι. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΣ

1

Ὅλα σὲ σᾶς χρωστοῦμ' ἐμεῖς σ' ὅλες ἀπ' ἄκρη ὡς ἄκρη,
ἀπὸ τὸ γέλιο ὡς τὸ φιλὶ κι' ἀπ' τὸ φιλὶ ὡς τὸ δάκρυ·
σὲ σᾶς, γυναῖκες, τὴ ζωὴ καὶ τῆς ζωῆς τὶς χάρες,
χαρὲς καὶ λύπες καὶ καῦμοὺς κι' ἀγάπες καὶ λαχτάρες,
τῆς κούνιας τ' ἀργοκούνημα, τοῦ τάφου τ' ἀγωνέρι·
Τὰ βελουδένια μάτια σας καὶ τ' ἁπαλό σας χέρι
δίνουν τὰ χάδια τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ κορμιοῦ τὰ χ'ίδια·
ἐσεῖς συχνογυμίζετε τὴ σκέψι μας τὴν ἄδεια,
ἐκρεμᾶτε στὴν ἄβυσσο τῆς νύκτες πόθων σπείρων
ὦ σᾶς, ροδόκηπες αὐγὲς τῶν σκοτεινῶν ὀνείρων!

2

Γιὰ νὰ χορέσῃ μέσ' τὸ νοῦ κι' ὁ νοῦς γιὰ τὰ τὴν ποιόθῃ
μιὰν ἀπὸ σᾶς ἐδιάλεξεν ἡ Ἰδέα καὶ ἐσαρκώθη.
Μηδὲ κάνενα σύννεφο, μηδὲ κανένα ἀστέρι,
μηδὲ τὸν ἥλιο ἐδιάλεξε στὸν κόσμον νὰ τὴν φέρῃ·
—Ἡ μυρουδιὰ εἶν' ἀνέγγιχτη, μὰ τὸ ἄνθος θέλει γλάστρα.—
Πεσὸ ἀνάλαφρα ἀπ' τὰ σύννεφα, πιὸ λαμπερὰ ἀπὸ τ' ἄστρα
κι' ἀπὸ τὸν ἥλιο πιὸ θερμά, ναί, τὰ γυναίκεια σπλάχνα
ἐχτίρεσαν τὰ ἀχτίρωτα κ' ἐχώσανε τὴν ἄχνα
κ' ἐθέρμανε τὰ πέραντα τῆς γῆς τὰ παγωμένα.

Γονατιστὸς σὲ προσκυνῶ, γλυκειὰ καὶ θεία Παρθένα!

3

Μὲ λύρα γλυκοτέναχτη ψέλνοντας σᾶς, θὰ ψάλω
ὅ,τι εἶναι ὡραῖο κι' ὅ,τι καλὸ μὲ μᾶς κι' ὅ,τι μεγάλο.
Ἐδιάβαινα στὰ ξώστρατα ποῦ ἀγκάθια εἶναι γεμάτα
καὶ μιὰ ἀπὸ σᾶς μ' ἐτρύβηξε στῆς εὐτυχίας τὴ στράτα
νὰ περπατῶ ξεκούραστα μαζῆ της πλάϊ μὲ πλάϊ . . .
Γυναῖκες, μὲ τὸ γέλιο σας ἡ πλάση ὅλη γελάει!
Μιὰν ὥρα μόνο ἂν λείψετε θὰ γείνῃ ὁ κόσμος μνῆμα,
θὰ βάγγῃ ὁ ἀγέρας θλιβερά, θὰ γάζεται τὸ κῦμα
κι' ὅπου διαβαίνω θὰ θωρῶ τὴ λύπη πάντα ἐμπρός μου.
Γιατὶ θὰ λείψῃ ἡ ὠμορφιὰ ποῦ εἶναι ἡ χαρὰ τοῦ κόσμου.

4

Στὸν τάφο τοῦ Σωτῆρός μας, πρὶν γλυκοφέξῃ ἀκόμη,
ἐσεῖς ἐπρωτοπήγατε, Ἰωάννα, Μαρία, Σαλώμη·
κι' ἀπὸ τοῦ τάφου τοῦ ἀδειανοῦ τοὺς μαρμαρένιους τοίχους
ἐσεῖς ἐπρωτακούσατε τῆς νέας ζωῆς τοὺς ἦχους·
ἐσεῖς, προσταντικρίζοντας τὴ ζωντανὴν Ἀλήθεια
τῆς θείας ἀγάπης τοὺς παλμοὺς ἐνοιώσατε στὰ στήθια
καὶ φτερωτὲς σὰν τὴ χαρά, γοργὲς σὰν τὸν ἀγέρα
ἐκράξατε τὸ μήνυμα στὸν κόσμο πέρα ὡς πέρα
κι' ἀπ' τὴ φωνή σας ἄνοιξαν γιὰ μᾶς καινούργιοι δρόμοι . . .
Εὐλογημένες τρεῖς φορές, Ἰωάννα, Μαρία, Σαλώμη!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

SISMANOGLIO

ΑΠΟ Τ' ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ

ΤΡΙΑ ΟΜΟΙΑ

Α΄.

Μιὰ νύχτα, πρὸ ὀλίγου καιροῦ, ἡ γυναῖκα τοῦ κὺρ Ἀντώνη τοῦ Μαγγίρου, ποὺ τὸν ἔχω γείτονα ἐκεῖ πάνω στὴ Λεξαμενή, ἐξύπνησε τὸν ἄνδρα της καὶ τοῦ ἐφώναξε εἰς τ' αὐτὶ κατατρομαγμένη.

—Ἀντώνη! κάποιος πειράζει τὶς κότες μας στὴν αὐλή... Ἄκου τες ἄκου τες πῶς κάνουν...

Ὁ κὺρ Ἀντώνης ἠρωτάσθη πρὸς τὸ μέρος τῆς αὐλῆς καὶ ἤκουσε πραγματικῶς ἀνήσυχα κακαρίσματα.

—Μπρέ! κλεφτοποτάδες θὰ εἶνε συνεπείρανε. Φοβοῦμαι, ἐτραύλησε ἡ γυναῖκα. Μὴ φοβᾶσαι τίποτα... Τώρα θὰ ἰδῇς. Καὶ σηκωθεὶς ὁ κὺρ Ἀντώνης σιγὰ καὶ βιαστικά, ἐξεκρέμασε ἕνα παληοτούφεκο γκρὰ, γεμισμένο πρὸ ἀρνημονεύτων χρόνων, ἐπῆρασε τὴν κάνναν ἀπὸ τὴν γρίλια τοῦ ἰσογείου παραθύρου κ' ἐπυροβόλησε στὸ βρόντο καὶ στὸ σκοτάδι.

...Μπούμ!!.

Κάποια βήματα ἄτακτα καὶ φευγαλέα εἰς τὴν αὐλήν, καὶ συγχρόνως ἠκούσθη ὁ κρότος ἑνὸς ὑψηλοῦ παραθύρου ἀνοιγμένου ἀπ' ἀντικρύ.

—Τί εἶνε, Ἀντώνη; ἠρώτησεν ὁ γείτονας ἀξιωματικός.

—Κάψτες εἰς τὴν αὐλήν μου, καπετάνιο μου! ἀπεκρίθη ὁ κὺρ Ἀντώνης ἐνθαρρυνθεὶς νὰ μισανοίξῃ τὸ παράθυρον. Μπᾶ τοὺς μασκαράδες!

Καὶ ὁ ἀξιωματικὸς ἅρπαξεν εὐθὺς ἕνα πιστόλι, καὶ ἀπὸ τὰ ὄπη του ἐπυροβόλησε καὶ αὐτὸς στὸ σκοτάδι... Μπούμ..!

Ἔπειτα τίποτε. Ἡσυχία ὅπερα. Τὰ παράθυρα ξανακλείσαν καὶ ὅλοι ἐπαντέψαν τὸν ὕπνον των, χωρὶς ν' ἀνησυχήσῃ κανεὶς περισσότερον.

Λίαν πρωΐ, ὁ κὺρ Ἀντώνης ὁ μάγειρος ἐνθυμηθεὶς τὰ νυκτερινὰ συμβάντα, ἂν ὑποθέσουμε ὅτι τὰ εἶχε λησμονήσει, ἐσκέφθη νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὸ κοττέτσι του καὶ νὰ ἐξακριβώσῃ τὰς τυχὸν ζημίας. Εἶχον προφθάσει νὰ τοῦ κλέψουν τὶς κότες;... Μὴν ἐπαύτωσε καὶ αὐτὸς παρμίαν μὲ τὸ γκρᾶ; Βγῆκε στὴν αὐλὴ καὶ τί νομίζετε ὅτι βρῆκε;

Τὶς κότες του ὅλες σωστές, καὶ... ἄλλες *πέντε κότες* παραπάνω.

Οἱ κλεφτοκοττάδες τὶς εἶχαν κλέψει, φαίνεται, ἀπὸ ἄλλο κοττέτσι, καὶ φεύγοντες τρομαγμένοι, τὶς ἐγκατέλειφαν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ κὺρ Ἀντώνη!»

Β'.

Εἰς τὸν φιλικὸν κύκλον ὅπου ὁ γείτων του κὺρ Ἀντώνης μᾶς διηγεῖτο αὐτὸ τὸ περιστατικόν, ἕνας ἄλλος ἔλαβεν ὁρμὴν νὰ ἐνθυμηθῇ καὶ νὰ μᾶς διηγηθῇ κάτι παρόμοιον.

Μιὰ φορά — ἤρχισε — ἕνας φίλος μου μὲ παρεκάλεσε πολὺ νὰ τοῦ φέρω μιὰ κάσσα πούρα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, ὅπου ἐπήγαινα γιὰ λίγες μέρες. Τοῦ τὸ ὑπεσχέθηκα, ἀλλὰ κατὰ τὴν συνήθειά μου, τὸ ἐλησμόνησα. Ἐντράπηκα ὅμως νὰ τοῦ τὸ ὁμολογήσω — ἔ, εἶχα καὶ πολλὲς ὑποχρεώσεις εἰς αὐτὸν — καὶ κατέψυγα στὸ ψέμμα.

Τὰ πούρα;.. Ναί, καῦμένε, σὲ θυμήθηκα;.. σοῦ τὰ ἔφερα ὡς τὸν Πειραιᾶ... ἀλλά, μὴ τὰς ῥωτᾶς: μοῦ τὰ κράτησαν στὸ Τελωνεῖο...

—Στὸ τελωνεῖο; μοῦ κάμει. Εἶναι ὁλόϊνα στὸ τελωνεῖο; — Ἂν δὲν τὰ κάτσισε κανένας ἐλεγκτής...

—Καλὰ μὴ σὲ νοιάζῃ: Ἔχω ἐγὼ ἐκεῖ μέσα πολλοὺς φίλους ὑπαχρεωμένους, καὶ θὰ πάγω νὰ τὰ βγάλω ἔτσι. Σήμερα κρόλια κατέβαινα στὸν Πειραιᾶ.

Τί νὰ τοῦ πῶ τώρα; Μὲ τί τρόπον νὰ τὸν ἐμποδίσω; Ἀδύνατον! Ἂς γίνῃ ὅ,τι γίνῃ, εἶπα. Καὶ τὸν ἄφησα ἔτσι, μὲ τὴν ἀπόψασι νὰ μὴν τὸν ξαναϊδῶ.

Ἔ, λοιπόν! Ὁ φίλος μου κάποιοι κατέβηκε στὸν Πειραιᾶ πῆγε στὸ Τελωνεῖο καὶ πῆρε τὰ πούρα του... δὲν τὸν ἔφερα. Καὶ μάλιστα ὄχι μιὰ κάσσα, ἀλλὰ δύο!

Τὴν ἄλλη μέρα, πρωΐ πρωΐ, ἔλαβα ἕνα θερμότατο εὐχαριστήριο

γράμμα ποὺ ἔτριβα τὰ μάτια μου διαβάζοντάς το, καὶ δὲν ἤξερα τί νὰ ὑποθέσω. Τέλος πάντων ἢ μ' ἐκορόϊδευε;.. Τὸ ἀπόγευμα ὅμως ἦλθεν ὁ ἴδιος διὰ νὰ μ' εὐχαριστήσῃ καὶ προφορικῶς καὶ νὰ μοῦ προσφέρῃ ἀπὸ τὰ ἴδια πούρα μου — πρώτης ποιότητος πράγματι!

Τὸν ἀνέκρινα μὲ τρόπον ἐνῶ καπνίζαμε καὶ οἱ δύο μας, διὰ νὰ μάθω πῶς συνέβη αὐτὸ τὸ θαῦμα στὸ τελωνεῖο. Ἁπλούστατα:..

Ἔπῆγε στὸ τελωνεῖο καὶ εἶπε:

—Καλήμέρα Γεώργη... κάτι ποὺ κατασχέσατε χθὲς τοῦ κυρίου τάδε ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια, ξέρεις... ἦταν γιὰ μένα... δὲν μοῦ τὰ δίνεις, σὲ παρακαλῶ;

—Ποῦρα; Ποῦρα; Ποῦρα;..

—Ἄ, ναί! Μὴν εἶνε αὐτά.. Αὐτὰ θὰ εἶνε βέβαια!..

Δὲ βλέπω καὶ ἄλλα ἐδῶ.. Τότε πάρ' τα, χάρισμά σου!..

Καὶ ἔτσι ἐπῆρε τὰ ξένα πούρα ὁ φίλος μου, ὁ ὁποῖος ὡς σήμερα πιστεύει ὅτι τὰ ἔφερα ἐγώ.

Γ'.

Ἐτελούσαμε ὑπόμη, ὅταν ἄλλος ἀπὸ τὸν κύκλον μας ἤρχισε νὰ διηγῆται.

Αὐτὰ δὲν εἶνε τίποτε ἐμπρὸς σ' αὐτὸ ποῦ συνέβη μιὰ φορὰ σὲ μένα. Εἶνε πολλὰ χρόνια — δὲν θυμοῦμαι πιὰ τί ἑορτὴ ἦταν στὸν Πειραιᾶ, — ὑποδοχὴ βασιλική; λεμβοδρομία:; κάτι τέτιο . . . κ' ἐπρόκειτο νὰ καταβοῦμε μὲ τὸν σδηρόδρομο τέσσαρες πέντε φίλοι, φαντάζομαι ὅλοι τότε, ὁ Ἄλφα, ὁ Βῆτα, ὁ Γάμμα . . . (κ' ἐδῶ ἀπηρίθμησε γνωστότατα ἀθηναϊκὰ ὀνόματα).

Στὸ σταθμὸ τοῦ Θησείου χαλασμὸς τοῦ κόσμου. Πατεῖ με πατῶ σε, ἕνας ἀπὸ μᾶς κατώρθωσε νὰ φθάσῃ στὴν θυρίδα, ἐπιφορτισμένος νὰ βγάλῃ τὰ εἰσιτήρια ὁλονῶν. Ἡμεῖς οἱ ἄλλοι τὸν παραστέκαμε ὀπίσω, ἀπέξω ἀπὸ τὰ κάγκελα. Ἔπέταξε στὸν ὑπάλληλον ἕνα χορτονόμισμα τῶν δέκα δραχμῶν, καὶ ἐζήτησε πέντε εἰσιτήρια καὶ τὰ ῥέστα. Ὁ ὑπάλληλος ὅμως, σαστισμένος ἀπὸ τὴν κοσμοπλημμύραν, τοῦ ἔδωσε τρία εἰσιτήρια καὶ τὰ ῥέστα . . . ἀπὸ ἕνα *εἰκοσιπεντάρικο*.

Μά τί κάμνετε; ποῦ λέγει ἔκπληκτος ὁ φίλος μας.

Ὁ ὑπάλληλος, χωρὶς νὰ ζητήσῃ καμμία ἐξήγησι, τοῦ κάνει εὐθύς:

— Ἄ, ἄ! μὲ συγχωρεῖτε . . . Λάθος! . . . Φούρια βλέπετε. Καὶ τοῦ

πέρνει πίσω μόνον τὰ λεπτά, καὶ σὲ λίγο τοῦ παυσάρει ἄλλα τρία εἰσιτήρια καὶ τὰ ρέστα ἀπὸ ἕνα *ἑκατοστάρικο*!!

Ὁ φίλος μας, ἐντὸς πλέον, ἔκαμε πάλι νὰ διαμαρτυρηθῇ, ἀλλ' ὁ σαστισμένος ὑπάλληλος ἐθύμωσε:

— Ἔλᾶτε λοιπόν!... πηγαίνετε τώρα... μ' ἐσαστίσατε! — Οὔφ, παρακάτω λοιπόν, κύριε! μᾶς ἔβγαλες τὴν πέτσα! ἐφώναξαν ἀνυπόμονοι καὶ ἀπειλητικοὶ τὸν φίλον μας, ὁ ὁποῖος, θέλοντας καὶ μή, ἔπῆρε τὰ εἰσιτήρια καὶ... τὴν περιουσίαν τὴν ὁποίαν ἀπέκτησε ἔτσι ἔξαφνα, καὶ ἦλθεν εἰς ἀντάμωσίν μας, λησμονέμενος ἀπὸ τὰ γέλια. Δὲν μπορεῖτε νὰ πῆτε, μᾶς ἔλεγε σκουπίζων τὸν ἱδρῶτά του, πῶς αὐτὰ τὰ λεπτὰ δὲν τὰ κέρδισα μὲ τὸν κόπον μου... τί διάβολο!... τί νὰ κάμωμε τώρα;

Τὸ τραῖνον ἐσφύριζε, ἡ θυρ'ς ἐπολιορκεῖτο ἀκόμη.

Νὰ ξαναγυρίσῃ ὁ φίλος μας καὶ νὰ διαμαρτυρηθῇ, χωρὶς ἄλλο, αὐτὴ τὴ φορά, ὁ σαστισμένος ὑπάλληλος ἢ θὰ τὸν ἔδερνε, ἢ θὰ τοῦ ἔδιδε ρέστα ἀπὸ... πεντακοσάρικο... Ἐπήραμε λοιπὸν τὰ λεπτά, ἐφύγαμε καὶ τὰ φάγαμε στὴν ὑγειά του. — Σᾶς ἔχω μάρτυρες! μᾶς ἔλεγε καὶ μᾶς ξανάλεγε ὁ φίλος μας ἐπάνω στὸ γλέντι· ποῦ τὰδωσαν μὲ τὸ σταγὸ καὶ μόνον ποῦ δὲ μ' ἔδειραν γιὰ νὰ τὰ πάρω!

***

Καὶ τὰ τρία αὐτὰ ἐπεισόδια, μὲ τὰ ὁποῖα τόσον ἐγελάσαμεν τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὸν κύκλον μας, εἶνε πραγματικὰ γεγονότα, αὐθεντικώτατα.

Καὶ διὰ μὲν τὸ πρῶτον ἐγγυᾶται ὁ φίλος μου καὶ διαπρεπὴς λόγιος Ἰωάννης Βλαχόπουλος· διὰ τὸ δεύτερον ὁ ἐπίσης φίλος μου καὶ γνωστότατος ποιητὴς κ. Ἰωάννης Ν. Γρηπάρης· καὶ διὰ τὸ τρίτον ὁ ἐποφαινόμενος.

Ἀθῆναι. ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

— Ὁ διανοούμενος νὰ πλουτήσῃ ἐντὸς ἑνὸς ἔτους πρέπει νὰ τουφεκίζεται ἢ μέρας πρὶν ἢ τὸ ἐπιχειρήσῃ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

— Γέλασε πρὶν εὐτυχήσῃς μήπως ἀποθάνῃς πρὶν γελάσῃς. ***

SISMANOGLIO MUSEUM

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΑΠΟ ΤΑΣ ΝΕΚΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Η ΦΑΜΑΓΟΥΣΤΑ

Οἱ ἀναγνώσαντες τὸν *Ὀθέλλον*, ἐνθυμοῦνται τὸ ὄνομα τῆς Φαμαγούστης. Εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν ὁ Σαίξπηρ ἐτοποθέτησε τὴν τραγικὴν καὶ τραγικὴν ἱστορίαν τῆς Δυσδαιμόνας καὶ τοῦ Μαύρου τῆς Βενετίας, μία δὲ μυθικὴ παράδοσις καὶ σήμερον ἀκόμη βεβαιοῖ ὅτι ὁ πύργος τῆς Φαμαγούστης εἶναι αὐτὸ τοῦ Ὀθέλλου τὸ ἀνάκτορον. Ἀλλ' ἂν ἡ ποιητικὴ αὐτὴ ἱστορία ἀπηθανάτισε διὰ παντὸς τὴν Φαμαγούσταν ἐν τῇ φιλολογίᾳ, ἄλλοι τίτλοι, οὐχ' ἧττον σοβαροὶ τῆς προσπορίζουν τὴν ἱστορικὴν δόξαν. Ἐπὶ ἕνα τῷ ὄντι ὁλόκληρον αἰῶνα, τὸν ΙΔ', ἡ Φαμαγούστα ὑπῆρξε μία τῶν μεγίστων ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Ἀνατολῆς, μία ἀγορὰ διεθνὴς καὶ κοσμοπολιτική, δυναμένη νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὴν Βενετίαν, τὴν Ἀλεξάνδρειαν, μία πόλις τερατωδῶς πλουσία, τερατωδῶς ζωντανὴ καὶ τερατωδῶς διεφθαρμένη.

Ἐπὶ πολὺ αἱ Σταυροφορίαι ἐθεσπίσθησαν λαμπραὶ στρατιωτικαὶ ἐκστρατεῖαι, ἀπόρροια μεγάλου θρησκευτικοῦ

ἐνθουσιασμοῦ, ὡς ἱεροὶ πόλεμοι, τῶν ὁποίων ὁ μόνος σκοπὸς ὑπῆρξεν ἡ ἀνάκτησις καὶ ἡ ἐπιβεβαίωσις τῆς Παλαιστίνης. Καὶ χωρὶς ἄλλο εἰς τὴν ἀντίληψιν ταύτην ὑπάρχει κάποια ἀλήθεια. Ἐν τούτοις παραδόξως θὰ ἐστρέβλωνέ τις τὴν ἱστορίαν τῶν ἐν Ἀνατολῇ σταυροφοριῶν ἐὰν ἔβλεπεν αὐτὰς μόνον ὑπὸ τὴν ἄγαν ἡρωϊκὴν ταύτην ὄψιν. Ὁ θρησκευτικὸς ζῆλος τῶν πρώτων ἡμερῶν, ἐνορίτατα ὑπεχώρησε πρὸ πρακτικωτέρας καὶ ὑλιστικωτέρας τινος μερίμνης· αἱ δὲ μεγάλαι ἐμπορικαὶ πόλεις τῆς Ἰταλίας, αἱ ὁποῖαι διὰ τῶν πλοίων καὶ τοῦ χρήματός των τὰ μέγιστα συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς Σταυροφορίας, πολὺ ταχέως κατενόησαν τὴν σπουδαιότητα τῆς νέας ἀγορᾶς, ἥτις ἠνοίγετο εἰς τὴν κερδοσκοπίαν καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις των συνήθων λοιπὸν εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἐμπορικὰς σχέσεις, ἐδημιούργησαν πρατήρια, διωργάνωσαν ζωηρὰν συναλλακτικὴν καὶ ἀποικιακὴν δρᾶσιν. Διὰ τῶν πόλεων τούτων ἡ Δύσις συνήθισε καὶ ἔμαθε ν' ἀρέσκεται εἰς τὰ εἴδη ἐκεῖνα τῆς πολυτελείας καὶ τῶν πολυτίμων φαγωσίμων, τὰ ὁποῖα Βενετοὶ καὶ Γενουήνσιοι μετέφερον ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Ἀσίας καὶ τὰ ὁποῖα κατεῖχον ἐν τῇ οἰκιακῇ οἰκονομίᾳ τοῦ δεκάτου τρίτου καὶ δεκάτου τετάρτου μ. Χ. αἰῶνος, τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν κατέχουν σήμερον τὰ ἀποικιακά. Διὰ τοῦτο καὶ ὅταν τὸ βασίλειον τῆς Ἱερουσαλὴμ κατελύθη, παρὰ πολὺ μεγάλα χρηματικὰ συμφέροντα, ὑλικαὶ ἀνάγκαι εἶχον δημιουργηθῇ, εἰς τρόπον ὥστε οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύσκολον ἦτο νὰ τὰ ἐγκαταλείψουν. Ἡ κατάκτησις τῆς Ἁγίας Γῆς ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων εἶχεν ἀνοίξῃ ἀπεράντους πηγὰς πλούτου καὶ εὐδοξίας· καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν ὠφελούμενοι οὐδαμῶς ὑπέμειναν ὅπως αὗται στερεύσουν τώρα μὲ τὴν ἀπώλειαν τῆς Παλαιστίνης.

Ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἐπήγασεν ἡ εὐημερία τῆς Κύπρου. Κειμένη εἰς δύο ἡμερῶν ἀπόστασιν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, καὶ

ἀπέχουσα μόλις ὀλίγας ὥρας τῆς Συρίας καὶ Μικρᾶς Ἀσίας, ἀπέναντι τῶν λιμένων εἰς τοὺς ὁποίους κατέληγον αἱ μεγάλαι ἐμπορικαὶ ὁδοὶ τῆς Ἀνατολῆς, ἡ Κύπρος ἦτο ἐκ τῆς γεωγραφικῆς αὐτῆς θέσεως προπαρασκευασμένη διὰ τὸ μέγα πρόσωπον τὸ ὁποῖον ἔμελλε νὰ διαδραματίσῃ. Ὡς νῆσος, αὐτὴ ἑαυτὴν προστατεύουσα κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν, ἦτο ἀπηλλαγμένη τῶν στρατιωτικῶν μεριμνῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπεβάρυνον διαρκῶς τὸ Βασίλειον τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἠδύνατο μᾶλλον αὐτῆς ἐλευθέρως νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὰ ἔργα τῆς εἰρήνης. Πολιτικὴ δέ τις συγκυρία ἐξησφάλισε καθ' ὁλοκληρίαν τὴν εὐημερίαν της. Μετὰ τὴν ἀπῶσιν τῆς Πτολεμαΐδος, οἱ Πάπαι εἶχον ἀπαγορεύσῃ πᾶσαν ἀπ' εὐθείας συναλλαγὴν τῶν χριστιανῶν μετὰ τῶν ἀπίστων. Ἡ Κύπρος παρέσχεν, ἓν σημεῖον ὀνομαστόν, οὐδέτερον ἔδαφος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου Ἐνετοὶ καὶ Γενουήνσιοι ἠδυνήθησαν χωρὶς παράβασιν τῶν ἀπαγορεύσεων τῆς Ἐκκλησίας, νὰ ἐξακολουθήσουν τὰς ἐπικερδεῖς ἐπιχειρήσεις των. Εἰς τοὺς λιμένας της, οἱ ὁποῖοι κατέστησαν μία μεγάλη διεθνὴς ἀποθήκη, Ἀνατολῖται καὶ Δυτικοὶ συναντώμενοι ἀντήλασσον τὰ ἐμπορεύματά των καὶ διὰ τοῦ μέσου τούτου ἡ Κύπρος κατέστη θαυμασίως εὐδαίμων.

Ἰδίᾳ ὅμως ἡ Φαμαγούστα ὑπῆρξε τὸ κέντρον τῆς μεγάλης ταύτης ἐμπορικῆς κινήσεως. Ὑφουμένη ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου καὶ πλησιεστάτη γειτόνων τῶν ἀσιατικῶν παραλίων κεκτημένη λιμένα ἐξαίρετον, τὸν μόνον πραγματικὸν λιμένα ὅλης τῆς Κύπρου, μετεβλήθη ταχύτατα εἰς μίαν τῶν μεγίστων πόλεων τῆς Ἀνατολῆς. Αἱ ἀποθῆκαι της ἐξεχείλιζαν ἀπὸ ἐμπορεύματα· ἡ κανέλλα, ἡ ἄλόη, τὰ ἀρώματα συνεκρούοντο εἰς αὐτὰς μὲ τοὺς μαργαρίτας καὶ τοὺς πολυτίμους λίθους, οἱ βάμβακες τῆς Συρίας καὶ τὰ μυροδικὰ τῆς Ἀσίας, «τὰ ὁποῖα, κατὰ τὴν ἔκφρασιν περιηγητοῦ τινος τοῦ ΙΔ' αἰῶνος, ἦσαν ἐκεῖ κοινότερα ἀφ' ὅτι παρ' ἡμῖν ὁ ἄρτος»

παρήλαυνον μὲ τὰ γεωργικὰ καὶ βιομηχανικὰ ἐγχώρια προϊόντα, μὲ τὴν ζάχαριν, τὸ ἅλας, τοὺς οἴνους, μὲ τὰ πλούσια μεταξωτὰ καὶ χρυσοφάντα ὑφάσματα, τὰ πολύχρωμα κεντήματα, τὰ χρυσαφικὰ καὶ τὰ περίφημα μύρα τὰ ὁποῖα ἀπεκάλουν «Κυπριακὰ πουλάκια oiselets de Chypre» Εἰς κανένα ἄλλον τόπον δὲν εὑρισκέ τις πόσα παντοειδῆ προϊόντα τρόφιμα ἀρθονώτερα, ξενοδοχεῖα πολυπληθέστερα καὶ ξένους πάσης ἐθνότητος μὲ ποικιλωτέρας ἐνδυμασίας. Οὔτε ἦσαν εἰς κανένα ἄλλον τόπον αἱ φυλαὶ τόσων ἀνάμικτοι ἢ ὅσον εἰς τὴν Κύπρον. Εἰς τὴν Φαμαγούσταν ἀπήντα τις ὅλας τὰς θρησκείας Λατίνους καὶ Ἕλληνας, Νεστοριανοὺς καὶ Ἰακωβίτας, Συρίους καὶ Ἀρμενίους· ὅλοι δὲ οὗτοι εἶχον τὰς ἐκκλησίας των καὶ ἠνείχοντο ἀλλήλους μὲ ἀμοιβαίαν ἀνεξθρησκείαν. Τὰ ἑλληνικὰ μοναστήρια ἐγειτόνευον μὲ τὰ λατινικὰ καθιδρύματα τῶν Φραγκισκανῶν καὶ τῶν Κερμηλιτῶν, αἱ μοναὶ τῶν Κλαρισσῶν καὶ τῶν Αὐγουστίνων μὲ τοὺς οἴκους τῶν στρατιωτικῶν ταγμάτων τῶν Ταμπλιτῶν καὶ τῶν Ὁσπιταλιανῶν καὶ ὅλοι εἶχον τὰς ἐκκλησίας των, αἱ ὁποῖαι κατέθετον τὴν Φαμαγούσταν ἀληθῶς «πόλιν τῶν κωδωνοκρουσιῶν». Ὅλα τὰ ἔθνη διηγκαζοντο ἐκεῖ, ἀπετέλουν πλῆθη μὲ ἀμφιέσεις ποικιλοχρώμους. Εἰς τὴν μεγάλην ὁδὸν τῆς ἀγορᾶς, ἥτις ἀπέληγεν εἰς τὴν πλατείαν τῶν Ἀνακτόρων, παρετάσσοντο τὰ οἰκήματα τῶν ἰσχυρῶν ἐμπορικῶν πόλεων, αἱ ὁποῖαι εἶχον προξένους εἰς Φαμαγούσταν, τῆς Βενετίας, τῆς Γενούης, τῆς Πίζης καὶ τῆς Ἀγκώνας, τῆς Βαρκελώνης, τοῦ Μονπελλιέ, τῆς Ναρβόννης, ἀνθαμιλλώμενα πρὸς τὴν καλλιεθησίαν μὲ τὰς ἀνοιχτὰς των πύλας, τὰς ὑψηλὰς αἰθούσας, τοὺς εἰναγίους ἢ ζωγραφιστοὺς θηρεούς των καὶ τοὺς ἰατούς των, ὅπου ἐκυμάτιζεν ἑκάστου τὸ ἐθνικὸν λάβαρον. Ἐπὶ τοῦ λιμένος, εἰς τὸ Χρηματιστήριον, εἰς τὰ ἀργυραμοιβεῖα δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἦτασσε μία κίνησις θορυβώδης καὶ κοσμοπολίτις. Ὅλαι αἱ

φυλαὶ παρήλαυνον καὶ ὅλαι αἱ ἐνδυμασίαι, Ἀρμένιοι, Ἕλληνες, Ἑβραῖοι καὶ Σῦροι, Ἄραβες, Αἰθίοπες, ἔμποροι ἐξ Ἰταλίας καὶ Καταλονίας, Προβηγκιανοὶ καὶ Καμπανῖται· ὡς εἰς κῆπον Βαβὲλ ὅλαι αἱ γλῶσσαι συνεκρούοντο. Καὶ ταξιδιῶται τοῦ ΙΔ' αἰῶνος, καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ ὁποῖοι εἶχον ἐπισκεφθῆ τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὴν Βενετίαν καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἔμενον ἄναυδοι εἰς τὴν θέαν τῆς Κυπριακῆς πόλεως, ἐξεθαμβοῦντο ἐκ τῆς θαυμασίας αὐτῆς εὐδαιμονίας, παραζαλισμένοι κατὰ ποῦ ἀπὸ τὴν ἀκατάπαυστον κίνησιν της καὶ οὐχὶ ἀπαυσίως σαινδαλιζόμενοι.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ΙΔ' αἰῶνος ὁ πλοῦτος τῆς Φαμαγούστης ὑπῆρξε παροιμώδης. Εἰς τὴν μεγάλην αὐτὴν ἐμπορικὴν πόλιν, ἡ πολυτέλεια ἦτο μεγαλοπρεπής, αἱ ἑορταὶ ἐξαίσιαι, αἱ δαπάναι ἐξωφρενικαί, ὁ βίος εὔκολος καὶ ὅσων οἰδαμοῦ ἀνημμένος. Κάποιος γερμανὸς προσκυνητὴς τοῦ ΙΔ' αἰῶνος διερχόμενος περὶ τὸ 1340 ἐκ Φαμαγούστης γράφει ὅτι ἔχων τις εἰσόδημα ἐν Κύπρῳ τριῶν χιλιάδων φλορινίων εἶναι πτωχότερος παρ' ἐὰν εἶχεν εἰς Γερμανίαν εἰσόδημα τριῶν μόνον μάρκων. Οἱ εὐγενεῖς κατεγίνοντο εἰς ἀγῶνας πεζοὺς καὶ ἐφίππους καὶ εἰς κυνηγέσια, τρέφοντες κοπάδια κυνηγετικῶν κυνῶν ἀπειράριθμα, θηρευτικοὺς ἱέρακας καὶ λεοπαρδάλεις καὶ διεσκέδαζον βάφοντες ἐκ κλίσεως πρὸς τὴν πρωτοτυπίαν παραδόξως τὰς οὐρὰς τῶν ἵππων καὶ τῶν σκύλων των πορτοκαλλιὲ τῇ βοηθείᾳ τοῦ κανά.

Οἱ ἔμποροι ἐρρίπτοντο κατακέφαλα εἰς τὴν πολυτέλειαν καὶ τὰς μεγαλοπρεπεῖς ἐπιδείξεις βασιλεῖς τῆς Φαμαγούστης τότε διὰ τὴν λαμπρότητα τῶν ἑορτῶν των ἦσαν οἱ ἀδελφοὶ Λασσᾶ, νεστοριανοὶ ἐκ Συρίας, τοὺς ὁποίους καὶ αὐτὸς ὁ Πέτρος Α' (*) δὲν ἀπῆξίου νὰ τιμήσῃ ἐπισκεπτό-

(*) Βασιλεὺς τῆς Κύπρου.

SISMANOGLIO MUSEUM

μενος αὐτοὺς καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἔκφρων σπατάλη ἐκίνει τὸν θαυμασμὸν ὅλων. Παρ' αὐτοῖς, τὰς ἡμέρας τῶν μεγάλων ἐπισκοπῶν, πολύτιμοι λίθοι ἐξετίθεντο ἐντὸς δίσκων καὶ ἐκ τῶν ἐπισκεπτῶν οὐδ' αὐτοὶ οἱ ἀκόλουθοι τοῦ βασιλέως ἐδίσταζον νὰ λάβουν ἐξ αὐτῶν μικρὰ ἐνθύμια· εἰς τὰς ἑστίας ἔκαιον μεγάλα δεμάτια ξύλον ἀλόης καὶ αὐτὰ τὰ φαγητὰ ἐψήνοντο εἰς τὸ πῦρ τοῦ ἀρώματος τούτου. Μίαν τῶν ἡμερῶν εἷς τῶν ἀδελφῶν Λασσαῖ μιμούμενος περίπου τὴν Κλεοπάτραν ἠγόραζεν ἀντὶ τεραστίου ποσοῦ ἕνα ροῦβιν καὶ τὸ ἐκοπάνιζεν ἔπειτα ἐντὸς ὑγδίου μίαν ἄλλην πολὺ φορὰν προσέφερεν εἰς τὸν βασιλέα, δῶρον ἡγεμονικόν, 30000 χρυσᾶ δουκάτα. Καὶ περὶ αὐτοὺς ἕκαστος ἀνθημιλλᾶτο εἰς δαπάνας μεγαλοπρεπεῖς. Μὲ τὸ τρίτον τοῦ κέρδους τὸ ὁποῖον ἀπεκόμιζεν ἀπὸ ἓν ἐμπορικὸν ταξίδιον ἐμπορός τις τῆς Φαμαγούστης ἔκτιζεν ἰδίαις δαπάναις τὴν μεγαλοπρεπῆ ἐκκλησίαν τῶν Ἁγίων Πέτρου καὶ Παύλου καὶ ἄλλα ἦσαν ἀνάλογα. Οἱ ἐκ τῆς Δύσεως περιηγηταὶ περιγράφουν μετὰ προφανοῦς ἐκπλήξεως τὴν παράδοξον πολυτέλειαν τῶν ἱεροτελεστιῶν, τοὺς ἐνταφιασμοὺς καθ' οὓς αἱ μυροπῶλιδες «τραγουδοῦντας σιγανὰ» ἐξεθείαζον τὴν ἀνδρείαν καὶ τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀποθανόντος, τὰς γαμηλίους πομπὰς καθ' ἃς μεταξὺ τεσσαράκοντα λαμπαδηφόρων αἱ ὁποῖαι προηγοῦντο καὶ εἵποντο αὐτῆς, ἔβλεπέ τις τὴν νύμφην ἔφιππον, μὲ βαμμένας τὰς ὄψεις καὶ τὸ πρόσωπον φᾳδιδωμένον. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ γάμου τῶν θυγατέρων των, οἱ πλούσιοι ἔμποροι τῆς Φαμαγούστης ἔδιδον εἰς αὐτὰς προῖκας μεγαλοπρεπεῖς καὶ κοσμήματα, τὰ ὁποῖα ἤξιζον περισσότερον «ἀπὸ ὅλους τοὺς στολισμοὺς τῆς βασιλισσης τῆς Γαλλίας.» Οἱ σύζυγοι ἔδιδον εἰς τὰς γυναῖκας των θαυμάσια διαμαντικά. Ἐκτὸς ἐν τούτοις τῶν τιμίων γυναικῶν, καὶ ἄλλαι ἀκόμη ἔκαμνον περιουσίας εἰς τὴν Φαμα-

SISMANOGLIO

ΤΣΙΑΝΟΥ Ο ΔΟΥΞ ΓΡΙΜΑΝΗΣ ΛΑΤΡΕΥΕΙ ΤΗΝ ΠΙΣΤΙΝ

γούσταν· ὁ δὲ εὐσεβὴς γερμανὸς προσκυνητὴς διαπιστῶν ὅτι πολλαὶ ἑταῖραι εἶχον περιουσίας ἄνω τῶν ἑκατὸν χιλιάδων φλωρινίων, ἐσκανδαλίζετο κἄπως «ἀπὸ τὰ πλούτη τῶν ἀτυχῶν αὐτῶν». Κατὰ τὸν ΙΔ΄ αἰῶνα τοῦτον ὅστις δὲν ἐφημίζετο διὰ τὴν ἀγνότητα τῶν ἠθῶν του ἡ Φαμαγούστα ἀπετέλει σχεδὸν σκάνδαλον. Ὡς ἐὰν ἀφυπνίζετο ἐπὶ τῆς φλογερᾶς αὐτῆς γῆς τὸ κράτος τῆς ἀρχαίας Ἀφροδίτης, ἡ κυπριακὴ πόλις ἀνεμίμνησκε τὰς ἀκολαστοτέρας ἐποχὰς τῆς Πάρου καὶ τῆς Ἀμαθοῦντος, αἱ δὲ εὐσεβεῖς ψυχαί, ἔντρομοι διὰ τὴν διαφθορὰν τῶν «νέων αὐτῶν Γομόρρων» προέλεγον εἰς τὴν βασιλίδα ταύτην τοῦ ἀνατολικοῦ ἐμπορίου τὴν πλήρη φιλοδοξίας καὶ λαγνείας, τύχας τραγικὰς καὶ φοβερὰς καταστροφάς.

Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ Ἁγία Βριγίττη τῆς Σουηδίας, ἐπὶ τῆς δημοσίας πλατείας τῆς Φαμαγούστης ἐξέφερε τὰ ἀναθέματά της εἰς ἀποκαλύψεις μυστικὰς καὶ τρομακτικάς, ἐπὶ τῆς Κύπρου ὁλοκλήρου ἔπνεεν ἄνεμος παραφροσύνης. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς νομίμου συζύγου του, τῆς ζηλοτύπου καὶ ἐκδικητικῆς Ἐλεονώρας τῆς Ἀραγωνίας καὶ τῶν δύο παλλακῶν του, τῆς κ. Ἰωάννας Λαλεμὰν καὶ τῆς κ. Ἐσχίβης Δὲ Σκανδελιών, ὁ βασιλεὺς τῆς νήσου Πέτρος Α΄ ὑπεδύετο πρόσωπον ἀρκετὰ σκανδαλῶδες καὶ μολονότι εἶχε τὴν συνήθειαν — ἡ λεπτομέρεια εἶναι κἄπως παρακεκινδυνευμένη ἀλλὰ καὶ τόσον γραφική! — νὰ φέρῃ μαζύ του ὁσάκις ἐταξίδευεν ἓν ὑποκάμισον τῆς νομίμου συζύγου του, τὸ ὁποῖον ἑκάστην ἑσπέραν ἐτοποθετεῖτο κατὰ διαταγήν του ἐντὸς τῆς κλίνης του, ἡ συγκινητικὴ αὕτη προσοχὴ οὐδόλως ἀφώπλισε τὴν τρομερὰν Ἐλεονώραν. Καὶ διφοῦσα ὅπως ἐκδικηθῇ, ἐποφελεῖτο τὴν ἀπουσίαν τοῦ βασιλέως πρῶτον μὲν ὅπως ὑποβάλῃ εἰς σκληρότατα βασανιστήρια τὴν ἑτέραν τῶν ἀντιζήλων της, τὴν ὁποίαν ἔρριψεν ἔπειτα ἔγκυον ἐκ-

τὸ μηνῶν εἰς μίαν τῶν εἰρκτῶν τῆς Κυρηνίας, κατόπιν δὲ καὶ ὅπως ἀπατήσῃ τὸν σύζυγόν της μὲ τὸν κόμητα τοῦ Ροσσᾶ. Ὁ Πέτρος Α΄ ἦτο εἰς Γαλλίαν ὅτε ἔμαθε τὰς ἀντεκδικήσεις, τὰς ὁποίας ἡ βασίλισσα ἔλαβε ἐναντίον των ἀλλ' ἐάν, ἐσπευσμένως ἐπιστρέφων, ἔφθασε μὲν ἐγκαίρως ὅπως σώσῃ καὶ ἀνακτήσῃ τὴν ἐρωμένην του, πικρὰ ἔξ ἄλλου τὸν ἀνέμενεν ἀπογοήτευσις. Οἱ βαρῶνοι τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τῷ ὑρνήθησαν νὰ δικάσουν τὸν ἐραστὴν τῆς γυναικός του καὶ κατεδίκασαν ὡς συνωφάντην τὸν εἰλικρινῆ ὑπήκοον ὅστις τὸν κατήγγειλε. Καὶ ἐνταῦθα ἡ μυθιστορικὴ αὕτη περιπέτεια μεταβάλλεται εἰς δραματικήν. Ἐξαγριωθεὶς ἐκ τῶν ἀτυχημάτων του, ὁ Πέτρος, ὅστις προηγουμένως ἦτο τὸ πρότυπον τοῦ ἱπποτισμοῦ καὶ εἷς τῶν τελευταίων ἡρώων τῆς Σταυροφορίας, κατέστη ὁ μανιωδέστατος τῶν τυράννων. Διὰ νὰ ἐκδικηθῇ τοὺς ἀντιπάλους του, ἔκτισεν ἐντὸς τοῦ φρουρίου τῆς Λευκωσίας, τὸν μέγαν πύργον τῆς Μαργαρίτας (ὁ Πέτρος ἠγάπα αὐτὸ τὸ ὄνομα, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὁμοίως δώσῃ εἰς μίαν τῶν θυγατέρων του καὶ εἰς τὴν εὐνοουμένην ἡμίονόν του) ὑπολογίζων νὰ τὸν ἐγκαινιάσῃ δι' ἑνὸς συμποσίου, τοῦ ὁποίου οἱ ἐχθροί του — οἱ ἴδιοι δηλονότι ἀδελφοί του καὶ οἱ βαρῶνοι τοῦ κόμματός του — θὰ ἦσαν ταὐτοχρόνως οἱ δαιτυμόνες καὶ τὰ θύματα. Ἐν τοσούτῳ δὲ εἰς τὴν παραμικροτέραν κατὰ τῶν ἰδιοτροπιῶν του ἀντίστασιν, δι' ἓν ζεῦγος λαγανικῶν κυνῶν τοὺς ὁποίους ἠρνοῦντο εἰς τὸν υἱόν του, ἠτίμαζεν, ἐβασάνιζε, κατεδίκαζεν εἰς καταναγκαστικὰ ἔργα τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς κόρας ἀπὸ μὴ τῶν ἀνταρτῶν βαρώνων. Καὶ ἡ ἱστορία ἐπερατώθη διὰ μιᾶς δολοφονίας. Νύκτα τινὶ τοῦ Ἰανουαρίου 1369, εἰς τὸ βασιλικὸν ἀνάκτορον τῆς Λευκωσίας, οἱ δυσηρεστημένοι εἰσῆλθαν ἄθρόοι εἰς τὸν βασιλικὸν θάλαμον καὶ ἐνῶ ἡ κ. Ἐσχίβη διέφευγεν ἐν ἀπονοίᾳ ἡμίγυ-

νος διὰ μιᾶς καταπακτῆς, ἥτις συνεκοινώνει μέ τι τῶν δωματίων τοῦ κατωτέρου πατώματος, ἐκεῖνοι ἐδολοφόνησαν τὸν βασιλέα. Ἀλλ' ἰδοὺ τὸ παραδοξότερον μέρος τῆς ὑποθέσεως. Ἡ Ἐλεονώρα ἐρωτευθεῖσα τώρα τὸν ἀποθανόντα σύζυγόν της συνέλαβε τὸ σχέδιον νὰ τὸν ἐκδικήσῃ. Ἡ δὲ ἐκδίκησίς της ἐγένετο κατὰ τρόπον ὅλως ἱσπανικόν, περιφανῆ καὶ ἀλλοκότως γραφικόν. Μίαν τῶν ἡμερῶν, εἰς τὸ ἀνάκτορον τῆς Λευκωσίας, ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ δωματίῳ ὅπου ὁ βασιλεὺς εἶχε κατακρεουργηθῇ, ἡ Ἐλεονώρα προσεκάλεσεν εἰς δεῖπνον τὸν πρίγκιπα τῆς Ἀντιοχείας, ἀδελφὸν τοῦ συζύγου της καὶ ἕνα τῶν δολοφόνων του· ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐντὸς σκεπασμένου πινακίου, ἦτο τοποθετημένον τὸ καθημαγμένον ὑποκάμισον τοῦ θύματος· καὶ ἡ βασίλισσα, ξεσκεπάζουσα αὐτό, ἔδειξεν ἡ ἰδία τὸ σύνθημα τῆς σφαγῆς τοῦ ἀνδραδέλφου της. Ἡ Ἐλεονώρα κατέφυγε καὶ εἰς ἄλλας βιαιότητας οὐχ ἧττον ταύτης ἀγρίας, καὶ εἰς ἰδιοτροπίας, αἱ ὁποῖαι ὑπῆρξαν ἔτι μᾶλλον δυσάρεστοι· διὰ τοῦτο ἐδέησεν ἐν τέλει νὰ ἀποσταλῇ εἰς Ἀραγωνίαν· ἀλλ' εἶχεν οὐχ ἧττον προλάβῃ νὰ καταστρέψῃ δι' αὐτῶν τὴν Κύπρον ἐπὶ παντός.

Ἡ ἱστορία ἔμελλε μετ' ὀλίγον πράγματι νὰ πραγματοποιήσῃ τὰς ἀπαισίους προφητείας τῆς Ἁγίας Βριγίττης διὰ τὴν Φαμαγούσταν. Ἐν ἔτει 1373, εὐνοούσης τῆς ἀναρχίας, ἥτις κατεξέσχιζε τὸ βασίλειον, οἱ Γενουήσιοι καταλαμβάνουν διὰ προδοσίας τὴν πόλιν καὶ ἐγκαθίστανται ἐν αὐτῇ δι' ἕνα περίπου αἰῶνα. Ἔπειτα ἡ Βενετία, ἥτις μὲ πολλὴν δεξιότητα ἐνύμφευσε τὸν τελευταῖον βασιλέα τῆς νήσου μὲ μίαν Βενετέν, τὴν Αἰκατερίνην Κορνάρον, ἣν ἐζωγράφησαν ὁ Γεντίλε Μπελλίνι καὶ ὁ Τισιανός· ὅτε δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπέθανε, ἡ Γαληνοτάτη Δημοκρατία ὑπεχρέωσε χωρὶς πολὺν κόπον τὴν χήραν του νὰ τῇ παραχωρήσῃ ἓν βασίλειον, ἐφ' οὗ κατ' οὐσίαν

ἔξησκεῖτο ἀπόλυτος ἡ Ἐνετικὴ προστασία. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ Φαμαγούστα διαρκῶς ἐξέπιπτε. Ἐπειδὴ αἱ ἀρχαῖαι ἀπαγορεύσεις, αἱ ὁποῖαι ἠμπόδιζον τὸ ἀπ' εὐθείας ἐμπόριον μὲ τὴν Συρίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον εἶχον περιπέσῃ εἰς λήθην, ἡ Φαμαγούστα δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ εἶναι διεθνὴς ἀποθήκη ὡς πρότερον, ὅτε καὶ εἶχε πλουτήσῃ. Ὁ πληθυσμός της ὠλιγόστευεν, αἱ ὡραῖαι οἰκίαι της ἔμενον κεναί. Ἡ εὐρυτάτη περιοχή της μετεβάλλετο εἰς ἔρημον· μόνα τὰ ἰσχυρά της τείχη διετήρουν τὴν στρατιωτικὴν αὐτῆς ἀξίαν, οἱ δὲ Βενετοὶ μηχανικοὶ κατέβαλον ὅλην τὴν τέχνην των διὰ νὰ ἐνισχύσουν καὶ κτίσουν ἐκ νέου τὰ ὀχυρώματά της· καὶ οὕτω καταστᾶσα τρομερὸν πύργωμα πολέμου, ἡ μεγάλη ἐμπορικὴ πόλις τοῦ παρελθόντος παρέμεινε δι' ἕνα περίπου ἀκόμη αἰῶνα ὡς ἓν τῶν ἰσχυροτάτων ἐρεισμάτων τῆς χριστιανωσύνης.

ΚΑΡΟΛΟΣ DIEHL

ΑΠΟ ΤΑ ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΑΙΞΠΗΡΟΥ

* Ἄδικα δὲν εἶναι ἡ καρδιὰ ποῦ δὲν ἀντιβοᾶζει μὲ κούφια λόγια.
* Ἂν δὲν ἤξερες νὰ γελᾷς ἐκεῖ ἀπὸ ὅπου ὁ ἄρρας φυσᾷ τσάγκρα Φ' ὁρκίζεις κρυολόγημα.
* Ἡ ἀλήθεια εἶναι μιὰ σκόλα καὶ τῆς πρέπει ν' ἀλησοδέννεται καὶ νὰ τρώγῃ ξύλον, ἐνῷ τὸ χαϊδεμένο σου σκυλάκι βρωμολογᾷ ξαπλωμένο ἐμπρὸς στὴ φωτιά.
* Ἂν σοῦ λείψῃ τοῦ ψωμιοῦ καὶ ἡ φέτα καὶ ἡ κόρα, ἀπ' ἐκεῖ ποῦ χόρτωνες, θὰ σοῦ ἔλθῃ πεῖνα τάφα.
* Ἂν ἤσαι γέρος σκεπτικὸς καὶ γνωστικὸς νὰ ἦσαι.
* . . . Ἀχαριστία,
ὁ στρίγλα μαρμαρώσαρδη εἰς τὴν καρδιὰν μιᾶς κόρης
φρωδεστέρα φαίνεσαι κ' ἀπὸ πελάγους δράκων!
* Νὰ προλαμβάνω προτιμῶ τὸ πρόβλημα ποῦ φοβοῦμαι
ἢ νὰ φοβοῦμαι μὴ αὐτὸ ἐμένα μὲ προλάβῃ!
* Σοῦ πρέπει μάλλον μάλλωμα, ὅτι σοῦ λείπει γνῶσις,
ἢ ἐπαινος, ἂν φέρεσαι μὲ γλύκαν ποῦ σὲ βλάπτει.
* Διλλὸν δὲν ἔχει κ' ἀνανδρον ἀπὸ νὰ μὴ σοῦ κόψῃ
φουντίδι καὶ τὸν Λίοντα!

ΧΕΙΜΩΝΕΣ

Χειμῶνες μὲ τὰ φρύδια τὰ κατεβασιὰ
καὶ τ' ἀγριεμένα,
τὰ ναῦτα μὲ τὰ πρόσωπα τὰ γελασιά,
τὰ ὁλανθισμένα,

ὅλα σκληρὰ μοῦ στάθηκαν — πῶς νὰ τὸ πῶ; —
Τόποι, ὧρες, χρόνια·
κόβω λουλοῦδι τὴν ἀρχώσια καὶ καρπὸ
τὰ καταφρόνια.

Παιδὶ καὶ πάω καὶ δὲν τὰ γνώρισα τ' ἀγνὰ
τὰ παιδιακίσια,
τὰ ναῦτά μου ἀραχνιὲς τοῦ τάφου στὰ λιγνὰ
τὰ κυπαρίσσια.

Τὸ μέταπό μου δὲν τὸ μύρωσε φιλὶ
καμμιᾶς μητέρας·
ἡ Ἀγάπη ἀπὸ τὸ πλάϊ μου ἔφυγε θολὴ
σὰν ἀπὸ τέρας.

Τοῦ κόσμου μὲ πατᾷ καὶ τ' ἄλογο μὲ μιᾶς
καὶ μὲ συντρίβει·
μέσ' στὸ καλύβι μου εἶν' ἡ γύμνια τῆς ἐρμιᾶς,
μέσ' στὸ καλύβι.

— Ἐσὺ μονάχα μέσ' στὴν πόλαση δροσιὰ
τῶν παναθλίων,
βαθειὰ ἀπὸ χρῶμα καὶ στὴ ρίζα χλωρασιὰ
τῶν ἐρειπίων

μὲ τὴ σοφία τῆς Σίβυλλας, μὲ τοῦ παιδιοῦ
τὴν ἀθωότη,
ὦ Μοῦσα ἐσὺ τοῦ ὀνείρου καὶ τοῦ τραγουδιοῦ
στερνὴ καὶ πρώτη!

Στοῦ νοῦ μου ἀπαλογέρνεις τὴν κακομοιριὰ
καὶ στῆς καρδιᾶς μου,
ὦ Μάννα, τὴ μοναχοβιὴ παρηγοριὰ
σταλάζοντάς μου.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΑΡΧΑΙΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΓΟΡΓΟΥΣ

(ΣΙΜΩΝΙΔΟΥ)

Αὐτὰ τὰ λόγια τὰ στερνὰ λέγ' ἡ Γοργὼ κλαμένη
'στὴ μάνα της, ποῦ ἀπ' τὸ λαιμὸ κρατοῦσι ἀγκαλιασμένη·
« Μὲ τὸν πατέρα νάμνησκες πάντα, νὰ σοῦ γεννήσῃ
ἄλλη, μιὰ πιὸ καλόμοιρη, νὰ σὲ γεροκομήσῃ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

ΜΕΡΟΠΗ

(Ανέκδοτον διήγημα)

(Όσοι εκ των αναγνωστών μας έγνώρισαν την αλησμόνητη Αλεξάνδραν Παπαδοπούλου στην Πόλη, ή παρηκολούθησαν με άγάπην το έργον της από τας έφημερίδας και το Ημερολόγιόν Φ' αναγνώσουν βεβαίως μ' εξαίρετον ενδιαφέρον τα κατωτέρω διηγήματα της εκ των ανεκδότων αυτή αφήρεν η ωμοθάνατος εκείνη χειρ καθ' ήν στιγμήν εγράφοντο ίδρωτι. Το έργον της Αλεξάνδρας Παπαδοπούλου είναι άλλωστε άγνωστον εις τους πολλούς· εκείνος των λογίων μας, οι όποιοι, εν οις και ο εν Αθήναις κ. Γρηγ. Ξενόπουλος, επεχείρησαν να συνεγνωρίσουν εις χριστιανάς μελέτας πολλού λόγου άξιας και αυτό και την συγγραφέα του. Ημείς παρέχοντες εις τα δημόσιον ως εντρύφημα την «Μερόπην», πάνε τάχιστα παρεχωρηθείσαν ήμιν υπό του άδελφού της άειμνήστου, ευχολιζόμεν τας δίλεπτες αυτάς γραμμάς ως φόδα επί τοῦ τάφου της, εν τω όποίω προσώρως άπεβιώθη μία μεγάλη ελπίς της Ελληνικής διηγηματογραφίας. Σ. Δ. Π. Η.)

Μέσα εἰς τὰ χειρόγραφα τῆς Μερόπης Ἰωάννου, ἡ ὁποία ἀπέθανε τρελλή, μοῦ ἀρέσκει ἐντύπωσιν αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιον καὶ σᾶς τὸ παραδίδω διὰ νὰ γνωρίσετε καλύτερον καὶ τὴν ἀσθενῆ καὶ τὴν ἀσθένειαν.

***

«Ἕνα βριάδι ἐκεῖ στὸ ἱματιοφυλάκιο, ποῦ κρεμνούσαμε τὰ ἐπανωφόρια μας καὶ τὰ ἐπαίρναμε βιαστικὰ βιαστικὰ τὸ βράδυ, γυρίζει καὶ μοῦ λέγει ἡ Ἑλένη Ἀναστασιάδου, ἡ πλουσιοκόρη συμμαθήτριά μου.

— Ἄ, κᾶτι ἤθελα νὰ σοῦ πῶ καὶ τὸ ξέχασα.

Δὲν ἐφόρεσα τὴν ἄλλη χειρίδα, στάθηκα καρφωμένη νὰ περιμένω τὸ κᾶτι. Πρῶτ' ἀπ' ὅλα ἤμουν φοβερὰ περίεργος καὶ δεύτερον ἀνεμίζωσα πῶς τὸ παλαιὸ τρυπημένο ἐπανω-

φόρι μου ἦταν σχισμένο καὶ ντράπηκα νὰ τὸ φορέσω ἐμπρὸς στὴ *βασίλισσα τοῦ Παρθεναγωγείου*.

— Ἡ μαμὰ γιορτάζει τὴ γιορτή της καὶ ἡ ἀδελφή μου θέλει νὰ τῆς κάμουμε τὴν ἔκπληξι νὰ παίξουμε μιὰ κωμῳδία.

— Ἀλήθεια, ὡραία ἰδέα! εἶπα καὶ ἀπ' τὰ μάτια μου ἐμπρὸς πέρασεν ἡ Ἑλένη καὶ ἡ ἀδελφή της, ὡραῖα κορίτσια καὶ καλοαναθρεμμένα, μοσχοαναθρεμμένα μάλιστα, μὰ χαϊδεμένα, χωρὶς ζωή, χωρὶς ἐνθουσιασμὸ χωρίς... ἔκφρασι.

Ἐκοκκίνησα ὅταν ἡ Ἑλένη μοῦ εἶπε μὲ ἁπλότητα.

— Ἡ Λήδα ξέρει πῶς εἴμεθα πολὺ ἄνοστοι γιὰ νὰ σύρουμε γέλοια καὶ δάκρυα. Μὰ συλλογίσθηκα ἐσένα...

— Τὴν ἀσχημιά μου ποῦ προξενεῖ γέλοια, τὴ φτώχεια μου ποῦ προξενεῖ δάκρυα... εἶπα μὲ χαμόγελο πικρό, ἂν καὶ ἤθελα πάντα νὰ δείχνω πῶς ἤμουν εὐχαριστημένη σὰν φιλόσοφος ἀπ' τὴν κατάστασί μου.

Κατόπι τὸ χαμόγελο ξέσπασε σὲ ξεκάρδισμα καὶ τὸ ξεκάρδισμα μὲ τοὺς ἄτακτους σπασμούς του μοῦ ἀνέβασε δάκρυα.

— Ἄ ὄχι κ' ἐσὺ ποῦ σ' ὅλα γελᾷς! Ἡ Λήδα συλλογίσθηκε πῶς μὲ τὴν ἀπαγγελία σου, μὲ τὴ φωνή σου τὴν ἀσημένια, μὲ τὴν ἔκφρασί σου θὰ στολίσῃς καὶ δὲν θὰ φανῇ ἡ ἰδική μας μηδενικότης.

Πολὺ κολακεύθηκα· μὰ ἔπρεπε ὡς ἐδῶ νὰ τὸ κρύψω γιατί, ἀλλοίμονο! ἔμαθα πολὺ νωρὶς ὅλα νὰ τὰ κρύβω καὶ τὶς τρύπες τοῦ ἐπανωφοριοῦ μου καὶ τὴν κεῖθε ἐντύπωσί μου καλὴ ἢ κακή.

— Δέχεσαι; Νὰ σὲ βοηθήσω νὰ φορέσῃς τὸ φόρεμά σου πρῶτα. Ἐγωΐστρια ποῦ εἶμαι!

Ἐγὼ τράβηξα μὲ ὁρμὴ τὸ ἐπανωφόρι ἀπ' τὰ χέρια της καὶ τὸ σχισμένο μέρος παρασχίσθηκε.

— Ἄχ, συγχώρεσέ με, εἶπε ταπεινά, καὶ ἄνοιξε τὸ σακ-

κουλάκι της τὸ βελουδένιο, ἔβγαλε κλωστὴ στὸ χρῶμα ποῦ εἶχε, ἐγύρισε τὸ ἐπανωφόρι καὶ μοῦ τὸ ἔραψε χωρὶς ἐγὼ νὰ πῶ λέξι.

Σώθηκε ἡ φιλοτιμία μου.

— Αἴ λοιπὸν θὰ παίξῃς;

— Νὰ τὸ πῶ στὸ σπίτι.

— Λῦρι σοῦ ἀντιγράφω τὸ μέρος σου. Ἐγὼ δὲν ἀκολουθῶ ὅλα τὰ μαθήματα καὶ ἔχω καιρὸ πολύ, ἐνῶ ἐσὺ κουράζεσαι.

— Ἐγὼ δὲν κουράζομαι ποτέ.

— Καλὴ νύκτα, ἤλθε τὸ ἁμάξι νὰ μὲ πάρῃ. Ἡ Λήδα θὰ χαρῇ πολύ.

— Καλὴ νύκτα.

Ἔξω ἔπεφτε πυκνὸ τὸ χιόνι, καὶ γελοῦσα ποῦ ἔβλεπα ὅλα τὰ φορέματα, βαρύτιμα καὶ μπαλωμένα ἀπαράλλακτα κεντημένα μὲ τὰ ἴδια ἄσπρα ροδόφυλλα.

— Μ' ἀναγνωρίζουν!!! ἔλεγα ἐνῶ ἔτρεχα σὰν τρελλὴ καὶ τὸ χέρι μου ἔσφιγγε τὰ βιβλία μὲ κόπο.

Στὸ σπίτι δὲν ζήτησα ἀπὸ τὴ θεία ἄδεια· τῆς τὸ ἀνέφερα μόνον καὶ ἐκείνη κούνησε τὸ κεφάλι της μὲ ἀποδοκιμασία καί... τελείωσε.

Τὴν ἄλλη μέρα ζωγράφησα μὲ ζωηρὰ χρώματα τὴν πάλη ποῦ εἶχα μὲ τὴ θεία μου καὶ τὰ ἐπιχειρήματά μου καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη τῆς Ἑλένης ἦταν μεγάλη.

Τὴν ὥρα τοῦ μαθήματος ὁ καθηγητὴς τῆς ἱστορίας μοῦ λέγει μὲ χαμόγελο.

— Θαρρεῖς καὶ παραστήνεις σήμερα. Ἄλλο ὕφος πῆρες.

Εὐτυχῶς ἡ Ἑλένη δὲν ἦταν σ' αὐτὸ τὸ μάθημα καὶ ἐπομένως δὲν τὸ ἔμαθε. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς γιὰ νὰ ζητήσω ἕνα ποτῆρι νερὸ ἔπαιρνα ἕνα παράξενο ὕφος.

Μοῦ ἔφερε τὸ μέρος μου ἀντιγραμμένο μὲ τὸ λεπτὸ ἀρραβωστημένο γράψιμό της καὶ ἐπάνω σὲ μυροδᾶτο χαρτί.

Τὸ μελέτησα τὴ νύκτα, στὴ λάμπα ποῦ ἐκάπνιζε ἀντίκρυ καὶ ἔγεινε ὅλο πετρέλαια τὸ χαρτί. Μὰ τὸ ἔμαθα καὶ τὸ ἀπήγγειλα τὴ νύχτα μόνη μου, καὶ ἡ θεία Φρόσω μοῦ φώναξε —καλὴ φώτησι!... καὶ πάλι ἀποκοιμήθηκε.

Μὲ πῆραν στὸ σπίτι τὸ ἀρχοντικό. Δὲν φοροῦσα λάστιχα καὶ τὰ τρυπημένα μου ὑποδήματα ἦταν ὅλο λάσπη. Μὰ ὅλα τὰ ξέχασα μεθυσμένη ἀπ' τὴν ἐπιτυχία καὶ .... συλλογίζουμουν πῶς ἡ ἄξία ἀνεβάζει τὸν ἄνθρωπο ὑψηλὰ καὶ τοῦ ἀνοίγει ὅλες τὶς θύρες καὶ ὅλα τὰ παράθυρα.

Ἡ Λήδα μὲ δέχθηκε στὸν κοιτῶνά της γιὰ νὰ μὴν τὸ καταλάβουν ἡ γιαγιὰ καὶ ἡ μητέρα της, καὶ ἐκεῖ μὲ ἀερατήριον πολὺ περιωρισμένο, τοῦ ὁποίου ἀποτελοῦσε μέρος ἡ Ἐγγλέζα οἰκοδιδασκάλισσα, ἔπαιξα.

Τὸ ἔβλεπα πῶς ἡ φωνή μου ἦταν ἀληθινὸ ἀσῆμι καὶ ἡ ἀπαγγελία μου θαυμασία. Τὰ σκηνικὰ δὲν τὰ καλοήξερα μὰ εἶχα ἐγὼ κινήσεις πολὺ χαριτωμένες φυσικά.

Ἡ Λήδα μ' ἐφίλησε καὶ ἡ διδασκάλισσα ποῦ δὲν καταλάβαινε παρὰ ἔβλεπε μόνον τὸ τρυπημένο μου φόρεμα καὶ τὰ ὑποδήματά μου τὰ λασπωμένα εἶπε μ' ἐκεῖνο τὸ περιφρονητικὸ ὕφος ποῦ μόνο οἱ Ἄγγλοι παίρνουν ἀβίαστα.

— Καλὰ ποῦ τελείωσε... θὰ πάθαινα ναυτίαση. Ποῦ τὸ ηὕρατε αὐτὸ τὸ κορίτσι; πολὺ ἀκάθαρτο... πολὺ ἀκάθαρτο...

Ἐχλώμιασα πολύ, ἐπάγωσα, ζαλίσθηκα, καὶ θέλησα νὰ θυμηθῶ τὴν τέχνη ποῦ εἶχα νὰ κρατιοῦμαι· μὰ τίποτε. Ἦταν ἀνάγκη νὰ ξεσπάσω σὲ ποτάμια δάκρυα γιὰ νὰ φύγῃ αὐτὸ τὸ βάρος.

Ἡ Λήδα μ' ἐβοήθησε νὰ φορέσω τὸ ἐπανωφόρι μου καὶ μοῦ εἶπε μὲ μέλι καὶ μὲ ζάχαρι.

— Ἡ δασκάλισσά μας μὲ λέγει... ποῦ τὸ ξετρυπώσατε αὐτὸ τὸ διαμάντι;

Κ' ἐγὼ ἀφ' οὗ κάτω ἀπ' τὸ περιπαικτικὸ καὶ τὸ σαρκαστικὸ ὕφος ἔκρυψα τὸ φαρμάκι, εἶπα μὲ γέλοιο ποῦ σφύριζε σὰν σφύριγμα φειδιοῦ.

— Ξέρω Ἀγγλικά.

Κ' ἔφυγα χωρὶς ν' ἀποχαιρετίσω.

Τὸ βράδυ ἡ θεία μοῦ εἶπε.

— Νὰ σοῦ πῶ. Τὴ νύχτα ἂν ξεφωνίζῃς πάλι καὶ δὲν μ' ἀφίσῃς νὰ κοιμηθῶ θὰ σὲ διώξω. Φθάνει ποῦ σ' ἔχω βάρος· δὲν πρέπει νὰ χάσω τὴ ζωή μου γιὰ σένα.

Κ' ἐγὼ στὰ πικρά της λόγια χύθηκα στὸ λαιμό της, τὴ φίλησα σὰν νὰ μὲ γλυκομιλοῦσε, καὶ εἶπα μὲ φαρμακερὰ δάκρυα ποῦ ἔτρεχαν ἐλεύθερα, ἐλεύθερα σὰν καταρράκτες.

— Δὲν θ' ἀπαγγείλω πειά... δὲν εἶναι καμμιὰ ἀνάγκη!

Ἡ θεία Φρόσω μὲ ἀπεμάκρυνε γογγύζουσα κ' ἐσκούπισε μὲ τὸ ἀκάθαρτο μανδήλι της τὰ καθαρὰ ἐνδύματά μου.

† ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΣΤΕΙΑ

— Εἰς ἕνα κουρεῖον, ἀκτὼ ἡμέρας μετὰ τὸ κακούργημα τοῦ Βεσικτὰς ὑπὸ τοῦ φανατικοῦ Μουσουλμανικοῦ ὄχλου, εἷς ὀθωμανὸς ξυρίζεται καὶ κουρεύεται εἷς Ἑβραῖος. Ἀμφότεροι συνομιλοῦν περὶ τῆς στάσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ ζητοῦντος ἐπιμόνως τὴν τιμωρίαν τῶν ἀγρίων ἐνόχων.

Ὁ Ὀθωμ. — Γιὰ ἕνα Θοδωρῆ! Ζήτημα τὄκαμαν! Ἐκδικητικοὶ ἄνθρωποι αὐτοὶ οἱ Ἕλληνες!

Ὁ Ἑβραῖος — Ἐκδικητικοὶ λέει! Ἐσεῖς πάλι ἐσκοτώσατε ἕνα δικό τους καὶ προχθές! Ἐμεῖς τί νὰ ποῦμε! Εἶναι δυὸ χιλιάδες χρόνια τώρα ποῦ τοὺς ἐσταυρώσαμε ἕνα κι' ἀκόμη δὲν μᾶς τὸ συγχωροῦν! Κι' αὐτὸς δὲν ἦτον Ἕλλην!

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΜΕΤΤΕΡΛΙΓΚ

— Ἂν ἔλθῃ ὁ ταξιδιάρης, χόρη μου καλή,
καὶ σ' ἀρωτήσῃ ποῦμαι, πέ του μόνο
πῶς ἀπ' τὸ ἀκαρτέρι τὸ πολὺ
σὲ κάποιαν ἄκρη πεθαμένη λυώνω.

Κι' ἂν λάχῃ καὶ δὲν εὕρῃ τὴν παλιὰ
τὴν ὠμορφάδα πῶχει λαχταρίσῃ,
πάρ' τον σὰν ἀδερφὴ στὴ σιγαλιὰ
κα πέ του λόγια τὸν καῦμὸ νὰ σβύσῃ.

— Κι' ἂν μὲ ρωτήσῃ ποῦσαι, τί νὰ πῶ ;
— Νά, τὸ χρυσό του δός του δαχτυλίδι
καὶ σώπαινε καθὼς ἐγὼ σιωπῶ·
δός του βουβή, μεν ἰχα τὸ στολίδι.

Κι' ἂν λάχῃ καὶ ρωτήσῃ τὸ γιατὶ
εἶν' ἔρημη καὶ σκοτεινὴ ἡ σάλα,
τὴ λάμπα δεῖξε τὴ σβυστή,
τὴν ἀνοιχτὴ τὴν πόρτα καὶ τὴ σκάλα.

— Κι' ἂν πῇ γιὰ κάποιαν ὥρα μυστική,
γιὰ τὴ στερνὴ τὴν ὥρα ; — Πέ του μόνο
πῶς χαμογέλασα ἡ φτωχή,
γιὰ νὰ μὴ νοιώσῃ στὴν καρδιά του πόνο.

ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

ΠΑΛΗΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΣ

Η ΠΑΡΑΜΟΝΗ Τ' ΑΗ ΒΑΣΙΛΗ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

(Τὸ κατωτέρω διήγημα ὀφείλεται εἰς τὸν συμπαθῆ ἐπιστήμονα καὶ ἀγαπητὸν φίλον ἰατρὸν κ. Λ. Λυμπουσάκην. Ὁ ἀναγνώστης θ' ἀναγνωρίσῃ ἀκόμη ἐν αὐτῷ τὰ στοιχεῖα, τὴν τέχνην, ἡ ὁποία διακρίνει τὸν ἐκ φύσεως διηγηματογράφον, ἐξόχως δὲ τὸ ἄρωμα ἐκεῖνο τοῦ παγκοσμίου πόνου, τὸ ὁποῖον διαπνέει ἑκάστην αὐτοῦ γραμμήν. Εἰς ταῦτα ἐπίσουρος ἔρχεται ἡ ἐπιστημοσύνη καὶ ἡ ὀξυδέρκεια τοῦ νευροπαθολόγου, τὸν ὁποῖον καμμία δὲν διαφεύγει λεπτομέρεια ἐκ τῆς σκληρᾶς πραγματικότητος. Ὅ,τι γράφει τὸ γράφει εἰς τὴν δημοτικὴν μας γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν λατρεύει, δὲν ἐννοεῖ δὲ νὰ γράψῃ οὐδὲ μίαν γραμμὴν εἰς τὴν καθαρεύουσαν καὶ ἂν ἀκόμη, ὅπως γελῶν λέγει, τοῦ κόψουν τὰ χέρια).

Ἔξω τὰ δέντρα ἦσαν χιονισμένα, ὁ βορηᾶς φυσοῦσε δυνατὰ καὶ ἐμεῖς ἐκεῖ μέσα στὴ μεγάλη σάλα τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ» μὲ τὶς δυὸ θερμάστρες στὸ μέσο ἐκρυώναμε περισσότερο ἀπ' τοὺς διαβάτες ποῦ περνοῦσαν ἀπ' ἔξω καὶ τοὺς βλέπαμε ἀπ' τὰ παράθυρα, τρεχάτους, βιαστικούς, φορτωμένους μὲ κάθε τι γιὰ τὸ σπίτι τους, γιὰ τὰ παιδιά τους.

Ἐκείνη τὴ μέρα ἤμουν καλύτερα· οἱ πόνοι μου εἶχαν περάσῃ καὶ τὰ πόδια μου ποῦ ἦσαν πρισμένα εἶχαν ξεπρισθῇ. Ἐν τοσούτῳ δὲν ξέρω γιατὶ ἐννοιωθα τὸν ἑαυτό μου χειρότερα. Μιὰ χαύνωση, μιὰ λύπη μὲ εἶχε κυριεύσῃ ἀπ' τὸ πρωΐ, σὰν εἶδα στὸ ἡμερολόγιό μου πῶς ἦταν ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἡ παραμονὴ τ' Ἁη Βασίλη. Θυμούμουνα τὸ σπίτι μου, τὴ μητέρα μου, τὴ γρηούλα τὴ γιαγιά μου μὲ τὸ μαῦρό της φακιόλι, τ' ἀδέρφια μου, τοὺς φίλους μου καὶ σὲ κάθε ἀνάμνησή τους ὑπόφερα καὶ μὲ ἔπαιρνε τὸ παράπονο. Ἐγώ, ὁ τόσο ζωη-

ρὸς φοιτητής, ποῦ τόσο ἀγαποῦσα τὶς συναναστροφές καὶ τὶς διασκέδασες, ἐγὼ ποῦ θά τὸ ἔκαια ἐκεῖνο τὸ βράδυ στὴ ξενητειά στὸ γλέντι γιὰ νὰ ξεχάσω στὸν πάτο τοῦ ποτηριοῦ τὸ απίτι μου καὶ τὴν πατρίδα μου, νὰ βρίσκωμαι ἔρημος καὶ απορριχμένος στὸ ψυχρὸ κρεββάτι ἑνὸς νοσοκομείου, σκεπασμένος μὲ μιὰ κουβέρτα μάλλινη μὲ τὰ γράμματα «Νοσοκομεῖον ὁ Εὐαγγελισμός», μέσα σὲ μιὰ πνιγηρὴ ἀτμόσφαιρα, γεμάτη ἀπὸ φαγκὸ ὀξύ, ἀπὸ ἰωδοφόρμιο καὶ ἀπὸ κρεοζῶτο, μέσα στὰ βογγητά, μέσα στὰ μουγκρητά.

Τὸ γκάχ — γκούχ, ἕνας ξερὸς βήχας κάποιου φοιτητῆ φίλου μου ποῦ κοίτουνταν ἐκεῖ, παρέκει ἀπὸ ἐμέ, μοῦ ξερίζωνε τὴν καρδιά. Μὲ τὰ γυαλένια του μάτια ποῦ μὲ κύτταζε ἐφαίνουνταν σὰ νὰ ἤθελε νὰ μὲ πῇ: Καϋμένε Λέων, ἐσὺ θὰ βγῇς καὶ πάλι ἔξω, θὰ κάμῃς μὲ τοὺς φίλους τὸν Ἅη Βασίλη, θὰ δῇς καὶ πάλι τὴν Ἀθήνα μας καὶ τὴν Πόλι, ἐμένα ὅμως ὠϊμέ! θὰ μὲ φάῃ τοῦτο ᾽δῶ τὸ κρεββάτι!!

Οἱ νοσοκόμοι πηγαινοερχούντανε, ἐβιάζονταν νὰ τελειώσουν τὴν ὑπηρεσία γιὰ νὰ φύγουν τὸ βράδυ, νὰ γιορτάσουν καὶ αὐτοὶ τὴν καλὴ βραδειὰ μὲ τοὺς δικούς τους, νὰ κόψουν μαζὶ τὴν πίττα, νὰ κόψουν καὶ τὰ . . . χαρτιά.

Πέντε ὧρες κτυποῦσε βαρειὰ τὸ ρολόγι τοῦ νοσοκομείου, ὅταν ἀνοίγει ἡ πόρτα τῆς σάλας μας καὶ μπαίνει μέσα ὁ καθηγητὴς μὲ τὸν βοηθό του μὲ τὶς ἄσπρες μπλοῦζες γιὰ νὰ κάμουν τὴν βραδινή τους ἐπίσκεψη. Ὁ καθηγητής, ζῇ ἀκόμα, ἦτον ἕνα γεροντάκι κοντὸ μὲ ἀσπρόμαυρα γένεια, πάντα γελαστό, ὅπως γελαστὸ εἶναι τὸ νησὶ ὅπου ἔχει γεννηθῇ. Οἱ φοιτηταὶ τὸν ἀγαποῦσαν πολύ, χαριστιὰ δὲ ἐγὼ τὸν ἀγαποῦσα σὰν πατέρα μου.

Μπῆκαν καὶ οἱ δυὸ γελαστοί· γρήγορα καὶ βιαστικὰ ἐθερμομέτρησαν ἕνα-δυό, ἐκύτταξαν τὸν σφυγμὸ ἄλλων τόσων καὶ στὸ τέλος ἄκουσα τὸν καθηγητὴ νὰ λέῃ στὸν βοηθό του:

— Πάγο στὴ κεφαλὴ καὶ στὴ κοιλιὰ στὸ νούμερο 7, κορδάλε στὸ νούμερο 4 καὶ ἂν γίνῃ ἀνάγκη ἕνα-δυὸ βελονιές. Ὅπιο στὸ νούμερο 10, καὶ ἂν χειροτερέψῃ τὸ νούμερο 13 μὴ ξεχνᾶτε νὰ ἔρθῃ ὁ παπᾶς νὰ τὸ μεταλάβῃ.

Μοῦ φάνηκε ἀποτρόπαιο τὴ στιγμὴ ἐκείνη τὸ γεροντάκι ἐκεῖνο ποὺ τόσο ἀγαποῦσα, νὰ διατάζῃ τὸν πάγο μέσα σ᾽ ἐκείνη τὴ βαροχειμωνειά, μοῦ φάνηκε ἀπαίσιο σὰν διάταζε τὶς βελονιὲς σ᾽ ἕνα κορμὶ γδαρμένο ἀπὸ κρέας, μοῦ φάνηκε ἀπάνθρωπο καὶ γιὰ κρεμάλα σὰν τὸν ἔβλεπα νὰ βλέπῃ νούμερα ἐκεῖ ποῦ ἔβλεπα ἐγὼ τὸν ὅμοιό μου νὰ πε-

σχῃ, νὰ ὑποφέρῃ. Εἶχα ξεχάσῃ γιὰ μιὰ στιγμὴ τί ἤμουν καὶ ἐγὼ καὶ πόσες φορὲς στὸ μέλλον τὰ χείλη μου μὲ τὸν ἴδιο ψυχρὸ τόνο, θὰ ἐπρόφεραν τὰ ἴδια παγερὰ λόγια.

Ἑτοιμάσθηκε γιὰ νὰ φύγῃ, ὅταν τὸ μάτι του μὲ πῆρε.

Μὲ εἶδε παραπονεμένο· ἔννοιωσε, φαίνεται, τὸν πόνο μου καὶ μὲ πλησίασε

— Πῶς πᾶς, πατρωάτη μου, μὲ εἶπε.

— Ἔτσι καὶ ἔτσι, τοῦ εἶπα. Ἂν ἔφευγα ἀπ᾽ ἐδῶ μέσα ἀπόψε, κύριε καθηγητή!

— Τρελλὸς εἶσαι, μοῦ ἀπάντησε, μὲ τέτοιο κρῦο ποῦ κάμει ἔξω.

Ἀπὸ ντροπή μου μέλλεον γιατρὸς ἐγώ, δὲν τοῦ εἶπα πῶς ἔξω θὰ ἐκρύωνε τὸ σῶμά μου μόνο, ἐνῷ ἐκεῖ μέσα ἀπὸ ὅσα ἔβλεπα, ἀπὸ ὅσα ἄκουα, ἐκρύωνε καὶ τὸ σῶμά μου, ἐκρύωνε καὶ ἡ ψυχή μου!

Ἄναψε ἕνα τσιγάρο, μοῦ εὐχήθηκε καλὴ βραδειὰ καὶ ὅταν πίσω του ἔκλεισε ἡ πόρτα ἕνα ἂχ ἀπ᾽ ἀνακούφιση ἐξέφυγε ἀπὸ τὰ στήθια μου! Εἶχα ξεχάσῃ τὸν γιατρὸ καὶ ἔβλεπα τὸν ἄνθρωπο!

Ἡ νύχτα ἐδῶ καὶ πολλὴ ὥρα μᾶς εἶχε καταλάβῃ. Τὰ φῶτα τοῦ νοσοκομείου ὅλα ἦσαν ἀναμμένα. Ἀπὸ μακρυὰ ὁ ἀέρας μᾶς ἔφερνε τὶς φωνὲς τῶν παιδιῶν ποῦ ἔλεγαν στοὺς δρόμους τῆς Ἀθήνας τὰ κάλαντα.

Τὴν ὥρα τοῦ δείπνου μᾶς ἔφεραν μέσα σὲ μολυβένια πιάτα τὸ φαγητό μας. Στοὺς μισοὺς μπριζόλες ξερὲς σὰν σιόλες, μὲ φασούλια ξερὰ πουρέ, στοὺς ἄλλους, τοὺς βαρειὰ ἄρρωστους σκέτο γάλα. Μόλις τὰ ἐγγίσαμεν ὅλοι. Βουκὰ δὲν πήγαινε κάτω. Ὅλα ἦσαν ἀνοίσια, ὅλα ἄνοστα.

Ὁ νοσοκόμος δὲν ἔργησε καθόλου νὰ μαζέψῃ ὅ,τι ἔφερε γιὰ νὰ φᾶμε.

Τρεῖς-τέσσερις τότε ἄρρωστοι, ποῦ ἦσαν καλύτερα ἐκεῖνο τὸ βράδυ, κατέβηκαν κουκουλωμένοι ἀπ᾽ τὰ κρεββάτια τους καὶ κάθισαν γύρω στὴ θερμάστρα. Ἐκεῖ ζεσταίνοντας τὰ πόδια καὶ τὰ χέρια τους ἄρχισαν νὰ κουβεντιάζουν σιγὰ-σιγά. Ἂν τοὺς μιμηθῶ, ἐσκέφθηκα, θὰ περάσω μιὰ-δυὸ ὧρες εὐχάριστες· μὲ τὴν κουβέντα δὲν θὰ μοῦ φανῇ ἡ νύχτα χρόνος καὶ θὰ ἔδιωχνα τὶς μαῦρες συλλογὲς ἀπ᾽ τὸ κεφάλι μου ποῦ δὲν μὲ ἄφηναν νὰ ἡσυχάσω. Ἐπήδησα ἀπ᾽ τὸ κρεββάτι μου τότε καὶ στὴ συντροφιὰ τους πῆρα καὶ ἐγὼ μέρος. Τὴν στιγμὴ ἐκείνη ἕνας ἀπ᾽ τοὺς μαζεμμένους ἐκεῖ, κοντός, παχύς, λιοκαμμένος, σωστὸς Θαλασσινὸς ἔλεγε:

— Σὰν ἀπόψε, ἐδῶ καὶ πέντε χρόνια περνούσαμε τὸ Καρὶ-Μπουρνοῦ. Δὲν εἶχα κοιμηθῇ δυὸ μερόνυκτα καὶ ἡ θάλασσα τὴ βραδειὰ ἐκείνη ἦταν θεριεμμένη· βουνὰ ἦσαν τὰ κύματα καὶ τὸ σκοτάδι πίσα. Τὸ τιμόνι μᾶς εἶχε σπάσῃ, ἡ πούσουλα εἶχε χαλάσῃ καὶ ἐγὼ ἀποστεμένος καὶ ξυλιασμένος ἤμουν στὴ γέφυρα ἐπάνω τοῦ καραβιοῦ περμένοντας ἄφευκτα τὸ ναυάγιο τοῦ πλοίου μου. Οἱ ναῦτες ὅλοι ἦσαν στὸ πόδι, τὸ σκάφος σφύριζε σὰν δαίμονας καὶ οἱ φωνὲς ποῦ ἔβγαζαν τὰ γυναικόπαιδα μοῦ ἐσπάραζαν τὴν καρδιά. Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα καὶ ναναγήσαμε! Δὲν θυμοῦμαι πόσοι ἐπνίγηκαν καὶ πόσοι ἐσώθηκαν. Τί τὰ θέλετε ὅμως, κύριοι, αὐτὴ ἡ φρικτὴ σκηνή, ποῦ εἶδα τότε μὲ ὅλο της τὸ φρικτὸ μεγαλεῖο ποῦ μὲ κάμνει νὰ παγώνω ὅσες φορὲς τὴ βάζω στὸ νοῦ μου, εἶναι τίποτα μπρὸς στὴ φρικίαση ποῦ αἰσθάνομαι ἀπόψε κλεισμένος ἐδῶ μέσα, ἄρρωστος μακρυὰ ἀπ' τὸ σπίτι μου καὶ ἀπ' τὰ παιδιά μου.

Δὲν προχώρησε παρακάτω γιατὶ τὸν πῆραν τὰ κλάμματα ἴσως γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωή του.

— Σ' αὐτὸ ἐπάνω ἔχω καὶ ἐγὼ κάτι παρόμοιο νὰ σᾶς διηγηθῶ, εἶπε ἕνας ἄλλος ἀπ' τὴ συντροφιά μας, μὰ προτιμῶ νὰ σκαπάσω παρὰ ν' ἀρχίσω καὶ ἐγὼ νὰ κλαίω σὰν τὸν καπετάνιο καὶ σεῖς ὅλοι μαζί μου.

Ἐκουβεντιάσαμε τότε λίγο ἀκόμη καὶ στὰ στερνὰ εὐχηθήκαμε ὁ ἕνας στὸν ἄλλο τὸν καινούργιο χρόνο εὐτυχισμένο, εἴπαμε καλὴ νύκτα καὶ πήγαμε ὅλοι στὰ κρεββάτια μας.

Ποῦ ὅμως νὰ μᾶς πάρῃ ὁ ὕπνος· ὁ ὕπνος εἶχε κάμῃ φτερὰ ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἀπ' ἐκεῖ μέσα.

Ὕστερα ἀπὸ πολλὴ ὥρα τὸ μεγάλο ρωλόγι τοῦ Νοσοκομείου ἄρχισε νὰ χτυπᾷ. Μετρῶ χωρὶς νὰ πάρω ἀναπνοή.

Μιά, δυό, τρεῖς . . . . . δέκα, ἕνδεκα, δώδεκα. Ἀναπνέω.

Ἡ ὥρα ποῦ στὰ μέρη μας, ἐσκέφθηκα, πιστεύουν πῶς ἔρχεται ὁ Ἅης Βασίλης καὶ πέρνει κάτι ἀπ' τὰ στρωμένα μας τραπέζια.

Ὅπως τὰ νεῦρά μου ἦσαν ἐρεθισμένα ἀπ' τὶς ἀναμνήσεις τῆς ἡμέρας καὶ ζαλισμένος ἀπὸ τὸν ὕπνο ποῦ δὲν ἤρχονταν, ἔνιωσα τὴν πόρτα τῆς σάλας μας νὰ ἀνοίγῃ καὶ ἕνα γέρο σεβάσμιο μὲ ἄσπρα γένεια καὶ μαῦρα ροῦχα νὰ μπαίνῃ μέσα, ἀκολουθῶντας ἕνα μικρὸ παιδὶ μὲ τὸ φανάρι στὸ χέρι. Ὁ Ἅης Βασίλης, εἶπα τότε μέσα μου!

Σκυμμένο μὲ τὰ μάτια κάτω τὸν βλέπω νὰ περνᾷ μέσα ἀπ' τὰ κρεββάτια, βουβὸ σὰν τὸ πτῶμα. Ἔξαφνα σταματᾷ κοντὰ σὲ ἕνα

ΠΑΥΛΟΥ ΒΕΡΟΝΕΖ Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΕ ΤΟ ΠΑΙΔΙΟΝ

Ἀκαδημία τῶν Ὡραίων Τεχνῶν

κρεββάτι, μουρμουρίζει κάτι λόγια, κάνει κάτι κινήματα ἀκατανόητα, καὶ φεύγει μὲ τὸ ἴδιο βῆμα, σκυμμένα τὰ μάτια κάτω, βουβός.

Σὰν πλησίασε νὰ περάσῃ κοντὰ ἀπ' τὸ κρεββάτι μου σηκώνομαι λίγο, βάζω ὅλη τὴ προσοχή μου καὶ τὸν κυττάζω. Κατάρα! ἐμουρμούρισα τότε μέσα στὰ δόντια μου καὶ ἔκρυψα τὸ πρόσωπό μου μέσα στὰ μαξιλάρια ἀπὸ τὴ φρίκη ποῦ περνοῦσε τὸ σῶμά μου.

Ὁ Ἅης Βασίλης μὲ τὴν μορφὴ τοῦ παπᾶ τοῦ Νοσοκομείου ἐκοινώνησε μιὰ φτωχὴ νέα ποῦ ψεφύχησε λίγα λεπτὰ ὕστερα ἐπάνω στὸ κρεββάτι Νούμερο 13.

Καὶ βέβαια ἀπὸ τόσα τραπέζια στρωμένα μὲ τόσα κορμιὰ ἐκεῖ μέσα ἔπρεπε νὰ πάρῃ κάτι ὁ Ἅης Βασίλης καὶ πῆρε τὴ ψυχὴ τῆς φτωχῆς νέας.

Ἐν τοσούτῳ κανεὶς δὲν ἐκοιμοῦντανε ἀπὸ τοὺς ἀρρώστους. Ὅλοι ἐστριφογύριζαν μέσα στὰ κρεββάτια τους σὰν ψάρια βγαλμένα ἀπὸ τὴ θάλασσα. Ὅλοι ἐνθυμοῦντανε τὰ σπίτια τους καὶ ἀνεστέναζαν, μούγκριζαν, βογκοῦσαν. Καὶ ὅσοι τοὺς εἶχε πάρῃ ὁ ὕπνος μὲ τὸ πήγαινε καὶ ἔλα τῶν ἀνθρώπων τοῦ νοσοκομείου γιὰ τὸ σαβάνωμα τῆς νέας ποῦ εἶχε πεθάνῃ, εἶχαν ξυπνήσῃ.

Μόνο ὁ ἄρρωστος ποῦ εἶχε πάρῃ ὕπνο κατὰ διαταγὴ τοῦ καθηγητοῦ, μόνο αὐτὸς κοιμοῦντανε βαθειά, μόνο αὐτὸς δὲν ἐκατάλαβε τὴν κρύα σκηνὴ τοῦ σαβανώματος, μόνο αὐτὸς δὲν ὑπέφερε τίποτε.

Ἴσως μάλιστα νὰ ὀνειρεύονταν πῶς ἦταν ἐκεῖνο τὸ βράδυ στὸ σπίτι του γύρω στὰ παιδιὰ καὶ στὴ γυναῖκά του καὶ ἔκοβε μαζί τους τὴν Βασιλόπιττα.

Βλέποντας αὐτὸν τόσο ἥσυχο καὶ ἴσως μὲ τέτοια γλυκὰ ὄνειρα καὶ τοὺς ἄλλους τόσο νὰ ὑποφέρουν μὲ ἔπιασε τότε τρέλλα ἀληθινή, μὲ ἦρθε νὰ σηκωθῶ, νὰ ψάξω στὰ δουλάπια, στὸ φαρμακεῖο τοῦ νοσοκομείου, παντοῦ, νὰ εὕρω μορφίνι μπουκάλια καὶ νὰ τοὺς ποτίσω ὅλους ἐκεῖ μέσα πέρα πέρα κ' νὰ τοὺς λέγω ἀδιάκοπα:

— Πιέτε, πιέτε, πιέτε, ἀκόμη, ἀκόμη μιὰ γιὰ νὰ κοιμηθῆτε νὰ μὴ βλέπετε, νὰ μὴν ἀκοῦτε, νὰ μὴ συλλογιέσθε, νὰ ὀνειρευθῆτε μητέρα, πατέρα, οἰκογένεια, πατρίδα!!

. . . . . .

. . . . . .

Ξημέρωσε ὁ Θεὸς τὴν ἡμέρα.

Πρωτοχρονιά.

Τὰ δέντρα ἔξω ἦσαν χιονισμένα. Στὸ πρόσωπο ὅλων μας ἦταν ζω-

γραφισμένη ἡ κόπωσις ἀπ' τὴν ἀγρύπνια. Ἐγὼ ἤμουν χειρότερα ἀπὸ κάθε ἄλλη μέρα.

Μιὰ ἐφημερίδα ἦταν τσαλακωμένη ἐπάνω στὸ κρεββάτι μου. Κάποιος ἀπὸ τοὺς νοσοκόμους τὴν εἶχε φαίνεται ἀφήσῃ ἐκεῖ. Τὴν πέρνω καὶ τὴν ἀνοίγω. Ἦταν γεμάτη ἀπὸ εὐχὲς ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας της γιὰ τὸν καινούργιο χρόνο, ποῦ ἄρχιζε. Χωρὶς νὰ θέλω ρίχτω μιὰ ματιά. Ὁ ἕνας εὐχούνταν νὰ ἔρθῃ «νερὸ στὴν Ἀθήνα», ὁ ἄλλος νὰ «βάλουμε ὅλοι γνώση», ἄλλος «νὰ λειτουργήσῃ ἡ Ἀκαδήμεια» καὶ ὅλλοι ἄλλα τέτοια παρόμοια.

Μὲ τὸ χέρι μου ποῦ ἔτρεμε δὲν μπόρεσα νὰ βαστάξω καὶ ἔγραψα στὸ περιθώριο τῆς ἐφημερίδας καὶ εὐχήθηκα καὶ ἐγὼ «ὑγεία καὶ μόνο ὑγεία στοὺς Ρωμηοὺς ὅλους καὶ ποτέ τους μὰ ποτὲ Ἀη Βασιλειοῦ βράδυ νὰ μὴ βρεθοῦν στὸ Νοσοκομεῖο μέσα».

ΛΕΩΝ ΛΥΜΠΟΥΣΑΚΗΣ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΧΑΪΝΕ

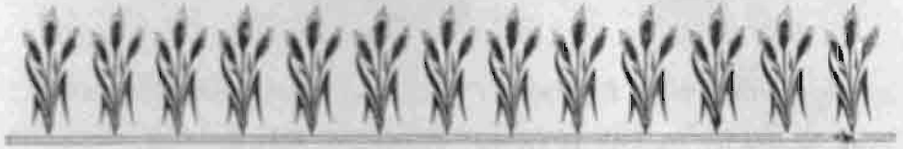
Διαμάντια ἔχεις καὶ μαργαριταράκια
Στὸ ζαχαρένιο σου τὸ στόμα,
Ἔχεις τὰ ὡμορφότερα ματάκια
—Ἀγάπη μου, τί θὲς ἀκόμα;

Σ' αὐτὰ τὰ δυό σου μάτια ἕνα καιρὸ
Καὶ στὸ ζωγραφιστό σου στόμα,
Τραγούδια σοῦχω κάμει ἕνα σωρό
—Ἀγάπη μου, τί θὲς ἀκόμα;

Μ' αὐτὰ τὰ δυό σου μάτια τὰ γλυκὰ
Μοῦ σήκωσες τὸ νοῦ, τὰ λογικά,
Καὶ μ' ἔκαμες τὸν δυστυχῆ σὰ πτῶμα
—Ἀγάπη μου, τί θὲς ἀκόμα;

Ἀλεξάνδρεια 7 Ἀπριλίου 1908

Π. ΓΝΕΥΤΟΣ

Η ΖΩΗ

«Τίποτε, τίποτε δὲν εἶναι ἄξιον ἐνδιαφέροντός τινος, συγκινήσεώς τινος, προσπαθείας τινος...

Τὸ πᾶν εἶναι μάταιον, ψευδές, καὶ ἡ ζωή... δὲν ἀξίζει πράγματι τὸν κόπον νὰ τὴν ζήσῃ τις» μοὶ ἔλεγεν ἡμέραν τινὰ μία φίλη μου ἐκχύνουσα διὰ τῶν ὀλίγων ἀδαῶν λέξεων ὅλην τὴν πληροῦσαν τὴν καρδίαν αὐτῆς βαθεῖαν δυσαρέσκειαν καὶ ἀπογοήτευσιν.

Ὁ ἐρεθισμὸς αὐτός, ἡ πικρὰ κριτικὴ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς δύναται νὰ λεχθῇ κατὰ τὸν Μὰξ Νορδάου νευρικότης, ἀπαισιοδοξία καὶ σκεπτικισμός.

Τὸ κακὸν ὅμως ὅπερ ἐκφράζουν καὶ καλύπτουν εἶναι ἓν καὶ τὸ αὐτό, καὶ δὲν ὑφίσταται οὔτε ἀπὸ σήμερον οὔτε ἀπὸ χθὲς βεβαίως ἡ ὑπὸ μερικῶν ἀπαισιοδόξων φιλοδόξων φιλοσόφων προβληθεῖσα ἐρώτησις καὶ εἰς διαφόρους μάλιστα γλώσσας:

Is life wort living?

La vie vaut-elle la peine d'être vécue?

Ἡ ζωὴ ἀξίζει τὸν κόπον νὰ τὴν ζήσῃ τις; ἀλλὰ δὲν ἦσαν καὶ ὀλίγοι οἱ ἀπαντήσαντες: Ὄχι.

Ἠθέλησαν φαίνεται διὰ τῆς ἀπαντήσεως ταύτης νὰ σχηματίσωσιν ἓν σύστημα, οὗτινος ἡ ἐπιρροὴ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἦναι παρὰ ὀλεθρία· διότι τὸ θάρρος θ' ἀντικαθίστα ἡ ἀ-

SISMANOGLIO MUSEUM

ποθάρρυνσις, τὴν ἐπιθυμίαν ἡ ἀδιαφορία, τὴν ἐνεργητικότητα ἡ ὀκνηρία, τὴν ἐργασίαν ἡ ἀεργία καὶ ἡ ἀνία. Ἀλλ' ἰδιτυχῶς δὲν ἔχει διόλου παρόμοια ἀποτελέσματα ἐπὶ τῶν πολυαρίθμων ὀπαδῶν του, τοὺς ὁποίους βλέπομεν ἐργαζομένους, ἀπολαμβάνοντας, ὑποφέροντας, ἐπιθυμοῦντας, ἐλπίζοντας, ζῶντας μὲ μίαν λέξιν ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ ὅπως ἡμεῖς. Ὥστε δὲν εἶναι περισσότερον μία ἐπὶ πλέον νόσος τοῦ συρμοῦ, εἰς σωβινισμὸς ὅπως λέγουσι, παρὰ μία ἀσφαλὴς πεποίθησις ἢ ἀκριβὴς ἀντίληψις τῆς ζωῆς. Ὑπὸ τὰ παράπονα, τοὺς λυγμούς, τὰς ὀλίψεις, τὰς μανίας καὶ τὰς ἀπελπισίας ἀναβράζει ἡ δύναμις τῆς ζωῆς, ἡ ἰσχὺς τῆς θελήσεως, ἡ ἐπιθυμία τῆς εὐτυχίας.

***

Δὲν θέλετε νὰ παραδεχθῆτε, ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι καλή; Ἔστω. Ὑποδείξατέ μας κἄτι καλύτερον αὐτῆς χωρὶς ὅμως νὰ ὑποπέσητε εἰς παραλογισμοὺς προτιμῶντες αἴφνης τῆς ὑπάρξεως τὴν ἀνυπαρξίαν! Ἀλλὰ βεβαίως θὰ ἦτο χιλιάκις προτιμότερον νὰ μὴ ἐγεννᾶτο τις!

Πῶς τὸ γνωρίζετε; Καὶ ἀφοῦ δὲν θὰ ὑπήρχατε τί θὰ ἐγνωρίζατε; Ἐρρέτωσαν εἰκόνες ἀξιοθαύμαστοι, τὰς ὁποίας δὲν ἔχω ποσῶς ὀφθαλμοὺς ὅπως ἴδω, εὐωδίαι ἐξαίρετοι τὰς ὁποίας δὲν ἔχω ποσῶς ὄσφρησιν ὅπως ἡδονικῶς εἰσπνεύσω, τέρψεις διάφοροι διὰ τὰς ὁποίας δὲν ἔχω οὔτε καρδίαν, οὔτε νοῦν, εὐτυχία ἥτις δὲν ὑφίστασαι εἰμὴ μόνον ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι. . . δὲν σὲ αἰσθάνομαι!!

Ὑπάγετε λοιπόν, πληρώσατε τὸν ἀέρα μὲ γογγυσμούς, στεναγμούς, κλαυθμούς, φωνὰς καὶ ἀναθέματα!

Καταρασθῆτε τὴν ζωὴν καὶ εὐλογήσατε τὸν θάνατον. Ἐνόσῳ σᾶς βλέπομεν λαμβάνοντας μυρίας προφυλάξεις διὰ

τὴν παράτασιν αὐτῆς καὶ διαρκῶς αὐτὸν ἀποφεύγοντας δὲν θὰ δυνηθῆτε νὰ μᾶς ἀπατήσητε!!

Γνωρίζομεν ὅτι εἶναι πολλοὶ οἱ εὑρίσκοντες παρηγορίαν εἰς τὴν ἐπίδειξιν τῶν πληγῶν των καὶ εἰς τὰ δάκρυα ἀνακούφισιν. . .

Εἷς συγγραφεὺς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος τὸ εἶπε μετὰ περισσῆς πονηρίας: «Κανεὶς δὲν εἶναι εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν ζωήν του καὶ ὅλοι μετὰ φόβου ἀτενίζουσι πρὸς τὸ τέρμα της». Ἡ πηγὴ τῆς δυστυχίας ἢ τῆς εὐτυχίας ἐνυπάρχει ἐντὸς τῆς ἰδίας μας καρδίας λέγει ὁ Ἄγγλος Κόμπετ.

Ἡ ζωὴ δὲν ὑφίσταται κυρίως παρὰ ἐν τῷ πνεύματι. Πρέπει λοιπὸν νὰ καταμετρῶμεν τὸ μῆκος αὐτῆς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς ἀξίας τῶν ἰδεῶν μας καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν μας.

Τὸ ἴδιον δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ διὰ τὴν ἀνθρωπίνην εὐδαιμονίαν. Κεῖται ὁλόκληρον ἐν τῷ ἰδίῳ ἡμῶν ὀργανισμῷ καὶ δὲν παράγεται ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν ἐντυπώσεων· ἀπόδειξις δὲ ὅτι βλέπομεν καθημερινῶς πέριξ ἡμῶν ἀνθρώπους δυστυχεῖς παρ' ὅλας τὰς τέρψεις καὶ ἀπολαύσεις, ἃς παρέχει αὐτοῖς ἡ ζωή, καὶ ἄλλους πάλιν εὐτυχεῖς παρ' ὅλην των τὴν κακοδαιμονίαν, καθόσον οἱ τελευταῖοι φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν καὶ ἐν ἑαυτοῖς ὅλας ἐκείνας τὰς ἐνθέους ἀρετάς, τὰς ὁποίας ὁ μέγας κοινωνιστὴς ὁ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἀποθανὼν ἐκληροδότησεν ἡμῖν: τὴν ***ὑπομονήν***, τὴν ***ἐγκαρτέρησιν***, τὴν ***ἀγάπην*** καὶ τὴν ***ἐλπίδα***.

ΙΟΥΛΙΑ Ι. ΚΑΡΑΛΗ

— Ὁ Φοντενὶλ ἐρωτώμενος πῶς κατώρθωσε νὰ ἔχῃ τοσούτους φίλους οὐδένα δὲ ἐχθρόν,—διὰ τῶν ἑξῆς δύο ἀξιωμάτων, εἶπε, «τὰ πάντα εἶναι δυνατὰ» καὶ «πάντες ἔχουσι δίκαιον».

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ο ΨΑΡΑΣ

ΓΚΑΙΤΕ

Μουρμουρίζ' ἡ θάλασσα, θάλασσα ἀφρισμένη,
Ὁ ψαρᾶς ξαπλώνεται στὴν ἀρογιαλιά,
Καὶ κυττάει τἀγκίστρι του κ' ἤσυχος προσμένει
Τὸ κορμί του λούζωντας μέσα 'στὴ δροσιά.

Κι' ὅμως ἐνῶ κάθεται καὶ προσμένει κάτι
Κύματα φουσκώνουνε κύματα ψηλά,
Καὶ βαθειὰ ἀπ' τῆς θάλασσας τ' ἄτειρο παλάτι
Μιὰ νεράιδα ἀφρόπλαστη βγαίνει στὴ στεριά.

Τραγουδεῖ λυπούμενη καὶ γλυκὰ τοῦ λέει·
—Ἄχ! γιατὶ τὰ ψάρια μου τὰ τραβᾷς ἐπί
Ὅπου ἡ λαύρα ἀχόρταγη καὶ τὴν ἄμμο καίει
Μὲ γλυκὰ δολώματα, μὲ καρδιὰ σκληρή;

Ἄχ κοιμέσαι ἂν ἤξευρες πόσο τὸ ψαράκι,
Πόσο εἶναι χαρούμενο 'στὰ βαθειὰ νερά,
Ἴσως νὰ κατέβαινες κάτω ἐπὶ λιγάκι
Γιὰ νὰ νοιώσῃς μέσα σου ξένοιαστη χαρά.

Κύτταξε τὸν ἥλιο μας, τὸ λαμπρὸ φεγγάρι,
Ποῦ βαθειὰ στὴ θάλασσα πᾶνε νὰ λουστοῦν
Νὰ τοὺς δώσ' ἡ θάλασσα μιὰ καινούργια χάρι
Κι' αὔριο λαμπρότερα νὰ ξαναφανοῦν.

Μὲ χαρὰ τὸ μάτι σου μὲ χαρὰ δὲν πέφτει
Μέσ' τὰ καταγάλανα 'στὰ βαθειὰ νερά;
Δὲν κυττᾷς 'στῆς θάλασσας τὸ λαμπρὸ καθρέφτη
Πόση πέρνει ἡ ὄψι σου μαγικὴ ὠμορφιά;

Μουρμουρίζ' ἡ θάλασσα, κύματ' ἀφρισμένα
Βρέχουνε τὰ πόδια του κι' ὁ φτωχὸς ψαρᾶς
Νοιώθει πόθους ἄγνωστους, λόγια μαγεμένα,
Λόγια μιᾶς ξανθοβλαχοπούλας τοῦ ἀγαπητικιᾶς.

Κ' ἡ νεράιδα τοῦλεγε. . . Κι' ὁ ψαρᾶς τί κρίμα
Τᾶχασε ἀπ' τὰ λόγια της, τὰ μελωδικά,
Κ' ἤθελε δὲν ἤθελε πέρτει μέσ' τὸ κῦμα
Καὶ ποτὲ δὲ φάνηκε στὴν ἀρογιαλιά.

Π. ΡΑΪΣΗΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΜΕΤΩΠΙΔΟΣ
ΤΟΥ "ΘΡΥΛΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ„

Ἂς σὲ πάρῃ κι' ἂς σὲ φέρῃ,
ὦ βιβλίο μου, τ' ἀγέρι
στὴ πατρίδα μὲ καλό.
Κάποιο δρῦ ξερριζωμένο,
δῶρο στέλνει της θλιμμένο,
ἕνα φύλλο του νεκρό!

(Μετάφρ. Α. Σ.)

ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΚΩ

© SISMANOGLIO MIGANO

ΤΟ ΠΝΙΞΙΜΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Ὁ Κωνσταντῆς ὁ Τσιτσούκας ἦτον ὁ τρόμος ὅλων τῶν ἀγυιοπαίδων, τῶν ἀτακτούντων ἀγωγιατῶν, τῶν κλεπτῶν καὶ τῶν κλεπτριῶν τῶν ὀπωρικῶν. Πότε ὡς ἀγροφύλαξ, πότε ὡς κλητὴρ τῆς δημοτικῆς ἀστυνομίας, πότε ὡς παιδονόμος τοῦ σχολείου, ποτὲ δὲν ἔπαυσε νὰ ὑπηρετῇ τὸν Δῆμον ἀντὶ τριάκοντα κατὰ μῆνα δραχμῶν.

Εἰς τὴν ἔξοχήν, ὅτε διετέλει ἀγροφύλαξ, ἡ δραγασιά, ἡ ἰδιόρρυθμος ἐκείνη ἐπὶ ὑψηλοῦ λόφου καλύβη, ἦτον τὸ σπαίζουρο, ὄχι τῶν ὀρνέων, ἀλλὰ τῶν παιδίων, ὅσα ἔτρεχαν ἔξω στ' ἀμπέλια διὰ νὰ κλεφτολογήσουν. Ἀπὸ τὸν Μαΐον, ὅταν ἀρχίζουν τὰ μοῦρα, τὰ κεράσια, τὰ τζάνερα, ἕως τὸν Ὀκτώβριον, ὅταν ἔχῃ τελειώσει ὁ τρύγος, καὶ συλλέγουν τὰ καδώνια, διότι «δὲν φυλάγονται πλέον», ἀπὸ τὴς καδωνιές, ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τις τέσσαρα μάτια τοὐλάχιστον, δύο ἔμπροσθεν καὶ δύο ὄπισθεν τοῦ κρανίου, διὰ νὰ εἶνε βέβαιος ὅτι δὲν θὰ τὸν ἰδῇ ὁ Τσιτσούκας νὰ κλέπτῃ. Μόνον τὸ μπαϊράκι του, τὸ κόκκινον ἐκεῖνο μανδήλιον, τὸ ὁποῖον ἐκυμάτιζεν ὑψηλὰ ἄνω τῆς στέγης τῆς δραγασιᾶς, μόνον ἐκεῖνο ἤρκει νὰ τρέψῃ εἰς φυγὴν τοὺς κλέπτας.

Ἐπὶ τοῦ λόφου ἵστατο ἡ καλύβη, καὶ γύρω—γύρω ἁπλόνετο ὁ κάμπος, ποῦ ὁμαλὸς καὶ ἐπίπεδος, ποῦ κοῖλος καὶ κυρτούμενος, ὁλοπράσινος ἀπὸ τ' ἀμπέλια. Καὶ ὅλα τ' ἀμπέλια τὰ ἔβλεπεν ὁ Τσιτσούκας, ὅλα τὰ ἔσκεπε τὸ μπαϊράκι του.

Ἠκούετο ἔξαφνα μία κραυγή :

— Ἔ, ἔ! ἀλάργ' ἀπ' τ' ἀμπέλια!

Καὶ ἡ φωνή του ἦτον μεγάλη, δυνατή, καὶ ἦτον ἀνδρώδης καὶ τραχεῖα. Καὶ τὴν ἔτρεμον ὄχι μόνον τὰ παιδία, ἀλλὰ καὶ ἡλικιωμένοι ἄνθρωποι. Τὴν νύκτα, καθήμενος εἰς τὴν δραγασιάν του ἤκουε μακρόθεν κουδούνια καὶ πατήματα ἡμιόνων, καὶ φωνὰς ἀγωγιατῶν νὰ τραγουδοῦν. Τότε ἐφώναζεν ἔ! ἔ! καὶ ἀπὸ τὴν φωνὴν ταύτην, καὶ μόνην, μὲ δεισιδαίμονα φόβον, πᾶς ὀνηλάτης ἐνόει ὅτι δὲν θὰ ἦτο εὐκαιρία διὰ νὰ κλέψῃ σταφύλια τὴν νύκτα ἐκείνην.

Ἓξ ἢ ἑπτὰ φορὰς εἶχεν ὁδηγήσει εἰς τὴν Δημαρχίαν τὴν Κατσούλω τὴν Κλεφτροῦ, μίαν ἀλλόκοτον γραῖαν, ἡ ὁποία δυσκόλως ἠδύνατο νὰ θεραπευθῇ ἀπὸ τὴν νόσον της. Ἐγνώριζε «μὲ τὸ νούμερο» ὅλας τὰς ἐκ συστήματος κλεπτρίας. Δύο γυναῖκες, μητέρα καὶ κόρη, καλοῦμεναι κοινῶς ἡ ***Φράγκα*** καὶ τὸ ***Τσουλοῦφι,*** ἦσαν «τὸ πρῶτο νούμερο»· ποτὲ δὲν τὰς εἶχεν εὕρῃ νὰ μαζώνουν ἐληὲς εἰς τὸν ἐλαιῶνά των, ἀλλὰ πάντοτε εἰς τὸν ἐλαιῶνα τῆς γειτόνισσας, ποτὲ δὲν τὰς εἶχεν ἰδεῖ νὰ ἁπλώνουν τὰ σῦκα εἰς τὴν λιάστρα των, ἀλλὰ τὰς εἶδε πολλάκις νὰ μαζώνουν τὰ σῦκα τῆς ξένης λιάστρας. Ἀφηναν τὰ σῦκα ἀπὸ τὴς συκές των νὰ πέσουν, γνωρίζουσαι καλῶς ὅτι ἔπιπτον εἰς τὸ ἰδικόν των ἔδαφος, κ' ἐγέμιζαν κατὰ προτίμησιν ὀλίγα καλάθια ἀπὸ τὴν συκῆν τῆς γειτόνισσας.

Μίαν τῶν ἡμερῶν, περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου, μετὰ τὸν τρύγον καὶ τὸ τραβηγμα τοῦ μούρτου ἠσχολοῦντο αἱ δύο νὰ βγάλουν τὰ στέμφυλα εἰς ἕνα κῆπον συγγενοῦς των. Ὁ κῆπος ἐχωρίζετο ἀπὸ ἄλλου γειτονικοῦ κήπου δι' ἁπλοῦ χαμηλοῦ φράκτου. Βλέπουσαι ὅτι εἰς τὸν γειτονικὸν κῆπον ὑπῆρχον σωροὶ στεμφύλων, τὰ ὁποῖα οἱ ἰδιοκτῆται ἀμελοῦσαν νὰ βγάλουν, ἄφησαν τὰ στέμφυλα τὰ ἰδικά των καὶ ἤρχισαν νὰ κουβαλοῦν τὰ τοῦ γειτονικοῦ κήπου.

Ἡ κόρη ἐγέμιζε μὲ βίαν τὸ καλάθι κ' ἔτρεχε. Ἡ μήτηρ της ἔλεγε νὰ μὴ βιάζεται, ἀλλὰ «νὰ σιάζῃ λιγάκι τὸ σωρό», ἐννοοῦσα ν' ἀραιώνῃ τοιουτοτρόπως τὰ στέμφυλα, ὥστε νὰ φαίνεται κάπως ἄθικτος ὁ σωρός.

— Νά, κύτταξέ μ', ἐμένα! εἶπεν.

Ἡ γραῖα ἔλαβε τὸ κοφίνιον, ἐπήδησε τὸν φράκτην, ἔτρεξε, κι' ἀφοῦ τὸ ἐγέμισε καλά, μ' ἕνα ξύλο ἀνακάτωνε καὶ ἤραιωνε τὰ στέμφυλα, ὥστε νὰ μὴν εἶνε πατημένα πολύ, διὰ νὰ φαίνεται ὄγκος. Τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἡ νεωτέρα, ἐποφελη-θεῖσα ἀπὸ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῆς μητρός, ἔλαβε ποτήριον, κ' ἐδοκίμαζε τὸ πρωτόβγαλτο ρακί, τὴν «σούμα», ἴσως διὰ νὰ ἰδῇ «πόσα γράδα εἶνε». Ἐρρόφησε βιαστικὰ ἕνα ποτῆρι, κυττάζουσα συγχρόνως νὰ μὴν τὴν ἰδῇ ἡ μάνα της, εἶτα ἐ-σηκώθη ἀπὸ πλησίον ἀπὸ τὸ ρακοκάζανο, κ' ἐκύτταξε πρὸς τὸ μέρος τοῦ φράκτου, ὁπόθεν θὰ ἐπανήρχετο ἡ γραῖα.

Πῶς εὑρέθη ἐκεῖ ὁ Τσιτσούκας! Ἄδηλον. Ἔξαφνα ἔ-ξαφνα ἀκούεται φωνή.

— Ἔ, τὸ Τσουλοῦφι! μὴν τὸ πίνῃς μονάχη, ἄφησε καὶ λίγο γιὰ τὴ μάνα σου!

Στραφεὶς πρὸς τὴν γραῖαν ἐφώναξε.

— Μπράβο, γρηὰ Φράγκα! καλὰ τόνε σιάζεις τὸ σωρό...

Νέα τις γυνή, τῆς ὁποίας ὁ σύζυγος εἶχε ξενητευθῇ πρώ-ιμα εἰς τὴν Ἀμερικήν, ὁπόθεν δὲν ἐπανέκαμψε πλέον, ἐξη-κολούθει νὰ φορῇ συχνὰ κόκκινον φουστάνι παρὰ τὰ ἔθιμα τοῦ τόπου, ὅπου αἱ γυναῖκες τῶν ἀπόντων ναυτικῶν δὲν νο-μίζεται πρέπον νὰ στολίζωνται. Μὲ τὸ κόκκινον τοῦτο φό-ρεμα ἐπήγαινεν ἐπιδεικτικῶς εἰς τὴν ἐξοχήν, εἰς τὸ ἀμπέλι της. Μία γραῖα γειτόνισσα ἀρχαϊκή, βλέπουσα αὐτήν, ἐσταυ-ροκοπεῖτο κ' ἔλεγε.

—Σὰν ὄξ' ἀποδῶ μοῦ φαίνεται, Θέ μ' σχώρεσέ με! Ἀμ' δά!.. «Σφοῦσες Μαροῦσες οὔλες κοκκινοφουστανοῦσες».

Μὲ τὸ κόκκινον φόρεμα ὁ Τσιτσούκας τὴν εὗρε μίαν τῶν ἡμερῶν ἀνεβασμένην εἰς πελωρίαν βερυκοκκιάν, κτῆμα αὐ-τῆς ἐκείνης τῆς γειτόνισσας, ἥτις ἐσταυροκοπεῖτο εἰς τὴν θέαν της, καὶ ἀσχολουμένην νὰ γεμίζῃ τὸ καλάθι της μὲ τὰς κι-τρίνας εὐχύμους ὀπώρας.

— Ἄ! ἀνέκραξεν ὁ Τσιτσούκας, κ' ἐγὼ ἔλεγα πῶς μονάχα τὸ δικό μου τὸ κόκκινο μπαϊράκι ἀνεμίζει τόσο ψηλά!

* * *

Ἐπὶ δύο τρία ἔτη, περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἑβδόμης δεκάδος, ὁ Κωνσταντῆς ὁ Τσιτσούκας ἦτον διωρισμένος παιδονόμος εἰς τὸ σχολεῖον. Ποτὲ ὁ γιαλός, ἀπὸ μίαν ἄκρην εἰς ἄλλην, δὲν ἦτον ἐλευθερώτερος ἀπὸ μικρὰ παιδιά, καὶ οἱ βράχοι καὶ οἱ κολπίσκοι τῆς ἀκρογιαλιᾶς δὲν ἦσαν ἐρημότεροι ἀπὸ φυ-γάδας τοῦ δημοτικοῦ καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου. Τὰ καϋ-μένα τὰ καβουράκια, καὶ τὰ γρινιάτσα καὶ τὰ κοχύλια, ὅλα εἶχαν εὔρῃ τὴν ἡσυχίαν των. Τὸ θέρος, μόνον πρωῒ καὶ βρά-δυ ἐπέτρεπε τὸ κολύμβημα εἰς τὰ παιδία. Εἰς κανένα μικρὸν μοσχομάγκαν δὲν ἐπέτρεπε νὰ κολυμβᾷ ὀκτὼ ἢ δέκα φορὰς τὴν ἡμέραν. Ἀλλὰ καὶ κανὲν παιδίον δὲν συνέβη νὰ πνιγῇ ἐπὶ Τσιτσούκα παιδονόμου, τὴν πρώτην καὶ τὴν δευτέραν χρονιάν.

Ἐπετρέπετο νὰ βουλοῦν, καθὼς συνειθίζουν, τὴς βάρκες, ἀλλὰ μόνον μὲ τὴν ἄδειαν τοῦ ἰδιοκτήτου. Εἰς κανένα δὲν ἐ-πετρέπετο νὰ «δίνῃ βούτη» ἤτοι νὰ πηδᾷ μὲ τὴν κεφαλὴν κάτω, ἀλλὰ μόνον «νὰ δίνῃ παλούκια», δηλ.. νὰ πηδᾷ ὄρθιος, ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ τρίγγου ὅπως καὶ τοῦ παπαφίγγου, τὼν εἰς τὸν λιμένα ἀραγμένων κατὰ καιροὺς γολεττῶν καὶ βρι-κίων. Μόνον ἀπὸ τὴν κουπαστὴν καὶ ἀπὸ τὴν ἄκρην τοῦ μπαστουνιοῦ τῆς πλώρης, ἐπετρέπετο νὰ δίνουν βουτιά. Τοι-οῦτος ἦτον ὁ ἅγιος κανονισμὸς τοῦ Τσιτσούκα, τὸν ὁποῖον

SISMANOGLIO MEGARO

ὑπεχρεοῦντο ν' ἀποστηθίσουν καὶ «νὰ τὸν ξέρουν, νερίκι, ἀπ' ἔξου», ὅλα τὰ παιδιά, «τὰ δασκαλούδια, καθὼς καὶ τὰ ξυπόλυτα τοῦ δρόμου, τ' ἀγυιόπαιδα».

Τὴν δευτέραν χρονιὰν τῆς παιδονομίας τοῦ Τσιτσοίκα, ἕνα παιδί, τέκνον ἑνὸς πρώην χερσαίου καὶ νῦν θαλασσινοῦ, Δημητρίου Δαλαπούλια, εὑρέθη ν' ἀτακτῇ μίαν ἡμέραν εἰς τὸν αἰγιαλόν, καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ μάθῃ κολύμβι, εἰς ὥρας ἀπηγορευμένας. Ὁ Τσιτσούκας τὸ ἐκυνήγησε, τοῦ ἔδωσε δυὸ τρεῖς ξυλιὲς εἰς τὰ νῶτα, καὶ τὸ ἔστειλε νὰ πάῃ 'στὴ μάνα του. Τὸ παιδίον ἔφυγε κλαῖον.

Ὀλίγον παραπέρα, εὑρίσκει τὸν πατέρα του. Καθὼς τὸν εἶδε, ἔβαλε κλαυθμηροτέραν φωνήν, χωρὶς ὁρατὰ δάκρυα.

—Τί ἔχεις;

– Νά, ὁ Τσιτσούκας μ' ἔδειρε!

Ὁ Δαλαπούλιας ἐθύμωσεν. Ἔτρεξε νὰ προφθάσῃ τὸν Τσιτσούκαν. Καθὼς τὸν εἶδεν, ἄρχισε νὰ τὸν ἀνειδίζῃ σκληρῶς. Νὰ μὴν τολμοκοπήσῃ ἄλλη φορὰ καὶ πειράξῃ τὸ παιδί του! Αὐτὸς δὲν εἶχε ἀνάγκην ἀπὸ Τσιτσούκαν παιδευτήν. Εἶνε ἱκανὸς νὰ παιδέψῃ τὸ παιδί του, καὶ μὴν ἤρχε τὰ στραβὰ κομμάτια τῆς Δημαρχίας κ' εἶνε τελειμπέλης, καὶ δὲν πάει νὰ δουλέψῃ. Καὶ γιὰ νὰ φαίνεται πῶς κάτι κάνει κι' ὁ Τσιτσούκας γιὰ νὰ βρίσκεται 'σὲ δουλειὰ κι' αὐτός, θέλει τώρα νὰ παιδέψῃ τὰ παιδιὰ τοῦ κόσμου. Ἂς πάῃ καλύτερα νὰ σαρώνῃ τὴν αὐλὴ τῆς κυρὰ Δημαρχίνας, γι' αὐτὸ καὶ μόνο εἶνε ἄξιος, κι' ἄλλη φορὰ νὰ προσέχῃ, γιατί....

Ὁ Τσιτσούκας δὲν ἀπήντησε τίποτε. Ἔσεισε τὴν κεφαλήν. Ἠσθάνθη πικρίαν ν' ἀνέρχεται ἀπὸ τὴν χολήν του εἰς τὸν οὐρανίσκον. Εὗρισκε τῷ ὄντι ἄδικα τὸν μπελᾶ του, μ' αὐτὰ καὶ μ' αὐτά. Κ' ἦταν ἴσα-ἴσα ὁ μόνος ποῦ δὲν ἐσκοπίσε ποτὲ τὴν αὐλὴ τῆς κυρὰ Δημαρχίνας, ὄχι τώρα ποῦ ἦτον παιδονόμος, ἀλλ' οὔτε ἀρχύτερα, ὅταν ἦτον κλήτορας

ἢ δραγάτης, κι' ὅσο γιὰ τὰ στραβὰ κομμάτια τῆς δημαρχίας, ἄξιζε τῷ ὄντι τὸν κόπον νὰ γίνεται κακὸς μὲ τὸν κόσμον γιὰ τριάντα τὸν μῆνα ψωροδραχμές! Δύο χρονιὲς τὸ δημοτικὸν συμβούλιον εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, εἶχε προτείνει τὴν αὔξησιν τοῦ μισθοῦ του εἰς 480 καὶ εἰς 400 δραχ. τὸν χρόνον. Ἀλλ' ὁ νομάρχης, καθὼς τὸν ἐπληροφόρησαν, ἔσβυνε τὸν ἀριθμὸν τοῦτον, κ' ἔγραφεν ἀναλλοιώτως 360. Καὶ ἤξανε κάθε χρόνον τὸν μισθὸν τοῦ «δημολογιστοῦ παρὰ τῇ Β. Νομαρχίᾳ», κ' ἐξώγκωνε, καθὼς τοῦ εἶχεν εἰπεῖ ὁ γραμματικὸς τῆς δημαρχίας, ὅλα τὰ κονδύλια ὅσα ἀπέβλεπον εἰσφορὰς προωρισμένας διὰ τὴν μεγάλην καταβόθραν, διὰ τὸ Κέντρον, κ' ἐσμίκρυνε κ' ἐψαλίδιζεν ὅλα τὰ ποσὰ τὰ προωρισμένα διὰ μικρόν τι δημοτικὸν ἔργον ἢ διὰ νὰ ψωμοζῇ μικρός τις ἄνθρωπος ὑπηρέτης τοῦ Δήμου.

Ἀπὸ τότε ὁ Τσιτσούκας ἤρχισε ν' ἀπογοητεύεται. Δὲν ἦτο πλέον τόσον δραστήριος καὶ αὐστηρὸς ὅσον πρῶτα.

***

Τὴν τρίτην χρονιάν, ἕνα δειλινόν, τὸν Ἰούλιον μῆνα, κραυγὴ ἀγωνιῶντος παιδίου ἠκούσθη εἰς τὸν αἰγιαλόν, εἰς τὸ ἴδιον ἐκεῖνο μέρος, εἰς τὴν ἄκραν τῆς πολίχνης, ὅπου ἐκολυμβοῦσαν συνήθως πολλὰ ἀνήλικα παιδιά. Δύο κραυγαὶ γυναικῶν, ἀπὸ ἕνα παράθυρον ἀντικρύ, καὶ ἀπὸ ἕνα λιακωτὸν παραπέρα, ἀπήντησαν εἰς τὴν κραυγὴν τὴν πρώτην·

— Γλυτῶστέ το! ... Γλυτῶστέ το!

— Τρεχᾶτε! ... Πνίγηκε τὸ παιδί!

Ἔτρεξαν οἱ εὑρεθέντες ἐκεῖ πλησίον. Δύο νέοι ἐθαλάσσωσαν, ἕνας τρίτος ἐπῆγε μὲ τὴν βάρκαν, κρατῶν τὸν γάντζον ἕτοιμον καὶ τὴν ἀπόχην, ἀνέσυραν τὸ ἀγωνιῶν παιδίον, καὶ τὸ ἔφεραν εἰς τὴν ξηράν.

Τὸ ἔτριψαν, τὸ ἐκρέμασαν ἀνάποδα. Μετῆλθον ὅλα τὰ

SISMANOGLIO MEGARO

συνήθη ἐμπειρικὰ ἢ πρόχειρα μέσα... Ἦτον ἀργά. Τὸ παιδίον ἦτο πνιγμένον, ἐντελῶς πνιγμένον.

Ἦτον αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ παιδίον τοῦ Δαλαπονθία.—Ὁ γέρω-Τσιτσούκας εἶχεν ἀπογοητευθῆ.

ΑΛ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

ΕΙΡΗΝΗΣ ΟΝΕΙΡΟΝ

Ὅταν μεσ' στὴν καρδιὰ τοῦ ἀγρίου χειμῶνα
μιὰ ἀνοιξιάτικη γίνῃ καλοσύνη,
τοῦ βίου μου τὸν σκληρότατον ἀγῶνα
ἕνα ὅραμα εἰρήνης μοῦ ἁπαλύνει.

Μέσ' στὴν κορφὴ τῆς θάλασσας, ποῦ μόνα
λίγ' ἀνθόκριν' ἀφροῦ θὲ νἄχουν μείνῃ,
ἔρχεται ἰδού! ἡ χρυσόφτερη Ἀλκυόνα
τὴ φωλιὰ τῶν ἐρώτων της καὶ στήνει.

Κ' ἕνα ὄνειρο εἰρήνης ὅμοιο κάνω:
νἄρχουνται δύο χεράκια,—ὦ χέρια!—ἐπάνω
στὴν καρδιά μου νὰ στήνουν μιὰ φωλιά,

καὶ δὲν λυγίζει—οὐδ' ὅσο ἀπ' τὰ βελοῦδα,
ποῦ ἀκουμπᾷ σ' ἕνα ρόδο ἡ πεταλούδα
ἀνάλαφρα, χνουδᾶτα, μιὰ σταλιά.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΓΡΥΠΑΡΗΣ

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Εἴτε κανεὶς τὸ ξέρει εἴτε μή, στὴν καρδιὰ τοῦ κάθε ἀνδρὸς ὑπάρχει βαθειὰ ριζωμένη ἡ σκέψις, ποῦ τόσον ὡραία τὴν ἐκφράζει ὁ Ρενάν· πῶς «ἡ γυναῖκα μᾶς ξαναβάζει σ' ἐπικοινωνία μὲ τὴν αἰώνια πηγὴ ποῦ ὁ Θεὸς καθρεφτίζεται». Καὶ ὁ καθένας ἀπὸ 'μᾶς φαντάζεται τότε, πῶς στὰ μάτια μιᾶς γυναικός, τὰ ὑγρὰ ἀπὸ ἔρωτα, ἀντικρύζει αὐτὸ τὸ Θεό. Μὰ συνέρχεται πολὺ γρήγορα γιατὶ βλέπει, πῶς οἱ οὐράνιες αὐτὲς πηγὲς λαμποκοποῦν συχνότατα ἀπ' τὸ καθρέφτισμα τοῦ διαβόλου.

***

Τὸ μισὸ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους χρεωστεῖ τὴ δυστυχία του στὸ ἄλλο μισό.—Ἡ ἀλήθεια αὐτὴ ἰσχύει τόσο γιὰ τοὺς ἄνδρας ὅσο καὶ γιὰ τὰς γυναῖκας. Ὥστε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι γυναῖκες καὶ ἄνδρες, εἶναι ἐξίσου δυστυχεῖς. Καὶ τὸ φοβερώτερο εἶναι νὰ σκέπτεται κανεὶς πῶς τὸ φαρμακερώτερο λουλοῦδι τῆς λύπης ποῦ φυτρώνει στὴν ἀνθρώπινη καρδιὰ εἶναι τὸ λουλοῦδι τοῦ ἔρωτος.

***

Ὁ ἐγκέφαλος τῆς γυναικὸς σαλεύει αἰωνίως, ὅπως τὸ καλάμι στὸν ἄντεμο· γι' αὐτὸ καὶ τὸ μόνο ποῦ ἡ γυναῖκα ἔχει σταθερὸ εἶναι ἡ παντοτεινὴ ἀστάθειά της. «Νόμος σκληρὸς ἀλλὰ νόμος». — Dura lex sed lex.

***

Μέσα σ' ὅλες τὶς καρδιὲς τῶν ἀνδρῶν ἡ ἴδια ἀπογοήτευσις γιὰ τὴ γυναῖκα. Καὶ οἱ πειὸ ἀπογοητευμένοι εἶν' ἐκεῖνοι ποῦ ἀγαπήθηκαν ἀπ' τὶς γυναῖκες πειότερο ἢ ποῦ ἔτυχε νὰ στεφανωθοῦν μὲ τὶς καλότερες. Κ' ἔτσι συμβαίνει, οἱ πειὸ ἄτυχοι στὸ γάμο εἴτε στὸν ἔρωτα νὰ εἶναι ἀπὸ τοὺς πρώτους εὐτυχέστεροι. Γιατὶ αὐτοὶ πίσω πίσω τὸ πέρνουν τοὐλάχιστον ἀπόφασι πῶς τοὺς ἦτον γραμμένο νὰ εἶναι πάντα δυστυχεῖς.

***

Γιὰ νὰ νοιώσῃ κανεὶς τὸ τί εἶναι εὐτυχία πρέπει ν' ἀγαπήσῃ καὶ ν' ἀγαπηθῇ. Καὶ γιὰ νὰ νοιώσῃ πάλι τὸ τί δυστυχία πρέπει ν' ἀγαπηθῇ καὶ ν' ἀγαπήσῃ.

***

Ἐὰν εἶσαι κ' ἐσὺ ἕνας ἀπὸ τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους ποῦ περιμένουν ἐκτίμησιν ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους, πρόσεχε! Ἀδιάφορο ἢ σημαντικὸ μὴν ἐξηγεῖς ποτὲ τὸ γιατὶ τῶν πράξεων καὶ τῶν συλλογισμῶν σου. Κανεὶς ποτὲ νὰ μὴ ξέρῃ τὸ ἐλατήριο ποῦ σὲ κινεῖ καὶ σὲ φέρνει ἐμπρός. Ἄφινε πάντα κάτι κρυφὸ καὶ ἀπαραβίαστο ἀπὸ τὸν ἐσωτερικό σου ἄνθρωπο. Γιατὶ ὅπου ἐσὺ ἐξηγεῖς μὲ τὴν πρόθεσι νὰ δείξῃς εὐγένεια καὶ μεγαλοψυχίαν, οἱ ἄλλοι βλέπουν λάθος καὶ φτώχια μυαλοῦ καὶ σὲ κατατάσσουν ἀμέσως πολὺ κατώτερα ἀπὸ τὸν ἑαυτό τους κ' ἀπὸ τὴν ἀξία σου, χωρὶς νὰ εἶναι οἱ ἴδιοι καλύτεροί σου.

***

Πρῶτ' ἀπ' ὅλα ξετίναξε ἀπ' ἐπάνω σου τὴ φυσικὴ ὀκνηρία καὶ τὴν ἀπάθειά σου τὴν καλλιτεχνικὴ ποῦ σὲ κάνουν ἄνθρωπο μᾶλλον θεωρητικὸ παρὰ τῆς ἐνεργείας καὶ τῆς δράσεως, κ' ὕστερα παραπονέσου γιὰ τὴν τύχη σου. Μάθε νὰ θέλῃς καὶ θέλε νὰ ἐργάζεσαι καὶ μὴ λεχνᾶς πῶς τὸ νὰ κυττάζῃ κανεὶς τὴ ματαιότητα τῶν ἀνθρωπίνων ὅπως τὸ διδάσκουν οἱ Βραχμάνες εἶναι ἡ χειρότερη ἀρρώστια τῆς ψυχῆς, ποῦ παραλύει κάθε της ἐνέργεια καὶ σιγὰ σιγὰ τὴν κάνει νὰ πεθάνῃ ἀπὸ ἀναιμία. — Ἡ ἀρρώστια αὐτὴ ἐξηγεῖ πῶς διακόσια ἑκατομμύρια Ἰνδῶν ἀνέχονται τὸν ζυγὸ μιᾶς φούχτας Ἄγγλων στὸν τόπο τους. Καὶ τὰ ἄτομα εἶναι ὅπως οἱ λαοί.

***

Ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἶναι ὁ Σοπενχάουερ μὲ τὴν ἀπογοητευτικὴ φιλοσοφία του, ποῦ δείχνει παντοῦ τὸ μηδὲν τῆς ζωῆς καὶ τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων καὶ γκρεμίζει κάθε ἰδανικὸ ἀπὸ τὸν στυλοβάτη τῆς ψυχῆς, ἀπὸ τὸν ἔρωτα ὡς στὴν ἀλήθεια. Ἡ ψυχὴ γιὰ νὰ μεγαλουργήσῃ ἔχει πρῶτ' ἀπ' ὅλα ἀνάγκη νὰ πιστεύῃ σὲ κάτι, εἴτε ἀληθινὸ εἴτε ψεύτικον· ἡ δὲ Θέλησις δὲν γίνεται ποτὲ Θεὸς τοῦ ἑαυτοῦ της. Γι' αὐτὸ προτιμῶ νὰ πιστεύω ἔστω κἂν σ' ἕνα ξόανο, ἂν ἡ πίστις αὐτὴ μὲ κάνῃ δυνατώτερο, παρὰ νὰ σκέπτομαι μέσα στὰ ὡραιότερα δόγματα μιᾶς ἀλήθειας ἀνεγγειρομένης.

ΜΕΓΑΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΤΙΡΙΓΓ

ΕΝ ΓΑΛΑΤΑ

ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΙ

ΕΣΩΡΟΥΧΑ

ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ

ΕΙΔΗ ΤΑΞΙΔΙΩΝ

ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΙ – ΣΥΡΜΟΙ

κτλ. κτλ.

Τιμαὶ ἀπολύτως ὡρισμέναι

Εὐθηνία μοναδική.

ΠΡΟΣΟΧΗ ΕΙΣ ΤΟ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΤΑΚΤΟΝ ΚΕΡΔΟΣ

ΘΕΑΤΡΟΝ ΩΔΕΙΟΝ

Διεύθυνσις *ΠΕΤΡΟΥ Σ. ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΥ*

Θίασος

ΣΑΓΙΩΡ—ΒΕΡΩΝΗ

ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΑΙ

ΕΛΕΟΝΩΡΑ ΛΟΡΑΝΔΟΥ

Ν. ΜΕΓΚΟΥΛΑΣ

Τὰ ἄριστα τῶν ἔργων· ἐπιτυχίαι θριαμβευτικαί· εὐθυμία καὶ δάκρυα καὶ ρίγη καλλιτεχνικά. Παραστάσεις καθ' ἑσπέραν.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

Πᾶς ἀγοραστὴς τοῦ Πανελληνίου Ἡμερολογίου, παρουσιάζων τὸ παρὸν δελτίον εἰς τοὺς θιασάρχας τοῦ Ὠδείου κ.κ. Σαγιὼρ—Βερώνην, θὰ λάβῃ παρ' αὐτῶν **κάρταν**, δυνάμει τῆς ὁποίας θὰ δικαιοῦται νὰ ἔχῃ **ἔκπτωσιν** 25 °/₀ δι' ἑκάστην παράστασιν, καθ' ὅλην τὴν χειμερινὴν περίοδον.

***

Οἱ *Ἐπιτήδειοι* εἶναι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους οἱ μόνοι ἀξιοκαταφρόνητοι, ὅπως ὁ γάμος εἶναι, κατὰ τὸν Φράνς, τὸ μόνον ἀξιοκαταφρόνητον ἐκ τῶν Ἑπτὰ Μυστηρίων. Ἐὰν τοὺς ἐξετάσῃ κανεὶς κατὰ βάθος, δὲν βρίσκει τίποτε ποῦ νὰ δικαιολογῇ τὴν ἐπιτυχία τους — κ' ἐπιτυγχάνουν πάντοτε! Ἀλλ' ὅμως εἶναι σὰν τοὺς σαλιάγκους· ἀνεβαίνουν ἕρποντες.

***

Ἀπομονώσου ἀπ' ὅλους καὶ ἀπ' ὅλα ἂν θέλῃς νὰ γίνῃς δυνατός· μὰ πρὸ πάντων ἀρνήσου τὸν ἑαυτό σου γιὰ νὰ γίνῃς δυνατώτερος. Ἡ μεγάλη τοῦ κόσμου δύναμις εἶναι ἡ αὐτοθυσία.

***

Στ' ἀπολυταρχικὰ πολιτεύματα οἱ μακρὲς βασιλεῖες ἔχουν τοῦτο τὸ καλὸ ποῦ καὶ μὲ τὸν καλύτερο μονάρχη καταλήγουν τὶς πειότερες φορὲς στὴν τυραννία. Γιατὶ σιγὰ σιγὰ σχηματίζεται τριγύρω στὸ θρόνο ὁ σιδερένιος κλοιὸς τῶν φαυλοκολάκων, ποῦ προσπαθοῦν μὲ κάθε τρόπο νὰ πείσουν τὸν αὐθέντη τους νὰ μὴν ἀλλάξῃ τίποτε ἀπ' ἕνα καθεστὼς ποῦ σχηματίσθηκε σὲ χρόνια ποῦ πέρασαν, καὶ μαζὶ μ' αὐτὰ καὶ οἱ ἀνάγκες ποῦ τὸ ἐδημιούργησαν. Γιατὶ τὸ καθεστὼς αὐτὸ ἐδέθηκε σφιχτότατα μὲ τὰ συμφέροντά τους τ' ἀτομικὰ εἰς βάρος τοῦ λαοῦ ποῦ ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα ζῇ καὶ ἐξελίσσεται μὲ τὶς νέες γενεές. Κ' ἔτσι ὁ λαὸς βρίσκει πάντα, ἀπέναντι στὴν κάθε ἐκδήλωσι τῆς νεαρῆς ἐνεργείας του τὴ γέρικη ἰδιοτροπία μιᾶς ἄλλης ἐποχῆς γι' αὐτὸν ἀκατανόητης, καὶ στενάζει κάτω ἀπὸ τὸν ζυγὸ μιᾶς δουλείας ποῦ ἔφερε μοιραίως ἡ μακροζωΐα τοῦ μονάρχου των. Ὁ Ρενὰν λέγει κάπου: «Οἱ θεοὶ πεθαίνουν ὅπως καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ δὲν θὰ ἦτο καλὸν νὰ ἦσαν αἰώνιοι». Ἂν αὐτὸ ἀληθεύῃ γιὰ τοὺς θεοὺς ποῦ δὲν ἔχουν ἀνάγκες οὔτε πάθη, μὰ ἔχουν γερατειά, πόσο πρέπει νὰ εἶναι ἀληθέστερο γιὰ τοὺς αὐτοκράτορας, ποῦ εἶναι ἄνθρωποι;

Συμπέρασμα: Νὰ καταργηθοῦν ἀπὸ τὶς Ἐκκλησίες οἱ πολυχρονισμοὶ ἂν ἀλήθεια πιστεύωμε πὼς εἶμπορεῖ νὰ τοὺς εἰσακούῃ ὁ Θεός.

Α. Σ.

Τ' ΑΣΤΕΡΙΑ

Σκοτείνιασε· τ' ἀστέρια μὲ κυττάζουν
Ψηλὰ 'πὸ τὸν γαλάζιο οὐρανό,
Καὶ κάθε τους ματιὰ μέσ' στὴν ψυχή μου
'Αφίνει κ' ἕνα δρόμο φωτεινό!

Κυττάζοντας ἐκεῖ ψηλὰ ξεχνιοῦμαι
Καὶ πλέκω χίλια ὄνειρα γλυκά,
Ποῦ φέγγουνε, ἀστέρια διαμαντένια,
Στὸν οὐρανὸ τῆς Νειότης μαγικά.

'Ακτῖνες μου χρυσές, νὰ σᾶς συνάξω
Μέσ 'στὴν καρδιά μου θέλω βιαστικὰ
Κ' ἐκεῖ, βαθειὰ, γιὰ πάντα νὰ φυλάξω
Μιὰ τ' οὐρανοῦ λουρίδα θεϊκιά.

Μὰ τ' ἄφθαστα λαχτάρησα νὰ φθάσω,
Στὴν πειὸ ψηλὴ κ' ἀνέβω κορυφή,
'Αλλοίμονο! τὰ ὄνειρά μου σβύσαν,
Πρὶν νὰ τὰ δώσω γήϊνη μορφή.

ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ Λ..

— Ὀλίγιστοι εἶναι ἐκεῖνοι οἵτινες κρίνουσιν· ἡ κοινὴ γνώμη εἶναι ἡ γνώμη τῶν ἐλαχίστων, ἣν πάντες ἀπεδέχθησαν. ΑΒΒΑΣ ΡΟΥ

— Ὁ λαὸς οὐδέποτε διαμένει ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ. Τὸ πολὺ πολὺ διανύει μόνον τὸ μεταξὺ δύο ἀλλεπαλλήλων δουλειῶν διάστημα.

ΣΟΥΛΙΟΣ ΣΙΜΩΝ

ΚΡΙΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΡΟΛΟΥ ΧΑΟΥΠΤΜΑΝΝ

ΠΕΡΙ ΝΙΤΣΕ

Πολλὰ ἐγράφησαν καὶ καθημερινῶς γράφονται περὶ τοῦ Νίτσε καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ παντοῦ. Ἄλλοι τὸν κρίνουν ὡς φιλόσοφον, ἄλλοι ὡς ποιητήν, ἄλλοι ὡς διδάσκαλον μιᾶς νέας ἠθικῆς καὶ ἄλλοι δὲν ἠξεύρω ἐκ ποίας ἄλλης ἀπόψεως. Καὶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἡ φιλολογία περὶ τοῦ Νίτσε εἶναι σχετικῶς ἀρκετὰ μεγάλη, ἐὰν μάλιστα λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι πολὺ ὀλίγοι εἶναι οἱ γνωρίζοντες τὸν φιλόσοφον. Διὰ τοὺς ὀλίγους τούτους εἶναι προσωρισμένος καὶ ὁ ἑπόμενος σύντομος χαρακτηρισμός, τὸν ὁποῖον κάμνει περὶ τοῦ Νίτσε ὁ εἰς πολὺ ὀλίγους γνωστὸς ἀριστοκρατικὸς ποιητὴς καὶ βαθὺς φιλόσοφος Κάρολος Χάουπτμανν, ἀδελφὸς τοῦ Γκέαρτ Χάουπτμανν.

Ἰδοὺ τί λέγει οὗτος περὶ τοῦ Νίτσε κατὰ μετάφρασιν τὴν ὁποίαν ἀποσπῶ ἀπὸ μίαν πραγματείαν μου «Περὶ Καρόλου Χάουπτμανν ὡς κριτικοῦ».

... Ἐφθάσαμεν εἰς τὸν Νίτσε. Ἐγὼ κάμνω διάκρισιν πνεύματος ἀγαλματώδους καὶ πνεύματος μόνον κοσμητικοῦ. Καὶ τὸ πρῶτον δὲν ἠμπόρεσα νὰ εὕρω εἰς τὸν Νίτσε — δὲν ἠμπόρεσα δὲ νὰ εὕρω εἰς αὐτὸν καὶ πνεῦμα παραγωγικοῦ πάθους, ὅσον καὶ ἂν ἐγέλα καὶ ἐχόρευε, μὲ ὅλην τὴν σβελτοσύνην ὅπου εἶχεν. Ὅταν τὸν ἐδιάβαζα πρωτύτερα, ἠναγκαζόμην νὰ τὸν φαντάζωμαι ὡς ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος μοῦ ὡμίλει μὲ κεφάλι ἀναμμένο, ὡς κάποιον ἐξερεθισμένον, ὄχι «ἐκστατικόν». Ἂς τὸν ἀντικρύσῃ τώρα κα-

νεὶς εἰς τὸ ἥσυχον, τὸ ἀποκρυσταλλωμένον μεγαλεῖον ἑνὸς Πλάτωνος, τοῦ ὁποίου οἱ διάλογοι ῥέουν μόνον Ἰδέα καὶ Ρυθμός, ὅπως αἱ σονᾶται τοῦ Βετχόβεν, βυθισμένοι μέσα τους, σφιχτοδεμένοι εἰς τὸ μυστήριον αὐτοῦ τοῦ πράγματος, ἀναπαυμένοι εἰς τὸν ἑαυτόν τους καὶ τὸν πλοῦτόν τους, πάντοτε προχωροῦντες, ὄχι ὡς Βετχόβεν, ὄχι ὡς Πλάτων, ἀλλὰ μόνον Ἰδέα καὶ Ρυθμός, καὶ κάτι περισσότερον ἀκόμη, τὸ βαθύτερον καὶ ὑψηλότερον ἀπὸ τὸν κόσμον ἐκεῖνον. Τοὐναντίον μέσα εἰς τὸν Νίτσε ἐκρύπτετο πάντοτε κάποιος, ὁ ὁποῖος οὔτε στιγμὴν δὲν ἄφηνεν ἀπὸ κοντὰ τὸν κόσμον τῶν Ἰδεῶν καὶ τῶν Μορφῶν του, ὁ ὁποῖος ἄλλοτε μὲν τὰς ἔδειχνε μὲ τὸ δάκτυλόν του, ὡσὰν μάγκας, γελῶν καὶ περιπαίζων, ἄλλοτε ὡσὰν κουρασμένος πλέον ἄρρωστος τὰς περιεφρόνει καὶ τὰς ἐξηυτέλιζε καὶ ἄλλοτε ὥρμα ὡς λυσσασμένος μὲ σφιγμένον γρόνθον ὡσὰν νὰ εἶχε νὰ κάμῃ μὲ κακὰ πνεύματα ἢ ὡς μαγεμμένος καλλιτέχνης ἐθριάμβευε μὲ φυσιογνωμίαν Μεφιστοφελῆ. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἐπειδὴ αἱ Ἰδέαι καὶ αἱ φόρμαι του ἐγεννήθησαν μέσα εἰς δυνατὸν κεφάλι ἀπὸ μίαν ὁρμητικὴν βιοπάλην, εἶναι ἐν πάσῃ περιπτώσει πολύτιμα πράγματα. Πρέπει νὰ τὸ εἴπωμεν: **σκορπᾷ διαμάντια.** Καὶ μὲ διαμάντια ἠμπορεῖ νὰ στολισθῇ κανείς.

Τὰ ἐσκόρπισε καὶ μὲ τὶς δύο φοῦχτες, ὥστε νὰ φθάνουν διὰ πολλοὺς ζητιάνους, οἱ ὁποῖοι ἔξαφνα ἔχουν πάλιν ἰδέας πλῆθος. Ναί, ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ στολίσῃ τὴν ψυχήν μὲ διαμάντια. Ἀλλὰ τὰ ἀγαλματώδη πνεύματα εἶναι οἱ βράχοι, ὅπου ἠμπορεῖ νὰ πατήσῃ γερὰ ἡ ψυχή, τὰ κοσμητικὰ πνεύματα ποτέ. Ὁ Νίτσε εἶχε πλοῦτον καὶ κάλλος καὶ μεγαλοπρέπειαν καὶ εἰς κάθε του βῆμα φαίνεται ὅτι εἶχεν αἰσθανθῇ βαθειὰ τὴν ζωήν. Ἀλλὰ ἡ γαλήνη, ἡ μεγάλη γαλήνη καὶ ἡ ἁπλῆ ἀναγκαία ἀλήθεια τοῦ ἔλειπαν – καὶ ἡ πραγματικῶς ὑπολογισμένη παρατήρησις καὶ δημιουργία, ἡ δύναμις τοῦ

νὰ βλέπῃ ἀπὸ τῆς περιωπῆς του μὲ χαρούμενον μάτι τὸν μικρὸν κόσμον καὶ νὰ ὀνειροπολῇ, ὅταν δύνῃ ὁ ἥλιος. Εἰς τὸν Νίτσε ὁ κόσμος τοῦ κάλλους καὶ τῆς ἀληθείας δὲν ἔχει τὰς βάσεις του εἰς τὰ φωτεινὰ σημεῖα τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ὅπως εἰς ἕνα Γκαῖτε, ἕνα Βετχόβεν ἢ Μιχαὴλ Ἄγγελον, ἀλλὰ εἰς δηλητηριασμένα, βίαια καὶ παρατεντωμένα πάθη, τὰ ὁποῖα κατὰ ἀλλόκοτον τρόπον ηὔξησαν μέσα εἰς τὴν ψυχήν του καὶ τοῦ ἔδωκαν πολλὰς ἰδιοτροπίας. Διὰ τοῦτο ἠμπορεῖ νὰ τὸν θαυμάζῃ κανεὶς ὅπως θαυμάζῃ ἕν ἀναμμένον βεγγαλικόν. Ἀλλὰ διὰ νὰ φωτίσῃ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν καὶ νὰ τὴν θερμάνῃ, μόνον τὸ παιδὶ ἢ ὁ τρελλὸς θὰ πιάσῃ φυσίγγια καὶ ρουκέττες.

Μυτιλήνη S. P. P.

ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ

Ἄσε με τὰ λούλουδα ν' ἀνθοῦνε,
μυρωδιὲς νὰ στέρνουνε σ' ἀστέρια
καὶ φιλιὰ νὰ παίρνουν ἀπ' τἀστέρια.

Καὶ τὰ γάργαρα νεράκια νὰ κυλοῦνε
μυστικὴ λαλιὰ νὰ ψέλνῃ χάμου
καὶ δροσιὰ νὰ λοίζῃ τὴ ψυχή μου.

Τὶς γλυκὲς παρθένες νὰ γυαλοῦνε
σέρνοντας στὰ λαμπερά τους μάτια
τὰ δάκρυα ἀπ' τὰ οὐράνια πλάτια.

Τὴς γρηᾶς μάγισσας τὸ παλάτι
σκέπασε μὲ τὸ λευκό σου χνοῦδι
κι' ἄσε με στὸ αἰώνιο τραγούδι.

Κατὰ κεῖ! Μακριά, Βοριά μου, φύσα.

Μυτιλήνη S. P. P.

SISMANOGLIO

ΘΑΛΑΣΣΑ ΠΥΡ ΚΑΙ ΓΥΝΗ

ΚΑΚΑ ΤΡΙΑ

Ὁ Κύριος ἀναμένει τὴν Κυρίαν, ἡ ὁποία μετέβη εἰς τὴν πόλιν μόνη προσκληθεῖσα εἰς δεῖπνον ὑπό τινος φίλης της. Εἰς τὰς ἕνδεκα ἡ Κυρία ἐπιστρέφει ξεκαρδισμένη στὰ γέλια.

Ὁ Κύριος. — Κἄτι σὲ βλέπω τόσο χαρούμενη ἀπόψε Σ,λβία; θὰ εἴχατε ὡς φαίνεται μεγάλη διασκέδασι στὸ τραπέζι τῆς Κυρίας Βρουτσᾶ.

Ἡ Κυρία (γελῶτα πάντοτε).—Δὲν θὰ κατορθώσῃς ποτὲ νὰ μαντεύσῃς τί μὲ κάμνει καὶ γελῶ τόσον πολύ.

Ὁ Κύριος.—Δίχως ἄλλο ὁ Κύριος Βρουτσᾶς θὰ σας ἔκαμε καμμία φάρσα; ἐκεῖνος εἶνε μοναδικός σ' αὐτά.

Ἡ Κυρία.—Ἄδικα θὰ κουρασθῇς.... δὲν θὰ τὸ βρῇς... Ἐχαστούκωσε τὴ γυναῖκά του.

Ὁ Κύριος.—Ἔλα δά, ψέμματα!!

Ἡ Κυρία.—Τῆς ἔδωσε μάτια μου ἕνα χαστούκο τόσο δυνατό, ποῦ ἔστραψε καὶ βρόντηξε. Ἡμεῖς ἀπὸ τὸ φόβο μας κρύψαμε ὅλοι τὰ πρόσωπά μας μὲ τὶς πετσέτες. Ὁ Κύριος Βρουτσᾶς ἤθελε τὴ λάμπα ἀπὸ τὰ δεξιά, γιατί ἦταν πονεμένο τὸ μάτι του. Ἡ Ἀγλαΐα τὴν ἤθελεν ἀριστερά, γιὰ νὰ σφαντοῦν καλύτερα τὰ διαμαντικά της. Ἐκεῖνος τὴν ἔπιασε δεξιά, ἐκείνη τὴν ἔβαζε ἀριστερά· στὶς ἕξη φορὲς ἀπάνω ἡ Ἀγλαΐα,

—καὶ εἶνε ξίφεις πολὺ πεισματάρα—τὴν πέρνει καὶ τὴ βάζει στὸ πεῖσμα του μέσα στὴν πιατάντσα ποῦ εἶχαν τὰ σπανάκια: τότε πειὰ κι' ὁ ἄνδρας της δὲν βάσταξε, καὶ τῆς τὸν ἄστραψε στὸ μάγουλο. (Γελῶσα.) Ἀκόμα γελῶ σᾶν θυμηθῶ πῶς ἔκαμε τὰ μοῦτρα της ἡ Ἀγλαΐα. Τὸν συχάθηκα ὅμως νὰ σοῦ πῶ κι' ἐκεῖνον τὸν κὺρ Βρουτσᾶ, γιατὶ ὁ ἄνδρας ποῦ χτυπᾷ τὴ γυναῖκα του εἶνε ἄνανδρος.

Ὁ Κύριος.—Ἔ, καμμιὰ φορά!

Ἡ Κυρία.—Τί, τί εἶπες; Καμμιὰ φορά! Τολμᾷς νὰ πῇς καμμιὰ φορά; Πάντα! ὁ ἄνδρας ποῦ δέρνει τὴ γυναῖκα του εἶναι πολὺ ἄνανδρος!

Ὁ Κύριος.—Ἐκτὸς πειὰ ἂν τὸν ἔφερε ὡς στὸν λαιμό!..

Ἡ Κυρία.—Ὡς τὸν λαιμό; Μήπως θὰ εἶχες τὴν αὐθάδεια νὰ ὑπερασπισθῇς τὸν κὺρ Βρουτσᾶ;

Ὁ Κύριος.—Ὄχι δά, λέγω μοναχα.... πῶς... συμβαίνει καμμιὰ φορὰ νά...

Ἡ Κυρία (ξηρῶς).—Θὰ κάμῃς καλὰ νὰ μοῦ εἰπῇς κατὰ βάθος τὴν ἰδέα σου.

Ὁ Κύριος —Δὲν ἔχω κατὰ βάθος καμμιὰ ἰδέα.

Ἡ Κυρία.—Μήπως θέλεις μ' αὐτὸ «τὸ καμμιὰ φορὰ» νὰ κάμῃς καὶ σὺ τὸ ἴδιο;

Ὁ Κύριος (ἀρελῶς)—Ἐγώ; ὄχι δὰ γιὰ τὸ Θεό!!

Ἡ Κυρία.—Γιατί γελᾷς καὶ τὸ λές;

Ὁ Κύριος.—Γελῶ; Κύριε ἐλέησον! Γελῶ ὅπως γελοῦσες καὶ σὺ πρὸ ὀλίγου... μ' ἐκεῖνον τὸν «κατεργάρη τὸν Βρουτσᾶ, ποῦ...

Ἡ Κυρία.—Πῶς τὸν εἶπες; «κατεργάρη;» Δὲν τὸν λὲς καλύτερα βάναυσο, χωριάτη; Πέρνεις τοῦ λόγου σου γιὰ ἀστειότητα τὰ γυναικειά του»; Ἀμ' βίβαια, κόρακας κοράκου μά-

τια βγάζει; Μὲ λίγα λόγια, καὶ σὺ σὲ ὥρας ἀνάγκη θἄκαμνες τὸ ἴδιο; εἶναι ποῦ σοῦ λείπει τὸ θάρρος. . .

Ὁ Κύριος.—Τί εἶπες, μοῦ λείπει τὸ θάρρος;

Ἡ Κυρία—Ναί, τὸ θάρρος. Τὸ καλὸ εἶνε ποῦ ἐγὼ δὲν εἶμαι τόσον νευρικὴ σὰν τὴν Ἀγλαΐα.

Ὁ Κύριος—Ὄχι βέβαια! . .

Ἡ Κυρία.—Πῶς; «Ὄχι βέβαια; . .» Τὸ λὲς γιὰ νὰ μὲ περιπαίξῃς. . . Μὰ ὅταν λὲς κἄτι τι, δὲν ἀρκεῖ μονάχα νὰ μοῦ κολλήσῃς; μιὰ κατηγορία, πρέπει καὶ νὰ τὴν ἀποδείξῃς. Ὥστε τολμᾷς νὰ ὑποστηρίζῃς φανερὰ πῶς εἶμαι νευρικὴ σὰν τὴν Ἀγλαΐα;

Ὁ Κύριος (μεθ' ὑπομονῆς).—Ὄχι μάτιά μου, σοῦ εἶπα πῶς ὄχι! . . Σ' ἀρέσουν μὰ τὴν ἀλήθεια ἡ φιλονικίες! . .

Ἡ Κυρία.—Ἐμένα;

Ὁ Κύριος (Ὡσεὶ ἀναιρῶν ὅσα εἶπε).—Ἂς ποῦμε πῶς δὲν εἶπα τίποτε.

Ἡ Κυρία (ξηρῶς).—Καθόλου, νὰ μιλήσῃς. Δὲν θὰ ὠφεληθῇς ἂν θελήσῃς νὰ φανῇς θῦμα τῆς σιωπῆς σου. . . Λοιπὸν μ' ἀρέσουν ἡ φιλονικίες ἔ; Θαρρῶ ὅμως πῶς πολὺ δύσκολα θὰ εὕρῃς μιὰ ἀπόδειξι γιὰ νὰ ὑποστηρίξῃς τὰ λεγόμενά σου.

Ὁ Κύριος (μειλιχίως).—Μὰ καϋμένη γυναίκα, μὴν πᾷς μακρυά, ἀκόμα σήμερα τὸ πρωὶ ὑπεστήριζες πῶς ὁ Μενιὲ ὁ ζωγράφος εἶνε ξανθός.

Ἡ Κυρία.—Μάλιστα κύριε, εἶνε ξανθός.

Ὁ Κύριος.—Ὄχι, σ' ὁρκίζομαι πῶς ἔχεις λάθος, εἶνε μελαχροινός.

Ἡ Κυρία.—Σοῦ λέγω πῶς εἶνε ξανθός.

Ὁ Κύριος (ὑποχωρῶν).—Αἴ, εἶνε ἀφοῦ τὸ θέλεις!

Ἡ Κυρία.—Πάψε σὲ παρακαλῶ τὶς εἰρωνίες σου. Βέβαια

εἶνε τόσο εὔκολο νὰ ὑποχωρῇ κανεὶς ὅταν δὲν θέλει νὰ ὁμολογήσῃ πῶς ἔχει ἄδικο.

Ὁ Κύριος.—Καλά! τότε ἐγὼ ἔχω ἄδικο.

Ἡ Κυρία.—Προσποιεῖσαι πῶς τὸ ὁμολογεῖς μέσ' τὰ δόντιά σου. . . Νὰ ἦτον ἄλλος, ὄχι βέβαια τόσο πεισματάρης σὰν καὶ τὴν εὐγενεία σου, θὰ ἤρχετο νὰ μοῦ πῇ. «Γυναικοῦλα μου, σοῦ ζητῶ συγγνώμην ποῦ ὑπεστήριζα πῶς ὁ Μενιὲ ὁ ζωγράφος εἶνε μελαχροινός. . .

Ὁ Κύριος (χάνων ὀλίγον τὴν ὑπομονήν του).—Ναί ναί. Μὰ καϋμένη φθάνει ὡς αὐτοῦ. πολὺ σὲ παρακαλῶ. Τὸν Μενιὲ τὸν θέλεις ξανθό; Πολὺ καλά. εἶναι ξανθός! Ἂν τὸν θέλεις μπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ πράσινος.

Ἡ Κυρία (θυμωμένη)—Πράσινος! Ἄ, μὰ γιὰ νὰ σοῦ πῶ, μήπως θαρρεῖς πῶς ἔχεις μπροστά σου καμμιὰ τριχοδιμένη; Ἀφοῦ τὸ πέρνεις ἔτσι κ' ἐγὼ στὸ πείσμα σου λέγω πῶς εἶνε ξανθός!

Ὁ Κύριος (ἐριθισθείς)—Ὄχι μὴν εἶνε κοκκινοπράσινος . . . Εἶτ' εὐχαριστημένη;

Ἡ Κυρία.—Ἀπ' αὐτὸ καταλαβαίνω πῶς δὲν τὸν εἶδες ποτέ σου, γιατὶ τότε θὰ ὡμολογοῦσες μὲ τὰ σωστά σου πῶς εἶναι ξανθός.

Ὁ Κύριος.—Μὰ γιὰ τοὺς οἰκτιρμοὺς τοῦ Θεοῦ! Σοῦ εἶπα πῶς ἑκατὸ φορὲς τὸν εἶδα καὶ πῶς μίλησα μαζύ του.

Ἡ Κυρία.—Ὥστε λοιπὸν αὐτὸς εἶνε ὁ Κύριος ποῦ σὲ ξελογιάζει πίσω ἀπ' τὰ παρασκήνια γιὰ νὰ πειράζετε τὶς γυναῖκες;

Ὁ Κύριος (ἀρχίζων τὰ πολυκροτήματα). Ἄ! ἂν ἀρχίσωμε τώρα αὐτὸ τὸ κεφάλαιον, βάλ' του ρήγανη, δὲν θὰ τελειώσωμε

ποτέ . . . . (Θέλων νὰ τὴν κατευνάσῃ) Ἔλα Συλβία, πᾶμε καλύτερα νὰ κοιμηθοῦμε.

Ἡ Κυρία.—Ἀπ' ὅσα μοῦ εἶπες δὲν μπόρεσα νὰ μάθω ποῦ ἐγνώρισες τὸν ξανθὸν Μενιέ (ὁ κύριος πηγαινοέρχεται ἐν τῇ αἰθούσῃ χωρὶς νὰ βγάλῃ ἄχνην), θὰ ἤσουν πολὺ περισσότερον εὐγενὴς ἂν μοῦ ἀπαντοῦσες ἀντὶ νὰ κάνῃς τράκες μὲ τὰ δάκτυλά σου, σὰν νὰ δουλεύῃς ζύμη γιὰ τηγανίτες.

Ὁ Κύριος (ζητῶν νὰ καταπραϋνθῇ)—Σοῦ εἶπα πῶς ἤμουν μιὰ μέρα ποῦ ἔβρεχε στὸ στενὸ τοῦ Σουρρούη, τὸ πλῆθος μας ἔσπρωχνε, κ' ἐγὼ ὑποχωρῶν ἐπάτησα τὸ παπούτσι τοῦ Μενιέ, καὶ ἔστρεψα νὰ τοῦ ζητήσω συγγνώμην.

Ἡ Κυρία.—Πολὺ παράξενο μοῦ φαίνεται νὰ πατήσῃς ἴσια ἴσια ἐπάνω στὸ παπούτσι τοῦ Μενιέ.

Ὁ Κύριος.—Ἔ, βλέπεις καμμιὰ φορά, σύμπτωσις . . .

Ἡ Κυρία.—Ὥστε λοιπὸν τότε εἶδες πῶς εἶνε μελαχροινός;

Ὁ Κύριος. (Μὲ μάτια ὑψηλὰ καὶ τὰς πυγμὰς σφιγμένας). Ὄχ!! (Δὲν δίδει ἀπάντησιν ἀλλὰ πηγαινοέρχεται μὲ μεγάλα βήματα ἐντὸς τὴν αἰθούσης).

Ἡ Κυρία.—Τί μοῦ γουρλώνεις τὰ μάτια καὶ τεντόνεσαι σὰν λάστιχο, αὐτὰ δὲν εἶναι ἀπάντησις!

Ὁ Κύριος.—Ἔ ποῦ νὰ μὴ σὶ πῶ! Καὶ τί ἀγαπᾷς νὰ σοῦ ἀπαντήσω;

Ἡ Κυρία.—Πῶς ἔχω δίκηο.

Ὁ Κύριος.—Μὰ εἶναι ἡ δεύτερη φορὰ ποῦ σοῦ τὸ λέγω....

Ἡ Κυρία.—Ναί, μὰ μὲ τὸν τρόπο ποῦ μοῦ τὸ λές . . .

Ὁ Κύριος (λαμβάνων πρᾶον ὕφος) Ἄκουσ' ἐδῶ Συλβία, εἶμαι κομμάτι ἄρρωστος ἀπόψε, κάνε μου τὴ χάρι καὶ παῦσε πειά . ἐ . Ἔλα, πᾶσε νὰ κοιμηθοῦμε . . .

Ἡ Κυρία. — Βέβαια, εἶνε πολὺ εὔκολο ὅταν ἔχῃς ἄδικο νὰ

γλυτώνῃς μὲ τὸ εἶμαι ἄρρωστος». Μήπως κ' ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄρρωστη ποῦ μιὰ ὥρα τώρα μοῦ ρώγιασες τὴν καρδιὰ μὲ αὐτό σου τὸ ἄμε κ' ἔλα μέσα στὴν κάμαρα γύρω στὰ ἔπιπλα;

Ὁ Κύριος (χάνων τὴν ὑπομονήν του).—Ὁρίστε λοιπόν, σοῦ παραχωρῶ τὴ θέσι μου (πηγαίνει καὶ κλείεται ἐντὸς ἄλλου δωματίου. Ἡ κυρία ἀρήσασα αὐτὸν πρὸς στιγμὴν μόνον τρέχει κατόπιν του καὶ τὸν εὑρίσκει).

Ἡ Κυρία. — Πότε θὰ τελειώσει αὐτὴ ἡ κωμῳδία; Ξέρεις πως ἐμένα δὶν μ' ἀρέσουν οἱ θυμοὶ καὶ τὰ πεῖσματα . . . . Φταίω ἐγὼ ἂν ἔχω δίκηο; Ἢ θαρρεῖς πῶς μὲ μέλλει καὶ πολὺ πολὺ ἂν ὁ Μενιέ σου εἶναι ξανθὸς ἢ μελαχροι ός; Μονάχα, ἐπειδὴ εἶναι ξανθός, θέλω νὰ ξεύρω τί συμφέρον μπορεῖς νὰ ἔχῃς γιὰ νὰ ἐπιμένῃς πῶς εἶναι μελαχροινός.

Ὁ Κύριος.—Μὰ ἀρ' οὖ ὁμολογῶ πῶς εἶνε ξανθὸς ἄφησέ με λοιπὸν ἥσυχο, διαβόλου κορακάξα! . . . (Καταφεύγει εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ φαγητοῦ).

Ἡ Κυρία (καταδιώκουσα αὐτόν). — Εἶμπορεῖς τοὐλάχιστον νὰ εἶσαι εὐγενὴς καὶ νὰ μὴ μὲ ἀπαντᾷς μὲ τῶν καραγωγέων τὸ ὑβριολόγιον! Ἐπειδὴ ὁ Κύριος—δὲν ξεύρω γιατί — προσποιεῖται πῶς ἔχει τὰ νεῦρά του, θαρρεῖ πῶς εἶναι συγχωρημένος γιὰ τὴν ὡραία του ἀνατροφή. (Ὁ κύριος ἀποσύρεται εἰς τὸ μαγειρεῖον).

Ἡ Κυρία (κατόπιν του).—Καὶ ἔπειτα νὰ ξεύρῃς πῶς ἐγὼ ἀποστρέφομαι πολὺ τοὺς ἀνθρώπους ποῦ βαστοῦν κακία, καὶ θαρρεῖς πῶς τρώγουν τὸ χαλινάρι των. Πειὸ καλὰ ἔχω ἕναν ποῦ ἐξάπτεται εὔκολα καὶ δὲν βαστᾷ ὁ θυμός του χρόνια. Εἶν' ἡ ἀλήθεια πῶς ἐκείνους σὲ μιὰ στιγμὴ τοὺς πέρνει ὁ θυμός, ἀλλὰ τοὐλάχιστον ἅμα σηκώσουν τὸ χέρι των, δὲν συλ-

SISMANOGLIO MUSEUM

λογίζονται πειὰ τίποτα . . . σὰν καλὴ ὥρα, τὸν φίλο σου τὸν Βρουτσά.

Ὁ Κύριος (ἐκνευρισμένος).—Ὤ, νὰ σοῦ πῶ, αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἀξίζει νά τὸν συγχαρῇ κανείς! γειὰ στὰ χέρια του! . .

Ἡ Κυρία.—Τί, πῶς, τί θέλεις νὰ πῇς;

Ὁ Κύριος.—Τίποτε, τίποτε, καταλαβαίνεις . . . Γειὰ τελευταία ὅμως φορὰ ἄφησέ με ἥσυχο . . . (καταφεύγει εἰς τὸν ἀντιθάλαμον).

Ἡ Κυρία (ριπτομένη κατόπιν του). — Ἄ! ὥστε τὸν δικαιόνεις τὸν προκομμένο τὸν Κὺρ Βρουτσὰ γιατὶ ἔδειρε τὴν γυναῖκά του; ἔ; Θὰ ἤθελες βέβαια καὶ σὺ νὰ τὸν μιμηθῇς, καὶ θὰ φαντάσθηκες ἴσως πῶς κι' ἐγὼ εἶμαι πλασμένη ἀπ' τὴν ἴδια ζύμη μὲ τὴν Ἀγλαΐα . . . Γιὰ δοκίμασε νὰ μὲ φοβερίσῃς... μονάχα μὲ τὸ μικρό σου δαχτυλάκι . . . καὶ βλέπεις! . . Αὔριο δὲν θἄσαι πειὰ στὴ ζωή! (προχωρεῖ καὶ παρατηρεῖ αὐτὸν ὑπὸ τὴν ρίνα). Ἔλα λοιπόν, ἄγγιξέ με . . . Δέν σου δίνει χέρι; . . Δὲν ἔχεις τόσο θάρρος καὶ τόση ἀνανδρεία νὰ χτυπήσῃς μιὰ γυναῖκα! . . Βλέπεις αὐτὰ τὰ νύχια; Θὰ σοῦ τὰ μπήξω μέσα στὰ μοῦτρα σου . . . καῦμένε . . . καῦμένε!

Ὁ Κύριος—(συγκρατούμενος ἀκόμη). Πρόσεξε καλά, Σιλβία, γιατὶ μπῆκε τὸ δάχτυλό σου μέσα στὸ μάτι μου!

Ἡ Κυρία.—Θ' ἀφήσῃς τὸ χέρι μου, τί μοῦ τὸ σφίγγεις ἔτσι; Τώρα θὰ φωνάξω τοὺς ἀστυφύλακας πῶς γυρεύεις νὰ μὲ σκοτώσῃς! (ἐκνευρισμένη καὶ ἐξηντλημένη) Θέλεις νὰ μὲ ξεμπερδέψῃς; ἔ, γιατὶ ὁ Μενιὲ ὁ ζωγράφος εἶναι ξανθός; Γειὰ πάρ' τὰ μοῦτρα σου! Ἔλα λοιπὸν δοκίμασε καὶ θὰ δῇς! . . .

Ὁ Κύριος (ἐξαλλος ἐξ ὀργῆς) ὢρ!! (ἐξέρχεται εἰς τὸν διάδρομον).

Ἡ Κυρία (κατόπιν του).—Ἄ, εἶσαι λοιπὸν κι' σὺ ἀπ' ἐκεῖνους ποῦ δέρνουν τὶς γυναῖκες; γειὰ κόπιασε νὰ κάμῃς ἀρχὴ ἀπό μένα; . . . (ὁ κύριος ἀναβαίνει εἰς τὸ δεύτερον πάτωμα).

Ἡ Κυρία (ὄπισθίν του).—Ἔλα λοιπὸν ἄγγιξέ με! . . . ἄγγιξέ με, αὐτὸ θέλω κ' ἐγώ . . . (σφίγγουσα τὰς πυγμὰς καὶ τοὺς ὀδόντας της). Εἶνε ξανθός! ξανθός! ξανθός! . . Τώρα ἄγγιξέ με . . . (ὁ κύριος ἀναβαίνει εἰς τὸ τρίτον πάτωμα).

Ἡ Κυρία (τὸν σκοπόν της) – Εἶναι ξανθός, εἶναι ξανθός!... Ἔλα λοιπὸν δειλέ, ἄνανδρε, ἄγγιξέ με! . . . (Ὁ κύριος ἤλελε ν' ἀναβῇ ἀκόμη ὑψηλότερα, ἀλλὰ παρατηρεῖ ὅτι ἔρθασεν εἰς τὸ ὑπερῷον).

Ἡ Κυρία.—Σοῦ ἔλεγα πῶς δὲν τολμᾷς νὰ μ' ἀγγίξῃς· τώρα ποῦ μ' ἐκουβάλησες ἐδῶ ἀπάνω . . . ποῦ δὲν μᾶς βλέπει κανείς γιὰ δοκίμασε νὰ μὲ χτυπήσῃς! . . . Ἔλα λοιπόν, ἐμπρός, τί στέκεσαι;

Ὁ Κύριος (ἐκτὸς ἑαυτοῦ) –Σιλβία θὰ σωπάσῃς, θὰ μὲ κάνεις νὰ τρελλαθῶ! . . .

Ἡ Κυρία—Εἶνε ξανθός!

Ὁ Κύριος—Σοῦ τῶπα μιά, σοῦ τῶπα δυό . . .

Ἡ Κυρία—Εἶναι ξανθός, ξανθός! ξανθός, ξανθός! . . .

Ὁ Κύριος—Τρεῖς καὶ καλή!

Ἡ Κυρία—Κατάξανθος!

Ὁ Κύριος (ἐξαγριωμένος)—Ἔ, νὰ λοιπόν! (τῆς δίδει ἓν ἰσχυρὸν ράπισμα ἐπὶ τοῦ προσώπου. Στιγμὴ ἐκστάσεως—Ὁ Κύριος μένει ἔκπληκτος διὰ τὴν ἀγριόκον πρᾶξιν του, ἀλλ' ὁ κλονισμὸς ἦτο τόσον ἰσχυρός, ὥστε ἐπέφερε σωτήριον κατευνασμὸν εἰς τὰ νεῦρα τῆς κυρίας, ἡ ὁποία αἴρνης ἐκσπᾷ εἰς δάκρυα . . .)

Ὁ Κύριος (κατησχυμμένος).—Σιλβία, σοῦ ζητῶ διακόσιες χιλιάδες φρὲς συγγνώμην! . .

Ἡ Κυρία —(μετὰ λυγμῶν) Ὄχι μάτια μου, ἐγὼ πρέπει νὰ σοῦ ζητήσω συγγνώμην ποῦ σ' ἐνευρίασα . . . Εἶχα ἄδικο . . . Τόρα τὸ θυμήθηκα . . . Συνέχεα τὸν Μενιὲ τὸν ζωγράφο μὲ τὴν κυρία Νέλσον, τὴν περίφημον ἀοιδὸν τοῦ Μελοδράματος.

Ἐπίλογος

Ὁ κρότος τοῦ ραπίσματος, ἀντηχήσας εἰς τὸ ὑπερῷον, ἀφύπνισεν ὅλους τοὺς ἐνοικήτορας τῆς οἰκίας, οἱ ὁποῖοι ἐνόμισαν ὅτι ἔπεσεν ἡ μεσαία δοκὸς τῆς στέγης. Ὅλοι εἶναι ἐπὶ ποδὸς ὄρθιοι εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας των, καθ' ἣν στιγμὴν οἱ δύο τρυφεροὶ σύζυγοι κατέρχονται ὑπερευχαριστημένοι διὰ τὴν συμφιλίωσιν. Ὅλοι τοὺς ὑποδέχονται κατὰ τὴν διάβασίν των μὲ ἓν μειδίαμα, τὸ ὁποῖον θέλει νὰ εἴπῃ. — Τί παιδιὰ ποῦ εἶναι! Πρέπει ὅμως ν' ἀγαπιοῦνται πολύ, γιὰ νὰ πηγαίνουν ἔτσι, σὰν τὶς γάτες νὰ περιπατοῦν εἰς τὸ ὑπερῷον, ἐνῷ ἔχουν τὴν κριββατοκάμαρά των. Καὶ ἔτσι γράφεται ἡ ἱστορία.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ) ΣΠ. ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

ΑΠΟ Τ' ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

ΕΙΣ ΦΡΑΓΚΙΣΚΑΝ ΦΡΑΙΖΕΡ

Μικρὸς προφήτης ἔρριξε σὲ κορασιὰ τὰ μάτια,
Καὶ στοὺς κρυφοὺς του λογισμοὺς χαρὰ γιομάτους εἶπε·
«Κι' ἂν γιὰ τὰ πόδια σου καλή, κι' ἂν γιὰ τὴν κεφαλή σου
Κρίνους ὁ λίθος ἔβγανε, χρυσὸ στεφάνι ὁ ἥλιος,
Δῶρο δὲν ἔχουνε γιὰ Σέ, καὶ γιὰ τὸ μέσα πλοῦτος.
Ὅμορφος κόσμος ἠθικὸς ἀγγελικὰ πλασμένος.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

ΠΟΙΚΙΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΠΟΤΕ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΟΡΤΑΖΩΣΙΝ ΑΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΙ;

Γενικῶς αἱ φέρουσαι τὸ ὄνομα Ἀλεξάνδρα ἑορτάζουσι τῇ 30 Αὐγούστου, ἡμέρᾳ, καθ' ἣν ἡ ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ γεραίρει τὴν μνήμην τοῦ ὁσίου Ἀλεξάνδρου.

Τοιαύτη ἐξοικονόμησις γίνεται καὶ ἐν ἄλλαις ἑορταῖς, καθ' ἃς οἱ φέροντες ὄνομά τι μὴ περιλαμβανόμενον ἐν τῷ ἁγιολογίῳ, ἑορτάζουσι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἅγιός τις ἢ ἁγία φέρει ὄνομα ὁμόηχον ἢ συγγενές πως πρὸς τὸ ἑαυτῶν. Οὕτω φέρ' εἰπεῖν οἱ Μιλτιάδαι ἑορτάζουσι τοῦ ἁγίου Μιχαήλ, οἱ Σταμάτιοι καὶ Εὐστράτιοι ἐπ' ἴσης τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἕνεκα τῆς ὀνομασίας τῶν Ἀρχιστρατήγων Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ, αἱ Ὁλυξέναι τῆς ἁγίας Ξένης κτλ.

Ἐν τούτοις πολλοὶ φιλόθρησκοι, ἀναδιφῶντες τὰς ἱερὰς βίβλους καὶ ἀνερευνῶντες τὰς Γραφάς, πολλὰ ὀνόματα εὗρον ἐν τοῖς συναξαρισταῖς καὶ ἐν τῷ ἑορτολογίῳ, καὶ πολλαὶ ἑορταὶ ἀπεδόθησαν κατὰ δίκαιον λόγον τοῖς διδασκάλοις. Οὕτω π. χ. εὑρέθη ὅτι οἱ Σταῦροι δὲν πρέπει νὰ ἑορτάζωσι τῇ 14 Σεπτεμβρίου, ἐπετείῳ τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ἀλλὰ τῇ 1 Φεβρουαρίου· ἡ Φωτεινὴ οὐχὶ τῶν Φώτων, ὡς μέχρι τοῦδε, ἀλλὰ τῇ 26 Φεβρουαρίου καὶ αὐταί· οἱ Λεωνίδαι ἔχουσι τὸν φερώνυμον ἅγιον αὐτῶν, τὸν Μητροπολίτην Ἀθηνῶν, ἑορτάζοντα τῇ 15 Ἀπριλίου· αἱ Ἀλεξάνδραι, περὶ ὧν εἰδικῶς γενήσεται λόγος κατωτέρω, οὐχὶ τῇ 30 Αὐ-

γούστου, μετὰ τῶν Ἀλεξάνδρων, ἀλλὰ τῇ 23 Ἀπριλίου συνεορτάζουσαι τῷ ἁγίῳ Γεωργίῳ τῷ Τροπαιοφόρῳ· αἱ Ἀργυραῖ τῇ 3 Ἀπριλίου, καθ' ἣν μνημονεύεται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἡ μάρτυς Ἀργυρῆ. Αἱ Καλλιόπαι τῇ 8 Ἰουνίου· οἱ Ἀριστοκλεῖς τῇ 23 Ἰουνίου· οἱ Παναγιῶται τῇ 24 Ἰουνίου, οὐχὶ δὲ τῇ 15 Αὐγούστου, ὁπότε γεραίρεται ἡ Κοίμησις τῆς Παναγίας Θεοτόκου· οἱ Σταμάτιοι καὶ οἱ Ἀλκιβιάδαι αὐθημερόν, τῇ 16 Αὐγούστου· αἱ Ἀριάδναι τῇ 18 Σεπτεμβρίου· οἱ Θεμιστοκλεῖς τῇ 21 Δεκεμβρίου καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐν ἄλλαις ὡρισμέναις ἤδη πρὸ αἰώνων ἡμέραις, ἄγνωστοι καὶ ἐν κατακριτέᾳ λήθῃ κατακείμενοι.

Ἀλλ' ὡς εἴπομεν, ἡμῖν σήμερον μέλλει τὸ πότε αἱ Ἀλεξάνδραι ὀφείλουσι νὰ ἑορτάζωσι. Καὶ πρῶτον, ἀφ' οὗ ὑπάρχει ἐγγεγραμμένον ἐν τῷ ἁγιολογίῳ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν ἐκκλησίας τὸ ὄνομα ἁγίας φερούσης τὸ ὄνομα ***Ἀλεξάνδρα***, νομίζομεν ὅτι εἶναι δίκαιον κατὰ τὴν μνήμην αὐτῆς νὰ ἑορτάζωσιν αἱ ὁμώνυμοι αὐτῆς· ἔπειτα δὲ ἰδοὺ ἐν δύο λέξεσι καὶ ὁ βίος αὐτῆς.

Τῷ 296 μ. Χ. ἐπὶ τοῦ ἀσεβοῦς αὐτοκράτορος Διοκλητιανοῦ, ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος μεγαλομάρτυς καὶ τροπαιοφόρος Γεώργιος, Καππαδόκης τὸ γένος καὶ χιλίαρχος τὸ ἀξίωμα, πανταχοῦ νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος ἀναδεικνύμενος, ὁπόθεν καὶ τὴν ἐπωνυμίαν Τροπαιοφόρος ἔλαβε παρὰ τῆς Ἐκκλησίας. Τὸν ἡρωϊσμὸν τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου θαυμάσασα καὶ τὴν εἰς τὸν Θεὸν Ἰησοῦν ἀκράδαντον πίστιν αὐτοῦ ζηλώσασα ἡ Αὐτοκράτειρα Ἀλεξάνδρα, οὐ μόνον δημοσίᾳ τὸν ἄτεγκτον καὶ σκληρόκαρδον σύζυγον ἤλεγξεν, ἀλλὰ καὶ τὴν παράφορον ἐκείνου καθ' ἑαυτῆς ὀργὴν ἐξήγειρεν. Προσκληθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ, οὐ μόνον νὰ ἀρνηθῇ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν δὲν ἠθέλησεν, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον τῶν Μεγιστάνων τῆς αὐλῆς καὶ ἀπείρου πλήθους αὐτὸν ὡς ἀληθῆ

ΠΙΛΘΠΩΛΕΙΘΝ
ΚΑΤΑΣΤΗΝΑ ΑΣΠΡΟΡΡΟΥΧΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΚΑΜΙΣΩΝ
Πρώην **BALDASAR**
Διάδοχος
Α. ΚΟΛΛΑΡΟΣ
449. Μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέραν παρὰ τὴν Ρωσικὴν πρεσβείαν.
Ὑποκατάστημα 170 Μ. ὁδὸς τοῦ Πέραν. 170
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
Προμηθευτὴς ὅλων τῶν Πρεσβειῶν, Προξενείων, Τραπεζῶν, καὶ Διευθύνσεων.

ΚΑΠΕΛΛΑ: Παναμᾶ δι' ἄνδρας καὶ Κυρίας.
» Κύλινδροι μεταξωτοὶ καὶ μηχανικοί.
» Σκληρὰ καὶ μαλακά.
» Ψάθινα ἀνδρῶν, νεανίδων καὶ παιδίων.
Καῦτσαι ἀνδρικαὶ καὶ γυναικεῖαι, φλανέλλαι, ἐσώβρακα, ῥάβδοι, ὀμβρέλλαι, μαντήλια, γραβάται, ἀδιάβροχα, ἐπανωφόρια, ἐπενδύται, σκεπάσματα, ταξιδιωτικαὶ βαλίτσαι καὶ κιβώτια κτλ. κτλ.
Ὑποκάμισα ἕτοιμα καὶ ἐπὶ παραγγελίᾳ.
Μανσέτια καὶ κολάρα.

ΔΕΛΤΙΟΝ *Ὁ παρουσιάζων τὸ παρὸν δελτίον τοῦ Παπιλλιῶνος Ἡμερολογίου, ἔχει ἔκπτωσιν 5 % ἐπὶ τῶν τριχοσῶν τιμῶν τῶν καταστημάτων τοῦ κ. Α. ΚΟΛΛΑΡΟΥ.*

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ

ΙΑΤΡΟΣ

ΕΝ ΑΜΙΣΩ

Ὁ κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ, *ὁ ἐπὶ εἰκοσαετίαν ὅλην λαμπρῶς διανύων τὸ ἐνεργητικὸν αὐτοῦ σταδιον καὶ γνωστότατος καθ' ὅλον τὸν Πόντον, ὡς εἷς τῶν ἀρίστων ὁμογενῶν ἐπιστημόνων, ἄρτι ἐπανελθὼν ἐκ Παρισίων, ὅπου μετέβη ὅπως παρακολουθήσῃ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰς πρόοδους τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης καὶ ὅπου ἐπὶ ἑξάμηνον καὶ πλέον ἐπεδόθη ἰδίως εἰς τὰ* **Ὀφθαλμολογικά,** *τὰ* **Ὠτορινολαρυγγολογικὰ** *καὶ τὰ* **Γυναικολογικά,** *παρὰ τοῖς* **διασημοτέροις** *τῶν καθηγητῶν τῆς Γαλλικῆς πρωτευούσης ἰατρῶν* Trousseau Cartex, For Lepage *καὶ* Pozzi, *δέχεται τοὺς ἐκ τῶν τοιούτων νοσημάτων πάσχοντας εἰς τὸ ἐν* **Σαμψοῦντι** *(Ἀναστασιάδη — Ἀσλάνλου Χὰν ἀρ. 8) ἰατρεῖον αὐτοῦ γραφεῖον, ἀπέναντι τῶν γραφείων Χατζησουσεὶν Ζαδὲ Μουσταὶ Ἐφέντη, καπετανόπουλου καὶ Χρηστάκη Συμεωνίδου δικηγόρου.*

Ἐφαρμογὴ τῶν νεωτάτων θεραπευτικῶν μεθόδων καθὼς καὶ ἠλεκτρισμοῦ καὶ ἀνατρίψεις *(massage).*

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ
Α. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ – Η ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΤΗΣ ΚΑΛΟΓΡΑΙΑΣ – Ἐκ τῆς κληρονομίας Μιχαηλίδη

SISMANOGLIO

Θεὸν ὡμολόγησε, τοῦθ' ὅπερ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἐξηρέθισε τὸν Διοκλητιανόν, ὥστε διέταξεν ἀμέσως νὰ θανατωθῇ σὺν τῷ ἁγίῳ Γεωργίῳ. Ὅθεν ἀγογγύστως ὑποστᾶσα τὸν τοῦ ἱεροῦ μαρτυρίου θάνατον τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καθ' ἣν καὶ ὁ Ἅγιος Γεώργιος, παρέδωκε τὸ πνεῦμα ἡ αὐτοκράτειρα Ἀλεξάνδρα, τὴν αὐτὴν δὲ ἡμέραν σὺν τῷ ἁγίῳ Γεωργίῳ γεραίρεται, ἤτοι τὴν 23 Ἀπριλίου καὶ οὐχὶ μετὰ τοῦ ἁγίου Ἀλεξάνδρου τὴν 30 Αὐγούστου. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι τὸ μαρτύριον τῆς βασιλίσσης Ἀλεξάνδρας μνημονεύεται ἐν τῷ συναξαρίῳ τῇ 21 Ἀπριλίου, ἔνθα καὶ τὰ κατὰ τὸν βίον αὐτῆς.

Ἡ μνήμη τῆς βασιλίσσης Ἀλεξάνδρας καὶ παρὰ τῇ ὁμοδόξῳ Ρωσίᾳ ἑορτάζεται τῇ 23 Ἀπριλίου μετὰ τῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου· ὅθεν καὶ ἡ Α. Α. Μεγαλειότης ἡ αὐτοκράτειρα πασῶν τῶν Ρωσιῶν Ἀλεξάνδρα ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐπιτελεῖ τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῆς ἑορτήν, ἐφ' ᾧ καὶ οἱ νενομισμένοι κανονιοβολισμοὶ ρίπτονται καὶ τὰ βασιλικὰ πλοῖα κοσμοῦνται διὰ σημαιῶν.

Ἐν Πέραν

Ι. Β. ΚΑΠΠΑΔΟΚΗΣ

ΓΑΛΗΝΗ

Δὲν ἀκούεται οὔτ' ἕνα κῦμα
Εἰς τὴν ἔρμη ἀκρογιαλιά.
Λὲς κ' ἡ θάλασσα κοιμᾶται
Μέσ' 'ς τῆς γῆς τὴν ἀγκαλιά

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

ΡΩΣΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΕΥΕΡΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ

Μίαν ἡμέραν ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ ἑορτάσῃ εἰς τὸ οὐράνιο παλάτι του. Ὅλαι αἱ ἀρεταὶ προσεκλήθησαν, μόναι αἱ ἀρεταί· ἄνδρες δὲν ἦσαν προσκεκλημένοι, μόνον γυναῖκες. Ἦλθαν πολλαὶ ἀρεταί, μεγάλαι καὶ μικραί. Αἱ μικραὶ ἀρεταὶ ἦσαν πλέον εὐχάριστοι καὶ πλέον θελκτικαὶ ἀπὸ τὰς μεγάλας, ὅλαι ὅμως ἐφαίνοντο πολὺ εὐχαριστημέναι καὶ συνανεστρέφοντο μ' εὐγένειαν, ὅπως ἁρμόζει μεταξὺ οἰκείων καὶ μάλιστα συγγενῶν.

Ἀλλ' ὁ Θεὸς παρετήρησε δύο ὡραίας ἀρετάς, αἱ ὁποῖαι ἐφαίνοντο ἄγνωστοι ἡ μία μὲ τὴν ἄλλην.

Τότε ἔλαβε τὴν χεῖρα τῆς μιᾶς καὶ τὴν ἔφερε πλησίον τῆς ἄλλης διὰ νὰ τὴν συστήσῃ.

Ἡ Εὐεργεσία, εἶπε καὶ ἔδειξε τὴν πρώτην. — Ἡ Εὐγνωμοσύνη, ἐπρόσθεσε καὶ ἔδειξε τὴν δευτέραν.

Αἱ δύο ἀρεταὶ ἔμειναν ἐκστατικαί· ἀφ' ὅτου ὁ κόσμος εἶναι κόσμος, καὶ ἐπέρασε πολὺς καιρὸς ἀπὸ τότε, διὰ πρώτην φορὰν εἶχον συναντηθῆ.

Ἐκ τῶν τοῦ ΤΟΥΡΓΚΕΝΙΕΦ.

— Ἡ ζηλοτυπία ἑνὸς ἐραστοῦ εἶναι φόρος λατρείας. Ἀλλ' ἡ ζηλοτυπία τοῦ συζύγου εἶναι ὕβρις.

ΑΛΦΡΕΔΟΣ ΚΑΡΟΥΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ "ΛΗΚΥΘΟΝ,,

I

Ἀγάπη πῶς μ' ἐκούρασες καὶ πῶς ποθῶ ἀκόμα
Νὰ μὲ λιχνίσῃς 'ς τὰ φτερά σου ἐπάνω,
Ἀπ' τῆς ζωούλας σου νὰ πιῶ τὸ μυροβόλο στόμα
Φαρμακερὸ χυμὸ γιὰ νὰ πεθάνω.

Τὸ ξέρω πόσον ὕπουλος εἶνε γιὰ μένα ὁ χρόνος
Κι' ὁ ἄνεμος ποὺ γλυκοπνέει τώρα
Καὶ τὴν γαλήνην ποὺ μεθᾷ θὰ συνεπάρῃ ὁ πόνος
Ὁ στεναγμὸς ἡ τρικυμία κ' ἡ μπόρα.

Μὰ τί μὲ νοιάζει ἡ ἀπαίσια ἡ γρῶσις τῶν πραγμάτων
Ποὺ μὲ γητεύει ἀπὸ καιροὺς καὶ χρόνια;
Μ' ἀρκεῖ ποὺ ζῶ σὰν ὄνειρο σὲ κόσμους ὁραμάτων
Καὶ τραγουδῶ μὲ κύκνους καὶ μ' ἀηδόνια.

II

Θὰ περπατήσω μοναχὸς 'ς τ' ἀμμόστρωτο ἀκρογιάλι
Ὅπου τὸ κῦμα ἀράλαφρο σιγὰ κι' ἀγάλι φθάνει,
Καὶ μὲ τὸν πόνο 'ς τὴν ψυχὴ θὰ φέρω 'ς τὸ κεφάλι
Ὦ Μοῦσα μου, τ' ἀκάνθινο ποὺ μοῦδωκες στεφάνι.

Καὶ τότε πάνω χύνοντας 'ς τὴν θάλασσα γιὰ σένα,
Ἀκουμπισμένος 'ς τ' ἄλλο τὸ χέρι τοῦ Ὁμήρου
Μέσ' 'ς τὴν σιγὴ τῶν ἀστεριῶν καὶ 'ς τὸν σπασμὸ τοῦ ἀπείρου
Θὰ βεθισθῶ, γιὰ σένανε ψυχή, 'ς τὰ περασμένα.

SISMANOGLIO

III

Στὰ χείλη σου τὸ πρῶτο μου φιλὶ πλανάται ἀκόμα
Ποὺ τὸ βεβήλωσες μὲ τόσα ξένα.
Μὰ μὲς 'ς τὰ τόσα τὰ φιλιὰ τὸ ἄρωμα καὶ τὸ χρῶμα
Μοναχὰ 'ς τὸ δικό μου εἶνε κρυμμένα.

Καὶ 'ς τὴν ψυχή σου ἡ μνήμη του σὰν ἄνθος μυροβόλον
'Αρώματα γλυκύτατα θὰ χύνῃ
Γιατ' εἶναι φίλημα ἱερό, ποὺ σοῦβωκε ὁ 'Απόλλων
Μιὰ νύχτα 'ς τοῦ Πηγάσου τον τὴν κρήνη.

IV

Ὅταν σὲ λίγο ὁ χάροντας θὰ ἔλθῃ νὰ σὲ πάρῃ
Σὲ μιὰ βαρκοῦλα ὀλόλευκη καὶ τεχνοκαλισμένη,
Τάχα θὰ νοιώσω σπαραγμὸ μὲ μιὰ γαλήνια χάρι
Μές' 'ς τὴν ψυχὴ ποὺ κοίτεται τώρα γιὰ σὲ θλιμμένη;

Κι' ὅταν κ' ἐγὼ 'ς τὸ πλάγι σου θὰ ἔλθω νὰ πεθάνω
Βλαστήμια ἀφίνοντας 'ς τὴν γῆ γιὰ τὸ καινούργιο θεῖο
Τάχα θὰ νοιώσουμε μαζὶ τὸν πόθο μας τὸν πλάνο
Νὰ μᾶς θωπεύῃ τ' ὄνειρο τὸ μυστικὸ 'ς τὸ μνῆμα.

V

Παντέρημος ἀπλώνεται 'ς τοῦ δρόμου ἐκεῖ τὴν ἄκρη
Ὁ κῆπος μὲ λουλούδια μαραμένα
Κι' ἀπ' τὴν κορφὴ τον ὁ Ὑμηττὸς δροσιὰς σταλάζει δάκρυ
'Σ τὰ φύλλα των ποὺ στέκουν σωριασμένα.

Κι' ἀπὸ τὰ γιούλια ποὺ ἔδρεψε τ' ἀγαπημένο χέρι
Δὲν ἄρηκε ὁ Νοέμβρος καπνιά.
Γιατὶ τὰ ξέσυρε κι' αὐτὰ τῆς τρικυμίας τ' ἀγέρι
Ὅμοια μὲ τὴν ἀγάπη μου, ὠμέρα!

Μ' ἂν ξαναδῶ τὰ γιασεμιὰ ποὺ ἐρράντισα μὲ κλάμμα
Μέσα 'ς τὸν κῆπο λουλουδα, χορτάρια,
Τάχα θὰ ἰδῶ 'ς τὰ χνούδια των ἀνασταμέν' ἀπτάμια
Τῶν παλαιῶν δακρύων μου τὰ χνάρια;

Ἤ θἄχουν σβύσει καὶ αὐτὰ μέσ' 'ς τοῦ χαμοῦ τὰ πλάτια
'Σ τὰ βάθη τῆς περίλυπης ψυχῆς μου,
Ὅπως μιὰ νύχτα ἔσβυσαν, ἀλλοίμονο, τὰ μάτια,
Ποὺ ἐτάραξαν βαθιὰ τὴν ὕπαρξί μου;

ΠΕΤΡΟΣ ΖΗΤΟΥΝΙΑΤΗΣ

ΑΣΤΕΙΑ

Εἰς τὸ Τράμ ἀπὸ Γαλατᾶ εἰς Πέραν.

— Τί διαβάζεις αὐτοῦ μὲ τόση μανία;
— Μανθάνω Τούρκικα... Ἔγεινα ξέρεις βουλευτής.
— Γι' αὐτὸ σκοτώνεσαι; Δὲν ἀπαιτοῦνται!
— ...!
— Μὰ δὲν τὸ ξέρεις λοιπόν; Στὴν Νεοτουρκικὴ Βουλὴ οἱ Ἕλληνες βουλευταὶ θὰ εἶναι κεφάλαιοι!

© SISMANOGLIO ARCHIVE

Η ΑΝΑΚΑΤΑΤΑΞΙΣ

— Μπανιάς!

— Τί εἶνε, οὐρέ, ἀνέκραξεν ὁ λοχίας στρεφόμενος μὲ ζωηρὸν κίνημα κατὰ τρόπον προδόσαντα, ὅτι τὸν ἀφύπνιζον ἀπὸ βαθεῖς συλλογισμούς, ἐνῷ ἐβάδιζε κατὰ μῆκος πρὸ τοῦ στρατῶνος μελαγχολικός.

Ὁ δεκανεὺς τοῦ λόχου, νέος παντόχονδρος, μὲ μᾶς σοδομιάς, βαδίζων καμαρωτὰ ὡς ὄρνις, σείων τὴν πολύπτυχον φουστανέλλαν του καὶ στρίβων τὸν μαῦρον ὡς αἰθάλη καὶ πυκνὸν ὡς τὰ βρύα τῆς λίμνης μύστακά του, ἐπανέλαβε τὴν ἀναφώνησίν του:

— Μπανιάς! Κὺρ λοχία, ποδεν;

Ὁ λοχίας Μπανιὰς ἀνταπήντησε:

— Νάμι, οὐρέ, τί μὶ θέλ 'ς;

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ δεκανεὺς ἐπλησίασε:

— Κὺρ λοχία, εἶπε, πᾶμι νὰ σφίξουμε γένα.

Ὁ λοχίας ἔκαμε κίνημα ἀποστροφῆς καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του λέγων μίαν λέξιν ξηράν:

— Ἄκα!

Ὁ δεκανεὺς ἠθέλησε νὰ ἐπιμείνῃ.

— Ὄρ', οὔτι γένα τσίπρον, κὺρ λοχία;

— Οὐρ' μὴ μοῦ χαλᾶς τοὺ σκότ'. Σοῦπα, Κοντοῦδ' δὲν τσπρίζουμι σήμερα.

Καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του, μὲ τὰς χεῖρας ὄπισθεν ἡνωμένας, βαίνων ὑψηλὸς ὡς λεβιάθαν, λιγνὸς ὡς κάλαμος, μὲ τὴν κεφαλὴν τὴν φεσοφόρον ἐπηρμένην, προτείνων τὴν μηλίαν ρίνά του, ὡς ἄλλος Μπερζεράκ, καὶ φιθυρίζων μεταξὺ τῶν ὀδόντων του:

— Γιὰ τσίπρου εἶμι ἰγὼ σήμερα ἢ γιὰ μουρουλόημα.

Λαβὼν πρὸ ἑνὸς ὁμίλου ἐζώνων φερόντων μακρὰν ποδιὰν ἐπροσθέλλαν καὶ ἐπιστατούντων εἰς τὸ ἄκρον ἐκεῖ, εἰς τὴν γωνίαν τοῦ στρατῶνος εἰς τὸ «μαγείρεμα». Ὁ μάγειρος μὲ ἀνασκαλευμένους τοὺς

μανίκας τοῦ ὑποκαμίσου του, κρατῶν τραστίαν κουτάλαν ἀνὰ χεῖρας, τὴν ἐβύθιζεν εἰς τὸν λέβητα ἀνακινῶν τὸν ζωμὸν καὶ τὰ τεμάχια τοῦ κρέατος. Οἱ βοηθοί του ἔρραπτον μεγάλους δαυλοὺς εἰς τὴν πυράν, τρίβοντες τοὺς ἐρυθροὺς ὀφθαλμούς των, οἱ ὁποῖοι ἔλαμπον ζωηρότερον ἀπὸ τὰς φλόγας τῶν δαυλῶν, ἐνῷ ἐκαθάριζον σοροὺς κρομμύων. Λεπταὶ τολύπαι καπνοῦ ἀνήρχοντο ἐκ τῆς πυρᾶς παρὰ τὸν τοῖχον, ὅπου ἔβραζεν ὁ λέβης καὶ ἐσχημάτιζον ἐπὶ τοῦ λευκοῦ τῆς ἀσβέστου μίαν μαύρην εὐρείαν κηλίδα, πυραμοειδῶς ἀνερχομένην πρὸς τὴν κορυφήν. Ἀπὸ μακρὰν ἡ μέλαινα αὕτη ἐπὶ τοῦ τοίχου στήλη ἐφαίνετο ὡς ὀβελίσκος ἐκ μαύρου στιλπνοῦ λίθου καταφαγωμένου δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπὸ σφαίρας.

Ὁ λοχίας Μπανιὰς ἐπάθη δύο βήματα μακρὰν τοῦ λέβητος, ἔρριψεν ἓν δεσποτικὸν βλέμμα ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῶν μαγειρευόντων ἀνδρῶν, ἐβροντοφώνησε δύο τρεῖς φράσεις: «τὸ νοῦ σας, οὐρέ, εἰς τὸ φαΐ νὰ μὴ τοὺ κάψ'τι· ρίχτι μπόλικα κρεμμυδάκια νὰ νουστ'μίσ' τοὺ κρειάς,» καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του πάντοτε κατηφῆ.

Πέραν τοῦ στρατῶνος ἠπλοῦτο ἡ πράσινος καὶ ὁμαλὴ ἔκτασις τῶν ἀγρῶν, ὡς τάπης μπιλιάρδου ἦτο ἡ ἔνοιξις καὶ οἱ στάχεις τῶν σιτηρῶν εἶχον ὑψωθῇ εὔχυμοι, ζωηρόχρωμοι, μὲ ἕνα βαθὺν πράσινον χρωματισμόν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὸ φῶς τοῦ ἡλίου προσέδιδεν ἀνταυγείας σατινερίνους. Ἕξοσι βήματα μακρὰν τοῦ στρατῶνος διάσχιζε τοὺς ἀγροὺς μικρὸν ρυάκιον, εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ ὁποίου πλύστραι καὶ ὑπηρέτραι ἔπλυνον ἀσπρόρουχα, ὑφοῦσαι τὸν κάπανον καὶ τύπτουσαι, τρίβουσαι τὰ ροῦχα μὲ σάπωνα, διαλεγόμεναι δυνατά, ἐνίοτε τραγῳδοῦσαι. Αἱ περισσότεραι ἦσαν μεσήλικες, μὲ κατρινισμένα καὶ ἐρυθιασμένα πρόσωπα, βυθιζούσαι τὰς καλαμοειδεῖς κνήμας των εἰς τὸ ὕδωρ μέχρι τοῦ γόνατος σχεδόν. Ἀλλὰ αἱ νέαι δὲν ἔλειπον· κοράσια εὔτραφῆ, μὲ πρησταμένους ὑπὸ τὸ τσίτινον ἔνδυμα τοὺς μαστούς, μὲ μηρούς φοβερούς, τῶν ὁποίων αἱ στρογγυλότητες ἀνεδεικνύοντο καταφανεῖς ὑπὸ τὸ βρεγμένον μέχρις ὀσφύος βραχὺ μεσοφούστανον, τὸ ὁποῖον ἔκρυπτε γυμνὴν τὴν στρογγυλὴν καὶ ροδόχρουν σάρκα τῶν κνημῶν. Ὁ λοχίας διῆλθε πρὸ αὐτῶν. Τὰ τσαρούχια του ἔτριξαν ἐπὶ τῆς ὁλίγης ἐκεῖ ἄμμου καὶ τὰ κοράσια ἀνύψωσαν τὴν κεφαλὴν καθὼς ἔκαστον πλέκοντα, ἀπλώνοντα τοὺς μικροὺς πρὸ τῶν χρυσάφων βοστρύχους τῆς κώμης των. Εἶδον τὸν λοχίαν εὐθαρσῶς μὲ πονηρὸν ἔκφρασιν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ὥστε νὰ προκαλοῦν γαργαλιστικὸν τινα ἐρεθισμὸν τῶν ἀνδρῶν τοῦ λόχου κατὰ τὸ σύνηθες. Ἀλλ' ὁ λο-

χίας, ὁ ἁπλοῦς παρ' ὅλα τὰ πεντήκοντα ἔτη τοῦ τὴν φαρὶν κόμην του καὶ τὸ ρυτὸν πρόσωπόν του ἠρίαζετο πολλάκις νὰ εἴχ' κάμη γέναι λοιπὸν σπὰ διαλογοριτσάκια» παρήλθε πρὸ αὐτῶν ἀδιάφορος, ἀγρυπνήσας.

Μία ἀπὸ τὰς νεάνιδας κάτι τὸ πονηρὸν θὰ εἶπε, διότι ἠκούσθη ἓν ἀναβάγγισμα κρυσταλλώδες, ἀποσυγὸν εἰς τὸν κρύον τῶν κατακλυσμένων καπάνων.

Ὁ λοχίας ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του. Τώρα ἔβαινε παρὰ τὴν ἄκραν τῶν σιάχνων ἑνὸς ἀγροῦ. Τὸ μέρος ἦτο ἤσυχον. Ἀπὸ μακρὰν, ἀπὸ τὸν λόφον ἐκεῖ κάτω ἤρχοντο διακεκομμένοι, σπαράσσοντα ἦχοι σαλπίγγων. Οἱ σαλπιγκταὶ ἐγυμνάζοντο ἐπὶ τῶν ἥλιον. Αἱ λευκαὶ σελοκέρατοι των μὲ τὰ κόκκινα φέσια ἀντανώντο, ὁ χαλκὸς τῶν σαλπίγγων ἠκτινοβόλει εἰς τὸν ἥλιον. Ὁλίγον τι πλησίον τῶν σαλπιγκτῶν εἰς δεκανεὶς προγύμναζε τρεῖς εὐζώνους, καθυστερήσαντας κληρωτοὺς ἴσως. Ἔβλαπτε δὲ ἀσθενὴς ἡ φωνή του: «Γέν, δυό, γιέν!... Γὲν στ' ἀριστερό, γιὲν εἶπα! Ἄ, Μπακατσούλα, σὺ μ' τὰ χαλᾶς λουνίους!»

Ὁ λοχίας ἐστάθη καὶ εἶδε τὸ θέαμα· πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του ἐπὶ τοῦ μικροῦ γηλόφου ἡ δρὰξ ἐκείνη τῶν στρατιωτῶν ἐμεγαλύνετο. Οἱ στρατιῶται ἐλάμβανον διαστάσεις ὀνειρώδους ὑποστάσεως. Πέρυξ τὸ πρόσωπον τῆς ἐξοχῆς ἔβλεπε τοὺς ἀπαλοτέρους, τοὺς ἡδυπαθεστέρους τόνους του· τὰ χελιδόνια διέσχιζον τὸ γλαυκὸν τοῦ οὐρανοῦ μὲ ταχυδακὰς πτήσεις. οἱ σπίνοι ἀπὸ τοὺς κλώνους μιᾶς παγερήλου λεύκης ἐφλύαρουν θορυβωδῶς ὡς ἐμπνεύσεις τοῦ Λάστ. Ὅλον αὐτὸ τὸ θέαμα μετά τινας ἡμέρας θὰ ἦτο ξένον πλέον διὰ τὸν ἀνυχῆ λοχίαν. Τῶν στρατῶν, τοὺς στρατιώτας, τὸν λόχον, τὸν στρατῶνα, τοὺς περιοικοὺς αὐτοὺς ἀγροὺς ὅλα θὰ τὰ ἐγκατέλειπε μεθαίριον ὁ λοχίας. Καὶ ἡ ψυχή του ἐπόνει. Κλαίομεν ἐνίοτε τῶν χαροπῶν πραγμάτων, εἶπεν ὁ Μωπασσάν, μὲ τὴν αὐτὴν θλῖψιν μὲ τὴν ὁποίαν κλαίομεν προσφιλεῖς νεκρούς. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ ἀπεστρατεύετο. Ἡ ὑπηρεσία του ἐτελείωνε αὐτὰς τὰς ἡμέρας. Ἀρκετὰ ὑπηρέτησεν εἰς τὸ στρατόπεδον. Τριάκοντα ὅλα ἔτη. Μέχρι τοῦδε ἠρίθμει τόσους ἀναστατώσεις. Διατί νὰ ἤθελε νὰ ἀριθμήσῃ μίαν ἀκόμη; Εἶχε γηράσῃ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ λοχίου, εἰς τὸν ὁποῖον ἔμεινε τόσα ἔτη «στάσιμος». Ἡ λέξις αὕτη τὸν ἔκαμνε νὰ τρίζῃ τοὺς ὀδόντας του. «Στάσιμος!» Δὲν ὑπῆρχε δικαιοσύνη εἰς τὸ στράτευμα. Ὁ ἔχων τὰ περισσότερα μέσα ἐξησφάλιζε τὸ μέλλον του! Αὐτὸς δὲν εἶχεν οὔτε φίλους βουλευτῶν,

οὔτε προστάτην εἰς τὸ Ὑπουργεῖον νὰ ἐνεργήσῃ ὑπὲρ τοῦ προβιβασμοῦ του. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ὅπου, ὡς ἔλεγε περαπονούμενος πολλάκις, «σώβια εἶναι οἱ ἐκθέσεις περὶ ἱκανότητος κὶ ἀνδραγαθίας του εἰς συμπλοκὰς τὸν συνόρων σπὶ 86.» Ἀλλὰ ποῖος θὰ ἤθελε νὰ ξεσκαπώσῃ τὰ παλαιὰ αὐτὰ χαρτιά, νὰ τὰ ἰδῇ καὶ ν' ἀπαντήσῃ τὸ δίκαιον εἰς τὸν γέροντα λοχίαν! «Ἀλλ' ὄρε!» δὲν ἔχ 'νι οἱ μεγαλουργαλοπνάδες νὰ ρεμετήσουν περὶ τοῦ λοχίου Μπανιά!» Ἀλλὰ παρ' ὅλην τὴν ἀπαισιοδοξίαν του ὁ λοχίας δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ πῶς οἱ μεγαλεγαλοπῖδες περιεφρόνουν τὰς ἐκθέσεις τόσων Ἀνωτέρων Ἑπαπτῶν, εἰς τὴν διακοσιοδοσίαν τῶν ὁποίων ὑπηρέτησεν ἐπανειλημμένως ὁ λοχίας. Καὶ ἔλεγεν ἀπορῶν: «Πῶς, σόρ, δὲν λαμβάνουντι ὑπ' ὄψ' τὰ χαρτιά κοτζὰμ ἀνωτέρου, σὸρ' τὰ χαρτιὰ διαλαμβάνουν ρ-η-τ-ὼ-ς οὐ λοχίας Μπανιὰς Θεόδωρος ἠνδραγάθησε κὶ ὑπουμένους συνεσέμων αὐτόν.» Ἔπειτα μὴ δυνάμενος νὰ λύσῃ τὴν ἀπορίαν του κατέληγεν εἰς τὸ πικρὸν συμπέρασμα, ὅτι ἀδικεῖται: «Παραγκονίζουμι, μ' τρώει τοὺ δίκιο μ' τὸ σταυρὸ τ'ς! Ραδιουργῖς θὰ ἶνι εἰς τὸ μέσον!» Καὶ ἐβύζανεν ἰσχυρῶς τὸ σιγάρον του μὲ τὰ ὀχρὰ χεῖλη τὸν ὁποῖον ἐφαίνοντο οἱ ναυδοὶ ὀδόντες του... Θὰ ἀπεστρατεύετο, λοιπόν. Τί νὰ ἔκαμνεν εἰς τὸν στρατὸν μὲ πενῆντα δύο ὁραχμὰς τὸν μῆνα ἐκτὸς «δὶς» τῶν διαφόρων κρατήσεων. Ἡ μορφή του ἔλαβε μίαν ἀποφασιστικὴν ἔκφρασιν, θαρραλέαν, ὡσεὶ νὰ εἶχεν ἀποφασίσῃ νὰ ριφθῇ εἰς τὰς σφαίρας τῶν ἐχθρῶν. Ἐτελείωσεν. Ἡ βάσανος αὐτή, τὴν ὁποίαν ἀπὸ μιᾶς ἑβδομάδος ἠσθάνετο, ἂν ἔπρεπε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν στρατὸν ἢ ὄχι, ἔπαυσε. Τώρα ἀμέσως θὰ ἐπέστρεφεν εἰς τὸν λόχον, θὰ παρεκάλει τὸν ἐπλοχίαν, τὸν Γιδάρην, νὰ τοῦ συνέταξεν τὴν περὶ ἀποστρατεύσεώς του ἀναφοράν. Θὰ τὴν ὑπέγραφε μὲ σταθερὰν χεῖρα. «Ὄχι δά! Θὰ ἔμενε αὐτὸς νὰ τὸν πιρωὶνι γιὰ κοτρόδους. Ἂμ' δέ! Μάϊτι μέλλον, μάϊτι προσβιβασμός, μάϊτι προκοπή. Τὸ λὶπὸν μόρ! Τὰ φονγαλάσσα μας κὶ μιὰ γιὰ τοῦ χουρά.» Οἱ ὀφθαλμοί του ἔλαμπον ἀπὸ βαθὺ αἴσθημα ὑπερηφανείας. Μία γαλήνη ἐφαίνετο ἀναβλύζουσα ἐκ τῆς ψυχῆς του. Ἀνέπνευσεν ἐλευθερίως καὶ ἔκαμε μεταβολήν. Καὶ βραδέως βαίνων ἔβλεπε τὴν ἐπαύριον τῆς ἀποστρατεύσεώς του. Θὰ ἐπέστρεφεν εἰς τὸ χωρίον του μετὰ εἰκοσιπέντε δεκάδων ἐτῶν. Μὲ τὰς τόσον χαροδοκησιμὰς τῆς συντάξεώς του δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ζήσῃ καὶ θὰ ἐζήτει μίαν θέσιν βοσκοῦ ἀπὸ κανένα πλούσιον κτηνοτρόφον τοῦ τόπου του. Ὅ,τι εἶχεν ἀφήσῃ παιδίον, θὰ τὸ ἐπανεύρισκε γέρων τώρα. Ἔστω. Θὰ ἐφύλαττε

πρόβατα ἐν μέσῳ τῶν ἑρήμων βουνῶν, θά ἔτρωγε «μπομπότα ξερὴ σὲν λιθάρι· πάει ἡ σοῦπα πιά!» καὶ θά ἔπινε μόνο νερό.

«Μάϊτι κριὰς πιό, μαΐτι κρασί, μαΐτι τσίπουρο.» Θὰ ὑπερεῖτο τῆς παχείας, τῆς λιπαρᾶς σούπας, θά ἔχανε τὸ ἡδονικὸν βρασμόν του, δὲν θὰ ἐμπόλιζε «τοὺ μ'δαΐλι» τῶν ὀσπρίων μὲ τὴν ἰδιαιτέραν του ἐκείνην ἀπόλαυσιν, δὲν θὰ ἔτρωγε «τὸ κριὰς μι τὰ κ'ειά, μὶ τὰ τσουλουμ'θάκια, μὶ τ'ς μπάμιες,» δὲν θὰ ἔτρωγε τὰ ἡδονικὰ ἐκεῖνα «κρεμμ'δάκια μὶ τοὺ κριάς,» ἀπὸ τὰ ὁποῖα δὲν ἀπέκαμνε καταβροχθίζων τρεῖς τέσσαρας καραβίνας, (βαθὺς στεναγμὸς τοῦ ἐξόγνε.) «Ἰέστου,» δὲν θὰ ἔπινε τὸ ἀγαπητόν του «μπραΐσκου κρασὶκ' Ἰέστου, ναί, νὰ σὰρ' οὐ διούλις, Ἰέστου, ἴπι!» Στιγμαῖον νέφος διῆλθε πρὸ τοῦ κυρτοῦ μετώπου του, ἠσθάνθη δ' ἐπὶ στιγμὴν λεπτὸν καὶ ἐπίμονον γαργάλισμα εἰς τὸν λάρυγγα, ὁ σίελος ἐσωρεύθη πυκνὸς εἰς τὸ ἄκρον τῶν χειλέων του. Ἐρώτησεν ἰσχυρῶς τὴν πτέρναν τοῦ τσαρουχιοῦ του καὶ ὡς ἦτο ἡ γῆ ἀπαλὴ ἐσχηματίσθη ἐπ' αὐτῆς μικρὸν κοίλωμα. Ἡ ἀνατίναξις αὕτη ἦρεσε νὰ τὸν ἀποτρέψῃ ἀπὸ τὸν πειρασμόν, καὶ συνέχισε τὸν δρόμον του ἐγκαρδιωθείς, ἀποφασιστικός. Διῆλθε πρὸ τοῦ μικροῦ ρυακίου, μὴ καταδεχθεὶς νὰ ρίψῃ οὐδὲ βλέμμα εἰς τὰς πλενούσας γυναῖκας. Εἶχεν ἐπανακτήσῃ μετὰ πόρρω τόσων ἐτῶν τὴν ἀγνωσίαν καὶ τὴν ἀπλότητα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ βουνοῦ ὅλην, ἐπανεύρισκεν εἰς τὸν γέροντα λοχίαν τὸν ἄγριον, τὸν ἱππέων δεκαπενταετῆ βοσκόν. Τὰ κίτρινα κουμπιὰ τῆς στολῆς του λάμποντα εἰς τὸν ἥλιον τὸν ἑνέχλουν, ὁ χιονόχρους παλαιὸς μανδύας του τὸν ἐπιπονοχώρει, ὁ στρηνὴς θόρυβος τῆς σπαθιασμένης ξιφολόγχης του, τὸν ὁποῖον ἔκαμνε θέγουσα τὸ ἰσχέον του, τὸ γόνα του, διεπέρα τὰ νεῦρά του ὡς βελόνη, τὸ φέσι του μὲ τὴν βαρειάν του φοῦνταν τοῦ ἐβάρυνε τὴν κεφαλήν ὡς μέγας ὀγκόλιθος ἐπιτεθήμενος ἐπὶ τοῦ κρανίου των σταγόνες ἱδρῶτος ἀνέθορον εἰς τὸ μέτωπόν του. Τώρα ἤθελε νὰ τὰ πετάξῃ ὅλα αὐτά, «νὰ πάνε κατὰ ξυπόλ' μάννα» καὶ νὰ φορέσῃ μίαν κάπαν μόνον, νὰ πάρῃ μίαν γκλίτσαν καὶ «τσέκ! τσέκ!... χίσσου! χίσσου!...» νὰ βάλῃ τὴν λησμονηθεῖσαν παλαιὰν χρυσῆν του καὶ «νὰ σκλαγάῃ κάτ' τοὺ γκατήφορον τὰ πρόπα, πάρα στὰ πλάϊα μὲ τὰ χουντροπούρναρα, μὶ τ'ς κρῦες βρυσοῦλις. Χάϊτ, σύρε! Πεζεύγες!...»

Εἶχε φθάσῃ τώρα εἰς τὸν στρατῶνα. Δύο βήματα καὶ θὰ εἰσήρχετο εἰς τὸν θάλαμον τοῦ λόχου, θὰ ἐπλησίαζε τὸν ἐπιλοχίαν, θὰ τοῦ ἔλεγε τὴν ἀκλόνητον ἀπόφασίν του. «Ἀπὶ τί; Γιὰ κοτρόϊδου θὰ τοὺν πίρναγαν τοὺ λοχία τοὺ Μπανιά!»

Καθὼς διήρχετο πλησίον τῶν μαγειρευόντων ἀνδρῶν αἴφνης ἐσταμάτησεν. Ἠσθάνθη εἶδος σκοτοδινιάσεως. Ὁ ὑγιὴς, ὁ πρασίνου λίβης ἔβροζε κοκλάζων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας του ἀνεπήδων λιπαρὰ τεμάχια βοείου κρέατος, μεγάλα, ὑπέρυθρα κρεμμύδια, γαργαλιστικὴ δι, διαπεραστική, ὀξεῖα, ἑλκυστική, ἀπαπαμίχητος ὀσμὴ διεχύνετο εἰς ἀκτῖνα τριάκοντα μέτρων. Ὁ λοχίας ἤνοιξε τὸ στόμα, τοὺς ῥώθωνας καὶ ἡ ὀσμὴ εἰσῆλθεν, διεχύθη ἐντός του, εἰς τὰ βάθη τῶν ἐντοσθίων του, τὸν ἀνέτρεψεν ὅλον, τοῦ ἠλλοίωσε τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του. Ἠσφράνθη ἰσχυρῶς, ἔπειτα δὲν ἠδυνήθη νὰ συγκρατήσῃ ἐν αὐτόματον ἡδονικὸν πλατύγισμα τῆς γλώσσης. Ἡ θύρα τοῦ στρατῶνος δύο βήματα μακρὰν του ἦτο ἀνοικτή. Εἰς τὸ βάθος ἐφαίνετο ὁ ἐπλοχίας Γ'νδίρης κεκλιμένος ἐπὶ μικρᾶς τραπέζης ἑστραμένης μὲ φαιὸν ἐμπρὸς, γρατσουνίζων ἐπὶ τῶν σελίδων τοῦ βιβλίου τῶν ἀναφορῶν του παραπλεύρως αὐτοῦ εἰς παρομοίαν τράπεζαν εἰργάζετο ὁ σατυρὸς τοῦ λόχου ἐπὶ μεγάλου ὀγκώδους βιβλίου, τοῦ βιβλίου τῆς μισθοδοσίας τῶν ἀνδρῶν· εἰς τὸ παράθυρον δὲ εἷς χρεμαντιλᾶς εἴζωνος, «χαράκωνε οὐ ἔρμους μὲ τοὺν χάρακα ἱένα φύλλουν ποκρίου», ἴόνων ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὴν μύτην του. Ὁ λοχίας Μπανιὰς ἀπέστρεψε τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τὴν θέραν. Ἐπλησίασε πρὸς ἕνα βοηθὸν τοῦ μαγείρου καὶ τοῦ εἶπε μὲ τὸ στρατιωτικὸν ὕφος, τὸ ὁποῖον ταχέως ἐπανέκτησε:

— Κορδοφάϊτο? πιτσίζ' νὰ δεῖς ποῦ Ἰνι οὐ διακνέας Κοντοβλ'ς κὶ πὶς τοὺ νὰρθ' ἰδὰ. Γλέγουρα! Τέφτυσα. Νά!... Ὅσου νὰ λυώσ' τοὺ σάλιο μ' θἄρι φερμένους. Ἄξα!...

Ὁ στρατιώτης ἔτρεξεν.

Ἔπειτα ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν ἄλλον βοηθὸν ὁ λοχίας εἶπε μειλιχίως:

— Καταρρεχιᾶ, πάσι μ' μὶ τοὺ π'ροῦν' ἱένα κουμματάκ' κριὰς νὰ ἰδοῦ ἰέβρασι γιὰ δὲν ἰέβρασι.

Ὁ δεκανεὺς Κοντοβλῆς ἐπεφώνησε μετά τινας στιγμάς. Ὁ λοχίας Μπανιὰς μασσῶν ἀκόμη τὸ προσφερθὲν «κριὰς» τὸν παρέλαβε:

— Κοντοβλά' εἶπε, πάρα νὰ πιοῦμι γιένα, γιὰ τὸ καλό. Ἄδριου θὰ ὑποβάλλουν ἀναφορὰν ἀνακατατάξιους.

ΜΠΟΕΜ

ΙΤΑΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΕΝΡΙΚΑ ΓΚΡΑΞΣΟ

ΤΑ ΔΥΟ ΦΙΛΙΑ

Τὴ νύχτα σὰν ἀνθίσῃ ὁ οὐρανὸς
κι' ἀνοίξῃ σάν σι θρύα τὰ χρυσάνθεμά του
κάτω ἀπὸ τὴν ἀπόσοφή του σιγαλιά,
θἄρθω γιὰ νὰ μοῦ δώσῃς δυὸ φιλιά.

Ἄγριος ὅταν φυσᾷ καταραχιάς,
κι' ἡ πλάση ἀνταριασμένη ξυγχῇ καὶ σβύνῃ,
σὰ φεύγουνε σκιαγμένοι ἀνθρῶτοι καὶ ποιλιά,
ἔλα γιὰ νὰ σοῦ δώσω δυὸ φιλιά.

Η ΠΑΛΙΟΒΑΡΚΑ

Σὲ κάποιο ἀσκιωμένο ἀκρογιάλι
ποῦ γέρω πρῶτοι κι' ἀγκαθιὲς φυτρώνουν,
βάτοι καὶ βράχοι μὲ παιώνια κάλλη
ποῦ αἰώνια σιγὴ κ' ὕσκιοι τὸ ζώνουν,

σάπια παλιόβαρκα βαρειὰ
γέρνει τὸ σάπιό της κουπάρι,
σὲ κάποια βουπαλόστρωτη μεριά,
τοῦ χρόνου θἀδειρὸ ἀπομεσήμερι.

Μεγάλε της ξαπλώστα γαλανὴ
ἡ θάλασσα παλιὰ λημέρια,
τὰ βλέπ' ἡ βάρκα καὶ κοντὶ
μέσ' ἀπ' τὰ σάπια της μαδέρια.

Κι' ὁ πόνος αὐγαταίνει πιὸ τραγὺς
σὰ βλέπει καινουργοβαμμένη ψαροπούλα,
νὰ τὴν κυλᾷ ὁ μπάτης σιγαὰ
εἰς τὴ κατάντιχτε ἀκροθάλασσα.

Τάχα κι' αὐτὴ καμμιὰ φορά,
σὲ πελαμίτες, ξεχασμένες μέρες,
δὲν ἐπαλάτρεχε μέσ' στὰ νερὰ
μὲ κότερα καὶ μὲ τσαρίτσα καὶ μπρατσέρες;

Τώρα, πικρὴ παρηγοριά,
ὅταν ἡ θάλασσα φουσκώνῃ
τὰ κύματά της στὸ βορρᾶ
σμὰ στὴ βάρκα τὰ ξαπλώνει.

Τὴν ξεσηκώνουν, τὴν γεμοῦν
τὰ κύματα της τ' ἀγρεμένα,
μὰ ξάφνου σβύνουνε καὶ σποῦν
κατ' ἀπ' τὴ σάπια της καρένα...

. . . . . .

Ξέρεις ἡ βάρκα ἡ παλιὰ
Ἄχ! ξέρεις, ξέρεις μὲ τί μοιάζει;
Νὰ σοῦ τὸ πῶ; Μὰ κι' ἂν στὸ πῶ
τάχα σὲ νοιάζει;

ΕΛΑ

Έλα νὰ μὲ πάρῃς βάρκα μέσ' στὸ σίδερο σκοτάδι,
νὰ μὲ ταξιδέψῃς ἔλα μέσ' στὰ διάπλατα νερά,
πλάτος θέλω ὁ ἔρωτάς μου, θέλω νύχτα, θέλω βράδυ,
φῶς δὲ θέλω. Θυμὰ τῶρῃ ἡ ψυχή μου μιὰ φορά.

Εἰς τὴν πρύμη σου θὰ γέρω βαρυεῖς φάντασμα βαρκούλα,
τ' ἀσημένιο τὸ κορμί μου ἀπ' τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ,
σὰν πως ἕνα παραμύθι ποὺ μοῦ λέγ' ἡ γρηούλα,
γιὰ μιὰ λάμια ποὖχε κλέψῃ μιὰ καρδιὰ παλληκαριοῦ.

Κ' ἡ βαρκούλα ἡ μαγεμένη, χωρὶς ξάρτια καὶ τιμόνι,
χωρὶς οὔτ' ἕνα πανάκι καὶ κατάρτι καὶ τρχιὰ
μέσ' στὰ πλάτια τοῦ πελάγου ἀγγιχτη κυλᾶται μόνη,
ποὺ ξυλάρμενη τὴ φτιάσαν τῆς ἀγάπης τὰ στοιχειά.

Έλα! κάπου ἀκρογιάλι θὰ βρεθῇ γιὰ μὲ βαρκούλα
κάποιο ἀπόκοσμο λιμάνι μὲ τῆς λύθης τὸ νερό,
πίρα, μακρυὰ ἀπ' τὸν κόσμο, σὲ μιὰν ἠσυχιὰν ἀκρούλα,
Εἶα Θάνατε—βαρκοῦλα, *ἔλα καὶ σὺ καρτερῶ.*

ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

— Ἡ χαρὰ καὶ ἡ ὀργασία εἶναι δύο ἐγκαύματα ἀφοσιβάστους προκαλούμενα. **ΡΕΝΑΝ**

— Ὁ λαὸς ὁμοιάζει τὰ παιδία· θαυμάζει ὅ,τι δὲν ἐννοεῖ **ΟΥΓΚΟ**

— Ὑπάρχουσι φυτὰ καὶ ἄνθρωποι γεννώμενοι ἐπὶ τῶν ἐρειπίων. „°„

Ο ΚΟΚΩΣ

Σ' ὅλη γύρω τὴ χώρα τὸ ἀγροκήπιο τοῦ Λουκᾶ ἦτο γνωστὸ μὲ τὸ ὄνομα τὸ Κτῆμα. Κανεὶς δὲ θὰ μποροῦσε νὰ 'πῇ γιὰ ποιὸ λόγο. Χωρὶς ἄλλο οἱ χωρικοὶ μὲ τὴν λέξι τὸ Κτῆμα ἐξέφραζαν κάποιο νόημα μεγαλείου καὶ πλούτου, ὅπως ἦταν καὶ βέβαιο ὅτι τὸ ἀγροκήπιο αὐτὸ ἦτο τὸ μεγαλύτερο, τὸ πλουσιώτερο καὶ τὸ πιὸ περιποιημένο ἀπ' ὅλα.

Τὴν αὐλή, μιὰν αὐλὴ ἀπέραντη, ἐκύκλωναν πέντε σειρὲς δένδρα μεγαλόκορμα, ποὺ ἐπροφύλαττα ἀπὸ τὸ σφοδρὸ ἄνεμο τοῦ κάμπου τὶς φρουτωτὲς καὶ τρυφερὲς μηλιές· ἔκλειε στὴν περιοχή της κάτι μακρυὲς οἰκοδομὲς σκεπασμένες μὲ κεραμίδια γιὰ τὴ φύλαξι τῶν σανῶν καὶ τῶν σπόρων, κι' ἄκομη ὡραίες πέτρινες μάνδρες, σταύλους, ποῦ ἔπερναν ἴσως τριάντα ἅλογα καὶ ἕνα σπίτι κτισμένο ἀπὸ κόκκινα τοῦβλα, ποῦ ὑψώνετο σὰν ἕνας μικρὸς πύργος.

Κάθε μεσημέρι δεκαπέντε ἄτομα, κύριοι, παραγυιοὶ καὶ ψυχαγωγοί, ἐκάθηντο ὁλόγυρα στὸ μακρὺ τραπέζι τοῦ μαγειρειοῦ, ἐμπρὸς στὴ σοῦπα, ποῦ ἄχνιζε σ' ἕνα μεγάλο δοχεῖο ἀπὸ πορσελάνα ζωγραφισμένη μὲ λουλούδια κυανᾶ.

Τὰ ζῶα, ἅλογα, ἀγελάδες, χοῖροι καὶ πρόβατα ἦταν ὁλόπαχα, περιποιημένα καὶ καθαρά. Καὶ ὁ κὺρ Λουκᾶς, ἕνας ὑψηλὸς ἄνθρωπος ποῦ ἤρχιζε νὰ γίνεται προγάστωρ, τὰ ἐγύριζεν ὅλα τρεῖς φορὲς τὴν ἡμέρα, τὰ ἐπίβλεπεν ὅλα κ' ἐφρόντιζε γιὰ ὅλα.

Ὁ κὺρ Λουκᾶς διατηροῦσεν ἀπὸ εὐαισθησία εἰς τὸ βάθος

ἑνὸς σταύλου ἕνα πολὺ γέρικο ἄσπρο ἄλογο, γιὰ χάρη τῆς γυναίκας του ποῦ ἤθελε καὶ καλὰ νὰ τὸ τρέφῃ ὡς ποῦ νὰ πεθάνῃ μὲ φυσικὸ θάνατο, γιατὶ τὸ εἶχε ἀναθρέψῃ ἀπὸ ποῦλάρι, τὸ εἶχε περιποιηθῆ μονάχη της κι' ἄσουμη γιατὶ τῆς ἔφερνε χίλιων λογιῶν ἀναμνήσεις.

Ἕνας ὑπηρέτης δεκαπέντε χρόνων, ὁ Ἰσίδωρος Δουβὰλ ποῦ ἀπλούστερα τὸν ἔλεγαν Ζιδῶρο, ἐφρόντιζε γι' αὐτὸν τὸν ἀπόμαχο, τοῦ ἔδινε τὸ χειμῶνα τὴ μερίδα τοῦ ἀχύρου καὶ τοῦ σανοῦ καὶ εἶχε χρέος νὰ πηγαίνῃ τὸ καλοκαίρι τέσσερες φορὲς τὴν ἡμέρα νὰ τοῦ ἀλλάζῃ τὸν τόπο ποῦ ἦταν δεμένο στὴν πλαγιὰ τοῦ βουνοῦ, γιὰ νὰ ἔχῃ νὰ τρώγῃ πάντα ὄρθοτο καὶ δροσερὸ χορτάρι.

Τὸ ζῶο, χονδρογάνατο καὶ σχεδὸν πιασμένο, ἔσήμωνε μὲ κόπο τὰ βαρειά του πόδια, ποῦ ἦταν πρισμένα ἐπάνω ἀπὸ τὰ νύχια. Τὸ τρίχωμά του, ποῦ δὲν τὸ ἐξύστριζαν πλέον ποτέ, ὡμοίαζε τ' ἄσπρα μαλλιὰ καὶ οἱ πολὺ μακρυὲς βλεφαρίδες του ἔδιδαν στὰ μάτια του ἕνα ὕφος περίλυπο.

Ὅταν ὁ Ζιδῶρος τὸ πήγαινε νὰ βοσκήσῃ τὸ ἔσερνε μὲ δύναμι ἀπ' τὸ σχοινί, τόσο τὸ ζῶο ἦτον ἀργοσάλητο. Καὶ ὁ χωριάτης σκυφτός, λαχανιασμένος, τὸ βλαστημοῦσε κ' ἐγίνετο ἔξω φρενῶν, ποῦ εἶχε στὴ φυλαξὶ του αὐτὸ τὸ παληογκαφῆμι.

Οἱ ἄλλοι ὑπηρέτες διασκέδαζαν βλέποντας τὸ θυμὸ τοῦ χωριάτη γιὰ τὸν Κακό, μιλοῦσαν ἀκατάπαυστα γιὰ τὸ ἄλογο τοῦ Ζιδώρου, γιὰ νὰ τὸν κάνουν νὰ θυμώσῃ πιότερο. Οἱ σύντροφοί του τὸν ἐχαράτειναν. Στὸ χωριὸ τὸν ἐφώναζαν ὅλοι Κακοζιδῶρο.

Ὁ παραγνιὸς ἐλύσσαζεν ἀπ' τὸ κακό του, κ' ἔνοιωθε μέσα του νὰ φυτρώνῃ ἡ ἐπιθυμία νὰ ἐκδικηθῆ τὸ παληάλογο. Ἦταν ἕνα παιδὶ ἀδύνατο ἕως δεκαπέντε χρόνων μὲ μακρυὰ σκέλια, πολὺ ἀκάθαρτο, μὲ μαλλιὰ κόκκινα, ἄδρὰ καὶ ὀρθὰ σηκωμένα ἐπάνω στὸ κεφάλι του. Ἔφαίνετο σὰν ἠλίθιο, μα-

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΤΣΑΟΥΣΗ

(ἱδρυθὲν τὸ 1864).

Ἐν Γαλατᾷ ἀδῷ Μαχμουδιὲ ἀρ. 22.

Εἴδη Σχολικὰ καὶ χρωμάδη γραφείων.
Εἴδη συναφῆ ἀπὸ τοῦ χαρτοπωλείου:
Μολυβδοκόνδυλα Ν. ΤΣΑΟΥΣΗ ἀ' ἰχνογραφίαν καὶ γραφὴν, εἰς δύο ποιότητας.
Γραφίδες Ν. ΤΣΑΟΥΣΗ ἐκ καθαροῦ χάλυβος.
Κλωστικὰ Ν. ΤΣΑΟΥΣΗ διὰ τὴν Ἰχνογραφίαν.
Μελάνη Ἑλληνικὴ ΜΕΝΟΥΝΟΥ «τῶν Πατρῶν» εἰς ὅλα τὰ χρώματα, γραφῆς καὶ ἀντιγραφῆς.

Βιβλιοδετεῖον - Καταστιχοποιεῖον τοῦ Χαρτοπωλείου ΤΣΑΟΥΣΗ

Ἀναλαμβάνει παραγγελίας Καταστίχων καὶ παντὸς εἴδους βιβλιοδετικῆς ἐργασίας εἰς τιμὰς ἀκαταγωνίστους.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

SISMANOGLIO

ΟΔΟΝΤΟΙΑΤΡΕΙΟΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Δ. ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΥ ΟΔΟΝΤΟΙΑΤΡΟΥ

Διπλωματούχου της Οδοντιατρικής Σχολής

ΠΑΡΙΣΙΩΝ

Τέως βοηθοῦ τοῦ ἐν Παρισίοις διασήμου καθηγητοῦ

GOTINEAU

Ἐν Κωνσταντινουπόλει

Θεραπεία ὀδόντων καὶ στόματος.

Ἀνώδυνος ἐμφύτωσις διὰ τῶν τελειοτέρων ἀνοσιουργικῶν μεθόδων.

Σφραγίσεις διὰ χρυσοῦ, πλατίνης, πορσελάνης.

Ἐφαρμογὴ τεχνητῶν ὀδόντων ἁπλῶν τῶν τελειοτέρων συστημάτων, γεφυρῶν, ἄνευ πλάκος.

Στεφάναι (couronnes) χρυσαῖ κτλ. κτλ.

Μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέρων Ἀρ. 204 ἐκεμβαῖνε ἀπέναντι τοῦ Γαλατᾶ Σεράϊ καὶ παραπλεύρως τοῦ Κατεστήματος Χάρμας.

λοῦσε κ' ἔτραβιζε μὲ ἀγῶνα ἀπέραντο, σὰν νὰ μὴ μποροῦσαν οἱ ἴδιες νὰ πάρουν μορφὴ μέσα στὴ χονδροειδῆ καὶ ζωώδη ψυχή του.

Ἀπὸ πολὺ καιρὸ τώρα ἐθαύμαζε πῶς ἐννοοῦσαν καὶ καλὰ τ' ἀφεντικά του νὰ διατηροῦν τὸν Κοκό, κι' ἀγανακτοῦσε ποῦ ἔβλεπε νὰ πηγαίνῃ χαμένο τόσο ἄχυρο γι' αὐτὸ τὸ ἀνωφέλευτο ζῶο. Ἀπ' τὴ στιγμὴ ποῦ δὲν μποροῦσε πειὰ νὰ δουλέψῃ τοῦ ἔφαίνετο ἄδικο καὶ νὰ τρώγῃ κ' ἐγίνετο ἄνω κάτω γιὰ τὴ βρώμη ποῦ σπαταλοῦσαν, τὴ βρώμη ποῦ εἶναι τόσο ἀκριβή, γι' αὐτὸ παράκουε τὶς διαταγὲς τοῦ Λουκᾶ καὶ δὲν τοῦ ἔδινε παρὰ μόνο τὴ μισὴ μερίδα, γιὰ νὰ κάνῃ οἰκονομία στὸ ἄχυρο καὶ στὸ σανό του. Κ' ἕνα μῖσος μεγάλωνε στὸ σκοτεινὸ παιδικάσιο μυαλό του, τὸ μῖσος ποῦ αἰσθάνεται ὁ χωριάτης ὁ ἄρπαγος, ὁ χωριάτης ὁ πονηρός, ὁ ἄγριος, ὁ κτηνώδης καὶ ἄνανδρος.

Σὰν ἔγύρισε τὸ καλοκαῖρι, ἔπρεπε πάλι νὰ πηγαίνῃ νὰ μετανῇ τὸ παλοῦκι ποῦ ἦταν δεμένο τὸ ζῶο στὴν πλαγιὰ τοῦ βουνοῦ. Κ' ἔπρεπε νὰ παίρνῃ πολὺ δρόμο. Ὁ χωριάτης κάθε πρωὶ ἐγίνετο γι' αὐτὸ πειὸ μανιώδης, ὅταν ἀνάμεσ' ἀπ' τὰ σπάρτα ξανοῦσε μὲ τὸ βαρύ του βῆμα.. Καὶ οἱ ἐργάτες ποῦ δούλευαν στὸν κάμπο τοῦ φώναζαν γιὰ νὰ χωρατέψουν.

—Ἐ! Ζιδῶρο! χαιρετίσματα κι' ἀπὸ μένα στὸν Κοκό!

Δὲν τοὺς ἔδινε ἀπόκριση. Ἔσπανε μόνο περνώντας μιὰ βίτσα ἀπὸ κανένα φρύχτη καὶ σὰν ἔφθανε, ἄλλαζε τὸ μέρος ποῦ ἦταν δεμένο τὸ ἄλογο. Κ' εὐθὺς ποῦ ἐκεῖνο ξανάρχιζε νὰ βοσκήσῃ ἐκεῖνος πίσω του προδοτικὰ καὶ τὸ χτυποῦσε μὲ τὴ βίτσα στὰ σκέλια. Τὸ ζῶο προσπαθοῦσε νὰ φύγῃ, νὰ κλωτσήσῃ, νὰ γλιτώσῃ ἀπ' τὰ κτυπήματα κ' ἐγυρνοῦσε ὁλοτρόγυρα στὸ παλοῦκι σὰν νὰ ἦταν κλεισμένο σὲ κανένα στάβλο. Κι' ὁ χωριάτης τὸ ἔδερνε μὲ λύσσα τρέχοντας πίσω του, κ' ἔσφιγγε πεισματωμένος ἀπ' τὸ θυμό του τὰ δόντια.

Ἔπιασε ἔφευγε ἀργὰ χωρὶς νὰ κυττάξῃ πίσω του, ἐνῷ τὸ ἄλογο τὸν ἔβλεπε νὰ φεύγῃ μὲ τὸ γέρικο μάτι του, μὲ τὶς πλευρὲς πεταμένες ἔξω, λαχανιασμένο ἀπὸ τὸ τρέξιμο. Καὶ δὲ χαμήλωνε κατὰ τὸ χορτάρι τὸ κοσμαλιέρικο ἄσπρο κεφάλι του, παρὰ μόνο ἀφ' οὗ εἶχε ἰδῇ νὰ χάνεται πέρα ἡ βαθυγάλαζη μπλούζα τοῦ μικροῦ χωριάτη.

Κ' ἐπειδὴ αὐτὴ τὴν ἐποχή, οἱ νύκτες ἦταν ζεστές, ἄφηναν τώρα τὸν Κοκὸ νὰ κοιμᾶται στὸ ὕπαιθρο, ἐκεῖ κάτω στὴν ἄκρη τῆς χαράδρας πίσω ἀπὸ τὸ δάσος, ποῦ ὁ Ζιδῶρος μονάχα ἐπήγαινε καὶ τὸβλεπε.

Καὶ τὸ χωριατόπουλο διασκέδαζε ἀκόμη ρίχνοντας τοῦ ἀλόγου πέτρες. Ἐκάθιζε μακρυὰ δέκα βήματα ἐπάνω στοὺς θάμνους κ' ἔμεν' ἐκεῖ μισὴ ὥρα τινάζοντας ἀπὸ καιροῦ σὲ καιρὸ κι' ἀπὸ μιὰ κοφτερὴ πέτρα στὸ ἄλογο ποῦ ἐστέκετ' ὁλόρθο, δεμένο μπροστὰ στὸν ἐχθρό του καὶ τὸν ἐκύτταζε ἀδιάκοπα, χωρὶς νὰ τολμᾷ νὰ βοσκήσῃ πρὶν ἐκεῖνος νὰ φύγῃ.

Ὅμως ἡ ἴδια πάντοτε σκέψη ἔμενε καρφωμένη στὸ μυαλὸ τοῦ χωριάτη· «Γιατί νὰ θρέφῃ κανεὶς ἕνα ἄλογο ποῦ δὲν ἠμποροῦσε πιὰ νὰ δουλέψῃ;» Τοῦ ἐφαίνετο σὰν νὰ ἔκλεβε τὸ ἄθλιο ἐκεῖνο ψοφῆμι τὸ φαγὶ τῶν ἄλλων, σὰν νὰ ἔκλεβε τ' ἀγαθὰ τῶν ἀνθρώπων, σὰν νὰ ἔκλεβε τ' ἀγαθὰ τοῦ καλοῦ Θεοῦ, σὰν νὰ τὸν ἔκλεβε κι' αὐτὸν ἀκόμη τὸν Ζιδῶρο τὸν ἴδιο, ποῦ αὐτὸς ἐδαΰλευε.

Τότε κάθε μέρα κι' ἀπὸ λίγο, ὁ χωριάτης ἤρχισε νὰ τοῦ μικραίνῃ τὴν ἁπλωσιὰ τῆς βοσκῆς ποῦ τοῦ ἄφηνε, κάνοντας κοντύτερο τὸ σχοινὶ ποῦ ἦταν δεμένο στὸ παλοῦκι τοῦ ζώου.

Καὶ τώρα τὸ ἄλογο ἐνήστευε, ἀδυνάτιζε, ἔλυωνε στὰ πόδια του. Παρὰ πολὺ ἀδύνατο γιὰ νὰ σπάσῃ τὸ σχοινί, ἐτέντωνε μόνο τὸ κεφάλι του κάτω τὰ μεγάλα κι' ἀστραφτερὰ χόρτα, ποῦ ἦταν τόσο σιμά του καὶ ποῦ ἀνέπνεε

ἀκατάπαυστα τὴ μυρωδιά τους χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ τ' ἀγγίξῃ.

Μὰ ἕνα πρωὶ ὁ Ζιδῶρος ἔβρῆκε μιὰ ἰδέα: νὰ μὴ μεταλείψῃ πειὰ τὸν Κοκό. Εἶχε κουρασθῇ νὰ τραβᾷ τόσο δρόμο γι' αὐτὸ τὸ σκέλεθρο.

Καὶ τώρα ἦλθε μόνο γιὰ ν' ἀπολαύσῃ τὴν ἐκδίκησί του. Τὸ ζῶο τὸν παρατηροῦσεν ἀνήσυχο. Μὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη δὲν τὸ ἔδειρε. Γυρνοῦσε μόνο τριγύρω του μὲ τὰ χέρια στὶς τσέπες. Προσποιήθηκε μάλιστα πὼς ἤθελε νὰ τοῦ ἀλλάξῃ βοσκή, μὰ ξανάχωσε τὸ παλοῦκι στὴν ἴδια τρύπα κ' ἔφυγε κατενθουσιασμένος ἀπ' τὴν ἐφεύρεσί του.

Τὸ ἄλογο σὰν τὸν εἶδε νὰ φεύγῃ χλιμίντρησε γιὰ νὰ τοῦ πῇ νὰ σταθῇ. Μὰ ὁ χωριάτης ἄρχισε νὰ τρέχῃ καὶ τὸ ἀφῆκε μόνο, κατάμονο, μεσ' στὸ λιβάδι, καλοδεμένο καὶ χωρὶς ἕνα φύλλο χορτάρι ποῦ νὰ φθάνουν τὰ δόντια του.

Πεινασμένο, προσπάθησε νὰ φθάσῃ τὴ βαθειὰ πρασινάδα ποῦ ἄγγιζε στὴν ἄκρη μὲ τὰ ρουθούνια του. Ἐγονάτισε, τέντωσε τὸ λαιμό του, ἐμάκρυνε τὰ μεγάλα σαλιάρικα χείλη του. Τοῦ κάκου. Ὅλη τὴν ἡμέρα ἔξαντλήθηκε τὸ γέρικο ζῶο σ' ἕναν ἀγῶνα ἀνωφέλευτο, σ' ἕναν ἀγῶνα φοβερό. Ἡ πεῖνα τὸ θέριζε, ἡ πείνα ποῦ τοῦ ἔκαμνεν ἀκόμη φρικτότερη ἡ θέα ὅλης ἐκείνης τῆς πρασίνης τροφῆς, ποῦ ἐξάπλωνε γύρω του ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη.

Ὁ χωριάτης δὲν μεταῆλθε καθόλου τὴν ἡμέρα ἐκείνη. Πλανήθηκεν ἐδῶ κ' ἐκεῖ στὰ δάση γιὰ νὰ ξετρυπώσῃ φωλιές.

Ἐφάνηκε τὸ ἄλλο πρωΐ. Ὁ Κοκὸς ἐξηντλημένος εἶχε πλαγιάσῃ. Σὰν εἶδε τὸ χωριατόπουλο σηκώθηκε μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς τέλος πάντων θὰ τοῦ ἄλλαζε πειὰ βοσκή.

Μὰ ὁ μικρὸς χωρικὸς μήτε ἄγγιξε καθόλου τὴν ἄκρη τοῦ σχοινιοῦ ποῦ ἐκράτετο πέρα στὰ χόρτα. Ἐσίμωσε, ἐκύτταξε

SISMANOGLIO

τὸ ζῶο, τοῦ ἔριξε στὴ μύτη ἕνα βόλο χῶμα, ποῦ ἔσπασε ἐπάνω στὶς ἄσπρες τρίχες κ' ἔφυγε σφυρίζοντας.

Τὸ ἄλογο ἔμεινε ὄρθιο ὅσο μποροῦσεν ἀσάμη νὰ τὸν ἰδῇ. Ἔπειτα νιώθοντας πῶς κάθε προσπάθειά του γιὰ νὰ φθάσῃ τὸ χόρτο ἦταν χαμένη, ξάπλωσε πάλι μὲ τὸ πλευρὸ καὶ σφάλιξε τὰ μάτια.

Τὴν ἐπαύριο ὁ Ζιδῶρος δὲν ἦλθε

Ὅταν τὴν παραπάνω ἑσύμωσε στὸ ἄλογο, ποῦ ἐκείτετο ξαπλωμένο πάντα, εἶδε πῶς ὁ Κοκὸς εἶχε πεθάνῃ.

Τότε ἔμεινε ὄρθιος καὶ τὸ κύτταζε, εὐχαριστημένος ἀπ' τὸ κατόρθωμά του κι' ἀπορώντας μαζὺ πῶς τόσο γρήγορα εἶχε τελειώσῃ. Τὸ ἄγγιξε μὲ τὸ πόδι του, ἔσήκωσε ψηλὰ ἕνα του σκέλος, ἔπειτα τὸ ἀφῆκε νὰ ξαναπέσῃ, ἐκάθησε ἐπάνω στὸ ἄλογο, μὲ τὰ μάτια καρφωμένα στὸ χόρτο καὶ χωρὶς νὰ συλλογίζεται τίποτε.

Ὅταν ἐγύρισε στὸ κτῆμα δὲν εἶπε σὲ κανένα τὸ παραμικρὸ γιατὶ ἤθελε νὰ γυρίζῃ ἔξω τὶς ὧρες ποῦ ἔπρεπε νὰ πάγῃ ν' ἀλλάξῃ τοῦ ἀλόγου τὴ βοσκή.

Τὴν ἄλλη μέρα ξαναῆλθε πάλι καὶ καθὼς ἑσύμωνε ἐπέταξαν ἀπ' τὸ πτῶμα κοράκια κ' ἔπάνω του ἀναρίθμητες μυῖγες περπατοῦσαν ἢ ἐβόῦζαν γύρω του.

Ὅταν ἐπέστρεψε εἶπε τὴν εἴδησι πῶς τὸ ἄλογο φόρησε. Δὲν παραξενεύθηκε κανεὶς γι' αὐτό. Ἦταν τόσο γέρικο! Τὸ ἀφεντικό του διέταξε τότε σὲ δυὸ δούλους.

«Πάρτε τὰ φτυάρια σας καὶ κάνετέ του μιὰ τρύπα ἐκεῖ ποῦ εἶναι πεσμένο.»

Οἱ ἄνθρωποι παράχωσαν τὸ ἄλογο ἴσια ἴσια στὸ μέρος ποῦ εἶχε πεθάνῃ ἀπ' τὴν πεῖνα.

Καὶ τὸ χορτάρι φύτρωσ' ἐπάνω του ἀδρό, καταπράσινο, δυνατό, θρεμμένο ἀπ' τὸ ἄθλιο σῶμα.

(Μετάφρασις Λ. Σημ.)

ΓΚΥ ΔΕ ΜΩΠΑΣΑΝ

Ο ΥΠΝΟΣ ΤΟΥ ΔΕΡΒΙΣΗ

Ἤλθες τὴ λίρα σου καὶ κρέμασες
ψηλὰ στὸ μαῦρο κεφαλὶ σου,
κ' ἔστειλα στρώθηκε στὴ ρίζα του
νὰ κοιμηθῇς δερβίση.

Ἔσβησ' ὁ κόσμος πίρα κι' ἄναβε
ἀπ' τὸ μεσημεριὸ τὸ κάμμα,
μεσουρανοῦσ' ὁ ἥλιος κ' ἔπαιζε
τὴ χλόγυρή του κάμα.

Καὶ σὰν κοιμήσθηκαν τὰ μάτια σου
καὶ ξάγρυπνα σφάλιξαν μονάχα,
ὄνειρο σοῦχυσε στὸν ὕπνο σου
τριανταεφτὰ λίγια ἡ Βλάχα.

Ἦλθε καὶ σαγαλοπερπάτησε
γερή, ντυμένη στὰ μαλλιά της
σοῦ χαμογέλασε κι' ἀγγίλωσε
στὰ χρυσοδάχτυλά της.

Κι' ἀπὸ τὸ δέντρο, ἀπάλαφρα ξεκρέμασε
τὴ χρυσαφιαρτίνια λίρα,
κ' ἔστειρ' ἀρχίνησε καὶ σ' ἔρρανε
σκουτιὲς τραλλοὺς καὶ μύρα.

Καὶ πίρναν, πίρναν τὰ τραγούδιά τ-ς
χρυσά, γαλάζια κι' ἀσημένια.
ἀνατριχίλες καὶ φιλήματα,
καὶ χάδια βελουδένια.

Καὶ τὸ βαρὺ κορμί σου ἐλίγιαν
μοσκιές, ἁγιόκλημα καὶ βιόλια,
τὰ ρόδ' ἁπάνω του λαχτάρησαν,
ξυγέχησαν τὰ γυαλιά.

Μὰ κάποιο γέλοιο πήρανε σὲ ξέπνοη
κι' ὡς ἄνοιξες τὰ μάτια — τάιυδες!
τάστρα εἶχαν βγῆ καὶ πείραζαν
τὸν ὕπνο σου οἱ Νεράιδες.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

ΑΠΟ ΤΑΣ ΔΥΟ ΔΙΑΘΗΚΑΣ

* Δὲν εἶναι πάντοτε πλοῦτος ἡ πρόοδος· ἡ πρόοδος εἶναι πλοῦτος πάντοτε.

* Ἐν τῇ μυθολογίᾳ τὴν δύναμιν συμβολίζει ὁ ἀετός· σήμερον, ἐὰν οἱ ἰσχυροὶ εἶχον ἰδιαιτέραν μυθολογίαν θὰ εἶχον σύμβολόν των τὸ μικρόβιον.

* Ἡ ποίησις εἶναι κατ' ἀρχὰς συναίσθημα· βραδύτερον καθίσταται ἰδέα. Ἀληθινὸς ποιητὴς δὲν εἶν' ἐκεῖνος ὅστις αἰσθάνεται μὲ τὸν ἐγκέφαλον, ἀλλ' ἐκεῖνος ὅστις σκέπτεται μὲ τὴν καρδίαν.

* Θὰ ἴδῃς ἐν τῇ φύσει πολλὰ ἀριστουργήματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα θὰ μείνῃς ἐμβρόντητος· τὸ ὄπειρον, τὸν ἥλιον, τὰ ἄστρα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπὶ τῆς γῆς... τὴν γυναῖκα ὅταν ψεύδεται.

* Ἡ πρόωρος ἀνάπτυξις τῆς διανοίας ἂς μὴ σ' ἐνθουσιάζῃ· παρ' αὐτὴν ἀπειλητικὸν ἐνδρεύει τὸ πρόωρον γῆρας.

* Ἐφ' ὅσον ἔχεις στόμαχον καὶ σάρκα ἡ ἀπόλυτος ἀρετὴ θὰ εἶναι διὰ σὲ ἀπόλυτος οὐτοπία.

Π. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΦΩΤΟΓΡΑΦΗΘΗΜΕΝ

«Καλὲς φωτογραφίες, κύριε, τῆς στιγμῆς φωτογραφίες. καὶ ἠκολούθει διὰ τῆς βραχνῆς φωνῆς καὶ τοῦ πενθίμου τόνου του νὰ προσκαλῇ ἐντὸς τοῦ ἐργαστηρίου του τοὺς διαβάτας. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι πολλάκις διῆλθον ἐκεῖθεν χωρὶς οὐδέποτε νὰ προσέξω εἰς τὴν πρόσκλησιν· εἶναι ὅμως στιγμαὶ τινὲς καθ' ἃς τὰς σοβαρὰς ἐγκαταλείπων τις σχέσεις ἀφίνει νὰ παρασυρθῇ ὁ νοῦς του καὶ ἀπὸ τὰ μᾶλλον ἀσήμαντα, ἀπὸ μίαν τυχαίαν φωνήν. Ἴσως αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς ἐμέ. Κατηρχόμην μετὰ δύο φίλων τὰ «Σκαλάκια», ὅταν δ' ἔρθασα πρὸ τοῦ φωτογραφείου ἐπολιορκήθην ἀπὸ τὰς φωνὰς τοῦ παιδὸς «ὁρίστε κύριε, ὡραῖες φωτογραφίες τῆς στιγμῆς φωτογραφίες». Ἔστην καὶ προσέβλεψα τοὺς συντρόφους μου. Ἐμοῦ καὶ ἐκείνων τὰ χείλη μειδίαμα διέστελλε, κἀτωθεν τοῦ ἀπείρου θὰ διέκρινέ τις ὅλον τὸν πόνον τῆς ψυχῆς μας πρὸς τὸν βασαλαιστὴν ἐκεῖνον, ὅστις τίς οἶδε ἐπὶ πόσον χρόνον θὰ ἐγύμναζε τὸν λάρυγγά του, μάτην καλῶν τοὺς διαβάτας νὰ φωτογραφηθῶσι. Δὲν ἠξεύρω πόσαι καὶ ποῖαι τὴν στιγμὴν ἐκείνην πρὸ τοῦ νοῦ μου παρήλασαν σκέψεις, τοῦτο μόνον ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἀπεφάσισα νὰ φωτογραφηθῶ. Τοὺς καλοὺς φίλους εὗρον σιωπῶντας καὶ ἀμέσως ἐπληρώσαμεν. Πρὸς περιγραφὰς εἶμαι ἥκιστα ἐπιτήδειος· ἐν τοῦτοις θὰ προσπαθήσω ἐν συντομίᾳ νὰ περιγράψω τὰς ἐντυπώσεις μου.

Ἡ θύρα τῆς εἰσόδου πρὸς εὐκολίαν τῶν πολυπληθῶν πελατῶν τοῦ καταστήματος δὲν εἶχε θυρόφυλλα· τὰ ἀντιπαθέστατα παρεπέτασμα κατερρακωμένον, διὰ τῶν ὁποίων τοῦ ὁ-

ποίου καλλιστα ἠδύναντο οἱ διερχόμενοι νὰ παρατηρῶσι τοὺς μακαρίους φωτογραφουμένους. Κύφαντες τὸ διήλθομεν καὶ εὑρέθημεν ἐντὸς τοῦ κυρίως καταστήματος, ὅπερ ἀπετελεῖτο ἐκ μικρᾶς αὐλῆς, ἐν ᾗ συνηντήσαμεν δύο ἄνδρας, συνεταίρους ἴσως, οἵτινες μετ' ἀγωνίας ἀνέμενον τοὺς πρὸ πολλοῦ προσδοκηθέντας πελάτας. Παραλείπω νὰ ἀναφέρω ὅτι ἐγενόμεθα λίαν φιλοφρόνως δεκτοί, μὴ κατορθώσαντες δυστυχῶς νὰ ἀπαλλαγῶμεν τῆς φλυαρίας τοῦ ἑτέρου τῶν συνεταίρων, ὅστις ἤρξατο ἐκθειάζων τὴν ἐντέλειαν τῆς ἐργασίας καὶ τὴν πολυπληθῆ τοῦ καταστήματος πλατείαν, εἶθυμος φαινόμενος, παρ' ὅλην τὴν κατατρύχουσαν αὐτὸν ὀφθαλμίαν, ἧς ἕνεκα εἶχε προσδέσει ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμούς. Ἡ συμφωνία ὑπῆρξε ταχεῖα καὶ σύμφωνος πρὸς τὸ ἡμέτερον βαλάντιον.

Μετ' ὀλίγον ἕκαστος θὰ εἶχε, κατὰ τὰς διαβεβαιώσεις τοῦ διευθυντοῦ, τὴν εἰκόνα του ἀντὶ ἑνὸς μόνου γροσίου. Λοιπὸν εἰς ἐνέργειαν. Δὲν ἀποκρύπτω ὅτι ἐφρόντισα πρῶτος περὶ τῆς διαταξεως τῆς κόμης καὶ τοῦ ἱματισμοῦ, μὴ ὑστερῶν κατὰ τὴν φιλαρέσκειαν τῶν ἀπογόνων τῆς Εὔας. Ὅλοι ἐφροντίσαμεν νὰ διορθωθῶμέν πως ἐπὶ τοῦ μόνου καθρέπτου, ὅστις ἐπὶ τὸ ἰδιοτροπώτερον ἐκρέματο ἐκ μιᾶς δοκοῦ καθέτως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους στηριζομένης, καὶ ἔπειτα ἐτέθημεν ἐπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ φωτογράφου. Δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως ἐνταῦθα νὰ ζητήσῃ τις σκηνογραφίας τῆς ἰδιοτροπίας του. Ἕκαστος ὀφείλει νὰ ὑποπέσῃ εἰς τὸ γοῦστο τοῦ φωτογράφου, ὅστις εἰς τὴν προσήκουσαν θέσιν ἔχει θέσει τὴν μονωτάτην σκηνογραφίαν του.

Ἂν εἰρισκόμεθα εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Σαξπήρου, θὰ ἀπητοῦμεν νὰ ἐγράφετο ἐπ' αὐτῆς καὶ τὸ τί παρίστα· ἐπειδὴ ὅμως εὑρισκόμεθα εἰς τὸν εἰκοστὸν αἰῶνα, καθ' ὃν ἡ ὀξυδέρκεια τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παραλειπόμενα δύναται νὰ συμ-

πληρώσῃ, συνεπεράναμεν ὅτι ἐφωτογραφήθημεν πρὸ δύσεως. Τοῦτο τοὐλάχιστον ἐδείκνυόν τινες ἄτακτοι καὶ ἀμυδραὶ ἐπὶ τοῦ ὑφάσματος γραμμαί.

Φωτογραφούμεθα λοιπὸν ἐν μέσῃ Κων]πόλει πρὸ δύσεως ρομαντικωτάτου! Ἂν ἔχετε ὑπομονήν, ἀκούσατε καὶ τὰ τῆς τελοθετήσεώς μας. Ὁ πρεσβύτερος ἡμῶν ἔπρεπε νὰ τεθῇ ἐν τῷ μέσῳ, ἑκατέρωθεν δ' αὐτοῦ ἐγὼ καὶ ὁ ἕτερος φίλος· ἔστω. Καὶ ποῦ νὰ ὁμιλήσῃ κανεὶς πρὸ τοῦ λεύσου καταστηματάρχου, ὅστις ἐκάστοτε ἀντιφώνει. «Γερὲς φωτογραφίες, κύριοι, γερές, ἀκατέλυτες». Ἐκομίσθη τέλος τὸ διὰ τὸν μεσαῖον προορισμένον κάθισμα. Νὰ σᾶς τὸ περιγράψω δὲν δύναμαι. Φαντασθῆτε τὰ δύο τρίτα καθέδρας λοξῶς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους νευούσης καὶ δεδεμένης διὰ σχοινίων, ἅτινα θὰ ἦρκουν διὰ νὰ δέσῃ κανεὶς ἀρκετὰ καλὰ τοὺς συνεταίρους. Τὸ ὄργανον ἦτο ἐπαίνδυνον, ἔπρεπεν ὅμως νὰ ὑποστῇ τὴν δοκιμασίαν ὁ συνάδελφος, διότι δὲν ἐπρόκειτο ἄλλως τε καὶ περὶ μικροῦ. Μπρὸς στὰ καλλη τ' εἶν' ὁ πόνος. Μετ' ὀλίγον θριαμβευτικῶς θὰ ἐπεδεικνύομεν τὴν χαριτωμένην μορφήν μας· ἔπρεπε λοιπὸν νὰ ὑποστῶμεν καὶ μικράν τινα θυσίαν.

Τὸ νόστιμον ἦτο ὅτι μετ' ὀλίγον ὁ ὀφθαλμῶν κύριος ἤρχισε νὰ διαμαρτύρεται ἀπαιτῶν διὰ τρεῖς πλάκας γρ. 9. Τὸ ζήτημα ἤρχισε νὰ μᾶς ἐμβάλλῃ εἰς σκέψιν, παρ' ὅλας τὰς ἐπιφωνήσεις τοῦ φωτογράφου.

«Εἶναι ντροπὴ τέτοιοι καλοφορεμένοι κύριοι νὰ κάνετε τὴν παρατήρησι γιὰ ἕνα τόσον μικρὸν ποσόν.» Εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἀθλίου αὐτοῦ ἔπρεπε ν' ἀντιτάξωμεν κανονικὴν ἄμυναν ἀγωνιζόμενοι τὸν ἀγῶνα τῶν ἓξ γροσίων. Ἠγωνίσθημεν καὶ τί τὰ θέλετε ἐνικήσαμεν, χωρὶς ὅμως ὁ δῆθεν ἀδυνηθεὶς νὰ πάσῃ ψιθυρίζων. «Μ' ηὔρατε μὲ δεμένα μάτια καὶ γυρεύετε νὰ μὲ γελάσετε. Θὰ πάρετε κύριοι, γερές, ἀκατέλυτες φωτογραφίες. Μ' ὅλον τοῦτο δὲν πειράζει. Ἐμπρός»· καὶ ἔδοσε

SISMANOGLIO

παραγγελίαν εἰς τὸν ἕτερον ν' ἀρχίσῃ τὸ ἔργον του.—Ἡμεῖς ἱστάμεθα ὅπως ἕκαστος ἐνόμιζε καλόν, μὴ ἐμπιστευόμενοι καὶ πολὺ εἰς τὸ καλλιτεχνικὸν ταλαντον τοῦ φωτογράφου, σοβαροὶ πρὸ τῶν περιέργων βλεμμάτων τῶν ἀπὸ τῶν ὑπερκειμένων παραθύρων θεωμένων. Ὑφιστάμεθα τὴν δοκιμασίαν ἐπὶ πολύ, προσποιουμένου τοῦ φωτογράφου ὅτι ἀπασχολεῖται διὰ τὴν τοποθέτησιν τῆς πλακός, καὶ τοῦτο, ἵνα προσελκύσῃ καὶ ἄλλους, βλέποντας ὅτι τὸ κατάστημα ἦτο πλῆρες πελατῶν. Ἀλλὰ μάτην· οὐδεὶς πλησιάζει, μόνον δ' ἡμεῖς γινόμεθα θέματα τῆς ἰδιοτροπίας του ἀναμένοντες ἐν ἀγαλματώδει στάσει τὴν στιγμήν, καθ' ἣν θὰ δώσῃ τὸ πρόσταγμα.

Τέλος ἡ ποθητὴ στιγμὴ ἔφθασε καὶ μὲ σοβαρότητα ἀνεφώνησεν ὁ φωτογράφων: «κύριοι ψηλὰ λίγο τὸ σῶμά σας»· ὑπακούσαμεν εἰς τὸ πρόσταγμα, ἐν ᾧ ὁ ἕτερος ὑπεγραμμίζε: «Κάνει δουλειὰ ἀτρίνταχτη, δόξα τῷ Θεῷ, κύριοι, τὸ Κατάστημά μας.»

«Λοιπόν, κύριοι, προσοχή», ἐπανέλαβεν ὁ πρῶτος. «Τώρα εἶναι ἡ ὥρα ποῦ πρέπει νὰ μείνετε ἀκίνητοι». Ἐνόμιζες ὅτι ἐκαρφώθημεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ἡ ἐλαχίστη κίνησίς μας θὰ ἦγεν ὡς ὄλεθρον τὴν πλάκα καὶ τὸ βαλάντιόν μας ἀπόκωφος εἰς ἀφαίμαξιν ἑνὸς γροσίου. Οὐδ' ἀνεπνέομεν λοιπόν. Ἐπὶ τέλους ὁ φακὸς ἐκλείσθη καὶ ἐμείναμεν ἐλεύθεροι διὰ νὰ ἀναπνεύσωμεν. Ἡ ἐπεξεργασία ἤρχισεν, ἐνῷ ὁ ὀφθαλμῶν συνέταιρος διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὸ κενὸν τοῦ χρόνου δὲν ἔπαυεν ἐκθειάζων τὴν τέχνην τοῦ συντρόφου του. Ἐννοεῖται ὅτι οἱ γέλωτες διεδέχοντο ἀλλήλους καὶ ἡ ὥρα εὐχάριστος παρῆρχετο, ἀφ' οὗ μᾶλιστα ἐπείσθημεν ὅτι καὶ αἱ φωτογραφίαι δυστυχῶς δὲν ἀπεῖχον καὶ πολὺ τοῦ πρωτοτύπου. «Λὲν σᾶς τὸ λέγαμε μεῖς κύριοι», ἐπανελάμβανον ἐν χορῷ οἱ δῆθεν ἀπατηθέντες. «Μᾶς ἐγελάσατε. Ποιοὶ εἶσθε, κύριος» Ἡ ἀπάντησις τῦθὺς τοὺς ἀπεστόμωσεν. «Εἴμεθα διδάσκαλοι» τοῦ εἴπομεν. «Τώρα δὲν λέω τίποτες ἀφ' οὗ εἶσθε διδάσκαλοι δὲν πειράζει ἀλλὰ γερὲς φωτογραφίες, κύριοι.» Ἐν τῷ μεταξὺ ἐτελείωσαν αἱ πλάκες καὶ πλήρεις χαρᾶς τὰς ἐλάβομεν ἀνὰ χεῖρας. Εἴχομεν ἴσως πολὺ ἄδικον ἐκφαυλίζοντες τὴν τέχνην τῶν δυστυχῶν ἐκείνων. Ἡ ἐκ τῆς Φωτογραφίας καὶ τῆς μετὰ τοῦ καταστηματάρχου ἀναστροφῆς εὐχαρίστησις πολὺ εὐθηνὰ ἐπληρώνετο. Ἂν καὶ ἄλλοτε διέλθω ἐκεῖθεν θὰ δώσω ἀκόμη ἅπαξ τὸ γρόσι μου. Θέλω νὰ διέλθω στιγμάς τινας εὐχαρίστους. Σᾶς συνιστῶ, Κωνσταντινουπολῖται ἀναγνῶσται, τὸ κατάστημα. Θὰ εὕρετε ἐν αὐτῷ πιστὴν τοῦ πρωτοτύπου ἀπόδοσιν, στερεότητα, ἀφ' οὗ ἐπὶ λεπτοσιδήρου θὰ πάρετε τὴν εἰκόνα σας, καὶ καλὴν συντροφιὰν δι' ὀλίγα λεπτά. Ὅλα αὐτὰ ***μὲ ἓν γρόσιον.***

Τὸν ἀριθμὸν τοῦ καταστήματος δυστυχῶς δὲν ἐφρόντισα νὰ μάθω εὐκόλως, ὅμως θὰ τὸ εὕρητε, ἂν ἀναβαίνοντες τὰ *σκαλίσια*, ἐπιστήσητε τὴν προσοχήν σας εἰς ἕνα παῖδα φωνάζοντα *καλὲς φωτογραφίες*, κύριοι, *τῆς στιγμῆς φωτογραφίες*.

Ἔγραφον ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἰουλίου φθίνοντος τοῦ 1907.

Φ. Κ.

ΔΕΣΤΕΙΑ

Εἰς τὴν «Γαλλικὴν Ἕνωσιν» κατὰ τὸ δεῖπνον πρὸς τιμὴν τῶν Ἑλλήνων Ἐκδρομέων, κάποιος συμπολίτης ἀναπτύσσει τὰ ἐκ τῆς μετὰ τῶν Τούρκων συναδελφώσεως ὀφελη καὶ ὑποδεικνύει ὅτι καλὸν θὰ ἦτο μεθαύριο Ἑλλὰς καὶ Τουρκία νὰ συγχωνευθοῦν εἰς ἓν κράτος.

— Τώρα αὐτὸ πῶς θὰ γίνῃ; (πρὸς τὸν Πρίσβυν τῆς Ἑλλάδος καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Ὀθωμ. Κομιτάτου) σεφθῆτε το σεῖς! Εἶναι δική σας δουλειά! Φθάνει πῶς ἐγὼ σᾶς ἔδωκα τὴν ἰδέαν!

SISMANOGLIO

ΠΕΝΘΙΜΑ ΔΕΙΛΙΝΑ

ΣΒΥΣΜΕΝΑ

Πάνω ἀπὸ τοὺς τάφους, ποῦ σκιπάζουν
Τόσους νιοὺς στὸ κρύο κοιμητῆρι,
Σπαρμένα φανταράκια τριγυρίζουνε
Γι' αὐτοὺς ποῦ στὸ σκοτάδι ἔχουν γένει.

Μὰ πάνω ἀπὸ θυὸ σταυροὺς μαρμάρινους
Δυὸ φαναράκια κίτρινα θλιμμένα.
Ξυχύσαν νὰ τ' ἀνάψουνε κι' ἀπόμειναν
Ἴσως ἀπὸ καιρὸ πολὺ σβυσμένα.

Μήπως κι' ἡ θλίψη ποῦ στὸν κόσμο ἐννοιώσανε
Ἄλλες ψυχὲς γι' αὐτοὺς πολὺν καιρὸ θαμμένα,
Μὲ τὸν καιρὸ ποῦ πέρασε σκορπίσθηκε
Κι' ἀπόμειναν κι' οἱ τάφοι σκοτισμένοι;

ΞΕΝΟΣ ΠΟΝΟΣ

Τὴ μικρομάνα, ποῦ σκληρὴ κι' ἄγρια ἡ πρώτη γέννα
Θανάτωσε, τὴ φίλησα νιογὴ.
Κι' ἔχυσα δάκρυα θερμὰ καὶ μιὰ φαρμακερὴ
Λύπη βαθιὰ τὰ στήθη μου πῆρε τὰ πικραμένα.

Τάχα μὲ κιτρο τὸ φιλὶ ξώφλησα τὸ θερμὸ
Τὸ χρέος ποῦ δὲν πλήρωσα στὴ μάνα τὴ δική μου;
Κι' ἂν γιὰ μιὰ ξένη ἔννοιωσα στὰ στήθη σπαραγμὸ
Τὸ χάρηκε ἡ ἄκληντη κι' ἀγίλητη ψυχή μου;

ΠΑΡΑΠΟΝΑ

Τὰ κυπαρίσσια ὁ βοριὰς ἀλέπητα τὰ δέρνει
Καὶ βγαίνει ἀπ' τὸ μέρος των θλιμμένο βογγητό.
Καὶ σὰν παράπονο βαθὺ ὁ ἄντρας τὸ γέρνει
Στὴν ἐρημιὰ ποῦ μόνος μου τὸ βράδυ περπατῶ.

Τὰ κυπαρίσσια ποὺ νεκρῶν τὰ μνήματα σκεπάζουν
Τί λένε, ὅταν ἄντρας τοὺς κλώνους των χτυπᾷ;
Τί νὰ μηνοῦνε ἀρά γε τὴν ὥρα ποῦ σταυλίζουν
Καὶ ὁ θλιμμένος των σκοπὸς ὁλόγυρα σκορπᾷ;

Τοὺς ἄκλαυτους των τοὺς νεκροὺς μήπως πικρὰ θρηνοῦν;
Ἢ μὴ κλαμμένους κι' ἄκλαυτους ἐκεῖ δὲν ξεχωρίζουν,
Κι' ἐν ᾧ στὰ χλόια ἄντρια ὁρμητικοὶ παροῦν,
Μ' ἐνα παράπονο στοργῆς ὅλους τοὺς νανουρίζουν;

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΚΑΙ ΘΗΣΑΥΡΟΣ

Κι' ἂν τῆς ξανθῆς ἀγάπης μου χάθηκα τὰ μαλλιά,
Ὁλόστρωτο κι' ὁλόχυτο κι' ἀτίμητο μετάξι,
Κι' ἂν ἄμετρα τοὺς ἔδωκα κι' ὁλόθερμα φιλιά,
Κι' ὡς τώρα λίγα ἀπ' αὐτὰ ἔχω πιστὰ φυλάξει,

Ὅμως γιὰ μένα τὸ φτωχὸ ἀξίζαν πιὸ πολὺ
Ἄλλα μαλλιὰ ποῦ ἔβλεπα σιγὰ σιγὰ ν' ἀσπρίζουν,
Ὡς ποῦ, ἀσῶμι θαλεχτό, στὸ τέλος νὰ στολίζουν
Μπόρεσαν τῆς μανούλας μου τὴν ἅγια κεφαλή.

Ἂν τῆς παλιᾶς ἀγάπ ς μου τὴν ἄμετρη στοργὴ
Ἄλλος τὴν ἔχῃ σήμερα, μὰ κάποια ἔχω νρέγι
Ὀλόγλυκη ἐνθύμησι. Ἐν ᾧ ἡ μαύρη γῆ
Μοῦ πῆρε τὴ μανοῦλα μου καὶ μ' ἄφησι τὴ θλίψι.

ΟΡΦΑΝΙΕΣ

Φεύγεις μάτα τοῦ μωροῦ. Μόλις τώρα τῶχεις φέρει
εἰς τοῦ κόσμου τὴ ζωή.
Σὲ θανάτωσε νωρὶς μαέρου θεριστὴ τὸ χέρι
Καὶ σοῦ πῆρε τὴν πνοή.

Τώρα κιὰ τὸ ὀρφανὸ ἔρημο θὰ μεγαλώσῃ
Χωρὶς γάλια καὶ φιλιά.
Ποιὸς στὸν κόσμο θὰ βρεθῇ ποῦ στὸ δίστεχο θὰ δώσῃ
Τῆς ἀγάπης τὴ σταλιά;

Κι' ἂν ἀκούσῃ νὰ λαλοῦν ἄλλοι ποῦχουνε γνωρίσει
Τῆς μανοῦλας τὴ στοργή,
Δὲν θὰ νοιώθῃ τ' εἰν' αὐτή. Γιατὶ ἔχει τώρα κλείσει
Τέτοιου θησαυροῦ πηγή.

Μ' ἄλλων ἔκαψε καρδιὲς κι' ἄλλους θέριεψε ὁ πόνος
Ποῦ σὲ μάνας ἀγκαλιὰ
Βρίσκαν θάρρος καὶ ζωή. Τώρα; . . Ἔσπασεν ὁ κλῶνος,
Σκόρπισι καὶ ἡ φωλιά.

ΕΜΠΕΔΟΚΗΣ

Η ΣΟΥΗΔΙΚΗ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ

[ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΓΥΜΝΑΣΤΑΡΧΑΣ ΚΑΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΣ ΤΗΣ ΚΑΛ. ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΗΣ ΣΤΟΚΧΟΛΜΗΣ]

Ἴδιος χαρακτὴρ τῆς Σουηδικῆς Γυμναστικῆς εἶναι ὅτι ἐπιτρέπει εἰς πάντας, καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀσθενοῦντας, νὰ μετάσχωσιν αὐτῆς κατὰ τὰς δυνάμεις των καὶ νὰ ὠφελῶνται.

Πρὸς τοῦτο δὲ ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ διδάσκοντος αὐτὴν νὰ γνωρίζῃ τὴν ἀξίαν καὶ ἐπίδρασιν ἑκάστης κινήσεως.

Ἡ Σουηδικὴ Γυμναστικὴ βασίζεται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης, ὅτι ἡ Γυμναστικὴ πρέπει νὰ θεωρῆται οὐχὶ ὡς σκοπός, ἀλλὰ μέσον πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν ἀπαγορεύεται εἰς τὸν γυμναζόμενον νὰ εὑρίσκῃ συνάμα τέρψιν ἐν αὐτῇ, ὅσον εἶναι δυνατὸν πλείονα, ἐνισχύων οὕτως οὐ μόνον τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχήν.

Σπουδαιοτάτη αὐτῆς ἀπαίτησις εἶνε νὰ κατέχῃ ὁ διδάσκων αὐτὴν καλὴν γενικὴν παίδευσιν, μὴ ὑπολειπομένην τῆς τῶν ἄλλων διδασκάλων Γυμνασίων. Ὀφείλει δὲ πρὸ παντὸς ὁ μέλλων νὰ διδάξῃ αὐτὴν ν' ἀκούσῃ μαθήματα περὶ τῆς φυσιολογίας καὶ τοῦ μηχανισμοῦ ἑκάστης κινήσεως καὶ νὰ ἔχῃ δίπλωμα τῆς τεχνικῆς σχολῆς τῆς Στοκχόλμης, ἐξ ἧς ἐξέρχονται ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος πάντες οἱ ἐν Σουηδίᾳ διδάσκαλοι τῆς Γυμναστικῆς.

Ἡ Σουηδικὴ Γυμναστικὴ περιλαμβάνει τέσσαρα εἴδη, τὴν παιδαγωγικὴν γυμναστικήν, τὴν στρατιωτικήν, τὴν ἰατρικὴν καὶ τὴν αἰσθητικήν.

SISMANOGLIO MEGARO

Ἡ ὁπλασκία, θεωρουμένη καὶ αὐτὴ ὡς κλάδος τῆς Γυμναστικῆς, περιλαμβάνεται εἰς τὴν στρατιωτικὴν Γυμναστικὴν καὶ διδάσκεται κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Σουηδικῆς Γυμναστικῆς. Γίνεται λοιπὸν ἡ σκοποβολὴ π. χ. οὐ μόνον διὰ τῆς δεξιᾶς, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρός.

Σκοπὸς τῆς παιδαγωγικῆς Γυμναστικῆς κύριος θεωρεῖται ἡ ἐνίσχυσις τῆς ὑγείας διὰ τῆς ἁρμονικῆς ἀναπτύξεως τοῦ σώματος καὶ τὸ καλὸν αὐτοῦ παράστημα. Ἐπιζητεῖται λοιπὸν διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν μυῶν μόρφωσις νεότητος ἰσχυρᾶς καὶ θαρραλέας.

Προσπάθεια δὲ καταβάλλεται ὁσημέραι, ὅπως αἱ σχολικαὶ παιδιαὶ περιληφθῶσιν εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς Γυμναστικῆς καὶ δοθῇ ὥθησις εἰς τὰς μετρίας ἀθλητικὰς ἀσκήσεις, καθ' ὅσον δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἄσκησις ἐφαρμογῆς τῶν σωματικῶν δυνάμεων, ὧν ἡ ἀνάπτυξις ἐπιτυγχάνεται διὰ τῶν σωματικῶν γυμνασμάτων, καὶ ν' ἀναπτύξωσι τὸ πνεῦμα τῆς ὁμίλης. Ἐπειδὴ δὲ καὶ αἱ γυμναστικαὶ ἀσκήσεις καὶ αἱ ἀθλητικαὶ καὶ αἱ παιδικαὶ φέρουσι τὸν χαρακτῆρα φυσιολογικῶν ἀσκήσεων, δὲν θεωρεῖται καλὸν νὰ ἐπιδίδεταί τις εἰς οἱανδήποτε ἄσκησιν διὰ τὸν μόνον λόγον ὅτι δύναται νὰ ἐκτελέσῃ αὐτήν· διότι πᾶσα ἄσκησις ἀπαιτοῦσα ὑπέρμετρον κατανάλωσιν τῶν συνήθων δυνάμεων τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ δὲν ὠφελεῖ ἢ καὶ ἐπικίνδυνος εἶνε. Ἐκ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν δυνατῶν κινήσεων πρέπει νὰ εἰσάγωνται εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς Γυμναστικῆς αἱ ὠφελιμώτεραι, ν' ἀποφεύγεται δὲ ἐπιμελῶς πᾶσα ὑπερβολή. Ὁ διδάσκων αὐτὴν ὀφείλει νὰ ἐκλέγῃ μετὰ πολλῆς προσοχῆς τὰς κινήσεις, καθ' ἃς οὐδεὶς κίνδυνος ὑπάρχει.

Ἀλλὰ δὲν πρέπει πάλιν νὰ περιπίπτῃ εἰς τὴν ἐναντίαν ὑπερβολήν, ἐκ φόβου μὴ φθείρῃ πέραν τοῦ δέοντος τὰς δυ-

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΟΡΟΥ

ΝΕΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ὑπὸ

Ν. ΞΑΝΘΗ καὶ Σ. ΡΟΥΣΣΟΥ

Ἐν τῇ ἐν Πάρᾳ Αἰθούσῃ τοῦ Γυμναστικοῦ Συλλόγου

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ.

Ὁ κ. Ν. ΞΑΝΘΗΣ πρώην καθηγητὴς χορῶν τῶν ἐν Ἀθήναις στρατιωτικῶν Σχολῶν καὶ τῶν ἐν Σμύρνῃ Ἀκτίων, εἶναι σεσιτευμένος ἤδη χορῶν, οὗτινος ἔχουσι καταπλησσόντων λάβει.

Ὁ Ν. ΞΑΝΘΗΣ εἶναι ὁ ἐφευρέτης τοῦ ΚΥΚΛΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ, τὸ ὁποῖον εἰσήχθη εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ δακτύλου χειροῦς ἕλιξιν τῶν χορῶν ἐπὶ τοῦ ὁποίου γυμνάζονται οἱ μαθηταί. Εἶναι δὲ τὸ σύστημα τοῦτο τῶν **εὐκολον, ἁπλοῦν,** *καὶ* **εὐληπτον** *ὥστε ὁ μαθητὴς ν-τὸς ὀλίγιστου χρόνου καθίσταται* **Τέλειος Χορευτής.**

Μία ἑπίσης τῶν αἰθουσῶν τοῦ δὰ εἰς τὴν Λίθ νται καὶ ἰδιαίτερα Μαθήματα καθ' ὁλον

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ Π. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Γαλατᾶ, Κυπρεκαίδικα.

Καραβασιγλιαν Χάνιον ἀρ. 2 καὶ 3.

Ἀναλαμβάνει διαφόρους τυπώσεις καὶ τὴν πωλησιν παντὸς ἐγκυρίου. Περιοδικοῦ ἢ φυλλαδίων.

Ἀντιπροσωπεύεται εἰς ὅλας τὰς Ἐπαρχίας. Ἐγγράφει συνδρομητὰς εἰς ὅλας τὰς ἐφημερίδας καὶ τὰ Περιοδικά.

SISMANOGLIO

ΚΩ ΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ (Γ'α' οδ Σταμπούλ)

ΜΕΓΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

Σ. ΣΤΑΪΝ

ΤΟ ΜΕΓΙΣΤΟΝ ΤΩΝ ΕΝ ΑΝΑΤΟΛΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΕΤΟΙΜΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΓΑΛΑΤΑ

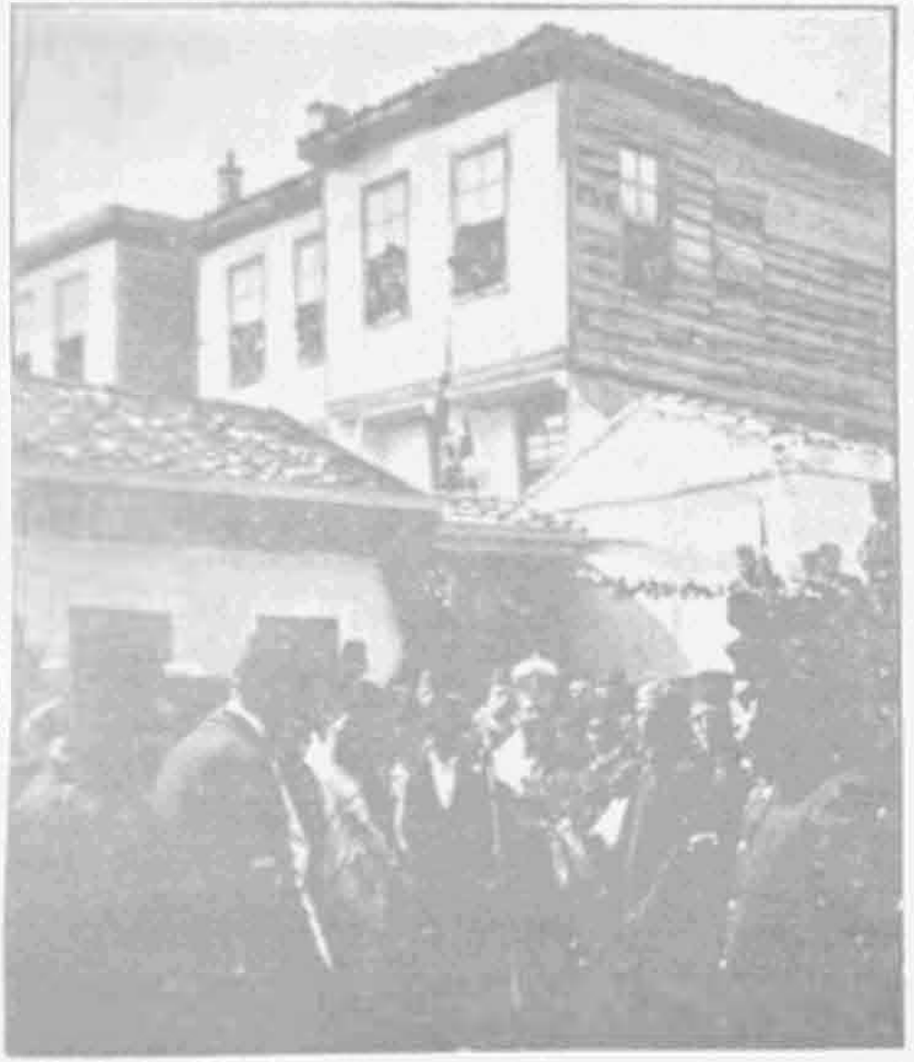
ΣΤΑΜΠΟΥΛ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ
ΕΝ
ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ
ΛΟΝΔΙΝΩ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΕΝ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ
ΚΑΪΡΩ
ΤΑΝΤΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ἐνδύματα δι' ἄνδρας, γυναῖκας καὶ παιδία.
Ἀμερικανικὰ ὑποδήματα ***ΟΥΕΛΚ ΟΒΕΡ***
Πιλοποιεῖον, Ἐσαρπόνια, Γάντια, Μαρκωτοὶ Μάρκαπες,
Μυροπωλεῖον, Μπαστούνια, Ἀπορόβουνα, Εἴδη ταξιδίων κτλ.

SISMANOGLIO MEGARO

Η ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ ΙΕΩ. ΑΓ. ΑΜΑΣΕΙΑΣ ... ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΕΝ ΑΜΙΣΩ

νάμεις τοῦ γυμναζομένου. Πρὸ παντὸς δὲ ὀφείλει νὰ προσέχῃ, μὴ καταστήσῃ τὴν Γυμναστικὴν ἀναρὰν εἰς τοὺς παῖδας καὶ διὰ τοῦτο δὲν θεωρεῖται ἁμάρτημα αὐτοῦ ἐὰν ἀναπτύσσῃ τὰς μυϊκὰς δυνάμεις τοῦ παιδὸς διὰ γυμναστικῆς φαιδρᾶς.

Ἡ Σουηδικὴ γυμναστικὴ περιλαμβάνει ἱκανὰ εἴδη ἀσκήσεων, ὧν ἕκαστον ἔχει ὑποδιαιρέσεις. Ἡ σειρὰ αὐτῶν εἶναι αὕτη:

1. Ἀσκήσεις τῶν ποδῶν.
2. Ἀσκήσεις πρὸς διαμόρφωσιν τῶν ὤμων.
3. Ἀσκήσεις ἀναρρήσεως τοῦ σώματος.
4. Ἀσκήσεις ἰσορροπίας ἐπὶ τοῦ κατωτέρου μέρους τοῦ σώματος.
5. Ἀσκήσεις τῆς κοιλιακῆς χώρας.
6. Ἀσκήσεις τῶν πλευρικῶν μυῶν.
7. Ἀσκήσεις τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων.

Ἐν ἑκάστῳ τούτων τῶν εἰδῶν αἱ κινήσεις γίνονται κατὰ βαθμιαίαν πρόοδον συμφώνως πρὸς τὴν δύναμιν, ἣν ἑκάστη αὐτῶν ἀπαιτεῖ, καὶ πρὸς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ῥώμην τοῦ γυμναζομένου. Συνίσταται δὲ ἡ πρόοδος αὕτη:

1 Εἰς ἀφετηρίαν βαθμηδὸν πλείονα ἀπαιτοῦσαν δύναμιν.
2 Εἰς ἐκτέλεσιν συνεχῶς πληρεστέραν ἀσκήσεώς τινος.
3 Εἰς διάρκειαν μακροτέραν τῆς ἀσκήσεως.
4 Εἰς ἐπανάληψιν συχνοτέραν αὐτῆς.
5 Εἰς ἐκτέλεσιν ἀσκήσεως συνθέτου, ἀπαιτούσης δηλ. σύγχρονον ἐνέργειαν πλειόνων μελῶν τοῦ σώματος.

Ἡ Σουηδικὴ Γυμναστικὴ εἶναι πρὸ παντὸς γυμναστικὴ τῶν πεπτικῶν καὶ ἀναπνευστικῶν ὀργάνων. Τὰ δ' ἐξ αὐτῆς προσκτώμενα ἀποτελέσματα εἶναι τοιαῦτα, ὥστε ὀλίγοι μαθηταὶ εἶναι καφοί, καὶ ὁ Σουηδικὸς τύπος, ὡραῖος καθ' ἑαυ-

τὸν, κατέστη ἔτι ὡραιότερος διὰ τῆς γυμναστικῆς πλαστικῆς καὶ ὑγιεινῆς.

Ἔχει ὅμως πολὺ τὸ τεχνικὸν καὶ διὰ τοῦτο ὀλιγώτερον εἶνε τερπνὴ καὶ ἀπηλλαγμένη ἀνίας. Ὁμοιάζει πρὸς μάθημα ἀναγκαῖον καὶ ὠφελιμώτατον, τὸ ὁποῖον ὁ μαθητὴς ὀφείλει νὰ παρασκευάσῃ, ἀλλὰ τοῦ ὁποίου ἡ ἐργασία ἐν τῷ ὅλῳ εἶναι ὀλίγον εὐάρεστος.

Καὶ διὰ τοῦτο οἱ γυμναστικοὶ σύλλογοι ἐν Σουηδίᾳ δὲν ἀριθμοῦσι τοσοῦτον πλῆθος μελῶν, ὅσον θ' ἀνέμενέ τις. Ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ὑπόκειται εἰς τὸν νόμον τῆς ἐλάσσονος ἢ μᾶλλον τῆς εὐαρέστου καὶ ἁβιαίστου προσπαθείας. Διὰ τὸν αὐτὸν ὡσαύτως λόγον αἱ ἀθλητικαὶ παιδιαὶ ἱκανοποιοῦσαι κάλλιον τὴν φυσικὴν ταύτην ἀνάγκην διαδίδονται νῦν μεγάλως ἐν Σουηδίᾳ.

* * *

Ὀλίγα τινὰ ἤδη θὰ προσθέσω περὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Κεντρικῆς Βασιλικῆς Σχολῆς τῆς Στοκχόλμης, ἐν ᾗ ἐκπαιδεύονται πάντες οἱ ἐν Σουηδίᾳ διδάσκαλοι τῆς γυμναστικῆς.

Τὴν σουηδικὴν μέθοδον ἐπενόησε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος ὁ Σουηδὸς Λίγκ (Ling) καὶ διὰ τοῦτο καλεῖται αὐτὴ καὶ μέθοδος ***Λίγκ***. Διὰ τῆς ἀεμάτου δραστηριότητος καὶ τῆς μεγαλοφυΐας αὐτοῦ ἱδρύθη ἐν Στοκχόλμῃ τῷ 1813 τῇ ἀρωγῇ τῆς Κυβερνήσεως ἡ Κεντρικὴ Σχολὴ πρὸς μόρφωσιν διδασκάλων μελλόντων νὰ διδάξωσιν αὐτὴν εἰς τὴν σχολήν, εἰς τὸ στρατευμα καὶ τὸ ναυτικόν.

Ἡ Σχολὴ ὑπάγεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δ. Ἐκπαιδεύσεως. Περιλαμβάνει δὲ πέντε αἰθούσας γυμναστικῆς, δύο διδασκαλίας, δύο ὡς βιβλιοθήκας, μίαν διὰ τὰς ἐπὶ πτώματος ἀνατομικὰς παρατηρήσεις καὶ καταλύματα διὰ τοὺς ἀνωτέρους καθηγητὰς καὶ διὰ μίαν διδασκάλισσαν.

Μετὰ πολλὰς τροποποιήσεις σὺν τῷ χρόνῳ ἐπενεχθείσας,

ἡ Σχολὴ ἔχει σήμερον ἐν συντόμῳ τοιοῦτον ὀργανισμόν. Ὡς σκοπὸς αὐτῆς ὁρίζεται ἡ μόρφωσις διδασκάλων γυμναστικῆς καὶ ὁπλασκίας διὰ τὸν στρατὸν καὶ τὸ ναυτικόν, διὰ τὰ σχολεῖα τοῦ κράτους, καὶ ἰατρῶν γυμναστῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Ἡ Σχολὴ ἐπιμελεῖται πολὺ τῆς ἰατρικῆς γυμναστικῆς, ἥτις ἀποτελεῖ καὶ πόρον αὐτῆς οὐχὶ ἀσήμαντον.

Ἡ διεύθυνσις ἀποτελουμένη ἐξ ἑνὸς στρατιωτικοῦ, ἑνὸς παιδαγωγοῦ καὶ ἑνὸς ἰατροῦ, διορίζεται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ἔχει δὲ ἔργον νὰ ἐπιβλέπῃ τὴν ἐργασίαν τῆς Σχολῆς, νὰ διορίζῃ τὸ προσωπικὸν καὶ νὰ διευθύνῃ τὰ οἰκονομικὰ αὐτῆς.

Τὰς δ' ἐργασίας τῆς Σχολῆς διευθύνει ὁ ὑπὸ τοῦ **Βασιλέως** διὰ μίαν πενταετίαν διοριζόμενος διευθυντής. Ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ὡσαύτως διορίζονται καὶ οἱ τρεῖς ἀνώτεροι καθηγηταί, οἱ δὲ λοιποὶ ὑπὸ τῆς διευθύνσεως.

Κατ' ἔτος γίνονται δεκτοὶ μαθηταί, ὧν ὁ ἀριθμὸς ὁρίζεται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Εἶναι δὲ οὗτοι ἀξιωματικοὶ τοῦ πεζικοῦ ἢ τοῦ ναυτικοῦ, ὑπαξιωματικοὶ καὶ ἄλλοι νέοι μὴ στρατιωτικοί, ὑφιστάμενοι πρῶτον δοκιμασίαν. Ἀνὰ πᾶν δεύτερον ἔτος εἰσάγεται καὶ ἀριθμός τις γυναικῶν. Ἡ περίοδος τῆς διδασκαλίας εἶνε τριετής. Ἐν τῇ πρώτῃ τάξει παρασκευάζονται γυμνασταὶ τοῦ πεζικοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ, ὡς καὶ τῶν δημοτικῶν σχολῶν. Ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει παρασκευάζονται ἀνώτεροι καθηγηταὶ Γυμναστικῆς τῶν Γυμνασίων καὶ τῶν ἄλλων ἀνωτέρων σχολῶν, ὡς καὶ τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ. Οἱ μαθηταὶ τῆς τάξεως ταύτης πάντες διήκουσαν τὰ μαθήματα τῆς πρώτης τάξεως. Ἐν δὲ τῇ τρίτῃ διδάσκεται ἡ ἰατρικὴ γυμναστική. Στρατιωτικοὶ καὶ ἄλλοι μὴ τοσοῦτον ἐπιθυμοῦντες νὰ γίνωσιν ἰατρικοὶ γυμνασταί, φοιτηταὶ τῆς ἰατρικῆς καὶ γυναῖκες γίνονται δεκτοὶ ἐν αὐτῇ.

Καὶ εἰς τὰς τρεῖς δὲ τάξεις ἀπαραίτητα κοινὰ μαθήματα εἶναι ἡ ἀνατομική, ἡ φυσιολογία, ἡ ὑγιεινή, γυμναστικὴ παι-

SISMANOGLIO MUSEUM

δαγωγικὴ καὶ πρακτικαὶ ἀσκήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς Γυμναστικῆς.

Κατ' ἔτος γίνονται δεκτοὶ μαθηταὶ ἐκ διαφόρων ἐθνῶν κατ' ἀριθμὸν ὡρισμένον, συχνὰ δὲ ἐπισκέπτονται τὴν σχολὴν στρατιωτικοὶ καὶ παιδαγωγοὶ καὶ πρὸ πάντων ἰατροὶ ἐκ παντὸς τῶν χωρῶν, ἵνα μελετήσωσι τὰ κατ' αὐτὴν ἢ καὶ ἀκούσωσι μαθήματα.

ΘΑΛΑΣΣΑ ΟΛΑ...

Θάλασσα ὅλα· χάλασε, μὲ μᾶς ἡ ἀρραβῶνα,
μὲ νέα γλυστροῦν τὰ δίχτυα καὶ οἱ καρδιὲς ζωή·
κ' οἱ γραμμένες στραφτερὲς βεργέτες, τὸν χειμῶνα
σ' ἄλλοις θὰ σπέρνουν, σὰν γλυκειὰ ἐαρινὴ πνοή! . .

Σέρνει ὁ κόσμος χίλια δρά, καὶ ὅσα σίρν' ἡ σκοῦπα,
καὶ φυσικά, τὰ πιὸ πολλὰ τ' ἀρραβωγαστικοῦ,
ὡς ποῦ ὁ κόμπος, ἄθελα, ξεχείλισε τὴν κοῦπα,
κι' ὁ φίλος μ' ἴσως ἄρχισε ἀκαδημαϊκοῦ.

«Πῶς ἐνωμένους πρίν, τὸν ἄνδρα, λέν, καὶ τὴ γυναῖκα
γιὰ νάχῃ ὁ Ζεύς, τοὺς χώρισε, θερμάρι περσικό!
Καὶ τὴ διχή του ἔκτοτ' ὁ καθεὶς ζητεῖ ριβίκκα!
Τί φταίω ἂν δὲν ἠθρα τὸ δικό μου τὸ μισό; . .

ΚΩΤΗΣ

SISMANOGLIO

Ο ΤΡΑΓΙΚΟΣ ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ

ΤΗΣ ΜΗΔΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

Παιδάκια μου, ὦ παιδάκια μου, σεῖς βρήκατε μιὰ πόλι,
βρήκατε κατοικία πειὰ ποῦ θάσαστε γιὰ πάντα
μακρυὰ ἀπὸ μὲ τὴ δόλια σας μανοῦλα χωρισμένα.
Μὰ ἐγὼ πηγαίνω ἔξόριστη στὰ ξένα, πρὶν ἀκόμα
νὰ σᾶς χαρῶ, πρὶν νὰ σᾶς ἰδῶ, παιδιά μου, εὐτυχισμένα,
πρὶν μόνη μου τὸ νυφικὸ κρεββάτι σας νὰ στρώσω,
τὴν κόρη ποῦ θὰ πάρετε πρὶν νὰ σᾶς τὴν στολίσω,
πρὶν νὰ κρατήσω πλαῖ σας τοῦ γάμου τὶς λαμπάδες!
Τὴ δύστυχη! Μ' ἔφαγ' ἐμὲ ἡ ἴδια μου περηφάνια.
Τοῦ κάκου σᾶς ἀνάθρεψα παιδάκια μου, τοῦ κάκου
τράβηξα τόσα βάσανα γιὰ σᾶς καὶ τόσους κόπους,
τοῦ κάκου ἐγὼ σᾶς ἔβγαλ' ἀπ' τὰ σπλάχνα μου μὲ πόνους.
Πόσες δὲν εἶχα ἡ ἄμοιρη πάνω σὲ σᾶς ἐλπίδες,
νὰ μὲ γεροσομήσετε κι' ὅταν πεθάνω, ὥραῖα,
νὰ μὲ νεκροστολίσετε, τύχη π' ὅλοι ζηλεύουν!
Μὰ τώρα πάει, πέταξε ἡ ὁλόγλυκεια αὐτὴ σκέψη.
Γιατί ἀφοῦ θάμαι πειὰ ἀπὸ σᾶς, παιδιά μου, χωρισμένη
πικρὴ καὶ μαύρη ἐγὼ ζωὴ στὸ κόσμο θὰ περάσω.
Ὦ δὲν θὰ δῆτε τὸ γλυκὸ τῆς μάνας σας τὸ βλέμμα.
Σ' ἄλλη ζωὴ παιδάκια μου σεῖς θὰ πετάξτε τώρα.
Ἄχ, ἄχ, τί μὲ κοιτάζετε στὰ μάτια μέσα ἔτσι;
Ἄχ, γιατί μοῦ χαρίζετε τὸ ὕστερνό σας γέλιο;
Ἀλλοί μου! τί νὰ κάνω τώρα; πάει ἡ καρδιά μου, φεύγει.
Ἔφυγε καθὼς εἶδα αὐτὰ τὰ γελαστά τους μάτια.

Ὤ, δὲν βαστῶ! ναί, σβύστε σεῖς πρῶτες μου μαῦρες σκέψεις.
Θὰ πάρω τὰ παιδάκια μου μαζύ μου καὶ θὰ φύγω.
Τί; πρέπει κάνοντας κακὸ σ' αὐτά, γιὰ τὸν πατέρα,
Πόνο διπλό, διπλῆ πληγὴ μέσ' τὴν καρδιὰ ν' ἀνοίξω;
Ὄχι, ποτέ, ναί, σβύσετε σεῖς σκοτεινές μου σκέψεις.
Ἀλλὰ τί κάνω; θὰ δεχτῶ νὰ μὲ προσβάλλουν ἔτσι
καὶ πάλιν ἀτιμώρητους ν' ἀφήσω τοὺς ἐχθρούς μου;
Ἐμπρός! Τόλμη χρειάζεται. Ἐγὼ μονάχα φταίω
ποῦ ἀφῆκα τόσο τὴν καρδιὰ νὰ μαλακώσῃ ὁ οἶκτος.
Πηγαίνετε μέσα παιδιὰ κι' ὅπουος φοβᾶται τώρα
μάρτυρας τῆς θυσίας των νὰ γίνῃ, δὲν μὲ μέλλει!
Τὸ χέρι δὲν θ' ἀφήσω ἐγὼ νὰ παραλύσῃ ὁ τρόμος.
Μὰ ὤ! σταμάτησε καρδιά, μὴν κάνεις τέτοιο κρῖμα.
Ἄχ, ἄφησέ τα δύστυχη, λυπήσου τὴν ζωή τους,
θὰ χαίρεσαι ἐκεῖ ποῦ θὰ πᾷς ὅταν κοντά σου ζοῦνε.
Ὄχι, ποτέ, μὰ τοὺς Θεοὺς ποῦναι στὸν Ἅδη κάτω,
ποτὲ δὲν θὲ νὰ γίνῃ αὐτό, νἀφήσω τὰ παιδιά μου
οἱ ἐχθροὶ νὰ τὰ σκοτώσουνε. Εἶναι γραφτὸ νὰ πᾶνε!
Ἀλλοιώτικα δὲν γίνεται! θἄχῃ πειὰ βαλει τώρα
ἡ νύφη τὴν κορῶνα μου, τὴ σκέπη, καὶ πεθαίνει.
Γι' αὐτὸ εἶμαι σίγουρη πολύ. Μὰ μιὰ ποῦ τώρα μπῆκα
κ' ἐγὼ 'στὸν δρόμο τὸν πικρὸ καὶ τοῦτα θὰ τὰ στείλω
σ' ἀκόμα πειὸ πικρότερο... Ἄχ! θέλω στὰ παιδιά μου
στερνὸ χαιρέτισμα νὰ πῶ. Ὤ, δῶστε το παιδιά μου.
Δώσετε τὸ χεράκι σας νὰ τὸ φιλήσῃ ἡ μάνα.
Ὦ χέρια ἀγαπημένα μου, γλυκά μου κεφαλάκια,
ὦ προσωπάκια εὐγενικά, κορμάκια τῶν παιδιῶν μου.
Εὐτυχισμένα νἄσαστε, μὰ ἐκεῖ! Γιατί ὁ πατέρας
σᾶς θέλησε ἐδῶ δύστυχα! Ὤ, σεῖς γλυκαγκαλοῦλες!
ὦ μαγουλάκια μου ἁπαλά, γλυκές μου ἀναπνοοῦλες!

Ἐμπρός, ἐμπρός, δὲν ἠμπορῶ παιδιά μου νὰ σᾶς βλέπω
τόσο μοῦ λυώνεται ἡ καρδιὰ ἀπ' τὸν πολύ της πόνο.
Κι' ἂν καὶ τὸ νοιώθω τί φρικτὸ κρῖμα θὰ κάνω τώρα
εἶν' ὁ θυμὸς πειὸ δυνατὸς ἀπ' τὶς καλές μου σκέψεις.
Αὐτὸς τὰ μεγαλύτερα κακὰ στὸν κόσμο φέρνει!

ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ

Στῆς νύχτας τὴν πανέρημη ἀγκάλη
γιὰ σύντροφο ἔχω τὸ θάκρυ τὸ πικρὸ
καὶ τῆς καρδιᾶς τὴν μαύρη ἀνεμοζάλη,
γι' αὐτὸ τραγοῦδι χύνω θλιβερό.

Τὸ ματωμένο παράπονό μου παίρνει
σκληρὸς Βοριᾶς στὰ κρύα του φτερά·
καὶ μακρυὰ σὲ πέλαγα τὸ σέρνει,
σὲ πιὸ ἄγρια ἀπ' τῆς ψυχῆ μου ἐρημιά.

Μυτιλήνη — S. P. P.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

— Ὁ πρίγκιψ Μέττερνιχ, πρέσβυς διατελῶν τῆς Αὐστρίας ἐν Παρισίοις, ἐζήτησε παρὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ τὴν ἰδιόχειρον ὑπογραφήν του.

— «Εὐχαρίστως, ἐξοχώτατε», ἀπήντησεν ὁ Δουμᾶς, καὶ λαβὼν χάρτην καὶ κάλαμον ἔγραψε: «Ἔλαβον παρὰ τοῦ πρίγκηπος Μέττερνιχ ἓν φιάλας τοῦ καλυτέρου αὐτοῦ οἴνου τοῦ Γιοχάννισβεργ.»

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΟΥΜΑΣ

SISMANOGLIO

ΠΩΣ ΕΟΡΤΑΖΟΥΝ

ΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΝ

Prosit neujahr! *Μὲ ὑγείαν τὸ νέον ἔτος*! Διὰ τῆς Λατινογερμανικῆς αὐτῆς φράσεως οἱ Γερμανοὶ συγχαίρονται τὴν πρώτην τοῦ ἔτους. Ὅσοι ἐξ αὐτῶν ἐπιθυμοῦν νὰ ἴδουν τὴν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνάντησιν τοῦ Παλαιοῦ καὶ Νέου Ἔτους πρέπει νὰ περιμένουν τὰ μεσάνυκτα, ὡς ἀπαραίτητον σύντροφον ἔχοντες κύπελλα πλήρη πώντς. Πρὸ μιᾶς ἑβδομάδος οἱ τεύτονες περιχαρεῖς συναθροίζονται περὶ τὸ ὡραιότερον καὶ ἀνθοστεφανωμένον Χριστουγεννιάτικον δένδρον. Καὶ μετὰ τὰς δύο ἡμέρας τῶν Χριστουγέννων οὐχὶ ἄνευ ὀλιγωτέρας ἀνυπομονησίας περιμένουν τὴν ἡμέραν τοῦ Ἁγίου Σιλβέστρου, τὴν τελευταίαν δηλονότι τοῦ Παλαιοῦ καὶ παραμονὴν τοῦ Νέου Ἔτους. Τὸ δεῖπνον τῆς παραμονῆς ἀποτελεῖται γενικῶς ἀπὸ στρείδια ἢ κυπρίνους ἀλλὰ πολονὲζ βρασμένους διὰ ζύθου.

Τὸ αὐγοτάραχο, τὸ ὁποῖον ἐμπερικλείουν αὐτὰ τὰ ψάρια ἔχει ἰδιαιτέραν ὅλως σημασίαν διὰ τοὺς Γερμανούς. Ἐπικρατεῖ δημώδης πεποίθησις ὅτι ὅσο περισσότερον φάγουν ἀπὸ αὐτὸ τὸ αὐγοτάραχον, τόσον περισσότερον χρῆμα θὰ εἰσρεύσῃ εἰς τὰ θυλάκια τῆς οἰκογενείας κατὰ τὸ Νέον Ἔτος. Μετὰ τὸ δεῖπνον σερβίρεται πώντς, μαζὺ μὲ προκλητικὰς τηγανίτας. Καὶ οὕτω ἀρχίζει τὸ προμεσονύκτιον γλέντι τῶν Γερμανῶν, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὰς μέχρι τῆς δωδεκάτης ὥρας προσπαθοῦν νὰ διεισδύσουν εἰς τὸ μυστήριον καὶ τὸ σκότος τοῦ ἐπερχομένου καλπάδην Ἔτους καὶ δίδουν φῶς εἰς τὴν μέλλουσαν τύχην των. Διὰ τὰ παιδία αἱ ἑορταὶ καὶ αἱ πανηγύρεις καὶ αἱ

διασκεδάσεις ἔληξαν μαζὺ μὲ τὰ Χριστούγεννα. Αὐτὰ τώρα ἐξηντλημένα κοιμοῦνται ἥσυχα ἐπὶ τῶν μαλακῶν στρωμάτων των, ἐνῷ οἱ μεγάλοι – ἡ σειρά των τώρα—ἀφίνονται ἡδονικῶς εἰς τὰς τέρψεις τῶν χαρτομαντικῶν καὶ μαγικῶν παιγνίων. Τὰ χαρτία καὶ ἡ μολυβδομαντεία παίζουν τὸν μεγαλύτερον ρόλον. Μολυβένια κομμάτια ἀναλύονται, ἡ μολυβένια μᾶζα χύνεται κατόπιν εἰς τὸ ὕδωρ καὶ οἱ θέλοντες νὰ διαγνώσουν τὴν τύχην τους μετὰ ζωηρᾶς ἀνυπομονησίας καὶ ἀνησυχίας συνωθοῦνται περὶ τὴν τράπεζαν διά νὰ ἴδουν ποῖον σχῆμα ἢ ποίαν μορφὴν θὰ λάβῃ ὁ ἐν τῷ ὕδατι μόλυβδος, διότι ἐκ τούτου ἢ τουτου σχήματος καὶ τῆς τοιαύτης ἢ τοιάσδε μορφῆς ἐξαρτᾶται καὶ ἡ ἀπάντησις, ἥτις θὰ δοθῇ εἰς ἕκαστον καὶ ἑκάστην. Διὰ τοῦτο χρειάζεται εἰς κάθε συναναστροφὴν καὶ ἐξησκημένος πολὺ ὀφθαλμὸς περὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἐὰν αἴφνης νεαρὰ κόρη τύχῃ νὰ διακρίνῃ τὸ σχῆμα Ἐκκλησίας ἀμέσως ἐξάγει ἐκ τούτου ὅτι πρὸ τῆς λήξεως τοῦ νέου Ἔτους θέλει νυμφευθῇ, ἐὰν τοὐναντίον ἴδῃ πλοῖον, τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ τύχη της εἶναι βαθειὰ ἀκόμη ὑπὸ τὰ κύματα. Νεαρὸ σύζυγος, οὐχὶ σπανίως συμβαίνει νὰ διακρίνῃ κούνιαν εἰς τὴν μολυβένιαν μᾶζαν, καὶ μετ' ἐρυθήματος χαρᾶς ἐννοεῖ ὅτι αἱ ἐλπίδες της νὰ γείνῃ μήτηρ ταχέως θέλουν πραγματοποιηθῇ. Ἐὰν σχηματισθῇ στρογγυλὸς καὶ ἄμορφος βῶλος ἐξηγεῖται ὡς κεραυνὸς τοῦ Διός, προάγγελος δυστυχήματος, ἐνῷ τὸ σκιαγράφημα ἑνὸς χοίρου προμηνύει εὐτυχίαν. Ὁ ἐλέφας σημαίνει διὰ τὴν γυναῖκα ὅτι θὰ ὑπανδρευθῇ ἀργά, ἐνῷ ἡ μορφὴ ὄνου δηλοῖ ὅτι ἡ γυνὴ θὰ εἶναι οἰκονόμος μέχρι φιλαργυρίας σχεδόν.

Τὸ κουνέλι ἐξηγεῖται ὅτι δύο βαπτίσεις θὰ γείνουν εἰς τὸ σπίτι της καὶ ὁ λέων ὅτι ἡ γυνὴ θὰ νυμφευθῇ πλούσιον ἄνδρα. Ἐὰν διακρίνεται μουσικὸν ὄργανον σημεῖον ὅτι τὸ σχετικὸν πρόσωπον θὰ κληρονομήσῃ καλὴν περιουσίαν, καὶ

τὸ σχῆμα τοῦ κοφίνου εἰς τὸ λυωμένο μολύβι μακρὰν τοῦ νὰ κάμῃ δυστυχῆ τὸν ἐρωτῶντα προληπτικὸν τοῦ ὑπόσχεται μακρὸν βίον.

Ἀλλ' ἐνῷ οἱ οἰκοδεσπόται καὶ αἱ οἰκοδέσποιναι καὶ ἡ συντροφιές των καταγίνονται ἐν τῇ δεισιδαιμονίᾳ των καὶ τὰ εὐχάριστα αὐτὰ καὶ τερπνὰ παίγνια ροφῶντες τὸ πώντς, προμαντεύοντες τὸ μέλλον των καὶ ἀναμένοντες τὴν δύσιν τοῦ Παλαιοῦ καὶ τὴν ἀνατολὴν τοῦ Νέου χρόνου, οἱ ὑπηρέται καὶ αἱ ὑπηρέτριαι ρίχνουν καὶ αὐτοὶ τὰ χαρτιά, διὰ νὰ ἴδουν ἂν οἱ ἀγαπητικοί των θὰ τὰς ὑπανδρευθῶσι καὶ ἂν τοὺς ἀγαποῦν ἡ ἀγαπητικιές των!

Καὶ ἡ ὥρα οὕτω παρέρχεται εὐχάριστος καὶ εὐφρόσυνος, μέχρις οὗ τοῦ κώδωνος σημαίνοντος μεσάνυκτα χαιρετίσουν ἀλλήλους μὲ τὴν περιβόητον φράσιν: Prosit neujahr. *Μὲ ὑγείαν τὸ Νέον Ἔτος.* Εἰς προηγούμενα ἔτη κατὰ τὰς μακρὰς ὥρας τῆς πρώτης τοῦ ἔτους εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Πρωσσικῆς πρωτευούσης συνέβαινον χονδροειδεῖς ἀστεϊσμοὶ μεταξὺ τῶν διαβατῶν, καὶ ἡ ἀστυνομία εἶχε σκοτοῦρες τὴν νύκτα ἐκείνην. Αἴφνης ἦτο πολὺ τολμηρὸν δι' ἕνα νὰ θελήσῃ νὰ διασχίσῃ τὴν «Λίνδεν» ἢ ἄλλην κεντρικὴν ὁδόν, φέρων ὑψηλὸν ὡς καπνοδόχον πῖλον. Τὸ ὀλιγώτερον, ὁ πῖλός του θὰ ἔκυλίετο χαμαί, ἐνῷ ὁ κάτοχός του θὰ εὕρισκε κυριολεκτικῶς τὸν μπελά του μέχρις οὗ κατορθώσῃ νὰ φύγῃ καὶὴν κακῶς.

Εἰς τὴν Δρέσδην τὰ πράγματα εἶναι ἡσυχώτερα. Ἐκεῖ ὁ κόσμος διασκεδάζει ἡσύχως τραγουδῶν καὶ πίνων εἰς τὰ σπίτια του καὶ οἱ διαβάται δύνανται ἀφόβως νὰ διασχίζουν τὰς ὁδούς, ἐκφωνοῦντες πρὸς ἀλλήλους μόνον τὸ «Εὐτυχὲς τὸ νέον Ἔτος,» κραυγάζοντες δὲ καὶ ᾄδοντες, ἐνῷ οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἠχοῦν μελῳδικῶς καλοῦντες τὸν κόσμον εἰς τὴν λειτουργίαν τὴν μιᾶμιση μετὰ τὰ μεσάνυκτα.

Ἄλλη συνήθεια τῶν Γερμανῶν εἶναι ἡ ἀνταλλαγὴ συγ-

χαρητηρίων δελταρίων πολυχρώμων, εἰκονιζόντων διαφόρους ἀλληγορικὰς παραστάσεις. Ἑκατοντάδες χιλιάδων τοιούτων ἀνταλλάσσονται καὶ διὰ τὴν εὐκολίαν καὶ ταχύτητα τῆς διανομῆς καλοῦνται στρατιῶται διὰ νὰ βοηθήσουν τὸν οἰκεῖον ὑπάλληλον εἰς τὴν διανομὴν τῶν λαϊκῶν αὐτῶν συγχαρητηρίων δελταρίων. Εἶναι ὅμως παράξενον ὅτι τῆς περιστάσεως αὐτῆς ἐπωφελοῦνται ἄνθρωποι ἀγροῖκοι καὶ ποταποὶ διὰ νὰ ἐκδικηθοῦν τοὺς ἀντιπάλους των ἢ τοὺς ἐχθροὺς μεταξὺ ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἀποστέλλοντες δελτάρια περιέχοντα εἰκονικὰς παραστάσεις ἢ γελοιογραφίας καὶ λέξεις τοῦ ἀχρειοτέρου εἴδους.

Ἀλλ' οἱ Γερμανοὶ τὴν πρωτοχρονιὰν δὲν λησμονοῦν ὅτι εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν ἡμέρα τῶν δώρων. Ὁ οἰκονομιστὴς τῆς οἰκίας, ὁ ἐφημεριδοπώλης, ἢ ἡ ἐφημεριδοπῶλις,—διότι ἐκεῖ τὰ κορίτσια πωλοῦν καὶ ἐφημερίδας,—ὁ γραμματοκομιστής, τὸ παιδὶ τοῦ γαλατᾶ, τοῦ κρεοπώλου, ὅλοι αὐτοὶ καὶ χίλιοι ἄλλοι τὴν ἡμέραν αὐτὴν δικαιοῦνται νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψει εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῆς πρωτοχρονιᾶς τῆς γενικῆς χαρᾶς καὶ εὐτυχίας.

Καὶ οἱ Γερμανοὶ πάντοτε φιλοδωροῦν τοὺς μικροὺς αὐτοὺς συντελεστὰς τῆς κοινωνικῆς ζωῆς καὶ προόδου, ἔχοντες ὑπ' ὄψει ὅτι εἶναι ἡ ἡμέρα τῶν δώρων ἡ πρωτοχρονιά, καὶ ὅτι ἡ πρωτοχρονιὰ ἅπαξ μόνον τοῦ ἔτους κάμνει τὴν ἐμφάνισίν της.

ΓΝΩΜΑΙ

Ἡ ὑγιεινὴ ἐξαρτᾶται πολὺ μᾶλλον ἐκ τῆς διαίτης καὶ τῶν ἕξεων ἡμῶν ἢ ἐκ τῶν φαρμάκων. Δὲν θὰ ἔχωμεν δὲ συχνὰ χρείαν φαρμάκων, ἐὰν συμμορφωνώμεθα πρὸς τοὺς κανόνας τῆς ὑγιεινῆς.

ΤΖΟΝ ΛΟΥΜΠΟΚ

SISMANOGLIO

ΤΟ ΕΡΗΜΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ

Νύχτες καὶ μέρες στὸ σπίτι κυλοῦν καὶ διαβαίνουν
Σὰν τὸ θολὸ καὶ μονότονο ρέμμα, θλιμένες,
Κ' ἡ γρηὲς ἡ Μοῖρες παράμερα κλώθουν κ' ἐφαίνουν
Τῆς μυστικῆς μου ἀγάπης τὸν πέπλο, σκεμένες.

Σ' ἕνα καλάμι, λεπτό, μαγικόν, ἔχω κλείσῃ,
Σὲ μιὰ χρυσῆ, ποῦ ἡ Νεράϊδες μοῦ ἐδῶσαν φυλογέρα,
Ὅλους τοὺς ἦχους, ποῦ κλαῖν καὶ στενάζουν στὴ φύση
Τῆς ρεματιᾶς, τῶν δεντρῶν, τῆς βροχῆς καὶ τοῦ ἀγέρα.

Καὶ τὸ φθινόπωρο, αἰώνιο, στὸ σπίτι μας πέφτει,
Σὰν καταχνιὰ τὰ τυλίγει ὅλα τ' ἄψυχα ἡ Λήθη·
Λίγει μονάχα ζωὴ στὸν παλιό μας καθρέφτη
Κάποια μορφή, σὰ σκιὰ μέσ' τῆς λίμνης τὰ βάθη.

Ἀησμονημένον ἀκόμα χαμόγελο ἀνθίζει
Στὰ μαραμένα της κάλλη, σ' ἀντίγυχτα χείλη,
Τὸ χαμογέλιο τὸ αἰθέριο, ποῦ μόνο φωτίζει
Σὲ εἰκόνες παληὲς καὶ σβυσμένες τὸ ἅγιο καντῆλι.

Κ' ἔμεινα ἐκεῖ, ὅπου ἡ μέρες κυλοῦν καὶ διαβαίνουν
Σὰν τὸ θολὸ καὶ μονότονο ρέμμα, θλιμένες,
Κι' ὅπου ἡ γρηὲς Μοῖρες παράμερα κλώθουν κ' ἐφαίνουν
Τῆς μυστικῆς μου ἀγάπης τὸν πέπλο, σκεμένες.

Γιὰ κάποιον ἥσιο, στὸ ἔρμο χρουσταλλι πνιγμένο
Ἔμεινα παίζοντας πάντοτε ἐκεῖ στὴ φλογέρα,
Ἔναν ἀνθρώπινο θρῆνο ἀπ' τοὺς θρήνους βγαλμένο
Τῆς ζεμματιᾶς, τῶν δεντρῶν, τῆς βροχῆς καὶ τοῦ ἀγέρα.

Ζῶ μ' ἕναν ἥσιο, πνιγμένο στὸ ἔρμο χρουσταλλι,
Κ' ἐρωτεμένος, τὸν ἥσιο προσμένω αἰώνια. . .
Ἡ σωπή, ἀπ' τὴ στέγη μας πέφτει ἀγάλι,
Μιὰ παγωμένη σωπή, σὰν τὸ χιόνι στὰ χιόνια.

Μετρᾷ ὁ Ἥλιος στὸ σπίτι κάθε ὥρα φευγάτη
Τ' ἄνθη μετροῦν τὸν χειμῶνα τὴν ἄνοιξη μέσα στὴ γλάστρα,
Κ' ἐγὼ μακρυά μου θωρῶ τὸ λευκὸ μονοπάτι,
Στὰ κορφοβούνια ποῦ πάει καὶ χάνεται στ' ἄστρα.

Κι' ἀπ' τὴν αὐγή, τὸ βοτᾶ, κι' ἀπ' τὸ νότο, ἀπ' τὴ δύση
—Τὸ χαμογέλιο της πάντα μοῦ λέει καρτέρει—
Πάντα προσμένω ἕναν ἥσιο, ποῦ μ' ἔχει ἀγαπήσῃ
Στὸ μονοπάτι, ποῦ πάει στὸ βουνὸ νὰ μὲ φέρῃ.

Στὸ μονοπάτι, λευκὸ στὸ βουνὸ ποῦ σκαλώνει,
Ποῦ ἀρχίζει ἀργὰ ἀπὸ τὸν κάμπο, μακρυὰ ἀπὸ τὸ σπίτι,
Στὰ κορφοβούνια τὰ ἔρημα, ἔρμο, τελειώνει
Καὶ ἔπειτα σβύνει γιαλὰ στὸ γλαυκὸ ἀποσπερίτη. .

ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΟΡΦΥΡΑΣ

SISMANOGLIO MEGARO

ΟΙ ΙΑΤΡΟΙ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΙΝΟΝ

Ὁσάκις βλέπω νὰ διέρχεται ἕνας ἰατρὸς εἰς τὸν δρόμον, δὲν ἠμποροῦ ν' ἀπαλλάξω τὸν νοῦν μου ἀπό μίαν ἰδέαν, ἡ ὁποία ἀκουσίως μου τὸν κυριεύει. Εἰς τὸν νοῦν μου φαίνεται ὅτι ὁ ἰατρὸς δὲν στέκεται ἐλεύθερος μέσα εἰς διαυγῆ καὶ καθαρὸν ἀέρα, καθὼς ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, ἀλλ' ὅτι περικυκλόνεται ἀπὸ μίαν ἰδιαιτέραν σκοτεινὴν καὶ ὁμιχλώδη ἀτμόσφαιραν, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ἀναπνέει μὲ δυσκολίαν, ἀπὸ ἀτμόσφαιραν ἡ ὁποία πηγαίνει ὅπου καὶ ἂν ἤθελεν ὑπάγῃ καὶ ἐμβαίνει ὅπου ἤθελεν ἐμβῇ, τῆς ὁποίας αὐτὸς ἀποτελεῖ τὸν στερεὸν πυρῆνα καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν τοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξέλθῃ. Ἐὰν ἡ παρομοίωσις δὲν ἐφαίνετο κάπως ὑπερβολική, θὰ ἤθελα νὰ παρομοιάσω τὴν ἐντύπωσιν αὐτὴν μὲ τὴν ἐντύπωσιν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν μᾶς ἐμποιεῖ τὸ βράδυ μία πόλις, ἐὰν τὴν βλέπωμεν ἀπὸ τὴν κορυφὴν ὑψηλοῦ λόφου ἢ βουνοῦ, ἐξαπλουμένην ἐντὸς βαρείας καὶ ἀσφυκτικῆς ὁμίχλης, καθ' ἣν ὥραν αἱ ἀναθυμιάσεις τῶν ὑγρῶν δρόμων καὶ οἱ καπνοὶ τῶν καμίνων τὴν σκεπάζουν, καὶ ὅσαν νὰ θέλουν νὰ πνίξουν τὰ πάντα. Τότε θὰ ἐρωτώμεθα βέβαια μόνοι μας καὶ θὰ λέγωμεν: πῶς ἠμποροῦν ἀρά γε νὰ ζοῦν ἔτσι οἱ ἄνθρωποι κάτω ἀπὸ τὴν μολυβδίνην αὐτὴν σκέπην; Τὸ ἴδιον παθαίνω τώρα καὶ ἐγώ, ὅταν βλέπω τὸν ἰατρὸν νὰ διέρχεται εἰς τὸν δρόμον καὶ ἀπορῶ πῶς ἠμπορεῖ νὰ ἴδῃ μέσα εἰς τὸ ἀσφυκτικὸν ἐκεῖνο σύνεφον, τὸ ὁποῖον τὸν σκεπάζει. Μέσα εἰς αὐτὴν τὴν ἀτμόσφαιραν, ἡ ὁποία ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὸν κονιορτὸν ὅλων τῶν συκοφαντιῶν, ὅλων τῶν πονηριῶν καὶ ὅλων τῶν κακολογιῶν τῶν συναδέλφων του καὶ τοῦ κοινοῦ, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἐργάζεται καὶ ζῇ, καὶ τὴν ὁποίαν, κάθε φορὰν ποὺ θὰ ἐπροσπάθει νὰ ὑπερασπίσῃ τὸν ἑαυτόν του καὶ ν' ἀπαλλαγῇ ἀπὸ αὐτὴν τὴν κάμνει περισσότερον σκοτεινήν, ἀπαράλλακτα καθὼς καὶ ἡ σουπιὰ (σηπία) τῆς θαλάσσης, ἡ ὁποία διὰ νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ζωήν της χύνει τὴν μελάνην της εἰς τὸ νερόν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου διαιτᾶται. Καὶ δι' αὐτὸ ἴσως εἶνε ἀδύνατον νὰ γνωρίσωμεν τὴν ἀληθινὴν ἀξίαν πολλῶν ἰατρῶν μέσα εἰς τὴν ὁμίχλην των· μερικοὶ φαίνονται βέβαια

κάπως εὐκρινέστεροι, ἀλλὰ κανεὶς δὲν παρουσιάζεται μὲ τελείαν διαύγειαν καὶ διαφανῆ καθαρότητα. Δὲν ὑπῆρξεν ἀκόμη κανεὶς ἰατρός, ὁσονδήποτε ἔντιμος, πολυμαθὴς καὶ προσεκτικός, εἰς τὸν ὁποῖον νὰ μὴν ἀπέδωκαν ἀρκεταὶ ἑκατοντάδας θανάτων ἐξ ἀπροσεξίας, τὸν ὁποῖον νὰ μὴν ἐκατηγόρησαν ὡς ἀμαθῆ ἢ οἰηματίαν, καθὼς ἐπίσης πάλιν δὲν ὑπάρχει ἰατρός, ὁ ὁποῖος, ἔστω καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, νὰ μὴν ἔκαμέ ποτε καὶ ὀλίγην *φασαρίαν* δι' ἴδιον λογαριασμόν καὶ νὰ μὴ μετεχειρίσθη ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν ὑποκρισίαν.

***

Ἡ ἰατρικὴ εἶναι ἐπιστήμη ἀπέραντος καὶ δυσκολωτάτη, εἶναι ἡ ἐγκυκλοπαιδεία τῆς ζωῆς ὑφ' ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις της, εἶναι ἡ ἐπιστήμη, ἡ ὁποία ἐξετάζει τὸν ἀσθενῆ καὶ διὰ νὰ τὸν γνωρίσῃ χρεωστεῖ νὰ μελετήσῃ καὶ τὸν ὑγιᾶ, διὰ νὰ κατανοήσῃ δὲ ἀμφοτέρους ἀπαιτεῖται νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς ἐρεύνας της μέχρι τῶν ἐσχάτων ὁρίων καὶ τῶν τριῶν βασιλείων τῆς φύσεως.

Ὅσον καὶ ἂν ἦναι ὅμως ὑπέροχος καὶ εὐρεῖα ὡς ἐπιστήμη, πάλιν χρεωστεῖ ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸ ἐλάχιστον μόριον τοῦ πρωτοπλάσματος, καὶ νὰ προβῇ μέχρι τῶν αἰωνίων νόμων τῆς ζωῆς, εἰς τὴν πρᾶξιν μένει πάντοτε ταπεινὴς καὶ μετριόφρων καὶ ὡς τοιαύτη διατηρεῖ τὰς παραδόσεις τῆς εὐτελοῦς καὶ ἀσήμου καταγωγῆς της, διὸ καὶ πολλάκις βλέπομεν ἕνα ἄρρωστον μὲ τὴν αὐτὴν προθυμίαν νὰ ζητῇ τὴν συμβουλὴν ἑνὸς ἀγροίκου χωρικοῦ καὶ ἑνὸς μεγάλου παθολόγου, πολλάκις δὲ καὶ νὰ προτιμᾷ νὰ νοσηλευθῇ ἀπὸ τὸν πρῶτον καὶ ὄχι ἀπὸ τὸν δεύτερον.

Ἐὰν καὶ μεταξὺ τῶν νομιζομένων ἀνεπτυγμένων ἀνθρώπων ὑπάρχουν ἀκόμη πλεῖστοι, οἱ ὁποῖοι εἰς ἐξαρθρήματα ἢ ἄλλας βλάβας τῶν μελῶν των θὰ συμβουλευθοῦν μὲν ἐνίοτε καὶ τὸν ἐπιστήμονα χειρουργὸν τῆς πόλεώς των, ἀλλὰ ποτὲ δὲν θὰ λείψουν νὰ ἐπικαλεσθοῦν καὶ τὴν συνδρομὴν τοῦ πρώτου τυχόντος ἐμπειρικοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου ἡ φήμη διέδωκεν ὅτι εἶναι εἰς τὴν θεραπείαν τῶν τοιούτων ἀνώτερος καὶ ἀπὸ τοὺς ἰατρούς, τοῦτο δὲν πρέπει νὰ μᾶς φέρῃ εἰς ἀπορίαν. Καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐκπλητώμεθα διὰ τοῦτο, διότι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐκ πρώτης ὄψεως θὰ ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπόδειξις τοῦ παραλογισμοῦ τῶν τοιούτων ἀρρώστων, κατὰ βάθος δὲν ἀποδεικνύει ἄλλο παρὰ τὴν μεγάλην ἀπόλῃψιν, τὴν ὁποίαν ἀκόμη ἐξασκοῦσθεί νὰ ἔχῃ ἡ τέχνη μας εἰς τὰ ὅμματα τοῦ κοινοῦ. Αἱ κυριώτε-

ραι καὶ αἱ βαθύτεραι πληγαὶ τῆς σημερινῆς ἰατρικῆς εἶναι ἡ ἀνεπάρκεια τῶν μέσων, τὰ ὁποῖα διαθέτομεν καὶ ἡ ἀμάθεια, ἡ ὁποία ἀκόμη βασιλεύει εἰς τὰς τάξεις τοῦ λεγομένου ἀνεπτυγμένου κοινοῦ.

Ἀποροῦμεν διὰ τί νὰ ὑπάρχουν εἰς τὴν ἰατρικὴν τόσοι ἀγύρται καὶ τόσοι ἀπατεῶνες, καὶ ὅμως ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν πόση ἀκόμη ἄγνοια ἐπικρατεῖ προκειμένου περὶ ζητημάτων τῆς Φυσιολογίας καὶ τῆς Ἀνατομίας καὶ πόση εἶναι ἡ εὐπιστία τοῦ πλήθους ὡς πρὸς τὴν θεραπείαν καὶ τὰ φάρμακα, θὰ ἦτο φυσικώτερον ν' ἀπορήσωμεν μᾶλλον διὰ τί εἶναι τόσοι ὀλίγοι οἱ ἀγύρται.

Ἡ κοινωνία ἡ ὁποία δὲν γνωρίζει τὰ ὅρια τῶν θεραπευτικῶν μας μέσων καὶ ἡ ὁποία δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐννοήσῃ πόσην τέχνην καὶ ἐπιστήμην κατέχει ὁ ἰατρὸς καὶ πόσην σύνεσιν ὀφείλει διὰ νὰ μεταχειρισθῇ ὀρθῶς καὶ τὰ δύο, δὲν κρίνει κατὰ τὰ ἔργα τοῦ θεραπεύοντος, ἀλλὰ κατὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν του. Ὅταν λοιπὸν ἀκουσθῇ μία φωνὴ περὶ τοῦ τάδε ὅτι ἐθεράπευσε τὸν δεῖνα ἀπὸ μίαν ἀσθένειαν, ἡ ὁποία τέως ἐφαίνετο ἀνίατος, ὅλος ὁ κόσμος ἀρχίζει ἀμέσως νὰ τρέχῃ σωρηδὸν πρὸς αὐτὸν καὶ δὲν θὰ παύσῃ παρὰ μόνον ὅταν, μὲ τὰ ἔξοδά του, πεισθῇ ὅτι ἡ φήμη τὸν ἠπάτησε.

Ἀλλὰ τὸ εὐλογημένον δημόσιον, τὸ ὁποῖον νομίζει ὅτι τὰ μέσα τῆς Ἱπποκρατικῆς τέχνης εἶναι ἀνεξάντλητα, ἔχει καὶ μίαν ἄλλην κακίαν καὶ αὐτὴ εἶναι τὸ νὰ θέλῃ καὶ καλὰ νὰ φορτώνῃ τὸν ἰατρὸν μὲ περισσότερον ποσὸν εὐθύνης παρ' ὅσον αὐτὸς δύναται νὰ φέρῃ. Τὸ ἐλάττωμα αὐτὸ δὲν εἶναι νέον, διότι καὶ ἄλλοτε ὁ Λιτρὲ ἔλεγε παραπονούμενος ὅτι «δὲν ὑπάρχει καμμία ἀναλογία μεταξὺ τοῦ ποσοῦ τῆς εὐθύνης καὶ τῶν δυνάμεων τοῦ ἰατροῦ, διότι ἡ μὲν πρώτη εἶναι ὑπερβολικῶς μεγάλη, ἐν ᾧ αἱ τελευταῖαι εἶναι ὑπερβολικῶς μικραί».

Ἡ ἰδία παρατήρησις ἐπαναλαμβάνεται παντοῦ καὶ πάντοτε. Καὶ τὴν σήμερον καθὼς καὶ εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Γαληνοῦ, εἰς τὴν Γερμανίαν καθὼς καὶ εἰς τὴν Πολυνησίαν, παντοῦ ἀπαιτοῦν ἀπὸ τὸν ἰατρὸν τὴν ἴασιν, ἀδιάφορον ὅμως ἀπὸ ποίαν ἀσθένειαν.

Ἡ τοιαύτη λογική, μὲ τὴν ὁποίαν οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι ἀποκαλοῦν δολοφόνον τὸν ἰατρὸν ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος δὲν ἠμπορεῖ νὰ θεραπεύσῃ τὸν φθισικόν, δὲν διαφέρει ποσῶς ἀπὸ τὴν λογικὴν ἐκείνην τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ὁ ὁποῖος ἐσταύρωσε τὸν ἰατρὸν τὸν μὴ θεραπεύσαντα τὸν φίλον του Ἡφαιστίωνα, οὐδὲ ἀπὸ τὴν λογικὴν Φρειδερίκου τοῦ μεγάλου, ὁ ὁποῖος διέταξε καὶ ἐμαστίγωσαν τὸν ἰατρὸν

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ Γ. ΡΟΥΛΟΣ ΠΡΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ (Ἐκ φωτογραφίας ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ αὐτοῦ)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ
© SISMANOGLIO

ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος δὲν ἔσωσεν ἀπὸ τὸν θάνατον ἕνα τῶν γιγαντοσώμων γρεναδιέρων του.

Καὶ ὅμως πάλιν δὲν θὰ ἐπείραζε τόσον πολύ, ἐὰν ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς ἐζήτουν μόνον τὴν θεραπείαν, ἀφ' οὗ ὁ ἄνθρωπος φύσει εἶναι προσκολλημένος εἰς τὴν ζωήν. Τὸ χείριστον πάντων εἶναι ὅτι, ἔχοντες τὸν πόθον νὰ ἐπιρρίπτουν ὅλα τὰ κακὰ ἐπὶ τῆς ράχεως τῶν ἰατρῶν, δὲν διστάζουν ν' ἀποδώσουν εἰς αὐτοὺς καὶ τὸ καλὸν ὅτι ἐν γένει ἠσθένησαν.

Πᾶν ὅ,τι θὰ συμβῇ εἰς τὸν ἀσθενῆ, ἀφ' ἧς ἡμέρας προσκαλέσῃ τὸν ἰατρόν του, τὸ ἀποδίδουν, σιωπηλῶς ἢ μεγαλοφώνως, εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν θεραπείαν του.

Ποῖος ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς δὲν ἤκουσε π.χ. ἀπὸ ἕνα τυφικόν, τὸν ὁποῖον νοσηλεύει, τὴν ἑξῆς ἐρώτησιν: «μὰ γιατί, γιατρέ μου, πάλιν αὐτὸς ὁ πυρετὸς ἤρχισε ν' ἀναβαίνῃ, ἀφ' οὗ κατέβαινεν ἕως τώρα;»

Αὐτὴ ἡ ἐρώτησις, αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν δὲν θὰ παρεῖχε ποτὲ τὸ προσβλητικόν, ἀλλὰ μὲ ποῖον τόνον φωνῆς προβάλλεται! Εἶναι σὰν νὰ σοῦ λέγῃ: «γιατρέ, γιατί δὲν ἐπρόβλεψες τὸν πυρετὸν ποῦ θ' ἀνέβαινε πάλι καὶ γιατί δὲν ἔλαβες ἐγκαίρως τὰ μέτρα σου νὰ τὸν ἐμποδίσῃς;»

Ὁ λόγος τούτου εἶναι ὅτι εἰς τὰ πράγματα τῆς ἰατρικῆς τὸ κοινὸν ἐφαρμόζει λογικὴν ὅλως διάφορον ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα πράγματα. Ἐὰν μία οἰκία ἀπειλῇ νὰ καταρρεύσῃ θὰ προσκαλέσῃ ἕνα καλὸν ἀρχιτέκτονα, ὁ ὁποῖος θὰ προσπαθήσῃ νὰ τὴν στηρίξῃ καὶ νὰ τὴν στερεώσῃ. Ἀλλ' ἐὰν ἦναι τόσον βλαμμένη, ὥστε νὰ μὴ βοηθῇ πλέον κἀνὲν στήριγμα, ὁ κόσμος θὰ ρίψῃ τὸ σφάλμα εἰς τὴν ὑγρασίαν, εἰς τὰ σαθρὰ θεμέλια, ἢ τὸ πολὺ εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα, ὁ ὁποῖος ἔκτισε τὴν οἰκίαν, κἀνεὶς ὅμως δὲν θὰ φαντασθῇ ποτὲ νὰ εἴπῃ ὅτι τὴν οἰκίαν κατηδάφισεν ὁ τελευταῖος κληθεὶς ἀρχιτέκτων.

Προκειμένου ὅμως περὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος παύει πλέον κάθε τοιαύτη λογική. Ἐὰν τοῦτο ὑποστῇ ρήγματα καὶ βλάβας, ἢ ἐὰν γίνῃ ἑτοιμόρροπον, δὲν πταίει ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος τὸ συνήρμοσε τόσον κακῶς ἢ μετεχειρίσθη τόσον ἀχρεῖον ὑλικόν, οὐδὲ τὰ ἄτομα πταίουν τὰ ὁποῖα τὸ ὑπονομεύουν ἐν τῷ κρυπτῷ ὀλεθρίως, οὐδὲ κἂν αὐτὸς ἐπὶ τέλους ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ σώματος πταίει, ὁ ὁποῖος δὲν θὰ ἐφρόντισε βέβαια περὶ τῆς διατηρήσεώς του, ὄχι, εἰς ὅλα πταίει μόνον ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐπιστήμης, ὁ ὁποῖος δὲν

ἐπέτυχε νὰ εὕρῃ τὸν ὀρθὸν τρόπον νὰ στερεώσῃ πάλιν τὸ ἑτοιμόρροπον οἰκοδόμημα.

Αὐτὸς εἶναι ἡ πρώτη καὶ ἡ τελευταία, ἡ μόνη αἰτία, αὐτὸς εἶναι ὁ μόνος ὑπεύθυνος.

***

Καὶ μὴ νομίσῃ κανεὶς ὅτι θέλω ἐδῶ νὰ γράψω ἱερεμιάδα ἢ κατηγορητήριον κατὰ τῆς κοινωνίας. Αὐτὰ τὰ πράγματα ὁμιλοῦν μόνα των καὶ εἶναι τόσον πολλά, ὥστε δὲν ἔχω ἀνάγκην ν' ἀναφέρω κανὲν ἐξ αὐτῶν. Ὅλοι τὰ ἠξεύρουν. Αἱ στρεβλαὶ κρίσεις, ἔβαλαν τόσον βαθέως τὰς ρίζας των, ὥστε δὲν εἶνε πλέον δυνατὸν νὰ τὰς ἐκριζώσωμεν κατ' οὐδένα τρόπον. Τοιαύτη εἶναι ἡ λογικὴ τῆς κοινωνίας καὶ τοιαύτη θὰ μένῃ ἴσως πάντοτε, καὶ εἶναι τοιαύτη ἐπειδὴ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ ἄλλοίαν.

Διὰ νὰ ἠμπορῇ κανεὶς νὰ κρίνῃ τὴν ἀξίαν, τὴν σπουδαιότητα καὶ τὴν ἔκτασιν τῆς ἰατρικῆς, ὀφεῖλει πρὸ παντὸς νὰ ἦναι ὁ ἴδιος καλὸς ἰατρός. Αἱ κρίσεις τῶν ἄλλων, τῶν ἀνοήτων, εἶναι πάντοτε ἐσφαλμέναι, ἐκείνων δὲ οἱ ὁποῖοι ἀπέκτησαν ἀτελεῖς μόνον γνώσεις τῶν βιολογικῶν ἐπιστημῶν φθάνουν ἐνίοτε μέχρι παραφροσύνης. Μεταξὺ ἰατροῦ καὶ μὴ ἰατροῦ καμμία γέφυρα δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ, ἀλλὰ μόνον βαθεῖα καὶ ἀποτόμως χωρίζουσα τάφρος· ἢ ἰατρὸς ἢ . . . μὴ ἰατρός.

Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔχων μόνον τὰς γνώσεις ἐκείνας αἱ ὁποῖαι περιέχονται εἰς τὰ ἐγχειρίδια τῆς Φυσιολογίας καὶ τῆς Ἀνατομίας θὰ ἐτόλμα νὰ θέσῃ μίαν διάγνωσιν ἢ ν' ἀποπειραθῇ τὴν θεραπείαν ἀσθενοῦς θὰ ἦτο πολὺ τολμηρότερος ἐκείνου, ὁ ὁποῖος μὲ τὰς γνώσεις τῆς Φυσικῆς, τὴν ὁποίαν ἐδιδάχθη εἰς τὸ Λύκειον ἢ εἰς τὸ Γυμνάσιον, θ' ἀπεπειρᾶτο νὰ κατασκευάσῃ τὴν ἀτμομηχανὴν ἑνὸς θωρηκτοῦ. Καὶ ὅμως μία τοιαύτη μηχανή, ἐνώπιον τῆς ὁποίας στεκόμεθα ἐννεοὶ θαυμάζοντες τὴν δύναμίν της, τὴν περίπλοκόν της κατασκευὴν καὶ τὰ ἔτι περιπλοκώτερα μέρη της, εἶναι μία ἁπλουστάτη καὶ συνήθης μηχανή, εἶναι παιδαριώδες ἄθυρμα ἐν συγκρίσει μὲ τὴν θαυμασίαν μηχανὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐντὸς τῆς ὁποίας συνεργοῦν ὅλαι αἱ δυνάμεις τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς Χημείας, ὅλοι οἱ νόμοι τοῦ ἠλεκτρισμοῦ καὶ τῆς θερμότητος, τῆς ὀπτικῆς καὶ τῆς ἀκουστικῆς καὶ ἡ ὁποία κυβερνᾶται καὶ τίθεται εἰς ἐνέργειαν ἀπὸ τὴν ἄλλην ἐκείνην ὑπέροχον δύναμιν, τὴν ὁποίαν δὲν ἠξεύρομεν πῶς ὅλως νὰ ὀνομάσωμεν παρά . . . ζωήν.

***

Καὶ ὅμως ὅλοι οἱ ἄνθρωποι διὰ κανὲν ἄλλο θέμα δὲν ὁμιλοῦν μὲ τόσην αὐθεντίαν καὶ μὲ τόσον κῦρος ὅσον διὰ τὸ θέμα τῆς ὑγείας, τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς θεραπείας των.

Ὁ διάσημος Ἰταλὸς Μαντεγκάζας διηγεῖται κάποιον ἀνέκδοτον περὶ τοῦ γελωτοποιοῦ Γκονέλε, τὸ ὁποῖον θὰ ἤξιζε τὸν κόπον νὰ τὸ ἀναγνώσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας. Μίαν ἡμέραν ὁ δοὺξ τῆς Φερράρας Ἀλφόνσος, συνδιαλεγόμενος μὲ τοὺς φίλους του, ἠρώτησε ποῖον ἆρά γε νὰ ἦτο τὸ ἐπάγγελμα εἰς τὸ ὁποῖον νὰ ἐπεδίδοντο οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι. Ὁ μὲν εἶπεν, οἱ κουρεῖς· ὁ δέ, οἱ ὑποδηματοποιοί· ἄλλος ἀνέφερε τοὺς γεωργοὺς καὶ ἄλλοι ἄλλους· τέλος ὁ γελωτοποιὸς τοῦ Γκονέλας εἶπε μὲ σοβαρότητα ὅτι τὸ ἐπάγγελμα τῶν ἰατρῶν ἦτον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶχε τοὺς περισσοτέρους ἀντιπροσώπους ὄχι μόνον εἰς τὴν Φερράραν ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην. Ὅλοι τὸν ἐγέλασαν, ἀλλὰ ὁ Γκονέλας, χωρὶς νὰ χάσῃ τὴν ψυχραιμίαν του, ἐπανέλαβε τὴν γνώμην του καὶ ἐπρότεινε μάλιστα εἰς τὸν δοῦκα νὰ στοιχηματίσῃ ὅτι ἐντὸς 24 ὡρῶν θὰ τοῦ ἔφερε τὴν ἀπόδειξιν τῆς ὀρθότητος τῆς γνώμης του.

Ὁ δοὺξ ἐδέχθη τὸ στοίχημα.

Τὴν ἐπαύριον, ὅταν ὁ Γκονέλας ἐξήρχετο τῆς οἰκίας του διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὸ μέγαρον τοῦ δουκός, εἶχε τὴν κεφαλήν του δεμένην καὶ τυλιγμένην μὲ τὸν νυκτικόν του σκοῦφον καὶ μὲ διάφορα μανδήλια.

Πρὸ τῆς θύρας τὸν συναντᾷ εἷς ἐκ τῶν γνωρίμων του καὶ τὸν ἐρωτᾷ τί ἔπαθε.

— Μὴν τὰ 'ρωτᾷς· μὲ πεθαίνουν τὰ δόντια μου!

— Ἄ, φίλε μου, θὰ σοῦ πῶ ἕνα ὡραῖο γιατρικό· νὰ κάμῃς τὸ καὶ τό.

Καὶ ὁ Γκονέλας ἐξήγαγε τὸ σημειωματάριόν του καὶ προσποιούμενος ὅτι γράφει τὴν συνταγὴν τοῦ φίλου του, ἐσημείωσε τὸ ὄνομά του καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του, ἀφ' οὗ τὸν ηὐχαρίστησε διὰ τὴν ἰατρικὴν συμβουλήν.

Μετ' ὀλίγον συνήντησε καὶ δεύτερον, κατόπιν καὶ τρίτον καὶ πολλοὺς ἄλλους ἀπὸμη γνωστούς, οἱ ὁποῖοι ὅλοι τὸν ἠρώτησαν τὸ αἴτιον τῆς μεταμορφώσεώς του καὶ ὅλοι τοῦ ἐπηγόρευον καὶ ἓν μέσον θεραπείας τῶν πόνων του, καὶ ὁ Γκονέλας ἐξηκολούθησε νὰ σημειώνῃ τὰ ὀνόματα ὅλων.

SISMANOGLIO

Ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ δουκικοῦ μεγάρου τὸν περιεκύκλωσαν οἱ ὑπηρέται, οἱ ἱπποκόμοι, οἱ σωματοφύλακες καὶ ὅλοι εἶχον καὶ ἀπὸ ἕνα ἰατρικὸν νὰ τὸν συμβουλεύσουν καὶ ὁ Γκονέλας ἐξακολουθητικῶς ἔγραφε.

Κατόπιν ἀνέβη τὴν κλίμακα πρὸς τὴν αἴθουσαν τοῦ δουκὸς καὶ πρὶν ἡ ἀκόμη προφθάσῃ νὰ εἰσέλθῃ, ὁ δοὺξ μόλις τὸν εἶδεν ἀνέκραξε :

— Τί ἔχεις, Γκονέλα; τί ἔπαθες;

— Ὑψηλότατε, μὲ πονοῦν φοβερὰ τὰ δόντια μου καὶ κοντεύω νὰ τρελλαθῶ ἀπὸ τὸν πόνον ! . . .

— Ἄ, φίλε μου, νὰ κάμῃς τὸ καὶ τό, καὶ θὰ σοῦ περάσῃ ὁ πόνος ἀμέσως. Σὲ βεβαιῶ αὐτὸ τὸ γιατρικὸ εἶναι καλύτερον ἀπὸ ὅλα τὰ γιατρικὰ τοῦ μαέστρο-Μπαβάσολα, τοῦ ἰατροῦ μου.

Δὲν εἶχε τελειώσῃ ἀκόμη ὁ δοὺξ τοὺς λόγους του καὶ ὁ γελωτοποιὸς εἶχε πετάξῃ κατὰ γῆς καὶ σκοῦφον καὶ μανδήλια.

— Εἶσθε λοιπὸν ἰατρὸς καὶ ἡ Ὑψηλότης σας! ἰδού, κυττάξετε ἐδῶ τὰ ὀνόματα καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἰατρῶν τοὺς ὁποίους εἶδα εἰς τὸν δρόμον ἀπὸ τὸ σπίτι μου ἕως ἐδῶ. . . . εἶναι ἕως διακόσια καὶ σημειώσατε ὅτι δὲν ἐπέρασα παρὰ μόνον ἀπὸ ἕνα δρόμον τῆς πόλεως . . . .

***

Οἱ ἴδιοι ὅμως ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι μὲ τόσην αὐθεντίαν καὶ μὲ τόσον ζῆλον σοῦ δίδουν παθολογικὰ μαθήματα, ἔχουν ὅλως ἰδιαιτέρας καὶ ἐξαιρετικὰς ἰδέας περὶ τῆς φιλοσοφίας τῆς ἰατρικῆς, περὶ τῆς σχέσεως μεταξὺ ἐπιστήμης καὶ τέχνης, θεωρίας καὶ πράξεως.

Ὅσον καὶ ἂν θελήσωμεν νὰ μὴ προσέξωμεν, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἀκούσωμεν νὰ λέγουν περὶ ἑνὸς ἰατροῦ: «ὅ, αὐτὸς ἔχει μεγάλην πολυμάθειαν, ἀλλὰ τί; τὴν πρᾶξιν δὲν εἶναι τίποτε.» ἢ τὸ ἐναντίον: «ὁ τάδε δὲν ἔχει πολλὴν θεωρίαν, ἀλλ' εἰς τὴν πρᾶξιν εἶναι πολὺ ἀπουδαῖος !»

Ἂς ἰδωμεν τώρα πόση ἀλήθεια περιέχεται εἰς τὰς λέξεις ταύτας.

Καὶ χωρὶς ἀκόμη νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν δυσκολίαν τῆς τέχνης, πάλιν πρέπει νὰ προϋποθέσωμεν ὅτι παντοῦ αἱ δυσκολίαι τῆς ἐπιθήσεώς της, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἶναι ὑποκειμενικαί, δηλαδὴ ὅτι ὁ μὲν τὴν ἐκμανθάνει εὐκολώτερα ἀπὸ τὸν δέ. Ἐν τούτοις τὴν σήμερον αἱ ἰατρικαὶ ἐπιστῆμαι προσέλαβον τόσην ἔκτασιν, ὥστε εἶναι ἀδύνατον πλέον εἰς τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα νὰ τὰς περιλάβῃ ὅλας καὶ τελείως.

Ἠμποροῦμεν νὰ ἐπιδοθῶμεν εἰς σπουδὴν ὅλων τῶν κλάδων ἀλληλοδιαδόχως, ἀλλ' ἀκόμη δὲν ἐδόθη εἰς κανένα ζωντανὸν νὰ γνωρίζῃ συγχρόνως καὶ κατὰ βάθος τὴν ὀργανικὴν Χημείαν καὶ τὴν Βακτηριολογίαν, τὴν Φυσιολογίαν καὶ τὴν Παθολογίαν καὶ νὰ ἦναι πρὸς τούτοις καὶ εἰδικὸς διὰ τὰς ἀσθενείας τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῶν ὤτων, νὰ ἦναι δὲ συγχρόνως καὶ δόκιμος χειρουργός.

Τὴν σήμερον δὲν εἶναι πλέον εὔκολον νὰ κατέχῃ τις κατὰ βάθος καὶ μέρος μόνον ὅλων τούτων· πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι οἱ περισσότεροι ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι φρονοῦν ὅτι εἶναι συγχρόνως μεγάλοι χειρουργοὶ καὶ σοφοὶ ἰατροί, ἔχουν κάτι μὲν ἀπὸ τοὺς πρώτους, ἀλλὰ πολὺ ὀλιγώτερον ἀπὸ τοὺς δευτέρους.

Ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ ἦναι πολὺ καλὸς ἰατρός, χωρὶς νὰ ἦναι σοφὸς εἰς τὴν κυρίαν ἔννοιαν τῆς λέξεως. Ὁ ἐξασκῶν ἐμπράκτως τὴν ἰατρικὴν ἐπωφελεῖται τὰς γνώσεις τοῦ θεωρητικοῦ, νοσηλεύει τοὺς ἀσθενεῖς του χρησιμοποιῶν πάν ὅ,τι νέον καὶ καλύτερον τοῦ προσφέρει ἡ ἐπιστήμη χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρεται περαιτέρω περὶ τῶν προόδων της ἢ νὰ ἐργάζεται καὶ ὁ ἴδιος πρὸς τοῦτο.

Ἀπὸ τὸ ὄλλο μέρος ἔχομεν πάλιν τὸν ἄνδρα τῆς καθαρᾶς ἐπιστήμης, ὁ ὁποῖος ἠμπορεῖ νὰ ἦναι ἐντελῶς ἀνίκανος νὰ χρησιμοποιήσῃ πρακτικῶς τοὺς νέους νόμους τοὺς ὁποίους ἀνακαλύπτει.

Ὁ ἄριστος λοιπὸν ἰατρὸς θὰ ἦτον ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος συνενοῖ ἐν ἑαυτῷ ἀμφότερα, ὁ ὁποῖος εἶναι ἐξ ἴσου ἔμπειρος καὶ πολυμαθής· ἀλλὰ τοιούτους ἰατροὺς δὲν ἀπαντῶμεν συχνὰ καὶ δι' αὐτὸ πάντοτε ἐπικρατεῖ ἢ τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο εἶδος.

Ἀλλὰ καὶ οἱ ἄριστοι τῶν ἰατρῶν, οἱ ὁποῖοι κατέχουν συγχρόνως καὶ πρᾶξιν καὶ πολυμάθειαν, οἱ ὁποῖοι οὔτε τὸν σκεπτικισμὸν τῶν θεωρητικῶν, οὔτε τὴν τυφλὴν εὐπιστίαν τῶν πρακτικῶν συμμερίζονται, καὶ μεγαλοφυεῖς ἂν ἦναι ἀκόμη ὡς ὁ Σαρκώ, πάλιν ὑπόκεινται εἰς τοὺς νόμους εἰδικότητος, ἐὰν θέλουν νὰ παράσχουν εἰς τὸν κόσμον ἀξιόλογα καὶ σπουδαῖα ἐπιστημονικὰ προϊόντα.

Τί κάμνει καλὸν τὸν ἰατρὸν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κοινοῦ, ἐν συγκρίσει μὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κατ' οὐσίαν εἶναι πραγματικῶς ὁ ἰατρός, τὸ βλέπομεν καθημερινῶς εἰς ὅλους ἐκείνους τοὺς μετρίους ἰατρούς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν μεγίστην ἐπάληψιν, καθὼς καὶ εἰς ἐκείνους τοὺς κλινικούς, οἱ ὁποῖοι ἔξω ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖόν των εἶναι ἐντελῶς ἄγνωστοι. Τὸ τοιοῦτο πολὺ καλύτερον ἀκόμη τὸ βλέπομεν εἰς ἓν ἀνέκδο-

SISMANOGLIO

τον, τὸ ὁποῖον συνέβη εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς ὀκνιμωτάτους κλινικοὺς τῆς Γαλλίας, καὶ τὸ ὁποῖον ἀξίζει ν' ἀναγραφῇ.

Διὰ τοὺς ἰατροὺς εἶναι λυπηρόν, ἀρκετὰ ὅμως ἀστεῖον διὰ τοὺς ἄλλους καὶ αὐτὸ ἀρκεῖ.

Δὲν ἐνθυμοῦμαι ἀκριβῶς κατὰ ποίαν ἐποχὴν συνέβη, ἀλλὰ θὰ ἦτο μετὰ τὸ 1850, ὅτε ὁ Βαρτὲζ ἐταξίδευε χάριν ἀναψυχῆς καὶ ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ Βορδώ, ὅπου κατέλυσεν εἰς τὸ πρῶτον ξενοδοχεῖον τῆς πόλεως.

Τὴν ἐπαύριον ἐνωρίτατα τὸν ἀφύπνισε περίεργος θόρυβος προερχόμενος ἀπὸ τὴν κλίμακα τοῦ ξενοδοχείου, τὴν ὁποίαν τοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἀνήρχοντο πολλοὶ ἄνθρωποι. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ὑπόθεσις διήρκει πολλὴν ὥραν, ἐσηκώθη νὰ ἴδῃ ποῖον τὸ αἴτιον τῆς ἀδιακόπου αὐτῆς κινήσεως. Εἶδε λοιπὸν πολλοὺς ἀνθρώπους νὰ στέκωνται ἔμπροσθεν μιᾶς θύρας ὅπου ἐκρέματο πίναξ μὲ τὴν ἐπιγραφήν: «ἰατρικαὶ συμβουλαὶ ἀπὸ. . . μέχρι. . . ὥρας».

Ἐπὶ δύο τρεῖς ἡμέρας λοιπὸν ἔβλεπε πάντοτε τὸ ἴδιον πλῆθος καὶ εἰς τὴν ἰδίαν ὥραν νὰ προσέρχεται εἰς τὸν εὐτυχῆ του συνάδελφον, καὶ τέλος ἠρώτησεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον πῶς ὀνομάζετο, καὶ τοῦ ἀπήντησαν ὅτι εἶναι ὁ διάσημος ἰατρὸς Λοράν, διασημότης ἡ ὁποία εἰς αὐτὸν ἦτο ἐντελῶς ἄγνωστος.

Ἡ ἐπιθυμία του νὰ ἴδῃ μίαν φορὰν τὸν διάσημον συνάδελφόν του ἐκεντήθη ἔτι μᾶλλον, καὶ πολλάκις ἐστάθη ἐπὶ μακρὰς ὥρας εἰς τὸν διάδρομον προσποιούμενος ὅτι περιεργάζεται τοὺς ἐκεῖ ἀνηρτημένους γεωγραφικοὺς χάρτας κτλ. Τέλος μίαν ἡμέραν, ἐν ᾗ ἦτο βυθισμένος εἰς αὐτὴν τὴν ἀσχολίαν, εἶδε τὸν «διάσημον» νὰ προπέμπῃ ἕνα τῶν ἐπισκεπτῶν του, ὁ ὁποῖος βεβαίως θὰ ἦτο ἄξιος τοιαύτης φιλοφρονήσεως. Ὁ Βαρτὲζ ἠτένισε τὸν Λοράν, ὁ Λοράν τὸν Βαρτὲζ καὶ εἰς τὰ πρόσωπα ἀμφοτέρων ἐζωγραφήθη ἡ ἔκφρασις ἀπεριγράπτου ἐκπλήξεως.

— Πῶς; σὺ εἶσαι ὁ Λοράν; φωνεῖ ἐπὶ τέλους ἔξω φρενῶν ὁ Βαρτέζ, ἀναγνωρίσας ἕνα παλαιόν του ὑπηρέτην.

— Ναί, κύριε καθηγητά, ἐγὼ εἶμαι.

— Μὰ πῶς; Εἶσαι ἰατρός; Ἀπὸ ποῦ ἔχεις τὸ δίπλωμα;

— Ἀπὸ τὸ σπίτι σας, κύριε καθηγητά. Νὰ πῶς ἔγινε. Ἐνθυμεῖσθε πολλὲς φορὲς ἔμενα εἰς τὴν κάμαρα ποῦ ἐβλέπατε καὶ ὁμιλούσατε τοὺς ἀρρώστους σας καὶ μάλιστα ὅταν ἐπηγαίνατε εἰς τὰς ἐπαρχίας· Ἐπρόσεχα πάντοτε εἰς τὰ λόγια σας καὶ εὕρισκα καιρὸν νὰ διαβάζω

καὶ τὰ βιβλία σας καὶ ἔτσι ἔμαθα σιγὰ-σιγὰ ἀπ' ἔξω πολλὰς συνταγάς σας καὶ ἄλλα ἀκόμη ἀρκετὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα, καθὼς βλέπετε, δὲν ἐπῆγαν στὰ χαμένα.

— Μπράβο, Λοράν, εἶπεν ὁ Βαρτέζ, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐξυπνάδα σου δὲν ἀπορῶ τόσον πολύ, ἀπορῶ διὰ τὴν μεγάλην σου ἐπιτυχίαν καὶ τὴν φήμην. Πῶς διάολο τὸ κατώρθωσες; Ἐγὼ εἶμαι τώρα ἐδῶ δεκαπέντε μέρες καὶ κάνεὶς ἄρρωστος δὲν ἦλθεν ἀκόμη νὰ μὲ ζητήσῃ!

— Νὰ μοῦ δώσητε τὴν ἄδειαν, κύριε καθηγητά, νὰ σᾶς ἐκφράσω τώρα καὶ ἐγὼ τὴν ἀπορίαν μου πῶς τόσον καλὰ γνωρίζετε τοὺς ἀρρώστους καὶ τόσον κακὰ τὸν κόσμον. Εἰς ἕνα πληθυσμὸν σὰν τοῦ Βορδὼ πόσοι φρόνιμοι ἄνθρωποι φαντάζεσθε νὰ ὑπάρχουν μεταξὺ 200,000 κατοίκων; Ἂς ποῦμε 2, ἂς ποῦμε 3 χιλιάδες. Αὐτὲς λοιπὸν αἱ δυὸ ἢ αἱ τρεῖς χιλιάδες σᾶς γνωρίζουν καὶ σᾶς ἐκτιμοῦν κατὰ τὴν ἀξίαν σας, ἡ ἄλλες ὅμως, αἱ 197 χιλιάδες εἶναι δικό μου κτῆμα καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἀνόητοι μὲ πιστεύουν. Καὶ ὁ κόσμος, διδάσκαλέ μου, εἶναι παντοῦ ὁ ἴδιος· πᾶμε ἂν θέλετε μαζὶ εἰς τὴν Μασσαλίαν, εἰς τὸ Λυόν, ὅπου ἄλλοῦ ἂν θέλετε, καὶ θὰ εὕρωμεν καὶ ἐκεῖ τὰ ἴδια. Ἐγὼ τοὺς ὑπόσχομαι λαγοὺς μὲ πετραχήλια καὶ μὲ πιστεύουν καὶ ὅλοι θὰ τρέξουν εἰς ἐμέ, καὶ δὲν θὰ ἔλθουν σὲ σᾶς ποῦ δὲν τοὺς ὑπόσχεσθε, παρὰ ἐκεῖνο ποῦ μπορεῖτε».

Δίκαιον λοιπὸν εἶχεν ὁ Peisse, ὁ ὁποῖος ἔλεγεν ὅτι ἡ ἰατρικὴ δὲν εἶναι ἐπιστήμη, παρὰ μία γνώμη, ἕνα εἶδος κοινοῦ κτήματος ὅλων τῶν ἀνθρώπων. «Ὁ θυμωρός μου, ἔλεγε μεταξὺ ἄλλων, ποτὲ δὲν θὰ εὑρεθῇ εἰς δύσκολον θέσιν, ὅταν θελήσῃ νὰ διαγνώσῃ μίαν ἀσθένειαν, νὰ ἐξηγήσῃ τὰ αἴτιά της, νὰ γράψῃ μίαν συνταγὴν καὶ νὰ προείπῃ τὴν ἔκβασίν της· καὶ οἱ ἀκροαταί του δὲν θὰ δυσκολευθοῦν καὶ αὐτοὶ ν' ἀκούσουν τὴν συμβουλήν του καὶ νὰ τὴν ἀκολουθήσουν βέβαια».

Κατὰ τὸν UGHETTI

Θ. Χ. ΦΛΩΡΑΣ

ΑΣΤΕΙΑ

Εἰς τὰς ἐξετάσεις τοῦ Πανεπιστημίου

Ὁ καθηγητής.—Τί γνώμην ἔχετε εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα;

Ὁ ὑπερψήφιος (σοβαρῶς.)—Τὴν αὐτὴν μὲ ὑμᾶς, κύριε καθηγητά.

ΑΠΟ ΤΑ "ΣΥΝΝΕΦΑΚΙΑ ΣΤΗ ΔΥΣΙ„

ΣΤΗΝ ΑΔΕΛΦΗ ΜΟΥ

'Απ' τὸ ποτήρι τὸ χρυσὸ τῶν δεκαὲξ χρονῶ σου
τὸ ἀθάνατο ἀφοῦ ἤπιες νερό, πῆγες στὸν 'Ολυμπό σου.
Κι' ἐγὼ 'δῶ μεγαλόπρεπο μνημεῖο, ἀγαπημένη,
ποῦ τ' ὄνομά σου αἰώνιο, λαξεύω σου, νὰ μένῃ
καὶ τοῦ τεχνίτη σ' ἄκρηα τοῦ μάρμαρου γραμμένο
θάνε σβυσμένο.

ΖΟΥΛΙΑ

Οἱ δυὸ φυλλομετρούσαμε μιὰ μέρα ἕνα βιβλίο,
ὅταν σ' εἰκόνι ὥμορφης μὲ πρόσωπο θλιμμένο,
— Τί ὥμορφη κόρη! πρόφεραν τὰ χείλη μου σιγά.
'Η κοπασιὰ δὲν μίλησε, μὰ πάλι, ἄλλη φορά,
στὰ γόνατα ὅταν πήραμε τὸ ἴδιο τὸ βιβλίο,
ἡ εἰκόνα εἶδα ποῦ ἔλειπε. . . τὸ φύλλο ἦταν κομμένο.

ΦΙΛΑΡΕΣΚΗ

Τὴ ρώτησα, τί ἀρέζει νὰ διαβάζῃ
τὰ χέρια της πέρνανε στὰ δικά μου,
— Νὰ μὴ τὸ ξέρῃς κρῖμα! λέει μὲ κάζι,
Ὅσα σὲ γράφεις γιὰ τὴν ὠμορφιά μου.

Η ΘΑΛΑΣΣΑ

— Φοβοῦμαι, ἡ κόρη μοῦλεγε, στὴ βάρκα νὰ καθήσω,
φοβοῦμαι, γιατ' εἶν' ἄπιστη ἡ θάλασσα· ὦ! νὰ ζήσῃς,
πολὺ μὴ τὴν 'μπιστεύεσαι, ἀγάπη μου, φοβοῦμαι.
Τὴν συμβουλὴ της ἄκουσα· πῆγα νὰ λησμονήσω
τὴ θάλασσα μὰ — ὦ δάκρυο ποῦ σοῦμελλε νὰ χύσῃς
φτωχέ! — τώρα τὴν ἄπιστη γυναῖκα ὅλο θυμοῦμαι.

ΑΓΑΠΗ

Στὸν Ν. 'Αμυργιανὸ

"Αν ἔρθῃς στὴν πονόψυχη μου ἀγκάλη,
θὰ ἰδῇς τὸν ἑαυτό σου ἀποσταμένο,
τὰ μάτια σου θὰ κλείσῃς, τὸ κεφάλι
γλυκὰ θὰ γύρῃς σ' ὕπνο μαγεμένο
καὶ θὰ μοῦ πῇς πειθαίνωντας: — Ποιὸς ψάλλει;
καὶ θὰ σοῦ πῶ πειθαίνωντας: — Πειθαίνω.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΞΑΝΘΙΩΤΗΣ

ΑΣΤΕΙΑ

Μεταξὺ ἑνὸς δραματικοῦ συγγραφέως καὶ ἑνὸς φίλου του.

— Αὐτὸς ὁ τύπος τοῦ κακούργου ποῦ ἔχεις εἰς τὸ δρᾶμα σου εἶναι ἀριστούργημα. Ἀπὸ ποῦ πῆρες τὸν χαρακτῆρα;

Καὶ ὁ δραματικὸς συγγραφεύς.

— Ἐφαντάσθηκα ἕνα ἄνθρωπον ἔχοντα ὅλας τὰς κακίας ποῦ μοῦ ἀποδίδει ἡ γυναῖκά μου ὅταν θυμώνῃ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΟΡΝΙΘΩΝΟΣ

Ἐκ τινος χαριεσσης ὀρνιθολογικῆς μονογραφίας τοῦ μακαρίτου *Ἐμμ. Ροΐδου* ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς.

Εἰς τὸν ὀρνιθῶνα ἢ μᾶλλον τὴν αὐλὴν τοῦ ἀγροτικοῦ ἐν Χίῳ πύργου, ὅπου ἔμενα τὸ θέρος πρὶν τὸν κρημνίσῃ ὁ σεισμὸς συνέζη χαριτωμένον καὶ ἀγαπημένον ἀνδρόγυνον, ἀποτελούμενον ἐκ πετειναρίου καὶ ὀρνιθούλας τοῦ εἴδους, τὸ ὁποῖον ὀνομάζουν *λειόπτερον* οἱ ὀρνιθολόγοι καὶ ἀγνοῶ πῶς οἱ ὀρνιθοτρόφοι. Διακριτικὰ αὐτοῦ σημεῖα εἶναι τὸ μικρὸν μᾶλλον ἀνάστημα, τὸ λευκὸν χρῶμα, ἡ μεταξίνη τῶν πτερῶν ἁπαλότης, ἡ χάρις καὶ ἡ εὐκινησία.

Ὅταν ἐκούρνιαζαν κρύπτοντα τὴν κεφαλήν των ἐνόμιζέ τις ὅτι βλέπει δύο βόλους χιόνος καὶ τὰ ἀνορθωμένα πτερά των ὡμοίαζον ὡς νὰ ἔσειεν ὁ ἄνεμος νιφάδας.

Μόνος ὁ ἀγαπῶν τὰ ζῷα καὶ τερπόμενος εἰς τὴν λεπτομερῆ παρατήρησιν οὐ μόνον τῶν γενῶν καὶ τῶν εἰδῶν, ὡς ὁ ἐπιστήμων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀτόμων κατορθώνει διὰ τοῦ χρόνου νὰ διακρίνῃ εἰς τὴν φυσιογνωμίαν καὶ τὰς ἕξεις αὐτῶν παραλλαγάς, ἐκ τῶν ὁποίων δύναται ἀσφαλῶς νὰ εἰκασθῇ ἑκάστου ζῴου, ὅπως καὶ ἑκάστου ἀνθρώπου, ὁ ἠθικὸς χαρακτήρ. Οὕτω λ. χ. ἡ λευκὴ ὀρνιθοῦλά μου ἦτο τύπος καλῆς συζύγου καὶ οἰκοκυρᾶς τιμίας, σεμνῆς, πάντοτε καθαρᾶς καὶ καλοκτενισμένης, ἄνευ ὅμως πολυτελείας ἢ περισσῆς φιλαρεσκείας. Ὁ πετεινὸς ἀπ' ἐναντίας ἦτο τύπος λιμοκοντόρου, δανδῆ καλλωπιστοῦ, λέοντος λεβέντη ἢ ὅπως ἄλλως ὀνομάζονται κατὰ καιροὺς καὶ τόπους οἱ ἀγαπῶντες νὰ κορδόνωνται, καμαρόνωνται καὶ νὰ λαμβάνωσιν ἦθος καρδιοσφάκτου καὶ ἐρωτολήπτου. Πλὴν τῆς συμπεριφορᾶς καὶ αὐτὸς ὁ τόνος τῆς φωνῆς του τὸν ἔκαμνε νὰ ὁμοιάζῃ λιγωμένον τενορῖνον. Καὶ τοιοῦτος ὅμως ὢν ἔζη καλὰ μὲ τὴν ὀρνιθοῦλα του, τὴν ἐπεριποιεῖτο, τὴν συνώδευεν εἰς τὸν περίπατον καὶ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ δείπνου τὴν ἄφηνε νὰ πρωτοφάγῃ. Τὸ ἔμφυτον ὅμως τοῦτο φυλετικὸν αἴσθημα δὲν ἦτο ὡς φαίνεται ἱκανῶς ἀνεπτυγμένον, ὥστε νὰ ὑπερνικήσῃ τὰς ἐφόδους τοῦ διεστραμμένου τοῦ πετεινοῦ μου ἀτομικοῦ χαρακτῆρος. Πολλὰ σημεῖα μ' ἔκαμαν ἀπό τινων ἡμερῶν νὰ ὑποπτεύω, ὅτι τὸ ἀχρεῖον πετεινάρι, τοῦ ὁποίου ἐθαύμασα τὴν συζυγικὴν πίστιν, ἤρχιζε νὰ κυνηγᾷ μίαν μικρὰν ὄρνιθα, ἡ ὁποία δὲν ἦτο βεβαίως ὁμόφυλός του, ἀλλ' ἀνῆκεν εἰς ἄλλην κάπως συγγενῆ φυλήν, τὴν λεγομένην *περιβολάρικην*. Δὲν ἦτο μὲν ὅσον ἡ σύζυγός του εὔμορφη, ἀλλὰ εὔχαρις, ζωηρά, πλουμιστὴ ὡς πέρδικα καὶ ἀπὸ τὸ πρωῒ ὑαλιστὴ καὶ συγυρισμένη, ἐπεριπάτει μὲ τὴν κεφαλὴν ὑψηλά, ἐσείετο ὡς σεισοῦρα καὶ πολὺ περισσότερο παρὰ φρόνιμη κόττα ὡμοίαζε κοκότα.

Ὁ ἄστατος ἐγλυκοσάλιαζε κατ' ἀρχὰς μὲ κάποιαν συστολήν, ἀλλὰ βαθμηδὸν κατήντησε νὰ μὴ φοβῆται τίποτε καὶ νὰ μὴν ἐντρέπεται κανένα. Ἠκολούθει τὴν πλουμισμένην εἰς ὅλας τὰς γωνίας, ἐξελαρυγγίζετο ἐκφωνῶν τοὺς ὡραιοτέρους του σκοποὺς καὶ ἐσκάλιζε τὸ χῶμα διὰ νὰ εὕρῃ σκουλήκια διὰ τὴν ἀγαπημένην του. Τὴν ἐξέθεσε τόσον πολύ, ὥστε ἔπαυσαν νὰ τὴν συναναστρέφωνται ὅσαι ὄρνιθες ἐφρόντιζαν διὰ τὴν ὑπόληψίν των. Ἡ ἐγκαταλειφθεῖσα σύζυγος θὰ ὑπέφερε βεβαίως πολύ, ἀλλ' ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια αὐτῆς τὴν ἐπέβαλλον νὰ κρύπτῃ τὴν λύπην της. Δὲν ἠδυνάμην νὰ μὴ τὴν θαυμάσω ὅταν τὴν ἔβλεπα νὰ βηματίζῃ εἰς τὴν αὐλὴν πάντοτε μόνη καὶ νὰ περνᾷ πλησίον τοῦ ἀπίστου καὶ τῆς ἐρωμένης του, ὑποκρινομένη ὅτι μόνη

δὲν βλέπει ὅσα ἔβλεπον ὅλοι. Πολλάκις μοῦ ἦλθεν ὄρεξις νὰ τουφεκίσω ἀπὸ τὸ παράθυρον τὴν ἀμαρτωλὴν ὄρνιθα, διὰ νὰ ἀπαλλάξω τὴν ἐνάρετον ἀπὸ τὰ βάσανα τῆς ἐγκαταλείψεως καὶ τῆς ζηλείας, ἀλλὰ μὲ ἐπρόλαβεν ἡ θεία δίκη.

Ἀπὸ τὸ πολὺ ἴσως τσιμποφίλημα ἐξύπνησε ἕνα πρωῒ ἡ παραλυμένη κόττα μὲ ὀρνιθοκόρυζαν, ἢ ὡς τὴν λέγουν οἱ Χῖοι, *τσίφναν*, κακίστην ἀρρώστιαν δι' ὅλα τὰ πτερωτά. Λησμονήσας τὰς παρεκτροπὰς αὐτῆς ἐξ ἐλέους πρὸς τὰ βάσανά της, διέταξα τὴν ὑπηρέτριαν νὰ κάμῃ ὅ,τι ἠμπορεῖ διὰ νὰ τὴν σώσῃ.

Ἀληθὲς εἶναι ὅτι πρό τινων ἡμερῶν εἶχα ὄρεξιν νὰ τουφεκίσω τὴν μοιχαλίδα, ἀλλ' εἰς ταῦτα δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις καμμία. Οἱ καλοὶ ἄνθρωποι, μετὰ τῶν ὁποίων ἔχω τὴν ἀξίωσιν νὰ συγκαταλέγωμαι, εἶναι ἱκανοὶ νὰ πράξωσι τὰ πάντα ἐν τῷ βρασμῷ τῆς ὀργῆς των κατὰ τῶν ἀχρείων, ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ βλέπουν νὰ ὑποφέρῃ κανένα.

Ἡ χειρούργισσα ἔκαμε τὴν ἐγχείρισιν τῆς τσίφνας, καθ' ὅλους τοὺς κανόνας τῆς τέχνης, ἐξαιρέσασα διὰ βελόνης τὸν φράσσοντα τὴν ἀναπνοὴν ὑμένα ἢ λεπάκι, καυτηριάσασα τὴν πληγὴν δι' ὄξους καὶ ἀλείψασα ἔπειτα αὐτὴν διὰ μίγματος μέλιτος καὶ βουτύρου. Οὐδὲν ὅμως ὠφέλησε καὶ ἡ ἁμαρτωλὴ ἐξέπνευσε τὸ ἑσπέρας, ἐντελῶς ὅμως ἰατρευμένη, ὡς ἔλεγεν ὁ ἰατρὸς τοῦ Μολιέρου, ὁσάκις συνέβαινεν ὁ ἀσθενής του νὰ ἀποθάνῃ.

Τὴν ἐπιοῦσαν εὑρέθη ὁ ἄπιστος πετεινὸς χῆρος τῆς ἐρωμένης καὶ μαλωμένος μὲ τὴν νόμιμον σύζυγόν του. Ἡ θέσις του ἦτο ἀληθῶς ἀξιολύπητος.

Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ προγεύματος ἦλθε νὰ κλωθογυρίσῃ περὶ τὴν ἄσπρην ὄρνιθα μετὰ δειλίας ὅμως καὶ συστολῆς, ὡς σύζυγος αἰσθανόμενος ὅτι ἔχει ὅλα τὰ ἄδικα καὶ μὴ βέβαιος ὅτι θὰ τῷ συγχωρηθῶσιν.

Ἐκείνη ἐκαμώνετο ὅτι δὲν βλέπει.

Κατὰ τὸ γεῦμα ἦλθε νὰ λάβῃ τὴν πρώτην παρὰ τὴν πλευρὰν της συνήθη θέσιν του, ἔτι μᾶλλον ταπεινὸς καὶ ζαρωμένος, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἔμεινε ψυχρά.

Πάντα ὅμως ταῦτα ἦσαν κωμῳδία, τῆς ὁποίας εὔκολον ἦτο νὰ μαντεύσῃ τις τὴν εὐτυχῆ λύσιν. Πρὸ τῆς δύσεως τῷ ὄντι τοῦ ἡλίου ἐτελείωσεν ἡ παράστασις τῆς κωμῳδίας καὶ εἰσῆλθον μαζῆ εἰς τὸ αὐτὸ διαμέρισμα τοῦ ὀρνιθῶνος. Φαίνεται ὅτι εἶχον πολλὰ νὰ εἴπουν, διότι ὅταν ἐξῆλθε τὴν ἐπιοῦσαν ἐφαίνετο ἡ ὀρνιθοῦλα πολὺ μὲν εὐχαριστημένη, ἀλλὰ καὶ κάπως κουρασμένη.

Μετὰ τὴν ἀνωτέρω ἀψευδῆ διήγησιν δύναμαι νὰ ἐρωτήσω τοὺς ὑποτιμητὰς τοῦ πνεύματος τῶν ζώων, ποίαν ἄλλην ἀξιοπρεπεστέραν τῆς ὄρνιθος ταύτης διαγωγὴν θὰ ἠδύνατο πολύπειρος μήτηρ νὰ συμβουλεύσῃ τὴν θυγατέρα της εἰς ὁμοίαν περίστασιν νὰ τηρήσῃ.

ΕΜΜ. ΡΟΪΔΗΣ

Ο ΛΙΜΟΚΟΝΤΟΡΟΣ

Νάτος ὁ λιμοκοντόρος μ' ἓν' ἀτέλειωτο γιακά,
σὰν περπατιστὴ καμπάνα, μὲ μουστάκι γυρισμένο,
καὶ στὴ μύτη του καβάλλα δυὸ γυαλιὰ ἡρωϊκά,
μὲ κουκλίτικο καπέλλο στὴν κορφή του καθισμένο!

Καὶ προβλέπω τοῦ γιακᾶ του ἂν δὲν κόψῃ τὴν ὁρμή,
πῶς, μιὰ μέρα, θὰ τὸν πάσῃ τὰ γυαλιά του, συμφορά του!
καὶ θὰ βλέπουνε στὴ μέση ἓν' ἀκέφαλο κορμί,
καὶ μονάχα τὸ καπέλλο καθισμένο στὸ γιακά του!...

ΚΩΤΗΣ

SISMANOGLIO

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑ

Ἄκου, παιδί μου, πῶς φυσᾷ ἐξ' ὁ βοριᾶς μὲ λύσσα!
Ἄκου τον μέσα στὰ κλαδιὰ τὶ ἄγρια ποὺ σφυρίζει!
Κοιμήσου χαϊδεμένο μου! καὶ ὺὸ βοριᾶ μου φίσα,
Τὸ φύσημά σου τὸ μωρὸ γλυκ' ἂς τὸ ναγουρίζῃ!
Νάνι νάνι τὸ μωρό!
Νάνι ποῦ νὰ τὸ χαρῶ! . .

Ἄκου μικρό μου τὴ βροχή! .. Τὸν κόσμον ἀφανίζει!
Ἄκου τὸ παραθύρι μας πῶς τὸ χτυπᾷ καὶ τρίζει! . .
Κοιμήσου μικρουλάκι μου κ' ἂν ἡ βροχὴ βοίζῃ
Ἐσένα μὲς τὴ κούνιά σου γλυκὰ θὰ ναγουρίζῃ·
Νάνι νάνι, γιέ μου, ἐσὺ
Νάνι, ἀγάπη μου χρυσῆ! . .

Μὴ σὲ τρομάζει, γλύκα μου, ἂν ακούσῃ τὸ τσακάλι,
Ἂν μὲς στὴ κοσμοχαλασιὰ ὁ λύκος τριγυρίζῃ·
Κοιμήσου κ' ἡ μαννούλα σου σοῦ στέκει στὸ κεφάλι
Κι' ὅλα τῆς νύχτας τὰ κακὰ μὲ τὸ σταυρὸ ξορκίζει. . .
Νάνι νάνι τὸ μωρό,
Νάνι ποῦ νὰ τὸ χαρῶ! . .

Κοιμήσου καὶ τὸν ὕπνο σου ἡ Παναγιὰ σκεπάζει
Ποῦ εἶνε μητέρα τοῦ Χριστοῦ κι' ἀπὸ παιδιὰ γνωρίζει,

Κοιμήσου καὶ τῆς μάννας σου τὸ μάτι δὲν νυστάζει,
Ἀλλ' ἄγρυπνο στὴ κούνια σου μωρό μου θὰ γυρίζῃ
Νάνι νάνι, γιέ μου ἐσύ,
Νάνι, ἀγάπη μου χρυσῆ! . .

Κοιμήσου γιὰ νὰ σηκωθῇς μαζὺ μὲ τὰ πουλάκια
Σὰν ξημερώσῃ τὸ πρωὶ κι' ὁ ἥλιος θὰ ροδίζῃ,
Κοιμήσου ἀγγελάκι μου, μὲ τὰ χρυσᾶ μαλλάκια,
Κοιμήσου, ποῦ ἡ μαννούλα σου γλυκὰ σὲ ναγουρίζει
Νάνι νάνι τὸ μωρό,
Νάνι, ποῦ νὰ τὸ χαρῶ.

Κοιμήσου καὶ γιὰ τίποτα μωρό μου μὴ σὲ μέλλει,
Κοιμήσου κ' ὁ πατέρας σου γιὰ ὅλα μᾶς φροντίζει,
Κοιμήσου γιέ μου σὰν ἀρνί, ἡ μάννα σου τὸ θέλει,
Λίγο κ' αὐτὴ νὰ κοιμηθῇ ὅπου σὲ ναγουρίζει,
Νάνι νάνι, γιέ μου ἐσύ,
Νάνι, ἀγάπη μου χρυσῆ.

Μαγνησία 16 Ἰανουαρίου 1905

Ι. ΠΕΤΡΙΔΗΣ (ἰατρός).

ΑΣΤΕΙΑ

Σκίψις ὑπηρετρίας:

— Τί περίεργος ἄνθρωπος ποῦ εἶναι αὐτὸς ὁ ἀφέντης μου! Πότε μὲ χαϊδεύει καὶ μὲ λέει «ἀγάπη μου», «ψυχή μου», «μάτια μου» καὶ πότε μὲ βρίζει καὶ μὲ κακομεταχειρίζεται σὰν νὰ ἤμουν ἡ... γυναῖκά του!

SISMANOGLIO

Ο ΒΟΒΟΣ ΠΥΡΓΟΣ

Μία παλαιὰ ἱστορία, ἀπασχολεῖ ἀπὸ δωδεκαετίας τὸν νοῦν μου, ὁσάκις τὴν ἐνθυμηθῶ. Καὶ τὴν ἐνθυμοῦμαι συχνά, καθ' ὅτι συνδέεται μὲ τὴν ἀνάμνησιν μιᾶς δωδεκαετοῦς παιδίσκης ὀνόματι Μαργαρίτας, ἡ ὁποία ἔγινεν ἀφορμὴ νὰ ὑπεισέλθω εἰς τὸ μυστήριον τῆς βουβῆς ἐπαύλεως, τῆς κειμένης ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Μομπενόν, εἰς τὴν Λωζάννην τῆς Ἑλβετίας. Ἐγὼ ἤμην τότε σπουδαστὴς εἰς τὸ ἐκεῖ πανεπιστήμιον καὶ ἡ Μαργαρίτα ἦτο κόρη τῆς νοικοκυρᾶς μου. Πρὸς ἀποφυγὴν πάσης παρεξηγήσεως σπεύδω νὰ προσθέσω ὅτι ἡ μεταξὺ ἑνὸς ἤδη μυστακοφόρου φοιτητοῦ, ὅπως ἤμην κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καὶ μιᾶς κόρης δωδεκαετοῦς, ἀπόστασις τῆς ἡλικίας ἦτο τόση, ὥστε πᾶσα ἰδέα περὶ αἰσθηματολογίας εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀποκλείεται.

Ἀλλὰ κόρη τῆς νοικοκυρᾶς μου καὶ δωδεκαετὴς παιδίσκη ἡ Μαργαρίτα, ἦτο ἓν ἐκ τῶν γλυκυτέρων μικρῶν πλασμάτων, τὰ ὁποῖα ἐγνώρισα εἰς τὴν ζωήν μου. Καὶ ἐγνώρισα μερικὰ —εὐτυχῶς δι' αὐτά, δι' ἐμὲ καὶ τὴν ζωήν, ἡ ὁποία ἀρέσκεται νὰ τὰ δημιουργῇ κἄποτε,—τὰ ὡραῖα μικρὰ πλάσματα, ποῦ ἀναπαύουν τὴν σκέψιν μας ἐπὶ μακρὸν καὶ τὴν ξενιτεύουν δι' ὅσα κατόπιν μᾶς πικραίνουν διαρκῶς. Ἀθῶα, ἀφελῆ καὶ αἰσιόδοξα, μὲ τὰ φωτεινὰ τῶν ὀφθαλμῶν των χαμόγελα, μᾶς συνοδεύουν ἔπειτα, καὶ ἀφ' οὗ διὰ παντὸς τὰ στερηθῶμεν εἰς τὸν σκοτεινὸν δρόμον τὸν ἀτελεύτητον,

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΙΩΡΓΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΠΑΣΑΣ

SISMANOGLIO

ποῦ ἐξακολουθοῦμεν πορευόμενοι μόνοι μας, ὀρφανοὶ ἀπὸ τὴν ἀγάπην, τὴν ἀγνότητα καὶ τὴν αἰσιοδοξίαν.

Καὶ λοιπὸν ἡ Μαργαρίτα ἦτο ἓν ἀπὸ τὰ πλάσματα αὐτά. Δὲν ἠξεύρω πῶς εἶναι σήμερον ὅτε, ἐὰν ζῇ, θὰ εἶναι γυνὴ τελεία. Ἐγὼ τὴν βλέπω πάντοτε δώδεκα ἐτῶν, ξανθὴν μὲ ἄνθινα βλέμματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἔλεγέ τις λευκὰ ἐξ ἀγνότητος, ὡς τῶν ἀνοιγομένων κρίνων. Εἶπα δὲν ἠξεύρω πῶς εἶναι, ἐὰν ζῇ, ὅτε καὶ ὁλοψύχως θὰ προσηυχόμην διὰ τὴν εὐτυχίαν της. Πιθανώτερον ὅμως εἶναι νὰ μὴ ζῇ, ὅπως ἦτο λεπτὴ καὶ ὡραία καὶ εὐγενικὴ καὶ περιπαθής, καὶ δὲν ἠξεύρω πάλιν διατί ἀτενίζω πρὸς τὴν πιθανότητα ταύτην μετὰ τόσης στοργῆς. Ἴσως διὰ νὰ μὴ τύχῃ καὶ τὴν συναντήσω ποτὲ καὶ ἀποθάνῃ ἐντός μου τότε τὸ περισῳζόμενον ἴνδαλμα—Καὶ ἔθαψα τόσα!

Ἕνα πρωΐ—καὶ ἦτο ἄνοιξις, διότι εὐωδιάζουν ἀκόμη τὰ μύρα της εἰς τὴν ἐνθύμησίν μου— ἡ μικρὰ Μαργαρίτα εἶπε,

— Σήμερα νἄλθῆτε θὰ σᾶς πάγω σ' ἕνα μέρος ποῦ εἶναι γεμᾶτο τριαντάφυλλα καὶ μαργαρίτες. Μὰ δὲν θὰ κόψωμε κανένα τριαντάφυλλο. Μόνο μαργαρίτες θὰ κόψωμε καὶ θὰ μοῦ φορέσετε μερικὲς στὰ μαλλιά μου.

Ἐσυνείθιζα νὰ στολίζω ἔτσι τὰ μαλλιά της μὲ ἄνθη ὁσάκις ὑπῆρχον εἰς τὰς ἀνθοδόχας τοῦ σπιτιοῦ. Καὶ ἤρέσκετο πολὺ νὰ περιφέρεται κατόπιν στολισμένη οὕτω μέχρι τῆς ἑσπέρας καὶ νὰ λέγῃ εἰς τὴν μητέρα της:

—N'est-ce pas maman vrai que je suis belle? Δὲν εἶν' ἀλήθεια μαμμὰ πῶς εἶμαι εὔμορφη; Διὰ τοῦτο καὶ τώρα μοῦ εἶπε πῶς θὰ τῆς ἐφορροῦσα στὰ μαλλιά της μερικὲς μαργαρίτες.

***

Ἦτο ἡ δεκάτη περίπου πρωϊνὴ ὥρα ὅτε ἐξεκινήσαμεν;

Ποῦ; Τὴν ἄφηνα νὰ μὲ ὁδηγῇ, ἐνῷ μοῦ διηγεῖτο χίλια πράγματα ὡραῖα καὶ ἀφελῆ.

Ἐπεράσαμεν οὕτω τὴν πλατεῖαν τοῦ Μομπενόν, κατέβημεν τοὺς λόφους, ἀνήλθομεν ἄλλους καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ χωρίον τοῦ Μοντουᾶ πρὸ μιᾶς κιγκλιδωτῆς θύρας ἠμιανοιγμένης, εἰς ἀπόστασιν περίπου μιᾶς ὥρας ἀπὸ τῆς Λωζάννης. Ἡ Μαργαρίτα εἰσῆλθε πρώτη καὶ μὲ ἔσυρεν ἀπὸ τῆς χειρὸς κατόπιν της. Τί ἄνθη! τί ἄνθη! ποτὲ δὲν εἶχον ἰδῇ τόσα! Οἱ ὀφθαλμοί μου διατηροῦν ἀκόμη τὸ ἐξ αὐτῶν θάμβος. Ὁλόκληρος ἡ πρὸ ἡμῶν ἔκτασις ἦ ἄνευ ὑψηλῶν δένδρων, εἰς τὴν ὁποίαν εἶρπον δρομίσκοι στενοὶ καὶ μακροὶ ἦτο σπαρμένη μὲ ρόδα ὅλων τῶν ἀποχρώσεων καὶ ἔβριθεν ἀπὸ μαργαρίτες. Ἐν τούτοις ἐστάθην ἀρνούμενος νὰ προχωρήσω ἐνῷ ἡ μικρὰ μοῦ ἔλεγε:

— Ἐλᾶτε λοιπόν! φοβεῖσθε ἕνας τόσο μεγάλος κύριος; Τὴν ἐκύτταξα χωρὶς ν' ἀπαντήσω τίποτε.

Ὁ κῆπος εἰς τὸν ὁποῖον μὲ εἶχε φέρει ἦτο νεκροταφεῖον.

***

Ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην δὲν ἤθελα νὰ μελαγχολήσω καὶ τῆς εἶπα :

— Ὄχι! Ἔλα νὰ φύγωμεν.... σήμερον δὲν θέλω ἄνθη.

Ἐταπείνωσε τὴν ὡραίαν ξανθὴν κεφαλήν της περίλυπος διὰ τὴν ἄρνησίν μου, καὶ ἐψιθύρισε σχεδὸν δακρύουσα.

— Ἀφ' οὗ δὲν θέλετε πηγαίνομεν.

Διὰ νὰ τὴν παρηγορήσω ἔσκυψα καὶ ἔφιλησα τὰ χρυσᾶ μαλλιά της. Αὐτὸ ἦτο τὸ μόνον ἄνθος, μὲ τὸ ὁποῖον τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὰ ἐστόλισα. Καὶ ἐξήλθομεν διὰ νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν πόλιν.

***

Ὅστις δὲν ἐπεσκέφθη τὴν Ἑλβετίαν κατὰ τὴν ἄνοιξιν δυσκόλως θὰ πιστεύσῃ εἰς τὴν αἰφνιδίαν καὶ ἀπροσδόκητον

μεταβολὴν τοῦ καιροῦ, ὁ ὁποῖος ἔμελλε νὰ μᾶς φέρῃ ὅπου δὲν ἐσκεπτόμεθα. Διότι ἐνῷ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης μήτε ὑπόνοια νέφους ὑπῆρχεν εἰς τὸν διαυγῆ οὐρανόν, τὸν καταγάλανον, κ' ἐνῷ μήτε αὔρα ἔφιλει τὰ νερὰ τῆς λίμνης τοῦ Λεμάν, ἡ ὁποία ἔξηπλοῦτο πέραν ὡς ἓν ἀπέραντον κάτοπτρον ἐκ σμαράγδου, αἴφνης ὁ οὐρανὸς ἐσκοτίσθη καὶ ἀπειρομεγέθεις πνοαὶ συνετάραξαν τ' ἀκίνητα νερά. Ἀπὸ τὰ Ἰούρεα πρὸς δυσμάς, μέχρι τῶν ὑψηρεφῶν Ἄλπεων πρὸς ἀνατολάς, πελώριαι ἄηχοι ἀστραπαὶ διέσχιζον ὑπεράνω ἡμῶν τὰ σύννεφα, ὡς μακροὶ πύρινοι ὄφεις, εἰδεχθεῖς καὶ ἐξαίσιοι. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ βαρεῖς ὄγκοι, τοὺς ὁποίους ὁ ἄνεμος τῆς καταιγίδος ἐκύλιε τώρα, ἦσαν φωλεαὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἐξώρμων μαινόμενοι δράκοντες, βωβοὶ καὶ πυριφλεγεῖς εἰς μίαν τιτανομαχίαν Αἰσχύλειον. Καὶ εἰς ἀπόστασιν διακοσίων περίπου βημάτων τοῦ νεκροταφείου, ἐνῷ ἐτρέχαμεν πρὸς τοὺς λόφους μαγευμένοι ἀπὸ τὸ θαυμάσιον θέαμα καὶ περίτρομοι, τὰ σύννεφα διερράγησαν καὶ κύματα ὄμβρου μᾶς περιέλουσαν ἀποτόμως, ὡς ἐὰν ὁ δαίμων τῆς θυέλλης ἀναρπάζων ἐκένου ἐφ' ἡμῶν διὰ μιᾶς ὅλα τὰ νερὰ τῆς λίμνης· καὶ ἐφεύγαμεν ὑπ' αὐτὰ ὡς κατάρατοι. Εἰς τὴν χεῖρά μου ἡ μικρὰ χεὶρ τῆς Μαργαρίτας ἔτρεμε· οὔτε ἠδυνάμην ἄλλως ν' ἀντιληφθῶ τὸ ἄρρητον δέος τὸ ὁποῖον διέσειε τὴν ἁπαλὴν παιδικὴν ψυχήν της, πρὸ τοῦ τεραστίου ἐκείνου κατακλυσμοῦ μὲ τὰς ὁμοβροντίας τῶν κεραυνῶν, οἱ ὁποῖοι μετεῖχον τώρα καὶ αὐτοὶ τῆς μάχης· ἠσθανόμην μόνον ἀορίστως ἀπὸ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον μοῦ ἔσφιγγε τὴν χεῖρα, ὅτι ἤθελε πολὺ νὰ κλαύσῃ ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα· τόσον ὥστε ἐπλημμύρησε τὴν ψυχήν μου ἄπειρος οἶκτος· οὔτε ἐσκέφθην πρὸς στιγμὴν ὅτι ἠδυνάμεθα ἐπιστρέφοντες νὰ ζητήσωμεν καταφύγιον εἰς τὸ Μοντουᾶ· ἡ ἐκ τῆς καταιγίδος κατάπληξις, καταργοῦσα ἐν ἐμοὶ τὴν δύναμιν τῆς σκέψεως, μὲ ὤθει νὰ φύγω πρὸς τὴν

Λωζάννην καὶ ἡ Μαργαρίτα ἔφευγε καὶ αὐτὴ μαζύ μου χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν. Πόσην ὥραν διήρκεσεν ἡ φυγή μας; Δὲν ἠδυνάμην ποτὲ νὰ τὸ ὑπολογίσω. Τοῦτο μόνον ἐνθυμοῦμαι, ὅτι τρέχοντες πρὸς τὸ Μονμπενὸν εὑρέθημεν ἔξαφνα πρὸ μιᾶς ἡμιανοίκτου κιγκλιδωτῆς θύρας, ἐπὶ εὐρέος κήπου μὲ μεγάλα πένθιμα δένδρα, τὰ ὁποῖα ἐμάστιζε μανιωδῶς ἡ βροχὴ καὶ ὁ ἄνεμος. Εἰς τὸ βάθος ὑψοῦτο κατάκλειστος μία οἰκία πρὸς τὴν ὁποίαν ἐσπεύσαμεν καὶ ὅτε ἐστάθημεν πρὸ αὐτῆς ἀνεγνώρισα ὅτι ἤμεθα εἰς τὸν Βωβὸν Πύργον.

*
* *

Τὴν ἐπωνυμίαν αὐτὴν τοῦ «Βωβοῦ Πύργου» ἡ ἐνώπιόν μας βαρεῖα ἔπαυλις ἐδικαιολόγει καθ' ὁλοκληρίαν. Λύστηρὰ καὶ σιωπηλὴ μὲ τὴν αἰωνίως ἀνοικτὴν κιγκλιδωτὴν θύραν τοῦ κήπου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ποτὲ κανεὶς δὲν ἐξήρχετο, τὰ πάντοτε κλειστὰ παράθυρα, αἱ εὐρεῖαι δενδροστοιχίαι καὶ πένθιμοι, εἰς τοὺς κανονικοὺς ἐλιγμοὺς τῶν ὁποίων ποτὲ κανεὶς δὲν περιεφέρετο, μᾶς εἶχον ἐμπνεύσῃ τὸ ὄνομα αὐτὸ εἰς ἐμὲ καὶ δύο ἄλλους Ἕλληνας συμφοιτητάς μου ἤδη ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἀφίξεώς μας εἰς τὴν Λωζάννην. Συχνὰ μάλιστα ἀπετέλει τὸ θέμα τῶν συνομιλιῶν μας κατὰ τοὺς εἰς τὸ Μονμπενὸν περιπάτους μας καὶ ὑπεξέκαιε τὴν περιέργειάν μας, ἐνῷ ἐπροσπαθοῦμεν νὰ εἰσδύσωμεν εἰς τὸ μυστήριον τῆς σιωπῆς καὶ τῆς ἐρημίας της, μὲ τὰς πλέον μυθιστορικὰς ὑποθέσεις. Ποτὲ ἐν τούτοις δὲν εἴχομεν ἀποτολμήσῃ νὰ διαβῶμεν τὴν ἀνοικτὴν θύραν, ὁσονδήποτε καὶ ἂν μᾶς διέφλεγεν ἡ ἐπιθυμία νὰ τὸ κάμωμεν, ποτὲ μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης, καθ' ἣν ζητῶν καταφύγιον κατὰ τῆς ἀπροόπτου θυέλλης δι' ἐμὲ καὶ τὴν μικρὰν φίλην μου εἶχον διασχίσει τὸν κῆπον καὶ ἐστάθην μὲ τὴν Μαργαρίταν κάτωθεν τοῦ προέχοντος ἐξώστου, ὅστις ἐστέγαζε τὴν εἴσοδον.

*
* *

Ὁ ἄνεμος ἔλυσσα πάντοτε καὶ μὲ εἶχε καταλάβει ἀκατάσχετος ἐπιθυμία νὰ καπνίσω. Προσεπάθησα ν' ἀνάψω ἓν σιγάρον, ἀλλ' ἔκαυσα ὅλα τὰ πυρεῖα μου χωρὶς νὰ τὸ κατορθώσω. Ἔρριψα δυσθυμῶν τὸ κενὸν κουτὶ καὶ ἐπανέθεσα τὸ σιγάρον εἰς τὴν σιγαροθήκην. Πλησίον μου ἡ Μαργαρίτα ἔρριγει σύσσωμος· ἡ βροχὴ τὴν εἶχε διαπεράσει μέχρις ὀστέων καὶ τὴν ἔβλεπα νὰ ριγῇ ἀδυνατῶν νὰ τὴν βοηθήσω. Τὸ μῆλον, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ θύρα ἠνοίγετο, προσείλκυσε ἐν τούτοις τὰ βλέμματά μου καὶ ὅμως οὔτε πρὸς στιγμὴν ἐσκέφθην νὰ φέρω ἐπ' αὐτοῦ τὴν χεῖρα μου, διὰ νὰ ζητήσω διὰ τὴν μικρὰν καταφύγιον μᾶλλον προφυλαγμένον. Τὸ ἐκύτταζα ἠλιθίως ἐμπρός μου, ἀκίνητον καὶ μυστηριῶδες, εἰς τρόπον ὥστε δὲν δύναμαι νὰ καθορίσω εἰς ποῖον ὑπακούων συναίσθημα κατόπιν τὸ ἔστρεψα. Ἴσως τὸ ἔκαμα ἀσυνειδήτως. Ὁπωσδήποτε ἀπροσδοκήτως ἡ θύρα ὑπεχώρησε καὶ εἶδα τὸ ἑξῆς:

*
* *

Ἀπέναντι τῆς εἰσόδου μίαν κλίμακα καὶ κατερχόμενον αὐτὴν ἕνα ἄνθρωπον,—κύριον ἢ ὑπηρέτην δὲν δύναμαι ν' ἀποφανθῶ.— Καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρα μίαν λάμπαν ἀναμμένην καὶ ἦτο λευκὰ ἐνδεδυμένος, διότι ἦτο μὲ τὰ νυκτικά του. Ἦτο νέος ἢ μεσῆλιξ, δὲν ἐνθυμοῦμαι ἀκριβῶς, ἀλλὰ δὲν ἠξεύρω πῶς ἔχω τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἦτο μᾶλλον μεσῆλιξ. Ἴσως διότι ἐφόρει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὸν ἄσπρον σκοῦφον τοῦ κοιτῶνος. Καὶ ὁ ἄνθρωπος χωρὶς καθόλου νὰ ταραχθῇ, ἐνῷ ἔμενα ὡς ἀπολιθωμένος ἦλθε πρὸς ἐμὲ καὶ μοῦ εἶπε μὲ τὴν ἥσυχον φωνήν του:

— Τί θέλετε κύριε;

Εὐτυχῶς δὲν εἶχα χάσει τὴν ἑτοιμότητά μου καὶ ἀπήντησα χωρὶς νὰ διστάσω.

— Ἤλθα νὰ προφυλαχθῶ ἀπὸ τὴν μπόραν.

Ἐννοεῖται ὅτι καὶ ἡ ἐρώτησις τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ἀπόκρισίς μου ἔγιναν γαλλιστί· καὶ προσέθεσε:

— Καλά, ἠμπορεῖτε νὰ μείνετε...

Καὶ ἔκλεισε τὴν θύραν χωρὶς νὰ μᾶς προσκαλέσῃ νὰ εἰσέλθωμεν ἴσως διότι τὸν ἠμπόδιζε καὶ ἡ περιβολή του.

***

Τὴν σκέψιν αὐτὴν ἔκαμα διὰ νὰ τὸν δικαιολογήσω διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς φιλανθρωπίας του καὶ τὴν ἀνεκοίνωσα καὶ εἰς τὴν Μαργαρίταν, ἡ ὁποία μὲ ὑπενθύμισεν ὅτι θὰ ἠδυνάμην ν' ἀνάψω τὸ σιγάρον μου ἀπὸ τὴν λάμπαν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἔσπευσα νὰ ἐπωφεληθῶ ἀπὸ τὴν παρατήρησίν της καὶ ἔστρεψα πάλιν τὸ μῆλον τῆς θύρας, ἀφ' οὗ ἔβγαλα ἓν σιγάρον ἀπὸ τὴν σιγαροθήκην μου. Ἡ θύρα καὶ πάλιν ὑπεχώρησε καὶ εἶδα τώρα τὸ ἑξῆς:

***

Ἀπέναντί μου καὶ πάλιν μία κλίμαξ καὶ ἐπὶ τῆς κλίμακος μία γυνή, ἡ ὁποία κατέβαινε κρατοῦσα μίαν λάμπαν, ἀναμμένην ὁμοίως, ὅπως καὶ ὁ ἀνήρ. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ γυνὴ ἐφόρει κατ' ἀντίθεσιν πρὸς ἐκεῖνον κατάμαυρα. Τὸ πρόσωπόν της, ὠχρὸν καὶ ὡραῖον, δὲν ἔδειξε καμμίαν ταραχὴν μήτε ἔκπληξιν διὰ τὴν ἀδιακρισίαν μου. Ἀπεναντίας ἡ γυνὴ διετήρησεν ὅλην τὴν ἠρεμίαν της καὶ μόνον ἀφ' οὗ κατέβη καὶ ἦλθε πολὺ κοντὰ εἰς τὴν θύραν μοῦ εἶπε:

— Τί θέλετε, κύριε;

Ἀπεκρίθην ὅπως καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἐπαναμβάνων αὐτολεξεὶ τὴν φράσιν μου. Καὶ ὅπως καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτολεξεὶ καὶ ἐκείνη μοῦ ἀπήντησε:

— Καλὰ ἠμπορεῖτε νὰ μείνετε.

Καὶ ἔκλεισε καὶ αὐτὴ τὴν θύραν χωρὶς νὰ προσθέσῃ ἄλλο τίποτε. Ἐννοεῖται ὅτι δὲν ἐσκέφθην νὰ τὴν παρακαλέσω ὅπως μοῦ ἐπιτρέψῃ ν' ἀνάψω τὸ σιγάρον μου.

***

Παρῆλθον ὀλίγα λεπτά, καθ' ἃ ἐσκεπτόμην ὅσα εἶχον ἰδῇ προσπαθῶν νὰ μαντεύσω περισσότερα, ὅτε ἡ θύρα ἤνοιξε τώρα ἀφ' ἑαυτῆς καὶ ἡ γυνὴ μὲ τὴν πένθιμον περιβολὴν παρουσιάσθη ἐνώπιόν μου χωρὶς τὴν λάμπαν.

— Εἶσθε Ἕλλην, κύριε; μὲ ἠρώτησε.

— Ναί, κυρία.

— Καὶ ἐπήγατε 'στὰς Ἀθήνας;

— Ἤλθα ἀπ' ἐκεῖ πρὸ ἑνὸς ἔτους.

— Τότε, σᾶς παρακαλῶ νὰ εἰσέλθετε. Ἔχω μερικὰς εἰκόνας ποῦ παριστάνουν τοποθεσίας τῶν Ἀθηνῶν. Ἤθελα νὰ μοῦ εἰπῆτε ἂν ὁμοιάζουν.

***

Ἤνοιξε πλαγίως μίαν θύραν καὶ τὴν ἠκολούθησα εἰς μίαν αἴθουσαν σκοτεινήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀκτὶς φωτὸς δὲν εἰσέδυε. Τόσον ὥστε εἰσερχόμενος ἐσκόνταψα, ἐνῷ ἡ γυνὴ ἔσπευδε ν' ἀνοίξῃ ἓν παράθυρον εἰς τὸ βάθος.

Καὶ ὅ,τι εἶδα τότε ἦτο ἀλησμόνητον.

Ἡ αἴθουσα ἐκείνη ἦτο ὡς μία πινακοθήκη μὲ ἔργα τέχνης ἐξόχου, ἀναπαριστῶντα ἐπὶ τῆς ὀθόνης τὴν Ἀκρόπολιν ξανθὴν ἐπὶ κυανοῦ βάθους, τὸ ὁποῖον κατέφλεγεν ὁ ἥλιος. Τὸν Ὑμηττὸν μὲ τὰ λιπόθυμα χρώματα τῶν ἐρυθρῶν ἴων, ὅταν ὁ ἥλιος δύῃ εἰς τὰ βάθη τοῦ Σαρωνικοῦ καὶ εἰκόνας μὲ τὰ γυμνὰ ἀττικὰ πεδία, τῶν ὁποίων δὲν ἐνθυμοῦμαι πλέον τὰ ὀνόματα.

Καὶ παντοῦ ἐπὶ τῶν παρισταμένων τοπίων ἐκτὸς τοῦ Ὑμηττοῦ, ὁ καλλιτέχνης εἶχε προσπαθήσῃ ν' ἀποδώσῃ τὸ φῶς τὸ ἐπίπονον, τὸ λευκόν, τὸ διαβρωτικὸν τοῦ ἀθηναϊκοῦ

ἡλίου. Εἰς τὰ ζωγραφιζόμενα μάρμαρα εἰσέδυον αἱ ἀκτῖνές του καὶ τὰ καθίστων σχεδὸν διάφωτα. Οἱ παριστανόμενοι λόφοι μὲ τὴν θείαν γυμνότητα ἦσαν καὶ αὐτοὶ διαφανεῖς, κρυστάλλινοι, καὶ τὸ φῶς τοὺς διεπέρα ἰσχυρὸν καὶ ἀμείλικτον ὡς μία κραταιὰ σκέψις. Ἀδυνατῶν νὰ τὰ κρίνω, ἀλλ' ἐμβρόντητος ἀπὸ θαυμασμὸν εἶπα ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν μελανειμονοῦσαν γυναῖκα, ἡ ὁποία παρηκολούθει ἐπὶ τοῦ προσώπου μου τὴν ἐντύπωσίν μου.

— Κυρία, κατέχετε ἀληθινὰ ἀριστουργήματα.

— Ναί, μοῦ ἀπήντησεν ὁ ἄνδρας μου ἦτο καλὸς ζωγράφος.

Καὶ μετὰ βραχεῖαν διακοπὴν ἐπρόσθεσε:

— Λοιπόν, ὁμοιάζουν;

— Ὅσον εἶναι δυνατὸν νὰ ὁμοιάζῃ ἓν καλλιτέχνημα πρὸς τὴν φύσιν, ποῦ ἀπεικονίζει. Ὁ ζωγράφος ἀπεγύμνωσε τὴν ψυχὴν τῶν τόπων ἔφθασε τὸ ἰδανικόν.

— Ἠὐτοκτόνησε μοῦ εἶπε, ἀκριβῶς διότι ἀπηλπίσθη νὰ τὸ ἐπιτύχῃ ποτέ. Τὸ ὄνειρόν του ἦτο πάντοτε ἀνώτερον τοῦ ὅ,τι κατώρθου νὰ πραγματοποιήσῃ. Καὶ τὸν κλαίω πάντοτε.

Δύο δάκρυα ἐκύλισαν εἰς τὰς παρειάς της. Ἐγὼ δὲ καταληφθεὶς ἀπὸ ἕνα ἄπειρον σεβασμὸν μεμιγμένον μὲ οἶκτον, ὑπεχώρησα πρὸς τὴν θύραν σύρων μετ' ἐμοῦ τὴν μικρὰν Μαργαρίταν. Ἡ γυνὴ δὲν ἔκαμε καμμίαν κίνησιν διὰ νὰ μὲ ἐμποδίσῃ. Ὑπεκλίθην σιωπηλῶς καὶ ἐξῆλθα.

Τὴν ἐπαύριον ἠρώτησα καὶ ἔμαθα τὸ ὄνομα τοῦ ζωγράφου ἐκείνου. Ἀλλὰ τὰ ἔτη τὸ ἀπήλειψαν ἐντελῶς ἀπὸ τῆς μνήμης μου καὶ δὲν ἔκαμα καμμίαν προσπάθειαν διὰ νὰ τὸ συγκρατήσω ἢ νὰ τὸ ἀνεύρω ἀναδιφῶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Τέχνης. Προτιμῶ νὰ τὸ ἀγνοῶ ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὸ τραγικὸν μυστήριον τοῦ Βωβοῦ Πύργου.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

ΑΠΟ Τ' ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

ΑΙ ΕΥΧΑΙ

(φδὴ δεκάτη ἕκτη.)

Ἐκ τῆς βιογραφίας Ἀνδρέου Κάλβου, (1) περιέχομεν μετὰ τῆς κατωτέρω φδῆς τοῦ Ζακυνθίου ποιητοῦ, ἀγνώστων εἰς τοὺς πολλοὺς καὶ τὸν ἑκάμενον περὶ τοῦ ἔργου του χαρακτηρισμὸν ὑπὸ τοῦ γράψαντος βιογραφίαν αὐτοῦ Σπυρίδωνος Δε Βιάζη. (Σ. Α. Π. Ἡ.)

«Ὁ Κάλβος δὲν εἶναι, λέγει ὁ βιογράφος του, ἐκ τῶν ὑψιπετεστέρων ποιητῶν, ἀλλὰ καλός. Ἦτο λόγιος, φιλόσοφος καὶ πολυμαθής. Ἔντεχα τῶν γνώσεων αὐτοῦ ἦτο μέλος πολλῶν φιλολογικῶν, ἐπιστημονικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἑταιριῶν... Ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἀντανακλᾶται ἀείποτε καθαρώτατα ὅλος ὁ ἀληθὴς ἑλληνικὸς βίος, ὅλος ὁ γνήσιος ἐθνικὸς ἐνθουσιασμὸς τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, ἀντικατοπτρίζεται ἔστιν ὅτε πιστῶς τὸ σύνολον τοῦ ποιητικοῦ βίου τῆς συγχρόνου αὐτοῦ ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀγωνιζομένης Ἑλλάδος. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ εἶνε αὐθαίρετος καὶ ἀνώμαλος, εἶνε δύσχρηστος οὐ μὴν πρὸς ποίησιν ἀλλὰ καὶ πρὸς πᾶσας τὰς σημερινὰς ἡμῶν ἀνάγκας. Ἂν ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἦτο ἀληθὴς καθαρεύουσα δημοτική, ἀνεπιτήδευτος καὶ ἄνευ ζητήσεως τετεχνημένης, ἂν ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἦτο ἡ πηγάζουσα ἀπὸ τῆς καρδίας τῆς Ἑλλάδος καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῶν κεφαλῶν λογίων, ἂν ἦτο ἡ μελῳδικὴ γλῶσσα ἡ ἤδη διαιωνισθεῖσα ὑπὸ τῶν Κλεπτῶν καὶ Σολωμοῦ, ἡ ποίησις αὐτοῦ θὰ ἦτο ὑψιπετεστέρα, καθότι θὰ ἔγραφε μετὰ περισσοτέρας ἐμπνεύσεως καὶ αὐτομάτως! Ἡ ποίησις καὶ ἡ γλῶσσα βλαστάνουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ. Ἡ γλῶσσα τοῦ ποιητοῦ Κάλβου δὲν ἐτρέφετο ἐν τῇ καρδίᾳ. Ἡ γλῶσσα τοῦ ποιητοῦ Κάλβου δὲν ἐτρέφετο ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, δὲν ἦτο γλῶσσα μεθ' ἧς ἠδύνατο νὰ σκεφθῇ.

Τὸ μέτρον τοῦ Κάλβου καὶ αὐτὸ εἶνε καινοφανὲς καὶ ἰδιόρρυθμον. Περιεφρόνει τὸ Ἐθνικὸν μέτρον, καὶ τὴν ὁμοιοκαταληξίαν, τὴν ὁποίαν ἠσπάσθη ἤδη ὅλος ὁ λαὸς ἀνόμαζε βάρβαρον. Πρέπει ὁ ποι-

(1) Ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ τῷ 1792 καὶ ἦτο υἱὸς τοῦ Κερκυραίου Ἰωάννου καὶ τῆς Ζακυνθίας Ἀνδρομάνης Ρουσσάνη. Ἀπέθανεν ἐν Λονδίνῳ τῷ 1867.

ητής νὰ σέβηται τὴν θέλησιν ἑνὸς λαοῦ. Αἱ ἐλλείψεις αὗται παρεκώλυσαν δυστυχῶς τὴν διάδοσιν ποιήσεως, εἰς ἣν ἀνευρίσκει τις πινδαρικὰς καλλονάς...»

Τῆς θαλάσσης καλύτερα
Φουσκωμένα τὰ κύματα
Νὰ πνίξουν τὴν πατρίδα μου
Ὡσὰν ἀπελπισμένην
Ἔρημον βάρκαν.

Στὴν στεριάν, στὰ νησία
Καλύτερα μίαν φλόγα
Νὰ ἰδῶ παντοῦ χυμένην,
Τρώγουσαν πόλεις, δάση,
Λαοὺς καὶ ἐλπίδας·

Καλύτερα, καλύτερα
Διασκορπισμένοι οἱ Ἕλληνες
Νὰ τρέχωσι τὸν κόσμον
Μὲ ἐξαπλωμένην χεῖρα
Ψωμοζητοῦντες.

Παρὰ προστάτας νἄχωμεν.
Μὲ ποτὲ δὲν ἐθάμβωσαν
Πλοῦτ' ἢ μεγάλα ὀνόματα,
Μὲ ποτὲ δὲν ἐθάμβωσαν
Σκήπτρων ἀκτῖνες.

Ἂν ὅπόταν πεθαίνῃ
Πονηρὸς βασιλεὺς
Ἔσβυνε ἡ νύκτα ἓν ἄστρον,
Ἤθελον μείνει ὀλίγα
Οὐράνια φῶτα.

Τὸ χέρι ὁποῦ προσφέρετε
Ὡς προστασίας σημεῖον
Εἰς ξένον ἔθνος, ἔπιξε
Καὶ πνίγει τοὺς λαούς σας,
Πάλαι καὶ ἀκόμα.

Πόσοι πατέρες δίδουσιν,
Ὄχι ψωμί, φιλήματα
Στὰ πεινασμένα τέκνα τους,
Ἐν ᾧ λάμπουν στὰ χείλη σας
Χρυσᾶ ποτήρια!

Ὅταν ὑπὸ τὰ σκῆπτρά σας
Νέους λαοὺς καλῆτε,
Νέους ἱδρῶτας θέλετε
Ἐσεῖς διὰ νὰ πληρώσητε
Πλουσιοπαρόχους,

Τὰ ξίφη ὁποῦ φυλάγουνε
Τὰ τρέμοντα βασίλειά σας,
Τὰ ξίφη ὁποῦ τρομάζουσι
Τὴν ἀρετήν, καὶ σφάζουσι
Τοὺς λειτουργούς της.

Θέλετε θησαυροὺς
Πολλοὺς διὰ νὰ ἀγοράσητε
Κρότους χειρῶν καὶ ἐπαίνους
Καὶ τ' ἄπιστον θυμίαμα
Τῆς κολακείας.

Ἡμεῖς διὰ τὸν Σταυρὸν
Ἀνδρείας ἐπερπαχόμεθα,
Καὶ σεῖς ἐβοηθήσατε
Κρυφὰ τοὺς πολεμοῦντας
Σταυρὸν καὶ ἀλήθειαν.

Διὰ νὰ θεμελιώσητε
Τὴν τυραννίαν τιμᾶτε
Τὸν Σταυρὸν εἰς τὰς πόλεις σας
Καὶ αὐτὸν ἐπολεμήσατε
Εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Καὶ τώρα εἰς προστασίαν μας
Τὰ χέρια σας ἁπλώνετε!
Τραβήξετέ τα ὀπίσω.
Βλέπει ὁ Θεὸς καὶ ἀστράπτει
Διὰ τοὺς πανούργους.

Ὅπου τὸ δένδρον νέον
Ἐβασάνιζον οἱ ἄνεμοι,
Τότε βοήθειαν ἤθελεν,
Ἐνδυναμώθη τώρα
Φθάνει ἡ ἰσχύς του.

Τὸ ξίφος σφίγξατ' Ἕλληνες,
Τὰ ὀμμάτιά σας σηκώσατε—
Ἰδού – εἰς τοὺς οὐρανοὺς
Προστάτης ὁ Θεὸς
Μόνος σᾶς εἶνε.

Κι' ἂν ὁ Θεὸς καὶ τ' ἅρματα
Μᾶς λείψουσι, καλύτερα
Πάλιν νὰ χρεμπτίσουσι
Στὸν Καθαιρῶνα Τούρκων
Ἄγριαι φοράδες,

Παρὰ... Αἴ, ὅσον εἶνε
Τυφλὴ καὶ σκληροτέρα
Ἡ τυραννίς, τοσοῦτον
Ταχυτέρως ἀνοίγονται
Σωτήριοι θύραι.

Δὲν μὲ θαμβώνει πάθος
Κανένα· ἐγὼ τὴν λύραν
Κτυπάω, καὶ ὅλόρθος στέκομαι
Σιμὰ εἰς τοῦ μνήματός μου
Τ' ἀνοικτὸν στόμα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΛΒΟΣ

ΓΝΩΜΑΙ

— Περίμενε ἐκ τῶν τέκνων σου ἐν τῷ γήρατί σου, ὅτι σὺ ὁ ἴδιος θὰ πράξῃς διὰ τὸν πατέρα σου. ΠΙΤΤΑΚΟΣ

— Ὁ ἔρως εἶναι ἡ δημιουργὸς τοῦ κόσμου δύναμις, ἀλλὰ διὰ τὴν γυναῖκα ὀνομάζεται καὶ δύναμις τῆς θυσίας.

— Ὅτι κατέστη γελοῖον δὲν εἶναι πλέον ἐπικίνδυνον. ΚΑΡΜΕΝ ΣΥΛΒΑ

ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ ΑΝΑΞΑΓΟΡΕΙΟΥ ΣΧΟΛΗΣ ΒΟΥΡΛΩΝ

Πολυαγαπημένο καὶ ἀξιολάτρευτο παιδὶ τῶν Βουρλῶν ἡ Ἀναξαγόρειος! Ὑπερήφανα ὑπερήφανα ὑψοῦται εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως καὶ προκαλεῖ ἐπιβλητικὰ τὴν προσοχὴν τοῦ διαβάτου καὶ ἀπὸ μακρὰν τὴν περιέργειαν τοῦ ξένου ἐπισκέπτου. Μία μεγάλη ἐπιγραφὴ μὲ κομψὰ γράμματα, ἀριστερὰ τῆς σιδηροφράκτου εἰσόδου φαίνεται «Ἀναξαγόρειος Σχολὴ Βουρλῶν κτισθεῖσα τῷ 1760». Πόσα αἰσθήματα δὲν ξυπνᾷ ἡ χρονολογία αὕτη! Ἐνθυμίζει τὰ τότε Σχολεῖα τοῦ Ρωμηοῦ καὶ τὸν τρόπον, ποῦ ἐμάνθανον γράμματα τότε, τὴν μέθοδον, τὸν κύκλον τῶν μαθημάτων καὶ τὴν πελώριον ὀζώδη ράβδον τοῦ διδασκάλου καὶ δάκρυα ξεφυτρώνουν ἀπὸ τοὺς ὀθθαλμούς! Καῦμένα χρόνια!! Τώρα; ἡ ζωὴ καὶ ἡ εὐθυμία φαίνεται παντοῦ. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου ζωηρὰ δενδροστοιχία προσδίδει εἰς τὴν ἐπὶ δύο Δωρικοῦ ρυθμοῦ μεγαλοπρεπῶν μαρμαρίνων κιόνων στηριζομένην πρόσοψιν, θέαν μαγευτικήν, σοβαράν, ἐπιβλητικήν. «Σωστὴ κατοικία τῶν Μουσῶν, τὰς ὁποίας ὁ Κλαζομένιος Ἀναξαγόρας ἐκάλεσε πρὸς στολισμόν της», ψιθυρίζει ὁ εἰσερχόμενος τὸ πρῶτον. Μετὰ 20 βήματα ὁ ἐπισκέπτης πρὸ τῆς ὅλης προσόψεως. Δύο σειραὶ παραθύρων ἑκατέρωθεν τῆς κυρίως εἰσόδου ἓξ ἑκατὸ ἑκάστη, δίδουσιν εἰς αὐτὴν τὴν ὄψιν μεγαλοπρεποῦς μεγάρου. Μαρμαρίνη κλῖμαξ ἐκ πέντε βαθμίδων ὑποδέχεται τὸν ἐπισκέπτην καὶ εἰσάγει αὐτὸν εἰς εὐρύτατον ἓξ ἑπτὰ καὶ ἥμισυ μέτρων εὖρους καὶ 25 μήκους διάδρομον ἐστραμμένον ἐκ Νότου πρὸς Βορρᾶν. Μία σωστὴ κατάπληξις καταλαμβάνει

τοῦτον εὑρισκόμενον εἰς μίαν τοιαύτην ἀναπαντικωτάτην κατοικίαν μικρῶν ὑπάρξεων, αἵτινες πρὸ δεκαπενταετίας μετὰ μεγάλου κόπου ἐμάνθανον τὰ γράμματα. Κάθε του βῆμα συγκίνησις καὶ θαυμασμός. Εἶναι ὥρα παραδόσεως εἰς μίαν αἴθουσαν φαιδρὰ φαιδρὰ μικρὰ καθηνται ἐπὶ θρανίων, κανονικώτατα τὸ ἓν ὄπισθεν τοῦ ἄλλου καὶ καταγίνονται εἰς γραφήν. Ὀρθὸς ὁ κορμός, οἱ ὀφθαλμοὶ εὐθεῖς πίπτουσιν ἐπὶ τοῦ χέρτου· ἡ πέννα διαγράφει κομψὰ ὄρθια γραμματάκια καὶ τὰ παιδία μὲ ζῆλον καὶ ἐνδιαφέρον ἀμιλλῶνται ποιὸ θὰ ἐπιτύχῃ καλύτερα τὰ ὀρθίας γραφῆς γράμματα, τὰ καλογεγραμμένα ἐπὶ τοῦ πίνακος ὑπὸ τοῦ διδασκάλου. Οὗτος μὲ μειδίαμα πατρὸς εἰς τὰ ζεῖλη παρακολουθεῖ τὰς κανονικὰς κινήσεις τῶν μικρῶν. Μία σωστὴ οἰκογένεια!

Ἕτερος διάδρομος στενότερος ἐγκαρσίως τέμνει τὸν ἄλλον σταυροειδῶς. Εἰς τὸ βάθος τῶν ἄκρων τούτου δύο θύραι ἑκατέρωθεν εἰσάγουσιν εἰς τέσσαρα εὐρυχωρότατα δωμάτια. Εἰς τὸ ἓν ἀκούεται Ὠδικὴ· τὸ βιολὶ τοῦ διδασκάλου μετοχετεύει εἰς τὰς ἁθρόας ψυχὰς τῶν μικρῶν γλυκυτάτους φθόγγους καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ πίνακος ἰχνογραφημένη κυρία παράστασις τοῦ ᾄσματος αἰσθητοποιεῖ αὐτὸ καὶ συγκρατεῖ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μαθητῶν. Πλήρης ἡ ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ τοῦ μαθήματος τούτου ἐν τῇ ἀστικῇ τῆς Ἀναξαγορείου. Εἰς τὰ ἄλλα δωμάτια ἐπίσης διάφορα μαθήματα συγκρατοῦσι μετὰ παραδειγματικῆς τάξεως εὔθυμα τὰ μαθητάρια.

Ὁ κάτωθεν τοῦ Ὡρολογίου ἱστάμενος μὲ ὕφος Ἰαβέρη καθωνοκρούστης ἐπιστάτης τῆς Σχολῆς πληροφορεῖ τὸν ἐπισκέπτην περὶ τῶν διαφόρων τάξεων.

Εἰς τὸ κάτω πάτωμα Α΄, Β΄ καὶ Γ΄ ἀστικῆς ἀνὰ τρία τμήματα. Δ΄ δὲ καὶ Ε΄ ἀνὰ δύο· ΣΤ΄ καὶ Γυμνάσιον εἰς τὸ ἄνω πάτωμα. Εἰς τοῦτο, τῆς αὐτῆς διαρρυθμίσεως πρὸς τὸ κάτω, ὁ ἐπισκέπτης ἀνέρχεται δι' εὐρειῶν κλιμάκων καλλιτε-

χνικῶν, ἑνουμένων εἰς τὸ μέσον εἰς μίαν διὰ τὸ ἄνω πάτωμα· πρὸ τῶν ὀμμάτων του ἐκ τῶν βορείων θυρῶν ἡ βορεία ἄποψις τῆς πόλεως τῶν Βριούλων· ἀληθὴς μαγεία! ὁ ὀφθαλμὸς ἐκτοξεύεται μακρὰν εἰς τὴν τρία τέταρτα τῆς ὥρας ἀπέχουσαν τῆς πόλεως θάλασσαν τοῦ ἐπινείου. Οἱ ἀριστερὰ ὑψούμενοι λόφοι μὲ τοὺς στερεοτύπως κινουμένους πάντοτε ἀνεμομύλους των, τὰ μικρὰ χαριτωμένα σπιτάκια, τὰ στολίζοντα δίκην περιδεραίου τὰς κατωφερείας τούτων καὶ αἱ δεξιὰ ὑψούμενοι κυπάρισσοι μὲ τὴν μαγευτικὴν πρασινάδα τῶν πρὸ αὐτῶν πεδιάδων, τέρπουσι τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ ἐπισκέπτου καὶ προσδίδουσιν εἰς τὰ χαϊδεμένα κύματα τοῦ κολπίσκου τῶν Κλαζομενῶν, τὰ λείχοντα ἀδελφικῶς τὰ δοξασμένα χώματα τῶν κατεσπαρμένων νησιδρίων, μίαν θέαν ἀπεριγράπτου καλλονῆς. Πόσα συναισθήματα δὲν προκαλοῦνται ἀπὸ τὰς πτυχὰς τῶν ἀφροστολισμένων αὐτῶν κυμάτων, τὰ ὁποῖα μὲ κάθε φλοῖσβον των χαιρετίζουν τὸν Κρημνόν, τὸ Χύτριον καὶ τὰς παλαιὰς Κλαζομενὰς καὶ τὰ ἀθάνατα αὐτὰ μέρη! Ψάλλουσι καὶ θὰ ψάλλουσι ταῦτα αἰωνίως τοὺς θουρίους τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ τοῦ Κίμωνος καὶ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου!

Καταγοητευμένος ἐκ τῆς θέσεως ταύτης στρέφεται πρὸς τὰς ἄνω τάξεις. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου νέοι φαιδρότατοι κάθηνται κανονικὰ ἐπὶ τῶν θρανίων των, συστήματος Kunze, καὶ παρακολουθοῦσι τὴν διδασκαλίαν κρατοῦντες τὰς σχετικὰς σημειώσεις. Εἰς κάθε του βῆμα καὶ μία ἔκπληξις καὶ μία χαρὰ διὰ τὴν πρόοδον τῆς Σχολῆς ταύτης. Οἱ μαθηταὶ τῆς ΣΤ΄ ἰχνογραφοῦσιν ἐκ τοῦ φυσικοῦ κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Baumgart, ἔναντι δὲ ἐκ τοῦ δωματίου τῆς Ε΄ ἀκούεται γραφικωτάτη περιγραφὴ τῆς ἀναβάσεως τῶν Ἄλπεων! Ζωηρότατα ὁ μαθητής, ὡς λόγιος περιηγητὴς ἀναπτύσσει τὸ γεωγραφικὸν τοῦτο θέμα, ὑπενθυμίζων εἰς τὸν

ἀκούοντα τὸν πνευματοκτόνον τρόπον τῆς διδασκαλίας τῆς Γεωγραφίας κατὰ τὰ παληά του μαθητικὰ χρόνια καὶ διατρανῶν τὴν σημερινὴν διαφοράν.

Ἐπισκέπτεται τὰς λοιπὰς αἰθούσας· ἡ αὐτὴ εὐθυμία, ἡ αὐτὴ οἰκογενειακὴ διδασκαλία! Κάτωθι παρατηρεῖ ἐν τῷ γυμναστηρίῳ κανονικωτάτους στίχους μαθητῶν ὡς νευρόσπαστα κινουμένων εἰς τὰ διδάγματα τοῦ γυμναστοῦ κατὰ τὸ σουηδικὸν σύστημα. Χαρὰ ἀπερίγραπτος καταλαμβάνει τὸν βλέποντα· κατέρχεται μετὰ δακρύων ἐκχυνομένων ἐκ τοῦ πλημμυροῦντος τὴν καρδίαν του αἰσθήματος καὶ ἐξέρχεται τῆς Σχολῆς ἀπευθύνων ἓν μέγα εὖγε εἰς τοὺς φιλοπροόδους Βριουλεῖς.

Ἐν Βουρλᾷ 9 Ἰουλίου 1908.

Κ. Α. ΟΚΤΑΠΟΔΑΣ

ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΗΣ ΜΑΜΜΗΣ ΜΟΥ

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑ

Κοιμοῦ γιρόντισσα, σὲ ναναρίζω,
καθὼς ποῦ μ' ἐνανούριζες μικρό.
Κοιμοῦ τὸν ὕπνο σου τὸν ἐλαφρὸ
κ' ἐγὼ τὴ μοίρα σου τὴν μακαρίζω.

Μὲ μιὰ φωνὴ στὴ κούνια μου δειλὴ
μοῦ τραγουδοῦσες φτερωτὲς ἐλπίδες.
Ὡς τόσ' ὅμως τὴ τύχη μου τὴν εἶδες...
Κοιμοῦ, κ' εἶν' ἡ ἀνάπαυσι καλή.

Εἶχες ἀγάπη ξέχωρη γιὰ μένα·
καὶ μόλις εἶχα μάθη ν' ἀγαπῶ,
μοῦ πῆρες —τώρα πειὰ θὰ σοῦ τὸ πῶ —
τὰ φύλλα τῆς καρδιᾶς μου ἕνα ἕνα.

Εἶδα τὸν κόσμο τῶν παραμυθιῶν σου·
τοὺς δράκους, τὶς Νεράιδες, τὰ θερειά.
μ' ἀνθρώπου, σὰν ποὺ πλάτεψα, θωρεῖ
δὲν εἶδες σὺ στὸ δρόμο τῶν χρονῶν σου.

Σ' αὐτὴ τὴ γῆτρα καὶ πεζὴ
ποὺ τ' ἄνειρό μου δίπλα σου ἐκοιμήθη
τὸ πεζὸ ὠμορφο γιὰ μένα παραμύθι
εἶν' ἡ ζωὴ ποὺ ζήσαμε μαζύ.

Γι' αὐτὸ κ' ἐγὼ τὰ χρόνια μας ἐπίτια
θάρθω νὰ τὰ σκορπάσω μιὰν αὐγὴ
στὴ λαφρὴ ποὺ σὲ σκεπάζει γῆ,
σὲ γιούλια, σὲ τριαντάφυλλα σὲ κρίνα.

Ε. ΧΡ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ἂχ πότε θὰ χαράξει ἡ αὐγὴ
ν' ἀράξω πειὰ σιμά σου,
νάμαι μαζί σου στὴν πληγὴ
μαζὶ καὶ στὴ χαρά σου.

ΑΛ. ΠΑΛΛΗΣ

ΘΕΛΤΙΟΝ
ΠΡΟΣΦΑΤΟΤΑΤΟΝ
ΑΝΕΡΧΟΜΕΝΟΝ
ΔΙΑ ΤΗΝ
CHEMISERIE UNIVERSELLE
Ὁ πελάτης μας ἀπολαμβάνει ἔκπτωσιν 15%

ΑΔΕΛΦΟΙ ΙΣΙΓΟΝΗ

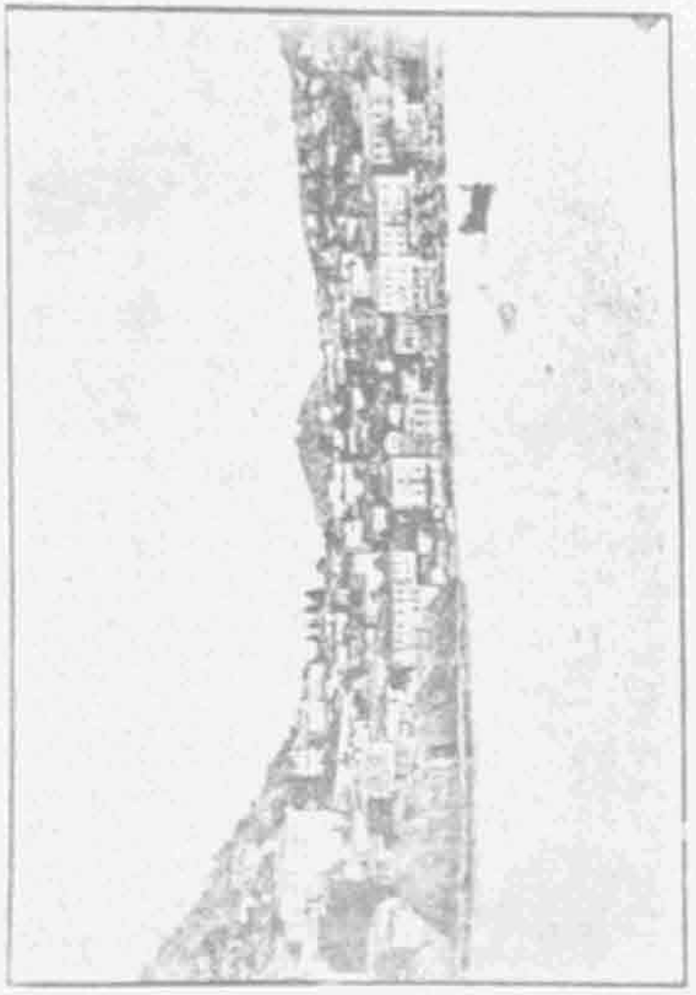
ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΙ

Δίοδος Ἀλλιότη ἐν ΣΜΥΡΝΗ

Ἡ πλουσιωτάτη τῶν ἐν Σμύρνῃ ἀποθηκῶν, ἠλεκτρικῶν μηχανημάτων, εἶναι ἡ τῶν ΑΔΕΛΦΩΝ ΙΣΙΓΟΝΗ μηχανικῶν καὶ ἠλεκτρολόγων. Ἐν αὐτῇ εὑρίσκονται πάντα τὰ εἴδη τῶν νεωτάτων ἠλεκτρικῶν μηχανικῶν ἐφευρέσεων, εἰσαγόμενα ἀπ' εὐθείας ἐκ τῶν περιφημοτέρων ἐργοστασίων τῆς Ἀγγλίας, ἐξ ὑλικῶν πρωτίστης ποιότητος καὶ πωλούμενα εἰς τιμὰς χονδρεμπορικῶς ἀνταγωνίστους.

Οἱ ΑΔΕΛΦΟΙ ΙΣΙΓΟΝΗ ἀφ' ἑτέρου ἀναλαμβάνουσι συμφώνως πρὸς τὰ νεώτατα συστήματα τῆς ἠλεκτρολογίας, ἐγκαταστάσεις ἠλεκτρικοῦ φωτὸς εἰς κτίρια δημόσια καὶ ἰδιωτικά, ὡς καὶ ἐγκαταστάσεις δεναμικοῦ ἠλεκτρισμοῦ, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιτυχία εἶναι ὄντως ἀξιόλογος. Τοῦτο ἄλλως τε μαρτυροῦσι πολυπληθῆ μέχρι σήμερον ἔργα, συντελεσθέντα ὑπὸ τῶν ΑΔΕΛΦΩΝ ΙΣΙΓΟΝΗ ἐν Σμύρνῃ, καθιστῶντα τὴν ἀλήθειαν ταύτην αὐταπόδεικτον.

Οἱ ΑΔΕΛΦΟΙ ΙΣΙΓΟΝΗ ἀναλαμβάνουσι ἐπίσης καὶ τὴν κατασκευὴν αὐτοκινήτων λέμβων μὲ moteur γκαζολίνης, πετρελαίου ἢ ἀλκοόλ· ὡς καὶ τὴν κατασκευὴν σκαφῶν τῶν λέμβων τοιούτων κομψῶν, στερεῶν καὶ ταχυπλόων. Παρέχουσι ἐπιδιορθώσεις ὅλων τῶν ἀνωτέρω εἰς τὸ τελείως κατηρτισμένον ἠλεκτρομηχανικὸν ἐργαστήριον καθιστῶσι τὰ μεγάλα καταστήματα τῶν ΑΔΕΛΦΩΝ ΙΣΙΓΟΝΗ τὰ τελειότερα καὶ πλουσιώτερα εἰς τὸ εἶδός των, μοναδικὰ εἰς ὅλην τὴν Ἀνατολήν, καθ' ὅτι συνδυάζουσι τὴν εὐθηνίαν μὲ ἐργασίαν ἐξόχως εὐσυνείδητον καὶ ποιότητα ὑλικῶν ἐντελῶς ἀνεπίληπτον.

Η ΚΕΡΑΣΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟ ΤΣΑΤΑΛ ΚΑΓΙΑ
(άπειρες είσι της θαλάσσης)

SISMANOGLIO

Ο ΤΙΜΟΝΙΕΡΗΣ ΤΟΥ ΜΙΑΟΥΛΗ

Ἐκαθήμεθα εἰς ἓν τῶν πενιχρῶν καπηλείων τῆς ἐρημωθείσης τουρκομάχου νήσου. Τίποτε δὲν ἐμαρτύρει πλέον τὴν παλαιάν της εὔκλειαν. Ἐν τῷ λιμένι, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξέπλεον οἱ τουρκομάχοι στόλοι καὶ τὰ τρομερὰ τορπιλλικά, τὰ ὁποῖα λεληθότως ἐπέπρωτο νὰ ἐγκαινιάσωσι νέαν τακτικὴν ἐν τῷ κατὰ θάλασσαν πολέμῳ, ἐφαίνοντο προσωρμισμέναι λέμβοι τινὲς καὶ παλαιὰ βρίκια ἐγκαταλελειμμένα εἰς τὸ ἔλεος τοῦ χρόνου. Πληθυσμὸς ἀραιός, κίνησις οὐδεμία, κατήφεια γενική. Ἰδοὺ ἡ εἰκὼν τῆς σημερινῆς «Ὕδρας». Καὶ ἐν τούτοις τὸ πνεῦμα τῆς οἰχομένης δόξης πτερυγίζει εἰσέτι περὶ τὰς ἐρημωθείσας οἰκίας καὶ αἱ σκιαὶ τῶν μεγάλων ναυμάχων περιπλανῶνται σιωπηλαὶ εἰς τὰς στείρας κινήσεως ἀτραποὺς τῆς πλουσιωτέρας ποτὲ νήσου τῆς Ἑλλάδος.

Εἶχον ριφθῇ εἰς ἱστορικὰς ἀναπολήσεις. Ἐξαίφνης ὁ φίλος μου μὲ διέκοψε.

— Βλέπεις αὐτὸν τὸν γέρο δίπλα μας; μοῦ εἶπεν. Εἶναι ναύτης τοῦ *Μιαούλη*.

Ἐστράφην ἐν τῷ ἅμα. Εἰς μίαν γωνίαν τοῦ καπηλείου ἐκάθητο κεκυρτωμένος γέρων μὲ ὀφθαλμοὺς βαθεῖς καὶ διαπεραστικούς, διασῴζοντας εἰσέτι τὴν λάμψιν τῆς νεότητος, μὲ γενειάδα μακρὰν καὶ λευκήν, μὲ κόμην πολιάν. Ἐφόρει σκοῦφον ναυτικόν, σακκάκιον σταυρωτὸν καὶ βράκαν βραχεῖαν, παλαιάν, χρώματος κυανοῦ. Τὸν παρετήρουν μετὰ συγκινήσεως. Ἐνόμιζον ὅτι ἔβλεπον ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ ὁλόκληρον τὸ παρελθὸν καὶ τὴν γενεὰν τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων,

οὔς συμφώνες πρὸς τὰ γιγάντεια κατορθώματα φανταζόμεθα, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα ν' ἀναπαραστήσωμεν.

— Θέλεις νὰ τὸν καλέσω; ἐπανέλαβεν ὁ φίλος μου· Καὶ στραφεὶς πρὸς αὐτάν:

— Καπετὰν Μανώλη, τῷ εἶπε, δὲν ἔρχεσαι νὰ μᾶς κάμῃς συντροφιά;

— Μετὰ χαρᾶς σας, παιδί μου, ἀπήντησεν ὁ γέρων ναυτικὸς μειλιχίως καὶ ἔσυρε τὸ κάθισμά του πλησίον μας.

— Καπετὰν Μανώλη, προσέθηκε καὶ πάλιν ὁ παρακαθήμενός μου. Ἐδῶ ὁ φίλος μου ἦρθε νὰ ἰδῇ τὴν «Ὕδρα», πούχε ἀκουστά, καὶ τὸ σπίτι τοῦ Μιαούλη. Δὲν εἶναι ἀλήθεια πῶς τὸν ἐγνώρισες;

— Τὸν ἐγνώρισα λέει! Ἀμ' ἤμουνα ναύτης του, παιδί μου. Ἕως τὰ εἰκοσιτέσσαρα ἤμουν μὲ τὸ καράβι τὸν «Ἀγαμέμνονα» τοῦ καπετὰν Ἀναστάση τοῦ Τσαμαδοῦ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα πέρασα ὅλα μου τὰ χρόνια μὲ τὸν ναύαρχο μαζί. Ὅταν ἦρθε 'ς τὴν «Ὕδρα» ἡ εἴδησι πῶς χάθηκαν τὰ «Ψαρὰ» ὁ Μιαούλης διετάχθηκε ἀπὸ τὸν καπετὰν Λάζαρο τὸν Κουντουριώτη νὰ πάῃ νὰ κτυπήσῃ τὴν τούρκικη ἁρμάδα, ποῦ ἔμενεν ἀκόμη ἐκεῖ. Ἦτανε 24 Ἰουνίου, ἡμέρα Τρίτη ἐνθυμοῦμαι, ὅταν μ' ἀπήντησε κάτω 'ς τὸ μουράγιο ὁ ναύαρχος.

— Βρὲ Μανώλη, μοῦ λέει, θὰ φύγουμε καθημένε. Ὁ καπετὰν Ἀναστάσης μοῦπε πολλὰ γιὰ σένα. Ἔρχεσαι μὲ τὸ δικό μου τὸ καράβι;

— Ἀκοῦς λέει, γιατί δὲν ἔρχουμαι, ναύαρχέ μου.

— Μπράβο, Μανώλη! Ξέρω πῶς εἶσαι παλληκάρι, μοῦ εἶπε καὶ μ' ἐκτύπησε ἐλαφρὰ 'ς τὸν ὦμο.

Σ' τὴς δέκα τὸ πρωῒ ἐμισέψαμε ἀπὸ τὴν «Ὕδρα» τραβῶντας γιὰ 'πάνω. Ὁ καιρὸς ἦταν μελτέμι. Μπροστὰ ἐτραβούσαμε ἐμεῖς· πίσω ἀκολουθοῦσαν 16 ἀκόμη καράβια καὶ

4 μπουρλότα. Τὸ δειλινὸ ἐφτάσαμε 'ς τὸ λιμάνι τῆς Τήνου. Ἐκεῖ ὁ ναύαρχος ἔκαμε σινιάλο ν' ἀράξουμε, γιατὶ ὁ καιρὸς δὲν μᾶς βοηθοῦσε. Ὅλος θυμὸ ἀπὸ τὸ κακό του ἐστάθηκε 'ς τὴν πρύμη κ' ἔβλεπε τὸν ἥλιο, ποῦ ἔγερνε 'πίσω ἀπ' τὸ νησὶ τῆς Σύρας. Ἦτανε κόκκινος, κόκκινος, κ' ἡ θάλασσα ἐγέμισε ἀπὸ κύματα κοκκινωπά. Κατέβασε τότε τὸ φέσι ὡς τὰ μάτια, ὅπως ἔκανε πάντοτε, ὅταν ἦταν θυμωμένος, καὶ παρήγγειλε 'ς ὅλα τὰ καράβια νὰ ρίψουν διπλὲς ἄγκυρες, γιατὶ ἤρχετο μπουρίνι. Ὕστερα ἄναψε τσιγάρο κ' ἐκατέβηκε κάτω 'ς τὸ γιατάκι του. Ποῦ νὰ μιλήσῃ τότε κανείς! Ὅλοι ἐμαζευτήκαμε σὰν γάταις, γιατὶ ἦταν θηρίο ἐκεῖνος 'ς τὸ θυμό του. Κατὰ τὰ μεσάνυχτα μᾶς ἔπιασε μιὰ τρικυμία, μιὰ μπόρα, ποῦ δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε χειρότερη. Ὅλη νύχτα ὁ ναύαρχος δὲν ἐκοιμήθηκεν ἀπὸ τὸ κακό του. Τὸν ἐβλέπαμε συχνὰ-πυκνὰ ν' ἀναβαίνῃ ἐπάνω 'ς τὸ κατάστρωμα καὶ νὰ περπατῇ ἀπὸ τὴν μίαν ἄκρη τοῦ καραβιοῦ εἰς τὴν ἄλλη, σιωπηλὸς σὰν σκιά, καθὼς ἦτανε 'ψηλὸς ὡς ἐκεῖ πάνω, κουκουλωμένος μέσ' 'ς τὴ νιτσεράδα του καὶ ὁλοένα καπνίζοντας. Ποῦ νὰ κουνηθῇ κανεὶς ἐκείνη τὴν ὥρα! Μὰ ὅταν ἄρχισε νὰ βροντᾷ καὶ ν' ἀστράφτῃ ἡσύχασε κ' ἐπῆγε νὰ ξαπλωθῇ κάτω 'ς τὸ γιατάκι του. Ὁ καιρὸς ἐπήγαινε νὰ ξεθυμάνῃ.

Τὸ πρωῒ ἐκάμαμε σινιάλο κ' ἐβγῆκαν ὅλα τὰ καράβια 'ς τὰ πανιὰ βαστῶντας ἀνάμεσα Τήνου καὶ Μυκώνου. Κοντὰ τὸ μεσημέρι εἴδαμε μερικὰ καράβια, ποῦ ἐβαστοῦσαν κατὰ τὸ μέρος τοῦ *καΐβο-νεόρου*, ἐβεβαιωθήκαμε πῶς ἦταν δικά μας καὶ ἐτραβήξαμε κατ' ἐπάνω τους. Ὅταν ἐφθάσαμε, εἴδαμε τὸν καπετὰν-Ἀποστόλη μὲ τέσσαρα ψαριανὰ βρίκια καὶ πέντε πυρπολικά. Ἐκάμαμε σινιάλο, κι' ὁ Ἀποστόλης ἔπεσε δίπλα μας, ἀνέβηκε 'ς τὸ κατάστρωμα, ἐμίλησε μὲ τὸν ναύαρχο καὶ ὕστερα ὅλοι μαζὶ ἐτραβήξαμε πάλι γιὰ 'πάνω.

Τὸ βράδυ ἐπήγαμε καὶ ρίξαμε ἄγκυρες μακρυὰ ἀπὸ τὴ Χίο, 'ς τὸ μέρος ποῦ λέγεται «Καλόγερος» καὶ τὸ πρωῒ τὴν Πέμπτη ἐξυγώσαμε δίπλα 'ς τὰ «Ψαρά». Βλέπουμε τοὺς Τούρκους ἔξω καὶ μέσα 'ς τὸ λιμάνι καμμιὰ τριανταριὰ κομμάτια «κελούπαις» καὶ «γαλιότταις» καὶ τέσσαρα δίκροτα βρίκια. Τὸ κάστρο 'σὰν μᾶς εἶδε ἄρχισε νὰ ρίχνῃ κανονιές. Ἐμεῖς ἐπήραμε μιὰ βόλτα, ἐφουντάραμε σιμότερα καὶ ὁ ναύαρχος διέταξε νὰ κάνουμε ἀμέσως ἀπόβασι. Ὅλα τὰ καράβια ἔβαλαν εἴκοσι ναύταις σὲ κάθε βάρκα κ' ἐβγῆκαν ἔξω.

-- Μανώλη, μοῦ εἶπεν ὁ ναύαρχος. Ξέρω πῶς εἶσαι παλληκάρι καὶ σὲ κάνω κομμαντάντε 'ς τοὺς δικούς μας ναύτας. Μὰ κύτταξε καῦμένε νὰ δώσῃς τὸ παράδειγμα.

— Ἔννοια σου ναύαρχέ μου, τοῦ εἶπα. Ἐπῆρα τοὺς εἴκοσι ναύταις καὶ 'σὰν βγήκαμε ἔξω ἄρχισα τὸ λιανοτούφεκο. Οἱ Τουρκαλβανοί, ποῦ εἶχεν ἀφήσει ἔξω ὁ Καπετὰν Πασᾶς, ἔτρεξαν νὰ κρυφτοῦν μέσα 'ς τὰ σπίτια. Ἄλλοι πρόφτασαν νὰ μποῦν 'ς τῆς κελούπαις καὶ τῆς γαλιότταις. Ἅμα τοὺς εἶδε ὁ ναύαρχος ἔπεσε κατ' ἐπάνω τους κι' ἄρχισε ὁ πόλεμος. Σὲ δυὸ ὥρας ἀπάνω δὲν ἔμεινε κανένα ἀπὸ τὰ τριάντα κομμάτια. Οἱ δικοί μας ἐτρακάρισαν τὰ περισσότερα πρὶν προφτάσουν ν' ἀνοιχθοῦν 'ς τὸ πέλαγος, τ' ἄλλα τ' ἄρχισαν μὲ τὰ μισδράλια καὶ τῆς μπόμπαις. Ἡ Γολέττα τοῦ Τομπάζη ἔπεσε δίπλα σὲ μιὰ γαλιέρα καὶ οἱ ναῦται της ἔβαλαν γενικὸ μαχαῖρι 'ς τοὺς Τούρκους. Ὁ ναύαρχος ὁ ἴδιος ἐτρακάρισε καὶ ἐβύθισε δύο γαλιότταις ποῦ ἔφευγαν γιὰ τὴν Βολισσό. Πέντ'-ἓξ ἄλλα δίκροτα ἔπεσαν ἔξω 'ς τὸν κάβο τῆς Χίου καὶ οἱ Τοῦρκοι τὰ ἔβαλαν φωτιά. Ἐμεῖς ἀπὸ τὰ Ψαρὰ σὰν εἴδαμε τὰ τούρκικα καράβια ν' ἀνάβουν σιὰν δαδιά, ἐκάμαμε πρόσκλησι 'ς τοὺς Τουρκαλβανοὺς νὰ παραδοθοῦν. Ἐκεῖνοι ὅμως μᾶς ἔριχναν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ σπίτια.

— Βρέ, τί τὰ φυλᾶτε τὰ σκυλιά, ἐφώναξα τότε 'ς τοὺς δικούς μας. Καὶ τρέχω 'μπρὸς σ' ἕνα σπίτι, μαζεύω ἄχυρα καὶ ξύλα καὶ ὅ,τι ἠῦρα ἐκείνη τὴ στιγμή, καὶ βάζω πρῶτος φωτιά. Τ' ἄχυρα καὶ τὰ ξύλα ἐφούντωσαν, καπνὸς πυκνὸς ἔσηκώθη εἰς τὸν οὐρανὸ καὶ ἐγέμισε τὸ σπίτι. Οἱ Τουρκαλβανοὶ κόντεψαν νὰ σκάσουν τοὺς πῆρε ἡ ἀπελπισιά, καὶ ἐπετιόσαντε ἀπὸ τὰ παράθυρα σὰν ποντικοί. Ἐμεῖς ἐστεκόμαστε ἀπ' ἔξω καὶ τοὺς ἐκτυποῦσαμε μὲ τὰ καρυοφύλλια, ἐβάλαμε ἀμέσως φῶκο καὶ 'ς ἄλλα κ' ἔπειτα ἀπὸ λίγαις ὥραις δὲν ἔμεινε μέσα 'ς τὰ Ψαρὰ οὔτε ρουθοῦνι τούρκικο. Ἐμοιραστήκαμε τότε ἀπὸ τρεῖς, ἀπὸ πέντε, ἐπήραμε τὴν ἀκρογιαλιὰ κ' ἐτρέχαμε γύρω γύρω 'ς τὸ νησί, μήπως καὶ βροῦμε καμμιὰ χριστιανικὴ οἰκογένεια ἀπὸ αὐταῖς ποῦ εἶχαν πάρει τὰ βουνά, τὴν ὥρα ποῦ ὁ Καπετὰν πασᾶς ἔκαψε τὰ Ψαρά.

Ἐγὼ μὲ τοὺς δικούς μου εἶχα πάρει τὸ δρόμο ποῦ πάει 'ς τὸ Παληόκαστρο. Ἐκεῖ κοντά, 'ς ἕνα λόφο ἀπάνω, βρίσκουμε μιὰ φτωχὴ φαριανή, βουτηγμένη 'ς τὸ αἷμά της. Οἱ τουρκαλβανοί, καθὼς ἔφευγε, τὴν εἶχαν τουφεκίσει ἀπὸ μακρυά· ἡ σφαῖρα τὴν πῆρε πίσω 'ς τὴν πλάτη καὶ ἡ φτωχὴ γυναῖκα, νέα, ὡς εἴκοσι χρονῶν, ἔγυρε κάτω μαζὶ μὲ τὸ μωρό, ποῦ ἐκρατοῦσε 'ς τὴν ἀγκαλιά. Ὅταν ἐξυγώσαμε, τὸ μωρὸ εἶχε τὸ βυζὶ 'ς τὸ στόμα κ' ἐβύζανε ἀκόμα. Ἡ μάννα ἡ καῦμένη μὲ τὰ μάτια κλειστά, μὲ ὅλη ἀχνή, ἦταν ἀναίσθητη καὶ τὸ αἷμά της εἶχε κοκκινίσει τὸ χῶμα.

Σκύβω καὶ παίρνω τὸ μωρὸ καὶ βάζω τὸ χέρι 'ς τὴν καρδιά της. Ἐκτυποῦσε ἀκόμη. Τὴν πήραμε τότε καὶ τὴν ἐκατεβάσαμε 'ς τὸ λιμάνι. Ἐκεῖ ἕνας ἀπὸ τοὺς ναύταις κατώρθωσε νὰ βρῇ λίγο νερό. Ποὺς μπορεῖ νὰ σᾶς πῇ τὴ χαρὰ τῆς φτώχῆς γυναίκας σὰν ἄνοιξε τὰ μάτια κ' ἔννοιωσε πὼς βρίσκεται μέσα σὲ χριστιανοὺς καὶ σὲ χέρια εὐσπλαχνικά.

SISMANOGLIO

Κοντὰ τὸ βράδυ ἐγύρισε πάλι ἡ ἁρμάδα 'ς τὰ Ψαρὰ γιὰ νὰ μᾶς πάρουν. Ἐγὼ ἤθελα νὰ δείξω 'ς τὸ ναύαρχο πῶς ἤμουν τυχηρὸς νὰ σώσω δυὸ ψυχαῖς κ' ἐπῆρα τὴν Ψαριανὴ μὲ τὸ μωρό της μέσα. Ὅταν ἐπατήσαμε 'ς τὴν κουβέρτα τὸν πρῶτο ποῦ εἶδα ἦτον ὁ καπετὰν Ἀνδρέας. Τὸ πρόσωπό του ἦταν γεμᾶτο χαρὰ ἀπὸ τὴ νίκη. Δὲν ἔμοιαζε πειὰ ἄνθρωπος, ἦταν θεός. Καὶ τὰ ροῦχά του ἐγελοῦσαν ἀκόμη.

— Μπράβο βρὲ Μανώλη, μοῦ εἶπε. Ἔτσι σὲ θέλω πάντα. Καὶ μόνο ποῦ δὲν μ' ἐφίλησε. Γιατί ὅσο φοβερὸς ἦταν 'ς τὸ θυμό του, τόσο ἀγαθὸς 'ς τὴ χαρὰ καὶ 'ς τὴ νίκη του.

Τὸ πρωῒ εὑρεθήκαμε εἰς τὸν κάβο τοῦ «Ἀντίψαρα.» Ἐκεῖ ἐκάμαμε σινιάλο. Ἦρθαν ὅλοι οἱ καπετανέοι ἐπάνω 'ς τὴν κουβέρτα κ' ἐγέλασαν μὲ τὸν ναύαρχο. Ἀπεφάσισαν νὰ στείλουν τὸ βρίκι τοῦ καπετὰν Λαλεχοῦ 'ς τὴν Ὕδρα μὲ τῆς φαμίλιαις καὶ τὰ γυναικόπαιδα ποῦ πήραμε ἀπὸ τὰ Ψαρά. Σὰν τ' ἄκουσα ἐπλησίασα τὴν Ψαριανή, ποῦ εἶχα σώσει τὴν ἄλλη μέρα 'ς τὸ Παληόκαστρο καὶ τῆς λέω :

— Ροδοῦλα, ὁ ναύαρχος ἀπεφάσισε νὰ σᾶς στείλουν σήμερα ὅλους 'ς τὴν Ὕδρα. Ἐκεῖ θὰ γιάνῃς καϋμένη ἀπ' τὴν πληγή σου. Μιὰ ποῦ ἔτυχε νὰ σὲ σώσω ἐγώ, θέλω νὰ τὸ κάμω σωστὸ τὸ ψυχικό. Πάρε αὐτὸ τὸ γράμμα καὶ ἅμα φθάσῃς νὰ πᾷς 'ς τὴ μάννα μου, 'ς τὸ σπίτι μας.» Ὕστερα τὴν ἔβαλα σὲ μιὰ βάρκα μέσα καὶ τὴν ἀνέβασα 'ς τοῦ καπετὰν Λαλεχοῦ τὸ βρίκι.

Κατὰ τὸ μεσημέρι ἦρθε ἡ γολέττα τοῦ καπετὰν-Κοτζα, ποῦ ἔκανε βάρδα-κώστα (σκοπό), καὶ μοῦ ἔδωσε τὴν εἴδησι ὅτι εἶδε τὴ φλόττα τοῦ Καπετὰν-πασᾶ κατὰ τὸν κάβο τῆς Μιτυλήνης. Ἐκάμαμεν ἀμέσως πανιά, πηγαίνοντας σουφράνο τῆς Χίου καὶ σταβέτο τῶν Ψαρῶν. Ὁ ναύαρχος 'ς ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ἐστεκότανε μὲ τὰ κανοκιάλια 'ς τὰ χέρια ὄρθιος ἐπάνω 'ς τὸ γεφῦρι κ' ἔβλεπε δεξιὰ κι' ἀριστερά. Ἦταν

ἀνεπόμονος, λὲς καὶ ἐφοβεῖτο μὴν τοῦ φύγῃ ἡ νίκη. Ὅταν ἐπλησιάσαμε λίγα μίλλια μακρυὰ ἀπὸ τὴ Μιτυλήνη, βλέπουμε τὸν ἐχθρὸ ποῦ ἐστεκόταν ἀνοικτά, βαστῶντας πλώρη κατὰ τὴ Χιό. Τὰ ἐπρυμνίσαμε ἀμέσως κατ' ἐπάνω του. Ὁ ἐχθρὸς ἔμεινε καραντίνα 'ς τὴ Μιτυλήνη. Μόλις τὸ ἔννοιωσε ὁ ναύαρχος ἐπέταξε ἀπ' τὴ χαρά του. Ἀμέσως ἔκανε σινιάλο νὰ ἑτοιμασθοῦν ὅλα τὰ καράβια νὰ κτυπήσουν καὶ μὲ τὰ γυαλιὰ 'στὸ χέρι ἔβλεπε τὴ φλόττα μας ποῦ ἔμπαινε 'ς τὴ γραμμὴ ἀλασάπα.

Μὰ ἔξαφνα πῆρε ἀπ' ἔξω μαΐστρος καὶ οἱ Τοῦρκοι μὲ τ' ἀστάχυ τοῦ ἀέρα τὰ πρύμνισαν αὐτοὶ κατ' ἐπάνω μας. Ἐμεῖς ἀμέσως ἐσωπράραμε γιὰ νὰ βοηθήσουμε τὰ μπουρλότα καὶ ὁ ναύαρχος ἐδάγκασε τὰ χείλια του ἀπὸ πεῖσμα. Ποτὲ δὲν ἐπίστευα τέτοια ἀπιστία τοῦ καιροῦ. Ὁ ἐχθρὸς μᾶς ἐξύγωσε εἰς τὰς δύο ἡ ὥρα ὕστερα ἀπὸ τὸ μεσημέρι. Ἦταν παραπάνω ἀπὸ ἑκατὸ κομμάτια φρεγάδες καὶ δίκροτα. Δάσος ὁλόκληρο ἀπὸ κατάρτια ἐγέμισε τὴ θάλασσα. Δέκα φρεγάδες ἦρθαν καὶ μᾶς πῆραν τὸ σουφράνο· οἱ ἄλλοι μᾶς περιεκύκλωσαν. Ἐμεῖς ἤμεθα ἀπὸ σταβέτο καὶ δὲν μπορούσαμε νὰ κουνηθοῦμε. Βρὲ τὰ σκυλιά! ἐκόντεψαν νὰ μᾶς φᾶνε τότε! Λίπλα μας εἶχε πέσει ἡ φρεγάδα τοῦ Μεχμὲτ-Ἀλῆ, μὲ δυὸ μπαταρίαις, εἶδος ντελίνι καὶ μᾶς ἐπολεμοῦσε ἀκατάπαυστα. Ἡ μπόμπαις καὶ τὰ μισδράλια ἔπεφταν σὰν βροχή. Ὅλοι τἄχασαν. Μόνο ὁ ναύαρχος ἔμενεν ἀτάραχος.

— Βρὲ Μανώλη, μοῦ λέει. Σοῦ βαστάει ἡ καρδιὰ καϋμένε νὰ τινάξῃς τὸ μπουρλότο 'ς τὴ μέση, ὅσο ποῦ νὰ πάρουμε σουφράνο; θὰ μᾶς σώσῃς.

— Μπράβο, ναύαρχέ μου, γιατί δὲν μοῦ βαστάει.

Καὶ κατεβαίνουμε μιὰ βάρκα. Φτάνω τὸ διπλανὸ μπουρλότο τοῦ Κοτζα ποῦ μᾶς ἀκολουθοῦσε, πετιῶμαι μὲ δυὸ ἄλλους συντρόφους, καὶ μιὰ καὶ δυὸ κατ' ἐπάνω τοῦ ἐχθροῦ.

SISMANOGLIO

Σὲ λίγα λεπτὰ ἔξυγώσαμε μιὰ φρεγάδα ποῦ πήγαινε κατ' ἐπάνω τοῦ ναυάρχου. Ἄρχισαν νὰ μᾶς ρίχνουν μισδράλια ἀπ' ὅλαις τὴς μεριαὶς· ἐμεῖς ἀπίκο, ἴσα ἐπάνω της. Κολλοῦμε σὰν βυζικάντικα ς τὰ πλευρά της. Οἱ σύντροφοι πίσω ς τὴ βάρκα ἕτοιμοι· ἐγὼ μὲ τὸ δαδὶ ς τὸ χέρι ἐπερίμενα. Σὰν εἶδα πῶς τὸ μπουρλότο δὲν εἶχε πειὰ ξεκολλημὸ ἀπὸ πάνω της, τοῦ δίνω φόκο· καὶ μιὰ δυὸ ς τὴ θάλασσα, γιατὶ οἱ δυὸ σύντροφοί μου ἐβιάστηκαν κ' ἔφυγαν προτοῦ νὰ φθάσω. Ἔλαμψε σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ γιαλὸς κ' ἐτράνταξαν πέρα τὰ ἀκρογιάλια. Ἡ θάλασσα ἐγέμισε ἀπὸ ξύλα καὶ κεφάλια καὶ αἵματα. Οἱ Τοῦρκοι δὲν μπόρεσαν νὰ ξεκολλήσουν τὸ μπουρλότο, πῆραν φωτιὰ τὰ κατάρτια ποῦ ἦσαν ἀλειμμένα μὲ πίσα καὶ κατράμι, ἡ φωτιὰ ἔφθασε ς τὴν μπαρουταποθήκη καὶ τὸ καράβι σὰν ρουκέτα ἀρμένισε ψηλὰ ς τὸν οὐρανό. Βρὲ τί κοσμοχαλασιὰ ἦταν ἐκείνη παιδιά μου! Ποτὲ δὲν θὰ τὴν ξεχάσω! Ἔννοιωθα ἀπὸ πάνω μου νὰ πέφτουν σὰν βροχὴ κατάρτια, σχοινιά, ξύλα μισοκαμένα, κεφάλια, χέρια, κορμιά. Πλάτς, πλούτς, τὸ ἕνα κοντὰ ς τὸ ἄλλο. Ἕνα κομμάτι ξύλο μ' ἐκτύπησε ς τὸ χέρι· ἕνα μισδράλι μ' ἐπῆρε ς τὸ πόδι. Χωρὶς ἄλλο δὲν θὰ ἤμουνα σήμερα ζωντανός, ἂν δὲν μ' ἔξύγωνε ἡ βάρκα ποῦ εἶχε στεῖλει ὁ ναύαρχος. Μ' ἔπασαν' ἀπ' τὰ μαλλιὰ καὶ μ' ἐπῆραν ἀπάνω. Οἱ Τοῦρκοι ὅπου φύγῃ, φύγῃ· ἔτρεχαν νὰ σωθοῦν στὸ λιμάνι τῆς Μιτυλήνης, σὰν νὰ τοὺς κυνηγοῦσαν δαίμονες. Ἐμεῖς τὴν ὥρα ἐκείνη τοὺς πήραμε τὸ σουφράνο κ' ἐχαλάσαμε παραπάνω ἀπὸ εἴκοσι κομμάτια.

Ὅταν ἐτελείωσε ὁ πόλεμος ὁ ναύαρχος ἔξύγωσε ἐκεῖ ποῦ μὲ εἶχανε ξαπλώσει ς τὸ κατάστρωμα. Ἐγὼ ἀπέθαινα ἀπὸ τοὺς πόνους τοῦ ποδαριοῦ μου.

— Τώρα, Μανώλη, εἶδα πῶς εἶσαι πράγματι παλληκάρι, μοῦ εἶπε. Μὰ μὴ φοβᾶσαι καῦμένε, δὲν ἔχεις τίποτε. Δὲν θὰ

σ' ἀφήσουμε ἐμεῖς νὰ 'πεθάνῃς. Σὰν πᾶμε ς τὴν Ὕδρα θὰ βάλω ὅλα τὰ πληρώματα νὰ σοῦ φωνάξουν τρεῖς φορὲς ζήτω. Κ' ἔσκυψε καὶ μοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι. Ἔπειτα διέταξε νὰ ξυγώσουμε ἔξω ς τὴν ἀκροθαλασσιὰ τῆς Μιτυλήνης γιὰ νὰ φαίσουμε τὸ τιμόνι ποὖχε σπάσει καὶ νὰ μὲ πᾶνε σὲ κανένα γιατρό.

Κοντὰ τὸ δειλινὸ ἐφτάσαμε ς τὴν ἄκρη. Οἱ ναῦται ἔβγαλαν τὸ τιμόνι ἔξω γιὰ νὰ τὸ διορθώσουν καὶ τέσσαρες ἀπ' αὐτοὺς μὲ 'πῆραν σὲ μιὰ σανίδα καὶ μ' ἐπῆγαν πέρα ς ἕνα χωριό, ποῦ λέγεται «Μιτυληναῖος,» κοντὰ ς τὴ ράχι τοῦ βουνοῦ. Ἐκεῖ ἦτανε ἕνας γιατρός, μοῦ ἐκαθάρισε τὴν πληγὴ τοῦ ποδιοῦ, μοῦβαλε κάτι ἀλοιφαῖς καὶ μοῦ εἶπε πῶς δὲν ἔχει τὸ πόδι μου τίποτε, μὰ θ' ἀργήσῃ νὰ περάσῃ. Ἐγὼ σὰν ἄκουσα αὐτὸ τὸ πρᾶγμα μ' ἔπιασαν δάκρυα. Δὲν ἤθελα νὰ μένω μακρυὰ ἀπὸ τὸν πόλεμο. Τὸ βράδυ μὲ ξανακατέβασαν πάλι στὸ καράβι. Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ, Κυριακὴ θυμοῦμαι, ἐτελείωσε τὸ τιμόνι καὶ τὤφεραν στὸ καράβι. Στὶς ἑπτὰ ἐμισέψαμε καὶ τὸ μεσημέρι ἐφτάσαμε στὰ Ἀντίψαρα. Ἐκεῖ ἦρθε πάλι ὁ ναύαρχος καὶ ἐστάθηκε σιμά μου.

— Μανώλη, μοῦ εἶπε. Θὰ σὲ στείλουμε καῦμένε ς' τὴν Ὕδρα γιὰ νὰ γείνῃς καλά. Δὲν μπορεῖς ἀλλοιῶς νὰ γιάνῃς.

Ἐγὼ ἄρχισα νὰ κλαίω. Δὲν ἤθελα νὰ φύγω. Μὰ 'κεῖνος μὲ παρηγόρησε.

— Ἔννοια σου, παλληκάρι μου, μοῦ λέει. Γρήγορα θἄρθῃς πάλι ς' τὸ καράβι. Δὲν θὰ περάσῃ ἕνας μῆνας καὶ θὰ γίνῃς καλά.

Ὕστερα μ' ἔβαλαν ς' τοῦ καπετὰν-Γκίνη τὸ καράβι ποῦ γύριζε ς' τὴν Ὕδρα γιὰ νὰ πάρῃ μπαροῦτι κ' ἐμισέψαμε. Ὅταν ἐγύρισα ἐδῶ ἡύρα ς' τὸ σπίτι μας τὴ Ροδοῦλα. Ἔμενε πάντα κοντὰ ς' τὴ μάννα μου. Πόσο ἐλυπήθηκε ἡ καῦμένη, ποῦ μὲ εἶδε σὲ τέτοια κατάστασι. Δυὸ μῆνες ἔ-

SISMANOGLIO MEGARO

καμα ς'τὸ κρεββάτι. Ἴσ αὐτοὺς ἐπάνω οὔτε μιὰ μέρα, οὔτε μιὰ ὥρα δὲν ἔλειψε ἀπὸ τὸ προσκεφάλι μου. Μ' ἐννοιαζόνταν περισσότερο κι' ἀπ'τὴ μάννα μου καὶ τόσο τὴν ἐσυνήθισα, ποῦ μοῦ φαίνονταν κακό, ἂν δὲν τὴν ἔβλεπα. Ἴσ τὸ τέλος τῶν δύο μηνῶν ἐσηκώθηκα κ' ἐπερπατοῦσα μὲ τὰ δεκανίκια. Καὶ ἡ Ροδοῦλα μ' ἐβοηθοῦσε νὰ περπατῶ καὶ νὰ βγαίνω ἔξω. Μιὰ μέρα δὲν βάσταξα πειὰ καὶ τῆς εἶπα.

— Ροδοῦλα· σὰν γαίνῃ τὸ ποδάρι μου θὰ σὲ πάρω γυναῖκα. Ἤτανε γραφτό μας ς' τὸν πόλεμο νὰ γνωρισθοῦμε. Ἐκείνη δὲν μοῦ μίλησε παρὰ ἐκοκκίνισε καὶ ἔγυρε τὰ μάτια κάτω. Ἔπειτα ἀπὸ πέντ' ἕξη μέραις ἔφτασε ὁ ναύαρχος ς'τὸ λιμάνι, γιὰ νὰ πάρῃ νέα κουμπάνια. Ἅμα ἐπάτησε ἔξω ἐρώτησε γιὰ μένα καὶ ἦρθε ἐπάνω ς'τὸ φτωχικό μας.

— Βρέ, Μανώλη, ἀκόμη δὲν ἔγιανε τὸ ποδάρι σου, μοῦ εἶπε.

— Ἀκόμη ναύαρχέ μου.

— Γιὰ περπάτα, μοῦ εἶπε. Καὶ μ' ἔβαλε νὰ περπατήσω.

— Δὲν ἔχεις τίποτα, μοῦ ξαναεῖπεν ἀφ' οὗ μὲ εἶδε. Ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγαις ἡμέραις, θὰ εἶσαι πειὸ καλά.

— Ἔ! τότε θὰ μὲ στεφανώσῃς καπετὰν Ἀνδρέα, τοῦ εἶπα γελῶντας.

Τὸ πρόσωπό του ἀμέσως ἄλλαξε.

— Καὶ μὲ ποιὰ παλληκάρι μου;

— Μὲ τὴ Ροδούλα τὴν Ψαριανή, ποῦ ἤρα στὰ Ψαρά.

— Βρὲ γιὰ στεφανώματα καὶ πανδρειαῖς ἤμαστε ἐμεῖς τώρα ἢ γιὰ πόλεμο, μοῦ εἶπε.

— Καὶ γιὰ τὸ ἕνα, καὶ γιὰ τὸ ἄλλο ναύαρχέ μου.

— Ἔ! καλά, ἂς εἶνε, φθάνει μόνο νὰ μὴ ξεχάσῃς τὴν δουλειά σου μὲ τὴ Ροδοῦλα.

— Ἔννοια σου, καπετὰν Ἀνδρέα, τοῦ εἶπα, θὰ μὲ ἰδῇς καὶ παλι.

Ἐκεῖνος ἐγέλασε καὶ ἔφυγε. Ἔπειτα ἀπὸ δυὸ ἑβδομάδες ὁ ναύαρχος μᾶς ἄλλαξε στὴν ἐκκλησιὰ τὰ στέφανα. Ἐκάθισα μιὰ ἑβδομάδα στὴν Ὕδρα κ' ἔπειτα ἐκάμαμε πάλι πανιὰ γιὰ τὴν Κρήτη. Ὁ Μιαούλης στὸ ταξίδι αὐτὸ μ' ἔκαμε τιμονιέρη του καὶ ἀπὸ τότε ὡς ποῦ τέλειωσε ὁ πόλεμος δὲν ἔλειψα πειὰ ἀπὸ τὸ πλευρό του.»

Καὶ ὁ γηραιὸς ναύτης περατώσας τὴν διήγησίν του ἀπεθυλάκωσε τὸ σταυρωτόν του γελέκιον, ἀνέσυρε τὸ ὑποκάμισόν του καὶ μᾶς ἔδειξε βαθεῖαν οὐλὴν εἰς τὸ στῆθος, κάτωθεν τοῦ δεξιοῦ ὤμου.

— Βλέπετε, ἐπανέλαβε, ἐδῶ πέρα αὐτὸ τὸ σημάδι. Εἶναι βόλι τοῦ ἐχθροῦ. Ἂν ἔλειπαν τὰ στήθια αὐτὰ ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ «Μεγαλόκαστρο», ὁ ναύαρχος θὰ ἦταν ἀπὸ τότε ς' τὸν ἄλλο κόσμο. Καὶ ὅμως μόνο αὐτὸ μοῦ ἔμεινε. Σήμερα ἄλλοι φοροῦνε τὰ χρυσᾶ».

ΑΝΤ. Θ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΝΔΗΛΙΕΣ

ἀπὸ ΑΛ. ΠΑΛΛΗ

Ὅλη ἡ βουλὴ τῶν προεστῶν στὸ μόλο συναγμένη
εἶπα πὼς ὄξω στὴ στεριὰ τοὺς Τούρκους θὰ προσμένει,
τότε ἔβγαλα τὸ φίσι
καὶ τὰ μιλήσω θάρρεψα προβάλλοντας στὴ μέση
«Τίποτα, ἀρχόντοι, δὲ φοβᾶ, μοράχα τὸ καράβι».
Σὰ μ' ἄκουσε ἕνα ἀπ' τὰ τρανὰ καλπάκια μας, ἀράβει
καὶ τὸ φαρμάκι χύνει.
«Ποιὸς εἶναι αὐτός, καὶ πῶς τὸν λέν, ποὺ συμβουλές μᾶς δίνει;»
Νὰ τὰ Ψαρὰ πῶς χάθηκαν. Κι' ἐγὼ φωτιὰ στὸ χέρι
πῆρα, καὶ πέρα τράβηξα κατὰ τῆς Χιὸς τὰ μέρη.
κι' εἶπα ἀπὸ κεῖ — δὲ βάσταξα — μὲ χείλια πικραμένα
«Νά! πῶς μὲ λέν ἐμένα»

ΕΦΙΑΛΤΗΣ

Πόνε παλιὲ ποῦ ξύπνησες, τὶ θὲς στὴν ἐρημιά μου;
Δὲν σοῦδωκα τὴ νειότη μου, τὸ δάκρυ, τὴν καρδιά μου
στὸν κῆπο τῆς ἀγάπης μου π' ἀνθίζανε μαζί;
Τὴν περασμένη τώρα πῶς μοιχοβολιὰ τὸν νοιώθω,
κ' ἔννοια τρελλὴ κι' ἀνώφελη τὸν πεθαμένο πόθο
σὲ νειᾶς λαχτάρας ὄνειρα γροικῶ νὰ ξαναζῇ;

Βαρειὰ βαρειὰ φτερούγισαν τὰ χρόνια τὰ χαμένα·
κι' ὅσ' ἀπομείνανε μέσα μου χαλάσματα καμμένα
τὰ σκόρπισαν σὰν ἄνεμο σὲ στάχτη καὶ καπνό.
Κ' ἐγώ, σωσμένος μὰ ἔρημος, στὴ μοναξιά μου εἶδα
τὴν ὑστερή μου, ἀδάκρυτος, νὰ παραδέρνῃ ἐλπίδα,
κι' ἀδάκρυτος χαιρέτισα τὸν πόθο τὸν στερνό.

Μὰ λίγο λίγο ἀπ' τοῦ βουνοῦ τὰ βραδιασμένα δάση
ἕνα κρυφὸ παράπονο ξεχείλιζε στὴ Πλάση.
Ὁ βάτος τ' ἀνεστέναζε κ' ἡ δάφνη κ' ἡ μυρτιά,
ὡς ποῦ ἀπ' τὴ γαλαράδα της τὴ ξάστερη σκυμμένη
ἡ ἄβυσσο σὰν ἀπόκοσμη μὲ κέντραξ' ἐρωμένη,
ὤμέ, μὲ τὴν ἀθάνατη το' Ἀγάπης μου ματιά.

Ἀποθυμιὰ παράφορη νὰ τὴν ξαναέρω πάλι
τότε μέσ' στὸ φαντασμένο μὲ πλάνεσ' ἀκρογιάλι.
Τοῦ κάκου ὅμως τὴν γύρεψα σὲ κάθε μιὰ σπηλιά.
Νεράϊδες μόν' ἀθώρητες στὸ κάθε κῦμα κ' ἕνα
ἀγάπης λόγο ρίχνοντας μὲ χείλια λιγωμένα,
μὲ τοῦ πελάγου ἀντάμωναν τὰ πράσινα ποτιστά.

Μὰ στοὺς ἀνάλαφρους ἀχνοὺς καὶ στοῦ γιαλοῦ τὰ ρίγη
μὲ τὸ μυστήριο τῆς σιωπῆς σὰν ἄρχισε νὰ σμίγῃ
ἡ σκιαχτερὴ κ' ἀνάσταχτη τῆς νύχτας συλλογή,
στὴ θολωμένη τρίφαρου καὶ τοῦ πελάγου ἁράδα
εἶδα χρυσὸ μετέωρο, φωτόλουστη φρεγάδα
ποῦ φάνταζε σὰν ὑγρέτικη στὸ διάβα της αὐγή.

Τ' αὐλάκωμά της ποῦ ἔλαμπε σὰν νάταν φλογισμένο,
ἄφηνε πίσω τὸ νερὸ μαργαριτοσπαρμένο·
κι' ἀπ' τἀρθοστόλιστ' ἄρμενα στοῦ δρόμου τὴν ὁρμή,
ξεχειλισμένα γιάνιθα στροβιλίζαν καὶ φούλια
καὶ στὸν ἀγέρα ξάνοιγαν σὰν ἀνθισμένη πούλια
τὰ κόκκινα ροδόφυλλα καὶ τἄσπρο γιασεμί.

Μέσ' στὴν αἰθέρια καὶ βαθειὰ μιᾶς ἄρπας ἁρμονία
ξιτρελλαμένης ἡδονῆς κλαμούριζε ἀγωνία
καὶ παραδείσους ἄνοιγαν σ' ὁλόξανθες μορφιές,
ἁμαρτωλὴ ἐκεῖ γιορτὴ περήφανες κρεπάλες
ποῦ συντρίφναν (1) σὲ γλυκειὲς ἀλίγγων παραζάλες
ἀχτίδες μὲ χαμόγελα, φιλιὰ μὲ μυρωδιές.

Σὲ λίγο τὴν ξεχώρισα, σὲ λίγο πειὰ τὴν εἶδα:
Πισμὲν' ἦταν στὴ μέση της μιὰ διάφανη χλαμύδα,
ποῦ τοῦ κορμιοῦ της ρόδιζε μονάχα τὸν ἁφρὸ
μαζὶ μὲ τὴν ἀπόκρυφη τοῦ πόθου ἀνατριχίλα.
Εἶχ' ἕνα κρίνο σκῆπτρό της μὲ μαυρισμένα φύλλα,
καὶ γιὰ κορῶνα στέφανο φορούσε φλογερό.

---

(1) συνεφίγναν — συνεφίγναν

Μὲ γνώρισε· καὶ τὸ χρυσὸ σηκώνοντας κεφάλι:
«Τὸ ξέρω πῶς μὲ δύναμι μ' ἀγάπησες μεγάλη
«μοῦπε, γιατὶ εἶμαι τῆς χαρᾶς ἀστείρευτη πηγή.
«Ἐγὼ μεθῶ τὰ πνεύματα· ἐγὼ μεθῶ τὴν ὕλη·
«Τὰ πρῶτα γέρειψαν θειά, ἡ δεύτερη μιὰ φίλη,
«γι' αὐτὸ γυναῖκα πλάσθηκα στὴ σύνθετή σας γῆ.

«Ἡ Μοῦσες μ' εἶχαν ἀδελφή. Ἡ λυγερή μου λύρα,
«ἄπονη σὰν μ' ἐχρήμισαι ἀπ' τὸν Λευκάτα μοῖρα
«στὰ κύματα παράχωσε τὸ οὐράνιο της κρυφό.
«Κι' ἀφ' ὅτου μουρμουρίζουνε τῆς Λέσβου τ' ἀηδογιάλια,
«καὶ τὴν παλιά μου ξαναλέν ἀγάπη ἀγάλι' ἀγάλια,
«ποτὲ πειὰ δὲν τραγούδησε μιὰ δεύτερη Σαπφώ.

«Στὴ ξακουσμένη Κόρινθο δὲν πήγαινε ὁ καθένας.
«Ἀρχοντικὰ μόν' ἔβλεπε περάματα ὁ λιμένας
«ποῦ φέρναν στὰ ποδάρια μου τῆς γῆς τοὺς θησαυροὺς.
«Μὲ τὴ μορφιά μου ἀκρίβηνα τὴν Βαβυλῶνα ἐκείνη,
«κ' εἶδ' ἀπ' τὴν πόρτα μου φτωχὸ νὰ βγαίνῃ τὸν Διογένη
«γιατὶ Λαΐδα μ' ἔλεγαν σ' ἐκείνους τοὺς καιρούς.

«Μέσ' σὲ λαχτάρες ρήγισσων καὶ σὲ καισάρων λάτρα
«ὁ ἔρωτας μ' ὡρμάτισε κ' ἡ δόξα Κλεοπάτρα.
«Ἡ σφίγγες δὲν μ' ἐξέχασαν κ' οἱ σοφαροὶ θεοί,
«κ' ἐκεῖ τοῦ Νείλου ποῦ θωροῦν τὶς ρεμματιὲς νὰ τρέχουν,
«θυμοῦνται τὴ βασίλισσα κι' ἀκόμα μ' ἀπαντέχουν,
«κι' ἀσάλευτοι τὴ κρίνα τους βαστοῦν ἀναπνοή.

Σὲ λίγο πειὰ δὲν ἄναγα. Στὸ σφίγγιμα τοῦ Λέθα
καὶ μέσα στοῦ παραγυριοῦ τὰ μακρεσμένα ἐβένια
χάθηκε τῆς θαλάσσιας Παρθώρας ἡ λαλιά!
Ὠμέ, ἐρημιὲς π' ἀπόμειναν κι' ἀγέλαστα σεσταδία
σὰν ἔσβυσαν καὶ τὰ στερνὰ τοῦ καραβιοῦ σημάδια
σὲ καταχνιῶν ἀπόκοσμων τὴν ἄπειρη ἀγκαλιά!

Πόνε παλιὲ ποῦ ξέπνησες, τί θὲς στὴν ἐρημιά μου;
Δὲν σοῦδωκα τὴ νιότη μου, τὸ θάρρος, τὴν καρδιά μου
στὸν κῆπο τῆς ἀγάπης μου π' ἀνθίζανε μαζί;
Τὴν περασμένη τώρα πῶς μοσχοβολιὰ των νοιώθω,
κ' ἔννοια τριλλὴ κι' ἀνώρελη τὸν πεθαμένο πόθο
σὲ νιὰς λαχτάρας ὄνειρα γροικῶ νὰ ξαναζῇ;

Ε. ΧΡ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

ΑΣΤΕΙΑ

Συνεδρίασις Δικαστικὴ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου

Ὁ δικηγόρος ἀγορεύων παρατηρεῖ ὅτι ὁ προεδρεύων Ἀρχιερεὺς κοιμᾶται.

Ὁ Δικηγ. (διακόπτων τὸν λόγον, πρὸς τὸν κοιμώμενον)—Μὲ ἐρωτήσατε, Ἅγιε Πρόεδρε:..;

Ὁ Πρόεδρ. (Ἀνατινασσόμενος) — Ὄχι! ἐξακολουθεῖτε! (ξανακοιμᾶται).

Ὁ Δικηγ. (μετ' ὀλίγα λεπτὰ ὡς ἄνω). — Συγγνώμην, Ἅγιε Πρόεδρε, δὲν ἤκουσα τί μ' ἐρωτήσατε.

Ὁ Πρόεδρ. (ἀφυπνισθεὶς ἔξω φρενῶν).—Ποιὸς σοῦ λέγει πῶς σ' ἐρωτῶ κάθε λίγο! Στὸν ὕπνο σου τὸ βλέπεις ἀδελφέ; Τί διάβολο!

ΤΟ ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ ΙΕΡΕΩΣ

Ἐπλησίαζε νὰ δύσῃ ὁ ἥλιος, ὅταν ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ ἄφησε τὴν ἐκκλησίτσα, ποῦ ἦταν χτισμένη στὴ ράχη ἑνὸς βουνοῦ, καὶ ὅπου εἶχε πάει νὰ κάμῃ ἑσπερινό, ἐπειδὴ τὴν ἄλλην ἡμέρα ἦτο ἑορτή της.

Σιγά, σιγὰ πῆρε τὸ μονοπάτι μὲ τὰ μάτια στὴ γῆ, βυθισμένος σὲ σκέψεις καὶ παίζοντας τὸ κομβολόγι του.

Ἐσήκωσε τὸ κεφάλι του ὅταν κατέβηκε στὴν πεδιάδα. Ἐζήτησε ἕνα δρόμο κομμένο μὲς τὰ στάχυα, τὸν βρῆκε καὶ ἄρχισε πάλι νὰ περπατῇ σὰν πρῶτα σκεπτικός, χωμένος μέσα στὰ στάχυα ἴσα μὲ τὸ στῆθος.

Τὴν στιγμὴ ἐκείνη ὁ ἥλιος ἔδυσε. Ὡσὰν ὁ ἥλιος νὰ κρατοῦσε μὲ τὶς ἀκτῖνες του δεμένο τὸν ἀέρα, ἅμα αὐτὸς ἐχάθη ἐχύθηκε ἕνα δροσερὸ ἀεράκι ποῦ μύριζε χόρτα καὶ λουλούδια καὶ ἔκαμνε ὅλο τὸν κάμπο νὰ ἀναστενάξῃ.

Ξάφνου ἀπὸ ἕνα ἀνηφορικὸ δρόμο ποῦ ἤρχετο ἀπὸ τὸ χωριό, ἐφάνηκε σὰν φάντασμα ἕνας ὑψηλὸς ἄνθρωπος. Ἐστάθη νὰ ξεκουρασθῇ ἴσως, ἅμα ἀνέβη, καὶ στηρίχθηκε στὸ ραβδί του. Ὁ παπᾶς ἔβγῆκε ἀπὸ τὰ στάχυα καὶ προχώρησε πρὸς τὸ ὕψωμα αὐτό.

Ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ ραβδί, ὁ ὑψηλός, ἄρχισε καὶ αὐτὸς νὰ κατεβαίνει. Συναπαντήθηκαν. Ὁ παπᾶς ἐσήκωσε ξέγνοιαστος τὸ κεφάλι καὶ τὸν εἶδε. Ἐταράχθη καὶ ἔχασε τὸ χρῶμά του.

— Δέσποτά μου! Ἐψιθύρισεν ὁ ψηλὸς ἄνθρωπος καὶ στάθηκε.

Ο ΙΑΤΡΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΟΥΧΛΟΣ

Εἰδικὸς τῶν Οὐροποιητικῶν Ὀργάνων

396 Μεγάλη Ὁδὸς τοῦ Πέραν 396.

Ἀνωθεν τοῦ Ζυθοπωλείου Γιάννη Ἀρ. 3.

Δέχεται ἀπὸ τῆς 8—11 π. μ καὶ τῆς 1—6 μ. μ. καθ' ἑκάστην.

ΒΙΕΝΝΑΙΟΝ ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΓΙΑΝΝΗ

Ἐν τῶν μεγίστων τῆς Κων/πόλεως

Οἶκος πρώτης τάξεως.

396, Μεγ. Ὁδὸς τοῦ Πέραν, 396.

Τ. ΙΒΡΑΚΗΣ (διάδοχος ἰδιοκτήτης)

Προμηθεύων τὸ Καλλιτέριον τοῦ σταθμοῦ τῶν Ἀνατολικῶν Σιδηροδρόμων ἐν Σιρκετζῇ καὶ τοῦ παραπλεύρως Ζυθοπωλείου καὶ Ἐστιατορίου.

Μόνος εἰσαγωγεὺς καὶ ἀποθηκάριος τῶν Μοράχου, Λοβιτμπὰγ καὶ Σπατεμπράου. Ζύθου Πιλσεν.

Ἀντιπρόσωπος τοῦ Ζύθου Γιαχσλίνα,

Γεύματα καὶ δεῖπνα κατ' ἐκλογήν. Μεγάλη συλλογὴ ἐκλεκτῶν οἴνων καὶ σπονδίων πρωτίστης ποιότητος. Τὸν χειμῶνα τὰ καλύτερα στρείδια. Παραγγελίαι κατ' οἶκον, Πληροφορίαι. Αἱ ἄριστα τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐφημερίδων καὶ Περιοδικῶν. Ὁ Ἀνατολικὸς Ὁδηγὸς καὶ ὁ Διδὼ—Μποττὶν.

ΑΤΜΟΚΙΝΗΤΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ Κ Ω Χ

ΛΟΥΚΟΥΜΙΩΝ ΧΑΛΒΑΔΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΑΧΑΡΩΤΩΝ

Γ. Δ. ΝΟΜΙΚΟΥ

Γαλατᾶ, Ὁδὸς Μυμιχανῆ, Χάνιον ΝΟΜΙΚΟΥ 77, 79, 81.

Οἶκος ἱδρυθεὶς τῷ 1860.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗΣ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ οἴκου.

» » τῆς Βασιλικῆς Αὐλῆς τῆς Ἑλλάδ.

ΔΙΠΛΩΜΑ ΤΙΜΗΣ τοῦ Ὀθωμανικοῦ Βιομηχανικοῦ Μουσείου.

ΑΡΓΥΡΟΥΝ ΜΕΤΑΛΛΙΟΝ τῆς Βιομηχανίας παρὰ τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου.

» » τῆς ἐν Φ/πόλει Ἐκθέσεως τοῦ 1892.

ΧΡΥΣΟΥΝ » τῆς Ἐκθεσεώτων Βρυξελλῶν 1897.

» » τῆς Ἐκθ. τῶν Ἀθηνῶν 1903.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΙΜΗΣ τῆς Ἐκθέσεως τῶν Ἀθηνῶν 1903

ΑΡΓΥΡΟΥΝ ΜΕΤΑΛΛΙΟΝ τῆς Ἐκθέσεως Βουκουρεστίου 1905.

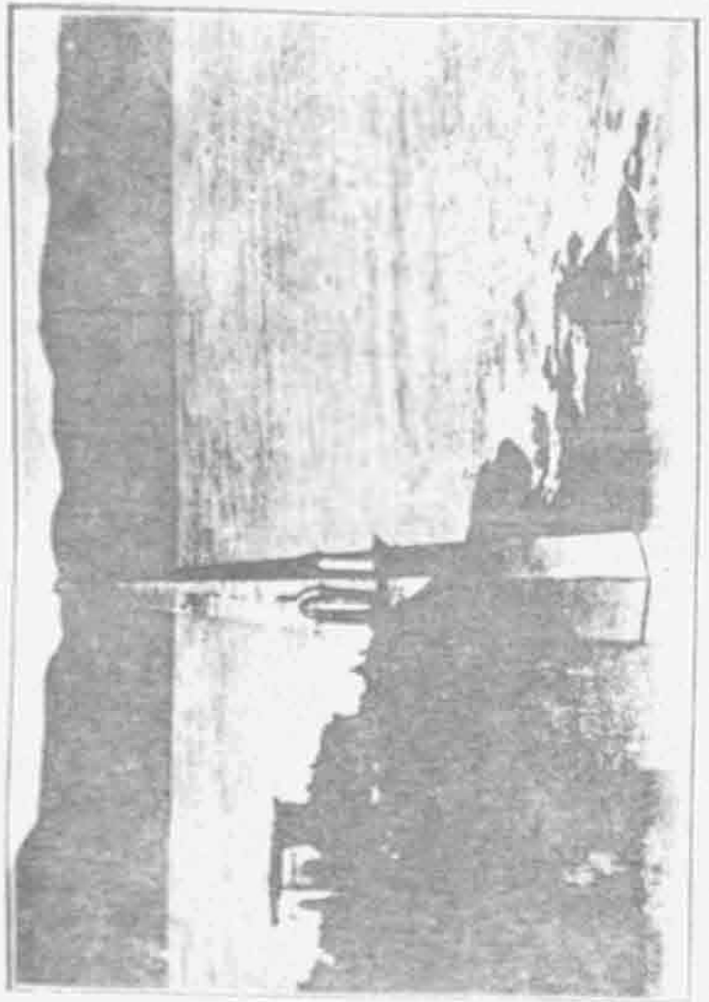
ΜΕΤΑΛΛΙΟΝ ΣΥΝΤΕΧΝΙΑΣ τῆς Ἐκθέσεως Βουκουρεστίου 1906.

ΧΡΥΣΟΥΝ ΜΕΤΑΛΛ. ΙΩΒΙΜΑΙΟΥ ΚΑΡΟΛΟΥ Ι. » 1906.

» » τῆς Ἐκθέσεως Λονδίνου 1908.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΙΜΗΣ

SISMANOGLIO

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΙΩΡΓΗ

Ἄ! σὺ εἶσαι; ἔγεινες καλὰ βλέπω! ἀπαντᾷ ὁ Παπᾶς μὲ μιὰ φωνή, σὰν νὰ ἐβί-ιζε τὸν ἑαυτό του νὰ ἀπαντήσῃ.

—Ναί! δόξα νὰ ἔ, ι ὁ Κύριος!

Καὶ ὁ ἄνθρωπος μ· τὸ ραβδὶ ἔβγαλε τὸ καπέλο του, ἕνα γάθινο κατρινιασμένο, ..ὶ ἔκαμε τὸ σταυρό του.

— Μὰ δὲν μοῦ λές, Παπᾶ μου, εἶμαι συγχωρημένος καὶ ἂς μὴ πέθανα, ἔ; ρώτηνε ἔπειτα.

—Ναί! Ἐσυγχωρήθ ης ἀπὸ τὸν ἱερέα ὡς ἀντιπρόσωπον τοῦ Θεοῦ! εἶπε μὲ ὕφος ἱ.ίσημον καὶ αἰνιγματῶδες ὁ Παπᾶς.

Ἔγεινε σιωπή.

Αὐτὸς ἐγύριζε τὸ κεφάλι καὶ ἔβλεπε δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ἔπειτα ἐστάθηκε εἰς ἕνα σημεῖον καὶ ὁ Παπᾶς ἐσυλλογίζετο.

Συλλογίζεται τὴν ἐξομολόγησι τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ. Ἐνθυμεῖται τὴν ἀδελφήν του μὲ τὴν γλυκεῖαν καὶ ἱλαρὰν ὄψιν, ἡ ὁποία ἐχάθη μιὰ μέρα, ὅταν ἐπέστρεφε ἀπ' ἔξω στὸ χωριὸ αὐτὸ ποῦ εἶνε τώρα Παπᾶς, ποῦ ἔμενε σὲ συγγενεῖς της, τὴν παραμονὴν τῆς ἀναχωρήσεώς της γιὰ τὸ σπίτι της. Ἐνθυμεῖται πῶς ἔτρεχαν ὅλοι νὰ τὴν εὕρουν, ἡ μάνα του κλαίουσα καὶ ὀδυρομένη μὲ ἀνακατωμένα μαλλιά, ὁ πατέρας του ἀπελπισμένος. Ἐστάθηκε ἀδύνατο. Ἔβαλαν πολλὰ κακὰ μὲ τὸ νοῦ τους. Κακὸ ποῦ θὰ συνέβη στὸ κορίτσι καὶ κακὸ ποῦ ἀπὸ τὸ κορίτσι θὰ ἔγεινε. Τὴν λησμόνησαν σιγά, σιγά, καὶ τὰ πράγματά της αὐτὰ ἐζητοῦσαν νὰ τὰ κρύψουν γιὰ νὰ μὴ τοὺς τὴν θυμίζουν. Ἔξαφνα ὕστερα ἀπὸ χρόνια πολλὰ μανθάνει σὲ ἐξομολόγησι ἑνὸς ἑτοιμοθανάτου, ὅτι σκότωσε μιὰ κόρη ξένη, ἔξω λίγο ἀπ' τὸ χωριό. Λέγει τὸ ὄνομά της, τὴν πατρίδα της. Τὴν σκότωσε γιατὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, νὰ τὴν κλέψῃ. Καὶ ὁ φονιᾶς εἶνε μπρός του. Νομίζει ὅτι βλέπει τὴν ἀδελφήν του ὅταν γεμάτη χαρὰ ἔφευγε γιὰ τοὺς συγγενεῖς της, γιὰ τὸ χωριὸ αὐτό, ὅπου εὗρε τὸ θάνατο. Φέρνει μὲ τὸ νοῦ του τὴν ἀδελφή του αἱματοκυλισμένη, ἀπο-

θνήσκουσαν· ἔπειτα μισοζώντανη νὰ τὴν σέρνῃ γιὰ νὰ καλύψῃ τὸ ἔγκλημά του ὁ φονιᾶς, πρὸς τὸ πηγάδι καὶ αὐτὴ νὰ προκαλῇ μάταια βοήθεια ἀπὸ τὸν Θεόν... Ἐδῶ ἀπέναντί του εἶνε ὁ φονιᾶς της! Ὁ παπᾶς ἀνεπήδησε μανιώδης, τὰ μάτια του ἔβγαζαν φωτιές.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὁ φονιᾶς χωρὶς νὰ βλέπῃ τὸν παπᾶ, λέγει δείχνοντας μὲ τὸ ραβδί του μακρυά.

— Νὰ τὸ παιγνίδι τὸ ἀναθ...

Αὐτὴ τὴν λέξι δὲν ἐπρόφτασε νὰ τὴν τελειώσῃ, γιατὶ ὁ Παπᾶς σὰν τρελλὸς τὸν ἅρπαξε ἀπὸ τὸν λαιμό. Κάνει κεῖνος νὰ ἐλευθερωθῇ καταφοβισμένος γιατὶ νόμισε ὅτι ὁ Παπᾶς τρελλάθηκε, μὰ τοῦ ἦταν ἀδύνατον. Ὁ Παπᾶς τὸν εἶχεν ἁρπάξει μὲ τὰ δάκτυλά του τόσον καλά, τὰ σιδερένια, σᾶν τὸν ἀητὸ ποῦ ἁδράχνει τὸ θήραμά του καὶ φώναζε:

— Δὲν φεύγεις ὄχι!.... αὐτὴ ἦταν ἀδελφή μου!.... θὰ σὲ πνίξω! Σὲ συγχώρεσε ὁ Παπᾶς ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, μὰ ὁ ἀδελφός, ὁ ἄνθρωπος δὲν σὲ συγχωρεῖ!

Τὸν ἔρριξε κάτω χωρὶς νὰ τὸν ἀφήσῃ ἀπὸ τὸ λαιμὸ καὶ τὸν ἔσφιγγε, τὸν ἔσφιγγε μὲ μανία, μὲ τρέλλα. Ἔπαψε νὰ τὸν σφίγγει, ὅταν κατάλαβε, ὅτι ἔσφιγγε ἕνα πτῶμα πλέον, ὅτι αὐτὸς εἶχε τελειώσῃ.

Τότε σηκώθηκε μὲ μιὰ κρυάδα στὸ σῶμα, ἐκύτταξε τριγύρω νὰ δῇ μήπως τὸν εἶδε κανείς, ἐσφούγγισε τὸν ἱδρωτά του, ποῦ ἔτρεχε ποτάμι ἀπὸ τὸ πρόσωπό του. Ἐκύτταξε γύρω πάλι, ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὸ νεκρὸ ποῦ ἦταν ἀνάσκελα στὸ χῶμα, μὲ τὸ ψάθινο καπέλο του καὶ τὸ ραβδί του κοντὰ καὶ ἔφυγε γρήγορα.

Ἐχώθη μὲς τὰ στάχυα καὶ ἐχάθη μέσα στὸ σκότος ποῦ εἶχεν ἀρχίσει νὰ ἁπλώνεται πυκνὸ σὰν νὰ ἤθελε νὰ σκεπάσῃ, νὰ κρύψῃ τὴν πρᾶξιν τοῦ ἱερέως.

Δ. Ν. ΒΟΥΤΥΡΑΣ

Ο ΗΛΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΕΙ

Κ' εἶναι τὸ ἀπόσπερο τραγούδι σου
βαρυό, γιομάτο μύρα.
Μερόβολοϐεν νάρδοι καὶ λίβανα
μὲς σὲ χρυσάλλινο κρατῆρα.

Κι' ὅταν σὲ λίγο τραγουδᾷς ροδοστεφάνωτη
στὴ λύση ἀγνάντια τὴν ὡραία,
θὲ νὰ ρουφήξω τὸν σκοπὸν ἀπὸ τὰ χείλη σου
ὡσὰν ἀπὸ πορφύρινο ἀμφορέα.

—

Ἔλα καὶ στάσου ἀντίκρυ μου,
τώρα ποῦ ὁ ἥλιος πέρτει,
τὰ ρῶτα ποὺ μαραίνονται,
τὰ μάτια ἔχουν καθρέφτη,

μὲς τὰ γλαρὰ ματάκια σου,
ποὺ ἡ μέρα ἀργοπιθαίνει
θὲ ν' ἀσπασθῶ τὸ ἀπόκρυφο
ποὺ κλαίει ἐνῶ διαβαίνει.

—

Κ' ἔτσι ἀρθια ξεγλιζοντας
θὰ μένουμε ὡς τὸ δειλι,
τὴν πίκρα τοῦ ἡλιογέρματος
ὡς πιοῦν τὰ ὡραῖα σου χείλη.

SISMANOGLIO

Καὶ τὸ μουχρὸ παράπορτο
σὰν πάρει ἡ ἔρμη βρύση,
ἀγάλια-ἀγάλια ὁ ἥλιος μου
στὰ μάτια σου θὰ σβύσει.

—

Ἕνα τραγοῦδι ἀπόκοσμο,
ἄκουε, πικροσταλάζει
Στὰ πλῆχτρα τὰ ἐλεφάντινα
τὸ ὕστερο φῶς σπαράζει.

Κι' ὁ ἥλιος ποὺ ὡς νύχτος πέθανε
—ἀντήχει πές το ἡ ρόδο ἂν θὲς ποὺ φθίνει —
τὴν ὕστερη στάλα του ἐρράντισε
στὸ χρυσαφένιο δαχτυλίδι σου, ρουμπίνι.

ΑΠΟΣΤ. ΜΕΛΑΧΡΙΝΟΣ

1906 Πόλη

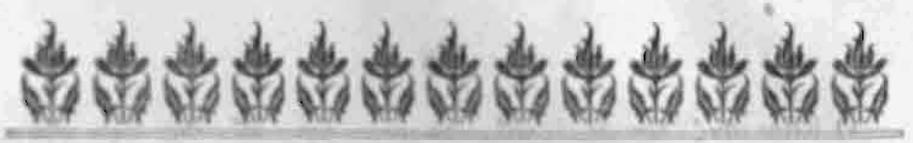

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

ΕΙΣ ΠΑΙΔΑ ΚΑΠΝΙΖΟΝΤΑ

Τὰ δυό σου χουθουνάκια καπνίζουν συνεχῶς
καὶ τὰ πνευμόνια μέσα μαραίνονται σιγά
κι' ὅταν τῶν ἄλλων ἡ καρδιὰ θὰ πάλλῃ ζωηρὰ
τὰ ἰδικά σου τὰ μυαλὰ θὰ γίνουνε καπνός.

ΑΕΡΟΠΟΣ ΒΡΟΜΕΡΟΣ

ΖΙΛΔΑ

Σωστοὶ πέντε μῆνες εἶχαν περάσῃ ἀπὸ τὴν βραδειὰ ποῦ ἐγνώρισα τὸν Καπετὰν-Ὑδραῖο, τὸν πλοίαρχο ἀπὸ τὶς Σπέτσες, στὸ σπίτι κάποιου φίλου μου, τοῦ Πέτρου Κουζῆ. Εἶχε τὸ ἀνάστημα μέτριο καὶ ἦταν παχὶς ἀπὸ τὴν μέση κ' ἐπάνω, μὲ κοντὸ λαιμό, τόσο κοντό, ὥστε φὰν γελοῦσε μὲ τὸ μεγάλο ἀβίαστο γέλοιο του, τὸ στρογγυλὸ καὶ ἡλιοκαμένο πρόσωπό του μὲ τὰ βαθειὰ μαῦρα μάτια ἐγίνετο κατακόκκινο, κάτω ἀπὸ τὶς ψαρὲς τρίχες τῶν ἀβρῶν μαλλιῶν του ποῦ ἦσαν κομμένα ὄρθια.

Ὁ Καπετὰν-Ὑδραῖος εἶχε ταξιδέψῃ ὅσο κανένας ναυτικὸς στὴν ἡλικία του. Ἀπὸ μικρὸς εἶχε περάσῃ ὅλη του τὴ ζωὴ στὴ θάλασσα. Ἀπὸ δεκαεννέα χρονῶν ἐκυβερνοῦσε τὸ καράβι τοῦ θείου του, τοῦ Ἐφταλιστοῦ, ὅπως ἔλεγε. Μὰ τὸ πειὸ σπάνιο εἶχε διαβάσῃ παραπολὺ καὶ μὲ μιὰ μέθοδο καὶ μὲ μιὰ ἐκλεκτικότητα καὶ μὲ μιὰ τόσο σωστὴ ἀντίληψι, ποῦ ἠμποροῦσε νὰ μιλήσῃ γιὰ τὸ κάθε τι, ἀκόμη καὶ γιὰ τὰ πειὸ λεπτὰ καὶ τὰ πειὸ δύσκολα. Τόσο μᾶς εἶχε μαγέψῃ καὶ τοὺς τρεῖς, ἐμένα, τὸν Πέτρο Κουζῆ καὶ τὴ γυναῖκα τοῦ Πέτρου, τὴ Σμαράγδα, μιὰ νόστιμη μελαχροινοῦλα, ποῦ ἐπηγαινοήρχετο πάντα χωρὶς ν' ἀκούεται μέσα στὸ στενόμακρο δωμάτιο, κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῆς καθιστῆς λάμπας, τὸ θαμπὸ ἀπὸ τὰ σύγνεφα τῶν τσιγάρων μας, γιὰ νὰ ἑτοιμάσῃ τὸ τσάϊ ἢ νὰ φέρῃ τὸ γλυκό.

Ἕνα βράδυ ποῦ ἐκαθήμεθα ἔτσι κ' οἱ τρεῖς σιὼ τρεῖς ἄκρες τοῦ τραπεζιοῦ καὶ μιλούσαμε ἀκούσθηκαν ξάφνα ἀπὸ πάνω μας στὸν τοῖχο τρία κτυπήματα, σὰν νὰ ἦταν ἐκεῖ σκαλωμένος κάποιος κ' ἐκάρφωνε κάτοιο καρφί. Ὅλοι γυρίσαμε κ' ἐκυττάξαμε ψηλὰ μὲ τὴν ἴδια αὐτόματη κίνηση· ἡ Σμαράγδα μάλιστα ἐστάθη στὴ μέση τοῦ δωματίου, κρατώντας στὸ χέρι τὸν ἀσημένιο δίσκο μὲ τὰ ποτήρια, γιατὶ τὸ τσάϊ ἦταν ἕτοιμο.

— Τέτοια ὥρα καὶ νὰ καρφώνουν ἀπὸ τὸ πλάϊ ποὺ παράξενο, εἶπεν ὁ Πέτρος.

Ὁ Καπετάν-Ὑδραῖος ἔβγαλε τὸ ρολόϊ του, εἶδε τὴν ὥρα καὶ τὸ ἔβαλε πάλι στὴν τσέπη του χωρὶς νὰ πῇ τίποτε.

— Θὰ πλησιάζουν ἔνδεκα, εἶπα ἐγώ.

— Εἶναι ἔνδεκα καὶ δέκα ἀκριβῶς, ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος.

Περιμέναμε λίγα λεπτὰ χωρὶς τὰ κτυπήματα νὰ ἐπαναληφθοῦν.

— Ἔνδεκα καὶ δέκα, εἶπε πάλι ὁ Καπετάν-Ὑδραῖος. Ἀπὸ τότε ποῦ τὰ πρωτάκουσα ἕως τώρα, κάθε φορὰ εἶναι πάντοτε ἔνδεκα καὶ δέκα.

Ἐμαντεύσαμε κάποια ἱστορία καὶ τὸν παρακαλέσαμε νὰ μᾶς τὴν διηγηθῇ. Καὶ ὁ Καπετάν-Ὑδραῖος μᾶς εἶπε τὰ ἑξῆς:

—Εἶναι εἴκοσι χρόνια τώρα, στὴν Μασσαλία, μιὰ τέτοια νύχτα, ἀκριβῶς στὶς ἔνδεκα καὶ δέκα, στὸ δωμάτιο μιᾶς φίλης μου, τῆς Ζίλδας Βιάζ, ἤκουσα γιὰ πρώτη φορὰ αὐτὰ τὰ κτυπήματα. Ἔκτοτε μοῦ συμβαίνει νὰ τ' ἀκούω κάποτε. Καὶ πάντοτε ἐνθυμοῦμαι τὴν πρώτη ἐκείνη φορὰ ὅπως ἀπόψε. Πιθανὸν τώρα νὰ εἶναι σύμπτωσις ὅλες οἱ ὄλλες φορὲς ποῦ τὰ ξανάκουσα. Μὰ ἡ πρώτη ἦτον ἐξαιρετικὴ καὶ ἀνεξήγητη, γιατί τὸ σπίτι ποῦ κατοικοῦσεν ἡ Ζίλδα δὲν ἀκουμβοῦσε σὲ κανένα ὄλλο καὶ τὰ κτυπήματα τὴ φορὰ ἐκείνη ἤλθαν πίσω ἀπὸ ἕνα μεγάλο καθρέφτη, ποῦ ἀνέβαινεν ἐπάνω ἀπὸ τὸ μάρμαρο τῆς θερμάστρας καὶ σχεδὸν ἤγγιζε τὴν ὀροφή.

Ἡ Σμαράγδα μὲ τὸ ἐλαφρὸ βῆμά της ἀπέθεσε τὸν δίσκο στὴ μέση τοῦ τραπεζιοῦ καὶ μᾶς ἔδωκε στὸν καθένα τὸ τσάϊ, ποῦ ἄχνιζεν ἀπὸ τὰ κρυσταλλένια ποτήρια μὲ τὴ λεπτὴ ἐνωδία του. Ἔφερε καὶ τὸ βούτημα, ὀλίγα σιμίτια μακρουλὰ κομμένα στὰ δύο καὶ μερικὰ παξιμάδια ποῦ εἶχαν περισσέψει ἀπὸ τὴν περασμένη βραδειά, ὅλα μέσα στὸ ἴδιο πιάτο. Ἔπειτα ἐπῆγε κ' ἐκάθισε πλάϊ στὸν ἄνδρα της, ἀθόρυβα, ὅπως γλυστρᾷ ἕνας ἥσκιος.

—Παράξενο πλάσμα αὐτὴ ἡ Ζίλδα, ἐξηκολούθησεν ὁ Καπετάν-Ὑδραῖος ρουφῶντας τὸ τσάϊ του. Ἦτον Ἱσπανίδα γεννημένη στὸ Μεξικὸ ἀπὸ ἀποίκους ποῦ εἶχαν ἐκεῖ μεγάλα κτήματα. Ὅπως μοῦ διηγεῖτο ἡ ἴδια, ἀπὸ μικρὸ παιδὶ οἱ γονεῖς της τὴν ἀνέθρεψαν σὰν ἀγόρι, τὴν ἔμαθαν νὰ καβαλικεύῃ τ' ἄλογα καὶ νὰ σημαδεύῃ μὲ τὸ πιστόλι· καὶ εἶχε μάτι καὶ χέρι τόσο σταθερό, ποῦ ὅταν ἐμεγάλωσε καὶ ἡ οἰκογένειά της δὲν ξεύρω ἀπὸ ποία καταδρομὴ ἐπτώχυνε, ἡ Ζίλδα ἀπεφάσισε νὰ γίνῃ σκοπεύτρια καὶ νὰ παίζῃ στὸ τσίρκο ἀπὸ ἔρωτα γιὰ τὴν τέχνη της. Καὶ σὲ λίγο ἀπέκτησε παγκόσμια φήμη, ἔγινε περιζήτητη ἀπ' ὅλα τὰ τσίρκα τῶν μεγαλοπόλεων τῆς Εὐρώπης καὶ

τῆς Ἀμερικῆς, ποῦ τὴν ἐπλήρωναν ἀδρότατα. Κ' ἐπάνω στὰ προγράμματα καὶ στὶς ἐφημερίδες ἔβλεπε κανεὶς τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τυπωμένο μὲ μεγάλα γράμματα, ἱσπανικὰ τὸ ὄνομά της:

Gildy Viaz

La tiratora Mexicana

ποῦ θὰ πῇ ἡ Μεξικανὴ σκοπεύτρια. Ἐγὼ τὴν ἐγνώρισα, καθὼς σᾶς εἶπα στὴν Μασσαλία, ἕνα βράδυ στὸ τσίρκο ἀπὸ κάποιο ναυλωτή μου, ἕνα γάλλο χρασέμπορο ποῦ εἶχε καταστραφῇ γιὰ νὰ προφθάσῃ τὶς ἰδιοτροπίες της. Ἡ Ζίλδα ἦτο τότε μόλις εἰκοσιδύο χρόνων, λιγνὴ καὶ μικροκαμωμένη, ἀλλὰ νεῦρο μονάχο, μὲ μαλλιὰ κομμένα καὶ μεγάλα σχιστὰ μάτια, μαῦρα σὰν πίσσα, ποῦ ἔλαμπαν ἀπὸ μιὰ ἀσυνείθιστη φλόγα, σχεδὸν ἄγρια, μετριασμένη ἀπὸ τὸ γλυκὸ παιδιακίσιο χαμόγελο, ποῦ ἦτον πάντα χυμένο στὸ μελαχροινὸ πρόσωπό της. Μὰ τὸ σῶμα της στὰ κόκκινα χρυσοῦφαντα βελοῦδα τῶν θεατρικῶν ἐνδυμασιῶν εἶχε τὴν εὐλυγισία τῶν φειδιῶν καὶ θυμοῦμαι πῶς ἐκεῖνο τὸ βράδυ ποῦ τὴν πρωτοεῖδα νὰ παραστήνῃ, ὁλόρθη μὲ τὸ ρεβόλβερ στὸ χέρι πάνω στὸ κάτασπρό της ἄλογο ποῦ ἔτρεχε σὰν δαιμονισμένο ὁλόγυρα στὸ στίβο τοῦ τσίρκου, ἔσπασε πέντε αὐγὰ ποῦ τῆς ἔριξαν στὸν ἀέρα μὲ τὶς πέντε σφαῖρες τοῦ ὅπλου της.

* * *

Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ποῦ μᾶς ἐσύστησαν ἐγίναμεν ἀμέσως φίλοι. Μ' ἐπροσκάλεσε στὸ σπίτι της, μὲ τὴν εὐκολία τῶν γυναικῶν τοῦ θεάτρου καὶ ἴσως ἴσως γιὰ νὰ πεισματώσῃ τὸν Γάλλο φίλο της ποῦ μοῦ τὴν ἐσύστησε. Ἦτον τόσο ἔξυπνη, ἔλεγε τόσο εὔμορφα πράγματα, ὥστε ἕνα ὁλόκληρο μῆνα ποῦ ἔμεινα τότε στὴ Μασσαλία ἐπήγαινα κ' ἐπερνοῦσα μαζύ της ὅλες τὶς βραδιὲς ποῦ δὲν ἔπαιζε στὸ θέατρο, μὲ τὴν πρόφασι πῶς ἐγύρευα τὸν ναυλωτή μου. Περιττὸ νὰ προσθέσω πῶς τὶς πειότερες φορὲς τὸν εὕρισκα ἐκεῖ.

Μὰ ἕνα βράδυ ἤμεθα μόνοι στὸ δωμάτιό της, ἕνα ἀπέραντο δωμάτιο, τετράγωνο, μὲ ὑψηλότατο ταβάνι. Ἔξω ὁ διάδρομος ἔφερνε ὅ' ἄλλα δωμάτια κ' ἐκαθήμην στὸν καναπέ, κατάντικρυ στὸν τοῖχο μὲ τὴν θερμάστρα καὶ τὸν ὑψηλό καθρέπτη. Δεξιὰ στὸ βάθος ἦτο τὸ κρεββάτι της καὶ στὴ μέση ἕνα τραπέζι μ' ἕνα ζευγάρι πιστόλια σκαλιστὰ μὲ χρυσάφι, θαύματα τέχνης. Ἡ Ζίλδα ἐκάθητο λίγο πα-

ρέκει ζερβά μου, σὲ μιὰ μεγάλη πολυθρόνα καὶ μιλούσαμε, ἐνῶ ἡ ὥρα ἔτρεχε ἀνάμεσά μας ἁπαλὰ καὶ γλυκὰ καθὼς μιὰ βαρκοῦλα λυμένη στὸ ἥσυχο ρεῦμα κάποιου ποταμοῦ. Τί ἔλεγε; Δὲ θυμοῦμαι. Τὸ μόνο ποῦ ἀπόμεινεν ἀκόμη στὴν ἐνθύμησί μου, τὸ μόνο ποῦ δὲν σβύνει εἶναι τὰ μάτια της, τὰ μεγάλα μάτια της, τὰ σχιστὰ καὶ μαῦρα μὲ τὴν ἀσυνείθιστη πελώρια λάμψη σὰν λάμψη φωτιᾶς.

Ἔξαφνα τρία κτυπήματα ὅμοια μὲ τ' ἀποφασινὰ ἀκούσθησαν πίσω ἀπ' τὸν καθρέφτη δυνατά, ἀργὰ καὶ ἰσόχρονα μὲ ἦχο σφυριοῦ ἐπάνω σὲ καρφὶ ποῦ βρίσκει σὲ πέτρα.

— Κάποιος στὸ πλάϊ καρφόνει, εἶπα τῆς Ζίλδας ἕτοιμος νὰ ἐξακολουθήσω τὴ συνομιλία μας χωρὶς νὰ προσέξω πλειότερο.

Μὰ ἀνετρίχιασα σὰν ἤκουσα τὴν Ζίλδα νὰ λέγῃ.

— Τὸ σπίτι εἶναι ἀπὸ παντοῦ ἀνοικτό... ἀλλὰ δὲν εἶναι τίποτε... Καὶ σὲ λίγο πολὺ σοβαρά. Πάντοτε ἔτσι ἀρχίζει ἐπρόσθεσε. Σημαίνουν τὴν ὥρα. Στοιχηματίζω πῶς εἶναι ἕνδεκα καὶ δέκα.

Ἔβγαλα τὸ ρολόϊ μου. Ἦτον ἕνδεκα καὶ δέκα ἀκριβῶς. Ἡμεῖς οἱ ναυτικοὶ πιστεύουμε σὲ ὅλα ἀκόμη καὶ στὸ ἀπίστευτο. Γι' αὐτὸ μὲ τὸ ἴδιο ὕφος εἶπα τῆς Ζίλδας.

— Τότε λοιπὸν θὰ φαντάζῃ τὸ σπίτι.

Δὲν ἀποτελείωσα τὸν λόγο μου καὶ ἀπὸ τοῖχο σὲ τοῖχο, ἀπὸ γωνιὰ σὲ γωνιὰ ἀντήχησαν παρόμοια κτυπήματα μεταλλικά, ποῦ ἔτρεχαν ἀπ' ἐπάνω ἕως κάτω μὲ μιὰ ταχύτητα καταπληκτική, σὰν ρεύματα ἠλεκτρικά, ὅμοια μὲ γέλοια ἢ ὅπως πηδᾷ τὸ σφυρὶ στὸ ἀμόνι πρὶν πέσῃ κατεβασμένο ἀπὸ τὸ σφυροκόπο στὸ ἀναμμένο σίδερο. Ἐτινάχθηκα ὄρθιος χωρὶς νὰ τὸ θέλω καὶ ἅδραξα τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ δυὸ πιστόλια τοῦ τραπεζιοῦ, ἀκουμβῶντας ἐπάνω του μὲ τὸ ἄλλο χέρι μου γιὰ νὰ μὴν πέσω, κατάχλωμος, ἕτοιμος νὰ τραβήξω σὲ ὁποιον ἤθελε φανῇ, ἐνῶ τὰ κτυπήματα ἀνεβοκατέβαιναν ὁλόγυρα τώρα στοὺς τοίχους παντοῦ, σὲ γραμμὲς κάθετες, σὲ γραμμὲς πλάγιες, σὲ γραμμὲς ἐγκάρσιες, πηδηχτά, κορκοδευτικά, τρελλά, ἀναρίθμητα, δαιμονισμένα, ἀκτινωτά, πηγαινοερχόμενα ἀπὸ τὰ μέσα πρὸς τὰ ἔξω καὶ τὸ ἐνάντιο, μὲ κέντρο τὸ κέντρο τοῦ καθενὸς τοίχου, ποῦ βρίζαν κ' οἱ τέσσαρες σὰν νὰ ἦταν καμωμένοι ἀπὸ ἀτσάλι.

Ἡ Ζίλδα ἤκουεν ἀπάραχη, λίγο, πολὺ λίγο χλωμὴ καὶ τόσο ἀπάραχη, ποῦ ἐντρίπηκα γιὰ τὸν φόβο μου καὶ ἀφῆκα νὰ πέσῃ τὸ πιστόλι στὸ πάτωμα κ' ἔκλεισα μόνο μὲ τὰ δυό μου χέρια τ' αὐτιά μου ὡς ποῦ νὰ περάσῃ τὸ κακό.

Πόσο ἐβάσταξε; Μήπως μπορῶ νὰ ὁρίσω; Ἴσως παραπολύ, ἴσως πολὺ λίγο. Ὅταν ἔβγαλ' ἀπ' τ' αὐτιά μου τὰ χέρια μου ἤκουσα μόνο τὴν Ζίλδα ποῦ ἔλεγε μὲ τὸ αἰώνιο χαμόγελό της.

— Ἐγὼ εἶμαι συνειθισμένη πλέον σ' αὐτά. Ὅπου πάγω μ' ἀκολουθοῦν. Εἶναι ὅμως καλὰ κι' ἀπέραχτα. Μόνο ποῦ ἀγαποῦν κάποτε νὰ χωρατεύουν, ὅπως ἀπόψε, γιὰ νὰ γελάσουν. Νά! ἄκουσε!

Καὶ ἤκουσα καὶ στὸ διάδρομο, ἀπ' ὅλες τὶς γωνιὲς τοῦ σπιτιοῦ, μὲ τὸ φρσ̃, φρσ̃ ποῦ θὰ ἔκαμναν μεταξοτὲς φόδρες ἀπὸ φουστάνια σερμένα στὸ πάτωμα· ἐφαίνετο τώρα σὰν νὰ ἐμαζεύοντο τρεχάτοι *Κάποιοι*, κόσμος πολύς, ποῦ ἐστέκετο κ' ἔπνιξε τὰ μικρὰ παράξενα γέλοια τον ἔξω ἀπὸ τὴν κλεισμένη θύρα τοῦ δωματίου. Καὶ πρὶν παύσουν τὰ γέλοια ἕνα ροχαλητὸ ἀνέβαινε πέρα, ἀπὸ τὸ μαξιλάρι τοῦ κρεββατιοῦ τῆς Ζίλδας, σὰν νὰ ἐκοιμᾶτο ἐκεῖ Κάποιος, ποῦ δὲν ἔβλεπα, ἢ πλάϊ μου, στὸν καναπὲ ποῦ εἶχα ξανακαθήσῃ, ἀντηχοῦσαν φιλιὰ δοσμένα ἀπὸ ἄϋλα στόματα. Ὅλ' αὐτὰ γοργά, ἀλλεπάλληλα, σχεδὸν σύγχρονα, ὡς ποῦ μὲ μιᾶς μ' ἕνα ἁπαλό, ἁπαλὸ σούσουρο ἀπομακρύθηκαν κ' ἔσβυσαν ὅλα στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ σπιτιοῦ.

***

Ἐπέρασαν κάμποσα λεπτὰ ὡς ποῦ νὰ συνέλθω, μὲ τὸ αὐτὶ στημένο, ἕτοιμος ν' ἀκούσω χωρὶς πιὰ τίποτε νὰ μοῦ φανῇ παράξενο, ἐνῶ στὸ ραχοκόκκαλό μου ἔτρεχε ἀπ' ἐπάνω ὡς κάτω, ἂν καὶ δὲν εἶμαι καθόλου δειλός, ἕνα ρίγος ἀκούσιο. Καὶ ὅταν ἐβεβαιώθηκα πῶς ὅλα ἦταν πλέον ἥσυχα ὅπως στὴν ἀρχή, εἶπα τῆς Ζίλδας.

— Πῶς τὰ ἐξηγεῖτε;

— Καὶ μήπως μπορῶ νὰ ἐξηγήσω τὸ παραμικρό; Νοιώθω μόνο ὅπως τώρα καὶ σεῖς τὴν ἀνατριχίλα τοῦ μυστηρίου μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἀπὸ δυὸ χρόνια τώρα ζῶ, χωρὶς νὰ φοβοῦμαι γιατί ὅπως σᾶς εἶπα συνείθισα. Τί εἶναι; Ποιοί εἶναι; Γιὰ μένα εἶναι οἱ Ἄγνωστοι.

Καὶ δὲν τοὺς φοβοῦμαι οὔτε ὅταν εἶμαι μονάχη κ' αἰσθάνομαι ἔξαφνα χωρὶς νὰ τοὺς βλέπω ἐπάνω μου καρφωμένα τὰ μάτια των. Οὔτε ὅταν μὲ ξυπνοῦν τὴ νύχτα μὲ τοὺς κρότους των, οὔτε ὅταν τὰ χέρια των ἔρχονται καὶ μοῦ χαϊδεύουν στὸν ὕπνο μου τὰ μαλλιὰ καὶ τὸ μέτωπο. Ἔπειτα τοὺς ἔχω δοκιμασμένους, τοὺς Ἀγνώστους αὐτούς, ποῦ ἐκδηλώνουν τὴν ἄϋλη ὕπαρξί τους μὲ φαινόμενα ὑλικά, εὐεργετικὰ καὶ θαυμάσια, ὅπως αὐτὸ ποῦ θὰ σᾶς διηγηθῶ τώρα καὶ εἰς τὸ ὁποῖον χρεωστῶ τὴ ζωή μου.

SISMANOGLIO

Καὶ ἡ Ζίλδα ἐξηκολούθησε.

Τὸν προπερασμένο Σεπτέμβριο στὶς 30 ἤμουν στὸ Βουένος Ἄϋρες μὲ τὸν ἄνδρα μου—γιατὶ ἔκανα κι' αὐτὴ τὴν τρέλλα νὰ ὑπανδρευθῶ ἀπὸ περιέργεια, ὅπως ὑπάρχουν πολλὲς ἄλλες ποῦ πέφτουν στὸ ἴδιο λάθος ἀπὸ διαφορετικὴ αἰτία.—Ἤμουν στὸ Βουένος Ἄϋρες, ὅταν ἔξαφνα μιὰ ἡμέρα ἔλαβα ἕνα τηλεγράφημα ἀπὸ τὸν διευθυντὴ ἑνὸς παρισινοῦ τσίρκου, ὁ ὁποῖος μ' ἐρωτοῦσε ἂν ἤμουν ἐλεύθερη νὰ κλείσω συμφωνίες μαζύ του γιὰ τὴν περίοδο τοῦ χειμῶνα. Μοῦ ἐπρόσφερε χίλια φράγκα τὴ βραδειὰ καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ ταξιδιοῦ μου. Ἀπήντησα τηλεγραφικῶς ὅτι δέχομαι καὶ σὲ δυὸ ἡμέρες μέσα, τὰ εἶχα ὅλα ἕτοιμα, ὅλα, ἀκόμη καὶ τὰ εἰσιτήριά μας, τὸ δικό μου καὶ τοῦ ἀνδρός μου γιὰ τὸ ὑπερωκεάνειο τὴν «Μέδουσα» ποῦ περνοῦσε στὶς 4 τοῦ Ὀκτωβρίου κ' ἐπήγαινε κατ' εὐθεῖαν στὴ Χάβρη. Κατὰ καλὴ τύχη θὰ εἴχαμε μαζὺ καὶ ὄλλους συνταξιδιώτας, πέντε Βραζιλιανοὺς ἀξιωματικούς γνωστούς μας, καὶ ὁ πλοίαρχος ἦτον κ' ἐκεῖνος φίλος μου. Ἐκτὸς τούτου ὁ καιρὸς ἐπρομηνύετο θαυμάσιος κ' ἔτσι ὅλα μοῦ ἑτοίμαζαν ἕνα ταξίδι θαυμασιώτερο.

Ὅταν ἐγύρισα στὸ σπίτι τὸ βράδυ ἤμουν κατάκοπη ἀπὸ τὰ πολλὰ τρεξίματα. Ὁ ἄνδρας μου κατάκοπος κ' ἐκεῖνος. Δὲν ἐβλέπαμε τὴν ὥρα νὰ πλαγιάσουμε καὶ μιὰ ὥρα ὕστερ' ἀπὸ τὸ φαγητὸ ἤμεθα πλάϊ πλάϊ ξαπλωμένοι στὸ κρεββάτι μας. Ἐγὼ ἤμουν ἀπὸ τὴν ἔξω μεριὰ τοῦ κρεββατιοῦ,—μ' ἀρέσει, δηλαδὴ μοῦ ἤρεσε πάντα αὐτὴ ἡ θέσις — κ' ἐκεῖνος ἔστρεφε τὸ πρόσωπο στὸν τοῖχο ποῦ τὸ κρεββάτι ἀκουμβοῦσε. Πλάϊ μου ἦτον τὸ ἰδιαίτερον ἐκεῖνο ἔπιπλο ποῦ, οἱ Γάλλοι ὀνομάζουν table de nuit κ' ἐπάνω στὸ μάρμαρό του ἕνα ποτήρι κρυσταλλένιο ὄδειο καὶ πλάϊ του μιὰ καράφα μὲ νερό.

Ἦταν ὅτι ἄρχιζε νὰ μᾶς θολώνῃ ὁ ὕπνος, μὰ ἤμαστε ἀκόμη ξυπνητοὶ κ' οἱ δυό μας, ὅταν ἔξαφνα μέσα στὴν ἡσυχία τοῦ δωματίου τὸ ποτήρι ἤρχισε νὰ κτυπᾷ, μία, δύο, τρεῖς, σὰν ἕνα ρολόϊ ποῦ σημαίνει τὶς ὧρες ἀργυρόηχο. Ἔφριξαν δέ μου τρίχες καὶ σάρκες, ὅπως λέει κ' ἡ Γραφή, κι' ἄρχισα νὰ μετρῶ μία, δύο, τρεῖς, ὡς ποῦ οἱ κτύποι ἔπαυσαν.

— Ἤκουσες; ἠρώτησα τὸν ἄνδρα μου.

— Ναί, κ' ἐσύ, μοῦ ἀπήντησεν ἐκεῖνος μὲ φωνὴ ποῦ ἤμοιαζε κολλημένη στὸ λαρυγγά του, τόσο ἦταν φοβισμένος καὶ ἔτρεμε μήπως ἀκουστῇ.

— Πόσες κτύπησε, μέτρησες;

— Δεκατέσσαρες φορές, σωστές, θαρρῶ, δεκατέσσαρες.

— Κ' ἐγὼ δεκατέσσαρες μέτρησα, τοῦ εἶπα.

Σκεπτήσαμε κ' οἱ δύο ὅταν ὁ ἄνδρας μου σὲ λίγο μοῦ εἶπε:

— Τί λὲς νὰ ἦταν, Ζίλδα;

— Ξεύρω, ὅ,τι ξεύρεις κ' ἐσύ· μόνο γιὰ ἕνα πρᾶγμα εἶμαι βέβαιη, πῶς δὲ θὰ φύγω μὲ τὸ βαπόρι ποῦ περνᾷ μεθαύριο. Θὰ φύγω μὲ τὸ βαπόρι ποῦ πιάνει στὸ Βουένος Ἄϋρες γιὰ τὴ Χάβρη στὶς δεκατέσσαρες.

Τί εἴδους δεισιδαιμονία, ἢ καλύτερα τί εἴδους ἐμπνευσις ἦτον αὐτὴ ποῦ μ' ἔκανε τὴ στιγμὴ ἐκείνη νὰ λογαριάσω τὶς μέρες καὶ τὰ δρομολόγια, νὰ εὕρω πῶς στὶς δεκατέσσαρες τοῦ μηνὸς περνοῦσε κι' ἄλλο ἀτμόπλοιο γιὰ τὴ Χάβρη; Ποιὰ μυστικὴ σκέψις μοῦ ὑπαγόρευε τὴν ὥρα ἐκείνη νὰ συνδυάσω τὰ κτυπήματα τοῦ ποτηριοῦ μὲ τὶς ἡμερομηνίες καὶ μὲ τὸ ταξίδι μας; Μυστήριο ποὺ δὲν ἐνόησα ποτέ.

— Εἶσαι τρελλή, μοῦ ἀπεκρίθη ὁ ἄνδρας μου καὶ δεισιδαίμων ὅπως πάντα. Νὰ χάσουμε μιὰ τόσο ὡραία εὐκαιρία γιὰ μιὰ ἰδιοτροπία σου.

— Ἂν θὲς νὰ φύγῃς, τοῦ εἶπα νευρική, ἕτοιμη καὶ νὰ μαλώσω ἀκόμη μαζύ του, ἂν θὲς νὰ φύγῃς ὁ δρόμος εἶναι ἀνοιχτός, μπορεῖς νὰ πᾷς μόνος σου. Ἐγὼ θὰ μείνω μὲ τὸ ἀτμόπλοιο ποῦ περνᾷ στὶς δεκατέσσαρες. Ἔτσι κ' ἔγινε. Δὲν ἐφύγαμε, ἐμείναμε. Καὶ μᾶς ἐφύλαξε ὁ Θεὸς ἢ τὸ καλὸ ἐκεῖνο Πνεῦμα, ποῦ ἦλθε κ' ἐκτύπησε τὸ ποτήρι δεκατέσσαρες φορές. Γιατί ἐγώ, καθὼς καταλάβατε, πιστεύω στὰ Πνεύματα, τόσο τὰ νοιώθω πάντα τριγύρω μου καὶ μὲ παρακολουθοῦν νὰ καρφώνουν ἐπάνω μου τ' ἄϋλα μάτια των, νὰ μ' ἐγγίζουν μὲ τὴν πνοή των, νὰ μὲ χαϊδεύουν μὲ τὸ χέρι των. Εἶμαι σὲ μιὰ ἀδιάκοπη μαζύ τους ἐπαφὴ καὶ συγκοινωνία.

— Μᾶς ἐφύλαξε ὁ Θεός.

Ἡ «Μέδουσα» τῷ ὄντι ἦλθε μὲ τὸν καλύτερο τοῦ κόσμου καιρό, καὶ ὅλοι μᾶς ἐπερίπαιζαν ποῦ ἐμέναμε ἀπὸ τὸ φόβο, σὰν τὰ μωρὰ παιδιά. Ἐγὼ δὲν ἀπαντοῦσα τίποτε. Κινοῦσα μόνο τὸ κεφάλι μου καὶ μέσα μου ἐρριζωνε πειὸ βαθειὰ ἀπὸ τὰ περιπαίγματά των, ἡ πεποίθησίς μου πῶς ἔκανα καλὰ μένοντας, πῶς δὲν ἔπρεπε νὰ φύγω. Καὶ ἰδοὺ γιατί.

Αὐτὰ λέγοντας ἡ Ζίλδα ἐσηκώθηκε, ἄνοιξε ἕνα συρτάρι κι' ἀφ' οὗ ἐκαλίσε κάμποσο σὲ κάτι φακέλλους γεμάτους χαρτιά, μοῦ ἔφερε

νὰ διαβάσω ἕνα διάφορο ψαλιδισμένο ἀπὸ μιὰ ἐφημερίδα, καθὼς ἔδειχνε, ἀπὸ πολὺ καιρό. Καὶ τὸ διάφορο ἔλεγε:

«*Σύγκρουσις*. Τηλεγραφεῖται ἐκ Χάβρης ὅτι τὸ Ὑπερωκεάνειον «Μέδουσα» συγκρουσθὲν ἔξωθεν τῶν Καναρίων Νήσων πρὸς ἀτμόπλοιον τοῦ ὁποίου ἡ ταὐτότης διατελεῖ ἄγνωστος, κατεποντίσθη αὐτανδρον. ἡ διάσωσις τῶν ναυαγῶν ὑπῆρξεν ἀδύνατος ὡς ἐκ τοῦ ἐπικρατοῦντος σκότους καὶ τῆς σφοδρᾶς τρικυμίας. Λεπτομέρειαι ἐλλείπουσι».

—Καὶ ἀπὸ τότε πιστεύω στὰ Πνεύματα, ὅπως ἡ Ζίλδα, ἐπρόσθεσεν ἐν εἴδει ἐπιλόγου ὁ Καπετὰν Ὑδραῖος, ἀνάπτων τὴν ναυτικήν του πίπαν διὰ δεκάτην τοὐλάχιστον φοράν. Γιατί, τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς εἶναι ἀλήθεια πῶς οἱ ἄνθρωποι δὲν ξέρουμε ἀκόμη τίποτε, μὰ τίποτε ἀπὸ τὸν κόσμο ποῦ μᾶς περικυκλώνει. Αὐτὸ θαρρῶ τὸ διάβασα κάπου στὸν Σαίξπηρ. Κ' εἶναι πάντα καλύτερα νὰ πιστεύῃ κανεὶς παρὰ νὰ ἀρνεῖται τὸ ὑπερφυσικὸ ἕως ὅτου φθάσῃ νὰ τ' ἀποδείξῃ ἀργὰ ἢ ὀγρήγορα.

Α. ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

Η ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑ

Δὲν ζήλεψα οὔτε μιὰ χαρὰ
διαμάντια καὶ μαργαριτάρια
Βρίσκω στὰ βάση τὴ χαρὰ
καὶ μέσ' τὰ πράσινα, χορτάρια.

Μέσ' στοῦ καθρέφτη τὸ γυαλί,
ποτὲ τὸ μάτι μου δὲν πίρτει,
Μὰ καμαρώνω ντροπαλή,
μέσα στῆς λίμνης τὸν καθρέφτη.

Δὲν ἔχω πλούσια φορεσιὰ
γιὰ νὰ πλαγῶ τὰ παληκάρια,
Ἔχω στὸ πρόσωπο θροσιὰ
καὶ στὴν καρδιὰ μαργαριτάρια

Π. ΡΑΪΣΗΣ

SISMANOGLIO MUSEUM

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΝΕΟΝ ΑΡΟΛΔΟΝ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΑΔΑΣ — ΒΥΡΩΝ

Μὲ τόνομά σου κόρη μου πάντοτε τραγουδῶ
Καὶ πάω τὸ τραγούδι μου μὲ τόνομα σου πάλι,
Δὲν σ' ἀγαπῇ 'στὸν κόσμο αὐτὸ κανεὶς ὅπως ἐγώ,
Κι' ὰς μὴ ἀκούσω κι' ὰς μὴ 'δῶ ποτὲ τὰγνά σου κάλλη.

Ἂν δὲν μὲ 'δῇς καὶ σὺ ποτὲ σ' αὐτὸν τὸν κόσμο πειά,
Θ' ἀντιλαλῇ 'στὸν ἴπνο σου γλυκὰ-γλυκὰ ἡ φωνή μου,
Θὰ φθάσῃ ὡς τὴν παρθενικὴν κι' ἀθῶα σου καρδιά.
Ὅταν ὁ μαῦρος θάνατος παγώσῃ τὴ δική μου.
Μὰ τοῦ πατέρα σου ἡ φωνὴ θὰ 'βγῇ καὶ τότε ἀκόμα
Ἀχ' τὸ νεκρό του στόμα!

Νὰ βλέπω τὰ παιχνίδια σου, τὴν παιδικὴ χαρά σου,
Νὰ βλέπω καὶ τῆς νιότης σου τὴν πρώτη χαραυγή,
Νὰ κοιμηθῇς 'στὰ στήθη μου μὲ τὰ χρυσᾶ ὀνειρά σου,
Νὰ πάρῃς ἀπ' τὰ χείλη μου τὸ πατρικὸ φιλί,
Ν' ἀκούω τὴν φωνοῦλα σου, κοντά σου νὰ καθήσω,
Ὅσο νὰ γίνῃς, Ἄδα μου, νύφη γλυκειὰ καὶ σύ,
Ἀχ ὅλα αὐτὰ δὲν ἤτανε γραφτὸ νὰ τὰ γνωρίσω
Ἂν κ' ἡ καρδιά μου ἡ δύστυχη ἀκόμα τὰ ποθεῖ.

Εἶσαι βλαστάρι τοῦ ἔρωτος, ἂν κ' ἔχεις γεννηθῇ
Σὲ μαῦρα χρόνια, θλιβερά, ποῦ μ' ἔχουν βασανίσῃ.
Ἡ πίκρα τὸν πατέρα σου τὸν ξέρει ἀπὸ παιδί,
Ἴσως κ' ἐσένα ἀπὸ μικρό, πουλί μου σὲ γνωρίσῃ.

Ἀπ' τῶν βουνῶν τὴς κορυφὲς ποῦ μόρος μου ἠσυχάζω
πῶς ἤθελα νὰ σοῦστελνα τόση εὐτυχία παιδί μου
Ὅση θὰ μ' οὔδινες ἐσὺ—τὸ λέω κι' ἀναστενάζω—
Ἂν ἦσουνα μαζύ μου!

ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ — ΣΙΛΛΕΡ

Φυσάει στὸ δάσος ἄνεμος κ' ἡ πλάση σκοτεινιάζει.
Ἡ ὤμορφη κόρη κάθεται στὴν ἀκροποταμιά,
Κυλοῦν, ὀφρίζουν τὰ νερὰ κ' ἐκείνη ἀναστενάζει
Καὶ χύνει μαῦρα δάκρυα στὴ σκοτεινὴ νυχτιά.

«Μαράθηκε ἡ καρδοῦλα μου κ' εἶν' ἐρημιὰ γιὰ μένα
Ὅλος ὁ κόσμος. Τίποτε δὲν θέλω πειὰ νὰ 'δῶ.
Θεέ μου πᾶρε με ἀπ' τὴ γῆ, λυπήσου μιὰ παρθένα,
Εἶδα τὴν γλύκα τῆς ζωῆς, ἀγάπησα κ' ἐγώ.

Τοῦ κάκου λυώνω ἀπ' τὸν καῦμό· ὅσοι εἶναι πεθαμένοι
Δὲν βγαίνουν ἀπ' τὸν τάφο τους, μὰ τί νὰ κάνω, τί,
Γιὰ ναῦρω μιὰ παρηγοριὰ στὸν πόνο μου ἡ καυμένη;
Ἄχ πές μου, εἶναι πολὺ γλυκὸ ὅ,τι ὁ Θεὸς μᾶς πῇ.»

—«Τὰ δάκρυά σου ἂς τρέχουνε! 'στὸν μαῦρο πόνο, μεῖνε!
Ἡ πειὸ καλύτερη κ' ἡ πειὸ γλυκειὰ παρηγοριά,
Γιὰ μιὰ παρθένα ποῦ ἔχασε τὸν λατρευτό της εἶναι,
Νὰ κλαίῃ καὶ νἄχῃ ἀπ' ἔρωτα γεμάτη τὴν καρδιά!»

Π. ΡΑΪΣΗΣ

© SISMANOGLIO — FIGARO

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΩΜΩΔΙΑΝ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΟΙ ΑΝΑΝΔΡΟΙ

Εἰς τὴν γωνίαν τοῦ θερμοκηπίου, κάτω ἀπὸ τὸ πλατὺ φύλλωμα μεγάλου φυλλοδένδρου, ἐνῷ ἀπὸ μακρὰν ἔρθαναν οἱ ἦχοι κατρίλλιας καὶ ὁ θόρυβος τοῦ χοροῦ, ὁ νέος ἤκουε τὴν γραῖαν θείαν του στρέφων στενοχώρως τὸ κρόσσι τῆς πολυθρόνας.

Κάποια πάλη καὶ προσπάθεια ποῦ ἐγένετο μέσα εἰς τὴν ψυχήν του, ἐζωγραφίζετο καθαρὰ ἐπάνω εἰς τὴν φυσιογνωμίαν του. Καὶ ἡ πολύπειρος θεία ἐννοοῦσα τί συνέβαινε, ἔκαμνε ἀκόμη πειστικωτέραν τὴν φωνήν της, ἐδιπλασίαζε τὰ ἐπιχειρήματα καὶ τοὺς λόγους της.

Ἦταν ἕνα συνοικέσιον, ποῦ δὲν ἔπρεπε ν' ἀφήσῃ! Τὸ κορίτσι τὸ ἤξευρε τί ἦτο ... ὅπως ὀλίγα εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχήν ... Εὔμορφο, πλούσιο, ἀνεπτυγμένο ... Καὶ τὸν ἀγαποῦσε ... αὐτὸ δὰ δὲν ἦτο πλέον μυστικὸν διὰ κανένα ... ἔδειχνε τὴν προτίμησίν της φανερά ... Ἐκείνη, μὰ τὴν ἀλήθεια ... δὲν ἔβλεπε καλὰ καλὰ τί τοῦ ἐζήλευε τοῦ ἀσχημανθρώπου ... ἂς ἦταν καὶ ἀνεψιός της.

Καὶ τώρα ἔκαμε καὶ τὰ ναζια του ὁ κύριος ... ἀγαπᾷ λέγει ἄλλη ... Ἀνησίες ... Μία ἄλλη ἡ ὁποία οὔτε γύριζε κἂν νὰ τὸν ἰδῇ ... Ὁρίστε πράγματα! ...

Ν' ἀφίνῃ αὐτὸ τὸ τέλειο κορίτσι ποῦ τὸν κυττάζει στὰ μάτια, διὰ νὰ τρέχῃ ὀπίσω ἀπ' αὐτὴν τὴν καμωματοῦ ποῦ κάμνει τὸν καμπόσο ... Ἄ! ἂν ἦταν αὐτὴ εἰς τὴν θέσιν του θὰ τὴν ἔδειχνε.

Ἔκφρασις πικρίας ἐχύνετο ἐπάνω εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ νέου.

— Ὄχι! Θεία... μὴ μιλᾷς ἔτσι γι' αὐτήν, διέκοψε. Μήπως εἶναι σφάλμά της ὅτι δὲν μ' ἀγαπᾷ;... Δὲν μ' ἀγαπᾷ ..ἐτελείωσε!... Αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν παραγγέλλονται.

— Ἔστω! δὲν σ' ἀγαπᾷ... ἀλλὰ μιὰ γυναῖκα μὲ καρδιά, ὅταν βλέπῃ ἕνα ἄνθρωπον νὰ ζῇ τόσα χρόνια γι' αὐτήν δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ αἰσθανθῇ κάποιαν συμπάθειαν... κάποιον οἶκτον ἐπὶ τέλους!... Εἶναι τρόπος αὐτὸς ποῦ ἔχει μὲ σένα; Ἄκουσέ με ἐμένα... αὐτὸ τὸ κορίτσι σ' ἐπῆρε πλέον ἀπὸ κάτω... μὴν ἐλπίζῃς τίποτε!... Δὲν θὰ σὲ κυττάξῃ ποτὲ ἀλλέως παρὰ ὡσὰν ἕνα ἀδιάφορον καὶ ἐνοχλητικόν...

Τὰ χείλη τοῦ νέου συνεσπάσθησαν.

— Καὶ τί ὡραῖος ῥόλος, ἐξηκολούθησεν ἐγγιτικῶς ἡ Θεία. Νὰ βλέπῃς τοὺς ἄλλους νὰ παιζογελοῦν μαζί της καὶ σὺ νὰ παίζῃς τὸ πρόσωπον τοῦ μελαγχολικοῦ ἢ τοῦ ζηλιάρη... Μὰ τὴν ἀλήθεια δὲν σὲ συγχαίρω...

— Ὦ! τὸν ζηλιάρη... ξεύρεις ὅτι δὲν ἐταπεινώθην ποτὲ ἕως ἐκεῖ... Ναὶ τὸ ἠξεύρω! δηλαδὴ δὲν τὸ ἔδειξες ἀπὸ δύναμιν χαρακτῆρος... Τὸ αἰσθάνεσαι ὅμως καὶ εἶνε τὸ αὐτό! Νομίζεις τάχα ὅτι δὲν τὸ ἐννοεῖ ἐκείνη;... Καλά! Τί θέλεις λοιπὸν νὰ κάμω; διέκοψεν ὁ νέος ἀνυπομόνως.

— Νὰ κάμῃς ὅ,τι σοῦ εἶπα! Νὰ τὴν περιφρονήσῃς καὶ νὰ δώσῃς τὸ χέρι σου στὸ καλὸ αὐτὸ κορίτσι ποῦ σοῦ προσφέρεται μὲ ὅλην τὴν καρδιὰ καὶ μὲ ὅλην τὴν ψυχήν του... Ὁ νέος ἔμεινε σιωπηλός, βασανίζων πάντοτε τὸ μεταξωτὸ κρόσσι μὲ τὸ βλέμμα κατὰ γῆς.

— Ἔπειτα ἀφ' οὗ ἠξεύρεις πόσον θὰ εὐχαριστοῦσε τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν καῦμένην τὴν μητέρα σου... Ὑπερηφάνεια

καὶ μητρικὴ ἀγάπη δὲν φθάνουν τάχα νὰ σὲ ἀποσπάσουν ἀπὸ τὴν τρέλλαν αὐτήν;

Ἄφωνος ἔσυρε μηχανικῶς τὸ μανδῆλι καὶ ἐσπόγγισε τὸ μέτωπόν του.

— Λοιπόν;... Ἐξηκολούθησεν ἐπίμονος ἡ θεία.

— Λοιπόν... ἴσως ἔχεις δίκαιον. Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα πρέπει νὰ λάβῃ κάποιον τέλος..εἶπεν ἐκεῖνος μὲ προσπάθειαν. Ἀκόμη δὲν ἠμπορῶ νὰ ὑποσχεθῶ... Ἀφήσατέ με νὰ κάμω ἕνα τελευταῖον διάβημα, νὰ τῆς ὁμιλήσω μίαν τελευταίαν φοράν... Ἐὰν ἔπειτα ἀπὸ μίαν ὥραν τὰ πράγματα μένουν ὅπως τώρα, κάμετε ὅ,τι θέλετε... Ἂς γενῇ τὸ περισσότερον....

—Εὖγε! τώρα σ' ἀγαπῶ! εἶπε περιχαρὴς ἡ θεία, σχεδὸν σφίγγουσα τὴν κεφαλήν του εἰς τὰ χέρια της. Τώρα εἶσαι λογικός. Βέβαια θὰ ἐπροτιμοῦσα μίαν κατηγορηματικὴν συναίνεσιν, ἀλλὰ μία ὥρα δὲν εἶναι τίποτε, καὶ ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ φέρῃ καμμίαν ἀλλαγὴν εἰς τὴν ἀπόφασίν σου!

Ὁ ἐρωτευμένος ἐσήκωσε τοὺς ὤμους.

—Λοιπόν... μία ὥρα... ἐξηκολούθησεν ἡ θεία. Εἶναι ἕνδεκα καὶ πέντε. Εἰς τὰς δώδεκα καὶ πέντε τελειώνει ἡ προθεσμία! Rendez-vous ἐδῶ... εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν... Εἰς τὰς δώδεκα καὶ πέντε... ἐπανέλαβε τονίζουσα τὰς λέξεις. Καὶ ἐλαφρὰ ἐλαφρά, ὡσὰν νὰ ἔγινε πάλιν εἴκοσιν ἐτῶν ἀπεμακρύνθη μέσα εἰς τὴν καταφώτιστον σάλαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐφθανεν πάντοτε ὁ θόρυβος τοῦ χοροῦ.

* * *

Ἐκεῖνος τότε πρὸς στιγμὴν ἐδίστασεν. Ἔξαφνα ὅμως ὡσὰν νὰ ἤθελε τὴν θέλησίν του ἐπροχώρησε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ ἔφερε γύρω ἐρευνητικῶς τὸ βλέμμα.

Τὸ πρῶτον ὅμως πρᾶγμα τὸ ὁποῖον συνήντησε εἰς τὴν ἐ-

πιθεώρησιν αὐτήν, ἦτο ἓν ἄλλο βλέμμα γλυκὺ καὶ δειλόν, μαῦρον μεγάλον βλέμμα ἀγάπης, τὸ ὁποῖον ἀπὸ ἕνα κύκλον τριῶν τεσσάρων νεανίδων, μὲ ἀνοικτόχρωμα φορέματα, ἐφαίνετο ὡσὰν νὰ τὸν ἐπερίμενε, ὡσὰν νὰ κατεσκόπευε τὴν ἐμφάνισίν του.

Καὶ ἦτο τόσον αἴσθημα καὶ δειλία, τόση γλυκύτης καὶ ἀφοσίωσις εἰς τὴν ἔκφρασιν αὐτήν, ὥστε ὁ νέος ἠσθάνθη τὸν ἑαυτόν του στενοχωρημένον. Ἀπέστρεψε τότε τὸ πρόσωπόν του ὡσὰν τάχα νὰ μὴ διέκρινεν, καὶ ἐξηκολούθησεν τὴν ἔρευνάν του.

Εἰς τὸ ἀντίθετον ἄκρον τῆς αἰθούσης κομψὴ ξανθή, μὲ μεγάλους γαλανοὺς ὀφθαλμούς, συνωμιλοῦσεν μὲ ἕνα ἀνθυπίλαρχον φέροντα τὰ σειρήτια τοῦ ὑπασπιστοῦ. Ἐκράτησε τὴν προσοχήν του. Ἀποτόμως τὸ αἷμα ἐμαζεύθη εἰς τὴν καρδίαν του καὶ σχεδὸν ἔχασε τὸ θάρρος του.

Ἀλλ' ἀπὸ τὴν πτυχὴν ἡ ὁποία ἐσχηματίσθη εἰς τὸ μέτωπόν του, ἐφάνη καταβάλλων ὅλην του τὴν δύναμιν καὶ ἐπροχώρησεν ἀποφασιστικῶς. Ἐπωφελούμενος ἑνὸς διαλείμματος τῆς συνομιλίας μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἀξιωματικοῦ ἐπλησίασεν.

— Δεσποινίς, εἶπε μὲ ἐλαφρὰν συγκίνησιν εἰς τὴν φωνήν, ἤθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω κἄτι....

Ἐκείνη ἔστρεψε καὶ τὸν ἐκύτταξε.

—Νὰ μὲ παρακαλέσετε... τί;...—εἶπε μὲ ἐλαφρὸν εἰρωνικὸν ὕφος....

— Ἤθελα νὰ σᾶς ζητήσω ὀλίγας στιγμὰς συνομιλίας... Πρόκειται περὶ σοβαρωτάτου ζητήματος...

— Μπᾶ!... Διέκοψεν ἐκείνη μὲ τὸν ἴδιον εἰρωνικὸν τρόπον... Σοβαρωτάτου... ἀλήθεια;... καὶ ἀφορᾷ ἐμὲ αὐτὸ τὸ σοβαρώτατον;...

— Ἴσως! πρὸ πάντων ὅμως ἐμέ... Ἐὰν ἠθέλατε νὰ

ἐπηγαίναμεν ἐκεῖ εἰς τὴν πολυθρόναν τοῦ θερμοκηπίου, νομίζω ὅτι θὰ εἴμεθα καλύτερα...

— Διατί δὲν λέγετε ὅ,τι θέλετε ἐδῶ;...

— Ἐδῶ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἠμποροῦν νὰ μᾶς διακόψουν...

— Καλέ, εἰξεύρετε εἰς τ' ἀλήθεια ὅτι μὲ τρομάζετε μ' αὐτὸ τὸ μυστηριώδες ὕφος... διέκοψεν ἐκείνη γελῶσα.

— Σᾶς παρακαλῶ! ἐπέμενεν ἐκεῖνος ἱκετεύων.

— Ἔστω καὶ πάλιν! ἐξηκολούθησεν ἡ νέα ἀδιαφόρως, καὶ προπορευθεῖσα ἐπροχώρησεν εἰς τὸ θερμοκήπιον.

Ἐκεῖ ἐκάθησεν εἰς μίαν πολυθρόναν καὶ ἐσήκωσε τὸ βλέμμα.

Ὁ σύντροφός της μὲ στῆθος πάλλον, τοῦ ὁποίου οἱ κτύποι ἐφαίνοντο κλονίζοντες τὸ λευκὸν ὑποκάμισον, ἔσυρεν ἓν κάθισμα πλησίον.

— Ἀκούσατε δεσποινίς! εἶπε, καὶ ὑποσχεθῆτέ με ὅτι δὲν θὰ μὲ διακόψετε ὅσον ἀνιαρός, ὅσον πληκτικὸς ἂν σᾶς φανῶ. Ὑποσχεθῆτε ὅτι θὰ μ' ἀκούσετε μέχρι τέλους. —Ἐκείνη κατένευσε. – Λέγε λοιπόν.

— Λοιπὸν θὰ σᾶς διηγηθῶ μίαν παλαιὰν ἱστορίαν.

Πρὸ ἐπτὰ ἀκριβῶς ἐτῶν εἰς ἕνα χορὸν ὅπου εἴσθε καὶ ὑμεῖς, ἕνας φίλος μου ἐγνώρισε πρώτην φορὰν γνωστήν σας δεσποινίδα. Ἐχόρευσε μαζί, τῆς ὡμίλησε, τὴν ἐθαύμασε καὶ ἔφυγε μὲ τὴν ἀνάμνησίν της χαραγμένην βαθειὰ εἰς τὴν καρδιά του. Τὴν ἠγάπησε... Καὶ τὴν ἠγάπησε μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ἡλικίας του, μὲ ὅλον τὸ πάθος αἰσθήματος παρθένου... Ἐκείνη οὔτε κἂν τὸν διέκρινε... Δὲν τῆς δίδω ἄδειον... Αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν παραγγέλλονται. Ποῦ καὶ ποῦ μόναν τοῦ ἔδιδε κανένα χορόν, καὶ ἐχαμογέλα μὲ τὰς ἀνησίας, τὰς ὁποίας ἡ ταραχὴ τοῦ ἔφερεν εἰς τὰ χείλη... Ἀλλ' αὐτὸ ἦτο ὅ,τι εἶχε ἀπ' αὐτήν! Ἐκεῖνος ὅμως ὅλον αὐ-

τὸν τὸν καιρὸν εἶχε κάμῃ τὴν καρδιά του ἐκκλησίαν της, βωμόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐθυσίαζε κάθε σκέψιν του καὶ κάθε ὄνειρόν του. Ἕνα τριαντάφυλλον ποῦ κάποτε τῆς ἔπεσε ἦτο δι' αὐτὸν ἅγιον λείψανον, ἕνα φιογκάκι κοτιγιὸν φυλακτόν... Καὶ ἔτσι τὰ χρόνια πέρασαν... Δύο, τρία, τέσσαρα, ἑπτά!...

Εἰς ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν ἐπροχώρησεν οὔτε βῆμα... Τριγυρίζει πάντοτε πλησίον εἰς τὴν ἀπάθειαν καὶ τὴν ἀδιαφορίαν της, χωρὶς τίποτε νὰ εἰμπορῇ νὰ τὴν συγκινήσῃ... Καμμίαν φορὰν μάλιστα ἡ ἀδιαφορία αὐτή, χωρὶς νὰ θέλῃ τὴν κάμνει καὶ σκληράν, ἀλλ' ἐκεῖνος ἐξακολουθεῖ... περιμένει ἀκόμη... ἐσχάτως ὅμως ἐνόησεν ὅτι ἐπὶ τέλους ἔγεινε καὶ ἐνοχλητικός... καὶ αὐτὸ εἶναι περισσότερον ἀπὸ τὴν δύναμίν του... Διεκόπη καὶ ἐσπόγγισε νευρικῶς τὰ χείλη...

Ἐκείνη προφανῶς στενοχωρημένη, καίτοι προσπαθοῦσα νὰ μὴ δεικνύῃ τὴν στενοχωρίαν της, ἐπωφελήθη τῆς περιστάσεως.

— Ξεύρετε... εἶπε νευρικῶς ρίπτουσα τὸ βλέμμα πρὸς τὴν αἴθουσαν, μὲ στενοχωρεῖτε... ὅσοι μᾶς βλέπουν τόσην ὥραν ἐδῶ εἰμπορεῖ νὰ νομίζουν ὅτι... Διεκόπη.

— Ὅτι... ἐπανέλαβεν ἐκεῖνος πικρῶς.

— Εἶναι τόσον κακὸς ὁ κόσμος...

— Ἔστω! Διέκοψεν ὁ νέος ἀποτόμως. Θὰ εἶμαι αὐτοτόμος... Ἰδοὺ τί θέλω νὰ σᾶς εἰπῶ... Ὁ φίλος μου αὐτὸς εὑρίσκεται σήμερον εἰς τὸ ὅριον τοῦ πόνου του καὶ εἰς πολὺ δύσκολον θέσιν! Ὅλοι οἱ ἰδικοί του, ὅσοι τὸν ἀγαποῦν συνώμοσαν νὰ τὸν ἀποσπάσουν ἀπὸ τὴν κατάστασιν αὐτήν... νὰ τὸν ὑπανδρεύσουν καὶ ἡ ἐπιμονή του, ἡ ὁποία διαρκεῖ σχεδὸν ἓξ μῆνας τώρα, μὲ ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα τῆς λογικῆς, τῆς ταπεινουμένης ἀξιοπρεπείας του καὶ τῆς προσβαλλομένης ὑπερηφανείας του, εἰς στιγμὴν ἐπαναστάσεως κατὰ τοῦ

ἰδίου ἑαυτοῦ του, τοῦ ἀπέσπασαν μίαν ὑπόσχεσιν... Σχεδὸν μίαν συναίνεσιν...

Παίζουσα νευρικῶς μὲ τὸ ἄκρον τοῦ ριπιδίου της ἐκείνη ἐσήκωσε μίαν στιγμὴν τὸ βλέμμα.

— Σχεδὸν μίαν συναίνεσιν... ἐξηκολούθησεν ὁ νέος μὲ φωνὴν βραχνήν. Εἰς μίαν στιγμὴν ἀπελπισίας ἠθέλησε νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἑαυτόν του, νὰ τὸν συντρίψῃ, νὰ τὸν ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὸν ἐφιάλτην —καὶ ὑπεσχέθη... τώρα... εἰς αὐτὸ τὸ δωμάτιον... πρὸ ὀλίγων στιγμῶν... Ἀλλά... ὑπεσχέθη ὑπὸ ἕνα ὅρον... ἐζήτησε διορίαν μιᾶς ὥρας ἀκόμη διὰ νὰ δώσῃ τελειωτικὴν ἀπάντησιν.

Μία ἐλπίς, ὅσον ἀμυδρὰ καὶ ἂν ἠμποροῦσε νὰ ὑποτεθῇ, μία λέξις μόνον θὰ τὸν ἔκαμνε νὰ διαρρήξῃ κάθε ὑπόσχεσιν, κάθε ἄλλην ἰδέαν, θὰ τοῦ ἔδιδε θάρρος νὰ ὑπομένῃ ἄλλον τόσον καιρὸν... νὰ περιμένῃ...

Ὤ! τί θὰ ἔδιδε νὰ ἀκούσῃ τὴν λέξιν αὐτήν...

Ἐσταμάτησεν ἢ μᾶλλον ὁ λόγος ἐκόπη εἰς τὸν λάρυγγά του.

Ὀλίγαι στιγμαὶ στενοχώρου σιωπῆς ἐμεσολάβησαν, ἐν ᾧ ἀπ' ἔξω ἡ ὀρχήστρα ἔστελλεν ἀργὰ ἀργὰ τοὺς γλυκυτάτους τόνους τοῦ Quand l' amour meurt, ὅτε ἡ κόρη ἀποτόμως ἐσηκώθη.

— Σᾶς ζητῶ συγγνώμην ὅτι πρέπει νὰ σᾶς ἀφήσω, εἶπεν· βλέπετε τὴν μητέρα μου ποῦ μὲ ζητεῖ...

— Ὥστε αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπάντησίς σας;... ἠρώτησεν ὁ νέος ὠχρὸς καὶ μὲ ξηρὸν λάρυγγα.

— Ἀλλὰ δὲν ἐννοῶ τί θέλετε νὰ εἰπῆτε... ἐψιθύρισεν ἡ κόρη μὲ ἀσταθῆ φωνήν.

Τότε καὶ ἐκεῖνος ἀνορθώθη μὲ ὑπερτάτην ἀπόφασιν.

— Ἔστω! εἶπε! Σᾶς ζητῶ συγγνώμην ὅτι σᾶς ἠνώχλησα... Εἶναι διὰ τελευταίαν φορὰν... ἀλλ' ἦτο ἀναγκαῖον! Χαίρε-

SISMANOGLIO MEGARO

τε!... Καὶ ὑποκλίνων ὑπόκλισιν νευρικήν, ὅπου συνεσωματώθη ὅλη ἡ ἀπελπισία καὶ ὁ πόνος καὶ ἡ ἀπόφασίς του, τὴν ἄφησε νὰ φύγῃ πρὸς τὴν κατάφωτον θύραν, ὅπου ἔφθανεν ὁ θόρυβος τοῦ χοροῦ.

Τότε ὅμως τὸ θάρρος του τὸν ἐγκατέλειψε καὶ ὀπισθοδρομῶν τρία βήματα ἔπεσεν ἐπὶ τῆς μεγάλης πολυθρόνας κρύπτων τὸ μέτωπον ἐντὸς τῶν χειρῶν.

Τετέλεσται! Ὅλα ἐτελείωσαν πλέον...

Εἰς μίαν στιγμὴν τὸ κτύπημα, τὸ ὁποῖον τόσα ἔτη εἶχε φοβηθῇ, ἐδόθη, καὶ διὰ μιᾶς ὅλη αὐτὴ ἡ ζωή, ἀγωνίαι, ἐλπίδες, καρδιοκτύπια, ὅτι ἐγέμισε τὴν ζωήν του εἰς διάστημα ἑπτὰ ἐτῶν, ἀπεμακρύνετο καὶ ἐχάνετο ὡς πρᾶγμα πολὺ μακρυνὸν εἰς τὴν ὁμίχλην τοῦ παρελθόντος.

Ἦτο ἓν ὄνειρον τὸ ὁποῖον ἔσβυνεν.

Καὶ ἡ ὀρχήστρα ἀπὸ τὸ βάθος τῆς αἰθούσης ἔστελλε πάντοτε ὡσὰν νανούρισμα, ὡσὰν ἐπικήδειον τοῦ ἀποθαμμένου ὀνείρου, τοὺς παραπονετικοὺς τόνους τοῦ Quant l'amour meurt ! . . . . . .

. . . . . .

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ θεία, ἡ ὁποία παρεφύλαττε μὲ τὸ ὡρολόγιον εἰς τὸ χέρι, εἰσέβαλεν εἰς τὸ θερμοκήπιον.

— Λοιπόν;... ἠρώτησεν ἡ θεία.

— Λοιπὸν ναί! ἀπήντησε ξηρῶς, χωρὶς τόνον, ὡσὰν αὐτόματον.

Καὶ ἐνῷ ἡ θεία τὸν ἐνηγκαλίζετο περιχαρὴς καὶ ἔφευγε σχεδὸν τρέχουσα νὰ φέρῃ τὴν καλὴν εἴδησιν, ἐκεῖνος ἔμεινεν ἐκεῖ ὄρθιος, ἀκίνητος, καὶ ἓν σιωπηλὸν δάκρυ ἐχάραξε σιγὰ σιγὰ τὸν δρόμον του ἐπάνω εἰς τὸ πρόσωπόν του...

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΑΝΑΓΡΑΣ

SISMANOGLIO MEGARO

ΣΜΥΡΝΑΙΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

Ὅλα ἔχουν πεθάνει μέσα σ'τὴν καρδιά μου,
Κάθε μιά μου ἀγάπη, κάθε μου καῦμὸς
Κι' ὅλα τὰ ὄνειρά μου,
Εἶμαι λειψμός.

Τὸ βαρὺ κεφάλι τώρα ποῦ νὰ γέρω;
Νἄχα ν' ἀκουμπήσω κἄπου μιὰ σταλιά,
Νὰ ἔρω δυὸ φιλιὰ
Κἄν μὲ κάποιο μῦρο!

Βλέπω... σαρωμένη γέρω ἡ πλάση ἀκέρια,
Σἄν νἄχῃ περάσει τ' ἄτι τοῦ βορειᾶ
Κι' ἀψηλὰ τ' ἀστέρια
Συννεφιὰ βαριά.

Ὦ, τὰ παιδιακίσια πῶχουν σβύσει χάδια...
— Μάνα μου κοιμήσου σ'τὴν ψυχρὴ ἀγκαλιά,
Τὰ ξανθὰ τὰ βράδυα,
Τὰ γλυκὰ φιλιά,

Ὅλα ἔχουν πεθάνει μέσα 'στὴν καρδιά μου,
Κάθε μιά μου ἀγάπη, κάθε μου καῦμὸς
Κι' ὅλα τὰ ὄνειρά μου,
Εἶμαι λειψμός.

Σμύρνη Γεννάρης 1904.

ΕΛΑ

Ἔλα καὶ κάθησε ἀντικρὺ
Καὶ κύττα με, μὲ τὰ μεγάλα σου τὰ μάτια
Ὅπως σὰν ἤμαστε μικροί,
Καὶ κύττα με ς' τὰ μάτια μου βαθιά,
Θὰ ἰδῇς ὅσα κι' ἂν ἐφαντάσθηκες παλάτια
Ποὺ τρισανήλια γκρέμισε ἡ σπαθιά,
Ἡ τρισανήλιη σπαθιὰ τοῦ μακελλάρη χρόνου
Κι' ἀρῆκε ς' τὰ χαλάσματα τὸ σκέλιθρο τοῦ πόνου.

Ἔλα καὶ κάθησε ἀντικρύ,
Εἶσαι δική μου ὅπου κι' ἂν πᾷς, τὸ νοιώθω,
Ὅπως σὰν ἤμαστε μικροί,
Παρθένα αἰώνια, πανώρια, ἐσύ,
Ποὺ σ' ἔκλωσεν ἡ Μοῖρά μου μὲ κάθε πόθο,
Μαζὶ μὲ κάθε ἐλπίδα μου χρυσῆ,
Σὰν εἶχε 'μπρὸς ς' τὴν κούνια μου ς' τὰ τρίημερα περάσει,
Τὴ γέννηση τοῦ ποιητῆ μὲ πίκρες νὰ μοιράσῃ.

Ἔλα καὶ κάθησε ἀντικρὺ
Καὶ δός μου τὰ χεράκια σου ς' τὰ δυό μου χέρια,
Ὅπως σὰν ἤμαστε μικροί,
Κι' ἂς ποῦμε τὰ λογάκια τὰ παλιά,
Ποὺ κρυφολέγαμε χλωμοὶ σὰν ἀγγελάκια
Σὰν ἤμαστε κι' οἱ δυό μας μιὰ σταλιά.
Κι' ἂν τῶν ἀνθῶν διαλύθηκαν οἱ μυρωδιὲς τραγέρω,
Ποιὸς ξέρει ἂν τὰ πρωτόβροχα δὲν βγάλουν κάποιο μῦρο.

Σμύρνη, Νοεμβρ. 1902

ΑΠ' ΤΑ ΟΚΤΑΣΤΙΧΑ

Σὲ τοῖχο ξεροτρόχαλο, σὲ κάποιο πύργο γέρου,
Ποὺ μαῦρο ἀδερφομάλωμα τὸν σώριασε 'στὴ γῆ,
Πράσινη σαῦρα, παίρνοντας σειὰν αἰώνιου ὀνείρου
Στέκει καὶ πίνει ἀσάλευτη τὸν ἥλιο ἀπ' τὴν αὐγή.

Κι' ἀντίκρυ της σντρόμισα μιὰ κουκουβάγια μένει
Ποὺ φώλιασαν ἀπὸ καιρὸ ς' τὸν πύργο τὸν κλειστό. . .
Ἔ, καὶ νὰ μοιάζαμε κ' ἐμεῖς πεντάμορφη ἑρωμένη,
Τὸ νυχτοπούλι τ' ἄσχημο, τὸ κρέας τὸ ἐρπετό.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΕΦΕΡΙΑΔΗΣ

ΑΠΟ Τ' ΑΝΟΙΧΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ

Σταμάτηξε τὴ μάντρα καὶ τὸ γοργὸ χαλάζι,
Χαμηλωμένο σέντρεφο ποὺ τὰ κλωνιὰ λυγίζεις,
Πέρασε τὶς στράτες τὰ νερὰ καὶ τὸ καλόβι στάζει,
Μᾶς πῆρες καὶ τὰ στάχτα μας καὶ τ' ἀνεμογυρίζεις.

Σὲ λίγο σὰν ἐπέρασε τὸ νέφος μαυιασμένο
Ὁ γέρως τὸ χωράφι του τὸ βρῆκε ἀπομεινάρι
Καὶ στρέφοντας στὸ οὐρανὸ ψηλὰ τὸν νοτισμένο,
Ἐξάνοιξ' ἀπὸ πάνω του τ' ὁλόχρυσο δοξάρι.

ΣΤΟΝ Α. ΠΑΛΛΗ

Σὲ κάποιο ἡλιοβασίλεμα μιᾶς γαλαζένιας μέρας
Μέσ' στὰ βουνὰ τὰ μάρμαρα π' ἀστράφτανε στὴ ρήμη
Μὲ τὸ θλιμένο τὸ σκοπὸ τῆς βραδερῆς φλογέρας
Τ' ἀέτωμά σου ἀψήλωσε ἀπὸ παληὰ συντρίμια.

Σμύρνη Μάϊος 1908

ΑΛΕΚΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

SISMANOGLIO MEGARO

Η ΜΑΡΩ

Ἦταν ἡ πρώτη τοῦ χωριοῦ, ξανθὴ σὰν ἥλιον ἀχτίδα
Ἡ Μάρω ποῦ τὴν γέρευαν ἀπὸ χωριὰ καὶ χῶρες·
Οἱ νειοὶ τηνὲ λατρεύανε, σὰν κρῖνο, σὰν ἐλπίδα,
τὴν ζήλευαν οἱ κόρες.

Μὰ ἕνα βράδυ πέρασεν ὁ χάρος καὶ θαμπώθη,
Στὴν πόρτα σὰν τὴν κύτταξε νὰ κάθεται νὰ κλώθῃ
Κ' εἶχε φεγγάρι ὁ οὐρανὸς καὶ τὸ χωριὸ φεγγάρι,
Μὰ τὸ φεγγάρι τοῦ χωριοῦ γέρεψε ἐκεῖος νὰ πάρῃ.

Ἄχ! πόσα μάτια βούρκωσαν, πόσες καρδιὲς ραγίσαν
Σὰν εἶδανε τὸ λείψανο τῆς Μάρως νὰ περνᾷ!
Κ' οἱ πέτρες πειὰ δακρύσαν! . .
Τῆς μάνας της ποιὸς τἄλπιζε τέτοια πικρὰ στερνά. . ;

ΤΟ ΧΩΡΙΟ

Μαὶ θλίψι ἀπόκρυφη, βουβή, σὰν καταχνιὰ μιὰ θλίψι,
Τὸ σταυροβρόμι τοῦ χωριοῦ λὲς κ' ἔχει κρύψει,
Κι' οὔτε φεγγάρι πρόβαλε. Μόνο φανάρι ἕνα
Θαμπὸς ἀχτίδες ἄπλωνε στὰ σπίτια τὰ κλεισμένα.

Τὰ δένδρα θρῆνο στήσανε, παράπονο γιμάτο,
Σὰν νὰ τὰ ρήμαζε ἄποια ἡ παγωνιά, ἡ ρημάχτρα,
Τρία σκυλιὰ οὐρλιάζανε ἐκεῖ, πειὸ κάτω,
Κ' οἱ ὄσκιοι ξεπετοῦσανε ἀπὸ παντοῦ, σὰ σκάχτρα.

Στὴν ἄκρη ὁ ἀγέρας σώριαζε τὰ κίτρινα τὰ φύλλα,
Καὶ σὰν Νεράϊδα χόρευε ἡ ἀνατριχίλα.
Κι' οὔτε βιολὶ ἀκούσανε οὔτε λαγοῦτο πειὸ
Στὸ ἔρμο τὸ χωριό. . .

Σμύρνη 1908

ΧΡ. ΒΑΣΙΛΑΚΑΚΗΣ

ΤΟ ΨΟΦΗΜΙ

Στὸν Ἄγγελον Σημηριώτην

I

Ἀπὸ τὸ βάθος τῆς μεγάλης σάλας, λιπόθυμες καὶ ἀτόνιστες ξεφεύγουν κάτω ἀπὸ τὰ βαρειὰ παραπετάσματα ἡ βραχνὲς φωνὲς τῶν συμποτῶν, καὶ κάποια μισοσβησμένα τραγούδια παράλυτα, ποῦ ἡ κουρασμένες στροφές των χάνουνται μέσα σὲ κρότους ποτηριῶν, στεναγμῶν, βημάτων, πότε ἀνάλαφρων καὶ πότε βαρειῶν.

Πίσω ἀπὸ τὶς κορφὲς τῶν βουνῶν τῆς *Γεθσημανῆ* κάποιο ἄδηλο ἀκόμη χρῶμα—σὰν φῶς σκοτεινὸ—ἀρχίζει νὰ σκορπᾷ τὸ πρωϊνὸ μυστήριο. Μία λεπτὴ ἀρωματισμένη αὔρα ρίχνει τὰ πρῶτα ρίγη στὴν ἀπέραντη βλάστησι, καὶ κάπου κάπου μέσα ἀπὸ τὴ πυκνὴ λόχμη ξεφεύγει παγωμένη ἀκόμη ἡ φωνὴ κάποιου πουλιοῦ.

Καὶ μέσα ἀπὸ τὸ βάθος τῆς μεγάλης σάλας ξεφεύγουν λιπόθυμες ἡ φωνὲς τῶν συμποτῶν. Ὁ Τριάρχος ἀπέκαμε πειά. Ὁ πότος καὶ τὸ ξεχείλισμα τῶν ὀργίων, ἄθελα τοῦ κλεισῶν τὰ μάτια καὶ τὸ γιγάντιόν του παράστημα, τὸ σωριάσαν ἐκεῖ ἐπάνω στὴν λεοντῆν, καὶ ὁ Ἄρχων Ἑρμὶρ μὲ κόπο καὶ προσπάθεια θέλει ν' ἀνοίξῃ τὰ χέρια του στὴν Ἐσθήρ, τὴν ἄσεμνη κόρη, ποῦ μὲ τὸν πυρρίχιο χορό της σκορπίζει ἀκόμη τὴ γοητεία, τὸ πεθύσι, τὴν τρέλλα.

Καὶ ἡ μαρμαροπελέκητη, ἡ ροδοφυλλένια λάμια τῆς ἀγάπης, ἡ *Μαγδαληνή*, ἀκούει τὸν πνιγμένο αὐτὸ θόρυβο ποῦ ἔρχεται ἀπ' τὴ μεγάλη σάλα, γερμένη σ' ἕνα ἀπόμερο παράθυρο μὲ τὰ μαλλιά της λυτά, χωρὶς νὰ νοιώθῃ στὴ

χνουδάτη της σάρκα τὸ μαστίγωμα τοῦ πρωϊνοῦ ἀγέρα, χωρὶς νὰ νοιώθῃ πῶς ἡ σμαραγδένια πόρπη τοῦ ὤμου της ξέφυγε καὶ πῶς κατέρρευσε ὁ χιτών της ὡς στὴ μέση, καὶ πῶς μένει ἐκεῖ γυμνὴ μπροστὰ στὸ ξύπνημα τῆς αὐγῆς.

Εἶναι ὡραία σὲ κείνη τὴ στάσι, καὶ τὸ πένθιμο μεγαλεῖο ποὺ σκορπιέται στὸ ἀλαβάστρινό της πρόσωπο, ἔχει κάποιο παράξενο φῶς, θαμπότερο, μὰ πειὸ γλυκὸ ἀπ' τὸ τριανταφυλλένιο φῶς τοῦ πρωϊοῦ.

Καὶ ἀπὸ τὸ βάθος τῆς μεγάλης σάλας ἔρχονται ἀκόμη ἡ παράτονες φωνὲς τῶν συμποτῶν, χωρὶς νὰ τὴν κάνουν νὰ προσέξῃ. Ἔχει τὰ μάτια της—τὰ μεγάλα καὶ κουρασμένα της μάτια—καρφωμένα ἐκεῖ κάτω στὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντα σὰν νὰ περιμένῃ κάποιον.

Σὲ λίγο ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ βοριᾶ ἕνας ὅμιλος ἀνθρώπων συναγραφήθηκε μέσα στὴν πρωϊνὴ ὁμίχλη.

Καὶ τὸ ἀκίνητο ἐκεῖνο σῶμα τῆς ἑταίρας ταράχθηκε ἀπὸ κάποιο ρῖγος καὶ σὰν νὰ ἔλαβε ἀπότομα ζωή, ἔσκυψε ξετραχηλισμένο τώρα πειὸ πολὺ ἀπὸ τὸ ἀψιδωτὸ παράθυρο.

Ὥρα πέρασε ἔτσι.

Οἱ ἄνθρωποι εἶχαν πλησιάσει. Ἕνας νέος—παράξενο πρόσωπο—τυλιγμένος στὸ κατακόκκινο μπουρνούζι τον πάγαινε μπροστά· οἱ ἄλλοι, μὲ διάφορες ἡλικίες, τὸν ἀκολουθοῦσαν.

Ἤρχοντο ἀπὸ μακρυά, ἦσαν σκονισμένοι καὶ κατάκοποι καὶ ὅμως προχωροῦσαν μὲ τὰ κεφάλια ψηλά, καὶ στὰ μέτωπά των λὲς κ' ἔλαμπε κάποια ζωή.

Χωρὶς νὰ ρωτήσουν μπῆκαν στὴ μεγάλη αὐλὴ τῆς Μαγδαληνῆς καὶ σιωπηλοί, ἀτάραχοι, κάθησαν στὰ πέτρινα ἐδώλια.

Ὁ τηβεννοφόρος στάθηκε στὴ μέση ὀλόρθος.

Κάτι ἔλεγε στοὺς ἄλλους, μὰ ἡ φωνή του δὲν ἔφθανε ὡς τὸ ἀψιδωτὸ παράθυρο.

Τὴν ἴδια στιγμὴ καὶ τὰ χεῖλια τὰ λάγνα τῆς Μαγδαληνῆς κάτι τι ψιθύρισαν: ὁ Ἰ...σ...ᾶ...ς, ὁ Ἰσᾶς. Καὶ τὸ ὁλόφλογο μάτι της καρφώθηκε σὰν μάτι φιδιοῦ στὴ λιγερὴ κορμοστασιὰ τοῦ Ἰσᾶ.

Σὲ λίγο οἱ δοῦλοι ἔφεραν στοὺς ξένους τρόφιμα.

Ὁ τηβεννοφόρος ἔπῆρε μόνο ψωμὶ κ' ἐμοίρασε στοὺς συντρόφους του. Ὕστερα σήκωσε τὸ χέρι του καὶ μὲ κάποια κίνησι τοὺς ἔδειξε τὸ δρόμο. Ἐξεκίνησαν.

Αὐτὴ τὴ φορὰ ὁ Ἰσᾶς ἔμεινε τελευταῖος.

Τὴ στιγμὴ ὅμως ποῦ περνοῦσε τὸ κατῶφλι τῆς θύρας κάποιος τὸν ἐκράτησε ἀπὸ πίσω.

Ὁ ἄνθρωπος ἐστράφη.

Μπροστά του, ἐκεῖ στὰ πόδια του ἡ Μαγδαληνή, λαχταρισμένη ἀπὸ κάποιο μαρτύριο πόθου, μὲ τὰ μακρυά της τὰ μαῦρα μαλλιὰ καὶ μὲ δυὸ δάκρυα ποῦ κυλοῦσαν ἀπὸ τὴν κέρινη μορφή της, ὡς στὸ βάθος τοῦ κόλπου της. «—Μὴ φύγῃς Ἰσᾶ» στάσου, στάσου, τοὖπε, καὶ ἡ μορφή της ἔμοιαζε ξεψύχισμα λουλουδιοῦ.

— Πάλι ἐσύ; εἶπεν ἐκεῖνος ἀτάραχος.

— Λυπήσου με, εἶπεν ἐκείνη. Χθὲς κάτω στὴν ἀγορὰ—ἤμουν κ' ἐγὼ καὶ σὲ παρακολουθοῦσα· στάθηκες, μπροστὰ σ' ἕνα σκύλο, σ' ἕνα ψοφῆμι πληγωμένο, ποῦ ὅλο του τὸ κορμὶ ἦταν μιὰ πληγή· ἔβριζε ὁ κόσμος τὸ ψοφῆμι, καὶ κανένας δὲν βρέθηκε οὔτε ἕνα λόγο σπλαχνικὸ νὰ πῇ γιὰ τὸ κουρέλι ἐκεῖνο τοῦ δρόμου. Ἐσὺ τὸ κύτταζες κ' ἐγὼ σ' ἐκύτταζα στὰ χεῖλη. Καὶ ἄκουες τὸν ὄχλο νὰ βρίζῃ τὸ ψοφῆμι, νὰ τὸ κλωτσᾷ.

Ἔξαφνα ἄνοιξες τὰ χεῖλη σου καὶ εἶπες: «Καὶ ὅμως ἔχει δόντια σὰν μαργαριτάρι!» Καὶ ἔφυγες.

Καὶ κάποιος ραββῖνος ἀπὸ τὸ ἔκπληκτο ἐκεῖνο πλῆθος εἶπε: «Αὐτὸς πρέπει νἄναι ὁ *Ναζωραῖος*, γιατί μόνον αὐτὸς

μποροῦσε καὶ γιὰ τὸ ψοφῆμι ἀκόμη ναῦρη μιὰ λέξι ἐλέους.

Σ' ἄκουσα κ' ἐγὼ Ἰσᾶ ποῦ τώπες. Καὶ τώρα νάμαι κ' ἐγὼ στὰ πόδια σου ψοφῆμι τοῦ δρόμου· καὶ ὅμως δὲν ἔχεις κανένα λόγο σπλαχνικό;

— Ἔχεις τὰ δάκρυά σου, γυναῖκα, πλύνε μ' αὐτὰ τὶς πληγὲς τῆς ψυχῆς σου καὶ φέρε μου την ὕστερα ἐκεῖ. Καὶ ἔδειξε μὲ τὸ χέρι του μιὰ κορφὴ ἑνὸς βουνοῦ γεμάτη φῶς ἀπὸ τοῦ ἥλιου τὴν ἀπέραντη φωτοβολή.

II

Ὅταν ἡ Μαγδαληνὴ σήκωσε τὰ μάτια της κανεὶς δὲν ἦταν σιμά της. Μέσα ἀπὸ τὸ βάθος μόνο τῆς μεγάλης σάλας ξεφεύγανε κάτι ἄτονες, βραχνὲς καὶ παράλυτες φωνές.

Ἡ γυναῖκα σηκώθηκε. ἄφησε μιὰ φωνὴ ποῦ δὲν εἶχε τίποτε τὸ ἀνθρώπινο καὶ γυμνή, ἀνυπόδυτη, μὲ τὰ μαλλιὰ σκορπισμένα στὶς πλάτες ὥρμησε πρὸς τὴν ἀπέναντι πεδιάδα χωρὶς νὰ γυρίσῃ νὰ δῇ πίσω της.

III

Καὶ τώρα ἐκεῖ ἐπάνω στὴν κορφὴ τοῦ Γολγοθᾶ, τὸ ψοφῆμι τοῦ ἠθικοῦ κόσμου βρέχει μὲ δάκρυα σὰν μαργαριτάρι τὰ πόδια τοῦ *Σταυρωμένου*, καὶ ἡ ψυχή της γιομάτη ἀγάπη βλέπει τὸ δάκρυ τοῦ Χριστοῦ νὰ κυλᾷ καὶ νὰ σμίγῃ μὲ τὸ δικό της.

ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

ΑΣΤΕΙΑ

Δεκανεὺς πρὸς στρατιώτην

Δεκανεύς. — Διὰ νὰ θάψουν στρατιωτικὸν μὲ συνοδίαν καὶ μουσικὴν τί πρέπει νὰ εἶναι;

Στρατιώτης. — Πεθαμένος.

© SISMANOGLIO MEGARO

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΟΡΑΤΙΟΥ ΩΔΗ Ι. 25

Ἔπαυσαν πιὰ τὴν πόρτα σου
φίλοι τῆς νύχτας νὰ βροντοῦνε,
μὲ χτένους στὰ παράθυρα
συχνὰ συχνὰ νὰ σὲ ξυπνοῦνε,
Περήφανη Λυδία μου!!

Κι' ἀράχνιασεν ἡ πόρτα σου
ποῦ εὐκολώτερα 'κουόσε
ἄλλες φορὲς στοὺς γέρους της
κι' ὁλόχαρη τότε 'γελοῦσε
Ὦ περασμένη εὐμορφιά!

Κι' ἀκοῦς τῶρ' ἀραιότερα
«Λυδία ἀσπλαχνη κοιμᾶσαι
κ' ἐγὼ στοὺς δρόμους χάνομαι
ὁλόνυχτα, δὲν μὲ θυμᾶσαι;»
Ὦ μεγαλεῖο ποὔπιασες!

Μέσ στὰ στενά, τὰ ἔρημα
λίγο τοὺς φίλους σου θὰ κλάψῃς,
ὅταν στὰ μισοσίλυνα
Θρακιᾶς φυσῇ· θ' ἀναστενάξῃς
Γρηούλα καταφρονεμένη.

Ὁπόταν τὰ κτενήματα
τὰ φλογερὰ τοῦ ἔρωτά σου
στὰ στήθη σου σηκώνονται
σὰν τῆς φοράδας, στὰ σωστά σου
Ὦ μαθημένο λούλουδο,

σ' ὅλα θὰ βρίσκῃς φταίξιμο
γιατὶ ἡ χαρούμενη μας ἡ νιότη
τὸν πράσινο κισσὸ τιμᾷ
καὶ τῆς μυρσίνης ἡ χλωμότη
δὲν τῆ ἀρέσ' ὁλότελα.

Τὰ μαραμένα φύλλα της
στοῦ Ἔβρου τὰ νερὰ πετᾶνε
ποῦ αἰώνιος εἶναι σύντροφος
τοῦ κάτασπρου χιονῶνα! Πᾶνε
τὰ νιάτα σου Ἀνθία μου!

Ἔμμετρος παράφρασις **Κ. Α. ΟΚΤΑΠΟΔΑ** δ. φ.

ΓΝΩΜΑΙ

Ἡ Ἀλαζονεία ἑνὸς μεριχοῦ ἀνθρώπου ἕνα μόνον ἄνθρωπον ἀφανίζει· ἀλλ' ἡ ἀσωτεία τοῦ πολιτεύματος φθείρει τὰ ἤθη ὅλων τῶν πολιτῶν.

ΚΟΡΑΗΣ

— Βίος εὐτυχὴς δὲν ὑπάρχει· ὑπάρχουσι μόνον ἡμέραι εὐτυχεῖς.

Β. ΟΥΓΚΩ

— Ἡ ἐλπὶς εἶναι βαθμαία κούφασις, ἥτις ἀπολήγει εἰς ἀπογοήτευσιν.

ΚΑΡΜΕΝ ΣΥΛΒΑ

ΕΛΕΟΝΩΡΑ ΛΟΡΑΝΔΟΥ
ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΜΩΑΜΕΘΑΝΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ μέγας θεμελιωτὴς τῆς ἰσλαμικῆς θρησκείας ***Μωάμεθ***, δὲν ἐπηγγέλλετο τὴν θεμελίωσιν νέου θρησκεύματος, ἀλλὰ τὴν παλινόρθωσιν ἐκείνου, ὅπερ εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἐπήγασεν ἐκ τοῦ Θεοῦ. «Εἴμεθα ὀπαδοί, λέγει τὸ Κοράνιον, τῆς θρησκείας Ἀβραὰμ τοῦ ὀρθοδόξου, ὅστις δὲν ἦτο εἰδωλολάτρης. Πιστεύομεν εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς ὅ,τι ἐπέμφθη ἡμῖν κάτω, καὶ εἰς ὅ,τι ἐπέμφθη κάτω τῷ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσμαήλ, τῷ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ ταῖς φυλαῖς, καὶ εἰς ὅ,τι ἀπεκαλύφθη τῷ Μωϋσῇ καὶ τῷ Ἰησοῦ. καὶ εἰς ὅ,τι ἀπεκαλύφθη τοῖς προφήταις παρὰ τοῦ Κυρίου. Οὐδεμίαν μεταξὺ αὐτῶν ποιοῦμεν διάκρισιν καὶ ἐσμὲν ἀφιερωμένοι τῷ Θεῷ». (Κοραν. Κεφαλ. Β΄.)

Τὸ Κοράνιον (ὅπερ σημαίνει ἀνάγνωσμα), τὸ ὁποῖον ἐπῆρξε τὸ μέγα βιβλίον τῆς θρησκείας του, ἀνεκοινώθη κατὰ τεμάχια ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, ἀναλόγως τῆς ἐξάψεως τῶν αἰσθημάτων του ἢ τῆς ἀπαιτήσεως τῶν περιστάσεων.

Δὲν τὸ παρέδωκεν ὅμως ὡς ἴδιον ἔργον, ἀλλ' ὡς ἀποκάλυψιν θείαν, ὡς τοὺς ἀληθεῖς τοῦ Θεοῦ λόγους. Ἡ θεότης ὑποτίθεται *λαλοῦσα* εἰς πᾶσαν περίπτωσιν. «Σοὶ ἐπέμψαμεν κάτω τὸ βιβλίον τῆς ἀληθείας, κυροῦν τὴν Γραφήν, ἥτις πρὸ αὐτοῦ ἀπεκαλύφθη καὶ τηροῦν αὐτὴν ἐν τῇ αὐτῆς ἁγιότητι.» (Κορ. Κεφαλ. Ε΄.) Ὁ νόμος τοῦ Μωϋσέως, λέγεται ἐν τῷ Κορανίῳ, ἐπί τινα καιρὸν ὑπῆρξεν ὁ ὁδηγὸς καὶ ὁ κανὼν τῆς ἀνθρωπίνης διαγωγῆς. Ἐρχομένου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

ὁ νόμος οὗτος ἀντικατέστη ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελίου, ἀμφότερα ταῦτα ἔμελλε τώρα νὰ δώσωσι τόπον εἰς τὸ Κοράνιον, τὸ ὁποῖον παρίστα κώδικα πληρέστερον καὶ σαφέστερον τῶν προηγουμένων καὶ ἀπεσκόπει εἰς τὴν μεταρρύθμισιν τῶν ἐν αὐταῖς παρεισαχθεισῶν καταχρήσεων, ἕνεκα τῆς ἀμελείας ἢ τῶν παραποιήσεων τῶν ἐξηγητῶν αὐτῶν!! Ἦτο ἡ πλήρωσις τοῦ νόμου. Μετὰ τὸ Κοράνιον παύει πᾶσα θεία ἀποκάλυψις. Ὁ Μωάμεθ εἶναι ὁ τελευταῖος, καὶ ὁ μεῖζων ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν προφητῶν, ἀποσταλέντων ὅπως ποιήσωσι γνωστὰς τὰς βουλὰς τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἑνότης τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ βάσις τῆς θρησκείας ταύτης. «Οὐδεὶς ἕτερος Θεὸς πλὴν τοῦ Θεοῦ». Παρὰ τὸ κύριον τοῦτο δόγμα προσετέθη «ὁ εἶναι ὁ προφήτης τοῦ Θεοῦ»· ἡ προσθήκη αὕτη, τὴν ὁποίαν ἐπέτρεψεν, ὡς πιστεύεται, ἡ θεία προαγγελία, οὐσιώδης δ' ἐπὶ σκοπῷ προθύμου ἀποδοχῆς τῶν ἀποκαλύψεών του.

Ἐκτὸς τῆς ἑνότητος τοῦ Θεοῦ ἐκηρύσσετο καὶ πίστις εἰς τοὺς ἀγγέλους του, ἢ τὰ ὑπουργοῦντα πνεύματα, εἰς τοὺς προφήτας του, εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ σώματος, εἰς τὴν ἐσχάτην κρίσιν, εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν τῶν ἀνταμοιβῶν καὶ τῶν κολάσεων, καὶ εἰς τὸ πεπρωμένον. Πολλὰ τοῦ Κορανίου δύναταί τις ν' ἀνεύρῃ ἐν τῇ Π. Βίβλῳ, ἐν τῷ Μισνὰ καὶ τῷ Ταλμοὺθ τῶν Ἰουδαίων 1), ἰδίως δὲ τὰς παραδόσεις περὶ τῶν ἀγγέλων, τῶν προφητῶν, τῶν πατριαρχῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ πονηρῶν πνευμάτων. Ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἐδείκνυε σεβασμὸν πρὸς τὴν Ἰουδαϊκὴν πίστιν, καθότι ἡ μήτηρ

1) Τὸ Μισνὰ τῶν Ἰουδαίων, εἶναι ὅμοιον μὲ τὴν Σύνναν τῶν Μωαμεθανῶν, δηλ. εἶναι συλλογὴ παραδόσεων ἀποτελουσῶν τὸν «Προφορικὸν Νόμον». Συντάχθη κατὰ τὴν δευτέραν ἑκατονταετηρίδα, ὑπὸ Ἰούδα Ἁκατίς, πεπαιδευμένου Ἰουδαίου Ραββίνου, ἡγεμονεύοντος τοῦ Ἀντωνίου Πίου, Αὐτοκράτορος τῶν Ρωμαίων. Τὸ Ἱεροσολυμητικὸν Ταλμοὺθ καὶ τὸ Βαβυλώνιον Ταλμοὺθ, εἶναι ἀμφότερα ἑρμηνεῖαι ἐπὶ τοῦ Μισνά. Τὸ μὲν πρῶτον συνετάχθη ἐν Ἱερουσαλὴμ τριακόσια περίπου ἔτη μετὰ Χριστόν, τὸ δὲ δεύτερον εἰς Βαβυλῶνα, δύο ἑκατονταετηρίδας ὀργότερον. Τὸ Μισνά, μετὰ τὴν Π. Βίβλον, εἶναι τὸ ἀρχαιότερον μνημεῖον, τὸ ὁποῖον κατέχουσιν οἱ Ἰουδαῖοι.

αὐτοῦ, ὡς ἐλέγετο, ἐπρέσβευε τὸ θρήσκευμα ἐκεῖνο. Τὸ ἐν τῷ Κορανίῳ ὅμως ἐκτιθέμενον σύστημα οὐσιωδῶς ἐθεμελιοῦτο ἐπὶ τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας, τῆς ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ διατετυπωμένης, καθότι τῷ ἑρμηνεύετο ὑπὸ τῶν αἱρετικῶν Χριστιανῶν τῆς Ἀραβίας. Πρὸς τὸν Σωτῆρα ἡμῶν ὤφειλον νὰ φέρωσιν ὕψιστον σέβας, ὡς πρὸς θεόπνευστον προφήτην, τὸν μεῖζονα ἁπάντων τῶν πρὸ τοῦ Μωάμεθ σταλέντων, ἵνα μεταρρυθμίσωσι τὸν νόμον 1), ἀλλὰ πᾶσα ἰδέα περὶ θεότητος αὐτοῦ ἀπεκρούετο ὡς ἀσεβής, τὸ δὲ δόγμα τῆς Τριάδος κατηγγέλλετο ὡς ὕβρις πρὸς τὴν ἑνότητα τοῦ Θεοῦ. Ἀμφότερα ταῦτα ἐκηρύσσοντο ὡς λάθη καὶ παρεμβολαὶ τῶν ἐξηγητῶν. Τοιαύτη δέ, ὡς γνωρίζομεν ἐκ τῆς Χριστ. Ἱστορίας, ἦτον ἡ γνώμη τινῶν τῶν ἐν Ἀραβίᾳ χριστιανικῶν αἱρέσεων.

Ἡ λατρεία τῶν ἁγίων καὶ ἡ εἰσαγωγὴ τῶν παριστανόντων αὐτοὺς εἰκόνων κατεδικάζοντο ὡς εἰδωλολατρικαὶ παρεκτροπαὶ ἐκ τῆς ἁγνῆς τοῦ Χριστοῦ θρησκείας, καὶ τοιαῦται ἦσαν αἱ θεωρίαι τῶν Νεστοριανῶν, παρὰ τῶν ὁποίων ὁ Μωάμεθ ἔλαβε πολλὰς διδασκαλίας. Ἀπηγορεύοντο αἱ παριστῶσαι ζῶντα ἀντικείμενα εἰκόνες. Ὁ Μωάμεθ ἔλεγεν, ὅτι οἱ ἄγγελοι δὲν θὰ εἰσέρχοντο εἰς οἰκίαν, ὅπου τοιαῦται εἰκόνες ὑπάρχουν, καὶ ὅτι οἱ ζωγραφίζοντες αὐτὰς θὰ κατεδικάζοντο εἰς τὸν ἄλλον κόσμον νὰ ταῖς εὕρωσι ψυχάς, ἄλλως θὰ ἐτιμωροῦντο. Πᾶν εἶδος εἰδωλολατρείας αὐστηρότατα ἀπηγορεύετο. Καὶ πραγματικῶς τὴν εἰδωλολατρείαν, ὑπὲρ πᾶν ἄλλο, ἐμίσει ὁ Μωάμεθ. Πολλὰ ὅμως τῶν θρησκευτικῶν ἐθίμων, ἅτινα ἐπεκράτουν πρὸ ἀμνημονεύτου μεταξὺ τῶν Ἀράβων, οἵς εἶχε προσοικειωθῇ ἐκ νηπιακῆς ἡλικίας, μὴ

1) Τὸ Κοράνιον παραδέχεται, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐγεννήθη ἐκ τῆς Παρθένου Μαρίας, ἥτις διετήρησε τὴν παρθενίαν της, καὶ ὅτι εἰς τὸν Ἰησοῦν ἐδόθη διακεκριμένως ἡ τῶν θαυμάτων χάρις.

ISMANOGLIO

ἀσυμβίβαστα πρὸς τὸ δόγμα τῆς τοῦ Θεοῦ ἑνότητος, διετηρήθησαν. Ἐν τούτων ἦτον ἡ εἰς Μέκκαν εὐσεβὴς ὁδοιπορία, μεθ' ὅλων τῶν ἀναφορικῶν πρὸς τὴν Καάβαν, τὸ φρέαρ τοῦ Ζὲμ-Ζέμ, καὶ πρὸς ἄλλους ἱεροὺς τόπους τῆς περιχώρου τελετῶν, ἀπηλλαγμένων ὅμως τῆς λατρείας τῶν εἰδώλων, ἥτις ἐβεβήλου αὐτά. Ὁ παλαιὸς ἀραβικὸς τῆς προσευχῆς κανών, ἐκπληρούμενος κατὰ τὴν ὥραν ἢ μᾶλλον προηγούμενος τῆς ἀπολαύσεως, ὡσαύτως διετηρήθη. Καὶ τῷ ὄντι, προσευχαὶ ἐπετάσσοντο εἴς τινας ὡρισμένας ὥρας τῆς ἡμέρας καὶ νυκτός, ἦσαν ἀφελεῖς κατὰ τὸν τύπον καὶ τὴν φράσιν, ἀπευθυνόμεναι ἀμέσως πρὸς τὴν θεότητα μετά τινων ὑποκλίσεων καί, εἰς στιγμάς τινας, διὰ τῆς ἐδαφιαίας τοῦ σώματος προσπτώσεως, ἔχοντες τὸ πρόσωπον ἐστραμμένον πρὸς τὴν Κέπλαν (Κηπλὲ), ὅπερ ἦτο τὸ τῆς λατρείας σημεῖον.

Μετὰ τὸ τέλος ἑκάστης προσευχῆς ἀπηγγέλλοντο οἱ ἑπόμενοι στίχοι ἐκ τοῦ δευτέρου Κεφαλ. τοῦ Κορανίου, ἐδαφ. 256. Ἔχουσι δὲ πολλὴν ὡραιότητα καὶ χάριν εἰς τὸ πρωτότυπον· εἶναι δὲ ἐγγεγλυμμένοι ἐπὶ χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν κοσμημάτων καὶ ἐπὶ πολυτίμων λίθων, τοὺς ὁποίους φέρουσιν ἐπάνω των ὡς φυλακτήριον. Ἰδοὺ αὐτοί: «Ὁ Θεός! οὐδεὶς ἕτερος Θεὸς πλὴν ἐκείνου τοῦ ζῶντος, τοῦ πάντοτε ζῶντος, ὅστις οὐδέποτε κοιμᾶται, οὔτε νυστάζει. Εἰς Αὐτὸν ἀνήκει ὁ οὐρανός, ἡ γῆ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς. Τίς δύναται νὰ μαντεύσῃ παρ' Αὐτῷ ἄνευ τῆς ἀδείας του; Αὐτὸς γινώσκει τὰ παρελθόντα καὶ τὰ μέλλοντα, ἀλλ' οὐδεὶς δύναται νὰ ἐννοήσῃ τὸ παραμικρὸν ἐκ τῆς σοφίας του, ἐκτὸς μόνον ἐκείνου, ὅπερ ἀποκαλύπτει. Τὸ κράτος Αὐτοῦ ἐκτείνεται ἐπὶ τῶν οὐρανῶν καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ συντηρεῖν δὲ ἀμφότερα ταῦτα, οὐδαμῶς τῷ εἶναι φορτικόν. Αὐτὸς εἶναι ὁ Ὑψηλός, ὁ Ἰσχυρός».

Ὁ Μωάμεθ ἐπιμόνως προέτρεπεν εἰς τὴν προσευχήν, πείθων περὶ τῆς σπουδαιότητος καὶ τῆς ἐνεργείας αὐτῆς. «Οἱ Ἄγγελοι, ἔλεγεν, ἔρχονται κατὰ τὴν νύκτα καὶ ἡμέραν ἐν μέσῳ ὑμῶν· μετὰ ταῦτα, ἐκεῖνοι τὴν νύκτα ἀναβαίνουσιν εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ δὲ Θεὸς ἐρωτᾷ αὐτοὺς πῶς ἀφῆκαν τὰ πλάσματά του.—Εὕρομεν αὐτά, ἀποκρίνονται, προσευχόμενα καὶ ἀφήκαμεν αὐτὰ προσευχόμενα». Ἐν τέλει ἀπέναντι τῆς πλήρους ταύτης αὐταπαρνησίας καὶ τῆς κατὰ τὸ φαινόμενον βαθυτάτης εὐσεβείας, ἐκδηλουμένης καθ' ὅλας τὰς διαφόρους φάσεις τῶν τυχῶν τοῦ Μωάμεθ δυσχερὲς ἀποβαίνει νὰ μορφώσῃ τις ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ.

Πέραν τῇ 1 Νοεμβρίου 1908

Ν. ΓΙΑΓΚΙΤΣΗΣ
Καθηγητὴς τῆς Τουρκικῆς
ἐν τῇ Ζογραφείῳ.

ΑΡΧΑΙΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΔΑΚΜΑΝ

Κοιμοῦνται τώρα τῶν βουνῶν οἱ κορυφὲς κ' οἱ ρεβγες
κ' οἱ λόγγοι κ' οἱ κλεισοῦρες,
καὶ στὶς φωλιὲς τους τὰ πουλιὰ διπλώσαν τὶς φτεροῦγες·
κοιμοῦνται καὶ τὰ σερπετὰ ποὖθρίψ' ἡ γῆ τὰ τόσα
καὶ τὰ θεριὰ τ' ἀήμερα καὶ τὰ μελίσσια, κι' ὅσα
κρύβ' ἡ γαλάζια θάλασσα στὶς μαῦρες της θολοῦρες.

Α. ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΟΙ ΣΚΟΠΟΙ

ΟΡΦΑΝΕΜΜΕΝΑ ΑΡΜΑΤΑ

Μέσα στὴ ζάλη καὶ βοὴ τῆς μάχης ἐτραβοῦσαν
Ὀρφανεμμένα τ' ἄρματα ποῦ εἶχανε χαμμένους
Αὐτούς, ποῦ λίγες πρὶν στιγμὲς ἐκεῖ τὰ ὁδηγοῦσαν
Γιὰ νὰ πολεμήσουν στοὺς ἐχθροὺς τοὺς κατασκορπισμένους.

Ἐκεῖνοι ποῦ ἀκούραστοι ἀπ' τὰ λουριὰ κρατοῦσαν
Τ' ἄλογα τὰ περήφανα, πάντα στοὺς σκοτωμένους
Συντρόφους ἔπεσαν, κι' αὐτὰ χωρὶς τοὺς ξακουσμένους
Τοὺς ὁδηγοὺς τραβοῦσανε καὶ δὲν ἐσταματοῦσαν.

Κι' ἐν ᾧ κυλοῦσαν ὧδε καὶ ἐκεῖ κι' ἔφευγαν στὰ χαμένα
Τὰ ξαφνιασμένα τ' ἄλογα ποὖσερναν ἀφρισμένα
Τ' ἅρματα μέσα στὸ χαλὸ τῆς μάχης καὶ τὴ λύσσα,

Νόμιζε, ὅποιος τὰ ἔβλεπε, πῶς γύρευαν νὰ βροῦνε
Τὰ παιγμένα τὰ παιδιὰ ποῦ νὰ τὰ ὁδηγοῦνε
Γνώριζαν πάντα στῶν ἐχθρῶν τὰ πλήθη ὁλοῦσα.

ΤΗΝ ΠΑΦΙΗΝ ΤΟ ΚΑΤΟΠΤΡΟΝ

Ἡ ξακουστὴ πεντάμορφη ἤμουν ἐγώ. Σ' ἱμένα
Μπροστὰ πολλοὶ γονάτισαν ποῦ εἶχανε λατρέψει
Τ' ἀτίμητα τὰ γιατά μου. Αὐτοὺς τ' ἀφροπλασμένα
Τὰ κάλλη μου ξελόγιασαν, αὐτοὺς εἶχαν μαγέψει.

Τὰ χρόνια δὲν μ' ἀσχήμυναν. Δὲν ἔχει βασιλέψει
Ἡ εὐμορφιά μου. Μ' ἄρχισα νὰ βλέπω ἀσπρισμένα
Ἐδῶ καὶ 'κεῖ τὰ μαῦρά μου μαλλιὰ τὰ ζηλεμμένα.
Ὁ χρόνος, ποὖφυγε γιὰ μέ, βλέπω τί μοῦχει κλέψει.

Κάποιες κρυφὲς ζαρωματιὲς ξανοίγω στὸν καθρέφτη.
Βλέπω πῶς τώρα ἄρχισε ἡ μέρα πειὰ νὰ πέφτῃ
Καὶ πρὸς τὴ δύσι νὰ τραβᾷ. Μὰ πρὶν νὰ χαιρετίσω

Τὴν τρέλλα τῆς παληᾶς ζωῆς, σ' ἐσὲ γλυκειὰ θεά μου,
Τῆς Πάφου τὴν ἀφρόπλαστη τὴ γέννα θὰ χαρίσω
Τὸ κρυσταλλο ποῦ μοῦδειχνε τὰ κάλλη τὰ δικά μου.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ

Χαῖρε θεὰ τῆς εὐμορφιάς! Ἀφρὸς ἂν σ' ἔχῃ βγάλει
Στοῦ μαγικοῦ σου τοῦ νησιοῦ τοῦ κοσμοξακουσμένου
Τὸ πρόσχαρο κι' ὁλόδροσο καὶ γελαστὸ ἀκρογιάλι,
Μὰ σὲ δὲν πῆρις τοῦ ἀφροῦ τοῦ ἀρεμοσκορπισμένου

Τὴ χάρι τὴ λυγίζωη. Κι' ἂν τόσα σβύσουν κάλλη
Στοῦ χρόνου τὸ γοργὸ φευγιό, τοῦ ἀφρογεννημένου
Κορμιοῦ σου δὲν θενὰ χαθῇ ἡ χάρις ἡ μεγάλη·
Τοῦ κόσμου θάσαι ἡ ζωὴ τοῦ ἐρωτοπλασμένου.

Χαῖρε θεὰ περήφανη! Ζαρωματιὲς σκεπάζουν
Πρόσωπα ποῦ τὰ ζήλεναν στὰ νειάτά των. Κι' ἀλλάζουν
Ὀψεις, ποῦ μάγευαν ψυχὲς ἐρωτοχτυπημένες.

Στήθη, ποῦ ἔγειναν φωλιὲς ἐρώτων, γερωμένες
Θὰ κατατήσουν ἐρημιὲς κι' ὅμως ἐσένα μόνη
Οὔτε γεροῦν, οὔτε γικοῦν ὅσοι κι' ἂν φέγουν χρόνοι.

ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ

SISMANOGLIO

Η ΚΑΤΑΡΑ
ΤΟΥ ΥΨΙΣΤΟΥ

Ἡ Εὔα μὲ ὀφθαλμοὺς λάμποντας ἀπὸ τὸν πόθον ἐκύτταξε τὸν ἀπηγορευμένον καρπόν, τὸν ὁποῖον ἐφύλασσεν εἷς ὄφις κουλουριασμένος μέσα εἰς τὸ χρυσοπράσινον φύλλωμα τῆς Μηλέας.

Κανεὶς δὲν ἦτο εἰς τὸν παράδεισον ἐκείνην τὴν ὥραν. Ὁ Θεὸς πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἀπέλθει διὰ νὰ ὑπογράψῃ τὸ φύλλον πορείας τοῦ ἡλίου διὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ὁ Ἀδὰμ ἐκοιμᾶτο εἰς τὴν ρίζαν μιᾶς καστανέας καὶ μόνον τὰ δύο διαβολικὰ ματάκια τοῦ ὄφεως ἐλαμπύριζαν μέσα εἰς τὸ πυκνὸ μεταξένιο φύλλωμα τοῦ δένδρου, ἀπὸ τοὺς κλάδους τοῦ ὁποίου ἐκρέμαντο τὰ χρυσᾶ μῆλα.

Ἡ Εὔα ἀκροποδητεὶ ἔφθασε κάτω ἀπὸ τὸ δένδρον καὶ προσήλωσε τὸ λαίμαργο βλέμμά της ἐπὶ τῶν καρπῶν.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην αἱ πύλαι τῶν Ἀνατολῶν ἤνοιξαν καὶ ὥρμησεν ἔξω ὁ χρυσοῦς δίφρος τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ἡ αὐγὴ ἐμάδησε τὰ ρόδα της καὶ ἔρρανε μὲ τὰ μελίχρυσα φύλλα των τὴν γῆν.

Ἡ Εὔα ἐστάθη, καὶ ἀφοῦ ἀνέπνευσε δυνατὰ ἅπλωσε τὸ χέρι της καὶ ἀνακάτωσε τὰ φύλλα τοῦ δένδρου, ὅπου τώρα ἔπιπτον τὰ πύρινα βέλη τοῦ ἡλίου καὶ ἐλόγχιζον τὰ παχουλὰ μῆλα.

Ἡ Εὔα ἔτρεμεν ὅλη ἀπὸ συγκίνησιν καὶ ἐπάγωνε ὅλη εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς αὐστηρᾶς διαταγῆς τοῦ Ὑψίστου, ἰδιοκτήτου τοῦ κήπου.

Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἀναλαμβάνει, σύρει μὲ δύναμιν τὸν κλάδον καὶ κόβει ἀπὸ τοὺς καρπούς του.

Δὲν προφθάνει ὅμως νὰ μειδιάσῃ διότι ἀμέσως ἀκούεται μία βροντὴ τρομερά.

Ὁ ὄφις ἀφίνει εἰς τὰ αὐτιά της ἕνα φοβερὸ σφύριγμα καὶ περιτυλίσσεται εἰς τὸν λαιμόν της.

Ἡ Εὔα τὰ χάνει.

Θέλει νὰ φύγῃ, ἀλλὰ μόλις κάμνει δύο βήματα ζαλίζεται ἀπὸ μίαν ἰσχυρὰν δόνησιν σεισμοῦ καὶ πίπτει.

Ἀκούεται ἀκόμη ἄλλη μία βροντὴ καὶ ὁ Παράδεισος κατακρημνίζεται.

* * *

Εἰς τὸν κρότον τὸν τρομερὸν τοῦ καταρρεύσαντος κήπου σπεύδει ὁ Θεός. Ἡ εἰκὼν τῆς καταστροφῆς τὸν ἔκαμε νὰ σταματήσῃ καὶ νὰ κυττάξῃ ἔντρομος γύρω του.

Ὁ δυστυχὴς τὰ ἠννόησεν ὅλα καὶ ἐκίνησεν ἀπελπιστικῶς τὴν κεφαλήν.

Ὁ παράδεισος ἐξηκολούθει νὰ πίπτῃ μετὰ τῆς Εὔας καὶ τοῦ Ἀδάμ, ὅστις... ἐκοιμᾶτο ἀκόμα κάπου κάπου μόνον ἐξαφνιάζετο ἀπὸ κανένα πελώριο κλάδο ποῦ τὸν κτυποῦσε στὸ κούτελο.

Ὁ Θεὸς ἔσκυψε καὶ ἐκύτταξε μέσα ἀπὸ τὸ χάσμα ποῦ ἀφῆκεν ὁ κρημνισθεὶς κῆπος.

Ἔσκυψε καὶ ἐκύτταξεν εἰς τὸ χάος διὰ νὰ ἴδῃ τὸν πτωχὸν κῆπον του διὰ τελευταίαν φοράν.

Ὁ παράδεισος ἔπιπτεν, ἔπιπτεν ὁλονέν. Μυριάδες ρόδων καὶ ἴων καὶ χρυσανθέμων καὶ λειρίων καὶ κρίνων καὶ ἰάσμων καὶ κυνορόδων καὶ μυριάδες φύλλων καὶ γιγαντωδῶν πλατάνων καὶ πελωρίων φοινίκων κατρακυλοῦσαν κάτω ἐν συμφυρμῷ καὶ δίνῃ.

Καὶ ἦτο ἓν ὄνειρον τὸ θέαμα, καὶ ἦτο μία ἀπτασία ἀσύλληπτος ἡ εἰκὼν τῆς καταστροφῆς ἐκείνης.

© MEGARO SISMANOGLIO

Τὸ ἔναστρον ἄπειρον ὡμοίαζε μὲ ἀνθοδέσμην φυλλοροεῦσαν.

Μυριάδες χρυσανθέμων καὶ ἰάσμων καὶ ῥόδων, πίπτουσαι ἐπὶ τῶν ἄστρων ἀνεφλέγοντο καὶ εὐῶδες νέφος χρυσοκόνεως κατήρχετο πρὸς τὴν γῆν καὶ ἄχνη χρυσῆ ἐχύνετο ἔπάνω εἰς τὸν Γαλαξίαν.

Καὶ σήμερον ἀκόμη διηγοῦνται εἰς τὸν οὐρανὸν ὅτι ἀπὸ τὴν πυρκαϊὰν ἐκείνην ἐγεννήθη ὁ ἔρως.

* * *

Ὁ Θεὸς ἔβλεπεν, ἔβλεπεν ἀκόμα τὴν εἰκόνα τῆς καταστροφῆς.

Τέλος οἱ πρῶτοι κλάδοι ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν, μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἡ Εὔα καὶ ὁ Ἀδάμ.

Μετὰ παρέλευσιν δευτερολέπτου οὐδὲν ἄνθος ἐκ τοῦ οὐρανίου κήπου ἐφέρετο εἰς τὸ διάστημα.

Ὅλος ὁ Παράδεισος εἶχε πέσει ἐπὶ τῆς γῆς.

Τότε ὁ Θεὸς σὰν εἶδε συντελεσθεῖσαν τὴν καταστροφήν, δὲν ἐκρατήθη καὶ ἐβροντοφώνησε πρὸς τὴν Εὔαν, ἥτις ἔτρεχε νὰ κρυφθῇ:

— Γύναι ἄπιστος καί σκληρά, ἔχε τὴν κατάραν μου. Τὸν κῆπον αὐτόν, ὅπερ κατέστρεψες *νὰ φέρῃς αἰωνίως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου*! ...

Κατόπιν δὲ στρεφόμενος πρὸς τὸν Ἀδάμ:

— Σὺ δὲ κτῆνος κοιμώμενον, νὰ *καλλιεργῇς* τὸν κῆπον αὐτὸν δι' ἐξόδων σου ... καὶ νὰ *βλέπῃς ἐν τῷ ἱδρῶτι τοῦ προσώπου σου*... τὰς παραστάσεις τῶν θεάτρων! ...

Ἔκτοτε αἱ μὲν γυναῖκες φέρουν τὸν παράδεισον ὡς καπέλλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των, οἱ δὲ ἄνδρες καλλιεργοῦν αὐτὸν καὶ ἐν τῷ ἱδρῶτι τοῦ προσώπου των ... βλέπουν ὅ,τι... δὲν βλέπουν.

ΤΙΜΟΣ ΜΟΡΑΪΤΙΝΗΣ

Ο ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΦΙΛΟΝ ΜΟΥ
ΣΤΕΛΙΟΝ ΣΕΦΕΡΙΑΔΗΝ, ΣΜΥΡΝΗΣ

Ἄχραντη, ἀμόλυντη, ἄφθορη,
ἡ Ὡμορφιὰ καθισμένη
στὸ θρονί της τ' ὁλόψηλο,
μιὰ θυσία προσμένει

Κι' ἀπ' τὰ πλήθη τ' ἀταίριαστα,
ποῦ ἕνας πόθος σωριάζει,
ὁ ποιητής, δαφνοστέφανος
λειτουργός της μεριάζει

τῶν ἡρώων τὶς φάλαγγες,
τῶν δειλῶν τὸ κοπάδι,
καὶ τῆς φέρνει στὰ πόδιά της
μιᾶς θρησκείας σημάδι·

γιὰ σφαχτό, πῶχ' ἡ πρόστυχη
καταφρόνεση ἁγιάσει,
τὴν καρδιά του ὁλοζώντανη,
σ' ἕνα ὁλόχρυσο τάσι.

Σμύρνη 1902.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

SISMANOGLIO MEGARO

ΘΕΣΣΑΛΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Ο ΠΑΠΑΘΥΜΙΟΣ

Ἦτο ἡ 4η Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους 1878.

Οἱ κάτοικοι τῶν 24 χωριῶν τοῦ Πηλίου εἶχαν μιὰ ἀνήσυχία καὶ ἕνα φόβο πολὺ μεγάλον, ἀλλὰ καὶ μιὰ μυστικὴ ἐλπίδα ποῦ παρέλυε τὸν φόβον. Εἶχε διαδοθῇ ἀπὸ στόμα εἰς στόμα, πολὺ μυστικά, ὅτι στὴν Πλατανιά, κοντὰ στὸ Τρίκερι εἶχαν βγῇ ***ἐπαναστάται Ἕλληνες***.

Μιὰ ἀκαθόριστη μελαγχολία καὶ μιὰ κρυφὴ χαρὰ μαζὶ ἦταν ζωγραφισμένες στὰ πρόσωπα ὅλων· μελαγχολία γιατί ἐφοβοῦντο μήπως κάψουν τὰ χωριὰ οἱ Τοῦρκοι καὶ κάμουν σφαγὰς ἐπειδὴ πολὺ ἀγρίεψαν μὲ τὸ ἄκουσμα πῶς φάνηκαν ***ἐπαναστάται***, χαρὰ γιατί πίστευσαν πῶς ἦλθε ὁ καιρὸς ποῦ θὰ ἐλευθερωθοῦν ἀπὸ τὴ μαύρη σκλαβιά, ὅλοι δὲ ἤθελαν νὰ γίνῃ μιὰ ὥρα προτύτερα ὅ,τι ἦτο νὰ γίνῃ, καὶ, ἢ νὰ πεθάνουν καὶ ἔτσι νὰ ἀπαλλαχθοῦν μιᾶς τυραννισμένης ζωῆς ποῦ εἶχε καταντήσῃ ἀφόρητη, ἢ νὰ ἐλευθερωθοῦν καὶ νὰ δοθοῦν στὴν ἀγκαλιὰ τῆς πατρίδος μας ***τῆς γλυκείας μας Ἑλλάδος***.

Ἡ 4η Ἰανουαρίου εἶναι ἡ ἡμέρα ποῦ ζυμώνουν στὰ μέρη ἐκεῖνα ***κουλλοῦρες***, ψωμιὰ μισοκαθάρικα, γιὰ νὰ τὶς προσφέρουν στοὺς παπάδες ποῦ θὰ φώτιζαν· εἶναι μιὰ συνήθεια πατροπαράδοτη.

Ἕνα ἀπὸ τὰ καλὰ χωριὰ τοῦ Πηλίου εἶναι καὶ τὸ χωριὸ Ἅγιος Γεώργιος, ἡ πατρίδα τοῦ Παπαθύμιου· παπᾶς μὲ πολλὰ γράμματα, ἀφ' οὗ ἐσπούδασε καὶ στὴν Ἀθήνα. Πολλὰ χρόνια εἶχε κάμει τὸ δάσκαλο σὲ πολλὰ χωριά, καὶ πρὸ πάντων στὴ πατρίδα του· ἦτο ἀπὸ τοὺς τότε καλοὺς δασκάλους καὶ ξακουσμένος. Τὴ χρονιὰ αὐτὴ δὲν ἦταν δάσκαλος. Δὲν θέλησε νὰ πάρῃ θέσι, ἂν καὶ πολλαὶ κοινότητες τὸν ἐζήτησαν. Δὲν πῆρε δὲ καὶ ἐνορία στὸ χωριό του σὰν παπᾶς ποῦ ἦταν. Εἰς ὅσους τὸν ἠρώτων τὸ γιατί, ἔλεγε ***«Θέλω νὰ ξεκουρασθῶ»***.

Στὸ σπίτι τοῦ Παπαθύμιου πρωΐ πρωΐ μαζεύθηκαν συγγενεῖς καὶ γειτόνισσες, ἡ θειὰ ἡ Γώγινα, ἡ θειὰ τὸ Σεραΐνιο, ἡ θειὰ τὸ Μαργιὸ, τὸ Μαχὸ τῆς Ὑφάντρας κι' ἄλλες, κάθε μιὰ δὲ ἔφερε καὶ ἀνάλογο ἀλεῦρι στὴν παπαδιά, μιὰ καλὴ καὶ ποντικὴ γυναῖκα, γιὰ νὰ ζυμώσῃ, σὰν παπαδιὰ ποῦ ἦταν, τὶς λειτουργιὲς γιὰ τὰ Φῶτα· ἦταν μία φροντίδα θρησκευτική, ἕνα καθῆκον ἱερό· ὅλα τὰ σπίτια τοῦ χωριοῦ καὶ τὰ πιὸ φτωχὰ σὲ τέτοιες χρονιάρικες μέρες ζυμώνουν λειτουργιὲς γιὰ τοὺς *πεθαμένους*. Καὶ ποιὸ σπίτι θὰ δεῖξῃ τόση ἀπονιά, τόση ἀστοργία καὶ νὰ μὴ προσφέρῃ στὴν ἐκκλησία λειτουργιὰ γιὰ νὰ μνημονεύσῃ ὁ λειτουργὸς παπᾶς τὰ ὀνόματα νεκρῶν πολυαγαπημένων.

Ἄρχισε τὸ ζύμωμα τῶν λειτουργιῶν· ὁ καιρὸς ἔκλινε στὸ χιόνι ἂν καὶ τὴ νύχτα ἐχιόνισε κ' ἔπιασε στὴ γῆ περισσότερο ἀπὸ μία σπιθαμὴ χιόνι. «Δὲν θἄχουμε καλὸν καιρὸ τὰ Φῶτα» λέει ἡ θειὰ Γώγινα, «ἄρχισε πάλι νὰ ψυχαλίζῃ· οἱ καϋμένοι οἱ παπάδες πῶς θὰ βγοῦνα, νὰ φωτίσουν μὲ τέτοιο καιρό· αὐτὸν ἀπάνω μαχαλὰ εἶναι κι' ἀνεμοσούρια· θὰ μπορέσουν τἄχατες νὰ φωτίσουν κ' ἐκεῖ καὶ νὰ διάξουν μὲ τὴ δύναμι τοῦ σταυροῦ τὰ καλικαντζάρια; . . .»

«Χριστὸς καὶ Παναγιά, θειὰ Γώγινα», εἶπαν ὅλες κ' ἔκαμαν τὸ σταυρό τους· «ποῦ θυμήθηκες σὲ τέτοια ὥρα ποῦ ζυμώνομε λειτουργιὲς τὰ καλικαντζάρια», κ' ἔτρεξε ἡ θειὰ τὸ Μαργιὸ κ' ἔφερε τὸ θυμιατὸ κ' ἐθυμίατισε. Ἡ παπαδιὰ σιγὰ σιγὰ εἶπε τὸν ἐξορκισμὸ γιὰ τὰ καλικαντζάρια καὶ ἄρχισε πάλι τὸ ζύμωμα.

Τὸ χιόνι τώρα ἄρχισε νὰ πέφτῃ πολὺ πυκνὸ σὰν ὁλόασπρες πεταλοῦδες, δύσκολα δὲ ξεχώριζε κανένας ἄνθρωπο σὲ εἴκοσι βήματα μακρυά.

«Κυττᾶτε, κυττᾶτε ὄξω· τί βαρυχειμωνιὰ ἔχομε φέτος», εἶπε ἡ θειὰ τὸ Σεραΐνιο κι' ὅλες ἔστρεψαν στὸ παράθυρο καὶ μὲ κάποια στενοχώρια ἔβλεπαν νὰ πέφτῃ τόσο πυκνὸ χιόνι γιατί ἐφοβοῦντο νὰ μὴ σπάσουν ἡ ἐλπὶς ἀπὸ τὸ πολὺ χιόνι.

* * *

Εἶχε τελειώσει τὸ ζύμωμα τῶν λειτουργιῶν ὅτε ἤκουσαν χτύπο τῆς θύρας· ἡ παπαδιὰ ἔτρεξε καὶ ἄνοιξε. Νὰ καὶ μπαίνει μέσα ὁ γιατρὸς Χατζῆ-Στάθης φορτωμένος χιόνια, κ' ἐρωτᾷ τὴν παπαδιὰ ἂν εἶν' ἀπάνω ὁ Παπαθύμιος.

«Καὶ πῶς μᾶς θυμήθηκες μὲ τέτοιο καιρὸ γιατρέ», εἶπε ἡ παπαδιά, καὶ τὸν ἐβοήθησε νὰ βγάλῃ τὸ χιονισμένο μουσαμᾶ καὶ τὰ ὁύο τὰ γόνατα ποδήματα.

Τὸ Μαχὸ τῆς Ὑφάντρας ἔτρεξε νὰ ἰδῇ ποιὸς ἦτο. Καὶ ἅμα εἶδε

ὅτι εἶναι ὁ γιατρὸς ἦλθε στὸ χειμωνιάτικο ποῦ ἦσαν ἡ ἄλλες καὶ λέγει ὁ «Χατζῆ-Στάθης»!

— «Ὁ Χατζῆ-Στάθης! ὁ γιατρός»! λέγουν ἡ ἄλλες... «λάθος ἔχεις· ἀδύνατο. Τί θέλει στὸ σπίτι τοῦ παπᾶ ποῦ τόσα χρόνια οὔτε μιλιοῦνται οὔτε χαιρετιοῦνται· ἀδύνατο, ἀδύνατο...

Μὰ ὅταν εἶδαν τὸ γιατρὸ ἔμειναν ὅλες βουβὲς καὶ ἀκίνητες, καὶ μόνο ἡ παπαδιὰ ἐκινήθηκε ν' ἀναβῇ στὸ ἀπάνω πάτωμα νὰ πῇ στὸν παπᾶ πῶς τὸν ζητεῖ ὁ γιατρὸς ὁ Χατζῆ-Στάθης.

«Μὴ κάνεις τὸν κόπο παπαδιά, θ' ἀναβῶ ἐγώ», εἶπεν ὁ γιατρός, καὶ σιγὰ σιγὰ ἀνέβηκε τὴ σκάλα καὶ μπῆκε εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ παπᾶ.

. . . . . .

. . . . . .

— «Τί νὰ συμβαίνῃ,» παπαδιά, ἐρωτᾷ ἡ θειὰ Γώγινα.

— «Μὲ τόση βαρυχειμωνιὰ νἄλθῃ ὁ γιατρὸς στὸ σπίτι μας ποῦ εἶχε τόσα χρόνια νὰ πατήσῃ, κάτι σπουδαῖο θἆναι», εἶπε ἡ παπαδιὰ κ' ἐπῆγε νὰ ψήσῃ καφὲ γιὰ τὸ γιατρό.

Ἡ ἄλλες ἄρχισαν νὰ συζητοῦν γιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ γιατροῦ, μὰ κἀμμιὰ δὲν μποροῦσε νὰ εὕρῃ τὸ γιατί.

Ἡ μιὰ ἔλεγε τοῦτο, ἡ ἄλλη ἐκεῖνο· στὸ τέλος λέγει τὸ Μαχὼ τῆς Ὑφάντρας «νὰ σᾶς πῶ ἐγώ; ὁ γιατρὸς ἦλθε νὰ ξομολογηθῇ καὶ νὰ συχωρεθῇ μὲ τὸν παπᾶ ποῦ τόσα χρόνια εἶναι μαλωμένοι γιὰ νὰ μεταλάβῃ· νὰ αὐτὸ εἶναι καὶ δὲν τὸ καταλάβατε· ἂς λέτε πῶς εἶστε καὶ πολύξερες.

— Μὰ δὲν μεταλαμβάνουν τώρα τὰ Φῶτα, κορίτσι μου, λέγει ἡ θειὰ Γώγινα, ἀλλὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ προτύτερα τὴ σαρακοστή.

—«Τὸ ξέρω· μὰ ἐπειδὴ εἶναι χατζῆς μπορεῖ νὰ θέλῃ νὰ μεταλάβῃ τώρα τὰ Φῶτα ἐπειδὴς βαφτίστηκε στὸν Ἰορδάνη...» εἶπε τὸ Μαχὼ τῆς Ὑφάντρας.

—«Ἐγὼ λέει ἡ θεία τὸ Σεραΐνιω «θαρρῶ πῶς θἆναι καμμιὰ δουλειὰ γιὰ τὸν παπᾶ.

— Μακὰρ νἆναι αὐτό, εἶπαν ὅλες, κ' ἐσηκώθηκαν νὰ ἑτοιμασθοῦν νὰ πᾶν στὰ σπίτια των γιὰ νὰ ζυμώσουν τὶς κουλλοῦρες.

Ἡ θύρα τοῦ δωματίου τοῦ παπᾶ ἄνοιξε καὶ ἡ γυναίκες ἐτέντωσαν τὰ αὐτιά τους ν' ἀκούσουν τί λέγει ὁ γιατρὸς στὸν παπᾶ γιατὶ τὴν ὥρα ἐκείνη μιλοῦσαν ἀκόμα. «Λοιπὸν ὅπως εἴπαμε... εἶναι μεγάλη ἀνάγκη καὶ πρέπει νὰ φροντίσῃς. Εἶσαι ὁ μόνος κατάλληλος. Εἰς ὅλλον δὲν πρέπει νὰ ἐμπιστευθοῦμε τίποτε τίποτε· γιατὶ ἂν μάθῃ ὁ καϊμακάμης ἐχάθηκες καὶ σὺ καὶ γὼ καὶ τὸ χωριό....»

Αὐτὰ εἶπε σιγὰ σιγὰ ὁ γιατρὸς κι' ἀποχαιρετίσθηκαν σὰν οἱ καλύτεροι φίλοι, χωρὶς νὰ μποροῦσαν ἡ γυναίκες νὰ καταλάβουν τίποτε· ἐκύτταξε ἡ μιὰ τὴν ἄλλη μ' ἀπορία καὶ ἡτοιμάζοντο νὰ καταβοῦν τὴ κάτω σκάλα γιὰ νὰ φύγουν, ὅτε καὶ ὁ γιατρὸς κατέβαινε τὴν ἀπάνω σκάλα.

Κοντοστάθηκαν νὰ προσπεράσῃ ὁ γιατρός, τὸν ὁποῖον πολὺ ἐσέβοντο, γιατὶ στὶς ἀρρώστιες των καὶ στὶς ἀρρώστιες τῶν παιδιῶν των πάντοτε ὁ γιατρὸς ἔτρεχε· χρήματα ποτὲ δὲν ἐζητοῦσε, ἀλλὰ καὶ ποτὲ δὲν ἐλησμόνει ἐκείνους ποῦ τοῦ χρεώστουν, καὶ ποτὲ δὲν ἔμεινε κοῦρα ἀπλήρωτη.

— «Πῶς ἐδῶ κυράδες» λέγει ὁ γιατρός.

— «Ἤλθαμε κ' ἐζυμώσαμε τὶς λειτουργιές μας, καὶ τώρα πᾶμε στὰ σπίτια μας γιὰ νὰ ζυμώσωμε καὶ τὶς κουλλοῦρες» ἀποκρίνεται ἡ γεροντότερη, ἡ θειὰ ἡ Γώγινα.

«Αἴ τότε νὰ κάμητε καὶ μιὰ μεγάλη κουλλοῦρα γιὰ τὸν Παπαθύμιο ποῦ θὰ μᾶς φωτίσῃ φέτος πρώτη φορά· νὰ πῆτε δὲ καὶ στὶς ἄλλες γειτόνισσες κ' ἐκεῖνες σὲ ἄλλες, καὶ ἔτσι νὰ μάθῃ ὅλο τὸ χωριὸ πῶς θὰ φωτίσῃ ὁ Παπαθύμιος καὶ νἄχουν ἀνοιχτὰ τὰ σπίτια των. ***Θἆναι γιὰ καλό μας*** » εἶπε ὁ γιατρὸς καὶ σιγὰ σιγά, σὰν κοντόφθαλμος ποῦ ἦτο, κατέβηκε τὴν κάτω σκάλα, φόρεσε τὰ ὡς τὰ γόνατα ποδήματα καὶ τὴ μουσαμαδιά του μὲ τὴ βοήθεια τῆς παπαδιᾶς κ' ἔφυγε. Ἔφυγαν κ' ἡ γυναίκες· ἀπ' ἐκεῖ δὲ ποῦ περνοῦσαν ἄφηναν μήνυμα πῶς θὰ φωτίσῃ φέτος κι' ὁ Παπαθύμιος. Ἡ παπαδιὰ ἐφρόντισε γιὰ νὰ ψηθοῦν ἡ λειτουργιὲς καὶ νὰ στείλῃ σὲ κάθε μιὰ ποῦ ἔβαλε ἀλεύρι τὶς ἀνάλογες, ἑτοίμασε τὸ σταυρό, τὴν ἁγιαστοῦρα ἀπὸ ξερὸ βασιλικό, καὶ τὸ πετραχῆλι, ὅπως τὴν διέταξε ὁ παπᾶς, καὶ παρήγγειλε στὸ μπάρπα-Ζήση, πῶς ὁ Παπαθύμιος τὸν θέλει νὰ βγῇ μαζί του στὸ φώτισμα, γιὰ νὰ κρατῇ τὸ δισάκκι μὲ τὶς κουλλοῦρες.

***

Τὰ μεσάνυκτα καὶ στὶς τρεῖς ἐκκλησίες τοῦ χωριοῦ ἄρχισαν νὰ χτυποῦν δυνατὰ ἡ καμπάνες. Χιόνι παχὺ εἶχε στρωθῇ στὴ γῆ· σὲ μερικὰ μέρη ἦταν ἀνεμοσούρια καὶ τὸ χιόνι ἔφθανε τὸ μέτρο. Ἀπὸ κάμποσες ὧρες ἔπαυσε νὰ χιονίζῃ καὶ ὁ καιρὸς ἦταν κᾶπως μαλακώτερος.

Ὁ Παπαθύμιος μὲ τὸ πρῶτο σήμαμα τῆς καμπάνας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐσηκώθη, ἐφόρεσε χονδρὰ ροῦχα, ἔβαλε στὸν κόρφο του

τὸ σταυρὸ καὶ τὴν ἁγιαστοῦρα, ἀφ' οὗ τὰ τύλιξε μὲ τὸ πετραχῆλι, πῆρε στὸ δεξὶ χέρι τὸ μπακράτσι κ' ἐξεκίνησε γιὰ τὴν ἐκκλησιά. Ἐκεῖ μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους παπάδες τῆς ἐνορίας ἐδιάβασε τὸν ὄρθρο καὶ ὕστερα τὸν ἁγιασμό.

Ἄρχισε νὰ γλυκοχαράζῃ ἡ παραμονὴ τῶν Φώτων· χιόνι δὲν ἔπεφτε πειὰ μά ὁ οὐρανὸς ἦταν σκεπασμένος μὲ μαῦρα σύννεφα καὶ τὸ βουνὸ τὸ ***Σκιντζουραύλι,*** ποῦ σὰ στεφάνι θεόρατο στεφανώνει τὸ χωριό, ἦταν βουρκωμένο· μόνο κατὰ τὴν ἀνατολὴ καὶ πρὸς τὸ Τρίκερι ἦταν μία σχισμάδα χωρὶς σύννεφα, καὶ ἐφαίνετο μιὰ χρυσοπράσινη λωρίδα σὰν νὰ γελοῦσε ὁ οὐρανός, σὰν νὰ ἔστελνε γλυκὸ χαιρετισμὸ ἀπ' τὴ Σκιάθο κι' ἀπ' τὴ Σκόπελο, ἀπ' τὰ ἐλεύθερα νησιὰ τῆς ***ἀγαπημένης μας Ἑλλάδος***.

Κάπου κάπου τρεμόφεγγαν μερικὰ λυχνάρια τῶν σπιτιῶν. Τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ καὶ στοὺς τρεῖς μαχαλάδες τραγουδοῦν τὰ Φῶτα. Ἡ ἀθῶες σὰν κρύσταλλο φωνές των ἀντιλαλοῦν σ' ὅλο τὸ χωριό. Νά κ' οἱ παπάδες τοῦ χωριοῦ, πέντε ἓξ, μ' ἀνασκουμπωμένα ρασα μὲ τὸ σταυρό, τὴν ἁγιαστοῦρα καὶ τὸ μπακράτσι μὲ ἁγιασμὸ στὰ χέρια των, βγῆκαν ἀπὸ τὶς ἐκκλησιὲς κι' ἄρχισαν τὸ φώτισμα. Μ' ὅλο τὸ χιόνι ὅσο μποροῦσαν πήγαιναν βιαστικά, τόσο βιαστικὰ ποῦ νόμιζε κανένας πῶς τοὺς κυνηγοῦσαν, ἢ πῶς πήγαιναν νὰ μεταλάβουν κανένα ἑτοιμοθάνατο κ' ἔτρεχαν νὰ τὸν προφθάσουν. Κι' αὐτὲς ἡ ἐξώθυρες τῶν σπιτιῶν θαρρεῖς πῶς ἔνοιωθαν τὴ βιά των κ' εἰς τὸν ἐρχομό των ἄνοιγαν ἀμέσως. «Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου Σου Κύριε. . . καὶ τὸν κόσμιον φωτίσας δόξα Σοι», μόνον αὐτὰ ἄκουε κανένας, κάποτε δέ, ἂν ἀργοῦσε ἡ νοικοκυρὰ νὰ φέρῃ τὸ φιλοδώρημα ἔψαλλον καὶ τὸ «Ἐπιφάνης σήμερον», καὶ βιαστικὰ βιαστικὰ μὲ δύναμι χτυποῦσαν τὴν ἁγιαστοῦρα στὰ μέτωπα τῶν φωτιζομένων.

—«Ἀλήθεια»— λέγει στὸν Παπαγιώργη ἡ Κυρὰ Νικολίνα τὴ στιγμὴ ποῦ ἔριχνε τὸ φιλοδώρημα στὸ μπακράτσι, «ἀλήθεια πῶς βγῆκε στὸ φώτισμα π' ὁ Παπαθύμιος»;

— «Ναί, ὁ εὐλογημένος διάλεξε τὸν καιρό».

Στὴν ὁμιλία ἁπάνω νὰ καὶ μπαίνει κι' ὁ Παπαθύμιος κόκκινος κόκκινος ἀπ' τὴν κούρασι καὶ ἀπ' τὸ κρύο κ' ἀρχίζει νὰ φωτίζῃ τὸ σπίτι τῆς κυρὰ Νικολίνας, ἡ ὁποία ἔριξε μὲ τρόπο ποῦ ν'ἀντιληφθῇ κι' ὁ Παπαθύμιος τὸ φιλοδώρημα ***μισὴ λίρα***.

«Τ' ἀκούσαμε πῶς θἄβγαινες στὸ φώτισμα καὶ δὲν πιστέψαμε, δέ-

Ν. ΜΕΓΚΟΥΛΑΣ
ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΗΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

σποτα, γιὰ τί ὡς τόρα, ἀφ' ὅτου ἔγινες παπᾶς, ποτὲ δὲ μᾶς φώτισες. Θὰ φωτίσῃς ὅλο τὸ χωριὸ καὶ τὸν ἀπάνω καὶ πέρα μαχαλᾶ ; . . . »

« Ὅλο πέρα πέρα, οὔτε ἕνα σπίτι δὲν θ' ἀφήσω, εἶπε ὁ Παπαθύμιος· τὴν εὐχαρίστησε γιὰ τὸ φιλοδώρημα, τὴν εὐχήθηκε κ' ἔσπευσε σ' ἄλλο σπίτι, κι' ἀπ' αὐτὸ σ' ἄλλο. Καὶ τρέχει μέσα στὰ χιόνια, ποῦ τόρα ἄρχισαν νὰ λιώνουν καὶ νὰ βουλοῦν παλιὰ ἐδῶ γλιστρᾷ, ἐκεῖ βουτᾷ, παρέκει δύσκολα ἀναβαίνει τὸ χιονισμένο ἀνήφορο, καὶ τρέχει ἀκούραστος νὰ φωτίσῃ καὶ νὰ μαζέψῃ κουλλοῦρες, ὅσο μπορεῖ περισσότερες. Ὅσοι τὸν ἔβλεπαν ἀποροῦσαν κ' ἔλεγαν **«δὲν τὸν ἠξεύραμε δὰ καὶ τόσο ταμαχητάρη»**.

Ἀνέβη καὶ στὸν ἀπάνω μαχαλᾶ, στὸ ποὺ μακρυνὸ σπίτι, πέρασε κ' εἰς τὸν πέρα μαχαλᾶ τῆς Παναγίας κ' ἐφώτισε σ' ὅλα τὰ σπίτια καὶ σὲ κεῖνα ποῦ δὲν ἐπήγαινε κάνένας παπᾶς γιατί ἦταν μακρυνὰ καὶ . . . φτωχά. Κι' ὁ μπάρπα-Ζήσης μὲ τὸ δισάκκι στὸν ὦμο ἔτρεχε πίσω του νὰ μαζεύῃ τὶς κουλλοῦρες, κι' ὅταν γέμιζε τὸ δισάκκι τ' ἄδειαζε σὲ γνωστὸ σπίτι καὶ παρήγγειλε κατὰ διαταγὴ τοῦ Παπαθύμιου σὲ γνωστοὺς νὰ τὶς πάρουν καὶ νὰ τὶς πηγαίνουν στὸ σπίτι τοῦ Χονδρογιάννη, ὄξω ἀπ' τὸ χωριό.

* * *

Πλησίαζε νὰ βραδυάσῃ· «πόσες κουλλοῦρες μαζέψαμε» ἐρωτᾷ ὁ Παπαθύμιος τὸν μπάρπα-Ζήση· «ἀπὸ 350 ἀπάνω» ἀπαντᾷ. «Τότε καλά· καιρὸς νὰ πᾶμε νὰ φωτίσουμε καὶ στὴν ἀγορά». Καὶ μὲ βιάδι, σμα βιαστικὸ ἔφθασαν στὴν ἀγορά.

— «Ἄφησε τὸ δισάκκι, λέγει στὸν μπάρπα-Ζήση, καὶ πήγαινε νὰ εὕρῃς τὸ Δῆμο τοῦ Καραγιάννη, τὸν Ἀποστόλη τοῦ Μπαρπαθανάση, τὸ Γιάννη τοῦ Μέρμηγκα, τὸν ἀνεψιὸ τῆς Καλογρηᾶς καὶ πές τους πῶς τοὺς χρειάζομαι καὶ νὰ βρεθοῦν σὲ μιὰ ὥρα στοῦ Χοντρογιάννη τὸ σπίτι.» Ὁ μπάρπα-Ζήσης ξεκίνησε γιὰ ὅσα τοῦ εἶπε ὁ Παπαθύμιος, ὁ ὁποῖος ἄρχισε νὰ φωτίζῃ ὅσους εὗρισκε στὴν ἀγορά· φθάνει κ' εἰς τὸ χασαπὶ φωτίζει κ' ἐκεῖ, καὶ λέγει στὸ χασάπη τὸν Ἀποστόλη, **φωναχτά**, νὰ τοῦ κρατήσῃ **ἕνα ὀλάκερο** τραγί, κριμὰ δὲ νὰ ἑτοιμάσῃ καὶ ἄλλα δυὸ τραγιὰ καὶ νὰ τὰ στείλῃ στοῦ Χοντρογιάννη τὸ σπίτι.

«Στὸ γουβαρδιλῆκι δέσποτα» εἶπε κάποιος· «σηκών' ἡ ἁγιαστοῦρα» — «Ὅποιος καλοδουλεύει πρέπει καὶ νὰ καλοτρώγῃ» εἶπε μὲ χαμόγελο ὁ Παπαθύμιος, ἐκέτταξε πάλι τὸ χασάπη, καὶ τοῦ εἶπε «μὴ ξεχάσῃς».

***

Ἐνύκτωσε στὰ καλά. Τότε πειὰ ὁ Παπαθύμιος ἔπαιρνε τὸ φῶτισμα, καὶ πῆρε τὸ δρόμο ποῦ βγαίνει στὴ ράχη, ὄξω ἀπ' τὸ χωριό, καὶ πῆγε στὸ σπίτι τοῦ Χοντρογιάννη. Ἐκεῖ βρῆκε ὅλες τὶς κουλλοῦρες καὶ ὅλα τὰ παιδιὰ—σωστὰ παλληκάρια—ποῦ τὸν περίμεναν. Νὰ κι' ὁ χασάπης μὲ δυὸ τρεῖς ἄλλους φέρνει τὰ τρία τραγιά, μὲ τὰ κοκορέτσια των.

«Παιδιά μου» λέγει σ' ὅλους, «καιρὸς δὲν εἶναι νὰ σᾶς ἐξηγηθῶ τώρα. Μόνο πᾶρτε ὅλες αὐτὲς τὶς κουλλοῦρες, τὰ τρία τραγιὰ καὶ τὰ κοκορέτσια καὶ νὰ τὰ πᾶτε ὅλα στὰ Δυὸ-Ρέμματα, στὴ Ραφτακέϊκη τὴ γαλιάγρα[*]). Ἐκεῖ εἶναι ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι σᾶς περιμένουν. Πᾶρτε καὶ τὰ γρόσια ποῦ σύναξα στὸ φώτισμα καὶ τὸν ἁγιασμὸ γιὰ ν' ἁγιασθοῦν κ' ἐκεῖνοι 'κεῖ κάτω, ***ποῦ ἁγιάζουν τὴν πίστι μας καὶ τὴν πατρίδα μας μὲ τὸ αἷμά τους.***»

Αὐτὰ εἶπε, κι' ὅδειασε ἀπ' τὸ μπακράτσι τὸν ἁγιασμὸ σ' ἕνα μπουκάλι, καὶ τὰ χρήματα σ' ἕνα μαντῆλι, καὶ τὰ ἔδωκε στὸν Ἀποστόλη τοῦ Μπαρπαθανάση, παλλήκαρο, ποῦ πολέμησε στὴν Κρήτη κ' εἶχε λαβωματιὰ στὸ στῆθος καὶ στὸ χέρι τὸ δεξί, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἔχασε τὸ μεσανὸ δάκτυλο.

. . . . . .

. . . . . .

Ροβόλησαν τὰ παιδιὰ τὸν κατήφορο γιὰ τὰ Δυὸ Ρέμματα, κι' ὁ Παπαθύμιος πῆρε τὸ δρόμο γιὰ τὸ σπίτι του μὲ τὸ σταυρὸ καὶ τὴν ἁγιαστοῦρα στὸ μπακράτσι μέσα, καὶ τὸ πετραχῆλι στὸν κόρφο του, ἐλαφρὸς ἀπὸ κουλλοῦρες καὶ ἀπὸ γωτιστικά, χαρούμενος ὡς νὰ κέρδησε πολλά, ὅλο τὸ κόσμο. Στοὺς δρόμους ψυχὴ δὲν ὑπῆρχε· ὅλοι εἶχαν κλεισθῆ στὰ σπίτια των. Πήγαινε κὰι μονολογοῦσε, καὶ ἂν μποροῦσε κανένας στὸ σκοτάδι νὰ διέκρινε τὸ πρόσωπό του, θὰ ἔβλεπε τὰ χείλη του νὰ παίζουν καὶ τὰ μάτια του μιὰ νὰ γίνωνται ἄγρια, μιὰ δακρυσμένα καὶ μιὰ γελαστά. Σὰν ἀστραπὴ περνοῦσαν ἀπ' τὸ νοῦ του τὰ βάσανα ποῦ πέρασαν στὸν καιρὸ τῆς ἐλευθερίας, στὸ ***εἰκοσιένα***, οἱ πατέρες μας. Στὴ φαντασία του ἤλθαν ὅλες ἡ εἰκόνες ποῦ ζωγραφοῦσαν τὰ βάσανα τοῦ ἔθνους μας. Θυμήθηκε πῶς τὸ χωριό του τὸ ἔκαψαν δυὸ φορὲς οἱ Τοῦρκοι, πῶς πολλὲς χωριανὲς ἔγιναν σκλάβες· θυμήθηκε τὴ μάχη ποῦ ἔγινε ὀλίγο κάτω ἀπ' τὰ Δυὸ Ρέμματα, στὰ

[*]) Ἐλαιοτριβεῖον.

Ἀρμυρίχια, ποῦ χύθηκε τόσο αἷμα, ὥστε ἀπὸ τότε καὶ χορτάρι δὲν ἐφύτρωσε ἐκεῖ. Καὶ πόσα δὲν εἶχε νὰ θυμηθῆ καὶ νὰ θαυμάσῃ γιὰ κεῖνα τὰ δύστυχα, μὰ δοξασμένα χρόνια, ποῦ σᾶν γίγαντες οἱ Ἕλληνες πάλαιψαν μὲ τὸ μεγαλύτερο θεριό. . . Κ' ὕστερα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ νὰ μένῃ ἡ πατρίδα του στὴ σκλαβιά! Μὰ σ' αὐτὰ ἐπάνω θυμοῦντανε καὶ ὅσα διάβασε στὶς ἐφημερίδες καὶ ὅσα μυστικὰ ἐγνώριζε, γιατί ἦταν μέλος τοῦ ***ἐπαναστατικοῦ κομιτάτου*** καὶ πίστευε μὲ τὰ σωστά του πῶς ἦλθε ἡ εὐλογημένη ὥρα καὶ θὰ ἐλευθερωθῆ ἡ πατρίδα του. Καὶ τὰ γεμάτα ἀπὸ δάκρυα λύπης μάτια του ἐπλημμύριζαν ἀπὸ δάκρυα χαρᾶς καὶ ἐλπίδος. Μὲ τέτοιους συλλογισμοὺς ἔφθασε στὸ σπίτι του, χωρὶς νὰ λάβῃ καιρὸ νὰ σκεφθῆ ὅτι δὲν πῆρε μήτε μιὰ ὀκὰ κρέας γιὰ τὴ φαμίλια του· στὸ ρότημα τῆς Παπαδιᾶς τί θὰ φάγουν τὰ Φῶτα, «σφάξε μιὰ κότα» τῆς εἶπε, καὶ πῆγε νὰ ἡσυχάσῃ γιὰ νὰ σηκωθῆ πάλι τὴ νύχτα, νὰ πάγῃ νὰ λειτουργήσῃ στὴν Ἐκκλησιὰ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

***

Πολὺ ὀλίγο ἐκοιμήθη. Ἡ σκέψις πῶς μποροῦσε νὰ μάθῃ ὁ καϊμακάμης τὰς ἐνεργείας του, ὁ ὁποῖος διέταξε καὶ νερὸ ἀκόμη νὰ μὴ δοθῆ στοὺς ἀντάρτες ἀπὸ κανένα, πολὺ τὸν ἐφόβιζε, ὄχι γιὰ τὸν ἑαυτό του, ὅσο γιὰ τὸ χωριό, καὶ πρὸ πάντων μήπως καταστραφῆ τὸ κίνημα τῆς ἐπαναστάσεως. Ἐκεῖ ποῦ ἐσκέπτετο τοῦ ἦλθε μιὰ ἰδέα: στὴν λειτουργία νὰ προσκαλέσῃ τὸν κόσμο νὰ ἐπαναστατήσῃ . . . Τέλος εἶπε «ἐκείνη τὴν ὥρα θὰ σκεφθῶ τί πρέπει νὰ γίνῃ».

Ἄρχισαν ὅλες ἡ καμπάνες καὶ στὶς τρεῖς ἐκκλησιὲς νὰ κτυποῦν χαρμόσυνα. Ψυχὴ δὲν ἔμεινε στὰ σπίτια. Ὅλοι καὶ ὅλες καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ κ' ἐκεῖνα πῆγαν στὴν ἐκκλησιά, μ' ὅλο τὸ κρύο καὶ τὴν παγωνιὰ ποῦ εἶχε, γιὰ νὰ φωτισθοῦν καὶ νὰ πάρουν ἀπ' τὸ Μεγάλο Ἁγιασμὸ ἁγίασμα, νὰ ραντίσουν μ' αὐτὸ τὰ ἐληόδενδρα, ποῦ τώρα καὶ τρία χρόνια δὲν ἔφεραν καρπό, γιατί ἔτρωγε τὸ ***μοῦκρο*** ἡ κάμπια. Ἀπ' ὅλους πρῶτος πῆγε ὁ Παπαθύμιος στὴν ἐκκλησιά, σὲ λίγο λίγο ἦλθε κι' ὁ κόσμος κ' ἐγέμισε ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ὅπου ὁ Παπαθύμιος ἦτο λειτουργός. Ψάλθηκαν ὅλα τὰ τροπάρια μὲ τὴ χαρμόσυνη ψαλμῳδία. Στὴ μεγάλη εἴσοδο, ὁ Παπαθύμιος μὲ τ' Ἅγια στὸ κεφάλι ἀφ' οὗ ἔφθασε μπροστὰ στὸ δεσποτικὸ ἐστάθηκε, ἔστρεψε πρὸς τὸ μέρος ποῦ ἱστέκετο ὁ κόσμος, ὕψωσε τὰ τίμια δῶρα καὶ ἄρχισε νὰ μνημονεύῃ τὰ ὀνόματα τοῦ ***Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων καὶ ὅλης τῆς ἄλλης βασιλικῆς οἰκογενείας***. Ὅταν δὲ ὁ Παπαθύμιος

ἐμνημόνευσε μὲ συγκίνησιν τοὺς ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀγωνισαμένους καὶ ***ἀγωνιζομένους*** ἀνατριχίλα ἔπιασε ὅλο τὸν κόσμο. Ὁ ἕνας ἠρώτα τὸν ἄλλον τί συμβαίνει, ὅλοι δὲ ἀποροῦσαν πῶς ἐτόλμησεν ὁ Παπαθύμιος νὰ μνημονεύῃ τὸν Βασιληᾶ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐφοβοῦντο μήπως κάνένας ἄτιμος προδότης βάλῃ στὰ αὐτιὰ τοῦ καϊμακάμη τὰ ὅσα ἐμνημόνευσε, καὶ τότε ἀλλοίμονο καὶ σ' αὐτὸν καὶ στὸ χωριό.

Ὁ Παπαθύμιος σὰν νὰ ξαλάφρωσε ἀπὸ κᾶτι ποῦ τὸν βαρυνε μετὰ τὸ μνημόσυνο, ἦτο πειὸ ἥσυχος. Μὲ καπάνοιξι μεγάλη ἀπῆγγειλε καὶ τὶς εὐχὲς τοῦ ἁγιασμοῦ, στὴν ἀπόλυσι δὲ ηὐχήθη σ' ὅλους ***εκαλὴ λευθεριά***.

***

Τί θόρυβος, τί τουφεκίς, τί ζήτω στὴν ἀγορά; Ὅσοι φοβισμένοι ἔβγαιναν ἀπ' τὴν ἐκκλησιὰ γιὰ τὸ μνημόνευμα τοῦ Παπαθύμιου ἔτρεχαν σᾶν τρελλοὶ νὰ μάθουν τί συνέβαινε. ***«Ζήτω ἡ Ἐλευθερία, ζήτω»*** καὶ μπάμ καὶ μπούμ τουφεκὶς δεξιὰ κ' ἀριστερά. Θεοβροντὴ ἦτο ὅταν ὁ Παπαθύμιος βγῆκε στὴν ἀγορά. Γυναῖκες, ἄνδρες, παιδιὰ τὸν περιεκύκλωσαν ν' ἀσπασθοῦν τὸ χέρι του, γιατὶ εἶχε γίνῃ γνωστὸ ὅτι τὸ φώτισμά του εἶχε ἱερὸ σκοπό· ὅτι τὶς κουλλοῦρες, τὰ φωτιστικά, τὸ κρέας καὶ τάλλα τὰ ἔστειλε στοὺς ἐπαναστάτας, στὰ 350 ἐκεῖνα γενναῖα παλληκάρια, ποῦ ἤλθαν μὲ καπετανέους τὸν Τσάλιο, τὸν Ἔξαρχο καὶ τὸν Τσελεπήτσαρη νὰ ἐλευθερώσουν ἀπ' τὴ μαύρη σκλαβιὰ τὴν πατρίδα τοῦ ψάλτη τῆς Ἐλευθερίας, ***τοῦ Ρήγα τοῦ Φεραίου.*** Πολλὰ σπίτια ἔστειλαν τότε καὶ κρασιὰ καὶ ἄλλα φαγιὰ καὶ ἄλλα κρέατα στὰ 350 παλληκάρια, γιατὶ ἔλειψε κάθε φόβος. Ὁ λαὸς τόσο θάρρος πῆρε ἀπὸ τὴ πρᾶξι τοῦ Παπαθύμιου, ὥστε μόνος του ***χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν παρακινήσῃ*** ὡπλίσθηκε, κ' ἔτρεξε στὸ ***μπεηλίκι,*** στὸ μέρος ποῦ ἔμειναν οἱ ζαπτιέδες καὶ οἱ Τοῦρκοι στρατιῶται. Μὰ κανένα δὲν εὗρον· ἔφυγαν καὶ πῆγαν στὸ Καρατσάϊ, μικρὸ χωριὸ μισὴ ὥρα κάτω ἀπ' τὸν Ἅη-Γεώργη, γιὰ νὰ φέρουν τὰ μαντάτα στὸν καϊμακάμη, ποὺ εἶχε ἔλθῃ μὲ στρατὸ γιὰ νὰ κρατῇ τὰ χωριὰ στὴν ὑποταγή, πῶς ***πέντε χιλιάδες ἀντάρται*** ἔφθασαν στὸ χωριὸ στὸν Ἅη-Γεώργη. Ἔτσι τοὺς ἐπλήθυνε ὁ φόβος των!

Ὁ καϊμακάμης, ὅμα τ' ἄκουσε, μὲ τὸ στρατό του καὶ μὲ τὰ κανόνια τὴν ἴδια ὥρα ἔβγηκε γιὰ τὸν Βόλο καὶ ἐκλείσθηκε στὸ κάστρο. Φόβος καὶ τρόμος ἔπιασε αὐτόν, ποῦ ἦταν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος τῶν χωριῶν. Μετὰ τὴν ἀπόλυσι τῆς ἐκκλησίας πέρασε ἀπ' τὸ ***μπεηλίκι*** καὶ

ἡ θειὰ Γώγινα. Μὲ χαρὰ ἄκουσε τὸ πῶς ἔφυγαν οἱ Τοῦρκοι στρατιῶται· «ἔδιωξε κι' αὐτοὺς» εἶπε, «μαζὶ μὲ τὰ καλικαντζάρια ***ἡ ἁγιαστοῦρα*** τοῦ Παπαθύμιου», καὶ μπῆκε μέσα, γιατὶ ἡ ἐξώθυρα ἦταν τετράνοιχτη, καὶ ἐρράντισε μὲ ***ἁγιασμὸ τὸ μπεηλίκι***.

. . . . . .

. . . . . .

Ὕστερα ἀπὸ ἕνα μῆνα ὁ Καπετὰν Μπασδέκης, ***γενικὸς ἀρχηγὸς τῆς Ἐπαναστάσεως*** ἦταν στὸν Ἅη-Γεώργη. Ἐκεῖ μαζεύθηκαν ὅλοι οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν 24 χωριῶν τοῦ Πηλίου, ***στὸ σπίτι*** δὲ τοῦ γιατροῦ Χατζῆ-Στάθη ἐγράφη τὸ ἐπαναστατικὸ ἔγγραφο, ἡ ***διαμαρτυρία πρὸς τὰς Μεγάλας Δυνάμεις*** μὲ τὴν ὁποίαν ἔλεγαν ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ Πηλίου πέταξαν ἀπ' ἐπάνω τους τὴ μαύρη σκλαβιὰ καὶ ἐκήρυξαν τὴν ἕνωσί τους μὲ τὴν ἀγαπητή τους *μητέρα*, ***τὴν Ἑλλάδα.*** ***Τὸ γραμματικὸ*** τὸν ἔκαμε ***ὁ Παπαθύμιος***.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

ΑΠΟ Τ' ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

Η ΕΛΛΑΔΑ

Ἡ Εὐρώπη τὴν κυττάει πῶς θὲ νὰ πράξῃ·
Τῆς Εὐρώπης κυττάει κατὰ τὰ μέρη
Χωρὶς ὄψη τὸ πρόσωπο ν' ἀλλάξῃ,
Ἀπάνου εἰς τὴ ρομφαία βάνει τὸ χέρι.
Βασιλικὰ καὶ μὲ πολέμια τάξη
Ἔκαμε νεῦμα, ὁποῦ ἔλεγε Ἀκαρτέρει.
Καὶ κατὰ τὴν Ἀσία φριχτογυρίζει,
Τὸ δάχτυλο κινάει καὶ φοβερίζει.

Δ. ΣΟΛΩΜΟΣ

Η BALLADE ΤΗΣ ΟΜΙΧΛΗΣ

(Adagio)

Γενιέμαι ἀπ' τὸν πόνο!
κι' ἀπλώνω κι' ἀπλώνω
κι' ἀπλώνομαι πέρα
κι' ἀπλώνομαι γύρω
σ' ὀχτιὲς καὶ σὲ βίθη
συντρίμια νὰ σπείρω·
κι' ἀπλώνομαι πέρα
κι' ἀπλώνομαι γύρω
καὶ μ' εἶπαν ὁ πέπλος
πῶς εἶμαι τοῦ ὀνείρου!
Κι' ἀπλώνομαι γύρω
κι' ἀπλώνω κι' ἀπλώνω
καὶ τῦπο λυώνω.

Γενιέμαι ἀπ' τὸν πόνο!
κι' ἀπλώνω κι' ἀπλώνω
κι' ἀπλώνομαι πέρα
κι' ἀπλώνομαι γύρω
σὰν πέπλος ὀνείρου·
κι' ἀπλώνω κι' ἀπλώνω
καὶ κλώθω τὸν πόνο.
Σὰ νύφη μὲ χαίρονται
ὀχτιὲς καὶ γιαλοί—

Ῥωτᾶτε τὰ ῥόδα
καὶ τἄρμενα, ἀλλοί!
Γενιέμαι ἀπ' τὸν πόνο
κι' ἀπλώνω κι' ἀπλώνω
καὶ στάζω τὸν πόνο.
Κι' ἀπλώνω κι ἀπλώνω,

Κι' ἀπλώνομαι πέρα
κι' ἀπλώνομαι γύρω—
Ὁ πέπλος, ποιὸς μ' εἶπε;
Πῶς εἶμαι τοῦ ὀνείρου;
Σὰ νύφη μὲ χαίρονται
κι' ἀπλώνω κι' ἀπλώνω,
στοὺς κλώνους χρεμιέμαι,
στοὺς θόλους ῥιζώνω.
Σὰ νύφη μὲ χαίρονται—
ῥωτᾶτε τὰ ῥόδα!
Στοὺς κλώνους χρεμιέμαι
στοὺς θόλους ῥιζώνω—
Ῥωτᾶτε τὰ ῥόδα
κι' ὡιμὲ τὴν ψυχή!
Ποιὸς λέει ἔναι ἥλιος
πῶς τάχα μὲ σβεῖ;—
Ῥωτᾶτε τὰ ῥόδα
κι' ὡιμὲ τὴν ψυχή!

© SISMANOGLIO

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΗΣΚΙΩΝ

(VALSE MACABRE)

Μὴν ἀκοῦς ψηλὰ
τὴν ἀστροφεγγιὰ
μὴν ἀκοῦς τί λέει·
μὰ ἔλα δῶ κοντά μας
ἔλα μὴν ἀργῇς
στὴ συντροφιά μας.

Μὴν ἀκοῦς μακρυὰ
στὴν ἀκρογιαλιὰ
τὶς τρελλὲς γοργάδες,
μὴν ἀκοῦς τί λένε·
μὰ ἔλα δῶ κοντά μας,
ἔλα μὴν ἀργῇς
στὴν ἀγκαλιά μας.

Εἶναι ἀπάνω στἄστρα
πνεύματα κακά,
λάμπει τῆς ψυχῆς.
Ἔλα δῶ κοντά μας,
ἔλα, μὴν ἀργῇς,
στὸ ξεφάντωμά μας.

Εἶναι οἱ γοργάδες
στὶς ἀκρογιαλιὲς
μάγισσες κακές.
Ἔλα ἀράμισά μας,

ἔλα, μὴν ἀργῇς,
στὸν τρελλὸ χορό μας.

Σῶπεψαν στὰ κλώτια
δόλωμα κακὸ
οἱ κακές, ταϊφόνια. . .
μὴ γιὰ μᾶς μιὰ γλαύκα
ἀπ' τὰ ρίπια ἐκεῖ,—
μὴν ἀπατριχιάζῃς!
παίζει μουσική
πιὸ νοσταλγική·
σίρνει τὸ ρεθμό μας
στὸν ἀργὸ χορό μας.

Μὴν ἀπατριχιάζῃς!
ἔλα δῶ μ' ἐμᾶς,
θὰ σὲ γαντζερίσουμε
ποὲ νὰ μὴν ξεπιᾷς.
Ἔλα, θὰ σὲ πάρουμε
πάντα σύντροφό μας
στὸ μακρὺ κι' ἀτέλειωτο,
στὸν ἀργὸ χορό μας

ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ

ΓΝΩΜΑΙ

— Ἡ καρδιὰ τῆς γυναικὸς ὁμοιάζει πρὸς τὴν χιόνα· ἅμα ὀλίγον συγκινῇ μεταβάλλεται εἰς βόρβορον.

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΖΟΛΑ

— Ὁ ἀνὴρ ἀπαιτεῖ παρὰ τῆς γυναικὸς πολὺ ὀλίγα, ἡ δὲ γυνὴ ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ ἀνδρὸς τὸ πᾶν.

ΣΟΠΕΓΧΑΟΥΕΡ

SISMANOGLIO

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΚΟΥ·Ι·ΝΤΑΣ

I

Ἐβγῆκα φρέσκια φρέσκια ἀπὸ τὸ κατάστημα Brwnther ἀφοῦ πρῶτα ἐπέρασα ἀπὸ τὰ τεράστια ὑφαντουργικὰ μηχανήματα τοῦ ἐργοστασίου του. Λὲν σᾶς διηγοῦμαι τί ἐτράβηξα ἐκεῖ μέσα, ἕνα μόνον σᾶς εὔχομαι, καλύτερα νὰ περάσετε καὶ σεῖς ἀπὸ ἐκεῖ, παρὰ νὰ φθάσετε ὅπου ἔφθασα ἐγώ: στὸ *θέατρο*.

Μιὰ μέρα ἀπὸ τὸ κατάστημα ἢ μᾶλλον ἀπὸ τὸ ράφι τοῦ καταστήματος μ' ἐτράβηξε ἕνας ὑπάλληλος, μὲ ξεδίπλωσε, μὲ μέτρησε μὲ κάτι λόγια: ἕνα, δύο, τρία, ἰσοδυναμοῦντα μὲ τὸ Requiescat in pace, μὲ ἀπέκοψε ἄπονα ἀπὸ τὸ ὁλικόν μου «ὦρα, μὲ δίπλωσε σ' ἕνα χαρτὶ καὶ μ' ἐνεχείρισε σὲ κάποιον ἄλλον, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶπε «μὲ γειά». Αὐτὸς μ' ἐπῆρε ὑπὸ μάλης κ' ἔφυγε. Ποῦ ἐπήγαινα πειὰ δὲν ἤξευρα. Εἶχα κάποιο φόβο καὶ κάποια χαρὰ γιὰ τὴν τύχη ποῦ μὲ περίμενε.

Τέλος ἐφθάσαμε κάπου, μ' ἔξετύλιξαν, μ' ἔστρωσαν κάτω στὸ πάτωμα, μοῦβαλαν στὰ τέσσαρα ἄκρα τέσσαρα καρφάκια—γιὰ κάποιον ἄλλον εἶχα ἀκούσει πῶς τοὔχαν βάλει τρία. —Μετὰ τὰς διατυπώσεις αὐτὰς ἔφεραν τριγύρω μου κάτι τενεκέδες—αὐτοὺς τοὺς ἐγνώριζα ἀπὸ πρίν, εἶχα δῆ πολλοὺς στὸ κατάστημα ποῦ ἔμενα— καὶ ἄρχισαν ἀμέσως νὰ μὲ μπογιατίζουν.

Τέλος μ' ἔφκιασαν ἕνα θαυμάσιον παρασκήνιο, μὲ χρυσῆ γηρλάντα καὶ μὲ κατακόκκινο φόντο —αὐτὸ τὸ χρῶμα ἔμαθα κατόπι πῶς τὸ λὲν καὶ ἐρύθημα, φαίνεται πῶς χρειάζεται σὲ κουίντα θεάτρου— μὲ πῆραν ἐναερίως καὶ μ' ἔστησαν

σ' ἕνα θέατρο. Ἐκεῖ ἐγνώρισα καὶ ἄλλας συντρόφους μου, στημένας ἔτσι στὴ γραμμὴ σὰν στρατιῶτες.

Ἂς μὴ τὰ πολυλογοῦμε, ἂν καὶ ἔπρεπε νὰ εἶμαι γλωσσοκοπάνα πρώτης τάξεως, ἐξ ἐπαγγελματικῆς πλέον ἕξεως.

Τί ἐστι θέατρον δὲ θὰ σᾶς πῶ. *Παρασκήνιον* μόνον. Κι' αὐτὸ σὲ δυὸ λόγια. Παρασκήνιον ἐστὶ πανὶ βαμμένο καὶ καρφωμένο ἐπάνω σὲ τέσσαρα ξύλα, σκοπὸν ἔχον νὰ φράζῃ τοὺς ἠθοποιοὺς καὶ ν' ἀκούῃ ὅσα ὅλοι οἱ ἐξομολογηταὶ τοῦ κόσμου δὲν θὰ κατορθώσουν ν' ἀκούσουν ποτέ.

Εἶμαι πανὶ καὶ ὡς ἐκ τούτου ἴσως δὲν μὲ κατέλαβε πανικὸς φόβος. Τὰ ξύλα ὅμως ποῦ μὲ συγκρατούσανε ἄρχισαν ἀπὸ τὸ πρῶτο βράδυ νὰ τρίζουν καὶ ἀπὸ αἴσθημα φόβου καὶ ἀπὸ ἀποτόμους συνθλίψεις, μὲ κάτι ὡμοπλάτες γυμνὲς καὶ μὲ κάτι ξεθωριασμένα φράκα. Καινουριοβαμμένη ἐγὼ μετέδιδα τὴν κόκκινη μπογιά μου στὶς καταλεύκες ἐκεῖνες σάρκες. Μιᾶς μᾶλιστα ἐλέρωσα ἕνα ἀτλαζωτὸ κίτρινο φουστάνι, καὶ τέτοιο βρισίδι μοῦ τράβηξε, ὥστε ξεράθηκα κυριολεκτικῶς κ' ἔπαθα ἀπὸ ἕνα τέτοιο τρόμο, ὥστε ἔκτοτε γιὰ μένα ὁ κίτρινος κίνδυνος κατήντησεν ὁ ἐφιάλτης μου.

Τί εἶδα καὶ τί ἄκουσα ἐκεῖνο τὸ πρῶτο βράδυ εἶναι ἀδύνατον νὰ περιγραφῇ. Ἅμα ἐτελείωσε ἡ παράστασις ἔνοιωσα ν' ἀκουμβᾷ ἐπάνω μου κάποιο πρᾶγμα.

Τὰ φῶτα βαθμηδὸν εἶχαν σβήσει. Ὕστερα ἄκουσα κάτι βήματα ποῦ στάθηκαν κοντά μου καὶ δυὸ φωνὲς ποῦ μιλοῦσαν κρυφά.

— Ἔ πῶς σοῦ φάνηκα ἀπόψε; εἶπε μιὰ φωνὴ γυναικεία.

— Ἐρωτᾷς; μαγεία. Ἀλλὰ καὶ ἡ Μαρῆ ἔπαιξε θαυμάσια.

— Κακέ!

— Μὰ γιατί αὐτός σὲ πειράζει;

— Φυσικὰ μὲ πειράζει, θυμόνω.

Ἐπηκολούθησε βραχεῖα σιγή. Μιὰ διπλανή μου κουίντα ἀνεστέναξε. Γιατί ἄραγε;

— Λοιπὸν τὰς ἐντυπώσεις σου.

— Μὰ δὲν σοῦ εἶπα;

— Ὄχι. Μοῦπες γιὰ τὴ Μαρῆ.

— Καλὰ θὰ τὰς δῇς· αὔριο ***θὰ γράψω.***

— Ναί, πάλι δυὸ λογάκια γιὰ μένα, καὶ μιὰ ***στήλη*** γιὰ κείνην!

— Τρελλή!

— Ἄκουσε...

Καὶ ἐσταμάτησε· καὶ μετὰ μικρὸν ἀποτόμως

— Ἔρχεσαι νὰ φᾶμε ἀπόψε μαζί;

— Ἔρχομαι.

Καὶ ἔφυγαν. Ἐμείναμεν μόναι· ἤρχισα νὰ κάμω ἑταφόρους σκέψεις. Τὸ νέον μου στάδιον ἤρχισε νὰ μοῦ ἀρέσῃ· φῶτα, μουσική, ψέμματα, θόρυβος καὶ ὕστερα σκοτάδι. Ἐμεινα βυθισμένη σὲ σκέψεις· προσπαθοῦσα νὰ βγάλω κανένα φιλοσοφικὸ συμπέρασμα ἀπ' ὅλα αὐτά, ἀλλὰ τίποτε. Καὶ φυσικά, τί μπορεῖ νὰ σκεφθῇ ἕνα πανὶ Ἀμερικάνικο σὰν κ' ἐμένα;

Ἔξαφνα κάποιος στεναγμὸς μ' ἔκαμε νὰ προσέξω ἀλλοῦ. Ἦτο ἡ διπλανή μου κουίντα.

— Εἶχες ἀναστεναξῃ καὶ πρὸ ὀλίγου;

— Ναί!

— Γιατί;

— Γιὰ σένα.

— Γιὰ μένα;

— Ναί· γιατί εἶσαι προτάρα καὶ σὲ λυποῦμαι κακομοίρα, ποῦ θὰ διαφθαρῇς ἐδῶ μέσα· θὰ πάθῃς συμφορές.

— Σὰν τί;

— Ἄμ' μήπως λέγονται σὲ μιὰ στιγμή; Θὰ δῇς. Ἐστέναξα γιὰ σένα, γιατί σὲ πονῶ. Νὰ κύτταξέ με. Ἐγὼ σ' ἐγνώρισα ἀμέσως, εἶσαι ἀπὸ τὸ σόϊ μου. Κατάστημα Brwnther N. 7. Ἐστέναξα γιὰ τὴ κακομοιριὰ τῆς τύχης μας. Μᾶς κατεσκόπευσαν τὸ πρῶτον καὶ μᾶς χρησιμοποίησαν σ' ἕνα εἶδος ρουχισμοῦ φρικῶδες. Ἐμεῖς τὰ δίμητα, οἱ χασέδες, τὰ κάμποτ, δηλαδὴ ἡ κάτω τάξις τῶν πανικῶν, λὲς καὶ τῶχει ἡ μοῖρά μας, ἀδελφή, νὰ παριστάμεθα διαρκῶς στὰς ἐλεεινοτέρας στιγμὰς καὶ θέσεις αὐτοῦ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἡ συνδόνια θὰ μᾶς κάμουν, ἢ ἐσώρρουχα, ἢ μαντήλια, ἢ βρακάκια μικρῶν παιδιῶν, ἢ... θοῦ κύριε φυλακὴν τῷ στόματί μου! κουίντες καὶ αὐλαῖες θεάτρου. Δηλαδὴ ἡ μοῖρά μας τῶχει νὰ κυλιούμαστε σ' ὅ,τι ρυπαρὸν καὶ ἀηδές. Σήμερα ποῦ σὲ εἶδα σὲ πόνεσα ὁ καθένας, βλέπεις, πονεῖ τοὺς ὁμοίους του. Ἅμα ἄκουσα μάλιστα καὶ τὸ ντονέτο τῶν δύο, τῆς πραμαντόνας μας δηλαδὴ καὶ τοῦ λογίου ἐκείνου—ξεύρεις τί θὰ πῇ λόγιος;

— Ὄχι.

—Καλύτερα νὰ μὴ μάθῃς ποτέ—τότε ποῦ λὲς καῦμένη, σὲ λυπήθηκα πιὸ πολύ, σκέφθηκα πῶς θὰ γίνῃς κ' ἐσὺ ἐδῶ μέσα... ἄστα!

— Μὰ τί ἔλεγαν ἐκεῖνοι;

— Τίποτα σχεδὸν μικρὰ πράγματα. Συμφωνοῦσαν τὸ πνῖξιμο ἑνὸς ὁμοίων των.

— Μὰ δὲν εἶπαν τέτοιο πρᾶγμα.

Εἶπαν ἁπλῶς πῶς πᾶν νὰ φᾶνε.

— Ναὶ· καὶ ξεύρεις τί; τοὺς πόθους ἑνὸς ἄλλου ὁμοίου των, τὴ δόξα, τὸ ἐγώ, τὸ ψωμί, τὴ στέγη, τὸν ἥλιο.

— Μὰ πῶς, γιὰ τί;

— Γιὰ τὴ δόξα, γιὰ τὸ ἐγώ, γιὰ τὴ στέγη, γιὰ τὸ ψωμί, γιὰ τὸν ἥλιο!...

— Δὲν σὲ νοιώθω!

— Καλύτερα. Καληνύχτα.

. . . . . .

. . . . . .

Ἐπέρασαν χρόνια στὸ ἴδιο θέατρο, στὴν ἴδια θέσι ἔμεινα πάντοτε.

Τί εἶδα, τί ἤκουσα, τί ἐδιδάχθηκα ἐκεῖ μέσα, δὲν περιγράφεται.

Ἕνας μικρόκοσμος, συνθλιβόμενος, συσπειρούμενος ἐκεῖ, σ' ἕνα φρικώδη ἐναγκαλισμὸ ἐξοντώσεως. Ἕνα παμμέγιστον **ἐγώ,** μὲ χιλίας κεφαλὰς λερναίας. Ἕνα φλῆγμα, καὶ μία κραυγὴ πόνου. Ἕνα εὖγε καὶ μία βλασφημία. Σφίγγες καὶ γρῖφοι καὶ ὑπόγριφοι καὶ χίμαιραι, λάσπη καὶ δόξα, ἀρώματα καὶ δυσοσμίαι, ράκη μορφῶν καὶ ψυχῶν, ὅλα, ὅλα σ' ἕνα οἰκτρὸν ἀλληλοφάγωμα γιὰ τὴ δόξα, γιὰ τὸ **ἐγώ,** κτλ. κτλ. κτλ.

II

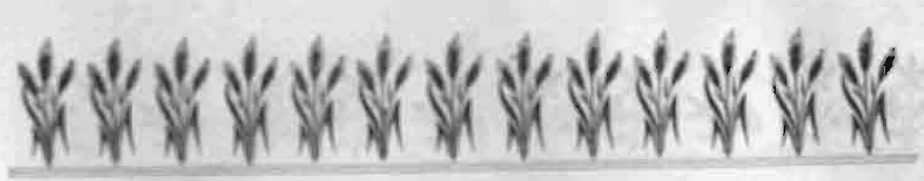
Ἐπέρασαν ἀκόμη χρόνια πολλά. Ἐγὼ ἐπάλιωσα ἐκεῖ μέσα. Μόνον ἐγώ, τίποτε ἄλλο, ὅλα τὰ ἴδια.

Ὅταν ἄρχισα νὰ κουρελιάζωμαι, οἰκτρά, ἐλεεινή, ξεβαμμένη, μὲ ξεκάρφωσαν ἀπὸ κεῖ καὶ μ' ἐπέταξαν σὲ μιὰ γωνιά. Ἀπὸ πέταγμα σὲ πέταγμα, ἔφθασα τὴν εἴσοδον τῶν ἠθοποιῶν. Ἔμεινα ἐκεῖ καὶ τώρα χρησιμεύω γιὰ νὰ καθαρίζουν τὰ παπούτσια των.

Κάποτε σὰν βρέχει, τὸ πρωῒ ποὺ ἔρχονται γιὰ πρόβα, σκουπίζουν ἐπάνω μου τὰ πόδια των καὶ ψιθυρίζουν: *Θεέ μου, τί λάσπες!*

Κ' ἐγὼ τὸ βρωμόπανο, τὸ κουρέλι, ψιθυρίζω σιγά: ***τί λάσπες!***

ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

ΓΑΛΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΒΕΡΛΑΙΝ

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ ΣΤΗ ΔΕΣ. LUC.. VIT...

Μὲς στὴν καρδιά μου νοιώθω μιὰ βροχὴ
ὡσὰν αὐτὴ ποὺ πέφτει πιὰ στὴν πόλι.
Ἀχ! μέσα στὴ καρδιά μου ὅλη
ἡ χαύνωσι κ' ἡ νάρκη κατοικεῖ.

Ὦ τῆς βροχῆς εἰσὶς γλυκιὲς σταλαγματιὲς
στὸ χῶμα καὶ στὴν κάθε στέγη!
Ἀχ! τ' εἶνε σὲ καρδιὰ ποὺ κλαίγει
τὸ κλάμμα τῆς βροχῆς κ' οἱ σταλαγμοί.

Βρέχει μέσ' στῆς καρδιᾶς μου τὸ βυθὸ
τὸν κουρασμένο, ἄχ! χωρὶς αἰτία.
Μὴ κάποια τὴ βαρέθει προδοσία;
Ὄχι! Τὸ πένθος της δὲν ἔχει ἀφορμή.

Εἶνε βαριὰ ἡ λύπη, πολὺ μεγάλη, πιὸ τρανὴ
τῆς λύπης σου ὅταν δὲν ξέρῃς τὴν αἰτία.
Δὲν νοιώθω μῖσος, οὔτ' ἀγάπη καὶ κακία,
Καὶ ὅμως νοιώθω λύπη στὴν καρδιά.

ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

SISMANOGLIO

ΕΞ ΑΝΕΚΔΟΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

"ΑΣΤΡΑΙΑ„

Εἰς πράξεις τρεῖς

(Πράξις β', σκηνὴ β')

(Μέσα στὴν αἴθουσα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Ἀνδρέα κάθεται ἡ ἀδελφὴ του Στεφανία, μὲ τὴ ψυχὴ ἀνάστατη ἀπ' ὅσα τῆς εἶχε πῆ ἡ Μοῖρα στὴν τράπεζα περὶ πρὸς τὸ ὄνομά της στὸ βιβλίο τῆς Μοίρας εἶναι ὄχι Στεφανία, ἀλλὰ Ἀστραία. Πῶς θ' ἤθελε Κύριος χωρὶς νὰ περιμένῃ κανένα νὰ πῇ πῶς εἶναι χρεωμένο νὰ γίνουν, ἕνα οἱ δύο τους, ἕνα καὶ φωτεινὸ στὸν κόσμο. Καὶ σὲ λίγο, δυστυχῶς ἀπὸ μιὰ μπόρα, δύο ναῦτες φέρνουν ἕνα ναυαγό, λιποθυμισμένο, μουσκεμένο. Καὶ ὁ ναυαγός, ὁ ἄγνωστος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, εἶναι τώρα ἐκεῖ κοντὰ της στὸ πλαγινὸ δωμάτιο ποὺ ἀνοίγει στὴν αἴθουσα τοῦ σπιτιοῦ. Τὰ συλλογίζεται ὅλ' αὐτὰ ἡ Στεφανία ὅταν αὐτὸς βγαίνῃ κ' ἔρχεται κοντὰ της χωρὶς ἐκείνη νὰ τὸν ἀντιληφθῇ. Τὸ ὄνομα τοῦ ναυαγοῦ εἶναι Φωτεινός.)

Φωτ.—Κυρία...

Στεφ.—(Ἀνατινασσομένη) Καλῶς ἤλθατε... ἐκινδυνεύσατε κ' ἐσώθητε... ὁ Θεὸς νὰ σᾶς φυλάγῃ πάντα...

Φωτ.—Καὶ τοὺς σωτῆρας μου, ἐκείνους πρώτους...

Στεφ.—Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς σκεπάζῃ ὅλους μας... ὅλους τοὺς ἀνθρώπους... Μὰ ἐλᾶτε, καθήσετε... (καθ' ἑαυτὴν) εἶναι σὰν νὰ σαλεύῃ ὅλη μου ἡ ὕπαρξις... (πρὸς τὸν Φωτ.) φαίνεσθε ἀκόμη πολὺ ἀδύνατος... ἐδῶ στὸν καναπὲ θὰ εἶσθε καλύτερα...

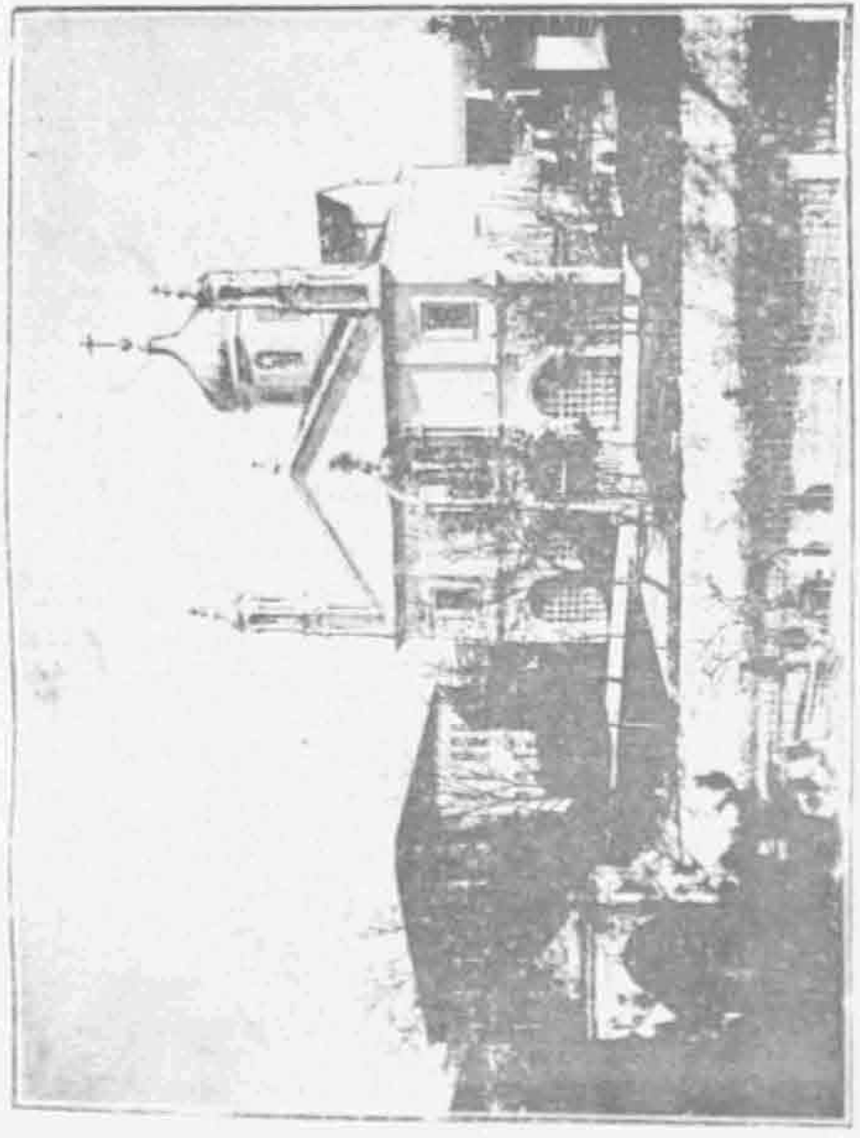
Φωτ. (καθήμενος) — Ὅπως τώρα καὶ χθὲς ἤκουσα τὴ φωνή σας καθὼς σ' ἕνα ὄνειρο... κι' ὅπως τώρα καὶ χθὲς ἐλέγατε λόγια πολὺ ἁπλᾶ... Μὲ συγχωρεῖτε νὰ ἐρωτήσω ποιὰ εἶσθε;

Στεφ. — Εἶμαι μιὰ φίλη σας.

Φωτ. — Κι' αὐτὸ ἐδῶ τὸ σπίτι

Στεφ. — Εἶναι κι' αὐτὸ τὸ σπίτι ἑνὸς φίλου σας...

Φωτ. — Ναί, ναί... τὸ αἰσθάνομαι πῶς ὅλα εἶναι φιλικὰ τριγύρω μου...

Ο ΕΝ ΑΜΙΣΩ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΝΑΟΣ

Στεφ. — Δὲν εἶν' ἀλήθεια; Ἐδῶ θὰ ξαναβρῆτε τὴν πατρίδα σας.

Φωτ. – Γεννήθηκα καὶ μεγάλωσα στὸ καράβι.

Στεφ. — Πῶς εἴπατε; ... Ὅπως κι' ἂν εἶναι ἔχετε πάντα κἄπου μιὰ πατρίδα.

Φωτ. — Ἔχουμε μιὰ πατρίδα ὅλοι μας, μὰ ἐκείνην δὲν τὴν εἴδαμε ποτέ!

Στεφ. — Παράξενο μ' ἀληθινό... Κ' ἡ δική σας;

Φωτ. — Εἶν' ἡ θάλασσα, ἂν ἐπιμένετε.

Στεφ. — Δὲν ἐπιμένω ... μὲ συγχωρεῖτε ... μὰ εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποῦ ἀκούω νὰ μοῦ μιλοῦν ἔτσι... καὶ μοῦ κινεῖτε πολὺ τὴν περιέργεια,—τὸ ἐνδιαφέρον ἤθελα νὰ πῶ... Λοιπὸν ἐλέγατε;

Φωτ. — Πῶς εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποῦ πατῶ σὲ στεριά.

Στεφ. — Καὶ δὲν ἀράζατε λοιπὸν ποτέ;

Φωτ. — Ἀράζαμε κἄποτε, μὰ πολὺ σπάνια.

Στεφ. — Μὰ τότε πῶς ἔτυχε ποτὲ νὰ μὴ βγῆτε ἔξω;

Φωτ. — Δὲν ἦταν ἡ σειρά μου, δὲν ἔπρεπε.

Στεφ. — Ἡ σειρά σας; Ὥστε ἦταν κι' ἄλλοι σὰν ἐσᾶς στὸ καράβι;

Φωτ. — Ἤμαστε ὅλοι δώδεκα· ἐγὼ ἤμουν ὁ τελευταῖος· καὶ κάθε φορὰ ποῦ ἀράζαμε ἔμενε κ' ἕνας ἔξω.

Στεφ. — Καὶ τώρα ἦταν ἡ δική σας ἡ σειρὰ νὰ βγῆτε;

Φωτ. — Ναί, μὰ τὸ καράβι αὐτὴ τὴ φορὰ βούλιαξε.

Στεφ. — Ἂς μὴ σᾶς λυπῇ αὐτό... καὶ τὸ νησί μας δὲν εἶναι ἄσχημο... Σᾶς ἀρέσει ἐδῶ;

Φωτ — Εἶσθε ἡ πρώτη γυναῖκα ποῦ βλέπω. Εἶσθε πολὺ ὡραία.

Στεφ. — Πῶς αὐτό; Κ' ἡ μητέρα σας;

Φωτ. — Δὲν τὴν ἐγνώρισα... Ἤμουν ὁ πρῶτος ποῦ γέννησε κι' ὁ τελευταῖος, γιατί πέθανε καθὼς μ' ἐγέννησε.

Στεφ. — Ὁ Θεὸς νὰ τὴν ἀναπαύσῃ...

Φωτ. — Ναί, μὰ δὲν τὴν ἀνέπαυσε...

Στεφ. — Δὲν τὴν ἀνέπαυσε; Καὶ πῶς μπορεῖτε νὰ ξέρετ' ἐσεῖς πῶς ὁ Θεὸς δὲν ἀνέπαυσε τὴν μητέρα σας;

Φωτ. Ἔτσι ἔλεγεν ὁ Καραβοκύρης πῶς ἡ μητέρα μου ἔγινε τώρα ἕνα μὲ τὰ κύματα, πῶς τώρα ταξιδεύει μ' αὐτὰ αἰώνια.

Στεφ. — Μιλεῖτε πολὺ εὔμορφα καὶ λέτε λόγια πολὺ βαθειά. Ποιὸς σᾶς ἔμαθε νὰ μιλῆτε ἔτσι;

Φωτ.— Μ' ἔμαθεν ὁ Καραβοκύρης· ἦταν ἕνας ἄνθρωπος πολὺ σοφός.

Στεφ.— Καὶ δὲ θυμᾶστε καθόλου τὶς πολιτεῖες ποῦ ἀράξατε;

Φωτ.— Θυμοῦμαι μόνο στὴ νύχτα τοὺς ἤσκιους των. Ἦταν λευκοὶ κι' ἀράζαμε πάντα νύχτα.

Στεφ.— Καὶ τὰ ὀνόματά των δὲν τὰ ξέρετε;

Φωτ.— Μόνον ὁ Καραβοκύρης ἤξερεν ὅλα τὰ ὀνόματα. Ὁ καθένας ἀπὸ 'μᾶς ἤξερε μόνο τὸ ὄνομα τῆς πολιτείας ποῦ θἄβγαινε· μὰ τίποτε δὲν λέγαμε ὁ ἕνας στὸν ἄλλο.

Στεφ.— Κ' ἐσεῖς ποῦ θὰ βγαίνατε;

Στεφ.— Στὸ νησὶ τῆς *Ἀστραίας*.

Στεφ. (Ἀνατινασσομένη)—Πῶς;

Φωτ.— Στὸ νησὶ τῆς *Ἀστραίας*...

Στεφ.— Στὸ νησὶ τῆς Ἀστραίας εἴπατε; Στὸ νησὶ τῆς Ἀστραίας;

Φωτ. — Πῶς ἀλλάξατε ὄψι! Γιατί ἀλλάξατε ἔτσι ὄψι; Μήπως εἶπα τίποτε ποῦ δὲν ἔπρεπε νὰ πῶ; Σᾶς *παρακαλῶ* νὰ μὲ συγχωρήσετε.

Στεφ.— Ὄχι! Ὄχι! Ἀπ' ἐναντίας.. ἀπ' ἐναντίας... Καὶ ποῦ εἶναι αὐτὸ τὸ νησί; Ξέρετ' ἐσεῖς ποῦ εἶναι αὐτὸ τὸ νησί;

Φωτ.— Θὰ μποροῦσε νὰ σᾶς τὸ πῇ ὁ Καραβοκύρης. Ἐγὼ ἤξερα μόνο πῶς ἐκοντεύαμε.

Στεφ. — Ὥστε ὁ Καραβοκύρης σας ἤξερε πῶς ὑπῆρχε κάπου ἕνα τέτοιο νησί;

Φωτ.— Ἐκεῖνος ἤξερεν ὅλες τὶς στεριὲς καὶ ὅλες τὶς πολιτεῖες ποῦ εἶναι σ' ὅλες τὶς στεριές. Ἐκεῖνος ἤξερεν ὅλα τὰ πέλαγα καὶ ὅλα τὰ νησιὰ ποῦ εἶναι σ' ὅλα τὰ πέλαγα.

Στεφ. [Μὲ ταραχήν]—Δὲν μοῦ λέτε; Καὶ τ' ὄνομά σας; Ἀκόμη δὲν μοῦ εἴπατε τ' ὄνομά σας.

Φωτ.— Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποῦ μ' ἐρωτᾶτε· τὸ ὄνομά μου εἶναι Φωτεινός.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

ΣΑΝ ΟΝΕΙΡΟ

Στὴ σάλα μας, ποῦ ἀντήχησαν δυὸ ψαλμῳδίες,
Ἡ μιὰ χαρᾶς καὶ συμφορᾶς ἡ ἄλλη,
Ποῦ λιβανιοῦ καὶ λουλουδιῶν σκορπῇ εὐωδίες,
Ποῦ ἀκόμη τὴ μυρώνουνε τ' ἀγνά σου κάλλη,

Μῶλευε ὁ ὕπνος τὸ πονόχερτο κεφάλι,
Στὴ σάλα μας, ποῦ ἀντήχησαν δυὸ ψαλμῳδίες,
Εἶχα ἀραμμένα τὰ χεριά, ὅλα ἀραμμένα,
Παρόμοια σὰν τὴ νύχτα, ποῦ τοῦ γάμου

Μὰς ἔρωσαν τὰ στέφανα τὰ ἀνειρμμένα,
Καὶ μέσα στὸν ὕπνο μου, στὴν ἐπιφαντασιά μου,
Ἤρθες μὲ τὴν ὡραία φορεσιὰ τοῦ γάμου,
Κ' ἔβηκες ὅλα τὰ χεριά, ἕνα ἕνα...

M. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

SISMANOGLIO

ΓΑΛΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

SULLY PRUDHOMME

ΣΤΗΝ ΑΚΡΗ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ

Τὰ δυὸ στὴν ὄχθη, ποῦ περνᾷ τὸ κῦμα τὸ δροσάτο
νὰ βλέπαμε τὸ κῦμα νὰ περνᾷ·
κι' ἂν ἦνα γοργοσύντροφο ψηλὰ γλυστράει ἀφράτο,
νὰ βλέπαμε τὸ νέφος νὰ γλυστρᾷ.

Ἂν μι' ἀχυρόπλεχτη σκεπὴ καπνίζῃ στ' ἀκρογιάλι,
νὰ βλέπαμε νὰ φεύγῃ τὸν καπνό·
νὰ πίναμε, ἂν μᾶς μύρωναν τὰ ταπεινὰ βοτάνια,
τὸ μύρο τους, τὰ δυό, τὸ ταπεινό.

Κι' ἂν εἶν' ὁλόγλυκος καρπὸς ποῦ φραίνει τὸ μελίσσι,
νὰ τρῶμε τὸν ὁλόγλυκο καρπό·
στὸ δάσος π' ἀκουρμαίνεται τ' ἀηδόνι ἂν κελαϊδήσῃ,
ν' ἀκοῦμε τὸ πουλὶ τὸ ἐρωτικό.

Κ' ἐκεῖ, στὰ φύλλα μιᾶς ἰτιᾶς, ποῦ ὁ ἀγέρας μουρμουρίζει,
τ' ἀγέρι νὰ περνᾷ μουρμουριστά·
ὅσον καιρὸ τ' ὄνειρο αὐτὸ τὸ νοῦ μας νανουρίζει,
στὸ νοῦ μας ὁ καιρὸς νὰ μὴ βαστᾷ.

Ἂν οἱ καρδιές μας ἀνεβαν ν' ἀνέβαν ἀπ' τὸν πόθο,
τοῦ ἔρωτα, ποῦ σμίγει τες γλυκά,
κι' ἀπὸ τοῦ κόσμου τοὺς καημοὺς ποῦ νοιώθεις καὶ ποῦ νοιώθω
νὰ μὴ μᾶς μένῃ ἐνθύμηση καμμιά.

Κ' ἔτσι μπροστὰ στὸ κάθε τι, ποῦ ζῇ κ' ἀναστεράζει,
ἀστέναχτοι καὶ σ' ὅ,τι ποῦ περνᾷ,
εὐτυχισμένοι, ἀνάλλαγοι στὸ κάθε τι π' ἀλλάζει,
νὰ ζούσαμε τὰ δυὸ παντοτινά!

ΤΑ ΜΑΤΙΑ

Ὅλα ὡραῖα, μαῦρα ἢ γαλανά,
μάτι' ἀναρίθμητα εἶδαν τὴ μέρα·
κοιμοῦνται μέσ' στὴς γῆς τὰ σκοτεινὰ
κι' ἀκόμα ὁ ἥλιος βγαίνει στὸν αἰθέρα!

Οἱ νύχτες κι' ἀπ' τὶς μέρες πιὸ γλυκές,
μάτι' ἀναρίθμητα ἔχουν μαγέψει·
τ' ἀστέρι' ἀχτίδες χύνουν μαγικὲς
κι' ἀπὸ τὰ μάτια ἔχει τὸ φῶς στειρέψει.

Νὰ χάσανε γιὰ πάντα τὴ ματιά;
Ὄχι! δὲν τὸ χωράει ὁ νοῦς μου, ὄχι!
Σὲ κάποιαν ἄλλη ἐγέρισαν μιριά,
σ' ἀθώρητη κι' οὐράνια λάμπουν κόχη!

Κι' ὅπως τ' ἀστέρια πάντα τὰ πιστά,
μένουν στὸν οὐρανό, κι' ἂν μᾶς ἀφίνουν,
ἔχουν τὴ θέση τους ἔτσι κι' οὐτὰ
μ' ἀληθινὸ δὲν εἶναι καὶ πῶς σβύνουν.

Ὅλα ὡραῖα, μαῦρα ἢ γαλανά,
κάπου ἀνοιγμένα στὸν βαθὺν αἰθέρα,
πέρ' ἀπ' τὰ μνήματα τὰ σκοτεινά,
πάλι τὰ μάτια βλέπουν ἐκεῖ πέρα!

© SISMANOGLIO

ΠΟΥ ΠΑΝ;

Ὅσοι ἀπ' ἀγάπη πέθανα στὸν οὐρανὸ δὲν πᾶνε!
Δὲν εἶν' ἐκεῖ ξανθὲς νυχτιές, ρημιὲς καὶ μοναξιά,
καὶ μέλι δὲ θὰ βρίσκανε σ' ἀγγελικὰ παλάτια
ποῦ σὰν τὸ μέλι τοῦ φιλιοῦ γλυκὸ κ' ἐκεῖνο νάναι!

Δὲν πέφτουν καὶ στὴν κόλασιν οἱ φλόγες νὰ τοὺς φᾶνε!
Τοὺς κάψαν ποῦ τοὺς κάψανε δυὸ χείλη καὶ δυὸ μάτια,
καὶ τῶν δαιμόνων οἱ νυχιὲς τὰ στήθια δὲν ξεσκᾶνε,
ποῦ φίδ' ἡ ζούλεια φώλιασε καὶ τάχανε κομμάτια.

Ποῦ πᾶν; Ποιὰ γλῶσσα, ποιὸς καϋμὸς π' ἀκόμη δὲν ἐγράφη,
—ἂν τὶς καρδοῦλες πῶκλειναν δὲν ἄλλαξαν οἱ τάφοι,
θὰ ξεπεράση τοὺς καϋμούς, τὶς γλῶσες πῶχουν ζήση;

Τρομάρες τοῦ Ἅδη κι' οὐρανοί! σᾶς ἔχουνε γνωρίση!
Ζῶντας ἐδῶ τ' ἀπόλαψαν ἐκεῖνοι καὶ πεθαίνει
ὡς κ' ἡ ψυχή τους! Ἀπ' αὐτοὺς τίποτε πιὸ δὲν μένει!

ΙΚΕΣΙΑ

Ἄχ! ἂν ἤξερες πῶς κλαίγω
ἔρημος παντοτινά,
θὰ περνοῦσες—σοῦ τὸ λέγω—
ἀπ' τὸ σπίτι μου συχνά,

Μιὰ ματιὰ ἂν ἐφαντάζουν
κόρης τί μᾶς κάνει ἀγνῆς,
θἄβλεπες στὸ παραθύρι,
ἔτσι δίχως νὰ φανῇς.

Μιὰ καρδιὰ γιὰ τὴν καρδιά μας
τί ἀγι' ἂν ἤξερες θροφή,
στὸ κατῶφλι μου θαρχόσουν
νὰ σταθῇς σὰν ἀδελφή.

Κι' ἂν ἐμάντευες τὸ πόσο,
*τὸ **πῶς** κάλλιο σ' ἀγαπῶ,*
μπορεῖ νἄμπαινες καὶ μέσα,
ἔτσι δίχως νὰ στὸ 'πῶ!

Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Θἄθελα νὰ προσευχηθῶ· τὰ στήθεια μου βαραίνουν
οἱ στεναγμοί, μὰ ἡ σκέψη μου δὲ στρέγ' ἡ σκλερέντια.
Κι' ἂν μιᾶς μαντούλας χριστιανῆς παρακαλεῖ με ἡ ἔννοια,
καὶ τῶν μαρτύρων τὰ αἵματα στὰ μάτιά μου πλημμαίνουν·

μεγάλα μετανοώματα, ἀγάπης δάκρυα, δάκρυα,
δὲν ξαναφέρει τίποτε τὴν πίστη στὴν καρδιά μου·
μιὰν ἀγωνί' ἁμαρτωλὴ μὰ κι' ἅγια εἶν' ἡ δική μου·
καταφρονεῖ ἡ λαχτάρα μου κάθε θεὸ στὴν ἄκρα!

Μὰ θέλω νὰ προσευχηθῶ· μόνος στὴ γῆ τρομάζω·
καὶ νά, λυγῶ τὰ γόνατα καὶ κλαίω κι' ἀναστενάζω.
—Κύριε, Κύριε, εἶσ' αὐτοῦ, ἐλπίδα μου καὶ νίκη;

Τὰ χέρια δένω, καρτερῶ καὶ σκύβω τὸ κεφάλι,
*καὶ τὸ **πιστεύω**, πῶλεγα παιδί, τὸ λέγω πάλι. . .*
Ὅμως δὲν βλέπω τίποτε νὰ στέκῃ ἐμπρός μου—ὦ φρίκη!

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

SISMANOGLIO

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΕΚ ΒΗΘΛΕΕΜ

AZIZE

Τὴν συνήντησα διὰ μοναδικὴν φορὰν εἰς τὴν Βηθλεὲμ ἓν ἀπόγευμα τοῦ Ἀπριλίου πρὸ δύο ἐτῶν, τὴν ἠγάπησα αὐτοστιγμεί, μετὰ ἡμίσειαν ὥραν τὴν ἐνυμφεύθην μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐντὸς μιᾶς θὰ τὴν ἐγκατέλιπον, χωρὶς ἐλπίδα νὰ τὴν ἐπανίδω πλέον ποτέ.

Δὲν γνωρίζω ἀπὸ αὐτὴν τίποτε ἄλλο, παρὰ μόνον τὸ ὄνομά της —ἓν κελάδημα, καὶ τὸ χαμόγελόν της— ἓν φῶς. Δὲν ἠξεύρω μήτε πῶς ἀγαπᾷ, μήτε πῶς μισεῖ, ἂν εἶναι ἀτίθασσος ἢ ὑποτακτική, φιλόνικος ἢ πραεῖα, καλὴ ἢ ἐκδικητική. Ἀγνοῶ πολλῷ μᾶλλον τὰς περὶ τῆς παρούσης ζωῆς σκέψεις της, ἂν περιστρέφωνται ἁπλῶς μὲ τὴν ἡμερότητα κατοικιδίων ζώων, εἰς τὰ σιδηρᾶ κιγκλιδώματα τῆς ὥρας ἐν ᾗ ζῇ, ἢ ἂν ἀπὸ κορυφῆς εἰς κορυφὴν δὲν φθάνουσιν ὡς αἰγαγροι ἐλαφραὶ μ' ἓν πήδημα μέχρι τῶν ἀβύσσων τῆς αἰωνιότητος. Δὲν εἰξεύρω μὲ ἄλλας λέξεις ἂν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην μιᾶς οἱασδήποτε ἀθανασίας, φαεινῆς ἢ ζοφερᾶς, ὑλικῆς ἢ πνευματικῆς, μὲ βρυγμοὺς ὀδόντων καὶ ποταμούς, ποῦ τρέχουν μέλι καὶ γάλα, ἢ ἂν διψᾷ καὶ προσμένει νὰ συντριβῇ ὡς λάγηνος ἐπὶ τῆς πέτρας τοῦ τάφου, νὰ καταποθῇ ὡς σταγὼν εἰς τὸν ὠκεανὸν τῆς λήθης καὶ τῆς ἐκμηδενίσεως.

Χωρὶς ἄλλο ἀπὸ τὴν ζωήν της ἡ μνήμη μου ἐσβέσθη τελείως τώρα πρὸ πολλοῦ, ὡς ἡ διάβασις τῶν λευκῶν ἐαρινῶν

συννέφων, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν ὥραν τῆς συναντήσεώς μας ἐπέτων μὲ ταχύτητα ἀνοικτῶν πτερύγων ἐπὶ τοῦ γαλανοῦ τῆς Βηθλεὲμ οὐρανοῦ, τοῦ πλήρους θαυμάτων. Χωρὶς ἄλλο καὶ ἂν ποτὲ συνηντώμεθα πάλιν καὶ τὴν ἀνεγνώριζα ὡς μίαν μορφὴν παλαιᾶς διαβατικῆς ὀπτασίας πολὺ προσφιλοῦς, δὲν θὰ μᾶς ἔστρεφε τὴν ὡραίαν κεφαλὴν διὰ νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ πρὸς στιγμὴν ἐπὶ τῆς μικρᾶς πλατείας μὲ βλέμμα ρεμβῶδες, καθ' ἣν ὥραν σημαίνουν τὸν Ἑσπερινὸν οἱ κώδωνες τοῦ ναοῦ τῆς Γεννήσεως, μήτε ποτὲ δὲν ἐσκέπτετο: «ποῦ τάχα τὸν εἶδα;»

Καὶ ὅμως ἡ συνάντησίς μας καὶ ὁ ἔρως καὶ ὁ γάμος μου ὑπῆρξαν δι' ἐμὲ τόσον ἐπιβλητικὰ καὶ ἐπίσημα· φέρουν ὅλα εἰς τόσον βαθμὸν τὸν τύπον τοῦ ἀνεξαλείπτου καὶ τοῦ μοιραίου, ὥστε μὲ διασείει ἀκόμη τὸ ρῖγός των, καὶ αἰσθάνομαι τὴν ψυχήν μου διὰ παντὸς δεσμίαν εἰς τὴν ἀγνότητα καὶ τὸ σιωπηλὸν μεγαλεῖόν των.

Καὶ ἔκτοτε πρὸ καὶ μετά, ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν ἐσκέφθην ἢ ἔκαμα, εἴτε συνεκινήθην εἰς τὴν θέαν ἄλλης γυναικός, εἴτε πράγματι ἔκλαυσα ἐκλιπαρῶν μίαν λέξιν ἕνα παλμόν, εἴτε ὑπούλως ἐσφάδαζα εἰς τοὺς πόδας—μιᾶς ἄλλης πάντοτε—μὲ τὴν προσποίησιν ἑνὸς πάθους ἀκαταπονήτου καὶ παραφόρου—ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν ὡρκίσθην ἢ ὑπέφερα, ἢ ἀπήλαυσα, ἐπιτετραμμένον ἢ μή, ἱερόν, ἀνόσιον, σταθερόν, ἐφήμερον, εὐγενές, ταπεινόν, ἠθικὸν ἢ ἀνήθικον, εἰδεχθές, ὡραῖον, ἅγιον ἢ ἐγκληματικόν,—καὶ ἐγκληματικὸν ἀκόμη καὶ ἅγιον!— τὰ αἰσθάνομαι ὅλα διὰ παντὸς λελυμένα εἰς τὴν ψυχήν μου καὶ μὴ ὑπάρξαντα πρὸ τοῦ ἁπλοῦ αὐτοῦ ἀφελοῦς γάμου μου μὲ τὴν ἄγνωστον ἐκείνην τῆς Βηθλεὲμ, τοῦ γάμου μου, ὁ ὁποῖος δὲν φέρει τὸ κῦρος καμμίας αἰσθητῆς τελετῆς, ἀλλ' εἶναι δι' ὅλους ἀτέλεστος, δι' ὅλους! καὶ δι' αὐτὴν ἀκόμη, τὴν ὁποίαν ἐν ἀγνοίᾳ της, ἐπισήμως τώρα καὶ ἱεροτελε-

στικῶς ἀποκαλῶ γυναῖκά μου ἐνώπιον παντὸς, ὅ,τι ὑπάρχει ἀληθὲς καὶ αἰώνιον.

Ἀλλ' ἰδοὺ πῶς συνέβη τὸ πρᾶγμα.

*
* *

Ἦτο, ὡς εἶπον, ἀπόγευμα, ὅτε πρὸ δύο ἐτῶν, ἡμέραν τινὰ τοῦ Ἀπριλίου, μία ἅμαξα—ἓν εἶδος vis-à-vis, τὸ ὁποῖον εἶχον ἐνοικιάσει μετ' ἄλλων δύο συνοδοιπόρων μου ἐξ Ἱερουσαλήμ, μ' ἀπέθετεν εἰς τὴν μικρὰν ἐπιμήκη πλατεῖαν τῆς Βηθλεέμ.

Ἐπάνω ὁ οὐρανὸς ἦπλοῦτο γαλανὸς καὶ βαθύς, ἀπείρως βαθύς, τόσον βαθὺς ὥστε ἐπίστευε κανεὶς ὅτι ἔβλεπε τὸν βυθόν του.

Πρὸς ἀνατολὰς ἡ κυανῆ γραμμὴ τῶν ὀρέων τοῦ Μοὰβ ἀνέδυε τῶν ἐρήμων εἰς ἀποστάσεις πράγματι ἀνυπολογίστους, καὶ ὅμως ἐγγυτάτη, λεπτὴ καὶ περίκομψος καὶ εὐκρινὴς καὶ ἀπατηλή, ὡς παίγνιον ὑπερφυοῦς τινος ὀφθαλμοφανείας.

Ἐνώπιόν μου καὶ πέριξ τῆς Βηθλεὲμ κατήρχετο τῶν λόφων χρυσῆ καὶ περικαλλὴς καὶ γαλήνιος, ὡς μία κωμόπολις οὐρανία, ὡς τὸ πιθανὸν ἴνδαλμα μιᾶς πατρίδος ὠνειρευομένης.

Καὶ ἰδοὺ ὅτι ἔμεινα ἐμβρόντητος εἰς τὴν θέαν της, διότι ἀνεκάλυπτα αἴφνης ὅτι μὲ συνέδεον πρὸς αὐτὴν, ἀπειράριθμα νήματα βαθέων, ἀρρήκτων φίλτρων.

Καὶ ὅμως ὅτε πρὸ ὀλίγου, ἐντὸς τῆς ἁμάξης μου ἐφερόμην πρὸς αὐτὴν διὰ τοῦ μακροῦ λευκοῦ δρόμου εἰς ἓν ὀδυνηρὸν κατρακύλισμα, ἐνῷ ἀπέναντί μου ἐπὶ τῶν αὐτῶν τῆς Ἰουδαίας βουνῶν, «τὰ ὁποῖα ηὐλάκωσε ὁ κεραυνὸς καὶ ἔκαυσε τὸ θαῦμα» ἐξετυλίσσετο τὸ λευκὸν πανόραμα τῆς Μπετζάλας καὶ τῆς Μπετζαφάφας, μία σκέψις ἀπότομος μὲ

εἶχε μεταφέρει ἀνάπαστον εἰς τὴν τελευταίαν πατρίδα μου τὴν μακρυνὴν Σμύρνην. Καὶ ἰδοὺ ὅ,τι τώρα ἐσκεπτόμην.

— Διατί τάχα νὰ μὴ γεννηθῶ εἰς τὴν Βηθλεέμ; Διὰ τὸν αὐτὸν μυστηριώδη λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἐγεννήθην καὶ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Μέλητος ἢ ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Λέσβου, ἢ εἰς τὴν πτωχοτέραν γωνίαν μιᾶς καλύβης τοῦ τελευταίου χωρίου σου, Βόσπορε, παντοῦ ὅπου ἠγάπησα, ἐπόθησα, ὑπέφερα, ἤλπισα καὶ... ἀπεγοητεύθην.

Ἀλλ' ἀδιάφορον, ἀφ' οὗ μετ' ὀλίγα λεπτὰ μοῦ ἦτο πεπρωμένον νὰ νυμφευθῶ εἰς Βηθλεέμ.

*
* *

Καὶ λοιπὸν εἴχομεν διασχίσει τὴν πλατεῖαν, μεταβαίνοντες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Γεννήσεως, ἡ ὁποία ἀποτελοῦσα μὲ τὴν Μονὴν ἓν σῶμα ὀρθοῦται εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων βημάτων καὶ περιορίζει αὐτὴν ἐκ νότου. Ἡ θύρα τῆς Βασιλικῆς ἦτο ἀνοικτή, τῆς ἐξαισίας Βασιλικῆς, τῆς ἐγκαταλελειμμένης, τὴν ὁποίαν ἔκτισεν ἡ Ἁγία Ἑλένη ἐντεῦθεν τοῦ σπηλαίου ὅπου ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς.

Οἱ καλόγηροι μετέφεραν τὸ προσκύνημα εἰς τὸ βάθος ὑπερασπίζοντες πέτραν πρὸς πέτραν τὴν ἰδιοκτησίαν των κατὰ τοῦ ἀδηφάγου φανατισμοῦ τῶν Ἀρμενίων καὶ τῶν Λατίνων.

Ἡ θύρα ἦτο ἀνοικτὴ καὶ ἐστάθημεν πρὸ τῆς θύρας. Ὑπὸ τοὺς ὑψηλοὺς παραστάτας ἐπερίμενεν ὀρθία μία γυνή, μία πτωχή, κρατοῦσα εἰς τὴν ἀγκάλην αὐτῆς ἓν βρέφος. Ἀπὸ τὸ βάθος ἔρθανον μέχρις ἡμῶν ἱεραὶ ψαλμῳδίαι, ὕμνοι χαρᾶς, ᾄσματα, ἐλπίδες, τόνοι κατανύξεως· καὶ τὸ βρέφος ἠκτινοβόλει ξανθὸν καὶ ὡραῖον μὲ τὸ ὑπερφυὲς χαμόγελον μικροῦ Ἰησοῦ—καὶ τὸ βρέφος ἠκτινοβόλει! Ἡ γυνή, νεωτάτη, μόλις δεκαοκτὼ ἐτῶν, μὲ μορφὴν παιδίσκης, θὰ ἐφαίνετο

SISMANOGLIO MEGARO

ὡς ἡ πρεσβυτέρα του ἀδελφή, ὡς μία Σαλώμη, μία Μαρία μὲ τὴν λευκὴν καλύπτραν καὶ τὴν γραφικὴν ἀμφίεσιν τῶν παρθένων τοῦ παρελθόντος, αἱ ὁποῖαι ἐκπλήττουν τὸν διαβάτην ἀνὰ πᾶσαν τοῦ δρόμου καμπὴν εἰς τὰ χωρία τῆς Παλαιστίνης, ἐπιφαινόμεναι πρὸ αὐτοῦ ὡς ὀπτασίαι ἡμερῶν ἀρχαίων. περιβεβλημέναι ἄφθιτον κάλλος. Θὰ ἐφαίνετο ὡς ἡ πρεσβυτέρα ἀδελφή του, ἐὰν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της τοὺς σχιστούς, ὑπὸ τὰ μακρὰ βλέφαρά της, τὰ μαῦρα, ἡ μητρότης δὲν εἶχεν ἤδη ἀνοίξει τὰς βαθείας τῶν φίλτρων πηγάς, αἱ ὁποῖαι προδίδουσι τὴν τεκοῦσαν. Καὶ ἡ γυνὴ ἐμειδία πρὸς τὸ βρέφος, καὶ τὸ βρέφος ἐμειδία πρὸς τὴν μητέρα, καὶ ἀπετέλουν ὁμοῦ ὡς ἓν σύμπλεγμα ἁγνόν, βασιλικόν, εὐγενέστερον τοῦ μαρμάρου, καθ' ὃ ἡ σὰρξ προσεδέχετο τὴν ἄϋλον τοῦ φωτὸς ὑπόστασιν —ἓν σύμπλεγμα ἕτοιμον νὰ ἀποπτῇ ἐλαφρότερον τοῦ ἀέρος εἰς τὰ κυανᾶ ὕψη τοῦ ἀνοικτοῦ οὐρανοῦ, ὑπὸ τὰς χαρμοσύνους τοῦ ναοῦ ἁρμονίας. Ἦτο ἡ ὥρα, ὁ τόπος, αἱ πολλαπλαῖ καὶ ἄρρητοι συγκινήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐπλημμύρησαν τὴν ψυχήν μου ἀθρόαι, ἀφ' ἧς ὥρας ἀπὸ μακρὰν διεκρίναμεν τὸ ὑψηλὸν τῆς Βηθλεὲμ ὅραμα, ἐπὶ τῶν κορυφῶν ἐκείνων, ὅπου οἱ ἄγγελοι ἐπεσκέπτοντο τῶν ἀρχαίων πατριαρχῶν τοὺς ὕπνους, φωτεινοὶ καὶ λευκοὶ —τῶν κορυφῶν μὲ τὰ ἅγια— ἅγια σπήλαια τὰ ἰδόντα τὰς ὑπερφυεῖς γεννήσεις καὶ στεγάσαντα εἰδύλλια, μὲ τὰ προσκυνήματα τῶν Μάγων, ὅτε οὗτοι προσέφερον δῶρα πρὸς τὰ εὐλογοῦντα βρέφη, χρυσὸν καὶ ἀλόην καὶ λίβανον, ἐνῷ εἰς τὰ εὐφρόσυνα οὐράνια βάθη ἔλαμπεν ἀκίνητον τὸ ἄστρον τῆς εὐσπλαγχνίας. Ἦτο ἁπλῶς, ὑπὸ τὸ ρόδινον φῶς, ἡ θέα τῆς ὡραίας ἐκείνης γυναικός, τῆς ὁμοίας πρὸς κόρην, —ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἄνοιξις καὶ ἡ διαύγεια τοῦ ἀέρος, καὶ αἱ ἁπαλαὶ ἁρμονίαι, καὶ αἱ γραμμαὶ τῶν βουνῶν, καὶ τὰ ἱπτάμενα νέφη τὰ μικρὰ καὶ λευκά, ὡς τολύπαι χιόνος; ἢ μὴ ἡ πλημμυροῦσα

γαλήνη καὶ ἡ ἁγιότης τῶν σκέψεων; — Δὲν εἶξεύρω· δὲν εἶξεύρω τίποτε ἄλλο παρὰ μόνον ὅτι κᾶτι κραταιὸν καὶ ἄφευκτον καὶ φλογερὸν καὶ γλυκὺ καὶ περιπαθὲς ἐγιγαντοῦτο ἀποτόμως ἐντός μου καὶ ἐψιθύρισα: «Ὕδωρ πολὺ οὐ δυνήσεται σβέσαι τὴν ἀγάπην καὶ ποταμοὶ οὐ συγκλύσουσιν αὐτήν.

***

Κάποιος ἐκ τῶν συνοδοιπόρων μου εἶπε πρὸς αὐτὴν ἀραβιστὶ κᾶτι τὸ ὁποῖον δὲν ἠννόησα.

Ἡ πτωχὴ ἀνέβλεψε πρὸς αὐτὸν μὲ βλέμμα βαθύ. Εἰς τὸ πρόσωπόν της ἓν φῶς ἐγέλασε καὶ ἀπεκρίθη:

— Ἄζιζε.

Ἠρώτησα.

— Τί σημαίνει Ἄζιζε;

— Εἶναι τὸ ὄνομά της, ἀπήντησεν ὁ σύντροφός μου.

***

Αὐτὸ καὶ μόνον, τίποτε ἄλλο· τὸ φῶς ἐκεῖνο καὶ τὰς τρεῖς αὐτὰς συλλαβάς, ἰδοὺ πᾶν ὅ,τι εἶδα ἐξ αὐτῆς καὶ ἤκουσα εἰς τὴν ζωήν μου. Οἱ ἄλλοι τῆς ἔδωκαν ὁ καθεὶς ἓν νόμισμα· ἐγὼ τίποτε· μόνον ἐνῷ εἰσηρχόμην εἰς τὴν Βασιλικὴν τελευταῖος εἰς ἓν βλέμμα τῆς ἔδωκα ὁλόκληρον τὴν ψυχήν μου.

***

Καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὅλα συνέβησαν περὶ ἐμὲ ἐντός μου ὡς εἰς μίαν μέθην, εἰς μίαν ἀλλοφροσύνην, καὶ ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη τὴν μαγείαν των—τὴν αἰσθάνομαι ἀκόμη νὰ τρέχῃ μὲ τὸ αἷμα εἰς τὰς φλέβας μου καὶ νὰ γίνεται σὰρξ καὶ μετ' ὀλίγον εἰς τὸν ναόν, πρὸ τοῦ χοροῦ, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἱερέων, οἱ ὁποῖοι ἔψαλλον, ἔζησα τὴν πτερωτὴν ζωὴν τῶν ἁρμονιῶν καὶ τῶν ὕμνων, καὶ ἡ σκέψις μου ἐταυτίσθη μὲ τὰ μύρα τοῦ λιβανωτοῦ καὶ τοῦ ροδοστάγματος,

SISMANOGLIO MEGARO

ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐμοσχοβόλει ὅλος ὁ ναός καὶ διὰ μέσου τῶν λευκῶν καπνῶν τοῦ θυμιάματος ἔλαμπεν ἓν χαμόγελον – τὸ χαμόγελόν της· καὶ εἰς τὰς ἁρμονίας ἐκλαίδει κάτι, ὡς ἡ φωνή της καὶ ἐτόνιζεν εὐκρινῶς ἓν ὄνομα, τὸ ὄνομά της.

— Ἄξιζε!

* * *

— Ἄξιζε!

Καὶ ὡς ἐν ὁράματι τὴν εἶδον μετ' ὀλίγον εἰς τὸ σπήλαιον παρὰ τὴν σκοτεινὴν φάτνην λευκὴν καὶ γελάσσαν, προσκλινῆ ἐπὶ τοῦ παχουλοῦ βρέφους, τοῦ ἀκτινοβόλου μὲ τὰς ὀπτασίας τριγύρω τῶν Μάγων καὶ τῶν ποιμένων, καὶ τὸν Ἰωσὴφ καὶ τοὺς βοῦς μεταξὺ ὅλων τῶν ποιητικῶν καὶ τῶν ἀθώων μορφῶν τῶν θρησκευτικῶν ἱστοριῶν τῶν ἀρχαίων, αἱ ὁποῖαι μᾶς παρηγοροῦν ἀκόμη καὶ μᾶς θερμαίνουν – Τὴν ὡραματίσθην μέχρι τῆς ὥρας, καθ' ἣν, διψῶν νὰ νὴν ἐπανίδω μίαν ἀκόμη φοράν, ἀνῆλθον μὲ βίαν τὰς στενὰς καὶ ὀλισθηρὰς τοῦ σπηλαίου βαθμίδας, τὰς λαξευτὰς εἰς τὸν βράχον, ἕτοιμος νὰ τρέξω πρὸς τὴν θύραν τῆς Βασιλικῆς, ὅπου βεβαίως θὰ ἐπερίμενε τὴν ἔξοδόν μας. Καὶ ἐνθυμοῦμαι.

* * *

Δύο ἀραβόφωνοι ἱερεῖς, μὲ ἀραιὰ λευκὰ γένεια, μ' ἐσταμάτησαν αἴφνης πρὸ τῆς ἐξόδου τοῦ σπηλαίου.

Καὶ οἱ ἱερεῖς μοῦ ἐπρότειναν εἰς ἑλληνικὴν ἀκατονόμαστον νὰ τοὺς δώσω ἓν τάλληρον, διὰ νὰ μνημονεύηται, ἔλεγον, τὸ ὄνομά μου εἰς τὰς λειτουργίας τοῦ Ναοῦ τῆς Βηθλεὲμ ἐπ' ἄπειρον.

Ἔδωκα τὸ τάλληρον καὶ εἶπα τὸ ὄνομά μου, ἀνυπομονῶν νὰ φύγω.

Ἀλλ' ὁ ἕτερος τῶν ἱερέων μ' ἐκράτησεν, ἐνῷ ὁ ἄλλος ἐζωγράφιζεν ἐφ' ἑνὸς βιβλίου, ἐν εἴδει ρυπαροῦ καταλόγου ἓν ἀραβικὸν σύμπλεγμα γραμμάτων.

Ἐνόμιζον ὅτι εἶχον ἀπαλλαγῇ, ὅτε αἰφνιδίως ὁ πρῶτος μὲ ἠρώτησεν εἰς τὴν οἰκτρὰν ἑλληνικήν του:

— Γυναῖκα σου; πῶς τὸ λένε, γυναῖκα σου;

Καὶ ἐπειδὴ ἔμεινα ἄναυδος, τόσος ἦτο ὁ τιναγμὸς τῆς ψυχῆς μου, ὁ ἱερεὺς ἐπανέλαβε, νομίζων ὅτι δὲν εἶχα ἀντιληφθῇ.

— Παντρεμμένο εἶσαι;

Εἶπα «ναί» διὰ μιᾶς, μὲ φωνὴν σταθερὰν τιμίου ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ψεύδορκεῖ διὰ νὰ σώσῃ ἕνα ἀθῶον ἀπὸ κεφαλικὴν ποινήν.

— Ὄνομα γυναίκας σου; ἠρώτησε πάλιν ὁ ἱερεύς.

Ἠσθάνθην ὅτι κάτι ἀπείρως ὑψηλὸν καὶ γλυκὺ ἔμελλε τότε μοιραίως νὰ τελεσθῇ καὶ ὅτι ἐκαλούμην νὰ ὁμολογήσω, νὰ δώσω τὴν συγκατάθεσίν μου, παρὰ τῶν ἱερέων ἐκείνων, σκοτεινῶν ὀργάνων μιᾶς ἄλλης βουλῆς, ὅτι ἡ σκηνὴ ἐκείνη μετεβάλλετο αἴφνης εἰς ἱεροτελεστίαν ἀρρήτου τινὸς μυστηρίου καὶ ἐρρίγησα σύσσωμος διότι ἀντελήφθην ὅτι εἰς τὸ ἡμίφως τοῦ ναοῦ, μεταξὺ τῶν δύο ἐκείνων ἀνθρώπων παρίστατο τρίτος λειτουργός μου καὶ μάρτυς καὶ εἶπα:

— Ἄξιζε.

Τὸ εἶπα σιγά, πολὺ σιγά, μὲ φρίκην, μὲ κατάνυξιν τόσην, ὥστε οἱ ἱερεῖς δὲν ἤκουσαν καὶ ἠναγκάσθην νὰ ἐπαναλάβω.

— Ἄξιζε

Καὶ ἔπειτα μόνος χωρὶς νὰ ἐρωτηθῶ, ἐνῷ ὁ ἱερεὺς ἔγραφεν, ἐπανέλαβα ἐκ τρίτου μὲ φωνὴν σταθεράν, οἱονεὶ ἐπικυρῶν καὶ καθαγιάζων τὴν μυστικήν μας ἐκείνην ἕνωσιν.

— Ἄξιζε!

* * *

Δὲν τὴν ἐπανεῖδον πλέον ποτέ, εἰ καὶ κατὰ τὴν μίαν ἀκόμη ὥραν, καθ' ἣν ἔμεινα εἰς Βηθλεέμ, τὴν ἀνεζήτησα παντοῦ, εἰς τὴν πλατεῖαν καὶ τοὺς πλησίον στενοὺς δρομίσκους τῆς ἱερᾶς κωμοπόλεως. Εἶχεν ἐξαφανισθῇ ὡς μία τοῦ δειλι-

© MEGARO SISMANOGLIO

νοῦ ὀπτασία, ἁβρὰ καὶ γλυκεῖα καὶ ἐρατεινή, ταυτισθεῖσα, ἀπορροφηθεῖσα ἴσως ἀπὸ τὰς ἀπαλὰς φωτοσκιὰς τῆς δυούσης ἡμέρας, αἱ ὁποῖαι προσεῖρπον ἀκόμη, φευγαλέαι καὶ ρόδιναι εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὑψηλῶν βράχων.

*
* *

Χαῖρε, ὦ ταπεινή μου τῆς Βηθλεὲμ Νυμφία, ὑπὸ τὴν Βασιλικὴν τῆς Ἁγίας κωμοπόλεως θύραν, ὅπου κάθε ἄνοιξιν ἀναμένεις τὸν ἐλεήμονα προσκυνητήν! Ἐὰν ἐγεννώμην ὑπὸ μίαν τῆς πατρίδος σου στέγην, Ὡραία, θὰ ἐπρόσμενες μόνον τὴν ἐπάνοδόν μου ἀπὸ τῶν πατρικῶν ὀρέων τὰ ὕψη, ὁπόθεν καθ' ἑσπέραν θὰ ἐπανέφερα εἰς τὴν περιοχὴν τῆς πτωχῆς καλύβης μας τὸ ζεῦγος τῶν αἰγῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐπήρκουν μὲ τὸ ἁγνόν των γάλα εἰς τὸ λιτὸν δεῖπνόν μας.

Καὶ διὰ νὰ μὲ ὑποδεχθῇς καθ' ἑσπέρας, θὰ ἐστόλιζες τότε τὴν μαύρην κόμην σου μὲ τὰ κόκκινα τῶν φαράγγων ἄνθη. Τόρα μόνος ὁ νοῦς μου πετᾷ πλησίον σου ἀπὸ τᾶ βάθη τῶν ἀχανῶν ὁριζόντων, τοὺς ὁποίους ἴσως δὲν ἐγράφη νὰ γνωρίσῃς ποτέ! Ἀλλ' ἴσως εἶναι καλύτερον οὕτω· ἴσως εἶσαι οὕτω εὐτυχεστέρα, ἴσως εἶναι ἁγιώτεροι οὕτω οἱ δεσμοὶ τῶν ἀρρήτων γάμων μας. Ἐξάπαντος ὅμως εἶναι ἀθωότεροι. Καὶ διὰ τοῦτο τώρα, ὁσάκις ἡ καρδία μου αἱμάσσει σπείρουσα ὑπὸ τοὺς ὄνυχας πάθους τινὸς ἀγρίου ἢ πόθου ἐναγοῦς, ἀπὸ τὰς ἀβύσσους τῶν συμφορῶν καὶ τῶν θλίψεων, εἰς τὰς ὁποίας ὀδύρομαι, σὲ προσφωνῶ Ἁγνὴν καὶ Καλήν μου, ὦ Σύ! τῆς ὁποίας δὲν ἐδοκίμασα ποτὲ τὸν πόνον! Ὦ Σύ! τῆς ὁποίας δὲν προεκάλεσα ποτὲ τὸ δάκρυ—ἡ μνηστή μου ἐν πνεύματι, ἡ νυμφία μου ἐν ἀληθείᾳ, ἡ σύζυγός μου ἐν εἰρήνῃ!

Α. Σ.

Η ΕΛΛΗΝΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΣ ΚΛΕΟΝΙΚΗ ΑΣΠΙΩΤΟΥ

ΜΑΝΝΑ ΚΑΙ ΚΟΡΗ

Ἡ Ξάνθω στὸ παράθερο μένει συλλογισμένη
κι' ἡ μάννα ἡ βαριόμοιρη, σὲ μιὰ γωνιὰ σκυμένη,
τοὺς στοχασμοὺς τῆς κόρης της γυρεύει νὰ μαντέψῃ
κι' ἀπ' τὰ γλυκά της ὄνειρα νὰ τὴν ἀποπλανέψῃ.

Μὰ ἡ κόρη: ἀλλοῦ στὴ μάννα της! βαθιὰ μὲς τὴν καρδιά της
ἔχτισε κιὰ μαρμάρινο θρόνο στὸν ἔρωτά της,
ποῦ ἂν θελήσῃ ἡ μάννα της νὰ τὸν ξεθεμελιώσῃ
καὶ τὴ καρδιὰ τῆς κόρης της μαζὺ θὰ ξερριζώσῃ!

ΟΝΕΙΡΑ ΠΛΑΝΑ

Μέσ στὴ φτωχή μου κάμαρα συλλογισμένος μένω·
τόσες χρυσὲς ἐλπίδες μου τὲς βλέπω ἐκεῖ νεκρές,
καλέρα φῶς, οὔτε ὄνειρο καλέρα δὲν προσμένω,
κι' ἡ θλίψι μου εἶνε ἄμετρη κ' οἱ λύπες μου πικρές.

Ξάφνω ἡ πόρτα μου ἔτριξε καὶ στὸ θαμπὸ τὸ φῶς,
ποῦ τὸ καντῆλι μου ἔχυνε τὴν κόρη βλέπω μπρός μου,
στὰ σπίθια μου ξαναζῆσαν ὁ πρῶτος μου ὁ παλμός,
στὰ χείλη τῆς ἀγάπης μου βρῆκα ξανὰ τὸ φῶς μου.

—Ἔλα, μὴ φεύγῃς πιὰ 'πὸ δῶ καὶ μ' ἀποκρίθη ἐκείνη,
«Ὡς τὴν αἰγοπέδ' ἀγάπη μου θὰ μείνω σεντροχὰ»
τὸ φτωχικὸ λεγνάρι μου, σιγὰ σιγά, ὅλο σβύνει,
κ' ἐγὼ μονάχος ξύπνησα μ' ἀγέλαστη καρδιά.

Σμύρνη

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Μ. ΑΙΓΝΑΔΗΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΒΙΟΝΟΜΙΑΣ

Ο ΑΛΗΘΙΝΟΣ ΓΑΜΟΣ

Α'.

Ἐκ τῆς "Ἐρεύνης,, τοῦ μηνιαίου περιοδικοῦ τοῦ κ. Πλάτωνος Δρακούλη, τὸ ὁποῖον ἀτυχῶς διὰ τὸν Ἑλληνισμὸν τόσην ὀλίγην ἔχει διάδοσιν, ἀναπτύσσει τὴν κάτωθι περὶ τοῦ Ἀληθοῦς Γάμου βιονομικὴν μελέτην· τὴν σπουδαιότητα τοῦ θέματος ἀναγνωρίζομεν ὅλοι· πιστεύομεν ὅτι οἱ ἀναγνῶσται μας θ' ἀναγνωρίσουν καὶ τὴν σημασίαν τῶν μεγάλων ἀληθειῶν τὰς ὁποίας ἐκφέρει ἐκ' αὐτοῦ ὁ κ. Δρακούλης καὶ θὰ ὠφεληθοῦν.

Λειτουργία τῆς διανοίας σπουδαιοτάτη εἶναι ἡ *διαίσθησις*, ἥτις εἶναι ἰδιότης μᾶλλον τῆς γυναικείας φύσεως. Ἡ διαίσθησις τῆς ἀνδρικῆς διανοίας εἶναι πολὺ ἀμυδροτέρα. Ἡ γυναικεία διάνοια κέκτηται χαρακτηριστικήν τινα ἰδιότητα νὰ ὁρᾷ τὰς πραγματικότητας τοῦ ἀοράτου κόσμου. Ἡ ἀνδρικὴ διάνοια κέκτηται χαρακτηριστικήν τινα ἰδιότητα νὰ δρᾷ ἐπὶ τῶν πραγματικοτήτων τοῦ ὁρατοῦ κόσμου. Ὁ ὁρατὸς κόσμος καὶ ὁ ἀόρατος εἶναι ὡσεὶ τὸ δένδρον καὶ αἱ ρίζαι του. Αἱ πραγματικότητες τοῦ ὁρατοῦ κόσμου εἶναι ὡσεὶ αἱ σκιαὶ ἐπὶ τῆς αὐλαίας τοῦ θεάτρου φωτιζομένης ἔσωθεν. Ὄπισθεν τῆς αὐλαίας οἱ ἠθοποιοὶ εἶναι ὡσεὶ τὰ ὄντα τοῦ ἀοράτου κόσμου καὶ ρίπτουσιν ἐπὶ τῆς αὐλαίας τὰς σκιάς των, ἃς βλέπομεν. Ἡ γυναικεία διάνοια κέκτηται τὴν ἰδιότητα νὰ ἀντιλαμβάνεται τὰ ὄπισθεν τῆς αὐλαίας καὶ αὐτὴ ἡ ἰδιότης εἶναι ἡ διαίσθησις. Ἡ γυναικεία διάνοια ἀντιλαμβάνεται πρᾶξιν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ δράστου πολὺ πρὶν οὗτος σκεφθῇ κἂν νὰ ἐκτελέσῃ αὐτήν. Χωρὶς νὰ γνωρίζῃ διατί, παθαίνεται ὑπὸ τῆς παρουσίας του ἂν συναντηθῇ μετὰ προ-

σώπου, ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ὁποίου κυοφορεῖται πρᾶξις ποιᾶς τινος σπουδαιότητος καλῆς ἢ κακῆς. Ἡ γυναικεία διάνοια ἀναγνωρίζει ἐναργέστερον τὰς μεγάλας ἀληθείας, αἵτινες λανθάνουσιν ὑφ' ὅλα τὰ εἴδη τῶν θρησκειῶν. Ἀντλεῖ δὲ ἀπὸ τῆς Ὑπερτάτης Σοφίας σθένος μετὰ μεγαλυτέρας τελεσφορότητος, διὰ τοῦτο καὶ βαστᾷζει τὰ θλίψεις της καρτερικώτερον ἢ ὁ ἀνὴρ καὶ νοσηλεύει ἀσθενεῖς ἀποτελεσματικώτερον. Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ πολιτισμοῦ ὁ ἀνὴρ ἐσφετερίσθη τὴν κυριαρχίαν τῆς κοινωνίας ἀποκλείσας τὴν γυναῖκα, διότι, κρίνων ἐκ τῆς ἰσχυροτέρας φυσιολογικῆς συστάσεως, ἐταύτισε τὴν ἀνδρικὴν φύσιν μετὰ τοῦ χαρακτῆρος τῆς Θεότητος καὶ ἐκήρυξεν Αὐτὴν ἀποκλειστικῶς ἄρρενα. Δὲν εἶχε μάθει ἀκόμη ὅτι ἡ ἀνδρικὴ ἰσχὺς εἶναι κατὰ μέγα μέρος προϊὸν τῆς Θηλείας διανοίας. Πᾶσα ῥώμη ἐκδηλωθεῖσα ὑπ' ἀνδρῶν προέκυψε κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς γυναικείας ἐμπνεύσεως. Ἄνευ τοῦ θήλεος, τὸ ἄρρεν δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἱκανὴν δύναμιν, καὶ ἅμα τοῦτο κατανοηθῇ, θ' ἀναγνωρισθῇ ἡ θήλεια φύσις τῆς Θεότητος συνυπάρχουσα μετὰ τοῦ ἄρρενος, καὶ ὡς συνέπεια θὰ προκύψῃ ἡ παλινόρθωσις τῆς γυναικὸς εἰς τὴν συγκυριαρχίαν τῆς κοινωνίας. Ἐν τούτοις καὶ μὴ ἀνεγνωρισμένη συγκυρίαρχος ἡ γυναικεία διάνοια ἰθύνει τοὺς στοχασμοὺς τῶν κυριαρχούντων κατὰ μέγα μέρος. Ἡμισείας ὥρας συνέντευξις μετὰ γυναικὸς δύναται νὰ τροποποιήσῃ σημαντικῶς τοὺς στοχασμοὺς τοῦ ἀνδρὸς ἁπλῶς διὰ τῆς νοερᾶς ἐπιδράσεως. Ἐὰν ἡ μεταβολὴ εἶναι ἐπὶ τὰ κρεῖσσω ἢ τὰ χείρω τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἂν ἡ γυνὴ ἔχῃ ἢ μὴ τὴν ἕξιν νὰ αἰτῇ ἀπὸ τῆς Ὑπερτάτης Σοφίας φῶς καὶ ὁδηγίαν. Ὁσάκις ἡ γυναικεία καρδία ταράσσεται διὰ τὰς ὁδύνας τοῦ κόσμου καὶ ποθεῖ ἄρσιν τῶν παντοίων κακῶν, θέτει εἰς ἐνέργειαν λεπτεπιλεπτα κίνητα ἀδιοράτου δυνάμεως, τεινούσης εἰς τὴν ἄρσιν αὐτῶν. Καὶ ὅταν τὸ τοιοῦτο ρεῦμα συναντηθῇ

μετὰ τῶν κυματισμῶν, οὓς ἐξαποστέλλουν ὅμοιαι γυναικεῖαι καρδίαι, ὁ ὄγκος τῆς ἐπιδράσεως πολλαπλασιάζεται. Ἡ Ὑπερτάτη Σοφία δρᾷ ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων διὰ τῆς γυναικείας καρδίας, ἥτις εἶναι ὄργανον λεπτότερον τοῦ ἄρρενος νοῦ καὶ δύναμις ἰσχυροτέρα. Ὁ ἀνὴρ ἔχει ἀνάγκην τῆς δυνάμεως ταύτης ἐν τῇ ὡρίμῳ ἡλικίᾳ του, ὅσον εἶχεν ἀνάγκην αὐτῆς καὶ ὡς βρέφος. Ἡ μήτηρ ἰσχυροποιεῖ τὸ βρέφος της διὰ τῆς ἀγάπης, ἣν τῷ ἐπιδαψιλεύει. Ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη, μὴ λησμονῶμεν, εἶναι ζωὴ καὶ δύναμις. Ἡ τροφὴ δὲν δίδει τόσην ἀκμὴν καὶ δύναμιν ὅσην δίδει ἡ ἀγάπη. Καὶ ὅταν τὸ βρέφος γίνῃ ἀνὴρ καὶ τότε ἔχει ἀνάγκην τῆς γυναικείας διανοίας. Καὶ τὴν ροφᾷ χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ. Ὁ ἔμπορος, ὅστις ἐν τῷ γραφείῳ του ὀργανίζει τὰς ὑποθέσεις του μετὰ σθένους, ἔχει προηγουμένως ἀπορροφήσῃ ζωὴν ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς γυναικείας διανοίας. Ἡ γυνὴ χορηγεῖ ἀνεπιγνώστως καὶ ὁ ἀνὴρ ἀντλεῖ ἀνεπιγνώστως. Καὶ ὅταν ἡ γυνὴ αἰτῇ γαληνιαίως ὁδηγίαν καὶ φῶς ἀπὸ τὴν Ὑπερτάτην Σοφίαν, πᾶσα δρᾶσις φέρει εἰς αἴσιον πέρας. Καὶ ὅταν ὁ ἀνὴρ ἀναγνωρίζῃ ὅτι ἀντλεῖ δύναμιν ἀπὸ τῆς οὕτω καθοδηγουμένης γυναικός, ἡ δρᾶσίς του εἶναι ὡσεὶ γίγαντος, ὡσεὶ θεοῦ. Ἡ γυναικεία ἐπίδρασις εἶναι στοιχεῖον μετατρέπον εἰς χρυσὸν τὸν σίδηρον τῆς ἀνδρικῆς διανοίας, ἀρκεῖ ἡ γυνὴ νὰ ζητῇ γαληνιαίως καὶ διηνεκῶς ἀπὸ τῆς Ὑπερτάτης Σοφίας ὁδηγίαν καὶ φῶς. Ὁ νόμος οὗτος δὲ συνεπάγεται ὑπεροχὴν τῆς γυναικός. Ὅταν λέγωμεν ὅτι ὁ ὀφθαλμὸς βλέπει, ἀλλ' ἡ χεὶρ ἐκτελεῖ, δὲν ὑποτίθεται ἐκ τούτου ποσῶς ὅτι ἡ χεὶρ εἶναι ὑποδεεστέρα τοῦ ὀφθαλμοῦ. Ὅπως ὁ ἀνὴρ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς γυναικός, ὅσον ἀφορᾷ τὴν πνευματικὴν δύναμιν, οὕτω ἡ γυνὴ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἀνδρὸς ὅσον ἀφορᾷ βάσιν ἐνεργείας. Ἐξουσία τοῦ ἑνὸς ἐπὶ τοῦ ἄλλου εἶναι τι παράλογον καὶ ἐκτρωματικόν. Οὔτε τὸ σῶμα δύναται νὰ ἔχῃ ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, ὃν μεταφέρει, οὔτε ὁ ἠλεκτρισμὸς ἐπὶ τοῦ σώματος. Συνδυασμὸς τῶν λειτουργιῶν τοῦ ἄρρενος καὶ τοῦ θήλεος ἀνάλογος πρὸς συνδυασμὸν τῶν λειτουργιῶν τοῦ σώματος καὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, εἶναι ἡ συμβίωσις ἀνδρὸς καὶ γυναικός. Ἀκόμη δὲν ἔχει κατανοηθῇ τοῦτο, καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐπικρατῇ ἡ ἀνδρικὴ θεωρία ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι δευτερεύουσα δύναμις. Ἡ δὲ γυνὴ ἀπορροφῶσα τὸν ἀνδρικὸν τοῦτον στοχασμόν, θέτει ἑαυτὴν ἐν δευτέρᾳ μοίρᾳ, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι πλάνη καὶ ἡ ἐπὶ τῆς πλάνης ταύτης θεωρία τοῦ ἀνδρὸς βαθυηδὸν ὑποχωρεῖ εἰς τὸν αὔξοντα σπινθῆρα, ὅστις τείνει νὰ διαπεράσῃ τὰ παχέα στρώματα τῆς ἀμαθείας καὶ ὑλοφροσύνης καὶ νὰ διαλάμψῃ μέγας μεγαλοστί. Τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ κραταιοῦνται ἀμοιβαίως διὰ τῆς προσηκούσης συζυγίας πρὸς ἄλληλα. Τοῦτο καταφαίνεται εἰς πάσας τὰς φάσεις τοῦ βίου καὶ εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας τῆς ὑπάρξεως. Ἀλλὰ καταδηλοῦται τρανώτερον ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ σφαίρᾳ ἔνθα διὰ τοῦ ἀληθινοῦ γάμου δημιουργεῖται θαυμαστὸν ὅλον, οὗ τὰ δύο ἡμίση εἶναι τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ. Διὰ τοῦ ἀληθινοῦ γάμου τὸ ζεῦγος τῶν συζύγων εἶναι πανίσχυρον. Ὁ στοχασμὸς ἀμφοτέρων ἐπιδρῶν ἐπ' ἀλλήλων φέρει ἁρμονίαν, ἥτις ἐξασφαλίζει ὑγείαν καὶ σθένος, ἀειθαλῆ νεότητα καὶ αὔξουσαν ἀδρόνοιαν. Μόνος ὁ ἀνήρ, ἢ μόνη ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ κατορθώσῃ ταῦτα. Πρέπει νὰ ἦναι ἐν συζυγίᾳ καὶ νὰ ἦναι ἁρμόδια πρόσωπα ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ πρὸς ἀλλήλους. Οὕτω συζευχθέντες ἀποτελοῦν διηνεκῆ ἀντίδοσιν ἰσχύος καὶ φωτὸς ἀπὸ τὴν ὑπερτάτην πηγὴν τῆς ζωῆς. Ἡ κοινωνικὴ ἐξέλιξις θὰ φέρῃ τὸν τοιοῦτον γάμον ἡμέραν τινά. Σήμερον τοιαῦτα ζεύγη εἶναι ὀλίγιστα. Οἱ νόμοι τοῦ βίου ἀγνοοῦνται καὶ παραβιάζονται ἐν τῇ σφαίρᾳ ταύτῃ περισσότερον ἢ ὅσον ἀγνοοῦνται καὶ παραβιάζονται ἐν οἱᾳδήποτε ἄλλῃ σφαίρᾳ. Καὶ συνέπεια εἶναι ὅτι ἐπικρατεῖ συζυγικὴ κακοδαιμονία παντοχοῦ.

© SISMANOGLIO MEGARO

Β'.

Δὲν εἶναι ὑγιεινὸς οὐδὲ φυσικὸς ὁ ὑπάρχων διαχωρισμὸς μεταξὺ τοῦ γυναικείου βίου καὶ τοῦ ἀνδρικοῦ. Ἥκιστα δύναται νὰ ὀνομασθῇ συμβίωσις τὸ ἐπικρατοῦν σύστημα βίου μεταξὺ συζύγων. Ἡ γυνὴ γνωρίζει τὸν σύζυγόν της ὡς ἐπαγγελματίαν, δικηγόρον, ἰατρόν, ἔμπορον, ἐργάτην κλπ., ἀλλὰ πράγματι ἀγνοεῖ τὸν κόσμον, εἰς ὃν ὁ σύζυγός της ζῇ καὶ κινεῖται καὶ ἐστί. Ὁμοίως ὁ ἀνὴρ ὀλίγιστα γνωρίζει περὶ τοῦ οἰκιακοῦ κόσμου τῆς συζύγου, τοῦ πλήρους μόχθων, μεριμνῶν καὶ εὐθυνῶν. Ὅταν συναντῶνται, ἑκάτερος ἐξακολουθεῖ νοερῶς νὰ ζῇ εἰς τὸν ἴδιον κόσμον του, διότι ὅπου τις ἔχει τὸν νοῦν του ἐκεῖ πράγματι εὑρίσκεται. Καίτοι τὰ σώματα ἀμφοτέρων εἶναι ἐν τῷ αὐτῷ δωματίῳ, ἐν τούτοις στεροῦνται τῆς παρουσίας ἀλλήλων, διότι οὔτε τὴν γυναῖκα ἐνδιαφέρουσιν αἱ ἀσχολίαι τοῦ συζύγου ὡς ἀγνοοῦσαν αὐτάς, οὔτε τὸν ἄνδρα ἐνδιαφέρουσιν αἱ φροντίδες τῆς συζύγου ὡς ἀγνοοῦντα αὐτάς. Ἡ συμβίωσις ἀπαιτεῖ παρουσίαν ὄχι μόνον σώματος, ἀλλὰ καὶ πνεύματος, ἑπομένως οἱ σύζυγοι θὰ ἦσαν εὐδαίμονες ἐὰν εἶχον πλήρη γνῶσιν ἀλλήλων καὶ ζωηρῶς ἐνδιεφέροντο περὶ τῶν ἰδεῶν ἀλλήλων, καὶ ἵνα κατορθοῦνται τοιοῦτοι εὐτυχεῖς γάμοι εἶναι ἐπάναγκες ν' ἀρθῇ ἐκ τῆς κοινωνίας ὁ φραγμὸς μεταξὺ τῶν δύο φύλων. Ὅπως ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ, οὕτω καὶ ἐν τῇ ἐφηβικῇ καὶ τῇ ὡρίμῳ, τὰ δύο φύλα δέον νὰ ἐπιναινωνῶσιν ἀκωλύτως. Καὶ δὲν δύναται ἄλλως νὰ γίνῃ, καθ' ὅσον βελτιοῦται ἡ ἀνατροφὴ καὶ τὰ ἤθη. Πράγματι ἡ ἀκώλυτος ἐπικοινωνία εἶναι τὸ ἀποτελεσματικώτερον μέρος τῆς μεθόδου πρὸς βελτίωσιν τῆς ἀνατροφῆς καὶ τῶν ἠθῶν. Κύκλος ἀνδρῶν μηδαμῶς ἐπικοινωνούντων πρὸς κύκλον γυναικῶν εἶναι κέντρον νοσηρῶν ἐπιδράσεων· ἐπίσης κύκλος γυναικῶν μηδαμῶς ἐπικοινωνουσῶν πρὸς κύκλον ἀνδρῶν εἶναι κέντρων νοσηρῶν ἐπιδράσεων. Τὸ ἄρρεν ἄνευ τοῦ θήλεος εἶναι σκιὸν καὶ ἀπάνθρωπον. Τὸ θῆλυ ἄνευ τοῦ ἄρρενος εἶναι δύσνουν καὶ ἄναγνον. Καὶ τῆς φυσιολογικῆς ὑγείας ὅλεθρος εἶναι ὁ φραγμὸς μεταξὺ τῶν δύο φύλων. Οὔτε αὐτοὶ οἱ στάχεις τοῦ ἀγροῦ θὰ γίνουν ἁρμαῖοι ἐὰν ἐπιβληθῇ εἰς αὐτοὺς φραγμὸς μεταξὺ τῶν δύο φύλων, οὔτε τὰ κλήματα τῆς ἀμπέλου, οὔτε αὐτὰ τὰ ὀρυκτά. Καὶ ἐκεῖ ἀκόμη ὑπάρχει ζωογόνος ἀλληλεπίδρασις ἄρρενος καὶ θήλεος πνεύματος. Ὅταν οἱ σύζυγοι συναντῶνται, πρέπει νὰ συναντῶνται ὄχι μόνον σωματικῶς, ἀλλὰ καὶ πνευματικῶς. Ἡ πνευματικὴ συνάντησις εἶναι μόνον ἐφικτή, ὅταν ἑκάτερος λαμβάνῃ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον περὶ τῆς δράσεως τοῦ ἑτέρου. Ὅταν κατανοηθῇ ὁ νόμος οὗτος τῆς ἐναλλαγῆς μεταξὺ θήλεος καὶ ἄρρενος πνεύματος, οἱ ἐν γάμῳ βιοῦντες θὰ ἀνέλθωσιν εἰς μέγα ὕψος πνευματικῆς καὶ ψυχικῆς ὑγείας, κάλλους, συνέσεως καὶ πλούτου. Σήμερον ἀντὶ τῶν ἀγαθῶν τούτων ἔχομεν νόσους, ἀσχημίαν, ἀφροσύνην καὶ πτωχείαν, ἀκριβῶς διότι δὲν κατορθοῦται ἁρμονικὴ ἐναλλαγὴ μεταξὺ τοῦ ἄρρενος καὶ τοῦ θήλεος πνεύματος. Αὕτη ἡ ἐναλλαγὴ εἶναι ἀγάπη, καὶ ἀγάπη κυριολεκτικῶς σημαίνει ζωήν. Ἡ ἔλλειψις τῆς ἀγάπης ἄγει εἰς θάνατον. Δὲν δύναται νὰ δράσῃ οὔτε νὰ ζήσῃ κόσμος γυναικῶν ἄνευ τῆς κινητηρίου δυνάμεως τοῦ ἄρρενος στοιχείου, καὶ δὲν δύναται νὰ δράσῃ οὔτε νὰ ζήσῃ κόσμος ἀνδρῶν ἄνευ τῆς ζωτικότητος, ἣν χορηγεῖ τὸ θῆλυ στοιχεῖον. Δυσαρίθμητα ζεύγη συζύγων διάγουσι κακοδαίμονα βίον ἁπλῶς καὶ μόνον διότι ἀγνοοῦσιν ὅτι ἡ μόνιμος καὶ αὔξουσα συζυγικὴ εὐδαιμονία πηγάζει ἐκ τῆς τηρήσεως νόμων τινῶν καὶ συνθηκῶν τῆς βιονομίας, οἷον τοῦ τῆς ἁβρότητος καὶ περιποιήσεως, τῆς εὐπρεποῦς περιβολῆς χάριν ἀλλήλων, τῆς αὐτοκρατήσεως τοῦ θυμοῦ καὶ τῶν διαθέσεων ἐν τῇ παρου-

© SISMANOGLIO MEGARO

σία ἀλλήλων, τῆς χαλιναγωγήσεως τῶν ἐκφράσεων, τῆς ἀποφυγῆς ἀντιλογιῶν καὶ σαρκασμῶν, τῆς εὐλαβείας πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς συμπεριφορᾶς καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἰδιωτικῷ κύκλῳ τῆς ἑστίας χάριν τοῦ ἀλληλοσεβασμοῦ. Τὸ θῆλυ εἶναι ἐξανθρωπιστικὸν στοιχεῖον, τὸ ἄρρεν εἶναι ἐποικοδομητικόν. Τὸ ὀξυδερκὲς ἐν τῇ φύσει εἶναι θήλεια ἰδιότης. Τὸ θῆλυ βλέπει ἐναργέστερον. Διὰ τοῦτο καὶ γυναῖκες πρῶται ἀνεγώρισαν τὸν Χριστὸν καὶ πιστότερον τὸν ἠκολούθησαν. Ἡ σύμπραξις μεταξὺ τοῦ θήλεος ὀφθαλμοῦ μετὰ τῆς ἄρρενος χειρός, ἀρκεῖ νὰ συνδυασθῶσιν ἁρμοδίως, εἶναι ὁ ἀληθινὸς γάμος, καὶ ἐκ τοῦ γάμου τούτου πηγάζει ἡ πραγμάτωσις τῶν ὑψίστων ἰδανικῶν. Ἠᾶσαι αἱ πρυτανεύουσαι ζῶσαι ἰδέαι εἰσῆχθησαν εἰς τὸν κόσμον ὑπὸ γυναικῶν. Ὁ ἀνὴρ ἀνεπιγνώτως ἀπερρόφησεν αὐτὰς καὶ εἶτα τὰς ἐξετέλεσε θεωρῶν αὐτὰς ἰδικάς του. Ὄπισθεν παντὸς μεγάλου κινήματος ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἵσταται μία ἄγνωστος γυνή, ἡ ἐμπνεύσασα τοὺς πρωτεργάτας του εἴτε ρητῶς εἴτε σιωπηρῶς. Ὁ γυναικεῖος νοῦς εἰσδέχεται ἰδέας ἐκ τοῦ ἀοράτου καὶ βρίθει αὐτῶν, καὶ εἶναι ἴδιον τῆς ἄρρενος χειρὸς νὰ τὰς διεκπεραιώνῃ. Ἀλλ' ἂν ἡ γυνὴ κληθῇ ἢ ἀναγκασθῇ νὰ ἐκτελῇ ἔργα ἀνήκοντα εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ ἀνδρός, μειοῦται κατὰ τὴν ὀξυδέρκειαν καὶ τὸ ἐναργὲς τῆς ἀντιλήψεως τῶν πραγματικοτήτων τοῦ ἀοράτου. Συνέπειᾳ ἐντεῦθεν ἔσται καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀνδρὸς ἡ ἐλάττωσις καὶ ζημία. Ἡ Μάρθα ἔσφαλε τυρβάζουσα περὶ τὰ οἰκιακὰ ὑπὲρ τὸ δέον. Αἱ οἰκιακαὶ μέριμναι ἀμβλύνουσι τὸ θῆλυ πνεῦμα καὶ ἐπισκιάζουσι τὴν διαίσθησιν. Ὁ ἀνὴρ, ὅστις ἀνέχεται τοῦτο, ζημιοῖ ἑαυτὸν διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον ὅτι ἀνέχεται τὴν βλάβην τῆς πυξίδος του. Ἀνέχεται τὴν στείρευσιν τῆς πηγῆς, ἐξ ἧς τῷ χορηγεῖται ὁ χρυσός, ὃν αὐτὸς καλεῖται νὰ διαμορφώσῃ εἰς ἔργα κάλλους καὶ αἴγλης. Δὲν ὑπάρχει κατακτητής, εἴτε ἐν πολέμῳ εἴτε ἐν εἰρήνῃ,

ὅστις νὰ μὴ ὀφείλῃ τὸν θρίαμβόν του εἰς τὴν διαίσθησιν γυναικός. Ἀνεπιγνώτως ὁ ἀνὴρ λαμβάνει, ἀνεπιγνώτως ἡ γυνὴ δίδει. Ἀμφότεροι δὲ ἀγνοοῦν ὅτι ἐν τῷ συνδυασμῷ τούτῳ θέτονται εἰς ἐπικοινωνίαν πρὸς τὴν Θεότητα τοῦτέστι τὴν πηγὴν τῆς Δόσεως. Ἡ γυνὴ ἀνευρίσκει τοὺς ἀδάμαντας, τοὺς πολυτίμους λίθους τῆς νοήσεως, οὓς ὁ ἀνὴρ ἐν τῇ πληρότητι τῆς γηθοσύνης του ἐπεξεργάζεται δημιουργῶν αἰῶνας καὶ κόσμους. Ἀλλ' ἐὰν ἀνέχεσαι τὴν γυναῖκα νὰ τυρβάζῃ περὶ τὰ ἔργα τῆς ἡμέρας ἀποκλειστικῶς, ἀντὶ ἀδαμάντων θὰ λάβῃς γῦψον. Ἐπίσης γῦψον θὰ λάβῃς ἐὰν δὲν ἐκτιμᾷς τοὺς ἀδάμαντας. Ἐν ἀληθινῷ γάμῳ διαβιοῖ ζεῦγός τι ὅταν ἀμφότεροι ἀναγνωρίζουν τὸν νόμον τοῦτον τὸν ἀπαιτοῦντα ἵνα ἡ γυνὴ ἀντλῇ ἐκ τοῦ ἀοράτου ζώσας ἰδέας καὶ ὁ ἀνὴρ μεταβάλλῃ αὐτὰς εἰς ἀθάνατα ἔργα. Ὑπὸ τοιούτους ὅρους ἡ μεταξὺ αὐτῶν ἀγάπη εἶνε ὄχι μόνον ἄφθιτος, ἀλλὰ καὶ δύναμις αὔξουσα. Ἡ λειτουργία ὅμως τοῦ νόμου καταστρέφεται ὅταν ὁ ἕτερος τῶν συζύγων ἁπορροφήσῃ ἀλλότρια στοιχεῖα στοχασμοῦ. Ὅταν ὁ Ναπολέων ἤρχισε ν' ἀπορροφᾷ τὰ στοιχεῖα τοῦ στοχασμοῦ τῆς Μαρίας Λουΐζης, ἡ διαίσθησις τῆς Ἰωσηφίνης ἔπαυσε πλέον νὰ τὸν ὁδηγῇ, ἡ κρίσις του ἐθολώθη καὶ ἡ τύχη του τὸν ἐγκατέλειψε.

ΠΛΑΤΩΝ ΔΡΑΚΟΥΛΗΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΑΞΠΗΡΟΥ

* Κοντὰ εἰς τὸν χειρότερον μᾶς φαίνεται νὰ εἶναι
καὶ ὁ καλὸς καλόκαρδος κ' εἶδος ἐπαίνου εἶναι
ἂν ἠμπορῇ κανεὶς νὰ πῇ: ἔχει χειρότερόν του.
* . . . Κι' ὁ πάμπτωχος ζητιάνος
κάτι θὰ ἔχῃ περιττὸν ὅσον πτωχὸς κι' ἂν εἶναι.

ΣΤΗΝ ΠΟΛΥΚΑΛΥΣΤΗ
ΣΜΥΡΝΙΩΠΟΥΛΑ

ΑΓΓΕΛΑ ΦΟΝΤΡΙΕ
1390-1908

Σὰν ἦλθ' ὁ Θάνατος γιὰ νὰ σὲ πάρῃ
μεταμορφώθηκε σὲ παλληκάρι,
ἔγινεν εἴκοσι γιὰ σὲ χρονῶν,
τὴ νειότη ντύθηκε, πῶχουνε ζήση
τὰ ὡραῖ' ἀγάλματα, οἱ θεοὶ στὴ φύση
καὶ στὰ ἱερὰ τῶν ἄπλαστων Ναῶν.

Στὴν κόμη φόρεσε λαμπρὸ στεφάνι
ἀπ' ὅσα λουλούδια ὁ Ἀπρίλης βγάνει
καὶ περιχύθηκε τὸ ἡλιοφῶς
τῶν ὑπερένδοξων ἡλιογραμμάτων,
στὰ χείλη, ποὺ ἤτανε τῶν ἀθανάτων,
ξανθὸ χαμόγελο βάζει ξανθός.

Σὲ μ' ἄχρη πέταξε τ' ἀπαίσια τόξα,
γιὰ ζώρη ζώστηκε χρυσῆ τὴ Δόξα,
τὸ ροδοσύντηφο πῆρε στολή,
σοῦφρι ὁλόασπρα θνὸ περιστέρια
κ' ἐμπρός σου ἔλαμψε καθὼς τ' ἀστέρια,
σὲ μιὰ βαθύτατη φεγγοβολή.

Κ' ὕστερα, γέροντας στὸ προσκεφάλι,
ποὺ τὰ κεράτια σου χλωμάζαν κάλλη,
νηφοβλ' ἀνέμφευτη, παρθέν' ἀχνὴ
σὰν τὸ λιπόθυμο τῆς μέρας θέλι,
μ' ἕνα του φίλημα στ' ἀθῶα χείλη
σοῦ ἅρπαξ' ὁ ἅρπαγος—ἄχ!—τὴ ψυχή!

Κι' ἀποκοιμήθηκες,— κόρη κοιμήσου,
ἐκεῖ ποὺ βάλαμε τ' ὡραῖο κορμί σου
μὲ τὸ γλυκόνειρο τῆς παρθενιᾶς! —
κι' ὅπως σ' ὁλόχρυσο μέσα καθρέφτη,
βλέπεις στὸν ὕπνο σου τώρα τὸν Κλέφτη
τῆς παιδικίσιας σου, χρυσῆς καρδιᾶς.

Σκύβει στὰ χείλη σου καὶ τὰ φιλάει,
καὶ στὴν καρδούλα σου, ποὺ δὲν ξυπνάει,
ἓν' ἀνατρίχιασμα περνᾷ βαθύ,
κ' ἕνα λαχτάρισμα, σὰν πόθος κάτι,
μὰν ἀπερίγραπτη φλόγα θρασάτη,
γιὰ κάτι ἀγνώριστο, πῶχει χαθῆ.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

© MEGARO SISMANOGLIO

Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΓΕΝΟΜΕΝΗ ΤΟΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟΝ ΤΟΥ 1907.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐξετέλεσε τὸν Νοέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους τὴν ἀπογραφὴν τῶν κατοίκων τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, οἱ ὁποῖοι συμποσοῦνται σήμερον εἰς 2.631.952 κατοίκους ἀπέναντι 2.433.806 τοῦ ἔτους 1906, ἤτοι ἐσημειώθη αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ ἐξ 198,148 ψυχῶν. Λέον νὰ παρατηρήσῃ τις ὅτι εἰς τούτους πρέπει νὰ προστεθῶσι καὶ 150.000 Ἕλληνες οἱ ὁποῖοι προσωρινῶς διαμένουν εἰς Ἀμερικήν, ὁπόθεν προτίθενται νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἅμα ὡς ἀποκτήσουν περιουσίαν.

Διὰ νὰ δυνηθῇ ὁ ἀναγνώστης νὰ παρακολουθήσῃ τὴν αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς μικρᾶς αὐτῆς γωνίας τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, παραθέτομεν κατωτέρω τ' ἀποτελέσματα τῶν ἀπογραφῶν, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ τοῦ 1834 μέχρι τοῦ 1907, καὶ αἱ ὁποῖαι μαρτυροῦν περὶ τῆς ζωτικότητος τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς ὡς καὶ περὶ τῆς πάντοτε αὐξανούσης εὐδαιμονίας τοῦ βασιλείου.

ΕΤΗ	ΚΑΤΟΙΚΟΙ	ΔΙΑΦΟΡΑ
1834	651.233	—
1835	674.185	22.952
1836	750.077	76.892
1837	819.969	68.892
1838	833.611	12.642
1839	839.236	5.625

ΕΤΗ	ΚΑΤΟΙΚΟΙ	ΔΙΑΦΟΡΑ
1840	856.470	17.234
1841	861.009	4.539
1843	915.059	67.054
1844	930.295	15.236
1845	960.236	29.941
1848	986.731	26.495
1853	1.042.527	55.795
1856	1.062.627	20.100
1861	1.096.810	34.183
1870	1.457.894	361.084
1879	1.679.470	221.576
1889	2.187.208	507.738
1896	2.433.806	246.598
1907	2.631.952	198.146

Αἱ Ἀθῆναι ἀριθμοῦσαι τῷ 1870 44.510 κατοίκους ἔχουν σήμερον 167.479. Ὁ δὲ Πειραιεὺς ηὔξησεν ἀπὸ 10.963 ἐν ἔτει 1870 εἰς 73.579 ἐν ἔτει 1907.

Λέον νὰ παρατηρήσωμεν δύο τινα ὅπως ἐξηγήσωμεν τὴν ἔκτακτον αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ ὅστις σημειοῦται κατὰ τὰ ἔτη 1870 καὶ 1889. Ἡ ἀπογραφὴ τοῦ 1870 περιλαμβάνει καὶ τοὺς πληθυσμοὺς τῶν Ἰονίων Νήσων, αἱ ὁποῖαι προσηρτήθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐν ἔτει 1864 μὲ 228.631 κατοίκους, ἡ δὲ τοῦ 1889 τὴν Θεσσαλίαν καὶ τὴν ἐπαρχίαν Ἄρτης μὲ 293.993 κατοίκους.

Ἀλλὰ τὸ Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος πολλοῦ ἀπέχει τοῦ νὰ περιλάβῃ ὅλους τοὺς Ἕλληνας, ἐξ ὧν πλέον τῶν 5 $^1/_2$ ἑκατομ. (*) εὑρίσκονται εἰσέτι ὑπὸ τὴν Ὀθωμανικὴν κυριαρχίαν, ἐν

(*) Ἂς ἀναγνώσωσι ταῦτα οἱ συμπολῖται μας Νεοτουρκοι καὶ ὅς μᾶς εἶπωσιν ἂν ἀπατῶνται ὡς πρὸς τὴν στατιστικὴν ἀκρίβειαν ἀνδρες, οἷος ὁ διαπρεπὴς Γαλάτης Φουζὲ ὁ περιοδεύσας ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ὅπασαν τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἀνατολήν.

Ἠπείρῳ, ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἐν Θράκῃ, τὰς τρεῖς ταύτας ἐπαρχίας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, τὰς ὁποίας ὁ Λόρδος Σαλισβουρὺ ἀνεγνώρισεν εἰς τὴν Βερολίνειον Συνθήκην ὡς οὔσας *κατ' οὐσίαν Ἑλληνικάς*, ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐν Κρήτῃ, Κύπρῳ, Σάμῳ, εἰς τὸ Ὀθωμανικὸν Ἀρχιπέλαγος (τὴν Ρόδον τὴν Μυτιλήνην, τὴν Χίον, τὴν Λῆμνον κτλ.) χωρὶς νὰ ὑπολογίσωμεν τὰς ἀνθηρὰς ἑλληνικὰς ἀποικίας τῆς Αἰγύπτου, αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνουν περὶ τὰς 150000 Ἑλλήνων, ὡς καὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀνατολικὴν Ρωμυλίαν.

Ἂς ἀναφέρωμεν ἐκτὸς τούτων τὰς πολυαρίθμους καὶ εὐδαιμονεστάτας Ἑλληνικὰς ἀποικίας τῆς Ρουμανίας, Ρωσίας, τὰς τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς, τῆς Τύνιδος, τοῦ Τράνσβαλ, τῆς Αὐστραλίας καὶ τέλος τὰς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Β. Ἀμερικῆς, ὧν ἐμνήσθημεν ἀνωτέρω.

ΓΟΥΣΤΑΥΟΣ ΦΟΥΖΕΡ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

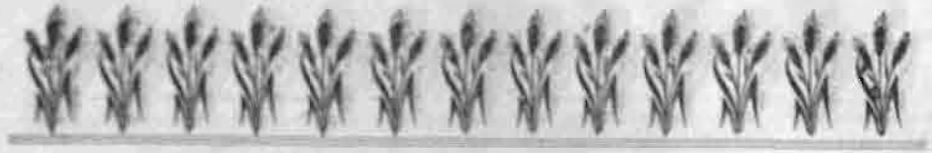
ΕΙΣ ΜΙΣΟΓΥΝΗΝ

Ἐκάψκεν ἡ κίπα του καὶ μάζεναι τὴ στάχτη
καὶ τὴν προσφέρει γιατρικὸ
πολὺ πολὺ προληπτικὸ
ς' ὅσους ἀπ' τὸν ποδόγυρο δὲν παίρουνε τὸ μάτι.

ΕΙΣ ΓΕΡΟΝΤΟΚΟΡΗΝ

Διαλέγοντας τὰ τρυφερὰ γιὰ τάσπρα της δοντάκια
τάψησε καὶ σαπίσανε κι' ἀσπρίσαν τὰ μαλλάκια
καὶ τώρα, πῶς γεννήθηκε γιὰ ἄνδρας καμαρώνει,
κατηγορεῖ τὸ φίλο της καὶ τὸ συχνομοντζώνει.

ΑΕΡΟΠΟΣ ΒΡΟΜΕΡΟΣ

ΣΤΗ ΜΑΝΝΑ ΜΟΥ

Ἂχ ὅλα τ' ἄνθια τῆς ζωῆς τ' ἀδικοπατημένα
ἀπὸ τοῦ Χάρου τὸ σκληρὸ καὶ τ' ἀπλάχρο ποδάρι
τὴ νειότη καὶ τὴ λιβερτιά, τὴν ὠμορφιά, τὴ χάρι,
οὔλα τὰ μυρολόγησα ἂν καὶ γιὰ μὲ ἦταν ξένα.

Γιὰ οὔλα τοῦτα χτύπησαν λυπηρὴ καμπάνα,
σὲ τόσους τάφους φέτεψα ποιητικὸ λουλούδι,
γιὰ τόσους ἐτραγούδησα παρηγοριᾶς τραγοῦδι
μὰ τί τραγοῦδι ἐχῶ νὰ εἰπῶ γιὰ τὴ γλυκειά μου μάννα;

Ἀνοίγω στόμα νὰ σοῦ εἰπῶ μάννα μου μυρολόγι
μὰ σὰ στοιχειὸ ἀπ' τὰ σωθειὰ κάτι μὲ πνίγει κάτι
καὶ μένω ἄλαλος, βουβὸς μὲ βουρκωμένο μάτι
γυρίζει μέσα ὁ καημὸς καὶ τὴν καρδιά μου τρώγει.

Μὰ ὅ,τι λέει μάννα μου τὰ μαραμμένα χείλη
καὶ μιὰ δακρύβρεχτη ματιά, ματιὰ μισοσβουμένη,
καὶ μυστικὴ μιὰ προσευχὴ ἀπ' τὴν ψυχὴ βγαλμένη,
δὲν λέει θρῆνο ἀμέτρητο δὲ γράφουν στίχοι χίλιοι.

ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ

ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΟΛΟΓΙΟΝ ΕΝΟΣ ΚΟΣΜΟΥ

Ἂν κατήντησεν ὁ βίος προβληματικὸς παρ' ἡμῖν καὶ ἂν αἱ κοινωνικαὶ συνθῆκαι, ὑφ' ἃς ζῶμεν, ἐπεδείνωσαν τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου καὶ κατέστησαν αὐτὸν ἀφόρητον διά πολλούς, ὑπάρχει καὶ τάξις τις ἀνθρώπων, ἧν ὁ βίος συγκρινόμενος πρὸς τὸν βίον ἄλλων τάξεων κοινωνικῶν καὶ ἄλλων ἐργατῶν εἶναι πλέον ἢ προβληματικός, εἶναι αὐτόχρημα μαρτύριον. Διότι πάσης ἄλλης τάξεως κοινωνικῆς οἱ ἐργάται, ἂν ὄχι τι ἄλλο, περισῴζουσι τοὐλάχιστον τὸν ἀνθρωπισμὸν αὐτῶν. Ἐν ᾧ οἱ ταλαίπωροι μάρτυρες, περὶ ὧν γράφω, ἀγωνίζονται πῶς νὰ περισώσωσι καὶ τοῦτον, ὄχι μόνον διὰ τὰ ζλιφτα πολεμοῦντες, ἀλλὰ προσπαθοῦντες νὰ κρατήσωσι τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ γοητείαν τῆς θέσεως αὐτῶν, ἂν τινες τοσαύτην ἔχουσιν ἀνάγκην. Πρόκειται περὶ τῶν ταλαιπώρων διδασκάλων, οὓς ἔχει θέσει σήμερον ἐν Καρὸς μοίρᾳ ἡ κοινωνία ἡμῶν καὶ οἵτινες περιφρονούμενοι καὶ πάντοθεν ὠθούμενοι καὶ ταπεινούμενοι ἐν παντὶ καὶ πάντοτε εἶναι ζήτημα πῶς κατορθοῦσι νὰ μορφῶσιν ἑλληνόπαιδας καὶ νὰ μεταδίδωσιν εἰς αὐτοὺς ἀρχὰς καὶ φρονήματα γενναῖα. Μόνον ἡ λέξις **δάσκαλος** προφερομένη καὶ τονιζομένη, ὡς συνήθως γίνεται, φανερώνει τίνα ὑπόληψιν τρέφει ἡ πολλὴ παρ' ἡμῖν κοινωνία πρὸς τοὺς ἐργάτας τοῦ παρ' ἄλλοις ἔθνεσιν εὐγενεστέρου τῶν ἐπαγγελμάτων. Δὲν θέλω νὰ ἐξετάσω ἂν δικαίως ἢ ἀδίκως ἠθελήσαμεν ν' ἀποδώσωμεν εἰς τὴν λέξιν δάσκαλος τὴν σημασίαν, ἣν δίδομεν συνήθως εἰς αὐτήν· δὲν ἐρωτῶ ἂν ἀδίκως ἀπεδόθη εἰς τὴν παρ' ἡμῶν πλασθεῖσαν λέξιν **δασκαλισμός**, ἡ σημασία πάσης παραλόγου ἀπισθοδρομικότητος, πάσης μωρᾶς καὶ ἀλλοκότου σκέψεως, πάσης στειρώσεως πνευματικῆς καὶ διανοητικῆς ἀτροφίας. Μικρὸς μόνον λογίζομαι πολλάκις κατ' ἐμαυτὸν καὶ καιρίως θλίβομαι βλέπων ὅτι ἡ λέξις maître παρὰ τοῖς Γάλλοις, εἴτε ἡ λέξις Lehler παρὰ τοῖς Γερμανοῖς δὲ ἀνάλογοι λέξεις παρ' ἄλλοις λαοῖς οὐδέποτ' ἔσχον τὴν δυσώνυμον σημασίαν, ἣν ἡμεῖς ἀποδίδομεν εἰς τὴν ἀντίστοιχον λέξιν.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ KHÉDIVIAL PALACE

Πρώην Ξενοδοχεῖον τῆς Ἀγγλίας (Missiri)
ἐν ΠΕΡΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΠΡΩΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ
κείμενον εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως

Θαυμασία θέα ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου
τῆς Προποντίδος καὶ τοῦ Κερατείου κόλπου.
Ἐπίπλωσις πολυτελὴς καὶ ἄριστος
Καπιστήρια, Λουτρὰ κτλ. κτλ.
ΓΑΛΛΙΚΗ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ
Ἰδιοκτήτης ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΑΛΛΑΣ

KHÉDIVIAL PALACE HOTEL

Ancien hôtel d'Angleterre (Missiri).
Péra, Constantinople.

Etablissement de 1er Ordre
Situé au centre de la ville

VUE MAGNIFIQUE SUR LE BOSPHORE
sur la mer de Marmara et la Corne d'Or
Instalation confortable et luxueuse
Fumoirs, Salle de Bain etc. etc.
Cuisine Française
Propriétaire: PHILIPPE HALLAS

SIGMANOGLIO FIGARO

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΚΟΥΡΕΙΟΝ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ Α. ΣΤΟΥΓΙΑΝΝΙΔΟΥ

ΕΝ ΑΜΙΣΩι

Συνιστᾶται ἰδιαιτέρως

Εἰδικὴ συσκευὴ πρὸς ἀπολύμανσιν. Ξύρισμα, κόμωσις, κόψιμον γενείων. Καθαριότης φαντασιακή—Περιποίησις ἔκτακτος.

Ὁδὸς Ὀθωμανικῆς Τραπέζης

ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΕΙΟΝ

Μ. ΛΕΥΚΙΑΔΟΥ

ΕΝ ΑΜΙΣΩι

Τὸ ἄριστον τῶν ἐν Ἀμισῷ. Ὑφάσματα γαλλικὰ καὶ ἀγγλικὰ τοῦ τελευταίου πάντοτε συρμοῦ. Παντὸς εἴδους ἐνδυμασίαι. Καλλιτεχνικὴ κατασκευή. Στερεότης, κομψότης, εὐθηνία εἶναι τὰ γνωρίσματα τοῦ

ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΕΙΟΥ Μ. ΛΕΥΚΙΑΔΟΥ

Ἀξιν δὲ ἀνάλογον πρὸς τὸν δασκαλισμὸν οὐδεμίαν εὑρίσκει τις παρὰ τοῖς πεπολιτισμένοις λαοῖς. Δὲν ἐξετάζω, ὡς εἶπον, ἂν δικαίως ἢ ἀδίκως προέκυψε τοῦτο. Παραδέχομαι δὲ πρὸς στιγμήν, ὅτι ἔχουσιν ὅλα τὰ δίκαια οἱ παρ' ἡμῖν χαρακτηρίζοντες ὡς χαρακτηρίζουσι τοὺς ***δασκάλους*** καὶ τὸν ***δασκαλισμόν***. Τὸ θλιβερὸν ὅμως ἔγκειται εἰς τοῦτο, ὅτι ἡ κοινωνία ἡμῶν ἡ καμικοποιοῦσα τοὺς διδασκάλους καὶ μεταχειριζομένη αὐτοὺς ὡς ὄντα, ἐφ' ὧν ὁ τυχὸν κομματαρχίσκος ἢ σατραπίσκος θὰ χορέσῃ τὴν ὄρεξίν του, καὶ ὡς νευρόσπαστα καὶ ὡς ἑτεροκίνητα καὶ ἑτερόφωτα πλάσματα, ἄλλοις δουλεύοντα καὶ δορυφοροῦντα, ἡ κοινωνία ἡμῶν ἡ ἐναβρυνομένη διότι ἔχει καὶ τοιαῦτα γελοῖα ὄντα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐνίοτε διασκεδάζει τις, δὲν ἐσκέφθη ποτέ, ἂν διὰ τὴν κομικατοίησιν ταύτην καὶ διὰ τὴν κατάπτωσιν αὐτὴν εὐθύνονται μόνοι οὗτοι οἱ δυστυχεῖς Παρίαι. Καὶ δι' αὐτὸ οὐδέποτε προένοήσε σπουδαίως περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ἀείποτε ἐπιπολαίως ἐμελέτησε πᾶν τὸ σχετιζόμενον πρὸς αὐτούς, πᾶν δὲ τὸ κακῶς ἔχον ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει καὶ τῇ μορφώσει τῶν νέων ἀπέδωκεν εἰς τοὺς ἀτυχεῖς αὐτοὺς ἀποδιοπομπαίους, οἵτινες διὰ πᾶσαν παράβασιν καὶ παρακοήν, διὰ πᾶν τὸ ἄτοπον καὶ σφαλερὸν μόνοι ἐκρίθησαν ὑπόλογοι καὶ ἦκουσαν πάντοτε ἐξαγέλμους καὶ ἱερεμιάδας.

Καὶ ὅμως τίνα πρόνοιαν ἔλαβε ποτε ἡ κοινωνία ἡμῶν διὰ τὸν κόσμον αὐτόν, τὸν ἀτυχῆ καὶ μαρτυρικόν; Καὶ ἂν ἀφήσωμεν κατὰ μέρος τὰ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Βασιλείῳ τελούμενα, ἔνθα ὅπως δήποτε ἡ πολιτεία μεριμνᾷ περὶ τοῦ κόσμου τούτου, ἂς ἴδωμεν τὰ καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς πῶς ἔχουσιν ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην, ἂς ἐξετάσωμεν τὰ παρ' ἡμῖν τελούμενα, ἔνθα ἡ κοινωνία ἀμεσώτερον ὁρᾷ καὶ ἠδύνατο ἀποτελεσματικώτατα νὰ ἐνεργήσῃ ἐν πολλαῖς περιστάσεσι καὶ ν' ἀνυψώσῃ πως τὰ τῶν διδασκάλων ἀνυφοῦσα καὶ τὰ ἑαυτῆς. Καὶ ὅμως! Ποῦ μορφοῦνται καὶ πῶς μορφοῦνται οἱ παρ' ἡμῖν διδάσκαλοι, οἱ τῆς κατωτάτης ἰδίᾳ ἐκπαιδεύσεως; Ποῖον διδασκαλεῖον ἄξιον τοῦ ὀνόματος λειτουργεῖ παρ' ἡμῖν διὰ τοὺς διδασκάλους τῆς κατωτέρας ἐκπαιδεύσεως, ὧν τοσαύτην ἔχομεν ἀνάγκην; Ἄλλοτε ἐλειτούργησεν ἐπί τινα χρόνον τὸ διδασκαλεῖον Θεσσαλονίκης, οὗτινος οἱ τρόφιμοι οὐχὶ σμικρὸν συνετέλεσαν εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς τότε ἀθλιωτάτης κατωτέρας ἐκπαιδεύσεως. Σήμερον, ἐξαιρέσει κέντρων τινῶν ἐλαχίστων, ἐν οἷς προσαρτῶνται ὡς τμήματα εἰδικὰ εἰς τὰ κλασικὰ γυμνάσια καὶ τάξεις τινὲς ἰδιαίτεραι διὰ τοὺς μέλλοντας νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὸν διδασκαλικὸν βίον, οὐδεμία ἄλλη πρόνοια λαμβάνεται εἰς τὰ ἄλλα κέντρα περὶ

τῆς μορφώσεως τῶν δημοδιδασκάλων. Καὶ οὕτω πως ἄνθρωποι μὴ κεκτημένοι πολλάκις τὰ προσόντα, στερούμενοι τῆς ἀναγκαίας μορφώσεως, μηδεμίαν πολλάκις κλίσιν ἔχοντες εἰς τὸ ἐπάγγελμα, θέλοντες δ' ἐνίοτε νὰ ἐξαγοράσωσι τὸν πονηρὸν καιρόν, ὁσάκις ἠτύχησαν περὶ ἄλλο τι μᾶλλον προσοδοφόρον καὶ ἐπικερδέστερον ἐπάγγελμα, παρεισδύουσιν εἰς τοὺς διδασκαλικοὺς κύκλους καὶ χρίονται διδάσκαλοι, ἄξιοι πάντοτε ἐκείνων, οἵτινες ἔχρισαν αὐτούς. Καὶ δὲν εἶναι ἀπίθανον μεταξὺ τῶν ὄντως χρηστῶν καὶ φιλοτίμων διδασκάλων νὰ συναντᾷ τις καὶ κοινωνικὰ ναυάγια, ἀνθρώπους μηδεμίαν κεκτημένους γνῶσιν σοβαρὰν καὶ μηδέποτε σοβαρῶς σκεφθέντας, οἵτινες διὰ τῆς ἀναξιοπρεποῦς καὶ ἐξευτελιστικῆς πολλάκις πολιτείας των οὐκ ὀλίγον ταπεινοῦσι τὸ ἱερὸν ἐπάγγελμά των, παρασύρουσι δ' εἰς τὸν ἐξευτελισμὸν καὶ τὴν ταπείνωσιν καὶ αὐτοὺς τοὺς καλοὺς καὶ χρηστοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες ἔχουσι τὸ ἀτύχημα νὰ συνεργάζωνται μ' αὐτούς. Ἂς ἀπεφάσιζεν ἡ κοινωνία ἡμῶν νὰ κόψῃ σύριζα τὸ κακόν, ἂς ἀπεφάσιζε νὰ ἱδρύσῃ φυτώρια, ἐν οἷς νὰ προπαρασκευάζονται οἱ μέλλοντες νὰ ἐργασθῶσιν ὡς ἐργάται τῆς κατωτέρας ἐκπαιδεύσεως, ἂς ἐφρόντιζε νὰ μορφωθῶσιν ἐν αὐτοῖς νέοι παρέχοντες τὰ ἐχέγγυα ὅτι θὰ ἠδύναντο ν' ἀποβῶσιν ὑτρηροὶ σκαπανεῖς καὶ πρόθυμοι ἐργάται, ἂς ἀπέκλειεν αὐστηρῶς τοὺς ἄλλους ἀπὸ τῆς ἐξασκήσεως τοῦ τιμιωτάτου καὶ ἱερωτάτου τῶν ἐπαγγελμάτων, καὶ θὰ ἐβλέπομεν εἰς ὀλίγα ἔτη οἵα ἀνακάθαρσις θὰ συντελεῖτο καὶ πῶς θὰ ἐχωρίζοντο ἠρέμα καὶ ἀνεπαισθήτως τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐριφίων. Γεγονὸς τοιοῦτο συνέβη ἐν Ἑλλάδι, ἀφ' ὅτου ὁ νόμος μόνον εἰς τοὺς ἀποφοίτους τῶν διδασκαλείων ἐπέτρεψε νὰ μετέρχωνται τὸν διδάσκαλον. Εἰς διάστημα δέκα ἢ δέκα πέντε ἐτῶν τελείως μετήλλαξεν ὄψιν ὁ διδασκαλικὸς κόσμος, ἐξέλιπον δ' οἱ γελοῖοι ἐκεῖνοι τύποι, οἱ πολλάκις εἰς πολλὰς παραστάσεις διακωμῳδηθέντες. Κατὰ τὸ 1886 ἡ ἀθηναϊκὴ ἐφημερὶς ***Ἀκρόπολις*** ἐπεχείρησε δημοσιογραφικὴν ἔρευναν ἀνὰ τὰ πολλὰ δημοτικὰ σχολεῖα Ἀθηνῶν, ἐξεπλάγησαν δ' οἱ ἀνὰ τὰ σχολεῖα ἐπιχειρήσαντες τὰς ἐρεύνας ἐπὶ τοῖς θαυμαστοῖς ἀποτελέσμασιν, ἅτινα διεπίστωσαν πανταχοῦ, ὅπου μετέβησαν. Συνέκριναν δὲ τὴν ἀνθηρὰν ἐκείνην κατάστασιν πρὸς τὴν οἰκτρὰν καὶ γελοίαν τῶν παρῳχημένων χρόνων. Σήμερον παρ' ἡμῖν, ἀπουδήποτε διαπιστωθῶσι καλὰ ἀποτελέσματα, ἀποδοτέα ταῦτα εἰς τὴν ἀτομικὴν εὐσυνειδησίαν τῶν χρηστῶν καὶ φιλοτίμων ἐργατῶν τῆς ἐκπαιδεύσεως, οὐχὶ εἰς τὴν φροντίδα τῶν ἑκασταχοῦ ἀρχόντων. Δὲν ἀρνούμεθα ὅτι ἐνίοτε καὶ ἡ

πρωτοβουλία μερικῶν χρηστῶν πολιτῶν ἐπετέλεσε πολλὰ τὰ καλά, ἀτυχῶς ὅμως πανταχοῦ καὶ πάντοτε δὲν φαίνεται ἡ πρωτοβουλία αὕτη.

Ἐκτὸς δὲ τοῦ ὅτι μέριμνα περὶ τῆς μορφώσεως τῶν διδασκάλων οὐδεμία λαμβάνεται, οὐδεὶς ἐσκέφθη ποτὲ καὶ περὶ τῆς παγιώσεως καὶ τῆς μονιμοποιήσεως τῆς θέσεώς των. Ἀλλὰ πῶς νὰ κανονισθῇ τοῦτο, ὅταν, εἰσερχομένου τοῦ τυχόντος εἰς τὰς διδασκαλικὰς φάλαγγας καὶ ὁριζομένων τῶν μισθῶν διὰ τοῦ χειρίστου εἴδους τῶν ***παζαρευμάτων***, φαλλιδίζονται ἀπαισίως οἱ μισθοὶ ὅλων τῶν διδασκάλων, καλῶν τε καὶ μή, ὑποβιβάζονται εἰς βαθμὸν ἐξευτελιστικόν, δὲν πληρώνονται δὲ καὶ τακτικῶς, ἀλλὰ κατὰ τοιούτους τρόπους, ὥστε ἠδύνατο ἐκ τῶν τοιούτων εἰδῶν πληρωμῆς νὰ ἐμπνευσθῇ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριστοφάνης ἢ ὁ Μολιέρος; Καὶ ὁ μὲν διδάσκαλος πολλάκις ἐκωμικοποιήθη ἐπὶ τοῦ σκηνικοῦ ἀκρίβαντος. Ὁ Ταμίας ὅμως ἢ ὁ ἔνδοξος Τσορμπατζῆς, ὁ γαμβρῶν, ὁσάκις ταπεινοῦται πρὸ αὐτοῦ ὁ ἀτυχὴς διδάσκαλος ἵνα προλιπαρήσῃ διὰ τὸν ἄρτον τῶν τέκνων του, ὁ μυρίους ὅσους κερδοσκοπικοὺς συνδυασμοὺς ἐπινοῶν, ὅπως κερδοσκοπήσῃ ἐπὶ τοῦ ἀτυχοῦς διδασκάλου, ἀπὸ ποῖον Ἀριστοφάνην ἢ Μολιέρον θὰ ἀναβιβασθῇ ἐπὶ τοῦ σκηνικοῦ λογείου; Δὲν ἀρνούμεθα, ὅτι φιλοτιμότατοι καὶ ὄντως φιλόμουσοι πολῖται καὶ ἐκ τοῦ ἰδίου αὐτῶν ταμείου ἀνεκούφισαν πολλάκις τοὺς πάσχοντας, διότι δὲν ἐπληρώνοντο τοὺς μισθοὺς αὐτῶν, διδασκάλους, ἔδειξαν δὲ τὴν πρὸς τὰ καλὰ ἀγάπην των καὶ μὲ ὑλικὴν αὐτῶν θυσίαν. Ἀλλὰ κατὰ πόσον νὰ ἐπαινέσῃ τις τοῦτο παρὰ κοινωνίας καὶ κοινότητος, ἀξίας πάσης μομφῆς καὶ φόγου, διότι οὐδέποτε ἠθέλησαν νὰ θέσωσι τάξιν εἰς τὰ οἰκονομικά των, οὐδέποτ' ἐσκέφθησαν ὅτι ἡ ἀνελλιπὴς καὶ τακτικὴ πληρωμὴ τῶν ταλαιπώρων διδασκάλων θὰ συνετέλει οὐχὶ σμικρὸν εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς ἀξιοπρεπείας των καὶ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων αὐτῶν ἀπέναντι Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων; Καὶ τοιουτοτρόπως περὶ μὲν μορφώσεως τῶν διδασκάλων οὐδεμία ἐλήφθη μέριμνα, περὶ δὲ τῆς συντηρήσεως αὐτῶν οὐδεμία φροντίς, ἐκτὸς ἂν πρόκειται νὰ κληθῇ φροντὶς ἄξια τοῦ ὀνόματος ἡ ἐπιπολαία ἐκείνη καὶ ἀσύνετος μέθοδος, μεθ' ἧς κανονίζονται τὰ οἰκονομικὰ τῶν πλείστων κοινοτήτων.

Ἐπειδὴ δὲ ποικίλοι καὶ πολυειδεῖς λόγοι προκαλοῦσι τὸν ἐκσφενδονισμὸν τῶν δυστήνων αἰτῶν Εἰλώτων ἀπὸ τοῦ Αἵμου μέχρι τοῦ Ἀνκίου πελάγους καὶ τἀνάπαλιν, πολλάκις δὲ καταναλίσκεται ὁ καν-

© ΜΕΘΑΡΤΟ ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΙΟ

ρὸς τῶν διακοπῶν περὶ τὴν ἐξεύρεσιν θέσεως διὰ τὸν χειμῶνα, φαντάζεταί τις οἵα εἶναι ἡ θέσις τῶν ἀτυχῶν αὐτῶν, δι' οὓς παρέρχεται ὁ χρόνος τῆς ἀναπαύσεως μὲ τὸ φάσμα τοῦ τέτιγος τοῦ μύθου, πρὸς τὸν ὁποῖον προσπαθοῦσι νὰ μὴ ὁμοιάσωσιν. Πλεῖστα ὅσα τῶν ἀτόπων τούτων δὲν ἠδύνατο νὰ βελτιώσῃ ἡ κοινωνία; Ὅταν παράσχῃ εἰς τὸν διδάσκαλον τὰ μέσα τῆς μορφώσεως, ὅταν καταστήσῃ τὸν βίον αὐτοῦ ἀνθρωπινώτερον καὶ μᾶλλον ἐπίχαριν, ὅταν παράσχῃ εἰς αὐτὸν τὰ μέσα, ὅπως ζήσῃ ἀνετώτερον καὶ ἀξιοπρεπέστερον, ὅταν ἀνακουφίσῃ αὐτὸν πάσχοντα πολλάκις ἠθικῶς καὶ αἰσθανόμενον κατάπτωσιν τοῦ θάρρους καὶ τοῦ φρονήματος αὐτοῦ, τότε δύναται ν' ἀπαιτήσῃ καὶ αὐτὴ πολλά, πολλαπλασίω μᾶλιστα ὅσων ἔδωκε. Τότε δύναται ἀπὸ τὸν ὄντως μεμορφωμένον διδάσκαλον ν' ἀπαιτῇ ὅπως παρακολουθῇ οὗτος τὰς προόδους τῆς ἐπιστήμης του καὶ νὰ γνωρίζῃ τί ποιεῖ καὶ τί φρονεῖ περὶ ἐκπαιδεύσεως ὁ πεπολιτισμένος κόσμος. Τότε καὶ ὥρας ἱκανὰς ἀναπαύσεως, τότε καὶ μέσα ἐπαρκῆ συντηρήσεως παρέχουσα εἰς τὸν διδάσκαλον, τότε καὶ μονομοποιοῦσα τὴν θέσιν αὐτοῦ ὡ' ἀναμένῃ δικαίως παρ' αὐτοῦ νὰ παράσχῃ διὰ τοῦ βίου αὐτοῦ παράδειγμα κόσμιον καὶ ἀξιομίμητον εἰς πάντας, νὰ καταστῇ πρότυπον τῶν παίδων ἐν τῇ μορφώσει καὶ τῇ ἠθικῇ διαπαιδαγωγήσει αὐτὸς ὁ διδάσκων καὶ διαπαιδαγωγῶν νὰ δακτυλοδεικτῆται πανταχοῦ ὡς ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, ἔχων τὰ ἐφόδια ἐκεῖνα, ἅτινα ἐπισπῶσι τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῆς κοινωνίας. Ἐφ' ὅσον ὅμως δὲν πράττει ταῦτα ἡ κοινωνία καὶ δὲν σέβεται αὐτὴ ἑαυτήν, πῶς ἀναμένει ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς διδασκάλους νὰ πράξωσι μόνοι των ἐκεῖνο, ὅπερ ἔδει βοηθούμενοι ὑφ' ὅλης τῆς κοινωνίας καὶ χειραγωγούμενοι ὑπ' αὐτῆς νὰ ἔπραττον οὗτοι; Καὶ δὲν εἶναι θαῦμα, ὅτι ὑπάρχουσι καὶ τοιοῦτοι διδάσκαλοι ὁμογενεῖς αὐτοὶ ὑφ' ἑαυτῶν καταπτάντες σεβαστοί; Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ κοινωνία, ἡ ἐπιπολαίως ἐγκατελιμπάνουσα τὰ πράγματα εἰς τὴν τύχην των, μὴ βλέπουσα ὀρθοπροσόψως τὴν ἐκπαίδευσιν, ἐπαιτεῖ ταύτην παρὰ τῶν ποικιλωνύμων frères καὶ soeurs, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔχομεν τὴν ἀφέλειαν ν' ἀναμένωμεν μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν σύμφωνον πρὸς τὰ ἰδεώδη καὶ τοὺς πόθους μας. Οἱ δὲ ποικιλώνυμοι οὗτοι καὶ ἀλλόθροοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες, οἱ οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ἔχοντες ὅπως διάκεινται φιλίως πρὸς ἡμᾶς, στρεβλοῦσι τὰς διανοίας τῶν παίδων μας καὶ ἐμβάλλουσιν εἰς τὰς ἁπαλὰς αὐτῶν ψυχὰς περιφρόνησιν πρὸς πᾶν ὅ,τι μέγα καὶ ὑψηλόν, εὐγενὲς καὶ θεῖον, πρὸς πᾶν τὸ ἐθνικόν. Καὶ οὕτω

πως καταντᾷ εἰς τὸ τέλος νὰ περιφρονῶμεν ἡμᾶς αὐτούς. Καὶ δὲν εἶναι τοῦτο παράδοξον. Ἀρχίζομεν ***ἀπὸ τὴν περιφρόνησιν τῶν δασκάλων καὶ τελειώνομεν μὲ τὴν περιφρόνησιν ἡμῶν αὐτῶν.*** Ἀλλὰ τί πειράζει;

Δ. Χ. ΧΑΜΟΥΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΥΦΡΟΣΥΝΟΥΣ ΩΙΔΑΣ

Τᾶστρα 'κρυφομίλησαν
στὴν ἄσπρη μας γιορτὴ
καὶ στὸ φῶς των ἔλαμψε
ἡ ὀμορφιὰ ἡ ἁγνή!!

Σὲ κρυφοκαμάρωνα·
ἡ καρδιά μου ἐκτύπα
κ' εἰς τὸ θεῖον ὅραμα
τέτοια λόγια εἶπα.

«Ἔλα, ἀγάπη' μου χρυσῆ
δόσε μου τὰ χέρια.
Λές. . . στὴν εὐτυχία μας
λάμπουνε τ' ἀστέρια.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΠΡΩΔΡΟΜΟΥ

© SISMANOGLIO MEGARO

ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΙΔΙΠΟΔΑ ΤΥΡΑΝΝΟΝ ΤΟΥ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

(Η μετάφρασις τοῦ κατωτέρω ἐξόχου χοροῦ ἐκ τοῦ Οἰδίποδος Τυράννου τοῦ Σοφοκλέους ὀφείλεται εἰς τὸν ἐν Σμύρνῃ διαπρεπέστατον νομομαθῆ καὶ ἐμπνευσμένον ποιητὴν κ. Στέλιον Σεφεριάδην, τοῦ ὁποίου ἀλλαχοῦ τοῦ παρόντος βιβλίου δημοσιεύομεν πλεῖστα ὅσα ποιήματα. (Σ. Α. Π. Η.).

ΧΟΡΟΣ

Στροφὴ α'.

Σὰν τί καλομελέτητους χρησμοὺς νὰ μᾶς μηνοῦν
Ἀπ' τοὺς μυριόπλουτους Δελφούς, ὦ Θήβα φημισμένη·
Τοῦ φόβου ἀνατριχιάσματα τὸ σῶμά μου πετοῦν
Καὶ τρομαγμένα ὁ νοῦς προσμένει
Μὴ θὰ μᾶς βάλῃς, Δήλιε, καμμιὰ ἀγγαρειὰ παληά,
Ἢ κι' ἄλλα πάλι θενὰ βρῇς μαρτύρια γιὰ τὰ μένα;
Πές, ὦ χρησμέ μου, ποῦ σκορπᾷς παντοῦ φεγγοβολιὰ
Κ' εἶσαι χρυσῆς ἐλπίδας γέννα;

Ἀντιστροφὴ α'.

Σ' ἐσᾶς τὰ παρακάλια μου τὰ πρῶτα, ὦ Ἀθηνᾶ,
Καὶ στὸν ξανθὸν Ἀπόλλωνα, ποῦ ἀλάθευτα ἔχει τόξα,
Καὶ στὴν προστάτρια Ἄρτεμι ποῦ μέσ' τὴν ἀγορὰ
Θρόνο τῆς ἔστησεν ἡ δόξα.
Ἂν καὶ σᾶς ἔλαχέ ποτε σ' ἀξέχαστο καιρὸ
Κάποιο κακὸ νὰ διώξετε πού μαύριζε τὴ χώρα
Μὲ παρακάλια νὰ διαχτοῦν καὶ πάλι καρτερῶ
Οἱ συφορὲς ποῦ καῖνε τώρα.

Στροφὴ β'.

Ἀλλοίμονό μου! ἀμέτρητοι μ' ἔχουν πλακώσει πόνοι!
Παντοῦ καῦμοῦ βαθειὰ πληγὴ
Καὶ τὸ κακὸ τ' ἀγιάτρευτο κανεὶς δὲ βαλσαμώνει·
Ἡ διαλεμένη μας ἡ γῆ
Θαρρεῖς κι' αὐτὴ κουράστηκε τὰ στάχυα νὰ χρυσώνῃ
Κ' ἡ μάννα στὸν κοιλόπονο, πρὶν τὸ παιδὶ γεννήσῃ,
Ἔρμη κι' αὐτὴ καὶ τὸ παιδὶ τὸ χάρο θὰ φιλήσῃ.
Κ' οἱ πεθαμένοι ἕνα σωρὸ
Μοιάζουν πουλιὰ κυνηγημένα
π' ἀστροπελέκι καφτερὸ
Ρίχνει στὸν Ἅδη σωριασμένα.

Ἀντιστροφὴ β'.

Ἔχουν τὴν πόλη οἱ συμφορὲς ἀκέρι' ἀφανισμένη
κ' οἱ πεθαμένοι—τρισαλλοιά!
μέσα στὶς στράτες ἄθαφτοι προσμένουν μαζεμένοι
Μιὰ μάννα μ' ἄσπρα ἐδῶ μαλλιὰ
Μιὰ γυναικοῦλα παρεκεῖ, πειὸ πέρ' ἄλλη καῦμένη
Στὰ σκαλοπάτια τῶν βωμῶν παρακαλοῦν γιὰ θῦμα
Κι' ὅλο βογκοῦν καὶ χύνουνε τὰ μάτι' ἀπὸ τὸ κλᾶμα.
Θεά, τοῦ Δία ἐσὺ παιδί,
Γέννα χρυσῆ καὶ τιμημένη
Γιὰ τὰ μαρτύρια πώχεις δεῖ
Κάνε βοήθεια νὰ γένῃ.

Στροφὴ γ'.

Κι' ὁ Ἄρης κάνε ὁ καφτερός, ποῦ τώρ' ἂν παραιτῇ
Τὰ χάλκινά του τ' ἅρματα ποὖνε βαμένα μαῦρα
Σίρνοντας πίσω του βουνὰ τὰ ψυχομαχητὰ
Τὰ σωθικά μου τ' ἄναψε βογγίζοντας μὲ λαῦρα,

Κάνε ἀπ' τὴ χώρα μας γοργὰ νὰ ξαναφύγῃ πάλι
Καὶ πέρα στεῖλέ τον, ἀλλοῦ,
Στῆς Ἀμφιτρίτης τὶς σπηλιές, στὴ μέση τοῦ γιαλοῦ,
Γιὰ στὸ πικρὸ καὶ τ' ἄξενο τῆς Θράκης ἀκρογιάλι,
Γιατί ὅ,τι ἀφίνουν οἱ νυχτιὲς τὸ ξεκληρίζ' ἡμέρα·
Σ' αὐτὸν τὴ φλογισμένη
Τὴν ἀστραπή σου στεῖλέ την, ὦ Ἐσὺ Λία Πατέρα,
Καὶ κάψε τον πῶχει τὴ γῆς ἀκέρια ρημαγμένη.

Ἀντιστροφὴ γ'.

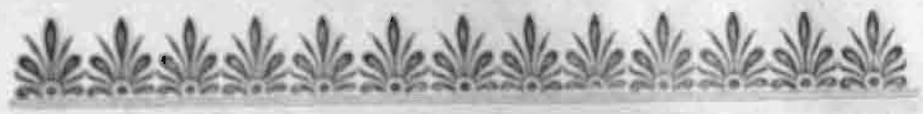
Κ' ἐσύ, ὦ Ἀπόλλων βασιλιᾶ, βοήθα τὰ γυρτὰ
Χρυσοστριμένα τέντωσε κι' ἀνίκητα δοξάρια,
Καὶ στεῖλε τὰ φεγγόβολα τὰ βέλη μαζευτά.
Καὶ τ' ἀναμμένα τῶν δαδιῶν Σὺ ποῦ κρατεῖς κλωνάρια,
Σὰν στὶς ραχοῦλες κυνηγῶς πανώρια κινηγήτρα
Βοήθεια στεῖλέ την γοργὴ
Κ' ἐσὺ ποῦ πρωτοβύζαξες σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴ γῆ,
Ὦ Βάκχε, πῶχεις στὰ μαλλιὰ χρυσοπλεγμένη μίτρα,
Πῶχεις τὸ χρῶμα τοῦ κρασιοῦ, ποῦ σέρνεις πίσω αἰώνια
Μαινάδες φρενιασμένες
Ἀπ' τὴν κορφὴ τοῦ Παρνασσοῦ μὲ πεῦκες ἀναμμένες,
Ἔλα καὶ στεῖλε τ' ἄτιμο κακὸ στὰ καταχθόνια.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΕΦΕΡΙΑΔΗΣ

ΑΙΝΙΓΜΑ

Ἂν ἐκ συνθήκης θηλυκὸς στὸν κόσμον ἐγεννήθηκα
τὴν ἀστασίαν γυναικὸς γι' αὐτὸ καὶ ἐνεδύθηκα
Ἐγκλείω εἰς τὰ στήθη μου καὶ φάρμακο σωτήριον
ἀλλ' ἐν ταυτῷ καὶ φονικὸν ἐκχύνω δηλητήριον
κ' ἐνῶ δροσίζω πρόθυμος τὰ φλέγοντά σου χείλη
σοῦ εἶμαι ὅμως πάντοτε *ἄνευ καρδίας φίλη*.

ΧΡ. Χ.

ΠΑΝ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΝΥΧΤΑ ΤΩΝ ΓΑΜΩΝ
ΤΟΥ ΦΙΛΟΥ ΜΟΥ ΣΩΚΡΑΝΟΣ ΣΥΡΜΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁ τραγοπόδαρος ὁ Πὰν μὲ τὴ γλυκειὰ φλογέρα
τῶν μυστικῶν της, ποὺ αὐτὸς εἶχε τοὺς θησαυροὺς,
ξεπροβοδᾶ τὸν ἀρτιλαλον καὶ τὸν νικητὴ ἀγέρα
καὶ γέμιζε τὴν ρεμματιὰ μὲ πόρους καὶ λαυρούς.

Μιὰ ξωτικιὰ ἀχαλάστευτη ροδοφυλλένια λάμια
ἀπ' ὥρας ἀκουρμαίνεται τοῦ Πάνα τὸν ἀχὸ
κρυμμένη μέσ' τὴ ρεμματιά, στὰ πράσινα καλάμια
κι' ὅλο ἀγναντεύει τὸ Θεὸ θλιμμένο μοναχό.

Μέσ' τὴ καρδιά της παίζανε τοῦ παγανιοῦ οἱ τόνοι
κ' ἡ ἁρμονία της, κυλᾷ ἀνείρατα χρυσά·
Γύρω ζωὴ καὶ βλάστηση στὴ φύση. Ξεφαντώνει
ὁ σπίνος κι' ὁ κορδαλὸς μὲ χάδια περισσά.

Ὁ τραγοπόδαρος ὁ Πὰν σκορπάει τοὺς λαυρούς του,
χωρὶς νὰ ξέρῃ πῶς μ' αὐτοὺς μαγεύει μιὰ καρδιὰ
κ' ἡ ξωτικιά, ἡ ροδόστηθη πέρνει τοὺς λογισμούς του,
καὶ μάγια πλέκει ἄλογα στὴν ὑγρὴ νυχτιά.

. . . . . .
. . . . . .

στὴ μαρμαρωτιλίκητη τώρα ὁ Πὰν ἀγκαλιά της
ξεχύνεται. Τὸ κορμάκι του ἐσκόρπισε στὰ πλάγια·
μὰ μόλις πρόβαλε ἡ Λύγη σβῆσαν τὰ ὄνειρά της
καὶ λάλησαν ὁ πετεινὸς καὶ λύθηκαν τὰ μάγια.

ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

SISMANOGLIO ARCHIVE

ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Η ΚΕΡΑΣΟΥΣ
ΚΑΙ
Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΙΩΡΓΗ

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΠΑΥΛΙΔΗΝ

Ἀπὸ ὅλας τὰς πόλεις τοῦ Πόντου, τὴν Ἀμισὸν μὲ τοὺς εὐρεῖς καὶ σιωπηροὺς δρόμους, τὴν Τραπεζοῦντα μὲ τὰς ἀνωφερεῖς στενωπούς, ἡ μᾶλλον γοητευτικὴ διὰ τὸν ταξιδιώτην εἶναι ἀναντιρρήτως ἡ Κερασοῦς. Εἰς ἐμὲ τοὐλάχιστον ἐπεφάνη, κατά τινα πρωΐαν τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου ὡς ἓν ὅραμα πόλεως ἐξαισίας εἰς τὸ γλαυκὸν βάθος τοῦ θερινοῦ οὐρανοῦ, ὅπου τὸ βουνὸν τοῦ Τσατὰλ Καγιᾶ ὕψου τὸ κέρας του, ὡς μίαν ἡμισέληνον τεραστίαν ἐπάνωθέν της, οἱονεὶ ἐπιθέτον ἀγνοῦ ποίαν σφραγῖδα μυστηριώδη εἰς τὴν γελόεσσαν καὶ ἑλαφρὰν καλλονήν της.

Καὶ ἡ γοητεία αὕτη ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἰδίᾳ εἶναι ἀκαταμάχητος, διότι ὡς σύνολον ἡ Κερασοῦς εἶναι ὁρατὴ ἐκ τοῦ πελάγους μόνον, ἢ ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς Ἀκροπόλεως, ἥτις ὑπερέχει ταύτης καὶ τὴν προασπίζει ἐναντίον τῶν προσβολῶν τοῦ Βορρᾶ. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἡ ἐκ τοῦ πελάγους θέα ὑπερβαίνει κατὰ πολὺ τὴν ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως ἄποψιν, ὡς δίδουσα τελειοτέραν τὴν εἰκόνα τοῦ ὡραίου αὐτοῦ κοσμήματος, τὸ ὁποῖον ἐτεχνούργησε, θὰ ἔλεγέ τις, μία ἔλλογος φύσις, ἐὰν μὴ ἁπλῆ τις ἰδιοτροπία τῶν τελευταίων ἀναστατώσεων

τοῦ γηΐνου πλανήτου. Ὁπωσδήποτε ὅμως, τυχαία ἢ μή, ἡ θέλησις αὕτη ἔπλασε τὴν Κερασοῦντα θαυμαστήν.

Διὰ νὰ ξηδιατρίψω ὁπωσοῦν εἰς λεπτομερείας θὰ εἶχον ἀνάγκην χώρου περισσοτέρου τῶν σελίδων ἑνὸς Ἡμερολογίου· ἄλλως τε γράφων περὶ Κερασοῦντος, σκοπὸν εἶχον νὰ ἐνθυμηθῶ ἓν τῶν τέκνων της, τὸ ὁποῖον συνέδεσεν ἀρρήκτως τὸ ὄνομά της μὲ αὐτήν, οὕτως ὥστε νὰ μὴ συμβαίνῃ σχεδὸν ποτὲ ν' ἀκούσῃ τις κάποιον κατὰ τὰ μέρη ταῦτα τοῦ Πόντου ὁμιλοῦντα περὶ Κερασοῦντος, χωρὶς οὗτος νὰ προφέρῃ ἀργὰ ἢ ὀγρήγορα τὸ ὄνομα τοῦ Καπετὰν Γιώργη.[1])

Βεβαίως δὲν ἦτο κοινὸς ἄνθρωπος ὁ θαλερὸς καὶ φιλόξενος ἐκεῖνος γέρων, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ Κερασοῦς ὡς πόλις ὀφείλει τοὺς εὐρεῖς κεντρικοὺς δρόμους της, τοὺς ἐν εἴδει βουλεβαρτων, καὶ τὴν μεγάλην ἐκείνην διὰ μέσου τῶν ἀποκρήμνων θαλασσίων βράχων ὁδόν, ἡ ὁποία περιζώνει τὴν Ἀκρόπολιν· ὁ ἐπισκεπτόμενος τὴν Κερασοῦντα ἀκούει ἀπαριθμούμενα τὰ ἔργα, ὅσα ἐξετέλεσεν ὡς ἰσόβιος δήμαρχος, ἀναδειχθεὶς εἰς τὴν θέσιν ταύτην ὁ Καπετὰν Γιώργης ὁμοφώνως παρὰ τῶν συμπολιτῶν του Ἑλλήνων καὶ Μωαμεθανῶν· ἐκ τῶν ἔργων τούτων πλείονα τοῦ ἑνὸς εἶναι μεγάλα καὶ θαυμαστά, ὡς θὰ ἔλεγεν ὁ γλυκὺς καὶ ἀφελὴς Ἡρόδοτος· ὅλα ὁμοῦ δοξάζουν μίαν μνήμην ὅπως τὴν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Γέροντος, ὅστις ἤρχισε τὸ στάδιόν του ὡς ἁπλοῦς ναύτης, ἐτιμήθη ὅσον οὐδεὶς ἐν τῇ πατρίδι του καὶ ἀποθνήσκων ἀφῆκεν, ἐπέβαλεν εἰς τὰς καρδίας τῶν συμπολιτῶν του τὸν πρὸς τὸ ὄνομα του σεβασμὸν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην ἄδυον.

1) Ὁ Καπετὰν Γιώργης Κωνσταντινίδης, ἰσόβιος δήμαρχος Κερασοῦντος, παρωνομάσθη διὰ τὴν φιλοξενίαν του, εἶχε τὸν τίτλον πασᾶ καὶ ἦτο τετιμημένος διὰ πλείστων παρασήμων, ὀθωμανικῶν καὶ ἄλλων· ἦτο ὡς ἀπεκατέστη εἰς τὴν πατρίδα του κατέγνε μέχρι τέλους εἰς τὴν ἐξοχικὴν του τὸ ὄνομά του περιβλέπουσαν αἴγλην σχεδὸν μυθικήν.

Ἀλλὰ μετὰ τὰ ἔργα, τῶν ὁποίων μακρὰν καὶ λεπτομερῆ ἀφήγησιν ἀκούει ὁ ταξιδιώτης ἅμα ὡς πατήσῃ τὸ ἔδαφος τῆς Κερασοῦντος, καὶ ἴσως μᾶλιστα πλέον τῶν ἔργων τούτων

Ὁ Καπετὰν Γιώργης ἐπὶ τοῦ ἀγαπημένου λευκοῦ ἵππου του.

ἀφίνει εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ παρατηρητοῦ κραταιὰν ἐντύπωσιν ὁ τάφος τοῦ Καπετὰν Γιώργη, τὸν ὁποῖον ἔκτισεν ἀκόμη ζῶν, ἑδραιώσας αὐτὸν ἐφ' ἑνὸς θαλασσίου βράχου, ὑψηλόν, εἰς

πυραμίδα 60 ὅλων μέτρων μέχρι καὶ ὑπερθεν τοῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ, ὅστις ἁγιάζει τώρα τὸν ὕπνον του.

Καὶ ὁ τάφος αὐτός, ὑψούμενος ἀριστερὰ τῷ εἰσπλέοντι λαλεῖ ὡς ἓν σύμβολον εἰς τὸν νοῦν, τὸν πλήρη ἐκ τοῦ θάμβους τῶν ἀφηγήσεων, αἱ ὁποῖαι ἐξιστοροῦσι τὸν βίον καὶ τὰς μεγάλας ἀρετὰς τοῦ ἐξόχου ἐκείνου γέροντος, ὅστις παρῆλθεν ὡς ἓν πνεῦμα εὐεργετικὸν ἀπὸ τῆς ὡραίας αὐτῆς γωνίας τοῦ Πόντου. Παρέχει μίαν ἰδέαν τῶν μεγάλων ὀνείρων του, πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ὁποίων οὐδενὸς ἐφείδετο, οὔτε μόχθων, οὔτε χρημάτων, ἕτοιμος ν' ἀνεύρῃ, ὁσάκις δὲν ἐπήρκει τὸ ἰδικόν του, ἀπὸ τὸ πλούσιον ταμεῖον τοῦ εὐγενοῦς υἱοῦ του, τοῦ ἐν Μασσαλίᾳ τιμῶντος τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα μεγαλεμπόρου κ. Κωνσταντινίδου, τὸ ἔλλειπτον ἐκ τῶν ἐξόδων διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἔργων του.

Καὶ ὅλα αὐτὰ γίνονται καταληπτὰ ἅμα ὡς ἀποβλέψῃ τις εἰς τὸν τάφον τοῦ Καπετὰν Γιώργη, ὅστις ἐξαγγέλλει τὴν Κερασοῦντα εἰς μεγάλην ἀπόστασιν, ὅμοιος πρὸς φάρον ἐπὶ τῆς τριχυμώδους ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ θαλάσσης· ἐξαγγέλλει καὶ οἱονεὶ φαίνεται προστατεύων τὴν πόλιν· καὶ αἰσθάνεταί τις ἄκων εἰς τὴν θέαν του, ὅτι κάτωθεν τῆς πυραμίδος αὐτῆς ἐξάπαντος ἡ σκέψις τοῦ τεθνεῶτος ἀγρυπνεῖ εἰσέτι ἐπὶ τῶν ζώντων ὡς ἡ σκέψις ἐφεστίου τινος ἀγαθοῦ δαίμονος, ἑτοίμου νὰ πρωτοστατήσῃ πάντοτε εἰς κάθε εὐγενὲς καὶ ὡραῖον ἔργον.

Α. Σ.

ΑΣΤΕΙΑ

— Εἶδες τα πάλι οἱ φίλοι μας οἱ Νεότουρκοι; Ἀφανίσαν καμμιὰ διακοσαριὰ χιλιάδες Ἕλληνας στὴ Μακεδονία....

— Τί; ἔκαμαν σφαγή;

— Ὄχι, ἔκαμαν ἀπογραφή.

ΤΟ ΑΔΥΝΑΤΟ ΠΟΥΛΙ

Πουλάκι ἀδύνατο εἶμαι ἐγὼ μ' ἄχω καρδιὰ μεγάλη
Τοῦ ἀητοῦ φτερὰ μ' ἀξίζανε καὶ νύχια, μὰ δὲν τἄχω
Γιὰ νὰ πετάω ὅπως αὐτὸς 'πὸ μιὰ κορφὴ στὴν ἄλλη,
Νὰ κάθωμαι περήφανο 'στὸν πιὸ ψηλὸ τὸ βράχο.

Τὸ μάτι μου ὀπ' ἀνατολὴ σὲ δέση νὰ γυρίζω,
Νὰ ζῶ μ' ἐλεύθερη καρδιὰ σὲ λευθεριᾶς ἀγέρα,
Τῶν ἀστεριῶν τ' ὡραῖο φῶς κοντὰ νὰ τ' ἀντικρίζω,
Γῆ κι' οὐρανὸ ν' ἄχω ἀνοιχτὸ μπροστά μου πέρα ὡς πέρα.

Νὰ μὴ φοβοῦμαι τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς κακοὺς τοῦ κόσμου·
Νὰ σχίζω σύννεφα, ἄνεμο, τὸν πιὸ φουρτουνιασμένο,
κι' ἂν πλανεμένο, ἀδύνατο, πουλάκι βρίσκω ἐμπρός μου
Κάτω ἀπ' τἀδρά μου τὰ φτερὰ νὰ πέρνω, νὰ πηγαίνω.

Νἄχω σὲ μέρη ἀπάτητα ἐκεῖνα ποῦ λατρεύω·
Καινέα μάτι φθονερὸ νὰ μὴ μὲ φτάνῃ ἐμένα·
Μὲ μόνη μου τὴν δύναμι νὰ βρίσκω ὅ,τι γυρεύω,
Νὰ μὴν ἀχαρτερῶ καμμιὰ βοήθεια ἀπὸ κανένα.

Κι' ἂν κάποτε τὰ στήθη μου χαρὰ τὰ πλημμυρίζει
Γιὰ θλίψι ἀπόκρυφη, βαρειὰ πλακώνει τὴν ψυχή μου,
Τὴν θλίψι, τὴν χαρά μου αὐτὴ κανεὶς νὰ μὴν γνωρίζει·
Μόνο ὁ Θεός κ' ἡ ἐρημιὰ ν' ἀκούει τὴν φωνή μου!

Παρίσι 1907

Στὰ μέρη ἐκεῖνα ποῦ κανεὶς δὲν μὲ προσμένει ἐμένα
Στὰ μέρη τῆς βουβῆς ἐρημιᾶς θὰ πάω καὶ πάλι μόνος.
Μὰρέσει νὰ καθίζω ἐκεῖ 'στὰ βράχια τὰ σχισμένα
Ὅταν μοῦ σφίγγει τὴν καρδιὰ τῆς ὕπαρξης μου ὁ πόνος.

Μ' ἀρέσει ἐκεῖ π' οὔτε πουλὶ φιλέρμο δὲν γρικέται
Πούναι τ' ἀγκάθι τ' ἄγριο συντρόφι μοναχό μου
Ποῦ μὲ τὰ νέφη ποῦ περνοῦν ἡ σκέψι μου πλανιέται
Μ' ἀρέσει ἐκεῖ γιατὶ ξεχνῶ πολὺ τὸν ἑαυτό μου!

'Αθῆναι 1908

ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΗ ΝΥΚΤΑ

Μέσ' τὴν γωνιά μας Γεναριοῦ φωτιὰ σπιρθοβολάει
Κι' ἀπ' ἔξω ἀπλώνεται ἡ νυχτιὰ κατάμαυρη καὶ κρύα.
Κάποια τραγούδια ψάχνω ἐγὼ π' ἐκείνη τραγουδάει
Σιγὰ—σιγὰ 'στὸ πιάνο της μὲ μιὰ μελαγχολία.

Τὰ χρόνια! ἀλήθεια τί μπορεῖ ξοπίσω νὰ τὰ φέρῃ!
Πετοῦν τὰ χρόνια τὰ χρυσά τὰ ὁλανθισμένα χρόνια·
Σὰν ὄνειρα γελοῦν καὶ πᾶν κι' ἂς ἡ ψυχή μας ξέρει
Πῶς ὅλο κι' ἀπὸ πιὸ μακρυὰ θὰ μᾶς γελοῦν αἰώνια!

Κι' ὅμως σὰν τότες εἴμαστε καὶ τώρα ἀγαπημένοι
Δὲν ἔσβυσε κείνη ἡ φωτιὰ κ' ἡ νειότη ἀπ' τὴν καρδιά μας·
Σὰν τότες, κάθε μας στιγμὴ γλυκύτατη διαβαίνει
Καὶ μόνο ποὺ ἄσπρισε ὁ καιρὸς λιγάκι τὰ μαλλιά μας.

Μόνο ποῦ ψάχνω κάποια ἐγὼ πολλὰ τραγούδια πάλι
Κι' αὐτὴ—ὦ τῆς ζωῆς πικρὴ κ' αἰώνια τραγῳδία!—
Σὰν νὰ θεμάται μακρυὲς χαρές, ἀγάπες, κάλλη,
Σιγὰ 'στὸ πιάνο τραγουδεῖ μὲ μιὰ μελαγχολία!—

'Αθῆναι 1908.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΠΝΙΓΜΟΣ

Τραβοῦμε! κι' ὅλο χάνονται ἀπ' τὴν ματιά μου οἱ τόποι!
Πέτα καράβι φτερωτὸ στὸ πέλαγος νὰ μποῦμε
Γιὰ νὰ μὴν βλέπω πειὰ ποῦ ζοῦν, ποῦ κατοικοῦν οἱ ἀνθρώποι
Κι' ὅσες καρδιὲς λαθεύοντας καμμιὰ φορὰ ἀγαποῦμε.

Πέτα! κι' αὐτὰ τὰ κύματα ποῦ θέλω ν' ἀντικρύσω
Ξέρω πῶς δὲν εἶν' ἄγρια σὰν τὴ καρδιὰ τοῦ κόσμου·
Βαθειὰ 'ναι μόνο, ἀπέραντα κι' ἀξίζει ἐκεῖ νὰ σβύσω
Ὅση ἔχω καλοσύνη ἐγὼ κι' ἀγάπη ἀγνὴν ἐντός μου!

Τί κι' ἂν πουλὶ γλυκόλαλο μὲ τὰ μικρὰ φτερά σου
Περνῶντας τὰ γλυκὰ βουνὰ σὲ νύχια ὀρνιῶν δὲν πέσῃς;
Τί κι' ἂν μπροστὰ στὸν πόθο σου τόσοι εἶναι ἡ ἀφοβιά σου
Ποῦ καὶ τὸν ἔρμο ὠκεανὸ νὰ σχίσῃς θὰ μπορέσῃς;

Κι' ἀκόμ' ἂν στὴ στεριὰ ποῦ βγῇς τί κι' ἂν δὲν σὲ προσμένῃ
Ἄνοιξη χειμωνιάτικη ἀλλὰ μυριανθισμένη;
Καὶ τί ἂν δὲν πέσῃς στὸ σκληρὸ τὸ κυνηγοῦ τουφέκι;
Γι' ἂν δὲν σὲ κάψῃ 'στὸ γυαλὸ τὸ δίτρο ἀστροπελέκι,

Θαρρεῖς σ' ἀκαρτερεῖ καρεὶς περήφανο πουλάκι;
Περνάει κι' ὁ Μάης δίχως σὲ στὸ πράσινο κλαδάκι.
Κι' ἂν βιάζεσαι τόσο πολὺ νὰ χύσῃς τὴ χαρά σου
Πόσους μαγεύει ἐδῶ στὴ γῆ τὸ γλυκολάλημά σου;

Γ. ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

SISMANOGLIO MEGARO

ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΓΟΡΑ
ΕΝ ΓΑΛΑΤΑ
(Παραπλεύρως τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν)

Νωτερισμοί, Κοσμήματα, Ὡρολόγια, Διάφορα ἐπιτραπέζια σκεύη ἐκ Λευκοῦ Μετάλλου (Metal Blanc) ἠγγυημένου κτλ. κτλ. ***Τιμαὶ ἀπιστεύτως εὐθηναί.***

Πλουσία συλλογὴ διὰ ***ΔΩΡΑ*** ἐκ Λευκοῦ Μετάλλου, Μαγαιροπήρουνα, Τραπεζομάντηλα λινά, Μαροκηνά, Λεβάντες Ἀγγλικές, Ἑλληνικές, Γαλλικές, Ἰταλικὲς κτλ. κτλ.

Ὅλ' αὐτὰ μὲ τὸ τίποτε

Σημ.—Ὁ ἀγοράζων ἐμπορεύματα ἀξίας 100 Γρ. λαμβάνει ἕνα ἀριθμὸν λαχείου κληρουμένου ἐν τῷ Καταστήματι.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

Ὁ παρουσιάζων τὸ παρὸν δελτίον εἰς τὴν ***Ἀγγλικὴν Ἀγορὰν*** ἔχει ἔκπτωσιν ἐπὶ μὲν τῶν ἀσπρορρούχων 15 %, ἐπὶ δὲ τῶν ἀσημικῶν 20 % ἐπὶ οἱουδήποτε ποσοῦ.

ΚΟΥΡΕΙΟΝ ΣΤΑΥΡΑΚΗ

Πώλησις διαφόρων ἀρωμάτων. Κομώσεις καλλιτεχνικαί. Ξύρισμα. Κόψιμον γενείων. Καθαριότης ἄμεμπτος. Ἀντισηψία.

Ὁμιλοῦνται ὅλαι αἱ κρατοῦσαι ἐν τῷ τόπῳ γλῶσσαι.

Ἀναγέννησις τῆς κόμης

ΥΔΩΡ ΑΒΕΛΛΑΝ ΥΔΩΡ

EAU AVELLANE

τοῦ ἰατροῦ

Π. ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ—ΜΠΑΛΑΣ

Ἐγκρίσει τοῦ ἀνωτάτου Ὑγειονομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὁθωμ. Κράτους

Παρασκευαζόμενον ὑπὸ τοῦ χημικοῦ κ. ΛΕΟΝΤΟΣ ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ βραβευθὲν δι' ἀργυροῦ μεταλλίου μετὰ διπλώματος τιμῆς κατὰ τὴν διεθνῆ Ἔκθεσιν Ἀθηνῶν 1903.

Τὸ ὕδωρ ΑΒΕΛΛΑΝ ἀποδίδει βαθμιαίως εἰς τὴν κόμην, τὸ γένειον καὶ τὸν μύστακα τὸ ἀρχικὸν χρῶμά των καὶ τὴν νεανικὴν κομψότητα καὶ στιλπνότητα, ταὐτοχρόνως δὲ ἐνδυναμώνει τὰς ρίζας τῶν τριχῶν καὶ προλαμβάνει τὴν πτῶσιν αὐτῶν. Ἔχει δὲ προσέτι τὸ ἐξαιρετικὸν πλεονέκτημα, διὰ τοῦ ὁποίου ὑπερέχει ὅλων τῶν ἄλλων παρομοίων σκευασιῶν, ὅτι δὲν ρυπαίνει τὸ δέρμα.

Τὸ ὕδωρ ΑΒΕΛΛΑΝ εὑρίσκεται εἰς δύο χρώματα

Καστανὸν καὶ Μαῦρον

Χρῆσις.—Ὁδηγίαι ἐντὸς ἑκάστου κυτίου.

Τὸ ὕδωρ ΑΒΕΛΛΑΝ πωλεῖται:
εἰς ὅλα τὰ φαρμακεῖα καὶ μυροπωλεῖα.

Γενικὴ ἀποθήκη καὶ πώλησις χονδρικῶς καὶ λιανικῶς εἰς τὸ κουρεῖον ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΤΑΥΡΑΚΗ μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέραν, ἀρ. 145 (κάτωθεν τῆς Ἀναπ. Λέσχης). Τιμὴ ἑκάστης φιάλης γρ. 2½.

Η ΑΔΕΛΦΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΟΥ ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΥ

(Ἔργον τοῦ Ἰδίου)

© MEGARO SISMANOGLIO

ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Ο ΕΛΛΗΝ ΔΟΜΕΝΙΚΟΣ ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΣ

Δημοσιεύοντες εἰς τὸ Πανελλήνιον Ἡμερολόγιον τὴν εἰκόνα τῆς ἀδελφῆς τοῦ Δομενίκου Θεοτοκοπούλου, παρέχομεν εἰς τὸν ἀναγνώστην ὀλίγας εἰδήσεις περὶ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Ἕλληνος ζωγράφου, ὁ ὁποῖος ἐδόξασε τὴν Ἱσπανικὴν τέχνην εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ΙΖ΄ ἑκατονταετηρίδος.

Αἱ εἰδήσεις αὐταὶ ἀτυχῶς περιορίζονται εἰς πολὺ ὀλίγα πράγματα· εὑρίσκομεν ὅτι ἐπέρασε τὸ πλεῖστον τῆς ζωῆς του εἰς τὸ Τολέδον καὶ ὅτι πλεῖσται ἄλλαι πόλεις τῆς Ἱσπανίας τὸν ἐφιλοξένησαν ἐργαζόμενον ὅπως τὰς προικίσῃ μὲ τὰ ἔργα του. Ὁ Παλομῖνος, ὅστις ἔγραψε πολλὰ περὶ αὐτοῦ, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξελεχθέντα ὡς ἐσφαλμένα, ἀναφέρει τὴν φήμην ὅτι ὁ Θεοτοκόπουλος καὶ παρεφρόνησε· ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶναι ἀληθές· ἄγνωστος ἐπίσης μᾶς εἶναι καὶ ἡ ἡμέρα τῆς γεννήσεώς του· εἰς τὴν ληξιαρχικὴν πρᾶξιν τοῦ θανάτου του ἀναφέρεται ὅτι ὁ Ἕλλην καλλιτέχνης ἀπεβίωσεν εἰς τὸ Τολέδον τὴν 29 Μαρτίου τοῦ 1631 ἀλλ' ὄχι καὶ ἡ ἡμέρα τῆς γεννήσεώς του· κατὰ συνέπειαν οὐδεὶς γνωρίζει τὴν ἡλικίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἔφθασεν ὁ Παλομῖνος τὴν ἀνάγει μέχρι βαθέως γήρατος· ἀλλ' οἱ μελετήσαντες τὰ κατὰ τὸν ζωγράφον, ἔχουν λόγους νὰ δυσπιστοῦν καὶ πρὸς τὴν πληροφορίαν αὐτήν· ἔξισου ἄγνωστος μᾶς εἶναι ἀφ' ἑτέρου καὶ ὁ τόπος τῆς γεννήσεώς του· τὸ μόνον ἀναντίρρητον εἶναι ὅτι ἦτο Ἕλλην· εἰς αὐτὸ καμμία δὲν ὑπάρχει ἀμφισβήτησις· ἀβέβαιοι εἰδήσεις μᾶς

SISMANOGLIO FIGARO

τὸν παρουσιάζουν ὡς Κρῆτα· ἴσως ἦτο καταγωγῆς Κρητικῆς· ἀλλ' ἴσως πάλιν καὶ εἰς τὴν γένεσιν τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς νὰ ἔδωκεν ἀφορμὴν ἓν ταξίδιον τοῦ Θεοτοκοπούλου εἰς τὴν Κρήτην δι' ἄγνωστον ἀφορμήν. Κανεὶς ἐπίσης δὲν δύναται ν' ἀποφανθῇ μετὰ βεβαιότητος ἂν ἦτο δυτικὸς ἢ Ὀρθόδοξος. Γνωρίζομεν ὅτι εἶχεν υἱὸν τὸν Γεώργιον Μανουήλ, ἀλλὰ περὶ τῆς συζύγου του δὲν ἔχομεν καμμίαν πληροφορίαν, ἂν ἦτο Ἱσπανίς, Ἰταλὶς ἢ Ἑλληνὶς καὶ πόσα τέκνα ἀπέκτησε.

Εἰξεύρομεν ὅμως ἀσφαλῶς ὅτι ὁ Θεοτοκόπουλος ἐμαθήτευσε παρὰ τῷ Τιντορέττῳ. Εἶναι ἀμφίβολον ἂν ὑπῆρξέ ποτε μαθητὴς τοῦ Τισιανοῦ· μίαν φορὰν κατέστρεψε μίαν εἰκόνα του διότι τοῦ εἶπον ὅτι ὡς πρὸς τὰ χρώματα εἶχε τὸ ὕφος τῆς τέχνης τοῦ Τισιανοῦ καὶ ὅτι τὸν ἀπεμιμήθη. Ὁπωσδήποτε ὅμως τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι μετὰ τὸν Βελασκὲζ ὁ Θεοτοκόπουλος ὑπῆρξεν ὁ μεγαλύτερος ζωγράφος ἐκ τῶν προδρόμων τῆς Ἱσπανικῆς Ἀναγεννήσεως· καὶ δὲν ἦτο μόνον ζωγράφος ἀλλὰ καὶ ἀρχιτέκτων καὶ γλύπτης οὐχὶ κοινός· ὡς σπουδαστὴς παρηκολούθησε καὶ τὴν φιλοσοφίαν. Ἡ τέχνη του ὡς ζωγράφου δὲν εἶναι ἡδυπαθὴς οὔτε θέλγει· τὰ ἔργα του ὁμιλοῦν μᾶλλον εἰς τὴν διάνοιαν παρὰ εἰς τὴν καρδίαν καὶ δὲν εἶναι ὅλα τῆς αὐτῆς ἀξίας· ὁ Θεοτοκόπουλος ἀφῆκεν ἀριστουργήματα καὶ μετριωτάτας εἰκόνας· ἀλλ' αὗται ληξμονοῦνται εὐκόλως πρὸ τῶν ἀριστουργημάτων του· οἱ σύγχρονοί του φαίνεται νὰ ἐφρόνουν οὕτω καὶ αὐτοὶ ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψει ὅτι ὁ βασιλεὺς Φίλιππος Β' τὸν ἐτίμα διὰ τῆς φιλίας του. Τὰ διασημότερα τῶν ἔργων του εἶναι ἡ *Ταφὴ τοῦ Γονζάλο Ρουΐζ κόμητος τοῦ Ὀργάζ*, εἰκὼν ἡ ὁποία εἶναι μία τῶν ὡραιοτέρων τῆς Ἱσπανίας μετὰ τὰς τοῦ Βελασκέζ. Ἄλλα ἔργα του διάσημα εἶναι ἡ *Ἀποκαθήλωσις* ἔξοχος εἶναι καὶ ἡ *Προσωπογραφία τοῦ μοναχοῦ Εὐτυχίου Ἀρτιάγα* ἐκτὸς

αὐτῶν ὁ Θεοτοκόπουλος ἐζωγράφησε τὸν *Ἅγιον* Μαρτῖνον, τὸν Ἅγιον Φραγκῖσκον κτλ. κτλ.

Παρὰ τὰς ἀδυναμίας του ὁ Θεοτοκόπουλος ἔφθασεν εἰς πολλά του ἔργα τὸν ὕψιστον βαθμὸν τοῦ τελείου, ὡς ἔγραψεν ἡ Ἀγγλὶς βιογράφος του κυρία Ἄννα Λύντς. Ἐξ ἀφορμῆς μιᾶς ἐκθέσεως, τὴν ὁποίαν τὸν παρελθόντα χειμῶνα διωργάνωσεν εἰς τὸ Βερολῖνον ὁ γερμανὸς ἔμπορος εἰκόνων κ. Ἐδουάρδος Σοῦλτε, πολλὰ ἔργα τοῦ Θεοτοκοπούλου ἐθαυμάσθησαν καὶ ἐγράφησαν κολακευτικώταται κρίσεις διὰ τὸν Ἕλληνα καλλιτέχνην τῆς παλαιᾶς Ἱσπανικῆς Τέχνης. Ἰδοὺ μία ἐξ αὐτῶν, τὴν ὁποίαν διετηρήσαμεν ἔκτοτε εἰς τὰς σημειώσεις μας.

«Ὁ Θεοτοκόπουλος ὁ ἐπονομαζόμενος Γκρέκο (Greco delle Greche) μᾶς παρουσιάζεται μὲ ὅλην τὴν θρησκευτικὴν φιλοσοφίαν τῆς πλουσίας του φαντασίας καὶ τὴν ἀρχαϊκὴν λιτότητα τῶν μέσων τῆς ἐκφράσεως τῆς σκέψεώς του καὶ δεικνύει ποία ἡ ἐπίδρασίς του ἐπὶ τῆς ἀναγεννηθείσης κατ' αὐτὸν ὑπερόχου Ἱσπανικῆς Τέχνης, εἷς τῶν πρώτων παραγόντων καὶ ἱδρυτῶν τῆς ὁποίας θεωρεῖται αὐτὸς ὁ βαθὺς αἰσθηματίας τῶν μετὰ συντριβῆς δεομένων μοναχῶν, τῶν ὁποίων τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα φθάνει μέχρι φανατισμοῦ, τοῦ καθολικοῦ ἐκείνου φανατισμοῦ, ὅστις συνετάραξεν ἐπὶ αἰῶνας τὴν ζωὴν τῆς Ἱσπανίας.

Ἕνας Εὐαγγελισμός, μία Μαγδαληνή, ἕνας Χριστὸς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, καθαρῶς παθητικαί, λιταὶ εἰς φαιοχρωματισμοὺς καὶ ἐξάρσεις, δύο πίνακες μοναχῶν δεομένων ἓν ἐκστάσει καὶ εἷς παράδοξος μεγᾶλος πίναξ πλήρης ἀπὸ ἀσαφῆ κάπως συμβολισμόν, αἱ οὐράνιαι καὶ ἐπίγειαι «Ἀγάπαι» δίδουν ἀρκετὴν ἐπίγνωσιν τοῦ Ἕλληνος αὐτοῦ καλλιτέχνου, τοῦ ὁποίου ἡ εἰς περιφανεστέραν δόξαν ἀνύψωσίς του δὲν ἔφθασεν ἀκόμη.

Εἰς τοῦτο συντείνει καὶ ἡ ἔλλειψις ἀρθόνων ἔργων του εἰς τὰς πινακοθήκας τῶν μεγάλων πνευματικῶν κέντρων. Μόνον οἱ ταξιδεύσαντες εἰς τὴν Ἱσπανίαν καὶ ὅσοι ἔπεισης βαθύτερον κατέγιναν μὲ τὴν θριαμβευτικὴν ἱσπανικὴν τέχνην, ἡ ὁποία ἐγέννησε τὸν ὑπεροχώτερον προσωπογράφον τῆς ἀνθρωπότητος, τὸν δαιμόνιον Βελασκέζ, ἀνευρίσκουν εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἱσπανικῆς ζωγραφικῆς τὸν Θεοτοκόπουλον ὡς γενναῖον πρόδρομόν της. Ἡ τέχνη τοῦ Ἕλληνος ἐπιδρᾷ παράδοξως ἐπὶ τοῦ θεατοῦ μὲ τὰς φυσικὰς λεπτομερείας τῶν πινάκων του, τὰ μέσα τῆς ἐκδηλώσεώς της ξενίζουν, ἰδίως εἰς τὰς μεγάλας ἀνεστραμμένας ρίνας τῶν προσώπων του, αἱ ὁποῖαι φαίνονται ὡς πλέουσαι εἰς τὸ κενόν, μὲ τὰς χεῖρας ἀνυψωμένας εἰς μίαν ἔντονον ἔκστασιν, μὲ τὰς ἀσυμμετρίας τῶν προσώπων πρὸς ἄλληλα.

Ἀλλὰ τί πάθος, τί παθητικὴ ἐμψύχωσις, τί ὁρμὴ καὶ τί φλόγα μέσα ἀπὸ τὴν ἀσυνήθη αὐτὴν διάταξιν τῶν πραγμάτων, τῶν ὁποίων τὸ παράδοξον συμβάλλει εἰς μίαν πρωτοτυπίαν ζωγραφικῆς φαντασίας ἀπὸ τὰς μοναδικωτέρας εἰς τὴν παγκόσμιον τέχνην.

Εἶναι κ' ἐδῶ ἡ αἰωνία καὶ ἀθάνατος ἔμπνευσις, ἡ ὁποία εἰς ὁποιονδήποτε περιβάλλον καὶ ἂν κλεισθῇ, μὲ ὅσας συγχρόνως ἐπιδράσεις καὶ ἂν συσφιχθῇ, ἀνωτέρα εἰς τὴν δημιουργικήν της ὑπόστασιν ἀποτυπώνει τὸν ἰδικόν της χαρακτῆρα, ὅστις ἐδόξασε τὴν ἐποχὴν τοῦ Περικλέους.

Αἱ πτυχαὶ τῶν σκοτεινοκιτρίνων καὶ σκοτεινοπορφυροχρώμων παραπετασμάτων ποῦ κλείνουν τὸ βάθος τῆς συμβολικῆς του ταύτης εἰκόνος ἔρχονται εἰς ἁρμονικώτατον σύνδεσμον μὲ τὰς γυμνὰς μορφὰς καὶ τὰ γυμνὰ σώματα, ἅτινα ἐνθυμίζουν τὰς φανταστικὰς μορφὰς τοῦ Βίλλιαμ Μπλέηκ καὶ αἱ ὁποῖαι δίνουν ὅμως τόσην ἐνέργειαν πραγματικότητος μὲ ὅλην τὴν ὑπερφυσικὴν ἐμφάνισίν των.

Ἔμπροσθεν τοῦ πίνακος τῆς σκιαγραφίας, τῆς γυμνῆς σαρκὸς τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, τῶν ἀγγέλων ποῦ χάνονται εἰς φαιοχρωμότερα ἐπάνω νέφη, τῶν ὑψωμένων βραχιόνων μὲ ἄρρητον σοβαρὰν ἀρχαϊκὴν χάριν, τῆς πρασινοεσθῆτος τῆς ὑπερφυσικῆς μορφῆς, ποῦ προπορεύεται καὶ κλείει ἐντελῶς συγχρόνως τὸ φανταστικὸν ποιητικὸν αὐτὸ ὅραμα, δοκιμάζομεν τὸ βαθὺ ρῖγος μιᾶς δημιουργίας».

ΑΠΟ Τ' ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

ΤΟ ΚΟΠΑΔΙ

Στέκουν τὰ προβατάκια, —ὁποῦ τὸ μάτι
Γιὰ δαιδάλεια τὰ παίρνει ἀπὸ μακρύα
Καί, ἀγκαλὰ καὶ κανένα ἐπερπάτει
Ἔλεγες ὅτι φιλιέται ἡ φαντασία·
Ἕως ὁποῦ στὴν κοιλάδα, ἄνθια γεμάτη,
Τρέχουνε δέο μὲ δέο, καὶ τρία μὲ τρία
Καὶ σ' ὅλα τῆς κοιλάδας τὰ περάσματα
Λαλοῦν κουδούνια, ἀντιλαλοῦν βελάσματα.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

ΓΝΩΜΑΙ ΑΡΙΣΤΩΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

» Γυναικὸς ἐσθλῆς ἐπιτυχεῖν οὐ ῥᾴδιον
» Γυνὴ οὐδὲν οἶδε πλὴν ὃ βούλεται
» Τὸς πίφυκεν ἀσπίδος κακὴ γυνὴ
» Γυνὴ δὲ χρηστὴ πηδάλιόν ἐστι οἰκίας
» Ἐκ τῶν γυναικῶν ὅλλυται κόσμος μέγας
» Τερπνὸν κακὸν πέφυκεν ἀνδράσι γυνή.

SISMANOGLIO

ΣΤΙΧΟΙ ΣΕ ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ

1

Σ' ἕνα βιβλίο μ' ἱστορίες
παλιές, ἀπ' τὸν παλιὸ καιρό,
ποῦ γράφει πῶς οἱ δυὸ Μαρίες
κλαῖγαν κυττώντας στὸ Σταυρό.

σὰ μαραθῆκαν τάχω βάλῃ
τὰ γιασεμιὰ σου τὰ λευκά,
μέσ' στοῦ Βαγγέλιον τὴν ἀγκάλῃ
νὰ κοιμηθοῦν γλυκά, γλυκά.

Ἐκεῖ ἀλησμόνητα θὰ μένουν·
θ' ἀνοίξω πάλι νὰ τὰ βρῶ
νὰ ἰδῶ σὰ θέλω πῶς πηγαίνουν
οἱ δυὸ Μαρίες στὸ Σταυρό.

Μὰ στὴν καρδιά μου τὴ θλιμμένη,
μὰ στὴν καρδιά μου τὴ φτωχή,
ποῦ πάντα κάτι ἀγνὸ πεθαίνει
καὶ κάτι ὡραῖο ψυχομαχεῖ,

μάτι δὲν ἔρχεται νὰ κλάψῃ,
οὔτ' ἕνα χέρι σπλαχνικὸ
ἀπὸ κεῖ μέσα νὰ ξεβάψῃ
κάποιο μου πόθο μυστικό.

Οἱ ἐλπίδες ζοῦν, πεθαίνουν, μόνες
μέσ' στὴν καρδιά μου, ποῦ ποτέ...
φυσᾶτ' ἐπάνω μου χιμῶνες,
θάψτε με νύχτα σκοτεινή!

2

Ἡ νιότη κ' ἡ ζωὴ ζευγαρωμένες
στὸ δρόμο, ποῦ περνᾶς ἐσύ,
σὲ χαιρετοῦν ὁλόλαμπρες παρθένες,
γιὰ νάν' ἡ νιότη σου χρυσῆ.

Καὶ τρέχουν κι' ἀκλουθοῦν ἁμά σου
ὅλα τὰ ὄνειρα τ' ἀγνά,
γιὰ νἄν' ἀπίκραντ' ἡ καρδιά σου,
νἄναι τὰ μάτια σου στεγνά.

Καὶ τὰ τραγούδια μου, ποῦ ξέρουν
τοὺς μαύρους πόνους τοὺς βαθεῖς,
κάτι ἀπ' τ' ἀστέρια θὰ σοῦ φέρουν
μιὰ μέρα γιὰ ν' ἀναστηθῇς.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

ΑΣΤΕΙΑ

Ἰατρός. Καὶ σοῦχονται συχνὰ οἱ πόνοι Γιάννη;
Ἀσθενής. Κάθε πέντε λεπτά.
Ἰατρός Καὶ βαστοῦν πολύ.
Ἀσθενής. Ὡς μισὴ ὥρα.

ΑΝΕΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ

I.

Ὁ κ. Μπάρνης ἐκάθητο εἰς τὸ ἰδιαίτερόν του γραφεῖον, χωρὶς νὰ ἔχῃ σπουδαίαν τινὰ ἐνασχόλησιν, ὅτε ὁ ὑπηρέτης του τῷ ἀνήγγειλεν ἕνα ἐπισκέπτην.

—Τ' ὄνομά του;» ἠρώτησεν ὁ κύριος Μπάρνης.

—Λέγει ὅτι δὲν ἔχει ὄνομα », ἀπήντησεν ὁ ὑπηρέτης.

—Δὲν θὰ θέλησε ἴσως νὰ σοὶ τῷ εἴπῃ. Εἰπέ του νὰ ἔλθῃ, εἶπε.

Μετά τινας στιγμὰς εἰσήρχετο ὁ ξένος καὶ χαιρετίσας φιλοφρόνως ἤρχισεν ἀμέσως τὴν συνδιάλεξιν.

—Ὁ κ. Μπάρνης, ὑποθέτω, ὁ περιώνυμος ἀστυνόμος!

—Μάλιστα, κύριε, εἰμπορῶ νὰ μάθω κ' ἐγὼ τὸ ἰδικόν σας ὄνομα ;

—Πολὺ τὸ ἐλπίζω, κύριε ἀστυνόμε, ὑπέλαβεν ὁ ξένος. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι τὸ ἔλησμόνησα».

—Πῶς; λησμονήσατε τ' ὄνομά σας; ἠρώτησεν ὁ Μπάρνης, ὅστις ἤρχισε νὰ ὑποφραίνηται ἐνδιαφέρουσαν ὑπόθεσιν καὶ κατέστη προσεκτικώτερος.

—Μάλιστα, κύριε, ἀπήντησεν ὁ ξένος. Καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς εὑρίσκομαι εἰς ἀμηχανίαν. Φαίνεται ὅτι ἔχασα τὴν ταυτότητά μου καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἦλθα νὰ σᾶς ἐπισκεφθῶ. Εὔχομαι νὰ κατορθώσητε νὰ ἀνακαλύψητε ποῖος εἶμαι. Καθὼς βλέπετε, εἶμαι τέλειος ἀνὴρ, καὶ ὑποθέτω, ὅτι θὰ ἔχω κάποιο παρελθόν, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς μοὶ εἶναι ἐντελῶς ἄγνωστον. Ἐξύπνησα σήμερον τὸ πρωῒ ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας, ἀλλ' ὡς βλέπετε, διατηρῶ ἀκόμη ἐπὶ τοσοῦτον

τὰς διανοητικάς μου δυνάμεις, ὥστε ἀμέσως συνῃσθάνθην τὴν ἀνάγκην νὰ ἔλθω νὰ συμβουλευθῶ ἀστυνόμον πρώτης δυνάμεως καὶ κατώρθωσα, βλέπετε, νὰ φθάσω μέχρις ὑμῶν.

— Ἡ ὑπόθεσίς σας, ὑπέλαβεν ὁ Μπάρνης, κατὰ τὴν γνώμην μου τοὐλάχιστον, εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρουσα. Διὰ σᾶς βεβαίως εἶναι δυστύχημα· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι καὶ ὅλως ἀσύνηθες. Ἀναφέρονται καὶ ἄλλαι παρόμοιαι περιπτώσεις, καὶ διὰ νὰ σᾶς παρηγορήσω προσωρινῶς σᾶς λέγω ὅτι ἀργὰ ἢ γρήγορα ἐπανέρχεται ἡ πλήρης ἀποκατάστασις τοῦ μνημονικοῦ. Ἀλλὰ τώρα ὃς προσπαθήσωμεν νὰ ἐξετάσωμεν τὸ μυστήριον τοῦτο ὅσον τὸ δυνατὸν τάχιστα διὰ ν' ἀπαλλαγῆτε καὶ σεῖς ἀπὸ τὰς ἐνοχλήσεις, τὰς ὁποίας κατ' ἀνάγκην θὰ ἔχητε. Καὶ πρῶτον θὰ ἐπεθύμουν νὰ σᾶς ἀποτείνω μερικὰς ἐρωτήσεις.

— Ὅσας θέλετε, κύριε Μπάρνη, καὶ θὰ προσπαθήσω νὰ σᾶς ἀπαντήσω.

— Νομίζετε ὅτι εἶσθε ἀπὸ τὴν Νέαν Ὑόρκην; ἠρώτησεν ὁ Μπάρνης.

— Δὲν ἐνθυμοῦμαι καθόλου ἀπὸ ποῦ εἶμαι, ὑπέλαβεν ὁ ξένος.

— Μοὶ εἴπατε προτύτερα ὅτι ἐσκέφθητε νὰ ἔλθετε νὰ μὲ συμβουλευθῆτε ἀμέσως. Μόνος σας ἤλθατε, ἢ ἄλλος σᾶς συνεβούλευσε τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ ἀστυνόμος.

—Βέβαια ἄλλος Ὁ γραμματεὺς τοῦ Ξενοδοχείου, ὅπου ἐκοιμήθην τὴν τελευταίαν νύκτα, ἀπήντησεν ὁ ξένος.

— Τότε θὰ σᾶς ἔδωκε καὶ τὴν διεύθυνσίν μου. Ἠρωτήσατε πῶς θὰ εὕρετε τὴν διεύθυνσίν μου;

— Περίεργον· δὲν ἠρώτησα κανένα· δὲν σᾶς φαίνεται παράδοξον; Πιστεύσατε δὲ ὅτι δὲν εἶρον καμμίαν δυσκολίαν διὰ νὰ ἔλθω ἐδῶ. Ὑποθέτω, κύριε Μπάρνη, ὅτι αὐτὸ θὰ ἔχῃ σημασίαν· δὲν τὸ νομίζετε;

SISMANOGLIO

— Ἀποδεικνύει ἁπλούστατα, ὅτι γνωρίζετε τὴν Νέαν Ὑόρκην, ὑπέλαβεν ὁ ἀστυνόμος. Ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ μάθωμεν ἂν ζῆτε διαρκῶς εἰς αὐτὴν ἢ ὄχι. Πῶς ἐνεγράφητε εἰς τὸ ξενοδοχεῖον;

— Μ. Ι. Γ. Ρέμιγκτων, ἀπήντησεν ὁ ξένος.

— Εἶσθε βέβαιος ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο δὲν εἶναι ἰδικόν σας;

— Βεβαιότατος. Σήμερον τὸ πρωΐ ἐνῷ διηρχόμην τὸν διάδρομον διὰ νὰ ἐξέλθω τοῦ ξενοδοχείου ἤκουσα νὰ φωνάζουν τὸ ὄνομα τοῦτο. Κατόπιν μ' ἐπλησίασεν ἕνας ὑπηρέτης καὶ ἀφοῦ μ' ἐκτύπησεν ἐλαφρὰ ἐπὶ τοῦ ὤμου μοὶ εἶπεν ὅτι μὲ ζητοῦν εἰς τὸ γραφεῖον. Εὑρέθην εἰς μεγάλην ἀπορίαν ν' ἀκούω νὰ μὲ προσκαλοῦν μὲ τὸ ὄνομα Ρέμιγκτων, τὸ ὁποῖον βέβαια δὲν εἶναι ἰδικόν μου. Πρὶν ἀκόμη συνέλθω, ἠρώτησα τὸν γραμματέα: Διατί μὲ φωνάζετε Ρέμιγκτων; ἐκεῖνος δὲ μοὶ εἶπε. Διότι ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτὸ ἐνεγράφητε μόνος σας εἰς τὸ βιβλίον μου. Προσεπάθησα τότε νὰ κάμω τὸν ἀδιάφορον, ἀλλ' εἶμαι βέβαιος, ὅτι ὁ γραμματεὺς μὲ ἔβλεπε μὲ βλέμμα ὕποπτον.

— Τί πράγματα ἔχετε μαζῆ σας εἰς τὸ ξενοδοχεῖον; ἠρώτησεν ὁ ἀστυνόμος.

— Ἀπολύτως τίποτε, οὔτε κἂν ἕνα σάκκον.

— Δὲν ἔχετε τίποτε μέσα εἰς τὰ θυλάκια τῶν ἐνδυμάτων σας, τὸ ὁποῖον νὰ μᾶς βοηθήσῃ κάπως εἰς τὰς ἐρεύνας μου;

— Καὶ ἐγὼ τὸ ἐσκέφθην αὐτό, κύριε Μπάρνη, καὶ ἠρεύνησα εἰς τὰ θυλάκιά μου, ἀλλὰ μετὰ λύπης μου σᾶς λέγω, ὅτι δὲν εὗρον τίποτε, ἐκτὸς τοῦ βαλαντίου μου.

— Μὲ πολλὰ χρήματα;

— Πεντακόσια περίπου δολλάρια, ὑπέλαβεν ὁ ξένος.

Ὁ κ. Μπάρνης ἔστρεψεν ὀλίγον τὰ νῶτα αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐπισκέπτην του, ἔκυψεν ἐπὶ τοῦ γραφείου του καὶ ἐκράτησε

σημειώσεις τινὰς ἐπὶ φύλλου χάρτου. Ἐνῷ δὲ ἔγραφεν, ὁ ἐπισκέπτης του ἔβγαλεν ἕνα χρυσοῦν ὡρολόγιον, καὶ ἀφοῦ παρετήρησε τὴν ὥραν, ἡτοιμάζετο νὰ τὸ θέσῃ πάλιν εἰς τὴν τσέπην του, ὅτε ὁ κύριος Μπάρνης ἐστράφη μὲ τὴν καθέκλαν του καὶ τῷ εἶπε:

— Βλέπω ὅτι ἔχετε ἐξαίρετον ὡρολόγιον. Εἶναι περιέργου τύπου. Ξεύρετε ὅτι ἐνδιαφέρομαι πολὺ διὰ τὰ παλαιὰ ὡρολόγια.

Ὁ ξένος ἐφάνη ταραχθεὶς ὀλίγον καὶ ταχέως τὸ ἔβαλεν εἰς τὸ θυλάκιόν του λέγων:

— Δὲν εἶναι δὰ καὶ τόσον ἔκτακτον. Εἶναι μᾶλλον παλαιὰ οἰκογενειακὴ ἀνάμνησις καὶ δι' αὐτὸ μόνον τὸ ἐκτιμῶ. Ἀλλ' ἂς ἔλθωμεν εἰς τὴν ὑπόθεσίν μας. Πόσος καιρός, κύριε Μπάρνη, νομίζετε ὅτι σᾶς χρειάζεται διὰ νὰ ἀνεύρετε τ' ὄνομά μου; Διότι εἶναι μὰ τὴν ἀλήθειαν μεγάλο ἀτύχημα νὰ ζῶ ὑπὸ ψευδὲς καὶ ξένον ὄνομα.

— Καὶ ἐγὼ εἰς τὴν θέσιν σας θὰ ἤμην πολὺ στενοχωρημένος θὰ προσπαθήσω ὅμως διὰ παντὸς μέσου νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος. Δυστυχῶς δὲν μοὶ ἐδώσατε ἀπολύτως κανὲν νῆμα διὰ νὰ ἐργασθῶ ἐπ' αὐτοῦ ὥστε δὲν εἰμπορῶ νὰ σᾶς εἴπω, ἂν θὰ ἐπιτύχω γρήγορα. Φρονῶ ὅμως ὅτι τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὧραι θὰ μοὶ ἀρκέσουν καὶ ἐλπίζω ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο κάτι θ' ἀνακαλύψω.

— Πολὺ καλά, κύριε Μπάρνη, σᾶς εὐχαριστῶ. Ἂν πραγματικῶς δυνηθῆτε μεθαύριον νὰ μοὶ εἴπητε ποῖος εἶμαι ἐπὶ τέλους, θ' ἀναγνωρίσω ὅτι εἶσθε ἔκτακτος ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος, ὡς μὲ ἐβεβαίωσαν.

Ἐσηκώθη τότε ὁ ξένος καὶ ἡτοιμάζετο νὰ φύγῃ. Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ κ. Μπάρνης ἔπεσε μὲ τὸν πόδα του ὑπὸ τὴν τράπεζαν κομβίον τι, τὸ ὁποῖον συνεκοινώνει μὲ κώδωνα εἰς μεμακρυσμένον τμῆμα τοῦ ἀστυνομικοῦ μεγάρου, ἀλλ' ὁ

SISMANOGLIO INSTITUTO

ἦχος τοῦ κώδωνος τούτου δὲν ἔφθανε μέχρι τοῦ ἰδιαιτέρου τούτου γραφείου. Τοιουτοτρόπως ὅταν κανεὶς ἐπεσκέπτετο τὸν κ. Μπάρνην εἰς τὴν φωλεάν του καὶ τὸν ἀπεχαιρέτα, οὐδέποτε ὑπώπτευεν ὅτι κατάσκοπός τις θὰ τὸν περιέμενε κάτω εἰς τὸν δρόμον, καὶ ὅστις θὰ τὸν παρηκολούθει μετ' ἐπιμονῆς ἡμέραν καὶ νύκτα μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν θὰ ἀνεκαλεῖτο πάλιν ὑπὸ τοῦ κ. Μπάρνη.

Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ κ. Μπάρνης εἰδοποίησε διὰ τοῦ κώδωνος τὸν κατάσκοπόν του, ἐκράτησε τὸν ξένον ἐπί τινας στιγμὰς διὰ νὰ δώσῃ καιρὸν εἰς τὸν ἄνθρωπόν του νὰ ἑτοιμασθῇ.

— Καὶ πῶς ἐννοεῖτε νὰ περάσητε αὐτὰς τὰς δύο ἡμέρας, κύριε Ρέμιγκτων; Βλέπετε ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀποτείνωμαι πρὸς ὑμᾶς μὲ τὸ ὄνομα τοῦτο, ἕως ὅτου σᾶς εὕρω τὸ ἀληθινόν.

— Ναί, ἔχετε δίκαιον, ὑπέλαβεν ὁ ξένος. Τὰς ἡμέρας αὐτὰς σκέπτομαι νὰ τὰς διέλθω ἐπισκεπτόμενος μερικὰ ἀξιοθέατα μέρη τῆς πόλεως. Σήμερον ἡ ἡμέρα εἶναι ἔξαίρετος καὶ σκοπεύω νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ ὡραῖον «Κεντρικὸν πάρκον».

— Λαμπρὰ ἰδέα! Θὰ συμβουλεύσω ὅμως νὰ ἀποφύγητε διὰ παντὸς μέσου ν' ἀσχοληθῆτε εἰς ὑπόθεσίν σας τινά, μέχρις ὅτου ἀποκατασταθῇ τὸ μνημονικόν σας.

— Βεβαίως κύριε ἀστυνόμε, δὲν θὰ ἀσχοληθῶ εἰς τίποτε.

— Διότι ἂν θελήσετε νὰ διαθέσετε ἐμπόρευμά τι ἢ ἄλλο τι ὑπὸ τὸ ὄνομα Ρέμιγκτων, βραδύτερον ὅταν θ' ἀναλάβετε τὴ πραγματικόν σας ὄνομα, δύνασθε νὰ καταδιωχθῆτε ὑπὸ τῶν ἀρχῶν ὡς ἀπατεών,

— Δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, αὐτὸ δὲν τὸ ἐσκέφθην καθόλου. Ἡ θέσις μου τότε εἶναι σοβαρωτέρα ἢ ὅσον ἐνόμιζον.

— Βεβαίως· περάσατε λοιπὸν μεθαύριον κατὰ τὴν ὑποδειχθεῖσαν ὥραν καὶ ἐλπίζετε πάντοτε. Ἂν σᾶς χρειασθῶ προτύτερα θὰ στείλω νὰ σᾶς ζητήσω εἰς τὸ ξενοδοχεῖον.

Καὶ χαιρετίσας ὁ κ. Μπάρνης ἔκυψε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ γραφείου προσέχων εἰς ἔγγραφά τινα, ἅτινα εἶχε πρὸ αὐτοῦ, ἐνῶ ὁ ἐπισκέπτης του δὲν εἶχεν ἐξέλθει τῆς θύρας. Ὅτε ὅμως ἡ θύρα ἐκλείσθη, ἀνύψωσεν ἀμέσως τὴν κεφαλὴν καὶ ἐφαίνετο ὡς νὰ ἐπρόσεχε περιμένων ν' ἀκούσῃ κάτι τι. Μετ' ὀλίγον ἐλαφρὸς ἦχος κωδωνίσκου ἠκούσθη προερχόμενος ἐξ ἑρμαρίου τινος τοῦ γραφείου του, ἀγγέλλων ὅτι ὁ ξένος ἐξῆλθε. Τὸ ἄγγελμα τοῦτο μετεδίδετο ὑπὸ ἄλλου ὑπαλλήλου, οὗτινος ἔργον ἦτο νὰ ἀγγέλλῃ πρὸς τὸν ἀρχηγὸν αὐτοῦ τὴν ἀναχώρησιν τῶν ἐπισκεπτομένων αὐτόν.

Ἀμέσως ὁ κ. Μπάρνης ἐξηφανίσθη καὶ μετά τινας στιγμὰς μόνον ἀνεφαίνετο ἐνδεδυμένος μὲ ὅλως διάφορον ἐνδυμασίαν καὶ μὲ τοσοῦτον διάφορον τῶν τριχῶν αὐτοῦ χρωματισμόν, ὥστε δυσκόλως θὰ ἠδύνατό τις νὰ τὸν διακρίνῃ.

Ὅταν ἔφθασε κάτω εἰς τὸν δρόμον, ὁ ξένος πουθενὰ δὲν ἐφαίνετο, ἀλλ' ὁ κ. Μπάρνης ἐπροχώρησε πρὸς ἀντικρυνήν τινα θύραν, ἔνθα εὗρε σημειωμένην μὲ κυανοῦν μολυβδοκόνδυλον ἐπὶ τῆς θύρας τὴν λέξιν «ἐπάνω» καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸ ἄνω μέρος τῆς πόλεως μέχρι τῆς πρώτης τῆς ὁδοῦ γωνίας. Ἐκεῖ ἐξήτασε καὶ δευτέραν θύραν, ἐφ' ἧς εὗρε τὴν λέξιν «δεξιὰ» σημαίνουσαν ποῦ διηυθύνθησαν οἱ ὑπ' αὐτοῦ ζητούμενοι. Ὅτε δὲ ἔστρεψε τὴν γωνίαν καὶ ἐβάδισε πρὸς τὰ δεξιὰ διέκρινεν ἀμέσως τὸν κατάσκοπόν του καὶ οὐ μακρὰν πρὸ αὐτοῦ ἀνεγνώρισεν ἐπίσης καὶ τὸν Ρέμιγκτων.

Ὁ κ. Μπάρνης ἐξεπλάγη ὀλίγον ἰδὼν ὅτι ὁ Ρέμιγκτων εἰσήρχετο εἰς τὸ πάρκον, ἐκπληρῶν οὕτω τὴν ὑπόσχεσιν, ἣν ἔδωκε κατὰ τὴν μετ' αὐτοῦ συνέντευξιν. Ἀφοῦ εἰσῆλθεν ὁ Ρέμιγκτων εἰς τὸ πάρκον διὰ τῆς εἰσόδου τῆς ὁδὸς δενδροστοιχίας, ἐπροχώρησε πρὸς τὸ θηριοτροφεῖον· καὶ ἐδῶ συνέβη κάτι τι περίεργον. Ἀναμιχθεὶς μετὰ τοῦ πλήθους ἐστάθη εἰς τὸ τμῆμα τῶν πιθήκων καὶ διεσκέδαζε παρατη-

SISMANOGLIO MEGARO

ρῶν τὰ ἀστεῖα τῶν πονηρῶν ζώων παίγνια. Ὁ Μπάρνης τότε πλησιάσας αὐτὸν ἐκ τῶν ὄπισθεν ἔθηκεν ἐπιτηδείως τὴν χεῖρά του εἰς τὰ ὀπίσθια θυλάκια τῆς ρεδιγκότας του καὶ ἀφοῦ τῷ ἀφῄρεσε τὸ μανδήλιον τὸ ἔθηκεν εἰς τὸ ἰδικόν του θυλάκιον.

Τὴν ἑπομένην, μικρὸν πρὸ τῆς μεσημβρίας, ὁ κ. Μπάρνης ἐβημάτιζεν εἰς τὸ ἀναγνωστήριον του παρὰ τὴν ἴδιαν δίοδον ξενοδοχείου. Εἰς γωνίαν τινα ὑπῆρχε κομψὸς ἐκ πολυτίμου ξύλου θάλαμος περιλαμβάνων τρία διαμερίσματα, εἰς ἕκαστον τῶν ὁποίων εἰσήρχετό τις διὰ διπλῶν θυρῶν, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὸ ἄνω ἥμισυ ἦσαν ὑελόφρακτοι. Ἐπὶ τῶν ὑελωτῶν τούτων ὑπῆρχον κίτρινα ἐκ μεταξης παραπετάσματα, εἰς δὲ τὸ κέντρον ἑκάστου τούτων ἐπὶ λευκῆς πορσελάνης ἦσαν σημειωμένοι μεγάλοι ἀριθμοί. Τὰ κομψὰ ταῦτα διαμερίσματα εἶναι δημόσιοι τηλεφωνικοὶ σταθμοί, ἔνθα ὁ ἔχων ἀνάγκην νὰ τηλεφωνήσῃ κλείεται ἐν αὐτοῖς, ὥστε νὰ μὴν ἐνοχλῆται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ θορύβου.

Ὁ κ. Μπάρνης ἀπετάθη πρὸς τὴν δεσποινίδα τῆς ὑπηρεσίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 2 διαμέρισμα. Μετὰ πέντε περίπου λεπτὰ ὁ κύριος Μίτσελ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἀναγνωστήριον.

Μὲ τὸ ὀξὺ αὐτοῦ βλέμμα ἐξήτασε τὰς φυσιογνωμίας τῶν ἀσχολουμένων ἐκεῖ μὲ βιβλία καὶ σημειώσεις· κατόπιν δὲ ἀφοῦ ἔδωκεν εἰς τὴν ὑπάλληλον τοῦ τηλεφώνου ἕνα ἀριθμὸν εἰσῆλθεν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 διαμέρισμα. Μετὰ δέκα λεπτὰ ἐξῆλθεν ὁ κ. Μίτσελ καὶ πληρώσας τὰ τηλεφωνικά, ἀνεχώρησε. Ὅτε δὲ μετά τινας στιγμὰς ἐξήρχετο καὶ ὁ κ. Μπάρνης, παρετηρεῖτο ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἐκτάκτου ἱκανοποιήσεως ἔκφρασις. Χωρὶς νὰ χρονοτριβήσῃ καθόλου, ἀνεχώρησε καὶ αὐτός. Ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν κ. Μίτσελ, διὰ τῆς κυρίας διόδου, ἐπέρασε τὸ ἀναγνωστήριον

καὶ διὰ πλαγίας τινος θύρας εὑρέθη εἰς τὴν 23ην ὁδόν. Ἐντεῦθεν ἐπροχώρησε πρὸς τὸν σταθμὸν τοῦ ἐν τῇ πόλει σιδηροδρόμου καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν Ἄνω πόλιν. Μετὰ 20 λεπτὰ ἔκρουε τὸν κώδωνα τῆς κατοικίας τοῦ κ. Μίτσελ. Τῷ ἀπήντησαν, ὅτι ὁ κύριος δὲν ἦτον ἐκεῖ.

— Ἀλλὰ νομίζω ἔρχεται διὰ τὸ γεῦμα ἠρώτησεν ὁ ἀστυνόμος.

— Μάλιστα, κύριε, θὰ ἔλθῃ, ἀπήντησεν ὁ ὑπηρέτης.

— Εἶναι ἡ κυρία Μίτσελ μέσα;

— Ὄχι κύριε.

— Οὔτε ἡ Δεσποινὶς Ρόζα;

— Μάλιστα, κύριε, ἐδῶ εἶναι.

— Τότε λοιπὸν θὰ περιμείνω. Δῶσε, παρακαλῶ, τὴν κάρτα μου εἰς τὴν δεσποινίδα. Ὁ κ. Μπάρνης εἰσῆλθεν εἰς τὴν πολυτελῆ αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς ἔνθα συνήντησε τὴν δεσποινίδα Ρόζαν, θετὴν θυγατέρα τοῦ κ. Μίτσελ.

— Λυποῦμαι πολὺ ποῦ δὲν εἶναι ὁ πατέρας ἐδῶ, κύριε Μπάρνη, θὰ ἔλθῃ ὅμως διὰ τὸ γεῦμα, ἂν περιμείνητε.

— Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ, δεσποινίς. Θὰ τὸν περιμείνω. Ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ εἶμαι ἐδῶ πλησίον σας, ἦλθα νὰ ἴδω τὸν πατέρα σας, ἂν καὶ ἡ ὑπόθεσις διὰ τὴν ὁποίαν θὰ τῷ ὁμιλήσω δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν.

— Ὢ! θὰ εἶναι πάλιν καμμία ἐνδιαφέρουσα ὑπόθεσις, κ. Μπάρνη. Νὰ μοῦ τὴν διηγηθῆτε, σᾶς παρακαλῶ. Ξεύρετε πόσον μ' ἀρέσουν καὶ ἐνδιαφέρομαι δι' αὐτάς, ὡς καὶ ὁ πατέρας.

— Τὸ ξεύρω δεσποσύνη, καὶ κολακεύετε πολὺ τὴν ματαιοδοξίαν μου, λυποῦμαι ὅμως διότι ἐπὶ τοῦ παρόντος τοὐλάχιστον δὲν ἔχω τίποτε ἄξιον λόγου νὰ σᾶς διηγηθῶ. Τὸ πρᾶγμα εἶναι ἁπλούστατον. Ὁ πατέρας πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μοῦ ἔλεγεν, ὅτι ἐσκόπευε ν' ἀγοράσῃ ἕνα ποδήλατο καὶ προ-

χθὲς κατὰ τύχην εἶδα ἕνα περίφημο καὶ ἀμεταχείριστον ἀκόμη καὶ μοὶ 'φάνηκε ἀνώτερον ἀπὸ ὅσα μέχρι τοῦδε εἶδα καὶ ἐσκέφθην ὅτι θὰ ἤθελα νὰ τὸ ἴδῃ, πρὶν ἀποφασίσῃ νὰ κάμῃ τὴν ἀγοράν;

— Ἄ! ἤλθετε πολὺ ἀργά, κ, Μπάρνη, διότι ὁ πατέρας ἠγόρασεν ἤδη ἕνα ποδήλατον.

— Ἀλήθεια; τί εἶδος ἐξέλεξε;

— Νὰ σᾶς πῶ καλὰ καλὰ δὲν ξεύρω· ἀλλ' εἶναι κάτω εἰς τὴν στοὰν καὶ ἠμπορεῖτε νὰ τὸ ἰδῆτε.

— Δὲν ἀξίζει τὸν κόπον τώρα, δεσποινὶς. Ἔπειτα δὲν ἔχω καὶ πολὺ ἐνδιαφέρον διὰ τὰ νέα αὐτὰ μοδέλα, καὶ ἂν ἤρεσεν εἰς τὸν πατέρα σας, δὲν θὰ τῷ κάμω πλέον λόγον διὰ τὸ ἄλλο. Θὰ τὸν κάμω ἴσως νὰ λυπηθῇ μόνον διὰ τὴν ἀγοράν του. Σταθῆτε ὅμως. Θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὲ ὁδηγήσητε κάτω νὰ ἴδω τὴν κεφαλὴν τῆς ἐλάφου, τὴν ὁποίαν ἐσκότωσε εἰς τὸ κυνῆγι του καὶ διὰ τὴν ὁποίαν μᾶς ἔκαμε τόσον λόγον.

Κατῆλθον κάτω εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ἐστιατορίου καὶ ὁ κ. Μπάρνης ἐξέφρασε τὸν θαυμασμόν του διὰ τὴν ὡραίαν κεφαλὴν τῆς ἐλάφου καὶ ἐπῄνεσε τὴν σκοπευτικὴν δεξιότητα τοῦ κ. Μίτσελ. Ἀλλ' ἐνῷ ἡ δεσποινὶς ἠσχολεῖτο εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῶν παραπετασμάτων τοῦ ἐστιατορίου, ὁ κ. Μπάρνης ἐξῆλθε καὶ ἐξήτασεν ἐπί τινας στιγμὰς τὸ ἐν τῇ στοᾷ ποδήλατον. Κατόπιν ἐπανῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς καὶ μετὰ συνδιάλεξιν λεπτῶν τινων ὁ κ. Μπάρνης ἀπεχαιρέτισε λέγων ὅτι δὲν δύναται νὰ περιμείνῃ περισσότερον, ἀνέθηκε δὲ εἰς τὴν Ρόζαν νὰ εἴπῃ εἰς τὸν πατέρα της, ὅτι ἐπεθύμει πολὺ νὰ τὸν ἴδῃ κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἀκριβῶς τῆς αὔριον εἰς τὸ ἰδιαίτερόν του γραφεῖον.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΤΟΥ ΕΝ ΤΩ ΠΕΡΑΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ
ΔΙΔΑΚΤΟΡΟΣ ΤΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΣΚΟΠΟΣ

§ 1.—Τὸ *Ἑλληνογαλλικὸν Λύκειον* πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν ἱδρυθέν, ἀνεγνωρισμένον ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν λοιπῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν, σκοπεῖ τὴν διὰ τῆς *Πρώτης* καὶ *Μέσης Παιδεύσεως* δυνατὴν τελείωσιν τῆς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ψυχῆς, τουτέστι τὴν σύμμετρον καὶ ἁρμονικὴν ἀνάπτυξιν πασῶν τῶν ψυχικῶν δυνάμεων αὐτῶν καὶ τὴν σωματικὴν τούτων εὐεξίαν, ὥστε οἱ ἐξ αὐτοῦ ἀποφοιτῶντες ν' ἀποδίνωνται ἀπροσκόπτως εἰς τὰς ἐπιστήμας, τὴν ἐμπορίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν.

Τοιοῦτον δὲ στοχαζόμενον σκοπὸν εἰς δύο διῄρηται Τμήματα, τὸ *Ἑλληνικὸν* καὶ τὸ *Γαλλικόν*.

§ 2.—Καὶ τὸ μὲν *Ἑλληνικόν*, λειτουργοῦν ἀπὸ τῆς 8ης ὥρας μέχρι μεσημβρίας, περιλαμβάνει τὴν *Ἑλληνικὴν* γλῶσσαν μετὰ πάντων τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων, τῶν ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ ἀναλυτικῷ Προγράμματι τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ περιλαμβανομένων καὶ ἐν ἑλληνικῇ γλώσσῃ διδασκομένων μαθημάτων, τὴν *Λατινικὴν* καὶ τὴν *Τουρκικήν*. Τὸ δὲ *Γαλλικόν*, λειτουργοῦν ἀπὸ τῆς 1—4 μ. μ. ὥρας περιλαμβάνει τὴν *Γαλλικὴν* γλῶσσαν καὶ τὰ ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ ἀναλυτικῷ Προγράμματι τοῦ Τμήματος τούτου ἐν γαλλικῇ γλώσσῃ διδασκόμενα μαθήματα.

Τὰ δ' *Ἐμπορικὰ* καὶ τὰ *Καλλιτεχνικὰ* διδάσκονται ἐν ἑλληνικῇ καὶ γαλλικῇ γλώσσῃ.

§ 3.—Τὸ *Ἑλληνικὸν* Τμῆμα εἰς δύο ὑποδιῄρηται

Τμήματα, τὸ τεταρτὲς *Γυμνάσιον* καὶ τὸ ἑπταετὲς *Προγυμνάσιον*. Τὸ δὲ *Γαλλικὸν* Τμῆμα εἰς δέκα τάξεις, τῆς προκαταρκτικῆς ὑποδιαιρουμένης εἰς δύο τμήματα καὶ εἰς τὴν εἰδικὴν τάξιν (cours spécial) διὰ τοὺς δυσαναλόγους τῇ ἡλικίᾳ αὐτῶν ἔχοντας γνώσεις τῆς γαλλικῆς.

§ 4. — Πρὸς ταῖς ἀνωτέρω γλώσσαις διδάσκονται προαιρετικῶς ἡ *Γερμανική*, ἡ *Ἀγγλικὴ* καὶ εἴ τις ἄλλη ἤθελε ζητηθῇ, ἐπὶ ἰδιαιτέροις διδάκτροις, πέντε λίραι Τουρκίας ἐτησίως.

ΔΙΔΑΣΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

Α΄ ΕΝ ΤΩ ΕΛΛΗΝΙΚΩ ΤΜΗΜΑΤΙ

α΄ ἐν τῷ Γυμνασίῳ

1 Ο ΑΙΔΕΣ. ΑΛΕΞ. ΖΩΤΟΣ δ. θ., 2 Ο ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΗΣ δ. φ., 3 Μ. ΑΥΘΕΝΤΟΠΟΥΛΟΣ δ. φ., 4 Ι. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ δ. φ., 5 ΜΙΧ. ΣΑΪΤΚΑΣ δ. φ., 6 ΙΩΑΚ. ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ πρ. φ., 7 Β. ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ δ. φ., 8 ΣΤΑΥΡ. ΒΡΑΧΑΜΗΣ δ. φ., 9 ΝΙΚ. ΣΤΡΟΓΓΥΛΗΣ δ. φ.

β΄ ἐν τῷ Προγυμνασίῳ

1 Ν. ΔΗΜΑΚΗΣ π. τ. φ. π. 2 ΑΠ. ΒΑΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ πτ. δ. 3 Π. ΛΕΛΛΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΣ πτ. γ., 4 ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ ΑΘ. ΑΚΟΣ πτ. δ., 5 Γ. ΑΥΘΕΝΤΟΠΟΥΛΟΣ πτ. γ., 6 ΙΩΑΝΝΗΣ ΗΛΙΑΔΗΣ πτ. δ., 7 Γ. ΖΕΡΒΑΣ πτ. γ., 8 ΜΙΧ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ πτ. γ.

Β΄ ΕΝ ΤΩ ΓΑΛΛΙΚΩ ΤΜΗΜΑΤΙ

PROFESSEURS DE LA SECTION FRANÇAISE

G. VATELOT

1 M. M. LE DIRECTEUR : 2 PIERRE LE GOFF : 3 ALPH. BOUCHEZ : 4 JACQUES LANGRAIRE : 5 P. LAMBERT : 6 MARPILLERO : 7 J. PAPAÏ POULOS : 8 E. RIFFIS : 9 P. FRANÇON : 10 J. MALIADES : 11 ANAST. SIODOS : 12 N. DIAMANTIDÈS : 13 J. MASSIMO 14 ED. BERNIER : 15 MARCXEL LOUAT : 16 P. DELLAGRAMMATICAS : 17 M. ANDROUTSOS.

SISMANOGLIO MEGARO

ΟΙ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

ΤΑΣ ΑΛΛΑΣ ΓΛΩΣΣΑΣ, ΤΑ ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΚΗΝ	**LANGUE TURQUE**
ΣΟΥΛΕΪΜΑΝ-ΣΕΗΗΣ	SOULEÏMAN-SEHY
ἐν τῇ Α΄ Γυμνασίου	classe de Khétorique.
Π. ΜΠΑΪΤΟΠΟΥΛΟΣ	P. MOLITOPOULOS
ἐν ταῖς λοιπαῖς γυμνασ. τάξεσι	pour les autres classes du gymn.
Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ	CONSTANTINIDÈS
Δ. Β. ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΙΔΗΣ	& THÉOPHYLACTIDÈS
ἐν ταῖς τάξεσι τοῦ Προγυμν.	Pour les autres classes.
ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗΝ	**ANGLAIS**
ΔΗΜ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	DM. APOSTOLOS
ΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΝ	**ALLEMAND**
ΓΡΑΝΣ ΡΟΤΤΜΟΥΕΡ	GRANS ROTTMOYER
ΤΑ ΕΜΠΟΡΙΚΑ	**COMPTABILITÉ**
ΠΕΡ. ΚΟΣΜΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ	PER. COSMITSOPOULOS
ΤΗΝ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΝ ΚΑΙ ΙΧΝΟΓΡΑΦΙΑΝ	**DESSIN**
Κ. ΟΡΦΑΝΟΥΔΑΚΗΣ	C. ORPHANOUDAKIS
ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΓΡΑΦΙΑΝ	**CALLIGRAPHIE**
Π. ΔΕΛΛΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΣ	P. DELLAGRAMMATICAS
ΤΗΝ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΝ	**GYMNASTIQUE**
Η. ΣΤΑΥΡΑΛΗΣ & Ι. ΣΤΑΥΡΑΛΗΣ	H. STAVRALIS & J. STAVRALIS
ΤΗΝ ΦΩΝΗΤΙΚΗΝ ΜΟΥΣΙΚΗΝ	**MUSIQUE VOCALE**
Γ. ΠΑΧΤΙΚΟΣ	G. PACHTIKOS
ΤΟ ΤΕΤΡΑΧΟΡΔΟΝ	**VIOLON**
ΑΥΓ. ΒΕΒΕΙΣ	A. VEVIS
ΤΟ ΚΛΕΙΔΟΚΥΜΒΑΛΟΝ	**PIANO**
ΣΙΜΩΝ ΜΠΕΛΛΑΣ	SIMON BELLAS
ΚΙΘΑΡΑΝ ΚΑΙ ΜΑΝΔΟΛΙΝΟΝ	**GUITARE & MANDOLINE**
Ι. ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΗΣ	J. DIAMANTIDÈS

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΙΣΙΝΗΝ ΜΟΔΑΝ
"A LA MODE DE PARIS„
ΑΡΧΑΙΟΣ ΟΙΚΟΣ
Μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέραν 348.
Ν. ΣΑΛΑΒΑΝΤΑ

Οἱ τελευταῖοι νεωτερισμοί, τὰ θαυμασιώτερα μεταξωτά, τὰ θερμότερα καὶ ἀπαλώτερα μάλλινα ὑφάσματα καὶ ἐν γένει τὰ ἐκλεκτότερα γυναικεῖα εἴδη.

Σημ. Τὸ κατάστημα τρέφην Ν. Σαλαβάντα νεωτερίζον ἓν πᾶσι ἐνεκαινίσαν ἀπὸ πολλοῦ λαχεῖον καθ' ὃ εἰς τὰς ἀρχὰς ἑκάστου μηνὸς κληροῦται μία ἡμέρα τοῦ λήξαντος τοιούτου· ἡ ἡμέρα αὕτη ταυτοχρόνως εἶναι εἰς τὴν προθήκην τοῦ καταστήματος καὶ εἰς πάντα πελάτην, ὅστις κατὰ τὴν κληρωθησομένην ἡμέραν ἐκείνην ἔτυχε ν' ἀγοράσῃ οἱαδήποτε ἀξίας πρᾶγμα καὶ προσαγάγῃ τὴν ἐπὶ τούτῳ δοθεῖσαν αὐτῷ ἀπόδειξιν λαμβάνει πίσω τὰ χρήματά του.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

Ὁ προσάγων τὸ παρὸν δελτίον εἰς τὸ κατάστημα à la Mode de Paris
Ἀρχαῖος οἶκος Ν. Σαλαβάντα
ἔχει ἔκπτωσιν 20 % ἐπὶ πάσης καὶ δι' οἱονδήποτε ποσὸν ἀγορᾶς του ἐκ τοῦ Καταστήματος, περιπλέον δὲ καὶ τὴν τύχην νὰ κληρωθῇ καὶ λάβῃ ὀπίσω ὅλα τὰ χρήματά του. (Ἴδε Σημ.)

ΙΙ

Κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ὥραν ὁ ἄνευ ὀνόματος κύριος ἐβημάτιζεν ἔξωθεν τοῦ ἰδιαιτέρου γραφείου τοῦ κ. Μπάρνη, ἀφοῦ εἶπεν εἰς τὸν ὑπηρέτην νὰ τὸν ἀναγγείλῃ εἰς τὸν κύριόν του. Ὁ κ. Μπάρνης ἦτον ἐν τῷ γραφείῳ αὐτοῦ, ἐν τῷ ὁποίῳ εὑρίσκετο ἀπό τινων στιγμῶν καὶ ὁ κ. Μίτσελ.

— Εἰπὲ εἰς τὸν κύριον νὰ ἔλθῃ μέσα, εἶπεν ὁ κ. Μπάρνης εἰς τὸν ὑπηρέτην του.

Ἀφοῦ εἰσῆλθεν ὁ κ. Ρέμιγκτων, πρὶν ἢ προφθάσῃ νὰ ἐκπλαγῇ, διότι ἔβλεπε καὶ τρίτον πρόσωπον εἰς τὸ γραφεῖον, ὁ κ. Μπάρνης εἶπε:

— Κύριε Μίτσελ. Ἰδοὺ ὁ κύριος, τὸν ὁποῖον ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ ἰδητε. Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς παρουσιάσω τὸν κύριον Μόρτιμερ Γ. Γκόλδυ, πολὺ γνωστὸν εἰς τὴν Γυμναστικὴν λέσχην, ὡς ἀπαράμιλλον ποδηλατιστὴν διὰ τὰς μικρὰς ἀποστάσεις.

Ἐνῷ ὁ κ. Μπάρνης ὡμίλει ἔρριπτε τὸ βλέμμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἕτερον συνάδελφον μὲ ἡμισκωπτικὸν ὕφος, τὸ δὲ πρόσωπόν του ἠρτινοβόλει ἐξ εὐχαριστήσεως. Καὶ ὁ μὲν κ. Μίτσελ ἐφαίνετο δεικνύων πολὺ ἐνδιαφέρον, ἀλλ' ὁ πρὸ μικροῦ ἐλθὼν ἦτο κατάπληκτος. Ἠτένισε τεταραγμένος ἐπί τινας στιγμὰς τὸν κ. Μπάρνην, κατόπιν δὲ ἐρρίφθη εἰς μίαν καθέλαν ἀναφωνῶν:

— Μὰ δὲν μοῦ λέτε, σᾶς παρακαλῶ, ἐν συνειδήσει, πῶς τὸ ἀνεκαλύψατε;

— Δὲν ἦτο δὰ καὶ τόσον δύσκολον ὑπέλαβεν ὁ ἀστυνόμος. Δύναμαι μάλιστα νὰ σᾶς εἴπω καὶ περισσότερα ἀκόμη. Δύναμαι προσέτι ν' ἀνακαλύψω ὅλον τὸ παρελθόν σας, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐπανῆλθεν ἀρκούντως τὸ μνημονικόν σας, ὥστε ν' ἀναγνωρίσητε τὰ γεγονότα ὡς ἀληθῆ.

Ὁ κ. Μπάρνης ἔρριψε τὰ βλέμματά του πρὸς τὸν κ. Μί-

τσελ, ὅστις κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐξερράγη εἰς ἀκράτητον γέλωτα, ἀναφωνῶν:

— Πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ἐπὶ τέλους, Γκόλδυ, ὅτι ἐνικήθημεν. Ὁ Μπάρνης εἶναι πάρα πολὺ δι' ἡμᾶς.

— Ἀλλ' ἐπιθυμῶ νὰ μάθω πῶς τὸ κατώρθωσε, εἶπε μετ' ἐπιμονῆς ὁ Γκόλδυ.

— Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ὁ Μπάρνης θὰ μᾶς ἱκανοποιήσῃ. Διότι καὶ ἐγὼ εἶμαι περίεργος νὰ μάθω διὰ ποίων μέσων ἔφθασε τόσον γρήγορα εἰς τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος, τὸ ὁποῖον τῷ ὑπεβάλομεν.

— Εὐχαρίστως θὰ σᾶς διαφωτίσω ὡς πρὸς τὰς ἀστυνομικάς μου μεθόδους, εἶπεν ὁ Μπάρνης. «Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἀρχίσω ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψιν τὴν ὁποίαν ὁ κύριος μοὶ ἔκαμε πρὸ δύο ἡμερῶν. Κατὰ τὴν ἀρχὴν ἀκόμη ἡ ὁμολογία του διήγειρε τὰς ὑπονοίας μου, ἂν καὶ ἐκρατήθην νὰ φανερώσω, ὅτι ἐσκέφθην τοιοῦτόν τι. Μοὶ εἶπεν ὅτι εἶχεν ἀπολέσει τὴν ταὐτότητά του, καὶ ἀμέσως τῷ ἀπήντησα, ὅτι ἡ ὑπόθεσίς του δὲν ἦτον ἀπὸ τὰς ἀσυνήθεις. Εἶπον δὲ τοῦτο διὰ νὰ τῷ ὑποδείξω ὅτι καθόλου δὲν ἀμφέβαλλον δι' ὅσα μοὶ ἔλεγεν. Πραγματικῶς ὅμως, ἡ ὑπόθεσίς του, διὰ νὰ εἴπω τὴν ἀλήθειαν, ἦτον ἀπολύτως μοναδικὴ εἰς τὸ εἶδός της. Διότι πολλοὶ ἄνθρωποι ἔχασαν τὸ μνημονικόν των, μὴ ἐνθυμούμενοι τίποτε ἐκ τοῦ παρελθόντος βίου των, καὶ τὰ ὀνόματά των ἀκόμη. Οὐδέποτε ὅμως ἤκουσα νὰ χάσῃ τις τὸ ὄνομά του καὶ συγχρόνως νὰ ἔχῃ τὴν συνείδησιν τούτου».

— Αὐτὸ εἶνε σπουδαιότατον κ. Μπάρνη, ὑπέλαβεν ὁ κ. Μίτσελ, ἐφάνητε ἀρκετὰ ὀξύνους νὰ ὑποπτευθῆτε δόλον τόσον ἐνωρίς.

— Δὲν δύναμαι ὅμως νὰ εἴπω ὅτι ὑπώπτευσα τὸν δόλον τόσον γρήγορα· ἀλλ' ἡ ἱστορία τοῦ κυρίου ἦτο τόσον ἀπίθανος, ὥστε δὲν ἠδυνάμην ἀμέσως νὰ τὴν πιστεύσω. Διὰ τοῦτο

ἔγινα προσεκτικώτερος κατὰ τὸ ἐπίλοιπον μέρος τῆς συνδιαλέξεώς μας. Ἄλλο σημεῖον ἄξιον σημειώσεως εἶναι καὶ τοῦτο. Ἂν καὶ ὁ κύριος εἶχε λησμονήσῃ ἑαυτόν, δὲν ἐλησμόνησεν ὅμως τὴν Νέαν Ὑόρκην, διότι ὡμολόγησεν ὅτι ἦλθε καὶ μὲ εὗρεν ἄνευ ὁδηγοῦ.

— Ναί, τὸ ἐνθυμοῦμαι, διέκοψεν ὁ Γκόλδυ. Καὶ νομίζω μάλιστα ὅτι σᾶς παρετήρησα τότε, ὅτι αὐτὸ εἶχε κάποιαν σημασίαν.

— Καὶ ἐγὼ σᾶς ἀπήντησα ὅτι αὐτὸ ἀπεδείκνυεν ὅτι ἐγνωρίζετε τὴν Νέαν Ὑόρκην. Ἀπεδείχθη δὲ τοῦτο σαφέστερον, ὅταν μοὶ εἴπατε, ὅτι σκέπτεσθε νὰ περάσητε τὴν ἡμέραν σας εἰς τὸ «Κεντρικὸν Πάρκον». Ὅταν δὲ ἐφύγατε ἀπ' ἐδῶ δὲν ἐδυσκολεύθητε νὰ τὸ εὕρητε.

— Θέλετε νὰ 'πῆτε ὅτι μὲ παρηκολουθήσατε; Ἐγὼ τοὐλάχιστον ἤμην βέβαιος ὅτι δὲν μὲ παρηκολούθει κανείς, εἶπεν ὁ Γκόλδυ.

— Ναί, ναί, σᾶς παρηκολούθουν, ὑπέλαβεν ὁ Μπάρνης μειδιῶν. Εἶχον ἕνα κατάσκοπον κατόπιν σας, σᾶς παρηκολούθησα δὲ καὶ ὁ ἴδιος μέχρι τοῦ πάρκου. Ἀλλ' ἐπιτρέψατέ μοι, παρακαλῶ, νὰ σᾶς ὑποδείξω καὶ ἄλλα τινα σημεῖα τῆς συνδιαλέξεώς μας καὶ τῶν συμπερασμάτων μου. Μοὶ εἴχατε εἰπῆ ὅτι ἐνεγράφητε εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὑπὸ τὸ ὄνομα Μ. Ι. Γ. Ρέμγκτων. Τοῦτο μὲ ἐβοήθησε σημαντικά, ὡς θὰ ἴδητε μετ' ὀλίγον. Μετά τινα λεπτὰ εἴχατε βγάλει τὸ ὡρολόγιόν σας, εἰς τὸν μικρὸν δὲ τοῦτον καθρέπτην, τὸν ὁποῖον βλέπετε ἐπὶ τοῦ γραφείου μου καὶ τοῦ ὁποίου κάμνω χρῆσιν, ὁσάκις στρέφω τὰ νῶτα πρὸς τὸν ἐπισκέπτην μου, παρετήρησα ὅτι ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς πλευρᾶς τοῦ ἐπικαλύμματος ὑπῆρχεν ἐπιγραφή. Ἐστράφην ἀμέσως καὶ σᾶς ἠρώτησα κάτι διὰ τὸ ὡρολόγιόν σας, ὁπότε σεῖς βιαστικὰ τὸ ἐθέσατε εἰς τὴν τσέπην σας, ἀφοῦ ἐκάματε τὴν παρατήρησιν ὅτι ἦτο παλαιὰ οἰκογενειακὴ ἀνά-

SISMANOGLIO

μνησις. Τώρα σᾶς παρακαλῶ, εἰμπορεῖτε νὰ μοὶ ἐξηγήσητε, πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ ἐγνωρίζετε τοῦτο, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι εἴχετε λησμονήσει ποῖος εἶσθε;

— Ἐπιάσθηκες Γκόλδυ, ἐφώναξε γελῶν ὁ Μίτσελ.

— Ἦτον ἕνα γαϊδουρινὸ ὀλίσθημα, ἀπήντησεν ὁ Γκόλδυ γελῶν ἐπίσης.

— Βλέπετε λοιπὸν τώρα καθαρά, ἐξηκολούθησεν ὁ Μπάρνης, ὅτι εἶχα δίκαιον νὰ πιστεύω ὅτι δὲν ἐλησμονήσατε τὸ ὄνομά σας. Τοὐναντίον μάλιστα ἤμην πεπεισμένος, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ ὡρολογίου ἐπιγραφὴ ἦτο τὸ ὄνομά σας. Τίς λοιπὸν ἦτο ὁ σκοπός σας νὰ ὑποκρίνησθε τοῦτο ἐδυσκολευόμην κατ' ἀρχὰς νὰ τὸ ἀποκαλύψω. Ἐν τούτοις ἀπεφάσισα νὰ τραβήξω ἐμπρός. Παρετήρησα ἐπίσης τότε καὶ δύο ἄλλα σημεῖα. Τὸ φόρεμά σας εἶχεν ἀνοίξει διὰ μίαν στιγμὴν καὶ διέκρινα εἰς τὸ γελέκι σας, προσηλωμένον διὰ καρφίδος, τὸ ἔμβλημα τῶν ποδηλατητῶν. Ἀνεγνώρισα μάλιστα ὅτι ἀνῆκεν εἰς τὸν «Σύνδεσμον τῶν Ἀμερικανῶν ποδηλατιστῶν».

— Ὦ! ὦ! ἐντροπὴ Γκόλδυ διὰ τὴν ἀπερισκεψίαν σου, ἀνέκραξεν ὁ κ. Μίτσελ.

— Τὸ ἐλησμόνησα ἐντελῶς, ἀπήντησεν ὁ Γκόλδυ.

— Παρετήρησα ἐπίσης, ἐξηκολούθησε, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν εἴχετε διεσταυρωμένους τοὺς πόδας σας, ὅτι οἱ πάτοι τῶν ὑποδημάτων σας ἦσαν ὀδοντωτοὶ καὶ ἔπεισθην ὅτι εἶσθε ποδηλατιστής, πρὶν ἢ παρατηρήσω τὸ ἔμβλημα. Τώρα ὅς ἔλθωμεν εἰς τὸ ὄνομά σας.

Ἂν ἀληθῶς ἐχάνατε τὸ μνημονικόν σας, ἡ ἐκλογὴ ὀνόματος, ὅτε ἐνεγράφεσθε εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, θὰ ἦτον ὅλως τυχαία καὶ ἄνευ σημασίας! Ἀλλ' ἐπειδὴ ἤμην πεπεισμένος, ὅτι εἶσθε ὑγιής, ἡ ἐκλογὴ τοῦ ὀνόματος θὰ ἦτο περισκεμμένη ἐργασία τῆς διανοίας σας. Ἐκ τοιούτου δὲ ὀνόματος θὰ ἠδύνατό τις νὰ ἐξαγάγῃ συμπεράσματα.

— Αἴ! τώρα φθάνομεν εἰς τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον μέρος τῆς ὑποθέσεως, εἶπεν ὁ κ. Μίτσελ. Κι' ἀρέσει πολὺ νὰ παρακολουθῶ ἀστυνομικὸν ὑπάλληλον, ὅταν χειρίζηται τόσον καλὰ τὴν δύναμιν τοῦ μυαλοῦ του.

— Τὸ ὄνομα, ὡς ἐγράφη ἐν τῷ ξενοδοχείῳ, καὶ ἐξήτασε τὸ βιβλίον μόνος μου διὰ νὰ βεβαιωθῶ, ἐγράφη ἀτόπως. Τρία ἀρχικὰ γράμματα, εἶναι ὅλως ἀσύνηθες πρᾶγμα. Ἄνθρωπος χωρὶς μνημονικόν, καὶ διανοητικῶς οὐχὶ ὑγιής, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξέλεγε τόσα πολλά. Διατί λοιπὸν ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ εἰργάσθη οὕτως; τί φυσικώτερον, νὰ παραδεχθῇ τις ὅτι τὰ τρία ἀρχικὰ ταῦτα ἀντεπροσώπευον τὸ ἀληθές του ὄνομα; Ὅταν λαμβάνῃ τις ἓν ψευδώνυμον, ἡ κοινοτέρα μέθοδος εἶναι νὰ τροποποιήσῃ κάπως τὸ πραγματικόν του ὄνομα. Ἐγὼ τοὐλάχιστον τοιαύτην ὑπόθεσιν ἔκαμα. Ἐσκέφθην ἔπειτα, ὅτι τὸ τελευταῖον ὄνομα Ρέμιγκτων, θὰ εἶχε κάποιαν σημασίαν. Οἱ Ρέμιγκτων κατασκευάζουν ὅπλα, ραπτικὰς μηχανάς, ποδήλατα καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ἤμην ἤδη βέβαιος ὅτι ὁ ἄγνωστός μου ἦτο ποδηλατιστής. Μήπως ἔλαβε τὰ τρία ἀρχικὰ γράμματα τοῦ ὀνόματός του καὶ προσέθηκε καὶ τὸ Ρέμιγκτων, τὸ ὁποῖον τῷ ἦτο πολὺ οἰκεῖον; Ἐφαντάσθην μάλιστα ὅτι πιθανὸν νὰ ἦτο πράκτωρ τις τῶν καταστημάτων Ρέμιγκτων καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὴν συνέντευξίν μας τὸν συνεβούλευσα νὰ μὴ κάμῃ ἐμπορικήν τινα πρᾶξιν, πρὶν ἢ ἀποκατασταθῇ τὸ μνημονικόν του. Ἐβεβαιώθην δὲ περισσότερον, ὅταν τῷ ἔκλεψα τὸ μανδῆλι εἰς τὸ πάρκον καὶ εὗρον ἐπ' αὐτοῦ τὰ ἀρχικὰ γράμματα Μ. Ι. Γ.

— Τί εἴχετε μαρκαρισμένο μανδῆλι ἐπάνω σας, ἀνεφώνησεν ὁ κ. Μίτσελ. Κρῖμα! φίλε μου Γκόλδυ. Ποτέ σου δὲν θὰ διακριθῇς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν.

— Τὴν στιγμὴν ταύτην λοιπὸν ἠσθανόμην, ὅτι θὰ ἐπιτύχω, ἐξηκολούθησεν ὁ Μπάρνης, ἀλλ' εἰς τὸ πρῶτον βῆμα

πού ἔκαμα ἐσκόνταψα. Ἐξήτασα τὸν κατάλογον τῶν μελῶν τῆς Ἀμερικανικῆς Λέσχης τῶν ποδηλατιστῶν, καὶ δὲν κατώρθωσα νὰ εὕρω ὄνομα συμφωνοῦν μὲ τὰ ἀρχικά μου στοιχεῖα, τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει, ὡς θὰ ἴδητε μετ' ὀλίγον, ὅτι ὅταν ἔχῃ τις πολλὰ νήματα δι' ὑπόθεσίν τινα, περιπλέκεται περισσότερον. Ἄνευ τοῦ μανδηλίου θὰ ἐπροχώρουν ταχύτερον εἰς τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος. Κατόπιν εὗρον ἕνα κατάλογον Ρέμιγκτων μὲ τὰ ὀνόματα τῶν ἀνεγνωρισμένων αὐτοῦ πρακτόρων, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ δὲν εὗρον τίποτε. Ἐπιστρέψας εἰς τὸ γραφεῖον μου ἐζήτησα πληροφορίας παρὰ τοῦ κατασκόπου μου. Ἔμαθα, ὅτι ἦτο πάντοτε κατόπιν σας κ. Γκόλδυ καὶ δύναμαι νὰ σᾶς συγχαρῶ, διότι ἐπαίξατε ἐξαίρετα τὸ μέρος σας, ὅσον ἀφορᾷ κυρίως εἰς τὴν ἀποφυγὴν τῶν γνωριμιῶν μας κατὰ τὸν δρόμον. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐπήγατε εἰς δημόσιόν τι τηλεφωνικὸν γραφεῖον καὶ ἐκεῖ συνεννοήθητε μὲ κάποιον. Ὁ ἄνθρωπός μου ἐκατάλαβεν ὅτι θὰ ἦτο ἀπονδαῖον, ἂν ἀνεκάλυπτε μὲ ποῖον ὡμιλήσατε, καὶ ἐδωροδόκησε τὸν ὑπάλληλον τοῦ τηλεφώνου, διὰ νὰ λάβῃ τὴν πληροφορίαν, ἣν ἐζήτει. Ἐν τούτοις οὐδὲν ἄλλο ἔμαθεν, ἢ ὅτι εἴχατε ἀποταθῇ πρὸς τὸν δημόσιον τηλεφωνικὸν σταθμὸν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τῆς ὅης διόδου. Ὁ κατάσκοπός μου ἐσκέπτετο ὅτι ἡ πληροφορία αὕτη ἦτο ὅλως ἀσήμαντος, δι' ἐμὲ ὅμως ἀπεδείκνυε τοῦτο, ὅτι ὑπῆρχε συνεργασία τις καὶ ὅτι ἐκ τῶν προτέρων θὰ ἐγένετο συμφωνία τις περὶ τῆς τηλεφωνικῆς ταύτης συνεννοήσεως. Τὴν ἑπομένην ἡμέραν κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ὥραν, μετέβην εἰς τὸν ἴδιον τηλεφωνικὸν σταθμὸν καὶ ἐκλείσθην εἰς τὸ μεσαῖον διαμέρισμα, ἐλπίζων ν' ἀκούσω τί θὰ σᾶς ἐτηλεφώνει ὁ σύντροφός σας. Ἀλλ' εἰς τοῦτο ἀπέτυχον· διότι τὰ χωρίσματα εἶναι πολὺ καλὰ κατεσκευασμένα, ὥστε δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ εἰς τὸ παρακείμενον χώρισμα. Φαντάζεσθε ὅμως τὴν χαράν μου ὅταν εἶδον τὸν κ. Μίτσελ ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ τηλεφωνικοῦ θαλαμίσκου.

— Διατί; ἠρώτησεν ὁ κ. Μίτσελ.

— Διατί; διότι μόλις σᾶς εἶδον κατενόησα ὅλην τὴν πλεκτάνην. Διότι σεῖς, ὅστις παρεσκευάσατε ὅλην αὐτὴν τὴν ἱστορίαν διὰ νὰ δοκιμάσητε τὴν δεξιότητά μου, διότι ἐπὶ τέλους ἐκατάλαβα τὸν λόγον τῆς προσπεποιημένης ἀπωλείας τοῦ μνημονικοῦ τοῦ φίλου σας. Τότε δὲ ἀπεφάσισα νὰ προχωρήσω μέχρι τέλους καὶ νὰ ξεκαθαρίσω καλὰ τὴν ὑπόθεσιν. Γνωρίζων ὅτι δὲν εὑρίσκεσθε εἰς τὴν οἰκίαν σας, ἔσπευσα εἰς αὐτὴν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ φλυαρήσω ὀλίγον μὲ τὴν δεσποσύνην Ρόζαν, τὸ μόνον μέλος τῆς οἰκογενείας σας, παρ' οὗ ἠδυνάμην νὰ βγάλω κάτι τι.

— Ἄ! ἐντροπή, κύριε Μπάρνη, νὰ ἐκμεταλλεύεσαι οὕτω τὴν παιδικὴν ἀθωότητα. Ἐντρέπομαι διὰ λογαριασμόν σας, ὑπέλαβεν ὁ κ. Μίτσελ.

— Ὁ σκοπὸς φίλε μου ἁγιάζει τὰ μέσα. Εὗρον τὸ ποδήλατον τοῦ κ. Γκόλδυ εἰς τὴν στοάν σας. Ἦτο ἐκ τῶν καταστημάτων Ρέμιγκτων, ὡς ἔμαθον ὅτι ὁ ἀριθμὸς 5.086 ἀνήκει εἰς ἕνα τῶν τακτικῶν πελατῶν τοῦ καταστήματος τὸν κ. Μόρτιμερ Ι. Γκόλδυ. Ηὐχαριστήθην πολὺ ἐκ τούτου, διότι ἀπεδεικνύετο πόσον ὀρθοὶ ἦσαν οἱ ὑπολογισμοί μου περὶ τοῦ ψευδωνύμου τοῦ κ. Γκόλδυ. Τὸ ὡρολόγιόν του βεβαίως μὲ ἐβοήθησε πολὺ καὶ ἂν ἐπέμενον νὰ ἴδω τὴν ἐπιγραφήν, θὰ τὸν ἀνεκάλυπτον ἀμέσως.

— Τέλος πάντων τὰ ἐκατάφερες περίφημα, κ. Μπάρνη, καὶ σᾶς συγχαίρω, ὑπέλαβεν ὁ κ. Μίτσελ. Ἐγὼ ἐζήτησα ἀπὸ τὸν Γκόλδυ νὰ παίξῃ τὸ πρόσωπον ἀνθρώπου ἀπολέσαντος τὸ ὄνομά του, διὰ νὰ σᾶς παίξωμεν ἕνα μικρὸ παιγνίδι· φαίνεται ὅμως τώρα ὅτι σεῖς τὸ ἐπαίξατε εἰς ἡμᾶς. Ἂν καὶ ἔχω

τὴν πεποίθησιν, ἂν ἐγὼ ἀνελάμβανον νὰ προσποιηθῶ τὸ πρόσωπον τοῦτο δὲν θὰ μὲ ἀνεκαλύπτετε τόσον γρήγορα.

— Αὐτὸ εἶναι ζήτημα· δὲν τὸ ἠξεύρομεν, εἶπεν ὁ κ. Μπάρνης. Φοβοῦμαι δὲ ὅτι καὶ οἱ δύο εἴμεθα ἐγωϊσταί.

— Χωρὶς ἀμφιβολίαν, ὑπέλαβεν ὁ κ. Μίτσελ, ἂν ἐν τῷ μέλλοντι παρουσιασθῇ εὐκαιρία τις, τὸν κυριώτερον ρόλον τότε θὰ τὸν ἀναλάβω ἐγὼ ὁ ἴδιος.

— Αὐτὸ θὰ μὲ εὐχαριστήσῃ πάρα πολύ, εἶπεν ὁ κ. Μπάρνης. Τώρα ὅμως, κύριοι, ἐπειδὴ ἐχάσατε μοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι δίκαιον ἕνας ἀπὸ σᾶς νὰ μοῦ κάμῃ τὸ γεῦμα.

— Εὐχαρίστως, εἶπεν ὁ κ. Μίτσελ. Τὰ ἔξοδα εἰς βάρος μου.

— Καθόλου, διέκοψεν ὁ κ. Γκόλδυ, τὸ παιγνίδι ἐχάθη διὰ τῆς ἀδεξιότητός μου, ὥστε ἐγὼ μόνος φέρω τὴν εὐθύνην.

— Συμβιβασθῆτε γρήγορα, κύριοι, εἶπεν ὁ Μπάρνης, διότι ἐγὼ πεινῶ.

Μετ' ὀλίγον ἐκίνησαν γελῶντες διὰ τὸ ξενοδοχεῖον.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ)

Γ. Μ.

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

Στὸ παραθύρι σου ἀντικρύ,
πῶχω τὸ φτωχικό μου τὸ σπιτάκι,
ἔχω μιὰ τριανταφυλλιὰ μικρὴ
στ' ἀραχνιασμένο μου παραθυράκι.

Τώρα μιὰ χάρι σοῦ ζητῶ, καλή,
μὴ μοῦ τὴν ἀρνηθῇς, νὰ μοῦ τὴν κάνῃς
μὴ βγαίνῃς στὸ παράθυρο πολὺ
γιατὶ ἀπὸ τὴ ζήλειά της θὰ τὴ μαράνῃς.

ΤΡΟΒΑΔΟΥΡΟΣ

SISMANOGLIO

ΔΥΟ

Δὲν τ' ἀγαποῦσα τὸ κρασὶ κ' ἐκείνη,
*ποῦ **σφίγγει** στὸ τραπέζι, μὲ γιὰ-*
πιά, μοῦπε, ἀντ' τὸ δικό μου τὸ ποτῆρι,
κι' ἄρχισ' ἀμέσως κ' ἔπινα διπλά.

Μὰ ἀρρώστησε, μαραίνεται καὶ σβύνει
τῆς νειότης μας πρὶν σβύσουν οἱ χαρὲς. . .
—Ἄχ! πὲ πῶς θὰ μὲ θάψουν στὸ πλευρό σου
κ' ἐγὼ πεθαίνω πάλι δυὸ φορές!

ΠΟΣΕΣ ΦΟΡΕΣ

Πόσες φορὲς τὴν καλοντύχτιζα
ἀπὸ τὴν πόρτα της πρὶν ξεκινήσω!
Κάτ' εἶχα πάντα νὰ τῆς 'πῶ καὶ φεύγοντας
κάτι ξεχνοῦσα καὶ γυρνοῦσα πίσω.

Παραπολὺ θὰ τὴν ἐκουράζω,
γιατὶ μὲ τὰ σωστά της θυμωμένη
χτυποῦσε τὸ κατῶφλι μὲ τὴ φτέρνα της
κ' ἐμπρός μου ἦταν ἡ πόρτα σφαλιγμένη.

Λόγια γλυκά, ποῦ δὲ σᾶς τέλειωσα,
ἐνωδιασμέν' ἀπ' τὴν καρδιὰ λογλοΐδια,
τώρα μ' ἐσᾶς τὰ χίλια, μύρια τίποτε,
τὰ πιὸ βαθειά μου πλέκω ἐγὼ τραγούδια!

ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΗ

Ἔχω μι' ἀγάπη μυστική
καὶ πονεμένη.
τάχα στὴ γῆ γιὰ σ' ἄστρα ἐκεῖ
ξενιτεμένη;

Ὅπου κι' ἂν εἶναι, τὴν ποθῶ
μὲ τόσο πόνο,
ποῦ ἀπὸ τὸν πόνο μου μεθῶ
κι' ἀναλιγώνω.

Καὶ λέω· ἐσβέστη μου τὸ φῶς,
καὶ λέω, πεθαίνω,
σ' ὕψη, σὲ βάθη λέγω πῶς
πέφτω, ἀνεβαίνω.

Μ' ἀνέσως, πότε ποῦ πονῶ,
καὶ μὲ σκοτώσης,
τάχα στὴ γῆ, στὸν οὐρανό,
θὰ μᾶς ἑνώσης;

ΑΙΩΝΙΑ ΑΓΑΠΗ

Ἂς εἱμποροῦσα νὰ τῆς πῶ·
—Δὲν ἔχω πειὰ καημιά, καημιὰν ἐλπίδα,
ὅμως ἀκόμη σ' ἀγαπῶ
καθὼς τὴν πρώτην ὥρα, ποῦ σὲ εἶδα!

Ξέρω! Τὶς πειότερες φορὲς
γιὰ τὸ κακό, ποῦ κάνομε, δὲ φταῖμε,
πῶς γι' ἄλλους γράφει τὶς χαρὲς
μιὰ Μοῖρα, ποῦ γιὰ μᾶς γράφει νὰ κλαῖμε!

Ἀλλ' ὅμως δὲν βαρυγρωμῶ
οὔτ' ἂν μὲ ρίξῃς στὸ στερνό μου στρῶμα·
ἐγὼ κι' ἂν λυώνω ἀπ' τὸν καημό,
ἔχω γλυκὸ χαμόγελο στὸ στόμα!

Α. ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

ΑΠΟ Τ' ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

Ο ΚΛΕΦΤΗΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Κορίτσα ἀγγελοχάμωτο κ' ἐρωτοπληγωμένο
Στὸ παραθύρι τοῦ γιαλοῦ ἐγλυκοτραγουδοῦσε·
Τὰ κύματα παρακαλεῖ καὶ στὸν ἀγέρα λέει,
Ὅπου κι' ἂν ἤθουν τὸν ἀγαπῇ νὰ τῆς τὸν χαιρετοῦνε.
Κ' ἐκεῖ καράβι διάβαινε μὲ τὰ πανιὰ ἁπλωμένα·
Ναῦτες π' ἀκοῦνε τὴ φωνὴ καὶ βλέπουν τέτοια κάλλη
Ἀλησμονᾶνε τὰ πανιὰ κι' ἀγίνουν τὴ δουλειά τους,
Νὰ ταξιδέψουν δὲν μποροῦν καὶ μήτε ν' ἀρμενίσουν.

—Σύρτε ναῦτες, στὸ καλὸ καὶ στὴν καλὴ τὴν ὥρα
Κ' ἐγὼ δὲν ἐτραγούδησα γιὰ βάρκες καὶ καράβια·
Παρακαλῶ τὰ κύματα, μὲ τὸν ἀγέρα κρέτω,
Καὶ στέλνω χαιρετίσματα στὸν κλέφτη τῆς ἀγάπης.

© MEGARO SISMANOGLIO

ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΕΑΤΡΙΚΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

ΜΟΡΦΑΙ ΕΚ ΤΟΥ «ΒΑΡΙΕΤΕ»

ΜΑΡΙΚΑ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

Τὸ νὰ θελήσῃ κανεὶς νὰ δώσῃ ἕνα χαρακτηρισμὸν τῆς νεαρᾶς καλλιτέχνιδος, ἡ ὁποία μὲ τὸν κύριον Φίρστ διευθύνει τὸν θίασον τοῦ Θεάτρου τῶν Ποικιλιῶν, χαρακτηρισμὸν ὁπωσοῦν προσεγγίζοντα πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῆς μεγάλης καὶ πολυμόρφου ὑποκριτικῆς τέχνης της, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ νὰ θελήσῃ νὰ γράψῃ ἓν ὡραῖον ποίημα, ἐπιχείρησις, ἡ ὁποία δὲν εἶναι καθόλου εὔκολος. Καὶ μεταχειρίζομαι τὴν παρομοίωσιν αὐτὴν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τῶν γραμμῶν μου τεύτην διὰ νὰ δικαιωθῶ ἀπέναντι τῶν πολυπληθῶν θαυμαστῶν της, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦνται ἀπὸ ὅλον τὸ κοινὸν τῆς Κ]πόλεως, ἂν τυχὸν ἀποτύχω εἰς τὴν προσπάθειάν μου. Ἀλλ' ὀφείλω κἄτι εἰς τὴν νεαρὰν ἠθοποιὸν ἀπὸ τὸ περίσσευμα τῶν συγκινήσεων, τὰς ὁποίας ζῶ παρακολουθῶν τὰς παραστάσεις της καὶ θέλω νὰ τῆς τὸ ἀποδώσω εἰς ὀλίγας γραμμὰς θαυμασμοῦ ἀκριβοδικαίου καὶ ἄνευ προκαταλήψεως.

Πολλοὶ μέχρι σήμερον, ὁ Χρηστομάνος, ὁ Νιρβάνας, ὁ Παπαντωνίου, καὶ ἄλλοι, ὁ Ξενόπουλος καὶ τελευταίως ἡ κ. Στανοεύδη ἐπεχείρησαν νὰ κάμουν δι' αὐτὴν ὅ,τι τώρα κ' ἐγὼ· ὁ καθεὶς ἐπέτυχε νὰ μᾶς δώσῃ μίαν μορφὴν τῆς Δ]δος Κοτοπούλη, μίαν ὄψιν τοῦ ταλάντου της καὶ διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν ἔκφρασιν τοῦ κ. Παπαντωνίου, μίαν στιγμὴν ἀπὸ τὸ ἄπειρον ποῦ κρύπτει μέσα της. Ἀλλὰ τὴν δεσποινίδα Κοτοπούλη ὡς σύνολον τολμῶ νὰ εἴπω ὅτι δὲν κατώρθωσε κανεὶς νὰ τὴν χαρακτηρίσῃ· καὶ πῶς, ὅταν αὐτὴ ἡ δεινότης ἑνὸς Χρηστομάνου φαίνεται ὑποχωροῦσα πρὸ τοῦ μικροῦ αὐτοῦ νευρικοῦ πλάσματος, τὸ ὁποῖον περικλείει ἐντός του τὰ θαυμάσια ἑνὸς κόσμου;

Ἡ Δ]νὶς Κοτοπούλη ἔχει ὀλίγον σῶμα, καὶ τὸ σῶμα πάλιν αὐτὸ τὸ ὀλίγον εἶναι ὁλόκληρον ψυχή· εἶναι ψυχὴ μέχρι τοῦ ἄκρου τῶν ὀνύχων του· τὴν αἰσθάνεται κανεὶς ζῶσαν, τὴν βλέπει διαλάμπουσαν μέσα ἀπὸ τὴν διαφάνειαν τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ προσώπου

τῆς καλλιτέχνιδος, ὅπως μέσα ἀπὸ ἓν φωτεινὸν περικάλυμμα, τὴν ἀντικρύζει ἐκδηλουμένην εἰς τὰς κινήσεις της, τὴν ἀκούει εἰς τοὺς χρωματισμοὺς τῆς φωνῆς της, τὴν συλλαμβάνει παντοῦ καὶ πάντοτε χωρὶς νὰ δύναται νὰ τὴν κρατήσῃ ποτέ· εἰς τὸν θεατὴν ἀπὸ σκηνῆς ἐκπέμπει τὴν ἰσχυρὰν της ἀκτινοβολίαν, τὴν ἀσύλληπτον, ὡς μία ἑστία φωτοβόλος, ἡ ὁποία τώρα εἶναι σκοτεινή, ἢ ὑποφώσκει μόλις εἰς τὰ πέρατα ἑνὸς κόσμου μὲ τὰς ροδίνους ἀπαλότητας τῆς αὐγῆς εἰς τὸ ἄνοιγμά της· εἶναι ἀπελπισία.

Ἀλλ' ἀπελπισία εἶναι μόνον διὰ τὸν προσπαθοῦντα ν' ἀναλύσῃ τὸ μέγα αὐτὸ δῶρον, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ φύσις, καθ' ἣν ὥραν ἐπροίκιζε τὴν καλλιτέχνιδα, ἐνέκλεισε τὸ πλῆθος τῶν ἀντιθέσεων καὶ τῶν γοητειῶν της· οἱ ὀλιγώτερον φιλόδοξοι τὰς ὑφίστανται μόνον χωρὶς νὰ βασανισθοῦν περισσότερον ζητοῦντες ν' ἀνεύρουν τὸ **πῶς** τῶν ἐκδηλώσεών των καὶ τὴν οὐσίαν των, ἀπαράλλακτα ὅπως ὑφίστανται καὶ τὴν γοητείαν τῶν φυσικῶν φαινομένων, ἡ ὁποία φθάνει μέχρι τῆς ψυχῆς των, ἀναλόγως, ὡς ἡ ἁπλῆ ἐντύπωσις τοῦ φοβεροῦ, τοῦ παιγνιώδους, τοῦ χαϊδευτικοῦ, τοῦ γελαστοῦ ἢ τοῦ ἰδιοτρόπου. Καὶ ἡ δὶς Κοτοπούλη τὰ μεταδίδει ὅλα αὐτὰ καὶ ἄλλα τόσα, τὰ ὁποῖα διαφεύγουν κάθε ἀνάλυσιν, τόσον εἶναι λεπτὰ καὶ ἀσύλληπτα, κόσμοι ὁλόκληροι τόνων καὶ καὶ ἀποχρώσεων ὅπως ἡ ποίησις τοῦ Σουλλὺ Προυδόμ, ἢ ὄντων κινουμένων καὶ δρώντων παρὰ τὰ ὁρατὰ ἐπὶ σκηνῆς πρόσωπα, τῶν ὁποίων κανονίζουν τὴν δρᾶσιν χωρὶς ποτὲ νὰ ἐξέρχωνται τῆς σφαίρας τοῦ ὑποσυνειδήτου, ὅπως εἰς τὰ ἔργα τοῦ Μέττερλιγκ.

Ἀλλ' ὁσαδήποτε καὶ οἱαδήποτε καὶ ἂν εἶναι τ' ἀποτελοῦντα τὸ τάλαντον αὐτὸ—παρ' ὀλίγον νὰ εἶπο τὴν ποίησιν αὐτήν— στοιχεῖα, ἡ Δὶς Κοτοπούλη κατορθόνει ὑποκρινομένη τὰς πλέον δυσκόλους ψυχικὰς καταστάσεις,—ὅπως λ.χ. εἰς τὴν Μόννα-Βάνναν μὲ τὰς πελωρίας μεταπτώσεις, τοῦ ἐραματικοῦ, τὸν ὁποῖον ἀνέφερα ἀνωτέρω—κατορθόνει νὰ μᾶς παρουσιάζεται πάντοτε τόσον ἁπλῆ καὶ φυσική, ὥστε μᾶς κάμνει νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἀρκεῖ νὰ φορέσωμεν τὸ κοστοῦμι της διὰ νὰ ὑποκριθῶμεν ὅπως αὐτὴ τὸν ρόλον της. Τὰς κινήσεις της διέπει καὶ χαλιναγωγεῖ μία τόσον θαυμαστὴ εὐρυθμία, ὥστε μοῦ φαίνονται πάντοτε παρακολουθοῦσαι καὶ ὑποσημειοῦσαι τὰς λέξεις, αἱ ὁποῖαι διερμηνεύουν τὸ πάθος, ποῦ τὴν συγκλονίζει, χωρὶς τὸ σῶμά της νὰ χάσῃ τίποτε ἀπὸ τὴν πλαστικότητά του· ἀλλάσσει ἁπλούστατα στάσιν, ἐκλέγουν μεταξὺ μυρίων τὴν ἁρμονικωτέραν πρὸς τὴν ψυχικὴν κατάστασιν τοῦ ρόλου, τὸν ὁποῖον ἡ καλλιτέχνις διερμηνεύει· καὶ τότε

SISMANOGLIO MEGARO

ἡ φωνή, τὸ βλέμμα, ἡ ὅλη ἔκφρασις τοῦ προσώπου της συντήκονται εἰς ἓν ὅλον ἐναρμόνιον, τελειότερον τοῦ ὁποίου δυσκόλως φαντάζόμεθα καὶ τὸ ὁποῖον δρᾷ ἐφ' ἡμῶν ὡς ἔκφρασις, ὡς βλέμμα, ὡς φωνὴ καὶ ὡς στάσις, ὅλα ὁμοῦ, παράγον μίαν ἐντύπωσιν ὁλοκληρωτικήν, ἡ ὁποία τρέχει ὡς ἓν ἀδιάκοπον ρίγος καὶ μᾶς συγκλονίζει βαθύτατα· εἶναι ἡ καλλιτεχνικὴ ἀπόλαυσις τῆς ὁποίας ἡ Δὶς Κοτοπούλη εἶναι ἡ βολταϊκὴ στήλη, τὸ ρίγος τῆς Μεγάλης Τέχνης, τῆς ὁποίας ἡ νεαρὰ πρωταγωνίστρια εἶναι ἴσως ἡ ὑπεροχωτέρα ἑλληνὶς ἱεροφάντις.

ΛΟΛΑ ΔΡΑΚΟΥ

Ἀχώριστος ἀπὸ τὴν δεσποινίδα Κοτοπούλη, ἡ δ)νὶς Λόλα Δράκου κατασκᾷ ἀπὸ σκηνῆς μὲ τὸ ὡραῖον καὶ πλαστικὸν παράστημά της, τὸ ὁποῖον ἀναδεικνύει ἡ πάντοτε ἀπὸ καλαισθητικῆς ἀπόψεως ἄψογος περιβολή της· ἔπρεπε ν' ἀναφέρω πρῶτον αὐτό, καθ' ὅτι, ἐὰν ἡ ἐξωτερικὴ παράστασις εἶναι κατὰ τὸν Ὄσκὰρ Οὐάϊλδ τὸ πᾶν, τοῦτο ἀληθεύει λεγόμενον ἰδίᾳ διὰ τὰς καλλιτέχνιδας ὅταν, ὅπως ἡ δ)νὶς Λόλα Δράκου, συνδυάζουν μετ' αὐτοῦ καὶ τὴν τελειότητα τῆς ὑποκρίσεως.

Χωρὶς ἐξάρσεις τραγικὰς ἢ καὶ ἁπλῶς δραματικάς, ἡ δ)νὶς Δράκου διαπρέπει κυρίως εἰς τὰ νεώτερα οἰκογενειακὰ ἔργα· καμμία ἴσως ὅπως αὐτὴ δὲν ὑποκρίνεται τόσον ἀμέμπτως τοὺς συμπαθητικοὺς ρόλους τῆς πιστῆς καὶ ἀφοσιωμένης συζύγου, ἡ ὁποία ὅπως εἰς τὸ «Ζιζάνιον» ἐπαναστατεῖ πρὸς στιγμὴν διὰ νὰ ριφθῇ μετ' ὀλίγον θερμοτέρα εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ συζύγου της· ἐπιτυγχάνει ἐξίσου τοὺς ρόλους τῆς κοκέτας, ἡ ὁποία σαγηνεύει μᾶλλον μὲ τὴν ἀφέλειαν καὶ χάριν παρὰ μὲ τὴν πονηρίαν της· ἤκουσα πολλάκις ὅτι εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον ἡ Δὶς Δράκου ὑπεδύετο τοὺς ρόλους τῆς κόρης καὶ τὸ πιστεύω χωρὶς κόπον ἐνθυμούμενος τὴν μεγάλην πρόσφατον ἐπιτυχίαν της εἰς τὸν «Βιβλιοθηκάριον» καὶ εἰς ἄλλα ἀνάλογα ἔργα ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ «Βαριετέ». Εἰς τὰ διάφορα αὐτὰ χαρίσματα πρέπει νὰ προστεθῇ ἡ ἁπαλότης τῆς φωνῆς, ἡ ὁποία θωπεύει τὴν ἀκοήν, ἡ ὡραία ἀπαγγελία, ἡ γλυκύτης τῆς ἐκφράσεως καὶ ἡ ἁβρότης τῶν τρόπων, ἡ ὁποία ἀπορρέει ἀπὸ μίαν εὐγένειαν φυσικὴν καὶ ἁβίαστον, χωρὶς ἐπιτήδευσιν, καὶ χαρακτηρίζει, συνοψίζει τὴν Δ)δα Δράκου καὶ ὡς καλλιτέχνιδα εἰς τὸ θέατρον καὶ ὡς γυναῖκα τοῦ κόσμου εἰς τὰς σχέσεις τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μὲ κάμνει νὰ πιστεύω ὅτι ἡ δεσποινὶς Λόλα Δράκου καὶ ὅταν ἀκόμη παίζῃ δὲν ὑποκρίνεται, ἀλλ' εἶναι ἀπὸ τῆς τελευταίας αὐτῆς ἀπόψεως πάντοτε ὁμοία πρὸς ἑαυτήν, ἐναρμονίζει δηλονότι ἁπλούστατα τὴν τέχνην της πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὸν προορισμόν της· καὶ τοῦτο χωρὶς νὰ εἶναι τὸ μόνον οὔτε τὸ μέγιστον, εἶναι χωρὶς ἄλλο ἓν ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα σκηνικὰ θέλγητρά της.

ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Μία ἠθοποιὸς τοῦ Θιάσου Κοτοπούλη Φίρστ, ἡ ὁποία ἔχει κάθε δικαίωμα νὰ καταλάβῃ θέσιν ἐπίζηλον εἰς τὰ χρονικὰ τῆς Ἱστορίας τοῦ ἀναγεννωμένου θεάτρου μας εἶναι ἀναντιρρήτως ἡ κ. Βασιλεία Στεφάνου.

Μετριόφρων τόσον ὅσον

ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

© SISMANOGLIO MEGARO

καὶ καλλιτέχνις καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, ἡ κ. Βασιλεία Στεφάνου ὑφίσταται τὴν τύχην ὅλων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀφοσιούμενοι εἰς τὴν πραγμάτωσιν ἑνὸς ἰδανικοῦ, τὸ ὁποῖον ἐπαρκεῖ εἰς τὴν φιλοδοξίαν των, πολὺ ὀλίγον φροντίζουν ἢ καθ' ὁλοκληρίαν ἀδιαφοροῦν προκειμένου νὰ θέσουν εἰς ἐνέργειαν ὅλα τὰ μικρὰ καὶ μεγάλα ἐκεῖνα μέσα, δι' ὧν ἐπιτυγχάνεται ὁ περὶ τὰ ὀνόματα πάταγος καὶ ἡ ἐφήμερος δόξα· κατορθόνουν νὰ μείνουν ἀπὸ τοὺς πολλοὺς ἀπαρατήρητοι· μὲ ὀλίγην ἐπιτηδειότητα θὰ ἐβάδιζον ἴσως εἰς ἕνα θρίαμβον· ἀλλὰ δὲν θέλουν, εἴτε διότι εἶναι πολὺ ὑπερήφανοι, εἴτε διότι προτιμοῦν τὴν ἥσυχον ἀφάνειαν τῶν ἐκλεκτῶν, οἱ ὁποῖοι πολλὰ μοχθοῦντες, ἀρκοῦνται μὲ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ὀλίγων καὶ μὲ τὴν ἡσυχίαν τοῦ περιβάλλοντος ποῦ δημιουργοῦν τριγύρω των, εἰρηνικόν, μυρωμένον ἀπὸ τὴν συναίσθησιν τοῦ ἐκπληρωθέντος καθήκοντος — αὐτοῦ καὶ μόνου — ἐν πάσῃ εὐσυνειδησίᾳ.

Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ἡ κ. Βασιλεία Στεφάνου τιμᾷ τὴν Ἑλληνικὴν Σκηνὴν ὅσον ὀλίγαι τῶν συναδέλφων της. Εἰς τὰς θριαμβευτικὰς παραστάσεις, αἱ ὁποῖαι ἐξελίσσονται εἰς τὸ Βαριετὲ ἡ ἠθοποιὸς αὐτή, ἀπὸ τὴν ὁποίαν λείπει ἴσως ὀλίγον ἀνάστημα ἀλλὰ τῆς ὁποίας ἡ τέχνη εἶναι πολὺ μεγάλη, ἀποτελεῖ συντελεστικὴν ὑπεροχὸν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἔργων· ἔχει τὸ μέγα προτέρημα εἴτε πρωταγωνιστοῦσα εἰς τοὺς δραματικοὺς ρόλους, ὅπως εἰς τὸ «**Σαθρὸ Σπίτι**» εἴτε ὅταν ὑποδύεται δευτερεύοντα πρόσωπα, νὰ μὴ μένῃ ποτὲ ἀδιάφορος εἰς τὰς ἐκτυλισσομένας σκηνάς, ἀλλὰ νὰ παρακολουθῇ παθαινομένη πάντοτε, καὶ νὰ συμβάλῃ οὕτω εἰς τὴν ἁρμονικὴν τοῦ συνόλου διὰ τὸν θεατὴν ἐντύπωσιν. Προσόν μέγιστον, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχουν ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ Ἕλληνες ἠθοποιοὶ γυναῖκες καὶ ἄνδρες· καὶ τὸ ἀναφέρομεν ἀρκούμενοι μόνον εἰς αὐτὸ διότι τὸ θεωροῦμεν ἐξαιρετικόν, χωρὶς νὰ ἐνθυμηθῶμεν ὅτι ὡς δημιουργὸς τραγικῶν ρόλων ἡ κ. Βασιλεία Στεφάνου ἀριθμεῖ πολλὰς καὶ ὑπεροχους ἐπιτυχίας κατὰ τὸ εἶδος θεατρικόν της στάδιον, τὰς ὁποίας βεβαίως δὲν θὰ λησμονήσῃ ὁ μέλλον μίαν ἡμέραν νὰ γράψῃ διὰ τοὺς φιλοτίμους ἐργάτας τῆς Ἑλληνικῆς Σκηνῆς, ὅπως λ. χ. τὰς θριαμβευτικὰς παραστάσεις της εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον μὲ τὴν «**Μερόπην**» τοῦ Βερναρδάκη, ὅτε ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος ἐπανειλημμένως τὴν ἐχειροκρότει θερμότατα διὰ τὴν εἰλικρινῆ, τὴν δυνατήν, τὴν ὡραίαν ἐπιθωρισίν της.

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΤΥΠΟΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟΠΟΙΕΙΟΝ

Σ. ΑΥΘΕΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ Σ^ΑΔ

Ἐν Κων/πόλει Γαλατᾷ, ὁδῷ Μαχμουδιὲ 15.

Χρωμάδη γραφείων καὶ σχολείων — Χαρτία ἐπιστολικὰ καὶ φύλλα πολυτελείας καὶ ἐμπορικὰ — Κατάστιχα δι' ἐμπορικὰ καὶ τραπεζιτικὰ γραφεῖα — Ταχυδρομικὰ δελτάρια — Ἐπισκεπτήρια — Προσκλητήρια καὶ ἀγγελτήρια γάμων — Ἀγγελίαι καὶ κανονισμοὶ — Ἐκθέσεις — Τιμολόγια καὶ τιμοκατάλογοι — Ἐπιγραφαί, Λογαριασμοί, Ἐπιταγαὶ — Ἐδισμοτολόγια — Δελτία χοροῦ — Κόπιαι — Χαρτοφυλάκια — Μοναδικὰ τεύχη — Διάφορα δεσίματα — Λευκώματα — Ἰεραϊγκόλπια — Γραμμογραφία.

Ἐκτὸς τούτων πλουσιωτάτη καὶ πρωτοφανὴς διὰ τὴν Ἀνατολὴν συλλογὴ εἰκόνων ἔκ τε τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας καὶ ἁγιογραφίας ὡς καὶ ἐξαίσια ὁμοιώματα τῶν ἐν τοῖς εὐρωπαϊκοῖς καὶ ἑλληνικοῖς Μουσείοις ἀριστουργημάτων τῆς Ζωγραφικῆς καὶ Γλυπτικῆς.

Ἐκτελεῖται πᾶσα τυπογραφικὴ καὶ λιθογραφικὴ ἐργασία.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

Εἰς τὸν προσάγοντα τὸ παρὸν δελτίον εἰς τὸ Κατάστημα Σ. Λεθεντοπούλου καὶ Σας παρέχεται ἔκπτωσις 15% ἐπὶ τῶν τιμῶν.

"ΝΕΟΝ ΠΝΕΥΜΑ„

τὸ μόνον εἰκονογραφημένον ἑβδομαδιαῖον περιοδικὸν

ἐν Κωνσταντινουπόλει

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Διευθυνταί: Ι. Α. Φιλιπὰς καὶ Ν. Τ. Παπαδημητρίου

Γραφεῖα: Γαλατᾶς, Λατὶφ Χὰν

Τὸ "Νέον Πνεῦμα„ ἔχει ἐξασφαλίσει τὴν συνεργασίαν τῶν διασημοτέρων ἑλλήνων λογογράφων. Κοσμεῖται μὲ εἰκόνας συγχρόνων γεγονότων καὶ καλλιτεχνικὰς καὶ μὲ γελοιογραφίας.

Τὸ "Νέον Πνεῦμα„ πρέπει νὰ ἦναι τὸ ἀπαραίτητον ἀνάγνωσμα πάσης ἀνεπτυγμένης οἰκογενείας

Συνδρομαί: Κων]πόλεως γρ. 35
„ Ἐπαρχιῶν „ 108
„ Ἐξωτερικοῦ φρ. 25

"ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ„

15ΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Διευθυντὴς καὶ ἰδιοκτήτης

ΚΙΜΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἀριστοτέλους Ἀριθ. 35

Τὸ ἄριστον τῶν ἐν Ἀθήναις περιοδικῶν. Ἀριθμεῖ βίον ὀκτὼ ἐτῶν. Συντάσσεται ὑπὸ ἀρίστων πεζογράφων καὶ ποιητῶν τοῦ Πανελληνίου. Ὕλη ἐκλεκτή. Εἰκόνες ἄφθονοι. Ἐκτύπωσις καλλιτεχνική.

Ὅροι ἐγγραφῆς: Ἐτησία φρ. 25
„ „ ἑξάμηνος „ 13

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Βιβλιοπωλεῖον *Π. Ἀγγελίδου καὶ Σας* Γαλατᾶ 19 ὁδὸς Μαχμουδιέ.

Πώλησις κατὰ τεύχη γρ. 5

ΑΓΝΗ ΡΟΖΑΝ

Ἐὰν εἶναι μία τύχη ὄχι μικρὰ νὰ λάβῃ κανεὶς εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ βαπτίσματος τὸ ὄνομα ποὺ τοῦ ἁρμόζει, ὅπως τύχη εἶναι καὶ τὸ νὰ γεννηθῇ κανεὶς εἰς τὸ φύλον, ποὺ θὰ ἤθελεν ἢ εἰς τὴν οἰκογένειαν, τὴν ὁποίαν ἀφ' οὗ ἐμεγάλωσε θὰ ἐπροτίμα, χωρὶς ἄλλο ἡ κ. Ἀγνὴ Ροζὰν ἔλαβεν ἀπὸ τὸν ἀνάδοχόν της τὸ ἁρμονικώτερον ὄνομα πρὸς τὸν καλλιτεχνικόν προορισμόν της.

ΑΓΝΗ ΡΟΖΑΝ

Ἡ νεαρὰ αὐτὴ ἠθοποιὸς μὲ τὴν τόσῳ συμπαθητικὴν μορφὴν καὶ τὸ λεπτὸν ἀνάστημα, μᾶς παρουσιάζεται ἀπὸ σκηνῆς μὲ ὅλην τὴν ἁβρότητα, τὴν δροσιάν, τὴν ἀφελῆ παιδικὴν χάριν, ποὺ ἀπαιτοῦν οἱ ρόλοι εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι ἀνυπέρβλητος. Εἰς τὸ «Κοριτσάκι», εἶναι ἕνα χαριτωμένο κοριτσάκι, ὅπως τὸ ὀνειρεύεται ἡ φαντασία μας, ἡ ὁποία προφανῶς ἀποκάμνει ἀπὸ τὸν κόρον μιᾶς ἐποχῆς καὶ ἑνὸς περιβάλλοντος ἐκνευριστικοῦ διὰ τὸν ὑλισμόν του. Τὸ ἴδιον εἶναι καὶ εἰς τὸ «Ζιζάνιον» μία φάτις πρωϊνὴ καὶ δειλήμων, ἡ ὁποία μόλις τολμᾷ νὰ φανῇ, μία ἀγνότης, ποὺ ἐρυθριᾷ μὲ ὅλα τὰ ἐρυθήματα τῶν ἀνομολογήτων συναισθημάτων—τῶν λατρευτῶν—ποὺ συγκινοῦν τὴν καρδιὰ μιᾶς κόρης εἰς τὸ ὄνειρά της καὶ τὴν μαγεύουν· καὶ τοιαύτη εἶναι ἡ κ. Ροζὰν καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν ὑποκρίνεται, ἀλλὰ σᾶς ὁμιλεῖ μὲ ὅλην τὴν ἀλήθειαν μιᾶς ἁπλῆς συνδιαλέξεως· κάτι ἀπείρως ἀφελὲς καὶ γλυκύ, ὡς ἓν λευκὸν ὄνειρον, τὸ ὁποῖον ἔλαβε τὴν ἀγνοτέραν ὑπόστασίν του ἐνσωματωθὲν εἰς γυναῖκα καὶ τὸ ὁποῖον δὲν ἔχασε τίποτε ἀπὸ τὴν γλυκύτητά του ὡς ἐκ τῆς προσπαθείας του μὲ τὴν ζωήν.

ΕΔΜΟΝΔΟΣ ΦΥΡΣΤ

Ὁ κ. Φύρστ μᾶς ἦτο ἀπὸ πολλοῦ γνωστὸς ὡς πρωταγωνιστὴς τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου Ἀθηνῶν καὶ καθηγητὴς τῆς Δραματικῆς Τέχνης εἰς τὸ ἐκεῖ Ὠδεῖον. Ὡς καλλιτέχνην τὸ κοινὸν τῆς Κων)πόλεως τὸν θαυμάζει συνεχῶς ἀπό τινος, καθ' ὅσον ὁ κ. Φύρστ μᾶς παρουσιάζε-

ΕΔΜΟΝΔΟΣ ΦΥΡΣΤ

ται εἰς ἕκαστον νέον ἔργον ἀναβιβαζόμενον ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ Βαριετὲ μὲ νέας ἑκάστοτε δημιουργίας, εἰς συνεχεῖς ἀποκαλύψεις απανίας δραματικῆς δυνάμεως καὶ τέχνης.

Χωρὶς νὰ εἶναι κατώτερος ἑαυτοῦ εἰς τὰ δευτερεύοντα ἔργα τῶν νεωτέρων δραματουργῶν, ὁ κ. Φύρστ διαπρέπει, ἀναδεικνύεται ἔξοχος εἰς τοὺς τραγικοὺς ρόλους τῶν ἀρχαίων δραμάτων καὶ τῶν Σαξπηρείων ἔργων. Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι εἰς αὐτὰ εὑρίσκεται εἰς τὸ στοι-

χεῖόν του εἰς τοῦτο, ἐκτὸς τῆς ἐπικτήτου τέχνης καὶ τῆς διαισθήσεως, ποῦ ἔχει, τῶν μεγάλων ψυχολογικῶν καταστάσεων, διὰ νὰ τὰς ἀποδώσῃ τελείως, ἔχει καὶ τὸ ἔξωτερικὸν χάρισμα τοῦ παραστήματος, ποῦ ἐπιβάλλεται μὲ τὴν μεγαλοπρέπειάν του. Δυσκόλως ἔξαφνα θὰ ἐφαντάζετο κανεὶς μεγαλοπρεπέστερον Ὀθέλλον ἢ Οἰδίποδα Τύραννον εἰς τὸ ὁμώνυμον ἔργον τοῦ Σοφοκλέους. Ὅσοι παρευρέθησαν εἰς τὰς δύο πρώτας παραστάσεις τοῦ ἔργου τούτου θ' ἀναγνωρίσουν ἀκόπως τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων μου· ἀλλ' ὅ,τι ἰδίᾳ δὲν ἐλησμόνησεν ἀκόμη τὸ κοινὸν τῆς Κων)πόλεως, ὅτι δὲν θὰ λησμονήσῃ διὰ πολὺν καιρὸν εἶναι τὸ τραγικὸν πάθος ἡ ἐξαίσια ἠθοποιία τοῦ κ. Φύρστ εἰς τὸ δρᾶμα τοῦ δαιμονίου τραγικοῦ τῆς ἀρχαιότητος. Παρὰ τὴν ἁμαρτωλὴν μετάφρασιν, 1) τὴν παρὰ φύσιν γλῶσσαν, διὰ τῆς ὁποίας ὁ **νόθος** ἐντρέπεται νὰ παρουσιασθῇ **νοθος**, ἀλλὰ μετεμφιέζεται εἰς **πλαστὸν νιόν** εἰς τὸ στόμα τοῦ καλλιτέχνου, παρὰ τὸν πάγον τοῦ δασκαλισμοῦ, ὅστις ἐπικάθεται ἀστόργως εἰς τὴν καρδίαν τοῦ θεατοῦ, καθ' ὅλην τὴν ἀπρόσκοπτον ἀφορήτων ἰάμβων, ὁ κ. Φύρστ κατώρθωσε νὰ φθάσῃ —μὲ πόσον ἀγῶνα, Ὕψιστε Θεέ! — μέχρι τοῦ συναισθητικοῦ μας, νὰ μᾶς συναρτήσῃ, νὰ μᾶς μεταδώσῃ τὴν φρίκην, ὅλην τὴν φρίκην τῶν τερατείων παθῶν τοῦ τραγικοῦ υἱοῦ καὶ συζύγου τῆς Ἰοκάστης.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ στηριχθῶ κἀγὼ εἰς τὴν τρόμερὰν παράστασιν τοῦ Οἰδίποδος Τυράννου, διὰ νὰ γράψω τὰς γραμμὰς αὐτὰς διὰ τὸν κ. Φύρστ. Διότι εἰς τὸν ρόλον αὐτὸν περισσότερον, παρὰ εἰς κάθε ἄλλον, εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ ἴδῃ ἀναπτυσσομένην ὅλην τὴν τέχνην τοῦ δυνατοῦ καλλιτέχνου μὲ τὰς μεγάλας τραγικὰς ἐξάρσεις καὶ τὰς μανίας, αἱ ὁποῖαι θὰ ἠδύναντο νὰ τιμήσουν κάθε σκηνήν.

---

1) Μετάφρασις Ἀγγέλου Βλάχου. Μὲ ὅλον τὸν σεβασμὸν ποῦ χρεωστεῖ νὰ τρέφῃ κάθε ἄνθρωπος, ἔχων οἱανδήποτε σχέσιν μὲ τὰ γράμματα, πρὸς τὸν φιλοπονώτατον Ἀθηναῖον λόγιον, πέσχει οὐχ ἧττον διαρκεῖς ὀδυνηρὰς ἐκπλήξεις μὲ τὰς μεταφράσεις του. Περισσοτέρα γλωσσικὴ ἀλήθεια, ὀλιγωτέρα σεμνότυφία καὶ σκόρδος λαϊκισμός, πρὸ πάντων ὅμως περισσότερον σέβας πρὸς τὰ μεταφραζόμενα ἀριστουργήματα, θὰ ἠδύναντο ἴσως ὀλιγώτερον τὸν κ. Ἄγγελον Βλάχον ὡς μεταφραστήν, ὅστις κατὰ ἄλλα εἶναι δοκιμώτατος.

ΛΕΠΕΝΙΩΤΗΣ

Ἐκ τῶν ἄλλων ἠθοποιῶν τοῦ θεάτρου «Βαριετὲ» γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν, τῶν ὁποίων μολονότι θὰ ἦσαν ἐν στόλιστα τῶν σελίδων αὐτῶν, παραλείπομεν τοὺς χαρακτηρισμούς κατ' ἀνάγκην, διότι δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἀρκετὸς ἐνταῦθα χῶρος διὰ μίαν περὶ αὐτῶν κρίσιν ὁπωσοῦν εὐσυνείδητον, ἀναφέρομεν μόνον τὸν Λεπενιώτην, τοῦ ὁποίου οἱ ἀ-

ΛΕΠΕΝΙΩΤΗΣ

ναγνῶσται μας ἐξετίμησαν ἤδη ἀπὸ πολλῶν θεατρικῶν περιόδων τὸ κωμικὸν τάλαντον.

Γράφων περὶ τοῦ Λεπενιώτη, τὸν ἐνθυμοῦμαι μὲ εὐγνωμοσύνην. διότι ἐνθυμούμενος αὐτὸν εὐθυμῶ, ὁ γέλως ὁ ζωοποιὸς ἀναβαίνει καὶ μοῦ γεμίζει τὴν ψυχήν· καὶ αἰσθάνομαι μετ' ὀλίγον τὴν ἀνάγκην

νὰ σηκωθῶ ἀπὸ τὸ γραφεῖον μου νὰ στριφογυρίσω ἐπὶ τῆς δεξιᾶς μου πτέρνας, νὰ κάμω ἀντίκρυ εἰς τὸν καθρέπτην μου ἕνα μορφασμόν, νὰ ἐνθυμηθῶ τὰ κωμικὰ τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἰδικά μου—τὰ κωμικὰ τῆς ζωῆς, νὰ περιπαίξω μὲ κερκυραϊκὴν προφορὰν κάθε παράδοξον, ποῦ ὑπέπεσε ποτὲ εἰς τὰς αἰσθήσεις μου, νὰ μιμηθῶ παροδῶν ἀνθρώπους καὶ πράγματα, νὰ λησμονήσω ὅτι μοῦ ἐπιβάλλεται νὰ ἦμαι σοβαρός, ὅπως τὸ ἀπαιτεῖ ἡ ζωή, ἐνῷ κατὰ βάθος αὐτὴ δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ κάτι πολὺ κωμικόν, νὰ κάμω τέλος χίλια τρελλὰ πράγματα διὰ ν' ἀποσείσω ἀπ' ἐπάνω μου τὰ μυρία βάρη ποῦ ἐπισωρεύει ἡ ὕπαρξις καὶ ν' ἀναπνεύσω μ' ἕνα δυνατὸν χάχλανον.

Ὅλ' αὐτά, ποῦ θὰ ἤθελε νὰ εἰμπορῇ νὰ κάμνῃ ὁ καθεὶς μας εἰς κάθε ὥραν, ὁ Λεπενιώτης μᾶς τὰ παρέχει ἀσφαλέστατα κατὰ τὰς παραστάσεις τῶν κωμῳδιῶν, τῶν ὁποίων ὑποδύεται τοὺς ξεκαρδιστικοὺς ρόλους. Χωρὶς νὰ ἐξευτελίζῃ ποτὲ τὴν κωμῳδίαν, διότι ἔχει καὶ αὐτὴ τὴν ἀξιοπρέπειάν της, μίαν ἀξιοπρέπειαν πολὺ εὔθικτον, ὁ Λεπενιώτης διαπλάττει τοὺς ρόλους του μὲ ὅλην τὴν λεπτότητα, ποῦ τὸν ἐπροίκισεν ἡ φύσις καὶ συνεπλήρωσε κατόπιν παρ' αὐτῷ ἡ μελέτη τῆς ψυχολογίας τοῦ θεατοῦ. Τίποτε ἐκ τῶν χονδροειδῶν ἐκείνων κωμικῶν ὑποκρίσεων εἰς τὰς ἰδικάς του, τῶν μέσων τὰ ὁποῖα χρησιμεύουν διὰ νὰ κινοῦν τὸν γέλωτα τῶν πρωτογενῶν ἀνθρώπων· ὁ Λεπενιώτης ἔχει τὴν σπανίαν ἐκείνην διαίσθησιν, ἄνευ τῆς ὁποίας καλὸς ἠθοποιὸς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ, καὶ ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὸ νὰ μεταχειρίζεται τὸν γέλωτα μὲ σεβασμόν, νὰ τὸν συλλαμβάνῃ μὲ μίαν κωμικὴν κίνησιν καὶ νὰ μᾶς τὸν προσφέρῃ χωρὶς ποτὲ νὰ τοῦ τσαλακώσῃ τὰ πτερά. Καὶ εἰς αὐτό, ἔξω ἀπὸ τὰς ἄλλας πολλὰς του τεχνικὰς τελειότητας, συνίσταται ἡ μεγάλη ἀξία του καὶ ἡ πρὸς αὐτὸν συμπάθεια τοῦ δημοσίου.

Δύο ἀκόμη λέξεις περὶ αὐτοῦ, αἱ ὁποῖαι τὸν συμπληροῦν καὶ ἀπὸ τὰς ὁποίας ἔπρεπε ν' ἀρχίσω. Τὸν Λεπενιώτην εἴδομεν πέρυσι ὡς θιασάρχην εἰς τὴν πόλιν μας καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη ὡς ἁπλοῦν ἠθοποιόν, εἴτε μὲ τὸν Χρηστομάνον, εἴτε ὅπως ἐφέτος μὲ τὴν κ. Κοτοπούλη· καὶ ὡς θιασάρχης καὶ ὡς ἠθοποιὸς ὁ Λεπενιώτης διέπρεψε πάντοτε, ἀφῆκεν ἐντυπώσεις ἀλησμονήτους, χωρὶς ποτὲ νὰ διαψεύσῃ τὸν τίτλον, εἰς τὸν ὁποῖον ἀπὸ πολλοῦ δικαιοῦται, ὅτι εἰς τὸ ἑλληνικὸν θέατρον εἶναι ὁ πραγματικὸς διδάσκαλος τῆς Κωμῳδίας.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

© ISMANOGLIO

ΜΟΡΦΑΙ ΕΚ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΕΡΩΝΗΣ

Πανελλήνιος θεατρικὸς τύπος. Μία ἐξόχως συμπαθητικὴ μορφή.

διαρκῶς μειδιῶσα, φαιδρά, ἀκάματος, δροσερά, φέρουσα τὴν ἀδρὰν

σφραγῖδα τῆς ἐνεργητικότητος, τῆς θελήσεως, τῆς δυνάμεως, τῆς ζωῆς.

Εἶναι τὸ ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου. Νομίζει κανεὶς ὅτι διὰ τὸν Δημήτριον Βερώνην ἐπλάσθη καὶ ἐδημιουργήθη τὸ Νεώτερον Ἑλληνικὸν Θέατρον. Εἶναι ἡ ἄμπωτις καὶ ἡ παλίρροια. Εἶναι μεγάλη πνοή, τοῦ Θιάσου τε καὶ Θεάτρου ὁ διευθύνει, ἡ κινητήριος δύναμις, τὸ βάθος, ἡ ἐπιφάνεια, ἡ δρᾶσις. Διευθυντής, impresario, ἠθοποιός, ταμίας, Α καὶ Ω κάθε θεατρικῆς ἐπιχειρήσεως, διαρκῶς τρέχων, ἀνερχόμενος, κατερχόμενος, φωνασκῶν, σκορπίζων μειδιάματα καὶ φιλοφρονήσεις, διαπληκτιζόμενος μὲ ἠθοποιοὺς καὶ ἠθοποιούς, θεατρώνας, συγγραφεῖς, συνθέτας, τυπογράφους, ἐκδότας, μεταφραστάς, ὁτὲ μὲν ὡς φαιδρὰ μηλολόνθη, ὁτὲ δὲ ὡς οἰστρήλατος Κόνδωρ πέριξ τοῦ πολυσυνθέτου σμήνους τοῦ ἀπαρτίζοντος καὶ συγκροτοῦντος τὸ θέατρον.

Ἐκτὸς τούτων, ἄνθρωπος κοινωνικός, βαθὺς λογιστὴς καὶ γνώστης οἱουδήποτε ἐπικαίρου ζητήματος, δεινὸς συζητητὴς παντὸς θέματος.

Κοσμοπολίτης.

Εἰς τὰς Ἀθήνας βέρος Ἀθηναῖος, εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τέλειος Κωνσταντινουπολίτης, εἰς Παρισίους ἀληθὴς Παρισινός.

Τὸν συναντᾶτε παντοῦ. Ἅπαξ, δίς, τρίς, τετράκις τοῦ ἔτους θὰ διέλθῃ ὡς μετέωρον, ὡς σίφων, ὡς λαῖλαψ ἀπὸ οἱασδήποτε πόλεως, ἀρσαὶ ἡ πόλις αὕτη νὰ ἔχῃ θέατρον.

Ἀριστοκράτης καὶ ἐκλεκτικὸς εἰς τὰς καλλιτεχνικάς του πεποιθήσεις λατρεύει τὸ στάδιόν του μέχρι φανατισμοῦ καὶ τὸ ἐκράτησε πάντοτε εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῷ θέσιν.

Δημιουργὸς θιάσων, θεάτρων, ἠθοποιῶν, ἐποχῶν, καλλιτεχνικῆς δόξης, ἐμένει, ὀρθοῦται, παλαίει κατὰ τῶν θεατρικῶν ἀπογοητεύσεων, γιγαντούμενος ἀπὸ τὸ πῦρ τῆς πρὸς τὴν Σκηνὴν ἀγάπης του, ὁ συμπαθής, ὁ Πανελλήνιος Βερώνης, ὁ Βριάρεως αὐτὸς τῆς Ἑλληνικῆς θεατρικῆς ἐπιχειρήσεως.

ΕΛΕΟΝΩΡΑ ΛΟΡΑΝΔΟΥ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Σπανία διερμηνεύτρια τῆς μεγάλης πνοῆς τῆς τραγῳδίας.

Εἶναι μία ἀπὸ τὰς ὀλίγας καλλιτεχνικὰς μορφάς, εἰς ἃς ἡ δραματικὴ τέχνη ἔβαλε τὴν βαθεῖαν σφραγῖδά της.

Ἐκ τῶν νεωτέρων εἶναι ἡ μόνη, ἐρ' ἧς σήμερον ἡ τραγῳδία δύναται νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν βαρεῖαν καὶ δυσπρόσιτον ἀπαίτησίν της.

Ἐν τῇ ἐναλλαγῇ τοῦ νεωτέρου θεατρικοῦ πνεύματος, ὅπερ τοσαύτην ἐπίδρασιν ἔσχε ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Σκηνῆς, αὐτὴ μόνη παρέμεινε βράχος ἀσάλευτος τοῦ κλασικισμοῦ, ἐμμένουσα καὶ ἐγκαρτεροῦσα εἰς τὴν εὐγενῆ ὑπὲρ τῆς τραγῳδίας ἰδέαν, μέχρις οὗ ἐξῆλθε πάνοπλος καὶ τελεία ἑρμηνεύτρια τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Σαίξπηρ.

Ν. ΜΕΓΚΟΥΛΑΣ

ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΗΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Μία ἀπὸ τὰς μεγάλας φυσιογνωμίας τῆς Ἑλληνικῆς Σκηνῆς.

Μία ἐξόχως καλλιτεχνικὴ μορφή, ἴσως προορισθεῖσα νὰ θέσῃ τὴν τελευταίαν λέξιν εἰς τὴν ἑλληνικὴν δραματικὴν τέχνην.

Κατὰ τὴν ὁμολογίαν αὐτῶν τῶν συναδέλφων του εἶναι ὁ κράτιστος.

Νέος ἀκόμη μὲ τὴν ρυτίδα τοῦ καλλιτεχνικοῦ πόνου βαίνει ἀκάματος πρὸς τὰς δυσβάτους τρίβους τῆς προσφιλοῦς του τέχνης, ὁ συμπαθὴς πρωταγωνιστὴς τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου, ὁ σκαπανεὺς τοῦ μέλλοντος τῆς Πανελληνίου Σκηνῆς.

ΣΑΓΙΩΡ

Ἂν ὁ Σαγιὼρ ὑπῆρχε κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους πάντως θὰ ἐμυθολογεῖτο ὡς ἐξελθὼν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τῆς Κωμῳδίας. Τὸ μικρὸν καὶ ἀσθενὲς αὐτοῦ σαρκίον, τὸ γιγαντούμενον ἀπὸ τὴν μεγάλην πνοὴν τῆς τέχνης, ἡ ὑπέροχος αὐτοῦ δημιουργικὴ φαντασία, ἡ

ἀδιαλείπτως γεννῶσα καὶ ἀδιαλείπτως παράγουσα, ἡ πλήρης θάμβους καὶ ἐκστάσεως μορφή του, ἔχουν καταστῇ ὁ προσφιλέστερος τύπος τῶν περὶ τὸ θέατρον φοιτώντων καὶ ἀσχολουμένων.

Δημιουργὸς ἐντελῶς νέας Σχολῆς ὁ Σαγιώρ, ἐκτὸς μυρίων ὅσων καινοτομιῶν, ἃς ἐπέφερε εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Σκηνήν, κατώρθωσε νὰ

ἀπαλλάξῃ αὐτήν, τῆς βαναύσου μουντζούρας καὶ τῶν ἐξεζητημένων χονδροειδῶν σκηνικῶν, δι' ὧν ἄλλοτε, καὶ ἔτι νῦν ἀτυχῶς, ἐπεζητεῖτο ὁ γέλως καὶ νὰ παρουσιάζῃ οὕτω ἀπὸ Σκηνῆς τοὺς κωμικοὺς τύπους, λεπτούς, κομψούς, ἀριστοκρατικούς, ἀμιγεῖς παντὸς χυδαίου περιβλήματος, καὶ σκηνικῆς ἀσχημίας.

Οἱ βαθεῖς γνῶσται τῆς θεατρικῆς τέχνης βλέπουν καὶ ἀναγνωρίζουν ἐν τῷ Σαγιὼρ ὄχι τὸν ἠθοποιόν, ὄχι τὸν μίμον, ἀλλὰ τὸν ἀριστοκράτην τοῦ θεατρικοῦ πνεύματος.

Καὶ ὄντως εἰς τὸ κομψὸν θεατράκι τῆς «Νέας Σκηνῆς», ὃ ἀπὸ τριετίας διευθύνει, κατόρθωσε νὰ συγκεντρώσῃ τὸν ἀριστοκρατικὸν κόσμον τῆς πρωτευούσης καὶ ἔτι πρὸς μίαν τάξιν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἔφευγον προτροπάδην ἅμα τῷ ἀκούσματι παραστάσεως ἑλληνικοῦ θιάσου. Καὶ οὕτως ὁ Σαγιὼρ—ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τῶν ἀθηναϊκῶν νυκτῶν—ἐνεκαθιδρύθη πολὺ δικαίως εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ θεατρικοῦ κόσμου ἀποκρυσταλλωθεὶς εἰς τὸν φαεινότερον ἀδάμαντα τὸν περικοσμοῦντα τὸ διάδημα τῆς ἑλληνικῆς τέχνης.

Καὶ ἐχρειάζετο χρόνος πολὺς καὶ χῶρος ἄπειρος ὅπως ἔστω καὶ ἀμυδρῶς σκιαγραφήσῃ τις τὸν καλλιτέχνην.

Ἀρκετὸν ὅμως ἀντὶ τούτων νὰ φελλίσῃ τις ἁπλῶς τὸ πανελλήνιον αὐτὸ ὄνομα **Σαγιώρ**, τὸ περικλεὲς μίαν ὁλόκληρον ἐποχὴν δημιουργικῆς δράσεως, ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τοῦ ὁποίου κάθε καρδιὰ ἔπαιε καὶ βαρυπενθὴς θὰ σκιρτήσῃ, κάθε χεῖλος θὰ διασταλῇ εἰς μειδίαμα.

Τοιοῦτος ἐν ὀλίγοις ὁ μικροσκοπικὸς αὐτὸς Τιτὰν τῆς Ἑλληνικῆς Κωμῳδίας.

Ν. ΚΟΤΚ.

ΧΑΪΝΕ

Ἥλιο καὶ ῥόδα καὶ πουλιὰ καὶ κρίν' ἀφροπλασμένα
Πόσο πολὺ τ' ἀγάπησα καὶ κεῖνα πόσο ἐμένα!
Τώρα γιὰ σένα μοναχὰ μαχαίρωμαι καὶ σβήνω,
Γιὰ σένα τὴν ἀστείρευτη τοῦ ἔρωτος πηγή,
Πούσαι γιὰ μένα ὅλ ι μαζί, τὸ ῥόδο καὶ τὸ κρίνο,
Ὁ ἥλιος, τὸ πουλί.

Π. ΡΑΪΣΗΣ

SISMANOGLIO MEGARO

Τὰ ἀκόλουθα δύο ποιήματα ὀφείλονται εἰς τὸν συμπαθῆ καλλιτέχνην τῆς Νέας Σκηνῆς Ν. Κούρτελην (Ν. Πολεμίραν) γνωστὸν καὶ ἐξ ἄλλων φιλολογικῶν ἔργων, τοῦ ὁποίου δυστυχῶς τὴν εἰκόνα ἐλλείψει χώρου θὰ καταχωρήσωμεν εἰς τὸν τόμον τοῦ ἐπιόντος ἔτους μετὰ τοῦ ὀφειλομένου χαρακτηρισμοῦ τὸν ὁποῖον ἔκαμε περὶ αὐτοῦ ὁ φίλος δημοσιογράφος κ. Ἀριστοκλῆς.

ΚΑΡΑΒΙ

Διάβηκεν ἕνα καράβι
ἄσπρο, κάτασπρο, ἀργό,
ποῦ μὲ τὰ κουπιά του σκάβει
ὡς κι' αὐτὸ τὸ λογισμό.

Μέσα ἦταν ξαπλωμένος
χλωμιασμένος βασιλιᾶς,
καὶ σωμά του διαλιασμένος
ἀργοδιάβαινε ὁ Βορρᾶς.

Πότε κύτταζε τ' ἀστέρια,
πότε ἔγερνε στὴ γῆ
καὶ μὲ τὰ ὠχρά του χέρια
μέσ' στὴν ἄπλαστη σιγή,

—Ἔλα, μοῦγγρι, μ' ἐμένα
στὸ καράβι μου νὰ ζῇς,
καὶ τὰ κύματα εἶα, ἕνα
μπρὸς στὰ πόδια σου νὰ δῇς.

Ἡ χλωμάδα του μὲ σκιάζει,
κλειοῦμαι ἔσω νὰ διαβῇ,
μὰ βαθειὰ νὰ μὲ σπαράζῃ
νοιώθω μαύρη συλλογή.

. . . . . .

. . . . . .

Διάβηκεν ἕνα καράβι
ἄσπρο, κάτασπρο, ἀργὸ
κι' ἀπὸ τότε κάτι σκάβει
τὸ φτωχό μου λογισμό.

ΕΚΔΙΚΗΣΙ

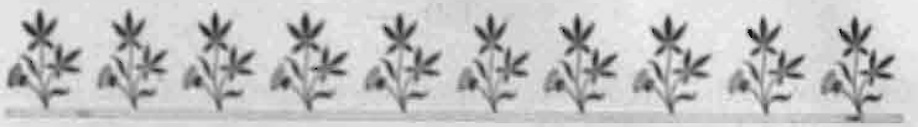
—Σήκω, παιδί μου, δόσε μου τὸ χέρι, κράτησέ με,
ξύπν' ἀπ' τὴ νάρκη τὴ βαθειὰ ποῦ σ' ἔρριξεν ὁ πόνος,
κι' ἂν δὲ μπορῇς νὰ κρατηθῇς, σφιχτὰ ἀγκάλιασέ με,
γιὰ 'δές, ὅ,τι κι' ἂν πόργωσες τὸ γκρέμισεν ὁ χρόνος.

—Ποιὰ εἶσαι σὺ καὶ τί ζητᾷς ἀπ' τὸ δικό μου χέρι;
ὦ, ἄφησέ με νὰ ταφῶ μαζὺ μὲ τὰ ὄνειρά μου!
γιατ' εἶν ὁ πόνος μου βουβὸς σὰν τὸ χιλωμὸ τ' ἀστέρι·
ποιὰ εἶσαι σὺ καὶ τί ζητᾷς ἀπ' τὴ φτωχὴ καρδιά μου;

—Μ' ξεγέννησε τὸ δάκρυ σου, μέ τρέφει ὁ στεναγμός σου!
τὰ ὄνειρά σου ἀναζητῶ ποῦ εἶνε καὶ δικά μου·
οἱ πόθοι σου κ' οἱ ἐλπίδες σου, ὁ κάθε λογισμός σου,
ποῦ χάνονται στὴν ἄβυσσο εἶναι ἰδανικά μου!

—Γίγας, παιδί μου, νὰ γενῇς, μαζύ μου ἑτοιμάσου!
Μὴν κλαῖς! μονάχα οἱ δειλοί, ἐκεῖνοι μόνο κλαῖνε.
—Ὦ, πάρε με! Μὰ ποιά 'σαι σὺ καὶ ποιὸ 'νε τ' ὄνομά σου;
—Εἶμαι ἡ ψυχή σου! δέστυχε! κ' Ἐκδίκηση! μὴ λίγο.

Ν. ΚΟΥΡΤΕΛΗΣ

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΔΕΛΤΑΡΙΑ

— Η ΑΛΗΘΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ.
— ΠΟΥ ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΠΕΚΡΑΤΗΣΑΝ.

Πατρὶς τῆς χριστουγεννιάτικης κάρτ ποστάλ εἶναι ἡ Ἀγγλία.

Τὰ *κρίσμας*, ὅπως οἱ Ἄγγλοι τὰς ἀποκαλοῦν, αὐτόθι ἔχουν τὴν μεγαλυτέραν κατανάλωσιν.

Τῷ 1906, τὴν πρώτην τῶν Χριστουγέννων ἡμέραν, μόνον τὸ Κεντρικὸν ταχυδρομεῖον τοῦ Λονδίνου διένειμεν ὑπὲρ τὰ *35 ἑκατομμύρια* χριστουγεννιάτικα εἰκονογραφημένα δελτάρια.

Ἐν τούτοις τῷ 1844, τὸ αὐτὸ ταχυδρομεῖον, τὴν αὐτὴν τῶν Χριστουγέννων ἡμέραν ἐδέχθη καὶ ἀπέστειλεν ἓν καὶ *μόνον* τοιοῦτον, διὰ τοῦ ὁποίου κάποιος Ἄγγλος ἐχαιρέτιζε συγγενικήν του οἰκογένειαν.

Ἡ περίφημος αὕτη κάρτα ἐχρησίμευσεν ὡς ἀρχὴ τῆς τόσον ἐξαπλωθείσης σήμερον συνηθείας τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν εἰκονογραφημένων κάρτ ποστάλ.

Ἀποστολεὺς τῆς ἱστορικῆς ταύτης κάρτας ἦτο ὁ ζωγράφος Δούμσων.

Νεαρώτατος, ὅπως ἀναφέρει σχετικὸν ἱστορικὸν σημείωμα, ἠθέλησε νὰ χαιρετίσῃ μὲ πρωτοφανῆ καὶ πρωτότυπον τρόπον τὴν συγγενικήν του οἰκογένειαν, χωρὶς ποτὲ νὰ φαντασθῇ, ὅτι μὲ τόσην ἐπιβολὴν θὰ ἐπεκράτει ὁ πρωτότυπος χαιρετισμός του.

* * *

Ἡ πρώτη χριστουγεννιάτικη κάρτα τοῦ Δούμσων ἐσχεδιάσθη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου καὶ παρίστα οἰκογενειακὴν συν-

άθροισιν, πέριξ τῆς ὁποίας ὑπῆρχε τεχνικώτατος κλάδος μυρσίνης καὶ δάφνης.

Καὶ ἐπειδὴ —κατὰ τὸ αὐτὸ ἱστορικὸν σημείωμα— ἐγνώσθη ὅτι ἡ κάρτα τοῦ Δούμσων ἔκαμεν ἀρίστην ἐντύπωσιν καὶ ἔγινεν ἀντικείμενον μεγάλης συζητήσεως καὶ ζητήσεως, τὸ ἀκόλουθον ἔτος ὁ Δούμσων ἐσχεδίασε καὶ ἐλιθογράφησε πολλὰς τοιαύτας, τὰς ὁποίας ὡς χριστουγεννιάτικον χαιρετισμὸν ἀπέστειλεν εἰς πολλοὺς φίλους του.

Ἡ συνήθεια ἤρχισεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ γενικεύεται καὶ ὡς ἐπιχείρησις, μέχρι τοῦ 1850, ὁπότε πλέον ὡς μόδα ἔγεινε περιζήτητος καὶ προσοδοφόρος.

Ἐννοεῖται, ὅτι ὑπὸ ἕποψιν τέχνης ὑπελείποντο πολὺ τῶν σημερινῶν κομψοτάτων καὶ καλλιτεχνικωτάτων τοιούτων.

Ἡ συνήθης παράστασις της ἦτο κάποια χιονισμένη κωμόπολις, κάποιο δασύλλιον ἢ ἐκκλησία χιονισμένη, μὲ πολύχρωμα γύρω ἄνθη, θαλλερὰ φύλλα δρυός, δάφνης ἢ μυρσίνης καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν εὐχαὶ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων.

***

Τῷ 1870 ἔγεινεν ἡ πρώτη ἀπόπειρα τῆς ἐπὶ τὸ καλλιτεχνικώτερον κατασκευῆς της.

Τότε ἀκριβῶς, τὸ μέγα ἐν Λονδίνῳ ἐκδοτικὸν κατάστημα Ραφαὴλ Τοὺκ διεκήρυξε τὸν πρῶτον πρὸς τοῦτο διαγωνισμὸν μὲ μεγάλα χρηματικὰ βραβεῖα.

Δεύτερος τῷ 1880 διαγωνισμὸς ἔθεσεν εἰς κίνησιν ὅλους τοὺς καλλιτέχνας τῆς Εὐρώπης, διότι ὡς ἔπαθλον ὡρίσθη ποσὸν ἐκ 15 χιλιάδων φράγκων.

Τοῦ διαγωνισμοῦ τούτου συμμετέσχον ὁ Τσάουσον, ὁ Οὐέδερκ, ὁ Μιλλαί, ἡ Ρεβέκκα Κούχμαν καὶ ἄλλοι διάσημοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ζωγράφοι καὶ εἰδικοὶ σχεδιασταί.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ διαγωνισμοῦ πολλοὶ ἐστοχημάτισαν περὶ τῆς ἐν τῷ μέλλοντι ἐπικρατήσεως ἢ μὴ τῆς κάρτ ποστάλ.

Ἀρχηγὸς τῶν ὑπὲρ τῆς ἐπικρατήσεως ἦτο ὁ καλλιτέχνης Μίλλαί.

Τὰ εἰς τὸν διαγωνισμὸν τοῦτον σταλέντα τέσσαρα σχέδια ἦσαν τόσον ὡραῖα καὶ ἐπιτυχῆ, ὥστε ἡ ἑλληνόδικος ἐπιτροπὴ εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μὴ ἀπορρίψῃ κανέν.

Καὶ ἐπληρώθησαν μὲν δι' αὐτὰ 60 χιλ. φράγκων, ἀλλὰ μεγάλα προσεπόρισαν εἰς τοὺς ἐκδότας των κέρδη, καθόσον κατὰ ἑκατομμύρια ἐκυκλοφόρησαν καθ' ὅλην τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὰς ἀπεράντους βρεττανικὰς κτήσεις.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης κυρίως χρονολογεῖται ἡ κυριαρχία τῆς εἰκονογραφημένης κάρτ ποστάλ.

***

Δύο ἔτη μετὰ ταῦτα, ἐξεδόθησαν τρεῖς ἄλλαι, ἐπίσης βραβευθεῖσαι σειραὶ τῆς Βασιλικῆς Ἀκαδημίας.

Δι' ἄλλην βραδύτερον βραβευθεῖσαν σειρὰν μέγα ἐκδοτικὸν κατάστημα προσέφερεν εἰς τὸν διάσημον ποιητὴν Τένυσον 25 χιλ. φράγκα διὰ νὰ γράψῃ ἐπ' αὐτῶν ὀκτὼ τετράστιχα.

Καὶ ὁ Τένυσον μὲ δυσκολίαν συγκατετέθη, ἀφοῦ, ὡς λέγεται, ἐδιπλασιάσθη τὸ προσφερθὲν ποσόν.

***

Κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσαετίαν ἡ χρῆσις τῆς κάρτ ποστὰλ κατήντησε δημοφιλεστάτη καὶ ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου πρώτην φορὰν ἐχρησιμοποιήθη ἐξηπλώθη καθ' ὅλην τὴν ὑφήλιον.

Χιλιάδες Ἰνδῶν καὶ ἄλλων μὴ χριστιανικῶν λαῶν, ἀπὸ τὰς διαφόρους ἀπομακρυσμένας εὐρωπαϊκὰς ἀποικίας χαιρετίζουν μὲ αὐτὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων τοὺς φίλους των χριστιανούς.

Σήμερον τὰ μεγαλύτερα ἐκδοτικὰ καταστήματα εἰκονογραφημένων κάρτ ποστὰλ εἶναι τὰ ἀγγλικὰ καὶ τὰ γερμανι-

SISMANOGLIO MEGARO

κά, τὰ ὁποῖα ἀδρότατα πρὸς τοῦτο μισθοδοτοῦν τοὺς ἐξοχωτάτους τοῦ κόσμου καλλιτέχνας.

***

Καὶ μολονότι ἡ μεγάλη χρῆσις ἐμείωσε σημαντικῶς τὴν ἀρχικήν των ἀξίαν, ἐν τούτοις διὰ μίαν σειρὰν καὶ μάλιστα ἱστορικῶν γεγονότων, τὸ ὀλιγώτερον πληρωνόμενον σήμερον ποσὸν κυμαίνεται μεταξὺ δύο ἕως τριῶν χιλιάδων ἀγγλικῶν λιρῶν.

(Κατὰ μετάφρασιν) ΑΝΑΣΤ. Φ. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

TRISTI AMORI

Ἤρθ' ἕνα ὄνειρο, ἕνα λευκὸ ὄνειρο, καὶ μὲ πῆρε στὰ ἄσπρα του φτερά.

Ἕνα τραγοῦδι ἄκουσα, ἀπόκοσμο τραγοῦδι, ποῦ κοίμησε τὴν καρδιά μου στὴ μεταξένια πάχνη τῆς ἀγάπης.

Κ' ἕνα λουλοῦδι σκόρπισε τὸ μύρο του καὶ μὲ νάρκωσε.

Κ' ἦρθ' ἕνα μαῦρο ὄνειρο, ἕνα ἀπέραντο, σκοτεινό, μεγάλο ὄνειρο, καὶ μ' ἅρπαξε στὰ μαῦρα, στὰ περίτρομα φτερά του.

Εἶχε τῆς νύχτας, τῆς μαύρης νύχτας τὸν κεραυνὸ γιὰ σπαθί του καὶ τὸ σκοτεινό της μυστήριο γιὰ ψυχή.

Ἕνα βραχνὸ τραγοῦδι ἄκουσα, βγαλμένο ἀπὸ καρδιά, ποῦ τὴν κούρασε ὁ πόνος καὶ ἡ παγωνιὰ τῆς συμφορᾶς.

Ἕνα νεκρολούλουδο σκόρπισε τὴ νεκρίλα του σὰ μυρωδιὰ χωμάτου, ποτισμένου ἀπὸ τὸ πρωτοβρόχι.

Ἄχ! μαῦρο ὄνειρο, βραχνὸ τραγοῦδι, νεκρολούλουδο, μαῦρα, νεκρά, πεθαμένα ὀνείρατα καὶ μυρωδιές, σᾶς ἀγαπῶ.

Νοιώθω πῶς μέσ' τὴ κουρασμένη σας γαλήνη θὰ γείρω τὴ μαύρη μου ζωή, μαῦρες ἀγάπες ποῦ ταιριάζετε στὸ πεθαμένο μου ἐγώ.

Ὦ οἰκτρὲς ἀγάπες, σᾶς φιλῶ, σᾶς αἰσθάνομαι, σᾶς πιστεύω.

ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

ΙΑΤΡΟΣ

Π. ΠΟΤΑΡΗΣ

ΕΝ ΠΕΡΑ

Ὁ ἐπὶ 12ετίαν ἰατρὸς τῆς ἐν Χάλκῃ Ἑλλ. Ἐμπ. Σχολῆς κ. Π. ΠΟΤΑΡΗΣ, ἐπανελθὼν ἐσχάτως ἐξ Εὐρώπης, ὅπου ἐπὶ δεκετίαν ἐπεδόθη εἰς τὴν ἔσω παθολογίαν καὶ παιδιατρικὴν ἐγκατέστη ὁριστικῶς ἐν Πέρᾳ.

Ἀσχολεῖται ἰδιαιτέρως εἰς τὰ **Καρδιακὰ νοσήματα**, εἰς τὴν διάγνωσιν καὶ καταμέτρησιν τῆς ἀρτηριοσκληρώσεως διὰ τῶν τελευταίων τελειοτέρων ἐργαλείων, εἰς τὰς πνευμονικὰς παθήσεις εἰς τὴν **θεραπείαν τῆς φθίσεως** κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ διαπρεποῦς Βέλγου καθηγητοῦ κ. Denys.

Εἰς τὴν ἠλεκτροθεραπείαν τῶν νευρικῶν, ρευματικῶν, πεπτικῶν καὶ λοιπῶν σχετικῶν νόσων, τὴν ἐφαρμογὴν ἠλεκτρικῶν λυχνιῶν, εἰς τὰς χρονίας παραλύσεις καὶ ἠλεκτρικὸν massage εἰς τὰς προστατίτιδας.

Δέχεται καθ' ἑκάστην εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἀπὸ τῆς 1 μέχρι τῶν 3 μ. μ.

Σακιζ Ἀγὰτς ἀρ. 10 appartement 2.

ΑΝΘΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ ΣΑΠΟΥΝΤΖΑΚΗ

Μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέραν

Τὸ πασίγνωστον ἐν Κωνσταντινουπόλει

ΑΝΘΗ—Ἀνθοδέσματα, στέφανοι ἐξ ἀνθίων φρεσκῶν καὶ πεταλῶν, καλλιτεχνικώτατοι

Παντὸς εἴδους σκόρδα, φυτὰ πολυτελείας ἐξ ὑλοτόμης, δενδρύλλια, κλπ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΑΝΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

Εἰς τὸν προσάγοντα τὸ παρὸν δελτίον εἰς τὸ ἀνθοπωλεῖον Εὐστρ. Σαπουντζάκη παρέχεται ἔκπτωσις 20% ἐπὶ πάντων τῶν εἰδῶν.

ΛΟΛΑ ΔΡΑΚΟΥ

ΤΙ ΕΦΡΟΝΕΙ Ο ΓΚΑΙΤΕ ΠΕΡΙ ΓΛΩΣΣΟΜΑΘΕΙΑΣ

Μόνον ἐν τῇ παλαιᾷ λογοτεχνίᾳ, κυρίως δὲ ἐν τῇ ἑλληνικῇ, καὶ κατὰ δεύτερον λόγον ἐν τῇ γερμανικῇ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους καὶ μόνῃ, εὑρίσκομεν ἀφθονίαν μεγάλην διδακτικῶν τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης ἀρχῶν, αἱ ὁποῖαι συνυφαίνονται θαυμασίως εἰς στίχους ἢ ἀποφθέγματα, ἐγκατεσπαρμένα εἰς διηγηματικὸν ἢ ἄλλον οἱονδήποτε λόγον. Ὑπὲρ πάντας δὲ τοὺς γερμανοὺς ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς διακρίνεται ὡς βαθυνούστατος τῆς ἀνατροφῆς καὶ παιδεύσεως παρατηρητὴς ὁ Ὀλύμπιος Γκαῖτε διά τε τὴν προτυπίαν καὶ τὸ σθένος τῶν εἰσηγήσεών του, τῶν ὁποίων τὸ κῦρος δὲν ἐτόλμησε νὰ διαμφισβητήσῃ κανεὶς τῶν ἐκ συστήματος παιδαγωγῶν.

Εἶναι ἄξιον πολλῆς ἐπισταμένης προσοχῆς καὶ μελέτης τὸ γεγονός, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει ὑπὸ ἔποψιν παιδαγωγικὴν ὁ δαιμόνιος αὐτὸς ἄνθρωπος τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος, διότι, ἂν καὶ ἦτο κεκηρυγμένος ἐχθρὸς πάσης συστηματικῆς ἓν εἰδικότητι μαθήσεως, τεινούσης νὰ πεδικλώσῃ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα, οὐδὲν ἧττον συνηγορεῖ ὑπὲρ ἀφεύκτου τοῦ πνεύματος ὑποβολῆς εἰς εἶδός τι νομοταγοῦς πειθαρχίας, ἐκ τῆς ὁποίας ὁ ἐξόχως δημιουργικὸς νοῦς θ' ἀρυσθῇ ἡμέραν τινὰ τὴν ἀληθινὴν ἐλευθεφροσύνην του.

Εὐστόχως παρετηρήθη ἤδη ὡς πρὸς ταῦτα ὅτι, ἐνῷ ἀντέκειτο ἡ καλλιτεχνικὴ τοῦ μεγάλου ποιητοῦ φύσις πρὸς τὴν στενόγυχον καὶ περιωρισμένην πάσης γνώσεως ἐπεξεργασίαν καὶ ξηρὰν αὐτῆς μετάδοσιν ἀπὸ πανεπιστημιακῶν ἐ-

SISMANOGLIO MEGARO

δρῶν ἢ ἐν συγγραφαῖς δυσπέπτοις, τοῦθ' ὅπερ ἤρχισε νὰ συμβαίνῃ κατὰ κόρον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς του ἤδη ἐν Γερμανίᾳ, ἀνεγνώριζεν ὅμως καὶ εἶχεν ἀπὸ πολλοῦ ἐπιβάλῃ εἰς ἑαυτὴν ἡ ὑπέροχος διάνοιά του ὅρους καὶ διαταξεις, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν ὁποίων ἀχαλίνωτος ἡ φαντασία ἐξουδετεροῖ πᾶσαν πνευματικὴν δραστηριότητα ἢ καὶ θρυμματίζει τὴν παραγωγικὴν αὐτῆς δύναμιν.

I

Ἀδαμάντιναι εἶνε αἱ ἀρχαί, τὰς ὁποίας ἐπρέσβευεν ὁ Γκαῖτε περὶ διδασκαλίας, μελέτης καὶ ἀσκήσεως. Τὸν ἀμέθοδον διδάσκαλον ἐθεώρει ὀλέθριον, ἀγόνους δὲ ἔκρινε τοὺς κόπους τῶν πλείστων αὐτοδιδάκτων ἀνθρώπων, ὡς ἁμαρτανόντων περὶ ἐκείνην τὴν ψυχικὴν διάθεσιν, ἥτις οὐδέποτε σχεδὸν συγκατατίθεται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὑποκείμενον δρῶν ἅμα καὶ πάσχον ἐν τῇ προσλήψει τῆς γνώσεως. Ἄλλο πρᾶγμα κάμνει ἡ ψυχὴ ἐργαζομένη καὶ ἄλλο ἐπεξεργαζομένη τὰ γνωστικὰ στοιχεῖα. Διδάσκων δηλαδὴ ὁ διδάσκαλος ἐργάζεται αὐτὸς ψυχικῶς, ἡ ψυχὴ δὲ τοῦ μαθητοῦ ἐπεξεργάζεται τὰ διδασκόμενα.

Πρέπει νὰ ἐπιχειρήσωμεν πολὺ ἐκτεταμένον γῦρον διὰ νὰ περιλάβωμεν τὴν ἀναγκαίαν προθεωρίαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζει ὁ Γκαῖτε τὰ παιδαγωγικὰ φιλοσοφήματά του. Ἀλλὰ περὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος θ' ἀρκέσωσιν ἴσως τὰ ἑξῆς διὰ τὸν προσεκτικὸν ἀναγνώστην.

II

Ἡ ἀληθινὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, διὰ νὰ ζήσῃ δηλ. ὁ ἄνθρωπος εὐτυχής, ὀφείλει νὰ βασισθῇ εἰς μακρὰν περίοδον κόπων, ἀνεκδιηγήτων κόπων, διὰ τῶν ὁποίων θὰ θεμελιώσῃ τὴν ἐπὶ τῆς γῆς εὐδαιμονίαν του. Καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐδημιούργησαν, ὅσοι κατώρθωσαν νὰ τὸ πράξωσι, ζωὴν

ἀσφαλῆ ἐν τῷ κόσμῳ, χωρὶς βέβαια νὰ θεωρῶνται μακαριστοὶ ὅσοι φαίνονται ἄξιοι μακαρισμοῦ εἴτε διὰ τὸν κληρονομηθέντα πλοῦτον εἴτε δι' ἄλλα εὐνοϊκὰ τοῦ βίου των περιστατικά.

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς πᾶσαν πρᾶξιν ἡμῶν ἰδιαιτέραν, ἀλλὰ πρᾶξιν σπουδαίαν, καθὼς εἶνε ἡ τελειοποίησις εἰς μίαν τέχνην ἢ ἡ τελεία ἐκμάθησις μιᾶς γλώσσης. Νὰ μὴ νομίζωμεν δηλαδὴ ὅτι ἡ εὐκολία, τὴν ὁποίαν παρέχει εἰς τὸν καθημερινὸν βίον ὁ ἔντιμος πλοῦτος, εἶνε γέννημα αὐτοῦ τούτου τοῦ πλούτου καθ' ἑαυτόν. Διόλου. Ὁ τοιοῦτος πλοῦτος προϋποθέτει ἐργασίαν ἐπιπονωτάτην, ἔντασιν πασῶν τῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου, ἐργασίαν ἐξευγενιστικὴν τοῦ χαρακτῆρος, καὶ αὐτὴ ἡ κοπιώδης καὶ ἀνένδοτος ἐργασία προσδίδει εἰς τὴν ζωὴν τὴν αἴγλην τῆς μακριότητος, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς οἱ μάταιοι ἀποδίδομεν εἰς τὸν πλοῦτον καὶ μόνον. Εἰς τὴν αὐτὴν πλάνην ὑποπίπτομεν σχεδὸν πάντοτε κρίνοντες τὴν ἕξοχον τέχνην ἢ τὴν θαυμαστὴν ἐπιστήμην, λησμονοῦμεν δηλαδὴ ὁλοτελῶς ὅτι ἀμφότεραι εἶνε πορίσματα μελέτης ἐνδελεχοῦς καὶ ἀσκήσεως νυχθημέρου, καὶ σπεύδομεν νὰ ἐκθειάσωμεν τοὺς ἱεροφάντας αὐτῶν ὡς ὄντα ὑπεράνθρωπα, εὐνοηθέντα ὑπὸ τῆς φύσεως καὶ εὐλογηθέντα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἐνῷ πρῶτα ὀφείλομεν νὰ μάθωμεν πόσον ἐκοπίασαν οἱ μακάριοι οὗτοι καθ' ἡμᾶς ἄνθρωποι καὶ κυρίως νὰ ἐπαινέσωμεν τὴν φιλότιμον καταπόνησίν των.

Ἀπαράλλακτον ἔχει λόγον καὶ ἡ γλωσσικὴ ἑνὸς ἔθνους καὶ ἰδίᾳ ἑνὸς ἀνθρώπου μόρφωσις. Πρέπει νὰ προηγηθῇ μακρά, πολλαπλῆ καὶ ἀδιάκοπος παρασκευὴ καὶ ἔπειτα νὰ ἀνθίσῃ ἡ συμμετρία τοῦ λόγου καὶ ἡ ἐμμέλεια τοῦ ὕφους. Πῶς δὲ γίνεται τὸ τοιοῦτον εἰς τὰς μεγάλας ὁμάδας, εἰς ὁλόκληρα ἔθνη δηλ., εἶναι ζήτημα μέγα καὶ πολυσχιδέστατον τῆς φιλοσοφίας τῆς γλώσσης, πῶς γίνεται εἰς τὰ ἄτομα διὰ τὴν γλῶσ-

SISMANOGLIO MEGARO

σαν τὴν μητρικὴν διδάσκει ἡ παιδαγωγοῦσα ψυχολογία, ἰδοὺ δὲ πῶς σκέπτεται ὁ Γκαῖτε περὶ τῆς ἐκμαθήσεως τῶν ξένων γλωσσῶν.

III

Γεννώμεθα, λέγει ὁ Γκαῖτε, μετ' ἰδιοφυοῦς τινος ἐπιδεκτικότητος πρὸς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ἔργον, ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ἱκανότητα, τὴν μάθησιν. Ἀλλὰ διὰ νὰ καταστῇ ἡ ἰδιοφυΐα αὕτη ἀξιόλογος δεξιότης, ἀνάγκη νὰ τὴν ἀναπτύξωμεν ἡμεῖς αὐτοί, ἀσκούμενοι ἀκαταπαύστως. Κανεὶς δὲν ἐγεννήθη τέλειος καλλιτέχνης, οὐχὶ δὲ ξένας γλώσσας, ἀλλ' οὐδὲ τὴν μητρικήν του ἔμαθέ τίς ποτε καλῶς, ἐὰν γονεῖς καὶ διδάσκαλοι δὲν κατέβαλον μεθοδικὰς πρὸς τοῦτο προσπαθείας, ὁμιλοῦντες πρὸ πάντων αὐτοὶ καλῶς τὴν διδασκομένην γλῶσσαν.

Τί δὲν γίνεται εἰς τὴν μικρὰν ἐκείνην ψυχὴν τοῦ παιδίου, ὅταν ἀρχίζῃ νὰ ἀρθρόνῃ τὰς πρώτας λέξεις καὶ ἔπειτα νὰ ἐνδύῃ δι' αὐτῶν τὰς πρώτας του ἰδέας! Ἡ φαντασία τὸ παρασύρει πρὸ ἀδιεξόδους ἀτραπούς, καὶ ὅσον εὐφανταστότερον εἶνε καὶ νοημονέστερον τὸ ταλαίπωρον, τόσον μᾶλλον βασανίζεται καὶ ὑποπίπτει εἰς σφάλματα. Ἐὰν δὲν ἐπιδράσωμεν ἡμεῖς οἱ πρεσβύτεροι ἐπιτηδείως ἐπ' αὐτό, μανθάνει καὶ λέγει ἄρρητ' ἀθέμιτα, ἐνῷ ἐντὸς τῆς ψυχῆς του συμβαίνουσι πολὺ λογικώτερα πράγματα.

Τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὅταν μεγαλώσῃ ὁ ἄνθρωπος. Ὁ Γκαῖτε ἐν τῇ περιφήμῳ αὐτοβιογραφίᾳ του ἀπομνημονεύει τὰς ὀρθὰς κατ' αὐτὸν παρατηρήσεις φίλων του σοβαρῶν περὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος: «Τὰ συμβάντα τῆς ζωῆς μου, ἰσχυρίζονται οἱ φίλοι μου, εἶνε πολὺ καλλίτερα ἢ τὰ λεγόμενά μου, ταῦτα δὲ ἀνώτερα ἢ τὰ γραφόμενά μου ἐν ἰδιωτικαῖς ἐπιστολαῖς, καὶ τὰ γραφόμενά μου ταῦτα προ-

τιμότερα ἢ τὰ ἐκτυπούμενα ἐν βιβλίοις καὶ δημοσιευόμενα ἐν γένει».

Ἐν τῇ σπουδῇ ἡ γλωσσομάθεια καθαρίζει καὶ φωτίζει τὴν γλωσσικὴν συνείδησιν τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τρόπον ὥστε ὁ ἀγνοῶν ξένας γλώσσας δὲν γνωρίζει σχεδὸν ποτὲ ἀρκετὰ τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ. Ἄριστα δ' ἐκμανθάνονται αἱ ξέναι γλῶσσαι ἐν ταῖς χώραις βέβαια, ὅπου εἶναι καὶ ἐντόπιοι. Καὶ ὅπου τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, ὁ αὐτοδίδακτος ἄνθρωπος κατορθώνει νὰ μορφώσῃ αὐτὸς τεχνητόν τι τοιοῦτο περιβάλλον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔπειτα ἀναστρέφεται.

Ἀλλὰ μὴ νομίσῃ κανεὶς ὅτι τοιαῦτα εἰσηγούμενος ὁ Γκαῖτε ἐσοφίσθη ποτὲ νὰ συνηγορήσῃ ὑπὲρ τῆς χρήσεως τῶν ξένων γλωσσῶν ἐν τῇ ὁμιλίᾳ ἢ ἐν τῇ γραφῇ. Τοὐναντίον ὁ μεγαλοφυὴς ἀνὴρ φαίνεται ὁ πρῶτος ῥήξας κραυγὴν διαμαρτυρίας κατὰ τῆς διευθύνσεως ἐκείνης, τὴν ὁποίαν προσπαθεῖ νὰ προσδώσῃ μέχρι τινὸς σήμερον εἰς τὸ παιδικὸν πνεῦμα ἡ νεωτέρα χρηστικὴ μέθοδος, ἐπιμένουσα νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν κατωτάτην παίδευσιν εὐθὺς ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τὴν διδασκαλίαν μιᾶς ἢ καὶ πλειόνων ξένων γλωσσῶν ἐν ταῖς σχολαῖς τοῦ λαοῦ. Ὁ πλούσιος καὶ ὁ κοσμοπολίτης καθὼς καὶ ὁ ἐξ ἀνάγκης ἐπιβεβλημένης πράττων τοῦτο εἶναι ἐλεύθερος καὶ συγγνωστὸς νὰ πράξῃ ὅ,τι θέλει ἢ ἀναγκάζεται, ἀλλ' ὅταν πρόκηται περὶ γενικῶν νόμων τῆς παιδαγωγικῆς, ἀφορώντων ὁλόκληρον λαὸν ἢ ἔθνος, ἰσχύουσι τότε καὶ ἐπιβάλλονται αἱ ψυχολογικαὶ ἀρχαί.

Κατὰ ταύτας λοιπὸν τὰς ἀρχὰς εἶνε ἡλίου φαεινότερον ὅτι ἡ εὐχέρεια, τὴν ὁποίαν ζητοῦμεν ν' ἀποκτήσωμεν λαλοῦντες ἀπταίστως καὶ γράφοντες ξένην τινὰ γλῶσσαν, μὴ περιοριζόμενοι μόνον εἰς τὴν σπουδήν, ἔστω καὶ βαθεῖαν, καὶ εἰς τὴν κατανόησιν αὐτῆς, προϋποθέτει τὴν παραχάραξιν εἰμὴ καὶ τὴν ἀποβολὴν τῆς ἑλληνικῆς ἡμῶν ψυχῆς, τὴν ὁποίαν ἀ-

παρνούμεθα οὕτω ἕν τινι μέτρῳ, γινόμεθα δηλ. ὁπωσοῦν ἄψυχοι προσπαθοῦντες νὰ μάθωμεν ἐντελῶς τάχα μίαν ἢ πλείονας ξένας γλώσσας. Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ μάλιστα τοῦ παιδίου τρέφεται ἢ μᾶλλον ἀναπνέει ἐν περιέχοντι, τὸ ὁποῖον πληροῖ τὸ πνεῦμα τῆς μητρικῆς αὐτοῦ γλώσσης.

Ἰδοὺ τί ἔγραφεν ὁ Γκαῖτε ἐξ Ἑλβετίας, ἔχων ἤδη ἡλικίαν μεγάλην καὶ γνῶσιν τῆς γαλλικῆς ὅσην ἴσως ὀλίγιστοι Γάλλοι: «Θέλετε νὰ ὁμιλῶ ἐδῶ γαλλικά, δηλ. ξένην γλῶσσαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος φαίνεται μωρός, θέλων νὰ ὁμιλήσῃ αὐτὴν ἀφελῶς καὶ ὥσει ῥέουσαν τάχα ἀπὸ τοῦ στόματός του, διότι εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ καταφεύγῃ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν κοινῶν καὶ τετριμμένων, τῶν χονδροτέρων πως στοιχείων τῆς ξένης γλώσσης, καὶ τοῦτο μετ' ἐπισχετικῆς τινος διστακτικότητος καὶ βραδυγλωσσίας, ὅταν, ἐννοεῖται, θέλῃ νὰ ἐκφράσῃ ὅ,τι σκέπτεται καὶ αἰσθάνεται, καθὼς βέβαια θὰ τὸ κατώρθου φυσικώτατα εἰς τὴν μητρικήν του γλῶσσαν ὁ ἄνθρωπος; Διότι τί διακρίνει ἐπὶ τέλους τὸν βλᾶκα τοῦ εὐφυοῦς εἰμὴ ὅτι οὗτος μὲν ἀμέσως, ζωηρῶς καὶ κατὰ τρόπον ἐντελῶς ἴδιων συλλαμβάνει τὸ λεπτὸν καὶ κύριον καὶ ἐπίκαιρον πάντοτε καὶ τὸ ἐκφράζει ἀκωλύτως καὶ εὐχερέστατα, ἐκεῖνος δέ, ἀπαράλλακτα ὅπως πάντες πράττομεν τοῦτο ἐν ξέναις γλώσσαις, ἐξοικονομεῖ πάντοτε τὴν ἐκδήλωσιν τῶν διανοημάτων καὶ μάλιστα τῶν αἰσθημάτων του διὰ φρασεολογίας τὸ πολὺ πολὺ κοινῆς, τυπικῆς, καθιερωμένης, πεπατημένης», καθημαξευμένης, καθὼς ἔλεγον οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες;

Μ. ΑΥΘΕΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

SISMANOGLIO

ΑΠΟ ΤΑ ΣΜΥΡΝΗΩΤΙΚΑ

Η ΧΩΡΙΑΤΟΠΟΥΛΑ

(Μόλις τὴν τελευταίαν στιγμὴν λαβόντες τὸ κατωτέρω χαριέστατον ποιημάτιον τοῦ ἐν Σμύρνῃ διακεκριμένου δικηγόρου καὶ φίλου ποιητοῦ κ. Μιχαὴλ Ἀργυροπούλου, λυπούμεθα διότι δὲν δυνάμεθα νὰ κατατάξωμεν αὐτὸ εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν. Ὁ κ. Ἀργυρόπουλος εἶναι ποιητὴς μὲ μεγάλην ἔμπνευσιν καὶ περισσὴν χάριν, γνωστότατος εἰς τοὺς καταγινομένους μὲ τὰ γράμματα· ἐσχάτως μεγάλην ἐντύπωσιν ἐκαμεν δημοσιευθεὶς εἰς τὴν «Πινακοθήκην» εἰς θρῆνος του διὰ τοὺς ἀνιγέντας Σμυρναίους συμπολίτας του κατὰ τὸ φοβερὸν δυστύχημα τῆς συγκρούσεως ἐν τῷ λιμένι τῆς Ἰωνικῆς μεγαλουπόλεως, τὸ ὁποῖον ἐνθυμοῦνται οἱ ἀναγνῶσται μας. Μὲ τὴν ὡραίαν πρωτότυπον αὐτὴν ἐλεγείαν, ἡ «Πινακοθήκη» παρέσχε καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ποιητοῦ πλήρη ζωῆς καὶ πνεύματος. Ἐπιφυλασσόμεθα νὰ τὸ πράξωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὸ Πανελλήνιον Ἡμερολόγιον τοῦ προσεχοῦς ἔτους πάντως εὐγενῶς δοθείσης ἡμῖν τῆς πρὸς τοῦτο ἀδείας ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ, τοῦ ὁποίου ἐκτὸς τῶν πρωτοτύπων ἔργων αὐτοῦ καὶ αἱ τοῦ Πέρσου ποιητοῦ Σαδδῆ μεταφράσεις του, θὰ ἤρκουν νὰ τοῦ ἐξασφαλίσουν μίαν θέσιν περιφανῆ εἰς τὴν φιλολογίαν μας).

—Πόσο πουλᾷς τὴ ζάχαρι ἀπ' τὰ γλυκά σου χεῖλια;
—Διαβάτη, δὲν σοῦ τὴν πουλῶ κι' ἂν δώσῃς γρόσια χίλια.

—

—Πόσο πουλᾷς τ' ἀστραφτερὰ στὰ μάτιά σου διαμάντια;
—Τ' ἀστέρια, ποῦ τὰ χαίρονται, τὰ βλέπουν ἀπ' ἀγνάντια.

—

—Καὶ πόσο τὰ τριαντάφυλλα στὰ φρέσκα μάγουλα σου;
—Τοῦ Κόσμου τὶς τριανταφυλλιὲς πρὶν μάσε, καὶ φαντάσου..

—

—Καὶ τῶν μαλλιῶν σου δὲν πουλᾷς τὸν ἔβενο, καὶ πόσο;
—Τὴ Νύχτα ποιὸς ἀγόρασε γιὰ πούλημα νὰ δώσω;

—

—Πόσο πουλᾷς τῶν δυὸ φρυδιῶν τὰ μαῦρα τὰ τοξάρια;
—Πωλ[illegible] ποιὸς πούλησε δυὸ ὑστερνὰ φεγγάρια;

—Πόσο πουλᾷς τῶν ἄσπρων σου λαιμῶν τ' ἁγνὰ τὰ χιόνια;
—Ρώτα ἕνα ἀητὸ ποῦ εἰς τοῦ βουνοῦ ζῇ τὶς κορφαὶς αἰώνια.

—

—Πόσο πουλᾷς τοῦ στήθους σου τ' ἀφροπλασμένα κύτρα;
—Ὁ γάμος εἶν' ἡ ζυγαριὰ κι' ἡ Ἐκκλησιὰ πουλήτρα.

—

—Πόσο πουλᾷς τὰ κάλλη σου καὶ τῆς τιμῆς τὰ κρῖνα;
—Ἐτοῦτα εἶν' ἀπλήρωτα κι' ἀτίμητα εἶν' ἐκεῖνα.

—

—Καὶ γιατὶ δίνεις χάρισμα τῆς γλώσσας τὸ φαρμάκι;
—Διαβάτη, τὰ θολώσαμε καὶ τράβα τὸ σοκάκι...

Σμύρνη 1 9)βρίου 1908.

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙΑ...

Ἐπιγραφὴ ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις ὁδῷ Λιοσίων.

Πεταλουργηον
γερμανικοῦ καὶ ἑλινικοῦ
σιστύματος, κατασκαινάζοντε
παντὸς ἤδους παθωλογηκὰ νο-
σίματα, ἡ σιγγατάβασοις τῶν
ὅλον καὶ περιχόρον, ἐπήσκ-
εψης τοῦ ἰατροῦ δοραιάν.

ΡΑΚΟΣΥΛΛΕΚΤΗΣ

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΣΑΒΒΑ

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΒΑΡΔΑΣ — ΣΜΑΡΑΓΔΑ
ΠΑΥΛΟΣ ΨΕΛΛΟΣ — ΑΙΜΙΛΙΑ

ΜΙΑ ΥΠΗΡΕΤΡΙΑ

(Τὸ γραφεῖον τοῦ Βαρδᾶ. Ἐπιπλώσεις αὐστηρὰ καὶ καλαίσθητος. Εἰς ἕνα καναπὲ τὸ ἐπανωφόρι τῆς κυρίας. Ντουλάπι μὲ συρτάρια. Θύρα εἰς τὸ βάθος καὶ δεξιὰ αὐτῆς παράθυρον. Μεγάλαι εἰκόνες. Κατὰ τὴν ἄρσιν τῆς αὐλαίας ὁ Βαρδᾶς καθήμενος ἐμπρὸς εἰς τὸ γραφεῖόν του καὶ ἡ Αἰμιλία ἀπέναντι εἰς τὸν καναπὲ ἐξακολουθοῦν ὁμιλίαν ἀρχίσασαν πρίν).

ΣΚΗΝΗ Α΄

ΒΑΡΔΑΣ — ΑΙΜΙΛΙΑ

Αἰμιλ.— Ἂς εἶναι ὅμως αὐτὴ ἡ ἐξήγησις ποῦ δίδεται εἶναι ἐντελῶς δική σας. Ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν τὴν εἶδα γραμμένη πουθενά.

Βαρ.— Δὲν τὴν εἴδατε διότι δὲν ἠθέλατε νὰ τὴν ἰδῆτε. Τὰ βιβλία ἔχουν δύο γλώσσας. Ἐκείνην ποῦ μιλεῖ μέσα εἰς τὰς γραμμάς, καὶ ἐκείνην ποῦ μιλεῖ διὰ μέσου τῶν γραμμῶν. Τὸ ἴδιο καὶ οἱ ἄνθρωποι. Ἔχομε τὴν γλῶσσα ποῦ μιλοῦμε καὶ ἡ ὁποία λέγει ὅ,τι θέλομε νὰ ποῦμε. Καὶ τὴ γλῶσσα τῶν ματιῶν, ἡ ὁποία λέγει ὅ,τι δὲν θέλομε καὶ ὅ,τι δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε. Τὴν ξέρετε αὐτὴ τὴ γλῶσσα, κυρία Αἰμιλία;

Αἰμιλ.— Περίπου. Δὲν ἐπρόφθασα νὰ κάμω καλὰ τὰς σπουδάς μου. Ἐτραβήχθηκα πολὺ γρήγορα ἀπὸ τὸν κόσμο.

Βαρ.— Κρῖμα! Ἡ γλῶσσα τῶν ματιῶν θὰ σᾶς ἔλεγε

πολλὰ πράγματα. Διότι, ὡρισμένως εἴσθε ἀπὸ τῆς γυναῖκας, ἡ ὁποίαις μποροῦν νὰ κάμουν πολλὰ μάτια νὰ μιλήσουν.

Αἰμιλ.—Δυστυχῶς, μιλοῦν ἔπειτα καὶ τὰ στόματα. Καί, ξέρετε, αὐτὴν τὴ γλῶσσα, τὴν φοβοῦμαι πολύ.

Βαρ.— Ἡ ἄλλη, ἡ γλῶσσα τῶν ματιῶν, εἶναι περισσότερον ἀκίνδυνος, διότι αὐτὴ προηγεῖται. Αὐτὴ ἀνοίγει τὸν δρόμο...

Αἰμιλ.— Μμ! τὸν ἀνοίγει δύσκολα!

Βαρ.— Ἡ ρυμοτομία περνᾷ ὅλαις ταῖς δυσκολίαις. Τὰ ἐρείπια τῶν προλήψεων τὰ κρεμνίζει, τοὺς βράχους τῶν πεποιθήσεων τοὺς τινάζει μὲ φουρνέλα. Ὅ,τι ἐξέχει τὸ σπάζει καὶ ἐπὶ τέλους περνᾷ ἕνας ὁδοστρωτὴρ τῆς ἀποφασιστικῆς ἀδιαφορίας πρὸς ὅλους καὶ πρὸς ὅλα καὶ ὁ δρόμος εἶναι ἕτοιμος.

Αἰμιλ.— Τώρα θὰ μοῦ ἐπαναλάβετε τὸ παληὸ τραγούδι ὅτι εἶναι εὔκολος καὶ ὡραῖος ὁ δρόμος, ποῦ φέρνει εἰς τὴν καταστροφήν.

Βαρ.— Ἀκριβῶς. Αὐτὸ τὸ τραγούδι εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ παληὰ σοφὰ πράγματα, ποῦ περνᾷ μπροστά τους μὲ σεβασμὸ ἡ ἀνθρωπότης.

Αἰμιλ.— Ἂς ἔλθωμε στὴ βασίλισσα Σαββά. Διατείνεσθε λοιπὸν ὅτι ἡ βασίλισσα αὐτή...

Βαρ.— Ἡ βασίλισσα αὐτή, ἡ ὁποία ἦτο νέα καὶ ὡραία...

Αἰμιλ.— Πῶς τὸ ξέρετε;

Βαρ.— Οἱ παλαιοὶ ἄνθρωποι ἦσαν περισσότερον καὶ αἰσθητοὶ ἀπὸ μᾶς καὶ θὰ τοὺς ἦτο ἀδύνατον ν' ἀνεχθοῦν μίαν βασίλισσαν, ἂν δὲν ἦτο νέα καὶ ὡραία...

Αἰμιλ.— Μμ! Τὸ ἐπιχείρημά σας εἶναι ὀλίγον ἀδύνατον. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους λέτε τόσον ὡραῖα ὅ,τι λέτε, ὥστε ἂς δεχθοῦμε, ὅτι ἡ βασίλισσα Σαββά, ἦτο νέα καὶ ὡραία...

Βαρ.— Ἡ βασίλισσα λοιπὸν αὐτὴ ἤκουσε πολλὰ γιὰ τὴ σοφία τοῦ Σολομῶντος. Μεταξύ μας, ἐγὼ δὲν τὴν πολιτιστεύω αὐτὴν τὴν σοφία. Διότι, ἐπὶ τέλους ἔξω ἀπὸ ἕνα ναὸν ποῦ δὲν τὸν ἔκτισεν αὐτὸς βέβαια, ἀλλ' ὁ ἀρχιτέκτων του, καὶ ἔξω ἀπὸ τὴν κρίσιν ἐκείνην γιὰ τὸ παιδί, κρίσιν τὴν ὁποίαν θὰ ἔκαμνε καὶ ὁ τελευταῖος ἀστυνομεύων ἐνωμοτάρχης τῆς ἐποχῆς του, καὶ ὅλα τὰ κύρια ἄρθρα καὶ αἱ εἰδήσεις τῆς Παλαιᾶς διαθήκης προσπαθοῦν νὰ μᾶς πείσουν ὅτι ὁ Σολομῶν ἦτο σοφός.

Αἰμιλ.— Δὲν ἤξευρα ὅτι εἶσθε ὀλίγον ἀσεβής. Σᾶς εἰδοποιῶ, ὅτι ἔτσι δὲν μοῦ ἀρέσετε.

Βαρ.— Ἀσεβὴς δὲν εἶμαι διόλου. Μόλις λέγω τὰ πράγματα ὅπως εἶναι. Τέλος πάντων ἡ περιέργεια τῆς βασιλίσσης Σαββά, ἐκινήθη πρὸς αὐτὸ τὸ σημεῖον. Τὸ γυναικεῖον ἐνδιαφέρον εἶναι κάτι τι ποῦ πλανᾶται εἰς τὸν ἀέρα καὶ ζητεῖ μίαν διεύθυνσιν. Ἔπειτα σκεφθῆτε πόσον δυστυχισμένη ἦτο μία βασίλισσα εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Οἱ θεσμοὶ δὲν εἶχαν εἰσρεθῇ καὶ οἱ ἀναρχικοὶ ἦσαν ἄγνωστοι. Τίποτε δὲν ἠμποροῦσε νὰ ποικίλῃ τὴν μονοτονίαν τῆς ζωῆς της. Ἔξαφνα ἀνεκάλυψε τὴν φήμην τοῦ Σολομῶντος. Ἐξεκίνησε λοιπὸν ἡ βασίλισσα ἀπὸ τὴν Αἰθιοπίαν φορτωμένη σμύρναν, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σέρνουσα ὀπίσω της ὀκτακοσίους δούλους. Αὐτὰ ἦσαν τὰ δῶρα, ποῦ οἱ ταξειδιῶται ἔφερναν τότε εἰς τοὺς φίλους των.

Αἰμιλ.— Καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσετε, ὅτι ἦσαν κάπως καλύτερα ἀπὸ τὰ δῶρα ποῦ φέρνουν τώρα.

Βαρ.— Ἔχω ἀντιρρήσεις γιὰ τὸ λιβάνι. Ἀλλὰ τέλος πάντων. Φαντασθῆτε λοιπὸν πόση ἦτο ἡ περιέργεια τῆς βασιλίσσης Σαββά, ὥστε ν' ἀποφασίσῃ νὰ κάμῃ αὐτὸ τὸ τρομερὸ ταξεῖδι.

Αἰμιλ.— Τὸ ἐνδιαφέρον δικαιολογεῖται. Ὁ Σολομῶν ἦτο ὁ ἄνθρωπος τῆς ἡμέρας ὅπως θὰ ἐλέγαμε σήμερα.

Βαρ.—Ἀκριβῶς. Ἀλλὰ θὰ ἦτο τρομερὸ τὸ ταξεῖδι. Καθὼς

ξέρετε, δὲν εἶχε γείνῃ ἀκόμη ὁ σιδηρόδρομος τῆς Βαγδάτης, τὰ αὐτοκίνητα δὲν εἶχαν ἀνακαλυφθῇ καὶ οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ὑποχρεωμένοι, ὅταν ἐπνίγοντο εἰς τὴν θάλασσαν νὰ πνίγωνται μέσα εἰς ἀξιοθρήνητα ἱστιοφόρα. Κανεὶς τότε δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἔχῃ τὴν πολυτέλειαν νὰ πνιγῇ μαζῆ μὲ ὀκτακοσίους ἄλλους ἐπιβάτας, ὅπως γίνεται τώρα, ὅταν βυθίζεται ἕνα ὑπερωκεάνειον. Ἔφθασε λοιπὸν ἡ βασίλισσα Σαββὰ εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ εἶδε τὸν Σολομῶντα. Καὶ ἀντὶ ἑνὸς ἀνθρώπου σωστοῦ, γεροῦ, ἀκμαίου, ποῦ θὰ ἐφανταζετο, τί εὗρῆκε; Ἕνα γέροντα ἐξηντλημένον, καταβεβλημένον, κουρασμένον, ὁ ὁποῖος τὸ βράδυ τῆς ἐδιάβασε τὸ ἔργον του «τὸ ᾆσμα ᾀσμάτων» πλημμυρισμένον ἀπὸ φλόγα, ἀπὸ ἔρωτα καὶ ἀπὸ ἡδυπάθειαν. Ἀλλὰ διὰ νὰ τὸ διαβάσῃ τοῦ ἔκλεισαν τὰ παράθυρα καλά, τοῦ ἔδωκαν χονδρὰ γυαλιὰ πρεσβυωπίας καὶ ἴσως ὁ θαυμάσιος ποιητὴς διαβάζων ἔβαζε καὶ ταμπάκο εἰς τὴν μύτη του.

Αἰμιλ.— Ὢ!

Βαρ.— Τὸ ποίημα εἶχεν ἐμπνευσθῇ ἀπὸ τοὺς ἔρωτας ἑπτακοσίων γυναικῶν. Τοῦ ποιητοῦ τὰ χέρια ἔτρεμαν γιὰ νὰ κρατήσῃ τὸ χειρόγραφον.

Αἰμιλ.— Ἦτον ὅμως σοφός.

Βαρ.— Ἀλλ' ἦτο καὶ ἐρείπιον. Ἡ σοφία τὸν εἶχε κουράσει καὶ ἡ φήμη του ἔξηπλοῦτο ἀργά, ἀργὰ μὲ τὸ βάδισμα τῶν καμήλων ποῦ ἔξεκινοῦσαν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἄλλως τε, πάντοτε ἡ σοφία, ἡ φήμη καὶ ἡ δόξα ἔρχονται ἀργά, ὅταν δὲν μπορεῖ πλέον νὰ ὠφεληθῇ κανεὶς ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἄδεια καὶ ἀνωφελῆ πράγματα. Ἡ βασίλισσα τοῦ Σαββά, εἶδεν ὅτι ἑπτακόσιαις γυναῖκες εἶχαν προηγηθῇ, ἄφησε τὰ δῶρα, ἔπῆρε μερικὰ ἄλλα, ἀπεχαιρέτισε ψυχρὰ ψυχρὰ τὸ ἔνδοξον ἐρείπιον καὶ ἐγύρισε εἰς τὴν πατρίδα της ὀλίγον ἀπογοητευμένη.

Αἰμιλ.— Μοῦ φαίνεται ὅτι τὴν συκοφαντεῖτε. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐκεῖνο ποῦ δὲν μπορῶ νὰ ἐξηγήσω εἶναι πῶς σᾶς ἦλθε στὸ νοῦ αὐτὸ τὸ παραμύθι γιὰ μικρὰ παιδιά.

Βαρ.— Ἐν πρώτοις δὲν ὑπάρχουν παιδιὰ μικρὰ καὶ μεγάλα. Ἔρχονται στιγμαὶ ποῦ ὅλοι εἴμεθα παιδιά, αἱ στιγμαὶ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς λύπης. Ἔπειτα ἂν γυρίσετε στὸ παρελθόν, θὰ ἰδῆτε ὅτι τὴν ἑπομένην μιᾶς χαρᾶς καὶ τὴν παραμονὴν μιᾶς λύπης, ὅλοι γυρίζομεν εἰς τὰ παραμύθια ποῦ εἴχαμε ἀκούσει ὅταν ἤμεθα μικρὰ παιδιά.

Αἰμιλ. —Σεῖς εἶσθε εἰς τὴν ἑπομένην μιᾶς χαρᾶς ἢ εἰς τὴν παραμονὴν μιᾶς λύπης;

Βαρ. —Χθὲς δὲν μοῦ ἔτυχε τίποτε εὐχάριστον. Δὲν ξέρω ἂν εἶμαι εἰς τὴν παραμονὴν μιᾶς λύπης. Ἐκεῖνο ποῦ ξέρω εἶναι ὅτι λίγες μέρες στριφογυρίζει μέσα στὸ μυαλό μου, σᾶν μέλισσα ἡ ἱστορία αὐτὴ τῆς βασιλίσσης Σαββὰ *(μετὰ μικρὰν σιγήν)*. Δὲν σᾶς φαίνεται κυρία Αἰμιλία ὅτι καὶ ἡ ἰδική μου ἱστορία ὁμοιάζει ὀλίγον μὲ τὸ εἰδύλλιον τοῦ Σολομῶντος;

Αἰμιλ. —Δηλαδή;

Βαρ. —Καὶ εἰς ἐμένα ἡ φήμη, ἂς ποῦμε, καὶ ἡ δόξα, ἦλθεν ὀλίγον ἀργά. Γελᾶτε; Δὲν εἶμαι ἐγωϊστής. Ἀλλὰ τὰ πράγματα εἶναι ὅπως τὰ λέγω. *(μετὰ μικρὰν σιγήν)*. Ἐξεκίνησα ἀπὸ ἕνα ἀσήμαντον χωρίον τῆς Ρούμελης καὶ ἤρχισα τὸ σταδιόν μου ὡς μικρὸς δικηγόρος ἑνὸς ἐπαρχιακοῦ δικαστηρίου. Ἀλλὰ εἶχα μέσα ἕνα ἡφαίστειον φιλοδοξίας ποῦ μ' ἔκαιγε. Τὴν φιλοδοξίαν τῆς πολιτικῆς. Ἤθελα νὰ τιναχθῶ ψηλά, πολὺ ψηλὰ καὶ ὅπως οἱ ναυτικοὶ ὀνειρεύονται τὰ μεγάλα κύματα τοῦ ὠκεανοῦ, ὠνειρευόμην κ' ἐγὼ τὰ μεγάλα λαϊκὰ κύματα, ποῦ ἕνα βράδυ ξεσποῦν κάτω ἀπὸ ἕνα μπαλκόνι, ἕτοιμα νὰ σὲ ἁρπάξουν καὶ νὰ σὲ τινάξουν ψηλά. Ἤρχισα νὰ ἐργάζωμαι πολύ, νὰ μελετῶ πολύ, νὰ τρέχω, νὰ ἐνεργῶ, νὰ μιλῶ παντοῦ καὶ εἰς κάθε εὐκαιρίαν. Τὰ λόγια εἶναι

ἀκόμη τὰ μόνα πράγματα, ποῦ ἐξωραΐζουν λιγάκι τὴ ζωή μας καὶ τὰ λόγια εἶναι ἀπαραίτητα εἰς τὴν φιλοδοξίαν, στὸν ἔρωτα, στὴ λύπη, στὰ τρία μεγάλα αἰσθήματα τῆς ζωῆς.

Αἰμιλ. —Πρέπει ὅμως νὰ εἶναι ὡραῖα λόγια καὶ νὰ βγαίνουν ἀπὸ βαθειά.

Βαρ. —Μόνον ὡραῖα. Εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ζοῦν τὰ χρυσόψαρα. Εἰς τὰ βάθη της οἱ ὠκεανολόγοι ἀνεκάλυψαν μόνον τέρατα.

Αἰμιλ. — Εἶσθε πολὺ πικρὸς σήμερα, κύριε Μιλτιάδη. Προσπαθεῖτε νὰ πολεμήσετε ἔστω προλήψεις, ἡ ὁποίαις ὅμως παρηγοροῦν.

Βαρ. —Θὰ ἐπροτιμοῦσα νὰ ἔλειπε ἡ ἀφορμή, ἡ ὁποία μᾶς κάμει νὰ χρειαζώμεθα παρηγορίαν. Ἐξακολουθῶ ὅμως. Ἐξηκολούθησα νὰ ἐργαζωμαι ἀκούραστος. Ἐπροσπάθησα νὰ μὴ κάμω ἀληθινοὺς φίλους καὶ νὰ κάμω ἀληθινοὺς ἐχθρούς. Οἱ ἀληθινοὶ φίλοι μὲ τὴ λογική τους θὰ μοῦ ἔκλειναν τὸν δρόμον, καὶ οἱ ἐχθροὶ μὲ τὸν φθόνον τους, θὰ μοῦ ἐκέντριζαν τὴν φιλοδοξίαν μου. Ἐπέτυχα βουλευτὴς καὶ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ στὴ Βουλὴ κατώρθωσα νὰ μὲ παρατηρήσουν καὶ νὰ μὲ αἰσθανθοῦν. Εἰς τὸ τέλος τῆς περιόδου ἤμην εἰς τὴν πρώτην γραμμήν, εἰς τὰς ἄλλας ἐκλογὰς ἤλθα πρῶτος καὶ ἤμουν ὁ ἐνδεδειγμένος ἀρχηγὸς συνδυασμοῦ. Ἐπὶ τέλους πρὸ τριῶν ἐτῶν ἦλθε εἰς τὴν βουλὴν τὸ ζήτημα τῶν νέων φόρων. Εἶδα ὅτι ἦτο μία εὐκαιρία, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε ν' ἁρπάξω. Τὴν στιγμὴν ποῦ δὲν ἐπερίμενε κανεὶς ἀνέβηκα στὸ βῆμα, ἐπετέθην κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, ἔκαμια ἀποκαλύψεις ἀπροσδοκήτους, ἀνέμιξα τὰ ἐθνικὰ ζητήματα, ἐξεσκέπασα ὑπουργοὺς καὶ κατήγγειλα σκάνδαλα. Ἡ βουλὴ ἐσείσθη ἀπὸ τὰ χειροκροτήματα καὶ τὸ βράδυ μία διαδήλωσις πυκνὴ μ' ἐπῆγε εἰς τὸ σπῆτι μου. Ἄλλος ἕνας λόγος ἀπὸ τὸ μπαλκόνι μου συνεπλήρωσε τὸ

ἔργον. Τὸ πρωῒ αἱ ἐφημερίδες ἐδημοσίευσαν μίαν εἰκόνα, ἡ ὁποία δὲν μοῦ ὡμοίαζε καὶ συνεντεύξεις τὰς ὁποίας δὲν εἶχα δώσῃ. Ἤμουν πλέον ὁ ἄνθρωπος τῆς ἡμέρας. Ἡ κυβέρνησις παρητήθη, ὁ ἀρχηγός μας ἐσχημάτισε κυβέρνησιν καὶ ἐκάμαμεν ἐκλογάς. Μία θέσις εἰς τὸν συνδυασμὸν ἐδόθη εἰς ἐμένα, ἦλθα πρῶτος καὶ μοῦ ἐπροτάθη νὰ ἐκλέξω μεταξὺ ὑπουργείου καὶ προεδρείας τῆς βουλῆς. Ἐπροτίμησα τὴν προεδρείαν καὶ ὅταν ἐξελέγην, ἀντὶ νὰ κάμω τὴν τυπικὴν εὐχαριστίαν ποῦ κάμνουν ὅλοι οἱ πρόεδροι ἐξεφώνησα ἕνα ὁλόκληρον λόγον, ὁ ὁποῖος σᾶς βεβαιῶ ἦτο πολὺ δυνατός.

Αἰμιλ. —Περιττὸν νὰ μὲ τὸ βεβαιώσετε. Ἤμουν ἐκεῖ καὶ σᾶς ἐχειροκρότησα.

Βαρ. — Ὅταν κατέβηκα ἀπὸ τὸ βῆμα ἤρχοντο ὅλοι νὰ μὲ συγχαροῦν. Εἶδα τότε μὲ ἔκπληξίν μου νὰ προχωρῇ καὶ μία νέα, ἕνα δροσερὸ κοριτσάκι, κόρη παλαιοῦ μου φίλου. Μοῦ ἔδωκε ἕνα ὡραῖο χεράκι, τὸ ὁποῖον ἔτρεμε καὶ τὸ ὁποῖον ἔσφιγγα μὲ ἰδιαιτέραν εὐχαρίστησιν· τὴν ἄλλη ἡμέρα ὁ παλαιός μου φίλος, ἦλθε στὸ σπῆτι μου καὶ μοῦ ἔκαμε μίαν ἐκπληκτικὴν ἀποκάλυψιν. Ἡ κόρη του μὲ ἀγαποῦσε. Ὁ πατέρας ἤρχετο μὲ πόνο νὰ μοῦ ἐκμυστηρευθῇ. Ἡ εὐτυχία αὐτουνοῦ καὶ τῆς κόρης του ἐξηρτᾶτο ἀπὸ μένα. Ἐνῷ αὐτὸς μοῦ διηγεῖτο τὰς φάσεις αὐτοῦ τοῦ ἐξαφνικοῦ πάθους, ἐγὼ ἐπῆγα στὸν καθρέφτη καὶ ἔρριξα ἕνα βλέμμα ὕποπτον. Τὸ κεφάλι μου ἦτο ἤδη γεμάτο ἀπὸ ἄσπρα μαλλιά. Εἰς τὸ μέτωπον ὁ ἀγὼν εἶχε βάλει τὴν ὑπογραφήν του μὲ τρεῖς βαθειὲς ρυτίδες.

Αἰμιλ. —Τὴν γνωρίζω αὐτὴν τὴν ὑπογραφή. Εἶναι ἡ μόνη ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ πλαστογραφηθῇ.

Βαρ. —Δὲν τὴν γνωρίζετε ἀκόμη. Ὅταν τὴν μάθετε θὰ βεβαιώνετε ὅτι εἶναι πλαστογραφία. Χωρὶς νὰ πῶ τίποτε ἔδειξα εἰς τὸν παληό μου φίλο τὰ μαλλιά μου τὰ ἄσπρα καὶ τὰς ρυτίδας. Ἐκεῖνος μὲ ἐνεθάρρυνε, μοῦ μιλοῦσε μὲ τὰ

δάκρυα στὰ μάτια. Αὐτὴ ἡ εἰκὼν ἔσβυσε τὴν ἄλλη εἰκόνα, ποῦ εἶχα ἰδῇ ἐγὼ στὸν καθρέφτη. Ὁ κοινότερος ἄνθρωπος ἔχει μέσα του στιγμὰς ἡρωϊσμοῦ, ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ τὰς ὑποπτεύσῃ.

Αἰμιλ. —Εἴπατε ὅτι δέχεσθε;

Βαρ. —Ἔκαμα κάτι χειρότερον. Ἐπῆγα στὸ σπῆτι του, εὑρέθηκα εἰς μίαν ἀτμοσφαῖραν θαυμασμοῦ, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχα αἰσθανθῇ ποτὲ τόσον πυκνὴν γύρω μου. Ἡ Σμαράγδα ἐκάθισε στὸ πλαῖ μου καὶ ἔννοιωσα κάτι τι, ποῦ δὲν εἶχα νοιώσῃ ἕως τότε. Εἶχα περάσῃ τὴν ζωήν μου χωρὶς νὰ μὲ ἀπασχολήσῃ ἡ γυναῖκα. Ἡ φιλοδοξία εἶναι ὁ καλοκαιρινὸς λίβας, ποῦ μαραίνει μέσα μας, ὅ,τι ἔχει λεπτότερον καὶ θελκτικώτερον ἡ ψυχή μας. Ἕνα πλασματάκι ἀβρότατον, ἕνα παιγνίδι ὑπάρξεως, ἤρχετο τώρα νὰ μοῦ θυμήσῃ ὅτι ἀπόλαυσις δὲν εἶναι ἡ ὁρμὴ καὶ ὁ ἀγὼν καὶ ἡ νίκη, ὅπως ἐνόμιζα ὡς τότε. Τὴν ἐπῆρα ἐγὼ ὁ γέρω Σολομὼν τὴν μικρὴ βασιλοπούλα τοῦ Σαββὰ καὶ ἡ Σμαράγδα μοῦ ἔφερε δῶρα, τὴν σμύρναν τῆς ψυχῆς της, τὸ ἄρωμα τῆς παρθενικῆς της ἀγάπης, τὸ χρυσάφι τῶν μαλλιῶν της. Βλέπετε ὅτι ἡ ἱστορία μου ὁμοιάζει μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ Σολομῶντος.

Αἰμιλ. —Ἐκτὸς τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ Σολομῶντος ἀπὸ τὴν βασίλισσαν, ὅπως λέτε σεῖς.

Βαρ. —Ἕως αὐτὴ τὴ στιγμὴ εἶναι ἀλήθεια. Ἀλλὰ τί τὰ θέλετε; Ἔχω ἐδῶ ἕνα βιβλίον, τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, τὸ ὁποῖον δὲν ξεκολλᾷ ἀπὸ τὸν νοῦν μου. Ὅταν κάθημαι στὴ βόυλή, τὸ βλέπω μπροστά μου, μὲ τὰ μεγάλα στρογγυλά του γράμματα, σᾶν νὰ ἔρχεται καὶ κάτι θέλει νὰ μοῦ πῇ. Ἔχω ἀκούσει ὅτι τὰ ἱερὰ βιβλία εἶναι παρηγορία στὶς μεγάλες δυστυχίες τῆς ζωῆς. Φαίνεται ὅτι τὰ ἱερὰ βιβλία ἔχουν τὴ φιλοδοξία νὰ σοῦ φέρουν πρῶτα τὴ λύπη γιὰ νὰ σοῦ τὴν παρηγορήσουν ἔπειτα.

ΩΡΟΛΟΓΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΑΔΑΜΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΚΑΙ ΚΟΣΜΗΜΑΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
Κ. Π. ΖΕΡΒΟΥΔΑΚΗ
ΕΝ ΓΑΛΑΤΑι
7. *Καράκιοϊ ὁδὸς Γεφύρας*
Παραγγελίαι καὶ ἐπιδιορθώσεις
ΩΡΟΛΟΓΙΩΝ καὶ ΚΟΣΜΗΜΑΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΓΑΛΑΚΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ
ΚΑΙ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ
τὸ "ΠΕΡΑΝ„
Ἔναντι τοῦ Passage d'Europe ἀρ. 5.

Στὸ ***γαλακτοπωλεῖον*** τοῦ Γ. ΠΕΤΣΙΛΑ θὰ εὕρετε σ' ὁποιαδήποτε ὥρα τοῦ ἡμερονυκτίου ***Φαγητὰ διάφορα, Περίφημα γιαούρτια, Εὐγευστότατα γαλατερά, Νοστιμώτατατα γλυκύσματα*** (μπακλαβάδες, καταΐφια, τρίγωνα κτλ.) ἅπαντα νωπότατα καὶ καθ' ἡμέραν ἀνανεούμενα. ***Γάλα μὲ Καφέ, Γάλα, Σοκολάτα – Ὑλικὰ ἀρίστης ποιότητος—Καθαριότης ἄκρα, – Περιποίησις ἀμέμπτος—εὐθηνία.***

Γιὰ ὅλα αὐτὰ τὸ κατάστημα τοῦ Γ. Πετσίλα κατέστη τὸ ***μοναδικὸν νυκτερινὸν κέντρον.***

ΟΔΟΝΤΟΪΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ
ΠΟΤΟΣΑΚΗ ΓΕΩΡΓΑΝΤΖΟΓΛΟΥ
ΕΝ ΑΜΙΣΩι

Ἐκβάσεις ὀδόντων ἀνώδυνος δι' ὅλων τῶν ἀναισθητικῶν μεθόδων—Ταχύτης ἐκτελέσεως.—Πλήρης ἀντισηψία

Λειτουργεῖ ἀπὸ ἐτῶν εὐφημότατα γνωστὴ ἀνὰ τὰς πόλεις τοῦ Πόντου καὶ εἶναι ἐφάμιλλος πρὸς τὴν κλινικὴν οἱασδήποτε μεγαλουπόλεως—Σφράγισις διὰ χρυσοῦ, πλατίνης, προσελάνης κτλ. Τελεία ἐφαρμογὴ τεχνητῶν ὀδόντων.

Στερεότης ἐγγυημένη. Τιμαὶ ἐκτὸς συναγωνισμοῦ.

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΟΙ ΑΥΤΟΙ – ΣΜΑΡΑΓΔΑ

(Ἡ Σμαράγδα εἰσέρχεται νευρική, κἀπως ἐκτεθειμένη ἐξ ἀρχῆς. Ἡ ὁμιλία της εἶναι ἀκάτοπος καὶ πικρά. Φαίνεται θῦμα ἐσωτερικῆς ταραχῆς.)

Σμαρ. —Στοιχηματίζω ὅτι θὰ μιλῆτε πάλι γιὰ τὴ βασίλισσα Σαββά! . . .

Αἰμιλ. —Πῶς τὸ ξέρεις;

Σμαρ. —Ξέρω μὲ πόση ἐπιμονὴ μιλεῖ ὁ ἄνδρας μου, γιὰ ὅ,τι τοῦ ἔλθῃ στὸ νοῦ.

Βαρ. —Ἔλεγα στὴν κυρία Αἰμιλία...

Σμαρ. —Ὦ! σὲ παρακαλῶ, μὴν ξαναρχίσῃς. Ἐὰν ἡ Αἰμιλία σὲ ἄκουσε ἀπὸ εὐγένεια, ἐγὼ σὲ βεβαιῶ δὲν ἔχω αὐτὴν τὴν ὑπομονήν.

Βαρ. —Δὲν σὲ ὑποχρεώνω...

Σμαρ. —Σᾶν θὰ μποροῦσες νὰ μὲ ὑποχρεώσῃς...

Βαρ. —Αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια. Ἰδιαιτέρως δὲν θὰ ἤθελον νὰ σοῦ ἐπιβάλω τώρα τίποτε. Βρίσκω πῶς εἶσαι πάρα πολὺ νευρικὴ σήμερα.

Σμαρ. —Δὲν εἶναι κατόρθωμα, ποῦ τὸ ἀνεκάλυψες.

Βαρ. —Βεβαίως ὄχι. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἤθελα νὰ μάθω γιατί, ὀλίγον καιρὸ τώρα, ἔχεις αὐτὰ τὰ νεῦρα. Μπορεῖς νὰ ἐκμυστηρευθῇς εἰς ἐμένα. Ἡ διαφορὰ τῆς ἡλικίας μοῦ δίδει κάποιον ἀέρα πατρικὸ ἀπέναντί σου. Αὐτὸς ὁ ἀέρας εἶναι πολὺ θλιβερὸς γιὰ ἕνα σύζυγον, τὸ ξέρω. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους προτιμῶ αὐτὸ παρὰ νὰ εἶμαι ξένος καὶ ἴσως καὶ ἐχθρὸς γιὰ σένα.

Αἰμιλ. —Μὲ συγχωρεῖτε μία στιγμή, νὰ πάω νὰ ἑτοιμασθῶ.

Βαρ. —Μείνατε, κυρία Αἰμιλία. Σεῖς δὲν εἶσθε ξένη, εἶσθε σᾶν ἀδελφή μας ἐδῶ. Δὲν ἔχομε μυστικὰ γιὰ σᾶς. Ἐ-

πειτα δὲν πιστεύω νὰ πρόκειται νὰ μοῦ ἐκμυστηρευθῇ κανένα μυστικὸ ἡ γυναῖκά μου.

Αἰμιλ. —Δὲν εἶναι γι' αὐτό. Ἀλλὰ μοῦ ἔχετε ὑποσχεθῇ νὰ πᾶμε στὴ Βουλὴ σήμερα. Ἡ συνεδρίασις θὰ εἶναι θυελλώδης. Δὲν ἐννοῶ λοιπὸν νὰ λείψω. Πηγαίνω νὰ βάλω τὸ καπέλλο μου, τὸ καλύτερό μου καπέλλο μάλιστα, ἀφ' οὗ θὰ μὲ πάρετε μὲ τὸ ἁμάξι τοῦ προέδρου!

Βαρ. —Ἐν τούτοις. . . .

Αἰμιλ. —Ὄχι, ὄχι, πηγαίνω. Ἂν τὸ μάθουν στὴν ἐπαρχία μας θὰ ὑψωθοῦν πολὺ τὰ κεφάλαιά μου. Σὲ μιὰ στιγμὴ θὰ εἶμαι ἕτοιμη.

Βαρ. —Σᾶς περιμένω.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΒΑΡΑΔΑΣ — ΣΜΑΡΑΓΔΑ

Βαρ. —Βλέπεις τί κάνεις; Μιὰ γυναῖκα φεύγει ἀπὸ αὐτὸ τὸ δωμάτιο μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι κάτι συμβαίνει μεταξύ μας. Εὐτυχῶς εἶναι αὐτὴ γυναῖκα εὐγενὴς καὶ καλή. Μία ἄλλη θὰ γύριζε ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι καὶ αὔριο ὅλοι θὰ μιλοῦσαν γιὰ μᾶς. Καὶ ὅλα αὐτὰ ἀδίκως, ἁπλῶς καὶ μόνον γιατί ἔχουν κάποιον κλονισμὸν τὰ νεῦρά σου.

Σμαρ. —Ἄφησε, σὲ παρακαλῶ, τὰ νεῦρά μου. Εἶναι ἐπὶ τέλους ἡ μόνη ποικιλία ποῦ ἔχομε ἐδῶ μέσα. . .

Βαρ.—Ὄχι δά... Αὐτὴ ἡ ἀπάντησίς σου κάτι ἔξηγεῖ. Μὰ τότε ἔχεις δίκηο. Δὲν πρόκειται περὶ τῶν νεύρων τότε. Πρόκειται περὶ τῆς ψυχῆς σου.

Σμαρ. —Ἴσως εἶναι κι' αὐτό.

Βαρ. —Ἔχεις παράπονα μὲ τὴν ζωήν σου. Ἀλλὰ τί εἴδους παράπονα μπορεῖς νὰ ἔχῃς; Μίλησέ μου καθαρά. Εἶναι τὸ καλύτερο ποῦ ἔχεις νὰ κάμῃς. Βεβαιώσου, ὅτι δὲν θ' ἀκούσῃς τίποτε κακὸ ἀπὸ τὸ στόμα μου, ὅτι εἶμαι πάντοτε ὁ ἄνθρωπος ποῦ ἐνδιαφέρεται πάντοτε γιὰ σένα περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον. *(κίνημα δυσπιστίας τῆς Σμαράγδας).* Μπᾶ! ἀμφιβάλλεις; Ἄ! τότε τὰ πράγματα εἶναι πολὺ σοβαρώτερα ἀφ' ὅτι τὰ ἐνόμιζα. Ἀλλὰ τὰ μυστήρια δὲν μοῦ ἀρέσουν, σὲ εἰδοποιῶ. Ἡ ψυχή σου κρύβει κάποιο μυστήριο, καὶ μυστήρια, οἰκογενειακὰ μυστήρια, δὲν ἐπιτρέπονται στὴ θέσι μου.

Σμαρ. —Ἡ θέσις σου... Αὐτὴ εἶναι ποῦ σὲ ἐνδιαφέρει. Ἡ ψυχή μου, ἐγὼ ὁλόκληρη, δὲν ἔχω καμμιὰ σημασία παρὰ μόνον ὅσον σχετίζομαι μὲ τὴ θέσι σου. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους δὲν εἶναι μόνον ἡ θέσις σου. Εἶμαι κ' ἐγὼ κάτι τι ἐδῶ μέσα.

Βαρ.—Ἐδῶ μέσα; Ἐσύ; Ἐδῶ μέσα σὺ εἶσαι τὸ πᾶν. Ἡ θέσις μου, τὸ ἀξιωμά μου σταματοῦν στὴν ἐξώπορτα κάτω. Ἐδῶ μέσα εἶσαι σύ. Καὶ ἂν εἶμαι κάτι τι ἐγὼ ἔξω, βεβαιώσου ὅτι τὸ θέλω γιὰ νὰ εἶμαι γιὰ σένα ἐδῶ μέσα.

Σμαρ. —Βεβαίως, ὅλα σταματοῦν στὴν ἐξώπορτα. Κρατεῖς κάθε ποικιλία τῆς ζωῆς γιὰ τὸν ἑαυτόν σου ἔξω, καὶ ἐδῶ μέσα μένει ἡ μονοτονία της γιὰ μένα.

Βαρ.—Ἡ μονοτονία της; Μοῦ φαίνεται ὅτι μεταχειρίζεσαι λέξεις, τὰς ὁποίας πέρνεις χωρὶς νὰ ξέρῃς τὴ σημασία τους. Ἐὰν τὰ νεῦρά σου ἦσαν ἡσυχώτερα, θὰ ὡμολογοῦσες ὅτι ἡ ποικιλία, ποῦ κρατῶ γιὰ τὸν ἑαυτό μου, ὅλα τὰ σκοτεινὰ σημεῖα τοῦ ἀγῶνος, ποῦ κάνει ἕνας ἄνθρωπος σ' αὐτὸν τὸν κόσμο γιὰ νὰ νικήσῃ κ' ἔπειτα νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τὴν νίκη του. Βεβαίως δὲν σοῦ ἔφερα ἐδῶ μέσα τὴν πάλην καὶ τὰ κρυφὰ κτυπήματα καὶ τὴν συκοφαντία καὶ τὰς ὕβρεις καὶ ἐπιθέσεις. Ὅλα αὐτὰ εἶναι αἱ ἀσχημίαι τῆς ζωῆς, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἠθέλησα νὰ σὲ ἀπαλλάξω. Καὶ ἔπειτα ποιὰ εἶναι ἡ μονοτονία γιὰ τὴν ὁποίαν παραπονεῖσαι; Ἔσυρα τὸ κουρασμένο μου σῶμα καὶ τὴν κουρασμένη μου σκέψι, ὅπου ἐζήτησες νὰ πᾶμε. Σοῦ ἄφησα πλήρη ἐλευθερία νὰ πῇς ὅπου

SISMANOGLIO MEGARO

θέλεις, νὰ δεχθῇς ὅποιον θέλεις, νὰ κάμῃς ὅ,τι θέλεις καὶ ὅλα αὐτὰ ἀπὸ ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην πρὸς ἐσένα.

Σμαρ. —Ἀπὸ πεποίθησιν πρὸς τὸν ἑαυτόν σου, θέλεις νὰ πῇς. Ὁ ἐγωϊσμός σου δὲν σὲ ἀφίνει νὰ φοβηθῇς τίποτε.

Βαρ. —Αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια. Δὲν φοβοῦμαι τίποτε. Μπορεῖς νὰ ὑπερηφανεύεσαι. Δὲν ξέρεις τί ἀξίζει αὐτὴ ἡ ἐμπιστοσύνη. Ἐσκέφθην ὅτι ἐγὼ δὲν ἤμουν εἴκοσι ἐτῶν παιδάκι ὅταν μ' ἐγνώρισες, ὅτι δὲν σὲ πολιώρκησα γιὰ νὰ μοῦ δώσῃς τὴν καρδιά σου. Ἤλθες μόνη σου καὶ μοῦ τὴν ἔφερες, σὲ μιὰ στιγμὴ ποῦ τὰ μαλλιά μου ἦσαν ἄσπρα. Αὐτὸ τὸ αἴσθημα μοῦ ἔφάνη τὸ πλέον ὑγιές, τὸ πλέον γενναῖον. Βεβαίως εἰς τὴν ἀγάπην μου πρὸς ἐσένα, ὑπάρχει κάτι τι τὸ πατρικόν. Βεβαιώσου ὅμως ὅτι, ἐκεῖνο ποῦ μᾶς μένει ἀκόμη ἀνόθευτο εἰς τὴν ἐποχὴ τοῦ ψεύδους, ποῦ ζοῦμε, εἶναι αὐτὸ τὸ πατρικὸν αἴσθημα. Μοῦ ἔφερες ἐδῶ μέσα τὴ χαρά. Δὲν μποροῦσα νὰ σὲ πληρώσω μὲ τρυφερότητα. Καὶ σοῦ ἔδωκα ἐλευθερίαν σκέψεως, συνειδήσεως, ψυχῆς σοῦ ἔδωκα τὸ πολυτιμώτερον πρᾶγμα, ποῦ μπορεῖ νὰ δώσῃ ἕνας ἄνθρωπος στὸν ἄλλο. Ἐνόμισα ὅτι εἶσαι ἄτρωτος, ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ σὲ νικήσῃ μία κακὴ σκέψις.

Σμαρ. —Ἐνόμισες. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι πιστεύεις πὼς κανεὶς καὶ τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ συναγωνισθῇ μαζῆ σου.

Βαρ. —Ἔστω! καὶ αὐτὸ σοῦ φαίνεται;

Σμαρ. —Μοῦ φαίνεται πολύ, πάρα πολύ. Ὁ ἐγωϊσμός σου, μοῦ κάθεται ἐδῶ στὴν ψυχὴ καὶ μὲ πνίγει. Μ' ἐτριγύρισαν τόσοι ἄνθρωποι καὶ ὅμως δὲν εἶδα ποτὲ μιὰ ἀνησυχία στὰ μάτια σου.

Βαρ. —Ὄχι, θὰ εἶδες στὰ μάτια μου τὴ χαρά, ὅτι αὐτὸ τὸ πλάσμα, ποῦ θριαμβεύει κάτω ἀπὸ τὰ ἠλεκτρικὰ εἶναι δικό μου, ἔχει μιὰ ψυχὴ γιὰ μένα, μιὰ καρδιὰ γιὰ μένα.

Σμαρ. —Δὲν ἐφοβήθηκες ποτὲ ὅτι μπορεῖ, αὐτὴ ἡ καρδιὰ καὶ αὐτὴ ἡ ψυχὴ νὰ μὴν εἶναι γιὰ σένα;

Βαρ. *(Τὴν παρατηρεῖ ἔκπληκτος καὶ ἀνήσυχος).* —Σμαράγδα. Λὲς λόγια πολὺ ἐπικίνδυνα αὐτὴν τὴν στιγμήν. Δὲν θέλω νὰ ὑποπτεύσω πῶς κάτι μοῦ κρύβεις. Δὲν θέλω νὰ σὲ ἐξεντελίσω μὲ ὑποψίας. Δὲν ἐννοῶ νὰ σοῦ κάμω τὴν ταπείνωσιν νὰ σὲ ἀνακρίνω. Σὲ ἀφίνω νὰ σοῦ περάσῃ αὐτὴ ἡ κρίσις. Ἕνα πρᾶγμα μόνον σοῦ λέγω. Τὴν ἐλευθερία, ποῦ σοῦ ἔδωκα, θὰ σοῦ τὴν ἀφήσω ὡς τὴν τελευταία στιγμή. Εἶσαι ἐλευθέρα νὰ ἐκλέξῃς τί θέλεις νὰ κάμῃς.

Σμαρ. —Δηλαδή;

Βαρ. —Νὰ μοῦ πῇς μόνο καθαρὰ τὴν ἀπόφασί σου. Ἂν θέλῃς νὰ μείνῃς βασίλισσα ἐδῶ ὅπως πρῶτα, θὰ μείνῃς. Ἀλλὰ μὲ τὴν σκέψι καθαράν, ὅπως πρῶτα. Ἂν αὐτὸ σοῦ εἶναι ἀδύνατον μπορεῖς νὰ φύγῃς. Θὰ φύγῃς βασίλισσα *(κτυπᾷ τὸ κουδοῦνι)*. Πήγαινε τώρα. Πήγαινε νὰ σκεφθῇς. *(Ἡ Σμαράγδα φεύγει).*

ΣΚΗΝΗ Δ΄.

ΒΑΡΑΔΑΣ — ΑΙΜΙΛΙΑ

Αἰμιλ. —Εἶναι ὥρα;

Βαρ. —Ναί, ἀλλὰ θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μοῦ κάμετε μιὰ χάρι.

Αἰμιλ. —Σᾶς παρακαλῶ...

Βαρ. —Ἡ βασίλισσα Σαββά!... Σᾶς εἶχα πῇ, ὅτι τὰ παραμύθια ἔρχονται στὴ μνήμη τοῦ ἀνθρώπου τὴν ἑπομένην μιᾶς χαρᾶς, ἢ τὴν παραμονὴν μιᾶς λύπης. Χθὲς δὲν εἶχα καμμιὰ χαρά.

Αἰμιλ. —Ὥστε.

Βαρ. —Ὥστε... μείνατε μὲ τὴν γυναῖκά μου. Ἴσως σᾶς χρειασθῇ. *(Ἐξέρχεται).*

SISMANOGLIO MILANO

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

ΑΙΜΙΛΙΑ — ΣΜΑΡΑΓΔΑ

Σμαρ. *(εἰσερχομένη.)* — Ἔφυγε;

Αἰμιλ. — Ναί! τί συνέβη; Ἐβγῆκε ὠχρός, σὰν ζαλισμένος, τί εἶχε;

Σμαρ. —Δὲν ξέρω τί εἶχε. Δὲν μὲ μέλλει τί εἶχε... Δὲν ρωτᾷς τί ἔχω ἐγώ;

Αἰμιλ. —Ἐσύ; Μὰ ἔχεις τίποτε καὶ σύ;

Σμαρ. — Κ' ἐγώ! Μὲ τί ἐκπληξι μὲ ρωτᾷς! Νομίζεις λοιπὸν καὶ σύ, ὅπως καὶ ὁ ἄνδρας μου, ὅτι δὲν μπορῶ νὰ ἔχω τίποτε;

Αἰμιλ. —Ἐνόμιζα ὡς αὐτὴν τὴ στιγμή. Ἢ μᾶλλον ἐνόμιζα ὡς πρὸ ὀλίγου, ἕως στὴ στιγμὴ ποῦ μίλησα μὲ τὸν ἄνδρα σου.

Σμαρ. —Καὶ τί σοῦ εἶπε;

Αἰμιλ. Τίποτε. Σχεδὸν τίποτε. Ἀλλὰ τὸν εἶδον ἀνήσυχον σὰν νὰ εἶχε προαισθήματα.

Σμαρ. — Προαισθήματα; Ὢ! εἶχε καὶ προαισθήματα. Δόξα τῷ Θεῷ ἐπὶ τέλους, ποῦ ἔχει καὶ κἄτι ἄλλο, κἄτι τι ἄλλο ἐκτὸς τῆς φιλοδοξίας του.

Αἰμ.—Κἄτι τι ἄλλο... Ναὶ ἔχει καὶ κἄτι τι ἄλλο. Καὶ αὐτὸ εἶναι μία ἀπέραντος τροφερότης πρὸς ἐσένα.

Σμαρ. —Δὲν τὴν εἶδα ἐγὼ αὐτὴν τὴν τρυφερότητα.

Αἰμ. — Δὲν βλέπει κανεὶς ποτὲ κἄτι τί, ποῦ εἶναι πολὺ κοντά του.

Σμαρ.—Ἄφησε τὴς φιλοσοφίαις. Μ' ἐρώτησες τί ἔχω. Θὰ σοῦ τὸ πῶ καθαρά. Καὶ δὲν θὰ σοῦ τὸ πῶ μὲ καμμίαν ἐπιφύλαξιν. Ἂν ἔμενα δύο λεπτά, θὰ τὸ ἔλεγα καὶ στὸν ἴδιο.

Αἰμ. — Εἶναι περιττόν. Μπορῶ νὰ σοῦ τὸ πῶ κ' ἐγώ. Ξέρεις τί ἔχεις. Εἶσαι πολὺ εὐτυχής.

Σμαρ. — Ναί εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς ἐδῶ μέσα... Αὐτὴ ἡ εὐτυχία κατήντησε μία μονοτονία ἀνυπόφορη... Δὲν ἔχομε συγκινήσεις, δὲν ἔχομε πάθη, δὲν ἔχομε ποτὲ μία τρικυμία, ποῦ νὰ σοῦ δώσῃ μίαν ἰδέαν τῆς ζωῆς... Ἐδῶ εἶναι γαλήνη, ἀτελείωτη γαλήνη. Ταξειδεύομε διαρκῶς σὲ μία λίμνη, σὲ κἄτι χειρότερο, στὴ Νεκρὰ Θάλασσα. Δὲν σηκώνεται μία φορὰ γύρω μας ἕνας ἄνεμος νὰ μᾶς ταράξῃ, νὰ μᾶς ξετινάξῃ.

Αἰμ. — Καὶ παραπονεῖσαι γι' αὐτό.

Σμαρ. —Παραπονοῦμαι... Βεβαίως παραπονοῦμαι. Καταπίνουμε τὴν εὐτυχίαν μας σὰν χάπια, μὲ κλειστὰ τὰ μάτια. Ὁ ἄνδρας μου προχωρεῖ στὴ ζωή, ὅπως ἐκεῖνοι ποῦ σέρνουν ἀπὸ πίσω τους ἕνα καροτσάκι φορτωμένο λουλούδια. Δὲν γυρίζει νὰ ἰδῇ πίσω του γιατί ξέρει πῶς εἶναι λουλούδια. Δὲν κυττάζει μπροστά του, γιατί εἶναι βέβαιος ὅτι θὰ ἰδῇ λουλούδια.

Αἰμιλ. Δὲν ὑπάρχουν εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον δρόμοι μόνον μὲ λουλούδια. Ὁ ἄνδρας σου εὗρῆκε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ βρίσκῃ ἀγκάθια στὸ δρόμο του. Ἡ θέσις του τοῦ δημιουργεῖ κάθε μέρα καὶ ἀπὸ ἕνα ἐχθρόν. Ἡ συκοφαντία τὸν φαρμακώνει συχνά.

Σμαρ. —Ἐγὼ δὲν εἶδα τίποτε ἀπὸ αὐτά.

Αἰμιλ. —Ἁπλούστατα, γιατί δὲν ἤθελε νὰ σοῦ τὰ δείξῃ. Κρατεῖ τὰ ἀγκάθια γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ σοῦ φέρνει ἐσένα τὰ λουλούδια.

Σμαρ. —Ἄνθρωπος ποῦ ἀγωνίζεται, ὅπως νομίζεις σύ, μὲ ἐχθροὺς καὶ μὲ συκοφάντας, δὲν ἔρχεται στὸ σπίτι του ὅπως ἔρχεται αὐτός. Δὲν τὸν εἶδα ποτὲ νὰ ξυπνήσῃ θυμωμένος, καὶ ὅταν κἄποτε τοῦ διαβάζω ἐπιθέσεις τῶν ἐφημερίδων ἐναντίον του, ἐκεῖνος γελᾷ, ἕνα γέλοιο ἀπαθείας, ποῦ μοῦ ταράζει ὅλα μου τὰ νεῦρα.

SISMANOGLIO MEGARO

Αἰμιλ. – Δυστυχισμένα νεῦρα! Πῶς σοῦ τὰ ἐκακόμαθε ὁ ἄνδρας σου!

Σμαρ. —Μὴ μὲ εἰρωνεύεσαι, σὲ παρακαλῶ. Δὲν παραξενεύομαι ποῦ πέρνεις τὸ μέρος του. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι καημωμένος γιὰ νὰ μὴν προκαλῇ οὔτε ἀντιλογίαις. Μήπως τοὐλάχιστον ἤλθεν ἕνα παιδί, νὰ μὲ κάμῃ νὰ ἐννοήσω, τί εἶναι ἡ ζωή, μὲ τὴς ἀνησυχίαις γιὰ τὴν ὑγεία του, μὲ τὴν ἀγωνία γιὰ τὴν ἀρρώστια του;...

Αἰμιλ. – Καὶ ἴσως καὶ μὲ τὸ σπαραγμὸ γιὰ τὸν θάνατό του;

Σμαρ. —Ἔστω, καὶ μὲ τὸ σπαραγμὸ γιὰ τὸν θάνατό του. Καὶ ὁ θάνατος τοῦ ἄλλου εἶναι κάτι τι, ποῦ σοῦ θυμίζει τὴν ζωὴ τὴν δική σου.

Αἰμιλ. —Μὲ τὴν διαφορά, ὅτι ὁ θάνατος τοῦ παιδιοῦ σου δὲν εἶναι θάνατος ἄλλου παρὰ δικός σου.

Σμαρ. —Ἐπὶ τέλους δὲν ἀντέχω πιά. Εἶμαι ἀποφασισμένη νὰ ζητήσω συγκινήσεις.

Αἰμιλ. —Δὲν ὑπάρχει εὐκολώτερον σὲ βεβαιῶ. Ἀρκεῖ ν' ἀποφασίσῃς νὰ κλείσῃς τὴν ἀξιοπρέπειάν σου σ' ἕνα συρτάρι, νὰ πάρῃς τὸ κλειδὶ καὶ ν' ἀνοίξῃς ἐκεῖνο ἐκεῖ τὸ παράθυρο...

Σμαρ. —Ἐκεῖνο ἐκεῖ τὸ παράθυρο...

Αἰμιλ. – Ἀ! ἄ! ἐταράχθηκες βλέπω!... Καὶ κύτταξες ἀνήσυχη τὸ παράθυρο... Ὥστε...

Σμαρ. —Τὸ ξέρεις λοιπόν;

Αἰμιλ. —Ὄχι, δὲν ἤξευρα τίποτε. Τώρα ὅμως τὰ ξεύρω ὅλα. Εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῇς τί εὐγλωττίαν ἔχει κάποτε ἕνα κίνημα. Καὶ τὸ κίνημα ποῦ ἔκαμες στὸ παράθυρο, εἶναι τὸ κίνημα ποῦ κάνει ὁ ἄνθρωπος, ποῦ διευθύνεται πρὸς τὴν ἄβυσσον.

Σμαρ. —Ἀλήθεια! Κ' ἐγὼ τώρα διευθύνομαι πρὸς τὴν ἄβυσσον.

Αἰμιλ. —Διευθύνεσαι στὴν ἄβυσσον, ὄχι χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῇς. Πηγαίνεις μὲ τὸ βῆμα ἀνθρώπου, ποῦ θέλει νὰ πάῃ. Σὲ σπρώχνει κάτι τι, ποῦ τὸ νοιώθεις, ποῦ σὲ σπρώχνει, ἴσως μάλιστα τὸ βλέπεις. Ἀφίνεις ὀπίσω σου ἕνα κόσμον ὁλόκληρον, ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι αὔριον χαλάσματα.

Σμαρ. – Δὲν μὲ μέλλει γιὰ ὅ,τι ἀφίνω πίσω μου. Τὰ χαλάσματα τὰ ἔχω μέσα στὴ ψυχή μου.

Αἰμιλ.—Τὴν ἄφησες μέσα νὰ χαλάσῃ. Δὲν ξέρεις τὸν κόσμο ἀκόμη, καὶ νομίζεις ὅτι ἐκεῖ, ποῦ πηγαίνεις, θὰ εἶναι στρωμένοι μὲ λουλούδια οἱ δρόμοι. Εἶσαι παιδί, ἐντελῶς παιδί. Σὲ περιμένουν ἀπογοητεύσεις καὶ πίκρες, ποῦ δὲν τὰς ἐφαντάσθης, γιατί δὲν φαντάζεται κανεὶς ὅ,τι δὲν ξεύρει.

Σμαρ. – Ὅ,τι ξεύρω ἕως τώρα εἶναι ἀπογοήτευσις.

Αἰμιλ. —Βλέπω ὅτι ἔρχομαι πολὺ ἀργά. Ἐγὼ τὴν ζωὴ τὴν ἐγνώρισα καλύτερα ἀπὸ σένα, καὶ γιὰ νὰ τὴν μάθω ἐπλήρωσα τὰ μαθήματα μὲ δάκρυα καὶ μὲ πόνους.

Σμαρ. —Ἂς τὴν γνωρίσω καὶ ἐγὼ καὶ ἂς πληρώσω. Δὲν εἶμαι πλέον κυρία τοῦ ἑαυτοῦ μου. Αἰσθάνομαι μιὰ δίψα μέσα μου. Δὲν θέλω ν' ἀκούσω λόγια πιά. Ἐχόρτασα ἀπὸ λόγια.

Αἰμιλ. —Δὲν τ' ἄκουσες ἀκόμη τὰ λόγια. Ὅταν θὰ τ' ἀκούσῃς θὰ πεισθῇς ὅτι οἱ ἄλλοι δὲν χορταίνουν μὲ τὰ λόγια. Τὰ λόγια αὐτὰ ποῦ νομίζεις τώρα, ὅτι τὰ ἐχόρτασες θὰ ἔλθῃ μία ἐποχή, ποῦ θὰ τὰ βρίσκεις λίγο καὶ θὰ εὔχεσαι νὰ ἦσαν καὶ ἄλλα κι νὰ ἦσαν γενναιώτερα καὶ ἀποφασιστικώτερα γιὰ νὰ ἐπρόφθαιναν νὰ σὲ σταματήσουν. Εἶχες τὴν τύχη νὰ σοῦ ἔλθουν μερικὰ λόγια ἐγκαίρως. Καὶ τὰ διώχνεις. Θὰ ἰδῇς ὅτι τὰ λόγια ἐκδικοῦνται. Μακάρι καὶ ἄλλοι νὰ τὰ εἶχαν ἀκούσει τόσον ἐγκαίρως ὅσο τ' ἀκοῦς ἐσύ...

Σμαρ. —Αἰμιλία, μὴ μοῦ μιλεῖς πιά! Δὲν θὰ σὲ ἀκούσω. Δὲν βλέπω τίποτα μπροστά μου πιά.

Αἰμιλ. – Ἔχει βλέπεις κἄτι τι, ποῦ σοῦ φαίνεται φῶς. Πλησίασε καὶ ζήτησε νὰ τὸ πιάσῃς. Θὰ σβύσῃ καὶ θὰ βρεθῇς στὸ σκοτάδι.

Σμαρ. – Ἀπὸ τὰ λόγια σου, φαίνεται ὅτι σὺ ἔκαμες τὸ ἴδιο.

Αἰμιλ. – Ποιὸς ξέρει; Ἴσως. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν. Αἱ περιστάσεις εἶναι τὸ πᾶν. Ἐγὼ τοὐλάχιστον ὅταν ἐπῆρα αὐτὸν τὸν δρόμο τοῦ πειρασμοῦ, δὲν ἄρηνα τίποτε πίσω μου. Ἤμουν μόνη καὶ ἐλευθέρα. Μόλις μία παλαιὰ ἀνάμνησις ἑνὸς τάφου μὲ συνδέει μὲ κάποιας μακρυνὰς ὑποχρεώσεις. Μόλις στὸν ὕπνο μου κάποτε, ἕνας ἄνθρωπος πεθαμένος πρὸ πολλοῦ, ἔβγαινε ἀπὸ τὸν τάφο του καὶ μοῦ ἔδειχνε μὲ χέρια σκελετοῦ τὴν ἄβυσσο, ποῦ ἦτον κρυμένη κάτω ἀπὸ τὰ λουλούδια. Ἀλλὰ ὁ νεκρὸς δὲν μιλοῦσε καὶ ἐγὼ ἐπροχώρησα. Δυστυχῶς εἶδα ἐγκαίρως τὴν ἄβυσσο καὶ ἐσταμάτησα. Ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν λίγο δρόμο, ποῦ ἔκαμα, ἔκλαψα πολὺ καὶ κλαίω ἀκόμη. Σμαράγδα, σταμάτησε ὅσον εἶναι καιρὸς ἀκόμη.

Σμαρ. —Δὲν εἶναι πλέον καιρός.

Αἰμιλ. — Ὦ! *(τὴν παρατηρεῖ μὲ οἶκτον)* Δυστυχισμένη γυναῖκα! Ποία ἁμαρτία πληρώνεις ἄραγε, ἔτσι σκληρά;

ΣΚΗΝΗ ΣΤ΄.

ΟΙ ΑΥΤΟΙ — ΒΑΡΑΛΑΣ

Βαρ. — Τὸ ἄμαξι εἶναι ἕτοιμο. Ἐτελειώσατε τὴν τουαλέττα σας; Ἄ; ἄ! κόκκινα τριαντάφυλλα βλέπω. Θὰ μοῦ ξετρελλάνετε τοὺς νεωτέρους βουλευτάς, κυρία Αἰμιλία. Θὰ προσέχουν στὸ θεωρεῖον σας.

Αἰμιλ. — Φοβοῦμαι περισσότερον τοὺς γεροντωτέρους.

Βαρ. — Σέβομαι τὴν πεῖράν σας.

Αἰμιλ. — Καὶ θὰ εἶναι θυελλώδης ἡ συνεδρίασις;

Βαρ. — Καὶ ἂν δὲν εἶναι σᾶς ὑπόσχομαι νὰ τὴν κάμω. Ἡ μέθοδος εἶναι γνωστή. «Σᾶς ἀφαιρῶ τὸν λόγον». Δὲν σᾶς ἐπιτρέπω νὰ ὁμιλήσετε» κτλ.

Αἰμιλ. — Ἄ, τί θαυμάσια! Πηγαίνομε λοιπόν;...

Βαρ. —Πηγαίνομε.

ΣΚΗΝΗ Ζ΄.

ΣΜΑΡΑΓΔΑ—Ἔπειτα ΥΠΗΡΕΤΡΙΑ—ΠΑΥΛΟΣ

(Μονὴ σκηνή). Ἡ Σμαράγδα παρατηρεῖ ἀπὸ τὴν κλίμακα ἂν ἔφυγαν. Μετ' ὀλίγον ἀκούει τὸν κρότον τῆς ἁμάξης. Περιμένει ἀκόμη ὀλίγον καὶ ἔπειτα ἀνοίγει τὰ ἔμπροσθεν τοῦ παραθύρου. Ἔπειτα κίθεται νευρικὴ εἰς τὸν καναπέ, ἀποπειρᾶται νὰ διαβάσῃ μίαν ἐφημερίδα, ἀλλὰ τὴν πετᾷ. (κωδωνισμὸς θύρας.) Ἡ Σμαράγδα ταράσσεται).

Ὑπηρ. —Ὁ κύριος Παῦλος Ψελλός.

Σμαρ. —Περιττὸν νὰ μὲ προειδοποιῇς. Εἶπες εἰς αὐτὸν τὸν κύριον, ὅτι ὁ κύριός σου δὲν εἶναι ἐδῶ;

Ὑπηρ. —Τὸ εἶπα. Ἀλλὰ θέλει νὰ μάθῃ γιὰ μιὰ ἀναφορά.

Σμαρ. —Ἂς ἔλθῃ.

(Ἡ ὑπηρέτρια ἐξέρχεται. Ἡ Σμαράγδα διευθύνεται πρὸς τὴν θύραν καὶ φαίνεται περιφέρουσα ἀγωνιωδῶς. Μετ' ὀλίγον εἰσέρχεται ὁ Παῦλος).

Παῦλ. —Μὲ συγχωρεῖτε, κυρία. Δὲν ἐπρόφθασα τὸν κύριον Πρόεδρον καὶ ἤθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω . . .

Σμαρ. *(πλησιάζουσα, τὸν ὑποδέχεται τρυφερῶς καὶ μὲ ἀνησυχίαν).* —Ἐνόμιζα ὅτι δὲν θὰ ἔλθῃς. Εἶχα μιὰ ἀνησυχία! Σὲ ἤθελα σήμερα... Σὲ ἤθελα πολύ...

Παῦλ. —Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι παρ' ὀλίγον νὰ μὴν ἔλθω. Δὲν ξεύρω γιατί ἔχω κάποιο φόβο σήμερα... Ἔπειτα σὲ εἶδα χθὲς τὸ βράδυ καὶ εἴπαμε τόσα. Ὁ γύρος τοῦ βασιλικοῦ κήπου εἶναι μιᾶς ὥρας ὑπόθεσις καὶ σὲ μία ὥρα λέει κανεὶς τόσα πράγματα! Νομίζεις ὅτι ὁ βασιλεὺς τὸν ἔκαμε γιὰ μᾶς τόσο μεγάλο αὐτὸν τὸν κῆπο, γιὰ νὰ ἔχωμε καιρὸ νὰ τὰ λέμε κάθε βράδυ. Ἀλλὰ ἐδῶ, παιδί μου, τὸ πρᾶγμα γίνεται

πολὺ ἐπικίνδυνον. Δὲν σὲ ἄφησα νὰ μιλήσῃς. Γιατί εἶσαι ἔτσι ταραγμένη; Συνέβη τίποτε;

Σμαρ. —Ὄχι, ἀλλ' ἀπεφάσισα.

Παῦλ. —Τί; νὰ μὴν ξανάρθῃς;

Σμαρ. —Ὄχι γι' αὐτό... Θὰ φύγωμε.

Παῦλ. —Θὰ φύγωμε! (*κατάπληκτος*),

Σμαρ. —Θὰ φύγωμε.

Παῦλ. —Νὰ πᾶμε ποῦ;

Σμαρ. —Ὅπου θέλεις... Κάπου, ποῦ νὰ μὴν εἶμαι ὑποχρεωμένη νὰ κρύβωμαι, νὰ μὴν εἶμαι ἀναγκασμένη νὰ ψεύδωμαι... Δὲν ἀντέχω πλέον νὰ κοκκινίζω, δὲν ὑποφέρω νὰ τρέμω διὰ κάθε τι. Πρὸ ὀλίγου ἐδῶ μία φίλη μου, μὲ ἀνεκάλυψε, ἀπὸ τί νομίζεις; Ἀπὸ τὸ παράθυρο.

Παῦλ. —Ἀπὸ τὸ παράθυρο;

Σμαρ. —Ναί! Χωρὶς ἐγὼ νὰ πῶ τίποτε, χωρὶς νὰ ὁμολογήσω τίποτε. Καὶ λίγο πρὶν ὁ ἄνδρας μου...

Παῦλ. —Τὸ ἔμαθε κι' ὁ ἄνδρας σου;

Σμαρ. —Τὰ ξεύρει ὅλα. Δὲν εἶπα τίποτε, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι δὲν χρειάζεται πολὺ γιὰ νὰ καταλάβῃ κανεὶς τί γίνεται μέσα στὴ ψυχὴ τοῦ ἄλλου.

Παῦλ. —Ὥστε ὁ ἄνδρας σου τὸ ἔμαθε πρῶτα. Νὰ καὶ ἕνας σύζυγος ποῦ διαψεύδει τὴν παροιμία. Καὶ τί σοῦ εἶπε;

Σμαρ. —Μοῦ εἶπε ὅτι ἂν θέλω νὰ μείνω ἐδῶ βασίλισσα, ὅπως πρῶτα, νὰ μείνω. Ἂν θέλω νὰ φύγω, θὰ φύγω σὰν βασίλισσα.

Παῦλ. Μὲ ὅλας τὰς τιμάς. Ἂς εἶναι... χαριτωμένος σύζυγος ὁ ἄνδρας σου (*κίνημα δυσαρεσκείας τῆς Σμαράγδας*). Μπᾶ; Πειράχθηκες; Δὲν εἶπα τίποτε. Εἶπα ὅτι ὁ ἄνδρας σου εἶναι πρωτότυπος σύζυγος. Μήπως τὸν ἀγαπᾷς ἀκόμη;

Σμαρ. —Ἀγαπῶ ἐσένα.

Παῦλ. —Αὐτὸ μὲ κολακεύει. Νὰ νικήσῃ κανεὶς ἕνα κοι-

νὸν σύζυγον δὲν εἶναι τίποτε. Νὰ νικήσῃ ἕνα πρωτότυπον σύζυγον εἶναι ἐπὶ τέλους κάτι τι. Καὶ ἀπὸ βασίλισσα ἐν ἐνεργείᾳ ἡ βασίλισσα ἐν ἐξορίᾳ, ἐπροτίμησες τὸ δεύτερον;

Σμαρ. —Ναί.

Παῦλ. —Σὲ θαυμάζω! Ἀλλ' ἐγὼ ἔχω μερικὰς ἀντιρρήσεις. Εἶσαι πρωτόπειρος εἰς τὸν ἔρωτα.

Σμαρ. —Σοῦ τὸ ὁρκίζομαι.

Παῦλ. —Περιττὸν νὰ τὸ ὁρκισθῇς. Τὸ βλέπω. Εἶσαι λοιπὸν πρωτόπειρος. Ἀλλ' ἐγὼ ἔχω κάμει τὸ στάδιόν μου. Λοιπὸν ἐν πρώτοις ὅλα αὐτά, ποῦ θέλεις ν' ἀποφύγῃς, ἀποτελοῦν τὸν ἔρωτα. Αὐτοὶ οἱ νυκτερινοὶ περίπατοι, ποῦ σὲ τρομάζουν, αὐτοὶ οἱ φόβοι, αὐτὸ τὸ μυστήριον, αὐτὴ ἡ ὑποχρέωσις νὰ κρύβεσαι ἀπὸ ὅλους, ὅλα αὐτὰ παιδί μου εἶναι ἀκριβῶς ὁ ἔρως.

Σμαρ. —Ἐγὼ τ' ἀποτροπιάζομαι. Ἐγὼ θέλω νὰ πᾶμε σ' ἕνα μέρος, ποῦ νὰ σὲ νοιώθω ὅλο δικό μου καὶ νὰ μὴ κρύβω ἀπὸ κανένα τὴν ἀγάπη μου, νὰ μπορῶ νὰ σὲ φιλήσω κάθε στιγμή...

Παῦλ. —Ὡραῖα! Καὶ ἀφοῦ ζήσωμε κάμποσο καιρὸ ἔτσι μιὰ ζωὴ νεονύμφων ἐπαρχιωτῶν, ἔπειτα νὰ ἔλθῃ ὁ κόρος, νὰ μὲ βαρεθῇς, νὰ μὲ ἀηδιάσῃς καὶ νὰ ρίξῃς γύρω μου βλέμματα ἐρευνητικά, γιὰ ν' ἀνακαλύψῃς ἐκεῖνον, ποῦ θὰ μὲ ἀντικαταστήσῃ.

Σμαρ. (*ἔκπληκτος καὶ μὲ ὕφος πολλῆς πικρίας*) —Παῦλε, εἶσαι ἄδικος. Εἶσαι βάναυσος. Δὲν ἐπίστευα ποτὲ ὅτι θὰ μοῦ μιλήσῃς ἔτσι.

Παῦλ. —Δὲν σοῦ μιλεῖ ὁ Παῦλος αὐτὴν τὴν στιγμή, σοῦ μιλεῖ ἡ πεῖρα, ἡ ὁποία εἶναι ἀνηλεής. Ἀλλ' ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι αὐτὴ τὴν φορὰ ἡ πεῖρα ἀπατᾶται. Φεύγομε λοιπόν. Πῶς θὰ ζήσωμεν ὅμως;

Σμαρ. —Πῶς; Σ' ἕνα καμαράκι. Δὲν θέλω τίποτε, ἀπολύτως τίποτε.

Παῦλ. – Κανεὶς δὲν θέλει τίποτε πρίν. Κανεὶς δὲν ζητεῖ ἀνάγκας πρίν. Αἱ ἀνάγκαι ζητοῦν ἔπειτα τὸν ἄνθρωπον.

Σμαρ. Θὰ ἐργασθῇς σὺ ἔξω. Θὰ ἐργάζωμαι ἐγὼ στὸ σπίτι.

Παῦλ. —Νὰ ἐργασθῶ; Σὲ τί; Δὲν εἰργάσθην ποτὲ ἕως τώρα. Δὲν εἶμαι ἐγὼ γιὰ ἐργασία καὶ δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ἐργασία γιὰ μένα. Πρέπει νὰ ἤμαι εἰλικρινὴς μαζύ σου. Ξεκοκκαλίζω τώρα τὰ τελευταῖα λείψανα τῆς μικρᾶς μου περιουσίας. Ἀλλὰ τώρα ἐτελείωσαν σχεδὸν καὶ αὐτά.

Σμαρ. —Καλύτερα. Θὰ γίνῃς νέος ἄνθρωπος. Δὲν λένε ὅτι ὁ ἔρως ἀνανεώνει τὸν ἄνθρωπον;

Παῦλ. – Τὸ λένε τὰ μυθιστορήματα. Ἐμένα τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ μὲ μεταβάλῃ. Καὶ ἡ ζωή μας δὲν θὰ ἦναι τόσον γαλανή, ὅσον τὴν φαντάζεσαι. Γιὰ μένα τὸ αἴσθημα εἶναι καλόν ὅπως καὶ τὸ ποῦρο, ἔπειτα ἀπὸ ἕνα καλὸν γεῦμα (*χάπτημα τῆς Σμαράγδας*) Μὴν πειράζεσαι. Πρέπει νὰ ἤμαι εἰλικρινὴς ἀπέναντί σου αὐτὴν τὴν στιγμήν.

Σμαρ. (*μὲ ὕφος ἀποχαιρετίσεως*). – Καὶ τὸ βλέπω ὅτι εἶσαι αὐτὸ ὅμως σημαίνει, ὅ,τι ὅλας τὰς ἄλλας στιγμάς...

Παῦλ. – Δὲν εἶπα αὐτό. Ἀλλ' ἔχω καθῆκον νὰ σὲ εἰδοποιήσω ὅτι τίποτε δὲν σκοτώνει τὸ αἴσθημα, ὅσον ἡ στενοχωρία τῆς ζωῆς, ἡ σκέψις γιὰ τὸ βράδυ, ἡ φροντὶς γιὰ τὴν αὔριον.

Σμαρ. —Τὸ βράδυ καὶ ἡ αὔριον θὰ εἶναι δικά μας.

Παῦλ. —Εἶναι τώρα. Ἀλλὰ δὲν θὰ εἶναι ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποῦ θὰ μᾶς πολιορκήσουν αἱ ἀνάγκαι, ἡ στενοχωρία, ὁ ἀγὼν τῆς ζωῆς. Ἐκτὸς ἂν...

Σμαρ. – Ἐκτὸς ἂν;...

Παῦλ. —Μοῦ ἦλθε κάτι τι στὸ νοῦ... Ὁ ἄνδρας σου εἶναι ἄνθρωπος πλούσιος.

Σμαρ. —Λοιπόν;

Παῦλ. – Ἂν ἦτο δυνατόν;... Ἀλλὰ δὲν ἐπιμένω... Αὐτὸ δὲ γίνεται.

Σμαρ. —Ἐξηγήσου! τί θέλεις νὰ πῇς; Νὰ πάρω τὰ χρήματά του καὶ νὰ φύγωμε;...

Παῦλ. —Δὲν εἶπα ἀκριβῶς αὐτό... Ἀλλά...

Σμαρ. — (*Μὲ ἀηδίαν*) Μὴν ἐξακολουθήσῃς. Εἶπες πολλά. Μοῦ ἐμάντευσες ἕνα μέλλον φρικῶδες, μία ἐποχὴ ποῦ ὁ κόρος θὰ μὲ διώχνῃ ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἑνὸς στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἄλλου. Μοῦ ὑπέδειξες ὅτι πρέπει νὰ κλέψω καὶ νὰ φύγω σὰν λωποδύτης... Μοῦ παρουσίασες ὅλην τὴν ἄβυσσον. Πήγαινε στὸ σπίτι σου, θὰ σοῦ γράψω τὴν ἀπόφασίν μου.

Παῦλ. —Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅ,τι ἀποφασίσῃς εἶμαι ἕτοιμος. Ἔπρεπε νὰ σοῦ πῶ μερικὰ πράγματα, γιὰ νὰ μὴ μοῦ τὰ πῇς σὺ ἀργότερα. Ἂν φύγωμε, θὰ γίνῃ τρομερὸν σκάνδαλον. Εἰς αὐτὸ μὴ λογαριάσῃς ἐμένα. Ἄνθρωπος ὅπως ἐγὼ συνήθως ἀρχίζει τὴν ζωήν του μὲ ἕνα σκάνδαλον. Ἐγὼ καθυστέρησα ἕως τώρα. Ἴσως εἶναι πεπρωμένον νὰ τελειώσω μὲ σκάνδαλον, ἀφ' οὗ δὲν ἤρχισα. Μόλις ἄλλως τε εἶμαι σαράντα χρόνων ἀκόμη. Περιμένω. (*ἀποπειρᾶται νὰ τὴν ἐναγκαλισθῇ, ἡ Σμαράγδα ἀπομακρύνεται, οὐχὶ ὅμως ἀποτόμως· φεύγει.*)

ΣΚΗΝΗ Η'.

ΣΜΑΡΑΓΔΑ— ἔπειτα ΥΠΗΡΕΤΡΙΑ

(*Μικρὰ σωπηλὴ σκηνή. Ἡ Σμαράγδα ἀκούει τὸν Παῦλον φεύγοντα. Ἔπειτα ἀκούεται ἀπὸ λυγμούς. Κατόπιν γράφει ἐν ἀπορίᾳ ἐπιστολήν, ἀνοίγει τὸ συρτάρι τοῦ γραφείου, πέρνει χρήματα καὶ μετοχάς, τὰ χώνει εἰς τὴν τσάνταν τοῦ ἐκπυσφορίου, τὸ φορεῖ καὶ κουδουνίζει.*

Ὑπηρ. – Διατάξατε!

Σαρ. —Αὐτὸ τὸ γράμμα νὰ τὸ δώσῃς στὸν κύριον ὅταν θὰ ἔλθῃ. Νὰ τοῦ δώσῃς κι' αὐτὸ τὸ κλειδί. (*Φεύγει*)

ΣΚΗΝΗ Θ'.

ΒΑΡΑΔΑΣ—ΑΙΜΙΛΙΑ

(Η ὑπηρέτρια διευθετεῖ μερικὰ ἔπιπλα. Κωδωνισμὸς εἰς τὴν θύραν. Εἰσέρχονται.

Αἰμιλ. —Τί ἀτυχία! Νὰ περιμένω θυελλώδη συζήτησιν καὶ νὰ μὴ γίνῃ οὔτε συνεδρίασις. Ἄ, μὰ αὐτὴ ἡ Ἀντιπολίτευσις.

Βαρ.— Καὶ ἡ λιακάδα. Πρὸ πάντων ἡ λιακάδα. (*τῇ ὑπηρετρίᾳ*). Ποῦ εἶναι ἡ κυρία σου;

Ὑπηρ. —Τώρα ὅτι ἔφυγε. Μοῦ ἔδωσε αὐτὸ τὸ γράμμα καὶ αὐτὸ τὸ κλειδί.

(Ο Βαραδὰς λαμβάνει τὸ γράμμα, τὸ ἀνοίγει βραδέως, τὸ διαβάζει καὶ μένει «ἄναυδος).

Αἰμιλ. —Τί τρέχει; τί ἔχετε;

Βαρ. (*δίδων τὸ γράμμα*).— Ἡ βασίλισσα Σαββά! . . . . .

Αὐλαία.

Γ. ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΣ

SISMANOGLIO MEGARO

ΜΟΝΟΝ

ΑΦΡΟΔΙΣΙΑ ΚΑΙ ΔΕΡΜΑΤΙΚΑ

ΟΥΔΕΝ ΑΛΛΟ

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ

Πέραν, ὁδὸς Σερκὶζ ἀριθ. 20

(Πλησίον τῆς Ἀγγλικῆς Πρεσβείας)

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΦΙΛΙΔΟΛΟΓΟΣ-ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ

Διπλωματοῦχος τῆς Βιέννης

σπουδάσας ἐπὶ ἕνδεκα ὅλα ἔτη, χρηματίσας δὲ ἐπὶ ἱκανὰ ἔτη καὶ βοηθὸς ἰατρὸς εἰς τὰς μεγάλας συφιλιδολογικὰς καὶ δερματικὰς κλινικὰς τῶν ἐν Βιέννῃ καθηγητῶν

Nouman Kaposi et Dittel

δέχεται μόνον τοὺς πάσχοντας ἀπὸ ***ἀφροδίσια*** καὶ ***δερματικὰ νοσήματα,*** τὰ ὁποῖα θεραπεύει κατὰ τὰς νεωτάτας καὶ τελειοτάτας ἐπιστημονικὰς μεθόδους.

Οὐδένα ἄλλον ἀσθενῆ ἐκτὸς τῆς εἰδικότητός του δέχεται. Τοὺς μὴ εὐκαιροῦντας κατὰ τὴν ἡμέραν δέχεται τὴν ἑσπέραν μέχρι τῆς 9 εὐρωπαϊστί.

ΜΕΓΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ

ΕΝ ΑΜΙΣΩι

ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΑΝΤΙΚΑ

Τὸ μόνον Ξενοδοχεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ταξιδιώτης ἐν Ἀμισῷ εὑρίσκει τελείαν καθαριότητα. Δωμάτια εὐάερα καὶ εὐήλια, μετὰ ἢ ἄνευ τροφῆς. Κουζίνα εὐρωπαϊκή. Ὑπηρεσία προθυμωτάτη. Θέα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ μεγαλοπρεπὴς ἐπ' αὐτῆς ἐξέδρα. Καφενεῖον μετὰ σφαιριστηρίου.

Τιμαὶ ἀνάλογοι.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Ἔνεκα τῶν ἐκτάκτων περιστάσεων, ὑφ' ἃς ἐξετυπώθη τὸ «Πανελλήνιον Ἡμερολόγιον», πολλὰ μὲν —ὡς ταξίδια ἐκ τῶν πόλεων τοῦ Πόντου, Ἀδραμυττίου, Μιτυλήνης, Κυδωνιῶν κτλ. κτλ. παρελείψαμεν ὅπως τὰ περιλάβωμεν εἰς τὰ περιεχόμενα τοῦ προσεχοῦς ἔτους, οὐκ ὀλίγα δὲ διέφυγον ἡμᾶς διορθωτικαὶ ἀβλεψίαι. Ἐκ τούτων τὰς κυριωτέρας παρακαλεῖται νὰ διορθώσῃ ὁ ἀναγνώστης· ὡς ἕπεται:

Σελ.	Στίχοι				
49	9	Ἀντὶ	Πάρου	Γράφε	Πάφου
67	5	»	ἀδαῶν	»	αὐτῶν
»	10	»	καὶ σκεπτικισμὸς	»	ἢ σκεπτικισμὸς
»	11	»	ἐκφράζουν καὶ καλύπτουν	»	ἐκφράζουν ἢ καλύπτουν
»	13	»	φιλοδόξων φιλοσόφων	»	φιλοσόφων
»	18	»	ζήσῃ τις	»	ζήσῃ τις;
69	16	»	ὁλόκληρον	»	ὁλόκληρος
79	2	»	ποῦ τόσον ὡραία τὴν ἐκφράζει	»	ποῦ τόσον ὡραία ἐκφράζει
81	20	»	νεαρὰς ἐνεργείας	»	σφριγώσης ἐνεργείας
118	5	»	ἐλίγισαν	»	ἐλίγωσαν
»	7	»	λαχτάρησαν	»	ἀπαρτάρησαν
161	2	»	αἰσιοδοξίαν	»	αἰσιοδοξίαν των.
»	16	»	εἶπε	»	μοῦ εἶπε
»	25	»	maman vrai que	»	maman, que
»	29	»	ἐξεκινήσαμεν;	»	ἐξεκινήσαμεν.
162	10	»	ἢ ὄνευ	»	ἢ ἄνευ
164	3	»	δὲν ἠδυνάμην	»	δὲν ἠδυνήθην
165	16	»	μία κλίμαξ	»	ἡ κλίμαξ
168	12	»	διαζωήν	»	σιωπὴν
197	2	»	ἐγένετο	»	ἐγίνετο
»	13	»	καὶ μὲ μία ἐκλεκτικότητα	»	μὲ μιὰ ἐκλεκτικότητα
199	5	»	tiratora	»	tiradora
200	7	»	ἀκούσθησαν	»	ἀκούστηκαν
»	11	»	πλεύτερο	»	πειότερο

201	10	»	ἔπνιξε	»	ἔπνιγε
203	25	»	καὶ μὲ παρακολουθοῦν»		νὰ μὲ παρακολουθοῦν
»	28	»	συγκοινωνία	»	ἐπικοινωνία
264	3	»	ἐνημφεύθην	»	ἐνημφευόμην
265	6	»	θὰ μᾶς ἔστρεφε	»	θὰ ἔστρεφε
»	9	»	ποτὲ δὲν ἐσκέπτετο	»	ποτὲ θὰ ἐσκέπτετο
»	20	»	ἐσφάδαζα	»	ἐσφάδαξα
266	8	»	τῆς Βηθλεὲμ	»	τῆς ἱερᾶς Βηθλεὲμ
»	17	»	τῆς Βηθλεὲμ	»	ἡ Βηθλεὲμ
»	19	»	πιθανὸν	»	ποθεινὸν
»	»	»	ὀνειρευομένης	»	ὀνειρευμένης
267	25	»	ἱεραὶ ψαλμῳδίαι	»	αἱ ἱεραὶ ψαλμῳδίαι
»	26	»	ᾄσματα ἐλπίδες	»	ᾄσματα ἐλπίδος,
»	»	»	τόνοι	»	στόνοι
268	12	»	βασιλικὸν	»	βιβλικὸν
»	23	»	στεγάσανταειδύλλια	»	στεγάσαντα τὰ θεῖα τῶν παρθένων εἰδύλλια
»	27	»	εὐσπλαγχνίας	»	εὐσπλαγχνίας;
269	7	»	ἠννόησα	»	ἐνόησα
»	19	»	περὶ ἐμὲ ἐντός μου	»	περὶ ἐμὲ καὶ ἐντός μου
270	1	»	ἐμοσχοβόλει ὅλος ὁ ναός·	»	ἐμοσχοβόλει ὅλος
»	7	»	ὡς ἐν ὁράματι τὴν εἶδον .	»	τὴν ὡραματίσθην
»	14	»	γὰ νὴν	»	νὰ τὴν
»	28	»	καταλόγου	»	καταστίχου
272	20	»	σπείρουσα	»	σπαίρουσα
287	6	»	λυπηρὴ	„	λυπητερὴ
288	11	»	ὧν τινες	»	ὧν τινων
»	27	»	Lebler	»	Lehrer
»	28	»	Γερμανοῖς δὲ ἀνάλογοι	»	Γερμανοῖς, ἀνάλογοι δὲ
289	19	»	ἐξαφάλμους	»	ἐξαφάλμους
»	25	»	ὀρᾷ	»	δρᾷ
290	14	»	προπαρασκευάζονται	»	προπαρασκευίζωνται
»	22	»	συντελεῖτο	»	συντελεῖτο
291	16	»	ἀκρίβαντος	»	ὀκρίβαντος
»	24	»	ἀξίας	»	ἀξίαις
295	18	»	γιὰ θῦμα	»	γιὰ θᾶμα
»	25	»	παραιτῇ	»	παραιτὴ
296	5	„	ἀχανόπλαστη	„	ἀχνόπλαστη

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος . . . . . σελ. 3
Ἡμερολόγιον . . . . . σελ. 5

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ Π. — *Ὁ Παπαθύμιος* . . . . . σελ. 235
ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ Ε. — *Ναυάρισμα* (ποίημα) . . . . . » 175
» — *Ἐφιάλτης* (ποίημα) . . . . . » 188
ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ Μ. — *Ἡ χωριατοπούλα* (ποίημα) . . . . . » 359
ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Α. — *Τὰ χριστουγ. εἰκονογρ. δελτάρια* . . » 349
ΑΥΘΕΝΤΟΠΟΥΛΟΥ Μ. — *Τί ἰφρόνειδ Γκαῖτε περὶ γλωσσομαθ.* » 353
ΒΑΣΙΛΑΚΑΚΗ ΧΡ. — Ἡ *Μάρω* καὶ τὸ *χωριὸ* (ποιήματα) . . » 218
ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΠΕΤΡΟΥ — Ἡ Ballade *τῆς ὁμίχλης* (ποίημα) . . » 246
— Ὁ *χορὸς τῶν ᾐσκιων* (ποίημα) . . . . » 248
ΒΟΥΤΥΡΑ Δ. Ν. — *Τὸ κακούργημα τοῦ ἱερέως* . . . . » 192
ΒΡΟΜΕΡΟΥ ΑΕΡΟΠΟΣ — *ἐπιγράμματα* σελ.196καὶ286
ΓΜΑΓΚΙΤΣΗ Ν. — Περὶ μοαμεθ. θρησκείας. . . . » 225
ΓΡΥΠΑΡΗ Ι. — Εἰρήνης ὄνειρον (ποίημα) . . . » 78
ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Π. — *Ἀπὸ τὰς δύο διαθήκας* . . . » 118
ΔΡΑΚΟΥΛΗ Π. — Ὁ ἀληθινὸς γάμος . . . . . » 274
ΕΜΠΕΔΟΚΛΕΟΥΣ — *Πένθιμα δειλινὰ* (ποιήματα) . . » 124
» — *Λησμονημένοι σκοποί* (ποιήματα) » 230
ΖΗΤΟΥΝΙΑΤΗ Π. — *Ἀπὸ τὴν Λήκυθον* (ποιήματα) » 99
ΚΑΛΒΟΥ ΑΝΔΡ. — *Αἱ εὐχαί* (ποιήματα) . . . . . » 169
ΚΑΡΑΛΗ ΙΟΥΛΙΑΣ — Ἡ ζωή . . . . . » 67
ΚΑΠΠΑΔΟΚΗ Ι. — Πότε ἑορτάζουν αἱ Ἀλεξάνδραι » 95
ΚΟΥΚΟΥΛΑ Ν. — Τὸ ψοφῆμι . . . . . » 219
— Ἀπομνημονεύματα Κοϊντας . . » 250
— *Πάν* (ποίημα) . . . . . » 297
— Θεατρικαὶ μορφαὶ ἐκ τοῦ Ὠδείου » 342
— Tristi Amori . . . ! . . . » 352

ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ ΜΕΓΑΡΟ

ΚΟΥΚΟΥΛΕ Φ.	Ἐφωτογραφήθημεν	» 119
ΚΟΥΡΤΕΛΗ Ν.	*Καράβι—ἐκδίκησι* (ποιήματα) .	» 347
ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ ΑΡ.	Ἡ ἀνατροφὴ τῆς συγχρόνου Ἑλληνίδος σελ.	23
ΚΩΤΗ	*Θάλασσα δ'ια* ποίημα	» 132
—	*Ὁ λιμοκοντόρος* (ποίημα)	» 157
ΛΙΓΝΑΔΗ Δ.	*Μάννα καὶ κόρη* — *Ὄνειρα πλάνα* (ποιήμ.)	» 273
Λ. ΜΕΛΠΟΜΕΝΗΣ	*Τ' ἀστέρια* (ποίημα)	» 82
ΛΥΜΠΟΥΣΑΚΗ Α.	Ἡ παραμονὴ τ' Ἁη-Βασίλη στὸ Νοσοκομεῖο	» 61
ΜΑΛΑΚΑΣΗ Μ.	*Σὰν ὄνειρο* (ποίημα)	» 250
ΜΕΛΑΓΧΡΟΙΝΟΥ ΑΠ.	*Ὁ ἥλιος βασιλεύει* (ποίημα)	» 195
ΜΠΟΕΜ	Ἡ ἀνακατάταξις	» 102
ΜΩΡΑΙΤΙΝΗ Τ.	Ἡ κατάρα τοῦ Ὑψίστου	» 232
ΞΑΝΘΙΩΤΗ ΑΡΓ.	*Ἀπὸ τὰ συννεφάκια στὴ δύσι* (ποιήσεις)	» 152
ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ ΓΡ.	Ἀπὸ τ' ἀθηναϊκὰ παράξενα	» 39
ΟΚΤΑΠΟΔΑ Κ.	Σκιαγραφία Ἀναξαγορείου Σχολῆς Βουρλῶν	» 172
ΠΑΛΑΜΑ Κ.	*Χειμῶνες* ποίημα)	» 53
ΠΑΛΛΗ ΑΛ.	*Στὴν Ἑλλάδα* (ποίημα)	» 176
—	*Κανάρης* (ποίημα)	» 187
ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ ΑΛ.	Τὸ πνίξιμο τοῦ παιδιοῦ	» 72
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΑΛ.	Μερόπη	55
ΠΕΤΡΙΔΟΥ Ι.	*Ναυούρισμα* (ποίημα)	» 158
ΠΟΛΕΜΗ Ι.	*Γυναῖκες* (ποίημα)	» 37
ΠΟΡΦΥΡΑ Λ.	*Τὸ ἔρημο μυνοπάτι* (ποίημα) . . .	» 140
ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ Θ.	Ἀπὸ τὰς εὐφροσύνους ὡδὰς (ποίημα)	» 203
ΡΑΪΣΗ Π.	*Ἡ Βοσκοπούλα* (ποίημα)	» 204
ΡΟΪΔΟΥ Ε.	Ἱστορία ὀρνιθώνος	» 114
ΣΕΦΕΡΙΑΔΟΥ ΣΤ.	*Τραγούδι πόνου — Ἔλα — Ἀπ' τὰ δικτάστιχα* (ποιήσεις)	» 215
—	Ἀπὸ τὸν Οἰδίποδα Τύραννον. . .	» 234
ΣΗΜΗΡΙΩΤΟΥ ΑΓΓ.	Ἐδῶ κ' ἐκεῖ	» 79
—	*Ὁ ὕπνος τοῦ Δερβίση* (ποίημα) .	» 117
—	Ὁ βοσβὸς πύργος	» 160
—	Ζίλδα.	» 127
—	Ἀλκμάν	» 229
—	*Ὁ Λειτουργὸς* ποίημα.	» 235
—	*Ἀστραία* δρᾶμα.	» 256
—	*Ἀζίζε*	» 264
—	Στὴν πολύλαλιστη Σμυρνιοπούλα	
—	*Ἀγγέλα Φοντριέ* ποίημα.	» 282
—	Κερασοῦς	» 298
—	Ὁ Ἕλλην Δομένικος Θεοτοκόπουλος	» 305
—	Στίχοι σὲ λευκώματα	» 310
—	Δύο—Πόσες φορές—Ξεντεμμένη—Αἰώνια ἀγάπη	» 320
—	*Ἀπὸ* τὸν θεατρικὸν κόσμον—(Μορφαὶ ἐκ τοῦ Βαριετὲ)	» 232
ΣΗΜΗΡΙΩΤΟΥ Γ.	*Τὸ ἐπίγραμμα τῆς Γοργοῦς* . . . (Σιμωνίδου)	» 54
—	Ὁ τραγικὸς μονόλογος τῆς Μηδείας	» 133
—	Τὸ ἀδύνατο πουλὶ—Χειμωνιάτικη νύχτα	» 302
—	Ὁ μεγάλος πνιγμός.	» 304
ΣΗΜΗΡΙΩΤΟΥ ΣΠ.	Θάλασσα, Πῦρ καὶ Γυνὴ κακὰ τρία (μετάφρασις)	» 86
ΣΟΛΩΜΟΥ Δ.	Εἰς Φραγκίσκαν Φράϊζερ (ποίημα) .	» 94
—	Γαλήνη	» 97
—	Ἡ Ἑλλάδα	» 245
—	Τὸ κοπάδι.	» 309
S. P. P.	Χωρὶς τίτλο.	» 85
—	Χωρὶς τίτλο	» 135
ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΤ.	Ὁ τιμονιέρης τοῦ Μιαούλη. . . .	» 177
ΤΑΝΑΓΡΑ ΑΓΓ.	Οἱ ἄνανδροι	» 207
ΤΡΟΒΑΔΟΥΡΟΥ	Τραγουδάκι	» 328
ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΥ Γ.	*Ἡ βασίλισσα Σαββὰ* (δρᾶμα)	» 361
ΦΑΩΡΑ Θ. Χ.	Οἱ ἰατροὶ καὶ τὸ κοινόν, κατὰ τὸν aghetti	„ 142
ΦΩΤΙΑΔΟΥ ΑΛ.	*Ἀπὸ* τ' ἀνοιχτὰ μυστικὰ—Στὸν Πάλλη	» 217
ΧΑΜΟΥΔΟΠΟΥΛΟΥ Δ.	Τὸ μαρτυρολόγιον ἑνὸς κόσμου	» 288
ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ ΧΡ.	*Στὴ μάννα μου* (ποίημα)	» 287
—	*Αἴνιγμα*	» 296

SISMANOGLIO ARCHIVE

ΓΑΛΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

CHARLES DIEHL.	Ἡ Φαμαγούστα (μετάφρ· *Ἀγγ. Σημηριώτου*).	σελ.	43
ΜΕΤΤΕΡΛΙΓΚ	Ποίημα 'μετάφρασις *Ν. Κουκούλα*,	»	60
ΟΥΓΚΩ ΒΙΚΤΩΡ	Ἐπὶ τῆς προμετωπίδος τοῦ «θρύλλου τῶν αἰώνων»(μετάφρ.*Α Σημηριώτου*	»	71
SULLY PRUDHOMME	Στὴν ἄκρη τοῦ νεροῦ—Τὰ μάτια—Ποῦ πᾶν;—Ἱκεσία—Ἡ προσευχὴ (μετάφρ. *Ἀγγ Σημηριώτου*).	»	260
ΓΟΥΣΤΑΥΟΥ ΦΟΥΖΕΡ	Ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος	»	284
ΓΚΥ ΔΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ	Ὁ Κοκὼς (μετάφρ. *Ἀγγ.Σημηριώτου*)	»	111
ΒΕΡΛΑΙΝ	Τραγουδάκι (μετάφρ. *Ν. Κουκούλα*)	»	255

ΑΓΓΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΣΑΙΞΠΗΡΟΥ	Ἀπὸ τὰ σοφὰ λόγια (μετάφρ. *Δ. Βικέλα*.	»	52
		»	281
ΒΥΡΩΝΟΣ	Ἀπὸ τὸν Νέον Ἀρόλδον «Τὸ τραγοῦδι τῆς Ἄδας (μετάφρ. *Π. Ραΐση*)	»	265
***	Ἄνευ ὀνόματος (μετάφρ. *Γ. Μ.*	»	312

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΧΑΪΝΕ	Ποίημα (μετάφρ. *Π Γνεντοῦ*)	»	66
—	» » *Π. Ραΐση*	»	346
ΓΚΑΙΤΕ	Ὁ φαρὰς,ποίημα (μετάφρ. *Π Ραΐση*)	»	70
ΧΑΟΥΠΤΜΑΝΝ Κ.	Κρίσεις, περὶ Νίτσε (μετάφρ S. P. P.)	»	83
ΣΙΛΛΕΡ	Τὸ παράπονο τῆς κόρης (μετάφρ *Π. Ραΐση*).	»	206

ΡΩΣΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΤΟΥΡΓΚΕΝΙΕΦ	Εὐεργεσία καὶ εὐγνωμοσύνη	»	98

ΙΤΑΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΕΝΡΙΚΑ ΓΚΡΑΣΣΟ	Τὰ δυὸ φιλιὰ—Ἡ παληόβαρκα—Ἔλα (μετάφρ. *Ν. Κουκούλα*).		108

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΟΡΑΤΙΟΥ	Ὠδὴ I. 25.(μετάφρ. *Κ. Ὀ*ικονομοδᾶ).	σελ.	223

ΠΟΙΚΙΛΑ

ΓΝΩΜΑΙ Εἰς σελ. 42, 60, 82, 98, 110, 139, 171, 224, 249, 300.

ΑΣΤΕΙΑ Εἰς σελ. 59, 101, 123, 151, 153, 159, 191, 222, 301, 311, 360.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ Εἰς σελ. 135.

Ἡ Σουηδικὴ γυμναστικὴ (ἐπὸ *Βάλκ*) 127

Πῶς ἑορτάζουν οἱ γερμανοὶ τὴ πρωτοχρονιά 136

Ἐκ τῆς *Δημοτικῆς ποιήσεως*. Ὁ κλέφτης τῆς ἀγάπης 331

ΕΙΚΟΝΕΣ

Τισιανοῦ. Ἡ ἀνάληψις τῆς Παρθένου 23.— Τισιανοῦ. Ὁ δοὺξ Γριμάνης λατρεύει τὴν πίστιν 40.— Παύλου Βερονέζ. Ἡ Παναγία μὲ τὸ παιδίον 95.—*Α.* Ἰωαννίδου.—Ἡ χειροτονία τῆς Καλογραίας 97. Ἡ ὑποδοχὴ τοῦ Σερβ. Μητρ. Ἀμασείας Γερμανοῦ 129.— Ὁ μητροπολιτικὸς ναὸς Ἀμισοῦ 145— Ὁ καπετὰν *Γιώργης* Κωνσταντινίδης πασᾶς 161 —Ἡ Κερασοῦς 177.—Ὁ τάφος τοῦ καπετὰν *Γιώργη* 181. —Μαρίκα Κοτοπούλη 209.—Ἐλεονώρα Λοράνδου 225.—Ν. Μέγκουλης 241 —Ὁ Ζωγράφος Ροΐλὸς πρὸ τοῦ ἔργου του 257.—Ἡ Ἑλληνὶς καλλιτέχνις Κλεονίκη Ἀσπιώτου 273.— Ὁ Καπετὰν *Γιώργης* Κωνσταντινίδης Πασᾶς ἐπὶ τοῦ ἀγαπημένου του ὄνου 300.—Ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἕλληνος καλλιτέχνου Θεοτοκοπούλου 305.— Βασιλεία Στεφάνου 325.—Ἀγνὴ Ροζὰν 337.— Ε. Φὺρστ 338.— Λεπενιώτης 340.— Δ. Βερόνης 342.—Σαγιὰρ 345.— Λόλα Δράκου 353.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Οἱ ἐν Ἁγίῳ Στεφάνῳ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Γ. Κ. Γεωργαντίδου

Ν. Ἀποστολίδης, Γ. Κ. Γεωργαντίδης, Στ. Βαλασίδης, Θ. Φωτουρῆς.

Οἱ ἐν Βεβεκίῳ

Εὐγενεῖ φροντίδι διευθυντρίας ἑλλην. Παρθεναγωγείου

Φεβρ. Συμεωνίδου, Α. Κόχηλας.

Εὐγ. φροντίδι κ.κ. Σ. Καρυοφύλλη καὶ Ι. Ἠλιάδου

Ροβέρτειον Λύκειον

Σ. Καρυοφύλλης, Ι. Α. Κυριαζῆς, Στάγκος, Ζ. Γιαννέλλης, Τσομλεκτζόγλους, Πιπερίδης, Δ. Ν. Λινάκης, Κ. Ἀργυράκης, Δ. Λεούσης.

Οἱ ἐν Βλάγκᾳ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Π. Ἰωαννίδου

Δ. Ποιμενίδης (Βλάγκα), Γ. Στογιάνογλους (Βλάγκα), Η. Μαγειρόπουλος (Βλάγκα), Κ. Νικολαΐδης, Δ. Γιαγτζόγλους (Βλάγκα).

Οἱ ἐν Βεσικτὰς

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Δ. Πετρίδου

Γ. Ζ. Λούλιος (ἀρχιτέκτων), Α. Ἀναστασιάδης, Ν. Ι. Ζερβὸς (φαρμακοποιός), Β. Σωτηρακόπουλος, Μ. Γ. Μάγνης, Ι. Νικολαΐδης (ἱερατ. προϊστάμενος), Γ. Π. Μεϊμαρίδης, Δ. Β. Πετρίδης.

Οἱ ἐν Γαλατᾷ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ν. Φωκᾶ

Ν. Ι. Φωκᾶς (πλοίαρχος), Α. Π. Δάνδολος (ἐργοστασιάρχης), Ν. Μουνόπουλος, Εὐαγγ. Παππᾶς, Μ. Κάντιος, Α. Μαγουλᾶς, Ι. Τσίκουλας, Ν. Α. Κανακάρης, Β. Ρίτσος, Δ. Φάλαρος, Ε. Κρητικόπουλος, Ν. Μανωλάτος, Γ. Φωκᾶς, Κ. Χ. Βλάχος, Γ. Ἀγγελάτος, Α. Λίκος.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Κ. Ζαρόκωστα

Κ. Ζαρόκωστας, Π. Γεωργαντᾶς, Σ. Κόκκινος, Γ. Ἀνδρέου, Α. Ζαχαρίας, Ι. Γιακουμάκης, Α. Κοσμέτος.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Γ. Βουρλάκη

Θ. Λουκᾶς, Μ. Ἀλεξάνδρου, Λ. Βασιλειάδης, Ἀδελφοὶ Ἱερομνήμονος, Ἀντ. Συρίγος, Γεώρ. Συριώτης.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Α. Γιαννοπούλου

Α. Γιαννόπουλος, Ι. Ε. Φινόπουλος, Ι. Δ. Πετρίδης, Φ. Γεωργιάδης.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Σ. Κλήμη

Γ. Στεφανάκης, Ν. Φώσκολος (Ζυθοπωλεῖον), Γ. Καλλιάδης (Πρακτορεῖον Mewes), Α. Ν. Μέξης (Librairie Française Pera).

Εὐγενεῖ φροντίδι Γεωργίου Β. Χαλκιᾶ

Ν. Κυριαζῆς (Βισάνη), Γεώρ. Κ. Ἰωαννίδης (μηχανικός), Σωτήριος Ν. Τζάκος, Βλάσιος Παπανικολάου (Πρέβεζα), Δ. Θ. Θεολογῆς (Φοινίκη), Θ. Ν. Γκουβέρης (Βισάνη).

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Γ. Στεφανάκη

Χρ. Ρουτσόπουλος, Α. Στουδίτης, Στ. Κλήμης, Α. Γραμμανδάνης.

Οἱ ἐν Καδήκιοϊ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ι. Πασχαλίδου

Ι. Πασχαλίδης, Ξ. Α. Ἰωαννίδης, Σ. Πασχαλίδης, Ε. Λ. Κωστανάκης (Μ. Τοῦνελ χὶν).
Γ. Ἀσκητόπουλος (καθηγητής), Α. Γαροφαλίδης.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Φλώρας Νικολαΐδου

Φλ. Βενετίδης, Εὐγ. Καρολόγου, Ἄννα Τζούδη, Π. Ἀποστόλου, Γ. Νικολαΐδου.

SISMANOGLIO

Οἱ ἐν Κουσκουντζουκίῳ

Εὐγενεῖ φροντίδι Δ)δος Ἑλπ. Συριανοπούλου

Λ. Σαράφογλους (Δίοδος Χατζοπούλου). Δ. Π. Περδικάρης, Α. Α. Ἰσμυρίδης, Κ. Πολύζος, Κ. Α. Σίλβεστρος (φαρμακοποιός), Ι. Βαλαβάνης, Δ. Κοτζαμπάσης, Γ. Ι. Μουρατιάδης (φαρμακοποιὸς Πέρα), Α. Γ. Βεργιάδης, Δ. Π. Περσίδης (Μακροχώριον), Λ. Περτεπές, Χρ. Ζαχόπουλος (φαρμακοποιός), Ε. Νασσόπουλος, Γ' Σοφιανός, Ἑλπ. Π. Συριανοπούλου.

Οἱ ἐν Μεγάλῳ Ρεύματι

Εὐγενεῖ φροντίδι ἱερολ Λ. Βαΐνίκου

Διάκονος Δ. Βαΐνίκος, Ε. Κράντας, Λ. Ζώνιας, Α. Ι. Μόσχος, Ε. Δ, Ραφανίδου, Α. Π. Μπόλλος.

Οἱ ἐν Πέραν

Εὐγενεῖ φροντίδι Ι. Ρηγοπούλου

Ι. Ρηγόπουλος (ἰατρός) 2, Κ. Α. Μωσνάτος (Χάσκιοϊ), Π. Λαζόπουλος (Χάσκιοϊ), Ε. Παπανικολάου.

Εὐγενεῖ φροντίδι Ἀγαθονίκης Χ. Χρυσανθοπούλου

Ἀγ. Χρ. Χρυσανθοπούλου, Π. Α. Παρασκευόπουλος (ἰατρός), Εὐγενία Καρατζᾶ.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Λ. Λυμπουσάκη

Ε. Βελιτζανίδης (ἰατρός), Π. Τιβέριος, Νικολαΐδης (Σμύρνη), Λ. Λυμπουσάκης, Β. Ἀριστόβουλος, Π. Σταυράπουλος (ἰατρός), Τ. Βασιλειάδης, Γ. Ν. Ἀντωνιάδης (ἰατρός), Βαβάκης (ἰατρός), Π. Καμπανάκης, Ν. Ἰωαννίδης, Ι. Δραγούμης, Σ. Ἀναγιάδης.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Καλόγρια

Καλ. Λουκία, Φετάκη Εὐγενία, Ι. Βασιλάτος Λ. Περιελῆς.

Ν. Βαλαβάνης, Σ. Μπαρκούλης, Μ. Παναγιωτίδης, Λ. Δημόπουλος, Γ. Θ. Σοβατζόγλους, Η. Μακρῆς, Σαγιάννος (ἰατρός), Χριστοφορίδης, Γ. Ξανθόπουλος, Σινιόσογλους (ἰατρός), Η. Κυριακοῦ, Ι. Ζα-

γανιάρης, Πρόκος (διαιτητὴς), Καμπανάκης (ἀρχιτέκτων), Ἰωαννίδης, Τζὼν Χατζόπουλος, Λ. Καζανόβας, Σ. Καζανόβας, Ε. Καραντώνης, Κ. Κωνσταντινίδης, Χασιώτης (2), Βελλιάδης, Π. Μουσοῦρος (πρόξενος Τουρκίας ἐν Κέρτς), Λ. Μαμμέλης, ἰατρός.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Α. Μ.

Λ. Παπαδόπουλος (Ζωγράφειον), Κ. Δημητριάδης (Ζωγράφειον), Στ. Κώστογλους (Ζωγράφειον), Ν. Παπακωνσταντίνου (Ζωγράφειον), Χρ. Μαμελούκας, (Ζωγράφειον), Η. Λ. Ἰωαννίδης, Λ. Ἰωακειμόπουλος.

Εὐγενεῖ φροντίδι Ἰακ. Δραγάτση (Ζωγράφειον)

Ι. Δραγάτσης (2), Μ. Καλυβόπουλος, Λ. Χαζάτης.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Χρ. Γκιόσκα (δικηγόρου)

Χρ. Γκιόσκας, Ι. Παπαδόπουλος, Κ. Κωνσταντάρας, Δ. Χριστάκης (ἰατρός), Χρ. Ἀϊνατζόγλους, Χ. Κουτζούρης.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ι. Ἠλιάδου

Α. Δ. Σταυρίδης, Α. Μουντάφογλου, Λ. Ξυδιᾶς, Ernest Petralli, Κ. Δ. Βλαστάρης, Ι. Δ. Βορίδης.

Οἱ ἐν Λυκείῳ Χρ. Χ" Χρήστου

Ν. Πελέκης, Λ. Βασακόπουλος, Τρ. Θεοδωρίδης, Ι. Μαρκότος, Ν. Ξ. Νούτσης, Γ. Π. Χ" Βασιλείου, Ι. Φ. Δημάρατος, Η. Ι. Καϊμάκης, Ν. Σ. Σαρρῆς, Κ. Ἀρχοντῆς, Ε. Μ. Ράλλης, Π. Α. Κορδοάλης, Χ. Π. Τσακνιᾶς, Π. Ι. Βάθης, Β. Καρακούφας, Κ. Δ. Κωτίκας, Θ. Α. Τζανίδης, Μ. Ι. Μιχελῆς, Λ. Χαρίλαος, Π. Γ. Ἀποστολόπουλος, Α. Τσιλλης, Π. Λοξιάδης, Π. Χ" Γεωργίου, Θ. Ι. Σαρρῆς, Θ. Μ. Παπαθεοδοσίου, Α. Ἀρχοντῆς, Α. Κοντονίκας, Ν. Κρητικός, Θ. Χαριτωνίδης, Π. Τρίπος, Ι. Α. Ἀλατόπουλος, Δ. Ν. Β. Ἰγγλέσσης, Γ. Ν. Κανσφάς, Γ. Λεωνίδας, Σ. Λαζίδης, Δ. Χ. Κοντόπουλος, Ι. Α. Χ" Ἰωάννου, Λ. Α. Ἀντωνιάδης, Γ. Μαγκλῆς, Κ. Π. Δημητριάδης, Ι. Α. Μάνεσης, Α. Α., Γ. Κουκουλήθρας, Σ. Βότσαρης, Δ. Μ. Μανάβης, Κ. Γ. Καρυοφύλλης, Ι. Ἠλιάδης (2).
Ι. Καστέλλης, (Deutche Orient Bank).

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Δ. Παναγιωτίδου

Δ. Παναγιωτίδης (2), Κ. Κωνσταντινίδης, Θ. Δ. Βαξεβάνογλους, Γ. Ρίζος, Ν. Κοσμίδης, Χ. Μηρώδης, Η. Ἠλιάσκος, Ζαφειρόπουλος (βουλευτὴς Μετρῶν), Κ. Ἀναγνωστίδης, Δ. Ἀναγνωστίδης.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Μ. Εὐαγγελινίδου

Μ. Εὐαγγελινίδης, Κ. Κουρουπακάλης, Τ. Πορφιζόγλους, Η. Ν. Φώσκολος

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Π. Ραμφαΐδου

Ἀρχιμ. Κ. Σ. Κεχαγιᾶς (Βαφεοχώριον), Π. Χ. Ραμφαΐδης (Βαφεοχώριον), Γ. Χ. Ζουμπούλογλους.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Κουρεμένου ἰατροῦ

Δ. Παπαδόπουλος (ἰατρός), Δ. Τσάνης (Γραμ. Ἐθν. Φιλ. Καταστημάτων), Κουρεμένος (ἰατρός).

Οἱ ἐν Ταταούλοις

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Δ. Χαλκιοπούλου

Ι. Γ. Σηλεπράνης, Γ. Χαλκιόπουλος, Ἀδελφότης «Πρόοδος», Δ. Χαλκιόπουλος, Κ. Πραξιάδης, Β. Βασιλειάδης, Π. Β. Ἀστρᾶς, Αἰκ. Παναγιωτίδου.

Οἱ ἐν Σταμπούλ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Δ. Η. Σπανοπούλου

Μ. Κομνηνόπουλος, Γ. Σ. Καραούλης, Δ. Η. Σπανόπουλος, Θ. Β. Κιτσιανός, George Voujidès, Michel Bossinis, Κ. Δ. Πασχάλης.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Γ. Γαβριηλίδου

Σ. Χαραλαμπίδης, Φ. Παπαδόπουλος, Σ. Π. Παντελίδης, Ν. Χατζόπουλος, Ξ. Κυριακίδης, Φ. Σταυρίδης.

Οἱ ἐν τῇ Ἐμπορικῇ Σχολῇ Χάλκης

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Η. Γρηγορίου

Γ. Μ. Λεπτουργός, Δ. Α. Φωτιάδης, Μ. Ι. Παπαλάμπρης, Χ. Κυπριάδης, Γρ. Θ. Βελισσαρίδης, Ε. Α. Μπέης, Γ. Ἀγαθοκλῆς, Κ. Παπουτσάνης.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Γ. Ξηρουδάκη

Ἀρχιμ. Ἀρ. Πιπέρας (ἱερεὺς ἐν τῇ Ἑλλ. Ἐμπορ. Σχολῇ Χάλκης), Γ. Ι. Ξηρουδάκης, Ι. Ι. Σουρμελῆς, Η. Δ. Βασιλείου, Γ. Κ. Γεωργιάδης, Δ. Κ. Γεωργιάδης, Α. Χ. Ἑρμείδης, Ι. Ἀντωνιάδης, Χ. Ἰακώβου, Ν. Γουτιάτος, Ι. Λασκαρίδης, Ν. Προκοπίου, Α. Ἀναστασιάδης, Α. Σινοδινοῦ, Στ. Σινοδινοῦ, Θ. Τσούρας, Π. Λεστούνης, Σ. Καπετανίδης, Π. Πανέρας.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Δ. Ἀλεξάτου

Κ. Ἀθανασόπουλος, Τ. Κουγιουμτζόγλους, Δ. Ἀντώνωφ, Μ. Ζαρόκωστας, Ε. Γλαβίνης, Δ. Ζεπολιᾶς, Α. Βαλεριάνος, Μ. Δεληγιάννης, Δ. Σάββας, Σ. Καραβασίλης, Β. Γούναρης, Ν. Μανδαλόπουλος, Ι. Ἀποστολίδης, Π. Περικλέους, Κ. Ἀσβεστόπουλος, Η. Λυκίδης, Δ. Χατζόπουλος, Π. Μανζῶρος, Γ. Κουταβᾶς, Ν. Κριεζῆς, Π. Κουτσουνάρης, Ε. Μελίδης, Η. Βερτράν, Α. Μοίρας, Θ. Μοίρας, Α. Σταυρακόπουλος, Γ. Τσιτσόπουλος, Γ. Δεληγιώργης, Α. Δεστούνης, Δ. Ἀλεξάτος.

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ

Οἱ ἐν Ἀδραμυττίῳ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Δ. Βέλιου

Δ. Η. Καντζος, Γ. Π. Παπαστεφάνου, Β. Μουσικός, Β. Κ. Φραγκούλης, Δ. Γ. Ἰωαννίδου (ραπτεῖα), Γ. Ε. Κασκάλης (διδάσκαλος), Γ. Ι. Κασκάλης, Α. Δαλιώτης, Γ. Ν. Σιβαστός, Α. Ἀποστολίδης, Κ. Παρρᾶς, Α. Σαλαπάκης, Δ. Βέλιος, Ε. Σωκράτους (φαρμακοποιός), Κ. Β. Χαλαλαμπίδης, Μ. Ἰωαννίδης χρυσοχόος), Σ. Μ. Καζάζης, Μ. Δ. Χ'' Εὐστρατιάδης, Ι. Κ. Μισυρῆς, Ε. Γ. Πετρίνης, Σ. Παπάζογλου, Ν. Γ. Χουσοχόου, Φ. Γ. Φουνδανίδης (χρυσοχ.-ὡρολογ.), Γ. Δ. Καραπαναγιώτης, Ν. Χ'' Παναγιώτου, Β. Δαλιώτης, Φ. Βημβακίδης.

Οἱ ἐν Ἀδριανουπόλει

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ἐμμ. Δουλᾶ

Ἐμμ. Δουλᾶς, Ι. Βιαλῆς, Κ. Νικολαΐδης, Γ. Α. Δουκίδης, Γ. Καγκαδῆς, Ι. Σφήκας.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Γ. Λαμπουσιάδου

Γ. Λαμπουσιάδης, Α. Βισιλείου (ἰατρός), Γ. Ἀτμακόπουλος, Π. Ἀθανασιάδης, Α. Στεφανίδης, Θ. Ἰωαννίδης (φαρμακοποιοί), Γ. Ματθαίου, Γ. Γρηγοριάδης, Π. Σ. Ἀλεξανδόπουλος.

Οἱ ἐν Αἴνῳ

Εὐγενεῖ φροντίδι Πρωτοσυγκέλλου Ι. Νικολαΐδου

Πρωτοσύγκελλος Ι. Νικολαΐδης (2), Κ. Φωτεινόπουλος (διδάσκαλος), Α. Γ. Νιώτης, Ξ. Χ. Παπαζογλους, Θ. Χ" Γιανναπούδης, Ι. Κουντουρᾶς, Σ. Ριμιδης, Ἀδελφοὶ Ἐμμανουήλ.

Οἱ ἐν Αἰκατερίνῃ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Θ. Καλφα

Θ. Δ. Καλφας, Γ. Α. Μπλαζας, Γ. Ζουζακίδης, Γ. Ἰωάννου, Α. Τσερεζόπουλος, Δ. Ποταλόπουλος.

Οἱ ἐν Ἀμισῷ

Ι. Μίντσος, Π. Σ. Καλλιάρχης, Ν. Κωτσιώτης, Κ. Μαρούλης, Μ. Σιφοριμίδης, Hélène J. Wilson, Κ. Γρηγοριάδης, Γ. Χούρσογλους, Π. Περιστέκης, Ε. Ζῶτος, Ι. Τσολακίδης, Ν. Σπυνδωνίδης, G. Toron, G. Mavridès, Dr Elie I. Constantinidès, Μ. Ν. Ἀφθονίδου, Χ. Στουγιαννίδης, Κ. Κιζιρογλου (10), Α. Ε. Κωνσταντινίδης, Μ. Ν. Κιζιρογλους, Σ. Συμεωνίδης (ἰατρός), Χ. Ι. Σωτηρίδης (δικηγόρος), Fouat Djemil (Chimist), Θ. Δημητριάδης (φαρμακοποιός), Α. Ἀντωνιάδης, Θ. Θαλασσινός, Δ. Χ. Παπαδόπουλος, Κ. Κουκούλης, Δ. Παπαδόπουλος, Γ. Οἰκονομίδης, Π. Ι. Γεωργαντζόγλους (ὀδοντοϊατρός), Χαιτίδης (φαρμακοποιός), Α. Ἀντωνιάδης (4), Θ. Ν. Μιχαηλίδης, Χ. Τσιντζᾶς, Δ. Ἀρῶν, Μ. Λευτιάδης, Ν. Χ. Νασούρης, Ὀλ. Τζ.ροῦλου (2), Α. Σταυρούλογλους, Ἀδελφοὶ Χ" Σάββα, Κ. Βουδούρογλους, Σ. Σουτσιακάδης, Σ. Ἀνταβαλόγλου, Ι. Καλόγλου, Σ. Καρυοφύλλης, Ε. Γρηγοριάδης, Ι. Παγιάτογλους, Κ. Βουλκίδης.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Κ. Παπάζογλου

Ἀλ. Δημητριάδης, Ν. Εὐαρίδη, Κ. Παπαζογλου, Α. Βικιάρης, Σ. Παπαδόπουλος.

Οἱ ἐν Ἀνάπᾳ (Ρωσίας)

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ν. Μουμουλίδου

Στ. Γιαννάκης, Γ. Ψάλτης, Ν. Κατσογλους, Ι. Ε. Μουράτωφ, Π. Ἐλευθέριος, Α. Καρυοφύλλης, Μ. Θωμαΐδης, Γ. Μαυρόπουλος, Γ. Π. Ἀφουζινίδης, Ν. Γ. Τριποδίτωφ, Στ. Συκεώτωφ, Ἀν. Μουμουλίωφ, Ἀπ. Μουμουλίωφ, Ν. Μουμουλίωφ.

Οἱ ἐν Ἀρτάκῃ

Εὐγενεῖ φροντίδι διασ. Κ. Σ. Κυριακοπούλου

Σ. Κυριακοπούλου (διευθ. τοῦ Παρθεναγωγείου), Μ. Δ. Ψαθέρης, Ε. Κουρκουτῆς, Δ. Χ" Χαράλαμπος, Π. Χ" Καλαθέρης, Χ. Παρούτη.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Α. Κόρακα

Χαρ. Κ. Γρηγορείτα, Δροσ. Ε. Παπαϊωάννου, Δόμνα Ν. Κόρακα, Εὐγενία Οἰκ. Διούτσα, Ν. Μακρῆς, Α. Αὐγερινός, Ν. Πουκιᾶς, Ν. Δ. Χ" Ἰωάννου, Δ. Μουζᾶς, Στ. Φραντζῆς, Μ. Καλφόπουλος, Κ. Κάλφας, Θ. Ι. Χαλδατζῆς, Π. Γ. Δούκας, Ι. Παπαναγιώστου, Ι. Γ. Μιχαλόπουλος, Σ. Δ. Μουστυδίλης, Χρ. Τάγης, Χρ. Στ. Κόριζας, Α. Γκίκας (πλοίαρχος).

Οἱ ἐν Μικρῷ Βακάλικοϊ

Εὐγενεῖ φροντίδι αἰδεσ. Οἰκονόμου Ι. Μαντζουρανίδου

Οἰκονόμος Γ. Μαντζουρανδης, Χ. Οἰκονομίδης (διδάσκαλος), Ι. Παναγιώτου, Σ. Ἀναστασίου, Χ. Ἰωαννίδης (ψάλτης), Θ. Σ. Μιμαλόπουλος, Ν. Α. Παπαζογλους, Κ. Α. Ἰσποβίτης, Π. Ι. Βλαχόπουλος, Η. Χαραλαμπίδης, Κ. Ν. Παπαδόπουλος, Χ. Κωνσταντίνου (Σκούταρι), Χρ. Π. Καζανέγρας (παντοπώλης), Μ. Σ. Δενεζόπουλος, Ν. Π. Σακελλάριος (ἀρτοποιός), Ε. Κωνσταντίνου (κρεοπώλης).

Οἱ ἐν Βελβεντῷ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Χ. Γ. Βαλσαμοπούλου

Χ. Γ. Βαλσαμόπουλος, Χ. Ν. Ἀσωπόπουλος, Γ. Δ. Παπαδημητρίου, Θ. Παπαγεωργίου (ἰατρός), Ι. Μ. Βίτσης.

Οἱ ἐν Βερατίῳ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Π. Κόνα

† Ὁ Βελεγεζάων Βασιλεύς, Π. Κόνας (διακηνύφος), Ν. Ψάτου (ἔμπορος), Α. Κέντρος, Δ. Ε. Πρωΐτης, Π. Κυτσιλίδης (ἰατρός), Δ. Γέρτος, Κ. Μ χας (ἰερεὺς ὀψάλτης), Κ. Συναφωνίδης, Σ. Χ. Τζήμος, Γ. Καρβουνάρης, Χ. Α. Γουζκωνάκης, Σ. Η. Τσιμητάκος.

Οἱ ἐν Βιζύῃ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Μ. Σ. Παπαδοπούλου

Μ. Σ. Παπαδόπουλος, Ι. Πέτρογλους, Δ. Λιθοξόος, Κ. Παπαγεωργίου, Ι. Ε. Μιχαηλόπουλος, Μ. Α. Χατζόπουλος, Δ. Ν. Ράπτης, Κ. Θ. Ἀρσακατζίδης, Μ. Α. Ζιγιδῆς, Β. Α. Διρμανόπουλος, Κ. Παπαπαναγιώτου.

Οἱ ἐν Γάνῳ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Α. Ζαχαριάδου

Σοφία Σ. Ἀνθωτίδου, Πολυξ. Θεοδωρίδου, Φ. Δ. Ζαχαριάδης (ἰατρός), Ι. Ν. Γιαννακούλιας, Μ. Α. Δουλουδόπουλος.

Οἱ ἐν Γενῇ-Σεχίρ (Τροίας)

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Δ. Πρίζου

Σ. Χαραλαμπίδης, Δ. Χ. Πρίζος, Ι. Χ" Ἀνδρίου, Δ. Παπαδόπουλος, Κ. Σαροπούλης, Ν. Κ. Παρασκευαΐδης, Α. Δ. Δουκαρίδης, Τρ. Τριανταφυλλίδης.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ζ. Καστελλόζη

Γαβρ. Στεφανίδης, Ι. Χ" Ἀνδρίου Βλαβιανίδης, Ε. Σκαλτσούνης (ἱεροψάλτης), Ἀντ. Ἀσπράκης.

Οἱ ἐν Γκιουμουλτζίνῃ

Εὐγενεῖ φροντίδι δ. Σοφ. Ἀργυρίου (Δ)τρίας τοῦ Παρθεναγ.)

Δ. Ζωΐδης, Ἐλ. Ὀρφανίδου, Χρ. Σταυρίδου, Εὐαγγελικὴ Τσανακλῆ, Φανὴ Ι. Πετροπούλου, Ἁγνὴ Κλειδίου, Θάλεια Ζ. Στάλιου, Ἀμαλία Παυλίδου, Ἀσπασία Χρηστίδου, Α. Χρηστίδης (ἰατρός), Χαρ. Μπαγιώτα, Εὐδ. Σκουτέλη, Παλλὰς Ἐργάνη Σ. Α., Λίκ. Ἡλιάδου, Μαριάνθη Κωνσταντίνου, Ἀμαλ. Δ. Πετράκη, Β. Ἀδαμαντίδου.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Σ. Α. Κομνηροῦ

Σ. Γιαννάκαινας, Κ. Μούλογλους, Ἀθ. Θιοχαρίδης, Β. Τσιουρίδης, Κ. Ἰωαννίδης, Μ. καὶ Π. Γρατζόγλου, Ι. Ἀθανασιάδης, Σ. Χ. Μπάσμπας, Μ. Μισχίδης, Δ. Σαράφογλους, Α. Μαρασίογλους, Α. Φορμόζης, Ν. Α. Χρηστίδης, Ι. Σκουτέρης, Κ. Λασκαρίδης, Λ. Ζησιάδης, Σ. Α. Κομνηνός.

Οἱ ἐν Γρεβενοῖς

Εὐγενεῖ φροντίδι Ν. Φ. Κουσίδου

Ν. Φ. Κουσίδης, Ἀδελφότης «Μέγας Ἀλέξανδρος»

Οἱ ἐν Δεδέαγατς

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Θ. Προδρόμου

Θ. Προδρόμου, Ι. Παπαπαναγιώτου, Κ. Πολυμένης, Π. Λεφάκης (ἰατρός), Ν. Χατζηδάγιας (διδάσκαλος), Ν. Περδικάρης (φαρμακοποιός).

Οἱ ἐν Δελβίνῳ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Μ. Μουζίνα

Γ. Σπυράκης, Ι. Δούβας, Ἀθ. Γ. Ἀθανασιάδης, Ἀρχιτραπ. ἐπίτροπος Οἰκονόμος Παπᾶ Στέργιος, Κ. Τσιτζῆς, Μ. Μουζίνας, Π. Κ. Κουκουλάρης, Κ. Ε. Τζουλάφης, Ι. Β. Πουρνάρης (Πωγὼν Βοστίνα), Δ. Ἀθ. Γιάννου (φαρμακοποιὸς Π. Βοστίνα), Χ. Γ. Δούβας (Π. Βοστίνα), Δ. Μ. Βασιλειάδης.

Οἱ ἐν Δεμιρδεσίῳ

Εὐγενεῖ φροντίδι αἰδεσ. Β. Παπανίκα (ἐφημερίου)

Ἱερ. Ν. Πρωτοπαπᾶς, Ἱερ. Β. Παπανίκας, Ὀδ. Σπυρίδης, Γρ.

SISMANOGLIO ΜΕΣΑΙΩΝ

Μοναχὸς Βατοπεδινὸς (Μουδανιὰ), Γ. Κ. Εὐγενίδης, Κ. Ἰλαντζῆς, Π. Β. Ἰλαντζῆς, Χ. Χ΄΄ Ν. Φραντζεπέρης, Π. Θ. Ἀδαμίδης (Κων)πολις), Ι. Χ. Κωτζαμπιγκλῆς (Κων)πολις), Ε. Χατζηϊωάννου, Γ. Α. Κριωνᾶς, Π. Εὐαγγελίδης.

Οἱ ἐν Δοβιράνῃ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Π. Ἀσημενιάδου

Α. Παπαϊωάννου, Θ. Δ. Κουκουλούδης, Χ. Γ. Ἀδίδης, Κ. Ν. Οὐζούνης, Χ. Χ. Ἀσημενιάδης, Ζ. Ε. Βρεζλῆς, Π. Ῥ. Στέκου, Δ. Χ. Γούνης, Ε. Γ. Νίκας (ἐξ Ἀϊβατίου), Ν. Στ. Μερτζίδου, Α. Μαυρουδῆ, Α. Παπαχρήστου, Σ. Ποταμιάνου.

Οἱ ἐν Δοξάτῳ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ι. Χ. Σαφαρίκα

Ἰ. Χ. Σαφαρίκας (ἰατρός), Π. Α. Βαρτζόπουλος, Θ. Νικολαΐδης (φαρμακοποιός), Ἀναγνωστήριον Σωματεῖον «Οἱ Φίλιπποι», Ι. Γ. Νάνος, Μ. Α. Καραγκεβρέκης.

Οἱ ἐν Δράμᾳ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ε. Ἀθανασιάδου

Μ. Χ΄΄ Ἀγγέλου (Σέρραι), Ε. Ἀθανασιάδης, Δ. Μασουρόπουλος, Δ. Μικρούλης, Victoire de Vilas, Γρ. Δημητρίου, Β. Γρηγοριάδης, Ἱερολ. Δ. Κάρατζης.

Οἱ ἐν Ἐσκῇ Σεχὶρ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Κ. Στεργίου

Κ. Στεργίου, Γ. Σκυμιάδης, Δ. Δεσποτιάδης, Σ. Χ. Χαραλαμπίδης, Α. Ἀναγνωστίδης, Θ. Πελαργιάδης, Φιλεκπ. καὶ Γυμν. Σύλλογος «Ἡ Πρόοδος», Β. Γ. Μποσταντζόγλους, Κ. Βεδούρης, Ι. Τσιμενίδης, Ἀδελφοὶ Ζιούρκ, Δ. Παπαδόπουλος, Α. Βασιλειάδης, Ζ. Β. Ριζου, Ι. Καραγιαννάκης, Μ. Ἀσημακόπουλος, Ν. Γ. Σῶκος.

Οἱ ἐν Ζουγκουλδάκ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Π. Ἀναλλῆ

Π. Ἀναλλῆς, Γ. Δοκίδης, Α. Σαντικος, Ν. Α. Βουγιούκας, Α. Στεφανίδης, Γ. Β. Παπαδόπουλος, Χ. Χ΄΄ Σταυρίδης, Ζ. Χριστοφορίδης, Ε. Γ. Ἐλευθίρας, Δ. Βιτσάρης, Ε. Φράρης, Χ. Χαραλαμπίδης, Ι. Δεύτας, Γ. Κ. Ἀμβουλός, Γρ. Τετίων.

Οἱ ἐν Ἡρακλείᾳ (Μαρμαρᾷ)

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Κ. Παπαγιαννίδου

Κ. Παπαγιαννίδης, Γ. Ἀναστασόπουλος (τουρκιστής), Μ. Γ. Σαραντίδης, Μ. Σ. Κόκκινος, Κ. Δ. Μιχαηλίδης, Α. Σ. Χ΄΄ Βαχαρίδης, Σ. Β. Εὐδοξιάδης, Α. Μ. Ἀποστολίδης (μαραγκός), Μ. Σ. Σταυρίδης.

Οἱ ἐν Θεσσαλονίκῃ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ε. Καναλλοπούλου

Ε. Καναλλόπουλος, Α. Χαλκιόπουλος, Δ. Ζώνης, Σ. Α. Ἀστεριάδης, Α. Παλμίδης (ἐν τῷ Γεν. Προξ. τῆς Ἑλλάδος), Δ. Γ. Μαργαρόπουλος (ἰατρός), Α. Παπάζογλους (ἰατρός), Ἀθ. Καλλιδόπουλος, Ἱερὰ Μονὴ Ξηροποτάμου, Π. Μαυρουδῆς (γεν. προξ. Ρωσίας), Νέα Λέσχη, Π. Παναγιωτίδης, Ι. Χρυσίφης, Μ. Τζουμερτζκος, Γ. Ρουσσέα, Κ. Ἀγγελάκης, Γ. Σαμαρᾶς.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Χ. Χάρακα

Χ. Χάρακας, Δ. Νάκος, Π. Σωκρατείδης, Γ. Χατζηγεωργίου, Θ. Ι. Βλαχνήμης, Ρήγας Ι. Παραβύρας, Ι. Γεωργιάδης, Ἐλ. Ἀποστολίδου, Μ. Χ. Σωτηρόπουλος, Γ. Π. Ρούτης, Εὐαγγ. Π. Βλαχόπουλος, Δ. Χρηστίδης, Α. Ν. Βλαχτσιδάνου, Ε. Σταύρου, Θ. Α. Ράπτης, Ἀδ. Νικολάου, Μ. Τριανταφύλλου, Θ. Δεληβασίλης, Χρ. Γ. Χρηστίδης.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Δ. Χατζοπούλου

Α. Ἀλεξιάδου, Φ. Ἰωαννίδης, Κ. Πισουρίκας, Μ. Παπαγιάννης, Μ. Κίννας, Γ. Διαμαντίδης, Ι. Τότσκας, Ἀδ. Μουδοπούλου Ι. Γεωργιάδης, Ν. Μπαχαράκης, Καραδήμου καὶ Σταμούλης, Γ. Σούρλας (Μοναστήριον).

Οἱ ἐν Ἰνεπόλει

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Π. Τετίωνος

Π. Τετίων (διευθυντὴς τῆς Κεντρικῆς Σχολῆς), Ι. Δ. Γιαννᾶς, Ι. Σ. Ἰασονίδης, Χρ. Π. Γουναρίδης, Ι. Μακεδονόπουλος, Ι. Γα-

λανός, Α. Σ. Οἰκονομίδης, Π. Πουπουλίδης, Δ. Ι. Πασχαλίδης, Χρ. Ι. Ἐτγιενίζ

Οἱ ἐν Ἰωαννίνοις

Φροντίδι κ. Ι. Π. Στ. Ἰωαννίδου

Ἰωάνν. Π. Στ. Ἰωαννίδης καὶ Σκς (20).

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Α. Πελλέκη

† Ὁ Ἰωαννίνων Γεράσιμος, Φ. Βριζόπουλος, Μ. Μπρωκούμης, Α. Φορτουνόπουλος, Μ. Χριστοδούλου, Γ. Τσοπολαΐδης, Δ. Τσάρτης, Α. Καρακώστας, Στ. Βέλλης, Β. Ἀποστολίδης, Α. Χατζήγλους, Ἀλ. Πελλέκης (4)

Οἱ ἐν Καβάλλᾳ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Σ. Παπαναστασίου

Α. Δημητρακόπουλος, Ι. Δημητρακόπουλος, Θ. Δ. Φίσσας, Ε. Κωνσταντίνου, Ι. Κωνσταντινίδης, (ποιητής), Ν. Πολυχρόνης, Ν. Κ. Ἀντωνάρας, Κ. Μ. Πουλίδης, Μ. Α. Κολοκύθας, Θ. Ζησιάδης, Α. Τριγκόπουλος, Ζ. Θ. Σάρκας, Στ. Κ. Παπαναστασίου, Γ. Α. Παπαναστασίου (Ξάνθη), Κ. Ακυπρίδης, Ν. Σερδάρογλου, Στέφ. Τσάκου, Ε. Παπαστεργίου.

Οἱ ἐν Καλλικρατείᾳ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ἀθ. Γάγαλη

Α. Βλαστὸς (ἰατρός), Ι. Δημητριάδης, Π. Θωμᾶ, Α. Σαραντίδης, Β. Μιχαηλίδης, Π. Κωνσταντῶτζος (φαρμακοπ. Μ. Τσακμετζέ), Κ. Μανουηλίδης (Μ. Γιακμετζέ), Ζ. Ἀσημακοπούλου (Ἑξάστερον), Φ. Μιχαηλίδου, Μ. Ὀνουφρίου (Κων)πολις), Β. Ἀγγελίδης (Δημοκράνια), Δ. Θ. Βαϊρακωτσάνη, Σ. Η. Εὐλαμπίδης.

Οἱ ἐν Καλλιπόλει

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. κ. Κ. Ι. Φιλάνδρου καὶ Ι. Ξένου

Κ. Ι. Φίλανδρος, Ι. Δ. Ξένος, Ι. Δ. Θεοδωρίδης, Δ. Ν. Χαιτουρίδης, Α. Γ. Μπακάλμπασης, Σ. Α. Μάρθας, Κ. Α. Γιαννακάκης, Γ. Ὀνουφρίου, Μ. Ἰωαηφίδου, Δ. Ν. Χαλαμπάλας, Κ. Ι. Ονουφριάδου, Κ. Α. Κωνσταντινίδη, Γ. Α. Μαμαῆς, Σπ. Μ. Τζαναβάρης, Β. Α. Δημητριάδης, Ν. Κ. Κουμαριανός, Ἀγλ. Πούμπουρα, Κ. Μακρῆς, Κ. Σαραγιώτης, Μ. Δ. Ἀργυριάδης, Η. Γ. Βιρντκος, Κ. Μ. Παντερμαλῆς, Δ. Λ'' Κοτμᾶ.

Οἱ ἐν Κασταμονῇ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ι. Ἀργυροπούλου

Ι. Χ. Τσαμάνογλους, Λ. Ἀρσλάνογλους, Χ. Μακρίδης, Ι. Β. Μιχαηλίδης, Β. Θ. Χ'' Βασίλογλου, Ι. Θ. Συμεωνίδης, Α. Ν. Παπαδόπουλος, Γ. Παπαδόπουλος (ὀδοντοϊατρος), Ν. Τσισμάνογλους.

Οἱ ἐν Καστορίᾳ

Εὐγενεῖ φροντίδι Ἁγ. Καστορίας

† Ὁ Καστορίας Ἰωακεὶμ, Α. Δ. Μαυροβίτης (ἰατρός), Λ. Δ. Μαυροβίτης (δήμαρχος), Δ. Γ. Τζήμας (δικηγόρος), Ν. Β. Βασβέας, Πρωτοσύγκελλος Νικόλαος.

Οἱ ἐν Κερασοῦντι

Εὐγενεῖ φροντίδι Πατρὸς Κυρίλλου Π. Οἰκονόμου

Οἰκονόμος Κύριλλος Παυλίδης, Ν. Τσικαλιώτης, Ι. Σουρμελῆς, Γ. Ἀσλανίδης, Στ. Μ. Παρασκευᾶς, Π. Χ. Κερασίδης, Ἀλ. Κ. Πισάνη, Π. Χ. Ἐρυσίδης, Ε. Στεφανίδης, Γ. Γούναρης, Π. Γ. Μακρίδης, Α. Ἑρμειδης, Στ. Παυλίδου, Α. Γ. Νεοφύτος, Φιφὴ Παυλίδου, Β. Ι. Ἰκτρόπουλος, Π. Δημητριάδης, Ἐλ. Μυλέως, Γ. Παπαδόπουλος, Π. Ἀλεξανδρίδης, Α. Νασούρης, Ν. Ι. Ἰασωνίδης, Ν. Σασολίδης, Ν. Ι. Σφαιρόπουλος, Ἀδελφοὶ Ἐμιρζᾶ, Καρ. Δ. Στεφανίδης, Π. Φιλουκίδης, Π. Ε. Στεφανίδης.

Εὐγενεῖ φροντίδι Οἰκονόμου Κωνστ. Χιωτῆ

Κ. Η. Τομπούλης, Π. Παπαζήγλους.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ἀθ. Παπασμύρη

Π. Ι. Χ'' Παύλου, Ἀγαθάγγελος Ἱεροδιάκονος, Γ. Δεληκάρης, Λ. Α. Δεληκάρης, Α. Ν. Λειτουργίς, Γ. Α. Παπασμύρης, Γ. Ἀλ. Ἱορδανόπουλος, Π. Γ. Παπαδόπουλος, Φ. Ν. Τζιλιγγίρης, Δ. Α. Δεληκάρης, Γ. Στεφανίδης.

Οἱ ἐν Κεσσάνῃ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. κ. Ἀδελφῶν Τριανταφυλλίδου

Πρωτοσύγκελλος Ι. Τζαννέτης, Στ. Νικολάου, Γ. Βουλκίδης, Κ. Α. Δορούκας, Π. Σ. Ζωγραφόδης, Α. Εὐλαμπιάδης, Φ. Γεωργιάδης, Ι. Ε. Τουρτσαμπιλμέζ, Ἀδελφοὶ Τριανταφυλλίδου, Κ. Ν. Ὀζουνοπούλου, Γ. Καραγιώργης.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Παρ. Ι. Ζούρα

Α. Βασιλείου (ράπτης), Χρ. Α. Βαμβακίδης, Ι. Α. Δαμασκηνίδης, Α. Εὐλαμπιάδης, Ι. Α. Λουκμίδης, Κ. Ι. Καλπούκης, Τ. Ι. Καδύγλου, Α. Ι. Κουδιλῆς, Σπ. Παντελῆς, Στ. Κωστάκης, Φ. Γ. Παπαδόπουλος, Α. Γ. Βλαχόπουλος, Π. Ι. Ζούρας.

Οἱ ἐν Κοζλοῦ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Θ. Κυρίου

Θ. Δ. Μεϊμάρης, Σπ. Κωνσταντινίδης, Ι. Φωφρέντης, Σ. Α. Συμεώνογλους, Ι. Γεωργιάδης, Α Θ Ταπάγλου Θ. Ι. Κυρίου.

Οἱ ἐν Κυδωνίαις

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Α. Σαρίχου

Α. Σανίκος, Ὄλγα Χαϊτωνος, Σ Κουστελλίδης, Ε Σταματόπουλος (μαθητὴς γυμνασίου), Δ. Κυριακίδης (μαθητὴς γυμνασίου), Ε. Καμπούρογλους, Ι. Ε Παπουτσῆς (μαθητὴς γυμνασίου), Γ. Ν. Κωτσίνης (μαθητὴς γυμνασίου), Α. Παπαϊωάννου (μαθητὴς γυμνασίου), Ν. Χ'' Νικολάου (μαθητὴς γυμνασίου) Ἱερεὺς Π. Δ. Σάλτας, Δ. Γ. Ὀρφανίλλης, Κ. Μισέρ, Ἰωάννου, Babè Al Gouta, Ν. Φ. Γιαννέλης.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Α. Φωτιάδου

Α. Φωτιάδης, Ν. Γ Βαφειάδης, Α. Α Σταντζιλιώτης, Σ. Π. Ἀγγελάρας, Ἀθ. Παπαδόπουλος.

Οἱ ἐν Δήμνῳ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ἀνδρ. Εὐαγγελίδου

Πρωτοψάλτου τῆς Μητροπόλεως

Π. Βάρδας, Ι. Μαυροθαλασσίτης, Παπᾶ Ἄγγελος Μιχίλης, Ἱερεὺς Μητρ. Ἄγγελος Βενιζέλος, Δ Δημόπουλος, Χ. Παρισίδης.

Οἱ ἐν Μαγνησίᾳ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Π. Διαμαντοπούλου

Ι. Καναρής, Ἱππ. Χριστοδούλου, Ε. Χριστοφίδης, Κ. Βιζύρογλους, Ε. Ἀντωνιάδης, Β. Εὐαγγελινός, Δ. Τριγκατζόπουλος, Ἀντ. Κλάρας, Α. Σαριτσάμογλους, Γ. Ταπαντζόγλους, Π. Μ. Δημητριάδης, Ν. Στάνης, Α. Μπάμπατζης, Ν. Δροπόπουλος, Π. Διαμαντόπουλος.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Α. Πετρίδου

Ι. Φαγεσύλης (ἰατρός), Ι. Βλάχος (ἰατρός), Β. Νικολαΐδης (φαρμακοποιός), Δ. Πετρίδης (ἰατρός), Μ. Βουγιούκας, Ι. Χ'' Κ Τριγκατζόπουλος, Π. Παλαιολόγος, Ι. Βιζύρογλους Ν Θίμελης, Α. Τσόπουλος, Φ. Βίρβιρης, Χ. Μπαϊντερλῆς, Π. Μουράτογλους, Χ. Μουράτογλους, Ν. Μαξούρης.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Κ. Μισαηλίδου

Κ. Μισαηλίδης, Ε. Καρακάσης, Ι. Βιζύρογλους, Ν. Θίμελης, Α. Τσόπουλος, Δ. Χ'' Κ. Τριγκαζόπουλος, Ι Χ'' Κ. Τρίγκατζης, Ι. Διαμαντόπουλος (Φιλαδέλφεια), Γ. Λεοντιάδης (Ἀξάριον), Ε. Χ'' Σαράντου (Γιαγιάκιοϊ), Δ. Διδιγιὰν (Καϊσλάρ), Δ. Γιαννόπουλος (Σῶμα), Ε. Εὐαγγελόπουλος (Τσομπανησιά), Δ. Ξινάκης (Χαμηδιέ), Ε Δεσποτόπουλος (Χορόσκιοϊ), Κ. Πρασσᾶς (Καδαμπᾶ), Α. Κομαντόπουλος (Φιλαδέλφεια), Δ. Παπαζόγλου (Γιαγιάκιοϊ), Γ. Χρηστίδης, Νέα Λίσχη, α'Ἐθν. ἀναμορφωτικὸς Σύλλογος», α'Ἑλληνικὸ ἀναμορφ. Σύλλογος» (Κιρκαγατσίου)

Οἱ ἐν Μαλγάροις

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Γ. Κλεανθίδου

† Ὁ πρωτοσύγκελλος Ἰωακεὶμ Ι. Καλαφάτης, Στ. Δ. Τηλκίδης, Ι. Χ'' Δημητρίου.

Οἱ ἐν Μαρμαρᾷ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ι. Ἰορδανίδου

Ι. Ἰορδανίδης, Ι. Θ. Κυπαρισσίδης, Χρ. Μ. Τσιρίζος, Δ. Θ. Ἀναστασιάδης, Χ. Σ. Ἀντωνιάδης (Προάστειον Μαρμαρᾶ).

Οἱ ἐν Μιτυλήνῃ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Δ. Βαλάκη

Ν. Φρονιμόπουλος, Θ. Ν. Ἀργυριάδης, Π. Γ. Ζωγράφος, Γ. Α. Σουλιώτης, Ε. Δ. Μολυβιάτης, Ι. Ἐλευθεριάδης, Α. Ν. Μιρέντζος, Δ. Παύλου (δικηγόρος), Γ. Π. Φραντζῆς, Παπαπαναγιώτης, Α. Ἀθανασιάδης, Παπακωνσταντῖνος (ἐφημ. Ἐλεφαντῆ), Παπανικόλαος (ἐφημ. Ἀγ. Θεράποντος), Θ. Δ. Κάλλεγος, Ε. Παχὺς (Σκόπελος Γέρας), Ε. Κ. Καραβατάκης, Ε. Α. Σάββας, Ε. Χριστοφίδης, Π. Στυλιανοῦ, Γρ. Γρηγοριάδης, Χρ. Μαυρομμάτης (Σμύρνη), Π. Σ. Τζελαΐδης, Δ. Βαβούρας, Π. Α. Σάββας, Ε. Δ. Γιαννικέλλης (διδ. Μεσαγροῦ), Ν. Π. Εὐστρατίου (διδ. Ἀνεμώτια), Τρ. Α. Παπαδόπουλος (Ἀνεμώτια), Γ. Μιχαὴλ Μίτσας Κουρτζῆς, Ε. Βατίδης, Ἐμμ. Σ. Σταματόπουλος, Κ. Θεοδωρίδης, Κ. Ἀναγνώστου, Γ. Ἰωαννίδης, Β. Γρηγορίου, Ε. Κυριαζῆς (ἰατρός), Κ. Ε. Διαμαντόγλους καὶ Ἀδελφοὶ Παρασκευᾶ (Συκαμιεῖς), Δ. Κύπριος, Π. Μ. Γαλιτσέλλης, Ν. Β. Μακρόλης, Α. Π. Χ'' Προκοπίου, Η. Νταρέλλης, Δ. Χριστοφίδης, Μ. Π. Φιζάνος καὶ Θ. Παπανικολάου (ἐν Ἀγιάσσῳ), Μιλτιάδης Συμεωνίδης.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Α. Σαμαρίδου

Μ. Σ. Ἀχίλιος, Κ. Ε. Μελαδινὸς καὶ Γ. Μ. Τραγένης (ἐκ Πλωμαρίου). Π. Γ. Γέσεκας, Π. Ε. Σουρλάγκας, Μ. Χ'' Μιχαλάκης, Α. Βαρελτζίδης, Ε. Βρανᾶς, Μ. Ε. Σκιεπάρης καὶ Πρ. Ταπανλῆς (Παππάδος), Γ. Η. Χ'' Γιάννης (Σκόπελος).

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Α. Μαρεγκλῆ

Κ. Ι. Ἀβραμίδης, Α. Μαρεγλῆς, Ι. Κάπετζης, Michel Montanari, Χρ. Καρατζᾶς, Ι. Π. Χ'' Χριστόφα, Ἀντ. Δ. Μουζάλος, Ε. Δ. Νεραντζόπουλος, Ν. Σάββας, Π. Βαφειάδης, Π. Ι. Βαφειάδης, Γ. Στ. Χρυσόγλους, Ε. Δ. Ἀνδρόνικος, Ἀρχιμ. Α. Λεόντιος, Δ. Γκυρτζιώτης.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Π. Ἐλευθεριάδου

Α. Ι. Κράτης (Μόλυβος), Α. Σ. Νικήτας (Πέτρα), Κ. Ν. Καζάζης (Μόλυβος), Π. Σ. Χαλάμπους (Πέτρα), Π. Π. Ἐλευθεριάδης, Ι. Κ. Κρέλλης, Α. Λουκίδης, Τ. Δ. Καζάζης, Δ. Μ. Σάββας, Μ. Σ. Σέρτογης, Κ. Καπετὰν Γιάννης.

Οἱ ἐν Μοναστηρίῳ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Α. Ζάλλη

† Ὁ Πέτρος Αἰμιλιανός, Π. Γραικός, Γ. Ν. Σούρλας, Δ. Βοϊνίδης, Ι. Μυλωΐτης, Σ. Γ. Δεύμας, Ν. Χ. Γεωργιάδης, Δ. Μώλου, Ν. Οἰκονόμου, Κ. Ζωλλῆς, Γ. Κίλης, Τσακωνέου.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Δ. Παπαπαύλου

Α. Παπαπαύλου, Χ. Δονάτος, Δ. Ἀνδρεάδης, Ι. Οἰκονομίδης, Θ. Πιλοπίδας.

Οἱ ἐν Μοσχονησίοις

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ἐλ. Ν. Νικολαΐδου

Ἑλένη Ν. Νικολαΐδου, Αἰκ. Α. Τσακίρη, Μ. Ε. Κυπραίου, Αἰμ. Κ. Τσακίρη, Εἰρήνη Δ. Νικολαΐδου, Ὄλγα Γ. Φιλώρου, Μαρ. Ε. Ἀζώτου, Μαρ. Ν. Χατζῆ Μάρκου, Ἀγγ. χήρα Γ. Ψηρούκη, Α. Ε. Ἀναγνωστῆς, Α. Σ. Στεφανίδου, Ἐλ. Κακνεβάτου, Ἐλ. Ἐλ. Τσαλίκου, Δ. Χ. Καΐμου, Μ. Ε. Ἀγγελίδου, Ἐλ. Α. Τσάρη.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ι. Κ. Ἀποστόλου (ἰατροῦ)

Ι. Κ. Ἀποστόλου (ἰατρός), Α. Καραγιάννης, Α. Τσιβόγλους, Ὄλγα Ι. Φιλώρου, Κ. Β. Βαφειάδης, Ἀπ. Δούκας.

Ἑπτῇ φροντίδι Ἁγίου Μοσχονησίων

† Ὁ Μοσχονησίων Νικόδημος, ἀρχιμ. Γερμανὸς Παλαιολόγος, Δ. Ι. Φραστοκάκης, Γ. Ι. Καρακωστίδης, Δ. Χαρβαλιᾶς, Πάτερ Κωνσταντῖνος.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Δ. Βογαζιανοῦ

Δ. Μ. Βογαζιανός, Ὀθ. Ν. Ματζαρίδης (Ν. Ἀγχίαλος) Π. Ι. Ἀθηναῖος (Μοσχονήσια), Ν. Ἀνδρεάδης (Κυδωνιαί), Ἀρχ. Γερ-Παλαιολόγος (Μοσχονήσια), Ε. Ν. Παρασκευᾶς, Γ. Π. Μακρίδης, Σ. Ε. Σάββας, Ι. Μπουτούρης, Γ. Παραμυθᾶς, Ι. Γ. Δολδυρέλλης, Ν. Γαλανὸς (ἐν Μοσχονησίοις), Ι. Π. Ἀντωνιάδης (Μιτυλήνη), Π. Γ. Περγαμηνὸς (Μιτυλήνη), Ι. Ἀριστοτέλους (Πέργαμος).

Οἱ ἐν Μεσοπόλει

Εὐγενεῖ φροντίδι Ἱερομ. Κυριλλου Βατοπεδινοῦ Ἐφημερίου

Γ. Α. Θεοχαρίδης, Ε. Ὄλωνος, Θ. Δ. Βούλγαρις, Κ. Α. Τσινικῆ

(Δεμιρδέσιον), Π. Θεμιστοκλέους, Δ. Χρήστου, Ἱερομ. Κύριλλος Βατοπεδινός.

Οἱ ἐν Μουδανίοις

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Κ. Μελαγχροινοῦ

Α. Ν. Ἀβραμίδης, Κ. Σ. Μελαγχροινός, Ζωὴ Ι. Βαζέ, Γ. Χ'' Κανάρη, Α. Ζαννιπῆς, Ε. Ξυραφόπουλος, Α. Βαβόπουλος, Ἀλ. Μοσχογιαννίδου, Ἀθ. Δ. Χ' Στυσούδη, Μ. Καραβίας, Κ. Βοτίκας, Β. Διαμαντόπουλος, Ν. Κ. Μιχαηλίδης, Ι. Α. Ξανθόπουλος, Ι. Βενετσανόπουλος, Α. Βλασιάδου, Κ. Μερτζανίδου, Ἑλένη Μαμελετζῆ, Α. Ν. Μοτσογιαννίδου, Ἄννα Κ. Ὀρφανίδου, Μ. Β. Κυριακίδου, Σ. Κ Ζήση, Ε. Π. Παπαρίδου, Α. Α. Γεωργιάδης, Γ. Δ. Φραγκέλος, Π. Ε Τερπιλίκου (ράπτης), Δ. Γ. Βοτίκας, Κ. Ε. Κωνσταντινίδης, Κ. Πανάρετος, Ι. Παπασυστρατίου, Κ. Βαμπακόπουλος, Δομέστικος Ἁγ. Γεωργίου, Φ. Χ. Δεληγιάννη, Δ. Κουτσαντώνης, Φ. Τζιπραΐλης (ράπτης).

Οἱ ἐν Νὲβ Σεχὶρ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ι. Σεφεριάδου

Ι. Χ. Σεφεριάδης, Ἐκπαιδευτήρια Νὲβ Σεχὶρ, Ι. Παχλατζόγλους, Σ, Ἀβραμίδης, Ξ. Δημητρίου, Δ. Ὡραιόπουλος, Χ. Γ. Δοπτόγλους, Ι. Κ. Ἀρτεμιάδης, Δ. Δανιηλίδης. Π Πιπάτζης.

Οἱ ἐν Ξάνθῃ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Γ. Καλέρα

Α. Π. Μοσχοβέλλης, Ι. Σ. Σγουρός, Ν. Κ Ρουσόπουλος, Γ. Ν. Ζερβουδάκης, Α. Ε. Χοηττίδης, Η. Δ. Χαραμῆς, Α. Δ. Μιχάλογλους, Κ. Δημητρακόπουλος.

Οἱ ἐν Οἰνόῃ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Σ. Δεληγιάννη

Γαβριηλίδης Σ.Σ., Ἀδελφοὶ Ἰγνατιάδη, Μορφωτικὸς Σύλλογος «Κάδμος», Χ. Χ. Συμβουλίδης, Χρυσ. Ἀλέκος, Π Δ. Δεληγιάννης.

Οἱ ἐν Οὐζοὺν Κιοπροῦ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Κ. Νικολαΐδου

Κ. Ν. Νικολαΐδης, Ν. Γιαννάκης (Δογαντζῆ), Κ. Χρηστίδης,

Ἱεροδ. Ν. Μακρῆς.Δ. Χατζηχρήστου, Α. Παγχαλίδης (Μαλκότη), Ι. Γιακουμιδάκης, Κ. Μαργαρίτου, Σ. Νικολαΐδης, Α. Κηρματζίδης, Γ. Μπόλος, Ν Σκούμας, Ἀδελφοὶ Πασχάλη, Θ. Σ. Ἀλεξιάδης, Ξ. Δ. Ξανθόπουλος, Ἑλ. Σακαλλῆ.

Οἱ ἐν Πανόρμῳ

Εὐγενεῖ φροντίδι Ἱερολ.

Ἱερολ. Κ. Κωνσταντινίδης, Κ. Κωνσταντινίδου, Δ. Ι Δαμπασίνης, Α. Χατζῆ Ἀναστασίου, Ε. Δημητριάδης, Α. Κ. Φυτανίδης, Λ. Μ. Ψαλτίδης, Ν. Αὐγερινὸς Σ. Μαγιουρίδης, Π. Πασβαντίδης, Χρ. Διαμάντογλους, Ε. Δ. Μάρος Ἱερεὺς, Ι. Μῆκος.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Α. Κοσμίδου καὶ Β. Μαγαλιώτη

Α. Κοσμίδης, Σ. Ν. Παπαδόπουλος, Β. Δ. Μαγαλιώτης, Ε. Ἡλιάδης, Α. Κ. Μιχαήλ, Π Α. Παπαδόπουλος, Ἑλλην. Λέσχη ἡ «Πρόοδος», Σ. Α. Ἰωσηφίδης.

Οἱ ἐν Πάφῳ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Α. Ἐλευθερογλου

Φιλοπρόοδος Σύλλογος ὁ «Προμηθεύς», Ἑλλ. Μουσικογυμναστικὸς Σύλλογος ὁ "Ἅλυς», Γ. Λ. Σιγάλας (Ἄνδριος), Λ. Ἐλευθερογλους, Γ. Κλευθερογλους.

Οἱ ἐν Περιστάσει

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ἐδ. Ψάρα

Ν. Καζέπης, Στ. Κ. Νιράντζης, Ξ. Α. Τζακίρης, Η Θ. Ταυλαρίδης, Κ. Ι. Παπάζογλου, Γ. Ε Κουγιουμτζῆς, Μ. Ἀλγιαννάκης, Στ. Μπαρκούλης, Α. Γ. Ταυλαρίου, Σ. Χατζῆ Ἀντωνιάδης (φαρμακοποιός), Σ. Α. Βαρκούλης.

Οἱ ἐν Πολυχνίτῳ (Μιτυλήνης)

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Δ. Ἀλβανοῦ

Δ. Π. Ἀλβανός, Ι. Π. Ἰακωβίδης, Δ. Β. Κουτζαμανῆς, Παλλεσβιακὸς Σύλλογος Πολυχνίτου, Σχολὴ Πολυχνίτου, Ε. Δ. Πάλλης, Θ. Ε. Σάκκης (ἰατρός), Θ. Παπαεμμανουήλ, Ἱεροδ. Ἰουστῖνος (Μιτυλήνη), Παπᾶ Σωτήριος Αἰκατερῆς (Μιτυλήνη), Κ. Ι. Κόσσυφας (Μιτυλήνη), Παπατιμόθεος Ἱερομόναχος (Μαγρός), Δ. Χατζῆ Γιαννάκης (Σκόπελος), Σ, Ι. Γαζαλῆς, Μ. Κουντουρᾶς.

Οἱ ἐν Πραβίῳ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ι. Τεπέργλου (φαρμακ.)

† Ὁ Ἐλευθερουπόλεως Παναρέτος 2. Ι. Τεπέργλους (φαρμακοποιός), Α. Παπουτσόπουλος, Μπάρμπα Ἀλέξης.

Οἱ ἐν Προύσῃ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Μ. Νικολαΐδου

Μ. Ἀποστολίδης (ἰατρός), Π. Τζαννέτος (Ὑποπρόξενος τῆς Ἑλλάδος), Κ. Χατζῆ Γεώργη.

Εὐγενεῖ φροντίδι Παναγ. Ἀρχιδιακόνου Ἀγαθαγγέλου

† Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Ναθαναήλ, † Ὁ Προύσης Δωρόθεος, ἀρχιδιάκ. Ἀγαθάγγελος, Ν. Νίτσος, Π. Δαλαμπίρας, Ι. Κ. Καλεμκερῆς (ἰατρός), Γ. Κ. Ζίρος, Β. Ἀδαμαντιάδης, Σ. Π. Μυστακίδης, Β Βασιλειάδης, Χ. Παϊσιάδης, Α. Γ. Βασιλειάδης, Ν. Δ Καλλιπολίτης, Χ. Σ. Βαφειάδης, Κ. Α. Καλλιπολίτης Εὐδ. Νικολαΐδης.

Ἐν Πύργῳ (Βουλγαρίας)

Κ. Κουμεντῆς.

Οἱ ἐν Σαράντα ἐκκλησίας

Ε. Δ. Καπιώτης, Π. Βάρναλης, Π. Πολυχρόνης.

Οἱ ἐν Σαρῆ-Σαμπὰν

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Μ. Ἐξάρχου

Α. Οἰκονομίδης (ἰατρός), Δ Θ. Κοκκάλος, Β. Οἰκονόμου, Δ. Στωζίνου, Ἀδελφοὶ Ἀθ. Ράπτου, Χρ. Μπαρώνας, Ἀδελφοὶ Παπαθανασίου, Ι Μ. Παπαντωνίου, Ι. Χ. Καπετάνης, Ἀδελφοὶ Χατζῆ Σαραφείμ, Ἀθ. Ν Ράπτου, Παπαδάκη, Γ. Ἀθανασίου, Α. Α. Οἰκονομίδης, Α. Μ. Παπαθωμᾶς, Γ. Φωτιάδης, Σ. Παπᾶ Δ. Τσουρόπουλος.

Οἱ ἐν Σηλυβρίᾳ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Σ. Σταυρίδου

Π. Δ. Καλτσόγλους, Σ Δ. Σταυρίδης, Γ. Ν. Κοκόλης, Μ. Ν. Παπαδόπουλος, Μ. Α. Σταμπούλης, Α. Α. Καλφόγλους, Ε. Χουρμουζιάδης.

Οἱ ἐν Σκιάθῳ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Γ. Ε. Ραγιᾶ

Κ. Μαγρογιαλῆς, Θ Γρηγοριάδης, (Λιμενάρχης), Λ. Ἀλεξόπουλος (δημοδιδάσκαλος) Ν Κοτζιὰν (Λιμενάρχης Σπετσῶν), Π. Ε. Ραγιᾶς (Ἑλλ. Ἐμπ. Σχολὴ Χάλκης).

Οἱ ἐν Σμύρνῃ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Γ. Θεοδωρίδου

Π. Μαστρογιαννάκης, Μ. Πουτούδης, ἀρχιμ. Ἀνθ. Σκοπελίδης, Ι. Βασιλειάδης, Κ. Μπαλατσόπουλος, Ξ Καρύδης, Γ. Σχοινᾶς, Ν. Βενετούλης Ἐμμ. Χεζάνογλους, Χ' Ἀντὼ Χατζῆ Παύλου, Γ. Σαραντίδης, Τ. Τσολαζίδης, Δ Ματσούνης, Μ. Δεσίσπρης, Γ. Μακρομαρίδης, Γ. Πετρόχειλος, Ν. Τσολοζίδης, Τ. Δαμβέργης, Ν. Φιλίδης, Κ. Γερασιμίδης, Δ. Διαγάτσης, Α. Ζήσης, Α Φατσῆς, Πρ. Βασδαλῆς, Στ. Βακιστζόγλους, Ν. Ρίσσος, Ι. Πριμικύρης, Δ. Ἀναστασιάδης, Σ. Καστρίτσης, Π. Γερολῆς, Ι. Κ Γεωργιάδης, Ἀν. Πολίτης, Δ. Παντελίδης, Ἰγν. Οἰκονομίδης, Κ. Βίργος, Μ Σάκιος, Κ. Καβαδέλλης, Α. Ζαμπός, Θ. Γεωργιάδης, Ι. Παπακωνσταντινίδης, Ἀλ, Κουμαντόπουλος, Σ Ἀθανασούλας, Φ. Ἀλεξίου, Ν Βαϊντερλῆς, Κ. Ἀγγελίδης, Γ. Φιλιππίδης, Ε. Β. Χατζῆ Ραφαήλ, Δ. Παπαδόπουλος Ν. Ζαντέλης, Δ Κόκκορας, Γ. Ἰωαννίδης (Κων)πολις), Χ. Καρανικόλας (Βουρλὰ) Ν. Μπαϊμπούτης, Σ. Παραρᾶς, Β. Τζεβελέκης, Κ. Ὀκταπιδᾶς καὶ Σ. Σταθάκης (ἐκ Βουρλῶν), Π. Τσκούσογλους, Π. Ζωΐδης, Κ. Καραντζᾶς, Στ. Ἀδαμαντῦ, Κ. Ψαρᾶς, Γ. Στυλίδης, Κ. Ἀντωνιάδης, Χρ. Καραντζᾶς, Κ. Σέτζης, Φ. Ἀνθόπουλος, Ν. Πεπαστεφάνου, Θ. Παλατόπουλος, Ε. Καλογεριδης, Κ. Οἰκονομίδης, Κ. Μιχαηλίδης, Κ. Περίδης, Χατζῆ Δημ. Δημητριάδης, Ν. Μανταχάκης, Δ. Κατσανόπουλος, Ἀλ. Βουλαλᾶς, Μ. Καπελλᾶς, Δ. Βδελιπίδης, Η. Χατζῆ Ἀμπατζῆς, Μ. Ζιρλέντης, Η. Ζηρᾶς, Α. Βρεντζος, Στ. Παταβανασίου, Γ. Γρηγοριάδης, Ε. Δουκατσόγλους, Στ. Φωτιάδης, Ι. Τριφύλλας, Β. Βέλλης, Α. Ε. Δούκης, Θ Φιλίππου, Μ. Ἀργυρόπουλος, Δ. Βενάρδος, Σπ. Λαμπρίδης, Μ. Πετράκης, Κ. Τζάννης, Ι. Ἀναγνωστόπουλος, Στ. Κολλάρος, Ν. Τριανταφύλλου, Ι. Βαζιάκης, Θ. Ἀναστασιάδης, Ι. Οἰκονομίδης, Π. Καντσογλους.

Εὐγενεῖ φροντίδι Σ. Θ. Σημηριώτου

Σ. Α. Βέλλης, Ν. Γ. Ἀμητᾶς, Ὀρ. Θέλης, Σ. Σ. Κοκτσύβελης, Ν. Νικολαΐδης, Δ. Ροδοκανάκης, Β. Μισκοβίτς, Α. Λέων, Α. Α. Πολίτης, Ι. Γρηγοριάδης?, Β. Α. Ἀδάμ, Στ. Βουγιούκας, Π. Ἰωαννίδης, Χρ. Γιαννουλάτος, Α. Ἀντωνόπουλος, Μιλτιάδης, Κ. Ρίζος, Γ. Ὀρφανίδης, Θ. Ἐξάρχου, Κ. Φιλίγκος, Γ. Τσάκουρης, Α. Κηρυκόπουλος, Στ. Φουρίς, Γ. Ζαχίδης, Π. Γεωργάκης, Α. Κοντοφρύδης, Κ. Ἐλευθεριάδης, Ε. Κουτλίδης, Α. Μαδέλης, Βάσσος (ὑποθ. Σίγγερ), Ε. Κρεμέζης.

Οἱ ἐν Σουφλίῳ

Εὐγενεῖ φροντίδι Δ)βοῦ Θ. Σύρμα

Σ. Χαραμπάρα, Θ. Γ. Σύρμα, Α. Χ. Κοκόλη, Ο. Τσότσου.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Παπαδάκη

Χρ. Καβουρας, Α. Γ. Μουσικοδιδάσκαλος, Ν. Πουγγῆς, Α. Μίσσιος, Δ. Σουλιάδης, Δ. Γ. Δακούλας, Χρ. Δόλια, Π. Ντούντα, Α. Χ" Γιαννάκου, Α. Σταύρου, Στ. Παπαδόπουλος, Ι. Δ. Παπάζογλου, Χρ. Καλπάκας, Κ. Δότσιου, Χρ. Κ. Γάστωρ, Γ. Καψαλίδης, Χρ. Κοσκινᾶς, Δ. Ζυγῆκος, Ἐλ. Παπαεικονόμου, Ε. Τσολάκης, Δ. Τερζούδης.

Οἱ ἐν Συκαμιᾷ (Μανδήρης)

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ν. Ἰωαννίδου

Δ. Ζαχαριάδης, Ν. Ἰωαννίδης, Π. Ν, Βοσνάκης, Σ. Γρηγορίου, Γ. Σαράντου, Γ. Ν. Γιγιντσῆς, Γιαννακὸς Σαραντου, Γ. Ἀντωνίου, Κ. Ι. Κράλλη, Α. Καλιγέρης.

Οἱ ἐν Τζαδῷ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Α. Κωνσταντινίδου

Κ. Π. Βλαγγογιάς, Α. Σ. Βαφειάδου, Ε. Θεοφίλου, Δ. Κρικώνη, Δ. Πολυχρονίου, Α. Ἠλία, Α. Γ. Δογραμαντζῆς, Κ. Κάϊρας, Δ. Νικολαΐδης, Δ. Ἠλιάδης, Δ. Ἀποστόλου, Στ. Ν. Κερμιτσόπουλος, Κ. Δ. Διαλιόπουλος, Α. Κασσαπίδης, Α. Ἰωάννου.

Οἱ ἐν Τοκάτῃ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Δ. Θ. Μαλακοπούλου

Ἀ. Θ. Μαλακόπουλος, Ἀγγ. Βυζαντίου, Ἀδ. Ἐμμανουήλ,

Ἀδ)οι Μ. Λαζαρίδου (ἔμπορ.), Α. Γ. Καπετανίδης, Δ. Μερκουρίδης, Δ. Π. Μπομπατζήγλους, Τ. Κ. Ἰωαννίδης, Δ. Φιλικὸς (ταμ. Μονοπ. καπνῶν), Ν. Ἐμμανουίδης (ὑπάλλ. Μονοπ. καπνῶν), Ι. Ἀβραμίδης (διευθυντὴς Μονοπ. καπνῶν), Α. Πανταζῆς (ὑπάλ. Μον. καπνῶν), Π. Δορράτζης (ὑπάλ. Μον. καπνῶν), Ν. Ἐγδηριάδης (ὑπάλ. Μον. καπνῶν), Φ. Παπάζογλους (ὑπάλ. Μον. καπνῶν), Στ. Δημητριάδης (ὑπάλ. Μον. καπνῶν), Ν. Β. Κυριακίδης (πρώην διδάσκαλος).

Οἱ ἐν Τραπεζοῦντι

Αἰμ. Βδάλ, Ι. Παπαδόπουλος, Α. Γουλιελμος, Γ. Κοκκινίδης, Ι. Τζαμζόπουλος, Α. Ἰωαννίδης, Γ. Φιλλίζης, Μ. Βραζκότης, Α. Λεοντίδης, Π. Παπαδόπουλος, Ν. Π. Καραγιαννίδης, Α. Μελίδης, Π. Δ. Κωνσταντινώφ, Κ. Κοκκινίδης, Ν. Ὀρφανίδης, Ι. Περσίδης, Α. Καρβωνίδης (ἰατρὸς), Σ. Θ. Φωντόπουλος, Α. Παπακυριάκου, Μ. Π. Παπαδόπουλος, Ι. Π. Χατζῆ Κακουλίδης, Β. Σ. Ἰωαννίδης, Ι. Μπογιατζίδης, Κ. Σειρηνόπουλος, Γ. Κογκλίδης, Γρ. Ν. Κακουλίδης, Α. Κ. Καπαγιαννίδου, Π. Ν. Κασαγιαννίδης.

Συστάσει Γ. Βαρειάδου

Κ. Ξανθόπουλος, Κ. Σκρηπανίδης.

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Α. Κωνσταντινώφ

Α. Ε. Ἐφραιμίδης ἰατρὸς, Α. Μασσὰν, Ε. Καρτούζηλος, Ν. Περσόπουλος, Π. Περσόπουλος, Μ. Κωφίδης, Ι. Σταικτόπουλος, Χ. Λεοντίδης, Α. Κωνσταντινώφ.

Οἱ ἐν Τσαριτσάνῃ

Εὐγενεῖ φροντίδι κ. Δ. Χ" Καχίδη

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἐλασσῶνος, Ν. Παλάγκας (ἰατρὸς), Δ. Θ. Χατζῆ Καχίδης (διδάσκαλος), Ι. Βέτσος (ζωγράφος), Δ. Θ. Χατζηκαχίδης, Δ. Βιλτσινιώτης, Β. Νασοὺκ (ἰατρὸς), Θ. Χατζηκουτσέλης (διδάσκαλος), Δ. Καζάκης (διδάσκαλος), Α. Ἀναστασιάδης (διδάσκαλος), Στ. Φέκκας (διδάσκαλος), Β. Χατζηγιωργίου (διδάσκαλος), Λ. Κόρκας (δικηγόρος Ἐλασσώνος), Ν. Παπαγιωργίου (διδάσκαλος), Α. Τσιούρης (διδάσκαλος), Στ. Νικολάου (διδάσκαλος), Στ. Γ Ἰωαννίδης (κτηματίας), Δ. Μαμτζιαρίδης

Θ. Ψυρόπουλος (ἔμπορος), Ν. Γ. Χατζῆ Καλίδης, Τ. Φουρλῆς (διδάσκαλος), Χρ. Ναούμ (ἔμπορος), Χ. Χουρμουζιάδης (φαρμ.), Ν. Δημάδης (ἰατρὸς Ἐλασσών), Α. Δ. Δημόπουλος (ἰατρὸς λιβ. Ὀλύμπου), Ν. Χαρισίου (Ἐλασσών), Μ. Ναούμ (ἔμπορος), Α. Ε. Φουρλῆς (ἔμπορος).

Οἱ ἐν Φέρραις

Ἐγγεγρ. φροντίδι κ. Α. Γιώτα

Α. Γ. Γιώτας [ἰατρός], Γ. Καρακώτσος, Χαλκιμπωνάκης, Γ. Ν. Κυπριακόπουλος [σταθμάρχης], Σ. Γεωργιάδης [προϊστάμενος], Γ. Δημητριάδης [διδάσκαλος], Γ. Βογιατζῆς, Θ. Παπαγιώτου, Κ. Ι. Στυριώτης, Μ. Ζήσου, Ν. Κωτσιώνης [ξενοδόχος].

Οἱ ἐν Χίῳ

Κ. Ἀλαντος, Ι. Γ. Σαρδῆς, Σ. Ν. Καρούτσος, Σ. Π. Παλίας, Μοντάφης, Β. Ἀθανασιάδης, Β. Κουλιπῆς.

Οἱ ἐν Χώρᾳ

Ἑπτῇ φροντίδι ἁγίου Γεωργίου καὶ Χώρας

† Ὁ Γέρου καὶ Χώρας Κωνσταντῖνος, ὁ ἱερὸς τῆς Μητροπόλεως, Οἰκονόμος Ἀρ. Ἀντωνιάδης, Φ. Δ. Βελίτσκος, (Αὐδήμιον) Κ. Ἀθανασιάδης (Αὐδήμιον), ὁ ἡγούμ. τῆς Ἁγ. Ἄννης ἀρχιμ. Ἀνθρέας (Νεοχώριον), ὁ ἡγούμ. τοῦ ἁγ. Γεωργίου Κασσαῖς Ἀδέρκιος, Δ. Ἱερομόναχος, Δ. Ἀνδρεάδης (διδ. Παλαιμόδιον), Κ. Ἀθανασίου (Κεραστιά), Ι. Καλοσπυρόπουλος, Χατζῆ Ἀναγνώστου (Ἰντζέκιοϊ), Ι. Ἀλεξάνδρου, Ι. Σγουρομάλλης, καὶ Γ. Θεοδοσίου (ἐν Ἰτσέκιοϊ).

Ἐγγεγρ. φροντίδι κκ. Μ. Γεωργιάδου καὶ Δ. Στεφάνου

Δ. Τσατάλας, Δ. Στεφάνου, Χ. Σ. Λουΐζος, Ν. Θωμᾶ, Α. Τσούρμας, Α. Σαλακοβιῆς, Κ. Σ. Λουΐζος, Μ. Γεωργιάδης, Ι. Κ. Πατζώνης, Δ. Γ. Γαβαλᾶ, Χρ. Λεοντίδου, Ἐλ. Κ. Χαϊρίδου, Α. Σ. Λουΐζος, Α. Σινοδου, Δ. Α. Ρουμπίνης, Ι. Χατζῆ Κωνσταντῆς.

Ἐγγεγρ. φροντίδι κ. Ι. Τσατάλα

Ι. Γ. Τσατάλας [ἰατρός], Α. Δημάκης, Γ. Χατζῆ Στυλιανοῦ.

SISMANOGLIO
MEGARD

SISMANOGLIO
MEGARO